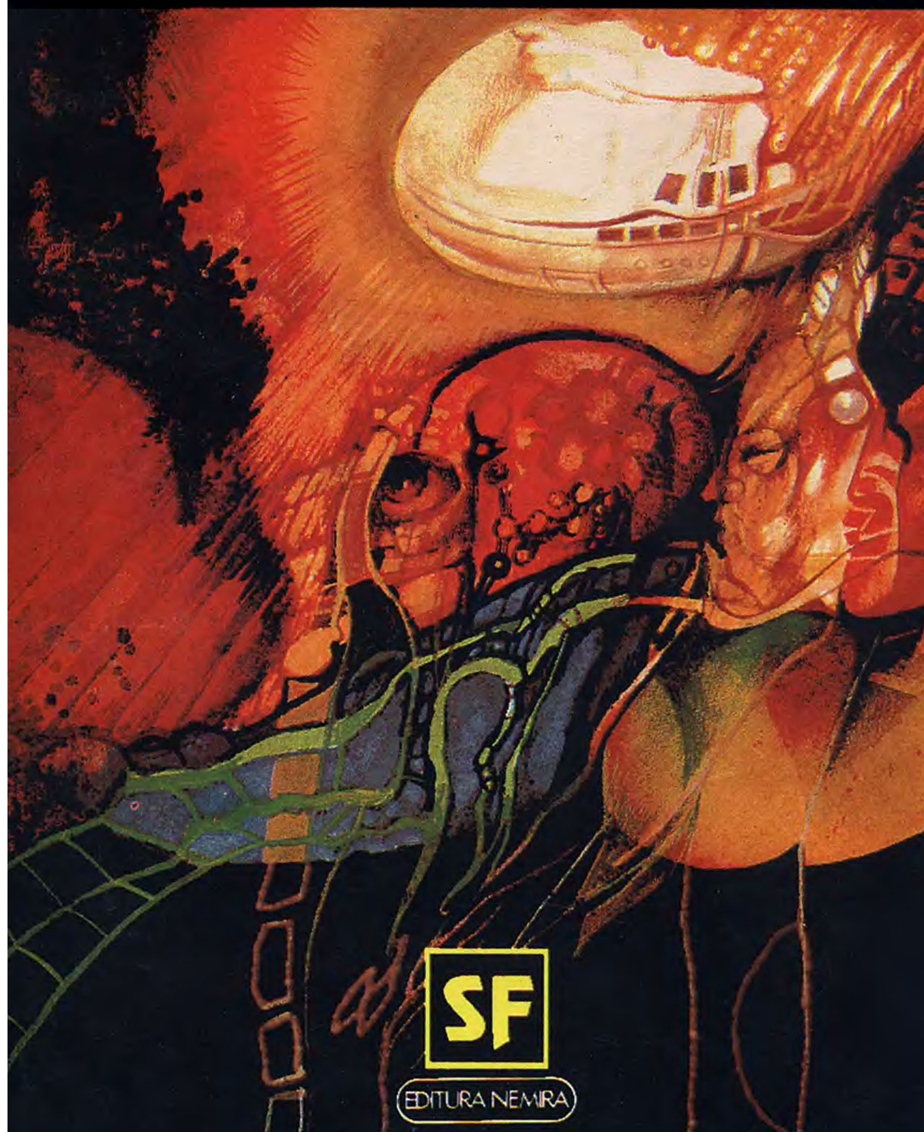
Isaac Asimov

PRELUDIUL FUNDATIEI

DOUĂ PREMII HUGO PENTRU SERIA "FUNDAȚIEI"

ISAAC ASIMOV

Preludiul Fundaţiei

PRELUDE TO FOUNDATION

Traducere:
EMILIAN BAZAC

Coperta:
DAN ALEXANDRU IONESCU

Versiunea 1.0 standard RIF1

Nemira
1993

Seldon închise ochii, încercând să doarmă, dar bineînţeles că nu reuşi. Va trebui oare să studieze istoria Universului pentru a-şi perfecţiona teoria despre psihoistorie? Cum ar putea-o face? Existau douăzeci şi cinci de milioane de lumi, fiecare cu propria sa istorie, extrem de complexă. Cum ar putea cineva să studieze istoria a douăzeci şi cinci de milioane de lumi şi în acelaşi timp să ia în considerare toate interacţiunile lor posibile?

* * *

Punct de pornire a celei mai celebre „aventuri” din istoria SF-ului (aventură egalată, poate, doar de „Dune”), „Preludiul” este fereastra către o lume de o vastitate şi complexitate covârşitoare, foarte îndepărtată în timp, totuşi ciudat de familiară… Povestea lui Hari Seldon, singurul om care poate opri prăbuşirea Imperiului Galactic, se confundă cu istoria Fundaţiei şi a viitorului omenirii. O istorie agitată, plină de surprize…

Isaac Asimov

Preludiul Fundaţiei

PRELUDE TO FOUNDATION

Traducere: Emilian Bazac

Coperta: Dan Alexandru Ionescu

Ediţia: Nemira, 1993

Versiunea 1.0 standard RIF1

1. Matematician

CLEON I – ... Ultimul Împărat Galactic al dinastiei Entun. S-a născut în anul 11.988 al Erei Galactice, în acelaşi an în care s-a născut Hari Seldon. (Se presupune că data naşterii lui Seldon, pe care unii o consideră incertă, a fost modificată astfel încât să se potrivească cu cea a lui Cleon, cu care se spune că s-a întâlnit la scurt timp după sosirea lui pe Trantor.)

Urmând la tronul Imperial în anul 12.010, la vârsta de douăzeci şi doi de ani, Cleon I a avut o domnie care a reprezentat o neaşteptată perioadă de linişte în acele vremuri frământate. Fără îndoială, acest lucru se datorează priceperii de care a dat dovadă Şeful său de Stat Major, Eto Demerzel, care a evitat cu grijă înregistrările oficiale, astfel încât se cunosc foarte puţine lucruri despre el.

Cleon însuşi...

ENCICLOPEDIA GALACTICA[1]

1

Înăbuşindu-şi un mic căscat, Cleon întrebă:

— Demerzel, ai auzit cumva, din întâmplare, de un om numit Hari Seldon?

Cleon era Împărat de mai bine de zece ani, şi nu de puţine ori, la ocazii oficiale, când îmbrăca veşmintele de ceremonie şi îşi punea însemnele monarhiei, reuşea să arate grandios. Aşa arăta, de exemplu, şi în propria hologramă, plasată în nişa din peretele aflat în spatele său. Aceasta era astfel plasată, încât domina evident toate

[1] Toate citatele reproduse aici din Enciclopedia Galactica sunt extrase din Ediţia cu nr. 116, publicată în anul 1020 după Primul Imperiu Galactic de către Casa de Editură Enciclopedia Galactica, Terminus, cu acordul editorilor. *(n.aut.)*

celelalte nişe care păstrau hologramele câtorva dintre strămoşii săi.

Holograma nu era prea exactă, deoarece părul său castaniu deschis era ceva mai des în hologramă decât în realitate. Adevărata sa faţă prezenta o oarecare asimetrie, întrucât partea stângă a buzei superioare se ridica ceva mai sus decât partea dreaptă şi acest lucru nu era evident în hologramă. Şi, dacă ar fi stat în picioare lângă hologramă, s-ar fi observat că era cu 2 centimetri sub cei 1,83 metri înălţime ai imaginii – şi poate ceva mai corpolent.

Desigur, holograma era portretul din ziua încoronării oficiale, iar atunci era mai tânăr. Şi *acum* arăta tânăr şi prezentabil, iar când nu era obligat să poarte masca neîndurătoare şi demnă de la ceremoniile oficiale, pe faţa sa se putea citi o oarecare bonomie.

Demerzel răspunse, pe un ton de respect pe care şi-l cultivase cu cea mai mare grijă.

— Hari Seldon? Nu cunosc acest nume, Sire. Ar fi trebuit să-l ştiu?

— Ministrul Ştiinţei mi l-a menţionat noaptea trecută. Am crezut că îl cunoşti.

Demerzel se încruntă uşor, dar *foarte* uşor, deoarece nimeni nu avea permisiunea de a se încrunta în prezenţa Împăratului.

— Sire, Ministrul Ştiinţei ar fi trebuit să vorbească despre acest lucru cu *mine*, ca Şef de Stat Major. Dacă sunteţi asaltat din toate părţile…

Cleon ridică mâna şi Demerzel se opri imediat.

— Te rog, Demerzel, nimeni nu poate respecta eticheta tot timpul. Când m-am întâlnit cu Ministrul la recepţia din noaptea trecută şi am schimbat câteva vorbe cu el, a început să sporovăie. Nu am putut refuza să-l ascult şi îmi pare bine, pentru că a fost interesant.

— Interesant în ce sens, Sire?

— Ei bine, nu mai trăim vremurile când ştiinţa şi matematicile erau la modă. Se pare că acestea au decăzut într-o oarecare măsură, poate pentru că tot ceea ce era de descoperit s-a descoperit. Nu crezi? Cu toate acestea, este

evident că se mai pot ivi lucruri interesante. Cel puţin, ceea ce mi s-a spus a fost foarte interesant.

— De către Ministrul Ştiinţei, Sire?

— Da. A spus că acest Hari Seldon a fost prezent la un congres al matematicienilor ţinut aici, în Trantor – se întrunesc la fiecare zece ani, din diverse motive – şi a zis că a dovedit că se poate prezice viitorul cu ajutorul matematicilor.

Demerzel îşi permise un mic surâs.

— Ori greşeşte Ministrul Ştiinţei, care este un om nu prea perspicace, ori greşeşte matematicianul. În mod cert, prezicerea viitorului este un basm pentru copii.

— Oare chiar aşa să stea lucrurile, Demerzel? Oamenii cred în astfel de lucruri.

— Oamenii cred în multe lucruri, Sire.

— Dar ei cred în *astfel* de lucruri. De aceea nu contează dacă prezicerile sunt adevărate sau nu. Dacă un matematician ar prezice o domnie lungă şi fericită pentru mine, o perioadă de pace şi prosperitate pentru Imperiu… Ei, n-ar fi bine?

— Bineînţeles, ar fi plăcut să auzi aşa o profeţie, dar ce anume ar duce la îndeplinirea ei?

— Este cert că dacă oamenii ar crede-o, ar acţiona conform acestei convingeri. De multe ori, o profeţie devine realitate numai prin simplul fapt că este crezută. Acestea sunt „profeţiile care se împlinesc singure”. Chiar aşa! Dacă stau să mă gândesc bine, tu ai fost cel care mi-ai explicat asta, mai de mult.

— Da, Sire, cred că am făcut-o, zise Demerzel.

Ochii săi îl urmăreau pe Împărat cu atenţie, parcă pentru a vedea cât de departe putea merge de unul singur.

— Totuşi, continuă el, dacă ar fi aşa, oricine ar putea face profeţii.

— Nu toţi ar fi crezuţi la fel, Demerzel. Dar un matematician, care şi-ar putea sprijini profeţia cu terminologii şi formule matematice, ar putea să nu fie înţeles de nimeni şi cu toate acestea să fie crezut de toţi.

— Ca întotdeauna judecaţi foarte corect, Sire, zise Demerzel. Trăim vremuri agitate şi merită făcut efortul de a le calma într-un mod ce nu necesită nici bani şi nici eforturile militare care în trecutul nu prea îndepărtat au făcut puţin bine şi mult rău.

— Exact, Demerzel, zise Împăratul cu însufleţire. Informează-te despre acest Hari Seldon. Mi-ai spus că firele tale se întind peste tot în această lume frământată, chiar şi acolo unde forţele mele nu îndrăznesc să meargă. Trage de un fir şi adu-mi-l pe acest matematician. Vreau să-l văd.

— Aşa am să fac, Sire, zise Demerzel care îl găsise deja pe Seldon, notându-şi în gând să-l felicite pe Ministrul Ştiinţei pentru o treabă bine făcută.

2

În aceste vremuri, Hari Seldon nu avea o înfăţişare deosebită. Ca şi Împăratul Cleon I, avea treizeci şi doi de ani, dar avea doar 1,73 metri înălţime. Faţa sa era tânără şi luminoasă, părul de culoare închisă, aproape negru, iar veşmintele sale aveau o tentă inconfundabilă de provincialism.

Mai târziu, pentru oricine l-ar fi cunoscut pe Hari Seldon doar în postură de semizeu legendar, ar fi părut aproape un sacrilegiu ca acesta să nu fi avut părul alb, faţa ridată, un zâmbet liniştit radiind înţelepciune şi să nu fi stat într-un scaun cu rotile. Însă chiar şi atunci ochii săi erau veseli şi luminoşi.

Ochii săi exprimau şi acum o bucurie deosebită şi asta deoarece comunicarea sa fusese primită la Convenţia Decenală. Într-o oarecare măsură stârnise chiar interes, iar bătrânul Osterfith îi făcuse un semn din cap şi îi spusese:

— Ingenios, tinere. Foarte ingenios.

Lucru care, venind de la Osterfith, era încurajator. Foarte încurajator.

Însă situaţia se îndrepta acum spre un nou – şi neaşteptat – făgaş, iar Seldon nu era sigur dacă aceasta îi

va ridica în continuare moralul şi îi va da satisfacţii în plus sau dimpotrivă.

Se uita fix la tânărul înalt, îmbrăcat în uniformă. Pe partea stângă a tunicii acestuia se vedea clar Nava Spaţială-şi-Soarele.

— Locotenent Alban Wellis, zise ofiţerul din Garda Imperială punându-şi la loc documentul de identificare. Sunteţi bun să mergeţi acum cu mine, domnule?

Fireşte, Wellis era înarmat. Alţi doi Gardieni aşteptau în spatele uşii. Cu toată politeţea celuilalt, Seldon ştia că nu avea de ales, însă nu exista niciun motiv pentru care să nu ceară informaţii.

— Pentru a mă întâlni cu Împăratul? întrebă el.

— Pentru a merge la Palat, domnule. Acestea sunt instrucţiunile mele.

— Dar de ce?

— Nu mi s-a spus de ce, domnule. Eu am instrucţiunile mele precise, conform cărora dumneavoastră trebuie – într-un fel sau altul – să veniţi cu mine.

— Dar asta seamănă cu o arestare. N-am făcut nimic care să justifice aşa ceva.

— Dacă nu mă mai întârziaţi mult, puteţi considera că vi s-a oferit o escortă de onoare.

Seldon nu mai insistă. Îşi strânse buzele, ca pentru a bloca alte întrebări, dădu din cap şi păşi înainte. Chiar dacă mergea să-l întâlnească pe Împărat şi să primească laudele Imperiale, nu-i făcea niciun fel de plăcere. Era de partea Imperiului – adică, de partea păcii şi unităţii lumilor – dar nu era de partea Împăratului.

Locotenentul mergea înaintea sa, ceilalţi doi în urmă. Seldon le zâmbi celor pe lângă care trecu şi încercă să pară lipsit de griji. La ieşirea din hotel se urcară într-un automobil oficial. (Seldon îşi plimbă mâna pe tapiţerie; nu se mai urcase niciodată în ceva atât de bogat împodobit.)

Se aflau în zona cea mai înstărită de pe Trantor. Cupola era suficient de înaltă pentru a da senzaţia de cer liber şi oricine ar fi putut jura, chiar şi unul ca Hari Seldon, care se născuse şi fusese crescut *într-o lume neacoperită*, că se

aflau sub lumina soarelui. Nu se puteau vedea nici soare şi nici umbre, dar aerul era limpede şi înmiresmat.

Pe măsură ce se apropiau de limitele acestei zone, cupola se arcuia în jos şi pereţii se apropiau, astfel încât curând intrară într-un tunel în care din loc în loc se putea distinge Nava Spaţială-şi-Soarele, tunel rezervat în mod sigur (gândi Seldon) vehiculelor oficiale.

Se deschise o poartă şi automobilul trecu în viteză. Când uşa se închise în spatele lor, se aflau sub cerul liber – cu adevărat sub cerul liber. Această întindere de pământ, de 250 kilometri pătraţi, era *singura zonă deschisă* de pe Trantor şi pe ea se înălţa Palatul Imperial. Seldon şi-ar fi dorit o ocazie de a se plimba prin această zonă deschisă – nu din cauza Palatului, ci pentru că aici se mai aflau Universitatea Galactică şi, mai ispititoare decât toate, Biblioteca Galactică.

Trecând din lumea închisă de pe Trantor în acest petic de pământ deschis, acoperit cu păduri şi parcuri, intrase într-o lume în care cerul era acoperit de nori şi un vânt rece îi agita cămaşa. Apăsă pe butonul care închidea fereastra automobilului.

Afară era o zi posomorâtă.

3

Seldon nu era deloc sigur că îl va întâlni pe Împărat. În cel mai bun caz, va întâlni o persoană oficială din al patrulea sau al cincilea eşalon ierarhic, pretinzând că vorbeşte în numele Împăratului.

Câţi oameni l-au văzut vreodată pe Împărat? În persoană, nu o imagine holografică? Câţi oameni l-au văzut pe adevăratul Împărat, palpabil, un Împărat care n-a părăsit niciodată domeniul Imperial pe care el, Seldon, îl străbătea acum?

Numărul era neglijabil. Douăzeci şi cinci de milioane de lumi locuite, fiecare cu câte un miliard sau mai mult de

oameni – şi din toţi aceşti oameni, câţi l-au văzut sau îl vor vedea cu ochii lor pe Împărat în carne şi oase? O mie?

Şi cui i-ar fi păsat oare? Împăratul nu mai era decât un simbol al Imperiului, cum ar fi Nava Spaţială-şi-Soarele, dar mult mai puţin prezent, mult mai puţin real. Imperiul, care devenise un balast pe umerii poporului său, nu mai era acum reprezentat de Împărat, ci de soldaţii săi şi de oficialităţile sale, care se aflau pretutindeni.

Aşa încât atunci când Seldon fu introdus într-o încăpere modernă, bogat mobilată, şi găsi un tânăr stând pe marginea unei mese într-un alcov cu ferestre, cu un picior pe podea şi cu celălalt bălăngănindu-se, rămase foarte mirat că o persoană oficială îl poate privi într-un fel atât de prietenos. Remarcase deja, în mai multe ocazii, că oficialii guvernului – în special cei din serviciul Imperial – păreau tot timpul foarte gravi, ca şi cum greutatea întregii Galaxii ar fi apăsat pe umerii lor. Şi cu cât aveau o importanţă mai mică, cu atât expresia lor era mai gravă şi mai ameninţătoare.

Acesta putea fi deci un oficial pe o treaptă atât de înaltă, aureolat de o putere atât de mare, încât nu mai avea nevoie să se încrunte pentru a-şi sublinia importanţa.

Seldon nu ştia prea bine cât de impresionat ar fi trebuit să fie, dar aprecie că cel mai bine ar fi să tacă din gură şi să-l lase pe celălalt să vorbească primul.

— Eşti Hari Seldon presupun, zise oficialul. Matematicianul.

— Da, domnule, răspunse scurt Seldon şi aşteptă din nou.

Tânărul dădu din mână.

— Ar fi trebuit să spui „Sire”, dar nu-mi plac formalităţile. Tot timpul am parte de ele şi mă obosesc. Suntem singuri, aşa încât am să mă răsfăţ puţin şi am să las la o parte eticheta. Ia loc, profesore.

Pe la jumătatea spuselor celuilalt, Seldon îşi dădu seama că vorbea cu Împăratul Cleon, Primul cu acest Nume, şi simţi că se sufocă. Acum, că-l privea mai cu atenţie, aducea vag cu holograma oficială care apărea

mereu pe la emisiunile de ştiri. Dar în acea hologramă, Cleon era întotdeauna îmbrăcat cu fast, părea mai înalt, mai impunător, avea o expresie glacială.

Şi iată-l acum, originalul hologramei, care într-un fel nu avea aproape nimic ieşit din comun.

Seldon nu făcu nicio mişcare.

Împăratul se încruntă uşor şi, cu obişnuinţa de a porunci prezentă chiar şi în încercarea de a se debarasa de ea cel puţin pentru moment, spuse pe un ton categoric:

— Am zis „Ia loc”, omule. Pe scaunul acela. Repede.

Rămas fără grai, Seldon se aşeză. Nu fu în stare nici măcar să spună: „Da, Sire.”

Cleon zâmbi.

— Aşa-i mai bine. Acum putem vorbi ca două fiinţe umane apropiate, ceea ce de fapt şi suntem, odată formalităţile înlăturate. Ei, ce zici?

— Dacă Maiestatea Voastră Imperială o doreşte, atunci aşa este, zise Seldon cu precauţie.

— Ei, haide, ce eşti aşa de prudent? Vreau să vorbesc cu tine ca de la egal la egal. Asta este plăcerea mea. Satisfă-mi capriciul ăsta.

— Da, Sire.

— Omule, un simplu „Da” este suficient. Oare nu mă pot apropia de tine în niciun fel?

Cleon se uita cu atenţie la Seldon, şi Seldon îşi spuse că avea o privire ageră şi plină de interes.

— Nu arăţi ca un matematician, spuse Împăratul în cele din urmă.

În sfârşit, Seldon fu în stare să zâmbească.

— Nu ştiu cum trebuie să arate un matematician, Alteţa Voas…

Cleon ridică mâna făcându-l atent şi Seldon îşi opri formularea ceremonioasă.

— Cu părul alb, cred, zise Cleon. Cu barbă, poate. În mod cert, în vârstă.

— Dar chiar şi matematicienii trebuie să fie tineri la început.

— Dar atunci nu au reputaţie. Pe măsură ce se adâncesc în studiul Galaxiei, devin aşa cum i-am descris.

— Eu nu am reputaţie, din păcate.

— Cu toate astea, ai vorbit la convenţia pe care au ţinut-o aici.

— Mulţi au vorbit. Unii erau mai tineri decât mine. Oricum, puţini dintre noi s-au bucurat de atenţie.

— Cert este că vorbele tale au atras atenţia câtorva dintre oficialii mei. Mi s-a dat de înţeles că tu crezi că este posibil să prezici viitorul.

Seldon fu năpădit dintr-o dată de griji. Se părea că această interpretare greşită a teoriei sale avea să se producă, mai devreme sau mai târziu. Poate că n-ar fi trebuit să-şi prezinte lucrarea.

— Lucrurile nu stau chiar aşa, spuse el. Ceea ce am făcut eu este mult mai puţin decât prezicerea viitorului. În multe sisteme, situaţia este astfel încât, în anumite condiţii, au loc fenomene aleatoare. Asta înseamnă că, dându-se un anumit punct de plecare, urmările sunt imposibil de anticipat. Lucrul acesta este valabil chiar şi pentru sisteme foarte simple, însă cu cât un sistem este mai complex, cu atât este mai probabil ca el să devină haotic. Dintotdeauna s-a considerat că ceva atât de complicat cum este societatea umană, devine repede haotic, deci impredictibil. Însă eu am reuşit să arăt că, studiind societatea umană, este posibil să se aleagă un punct de plecare şi să se facă anumite ipoteze adecvate care să înlăture haosul. Aceasta ar da posibilitatea prezicerii viitorului. Nu în amănunt, desigur, ci în linii generale; nu cu certitudine, dar cu o probabilitate calculabilă.

— Dar asta nu înseamnă că ai arătat o metodă de prezicere a viitorului? întrebă Împăratul, care ascultase cu atenţie.

— Nu chiar. Am arătat că este posibil din punct de vedere teoretic, dar nimic mai mult. Pentru a merge mai departe, ar trebui de fapt să alegem un punct de plecare corect, să facem ipotezele corecte, şi apoi să găsim modalitatea de a efectua calculele în timp finit. Niciunul

dintre argumentele mele matematice nu spune cum se face asta. Şi chiar dacă am putea merge mai departe, am ajunge cel mult la probabilităţi. Nu este acelaşi lucru cu a prezice viitorul; este mai mult o estimare a ceea ce ar urma să se întâmple, oricare politician abil, orice om de afaceri, în fine, orice om cu o îndeletnicire oarecare trebuie să facă aceste estimări privind viitorul şi trebuie să le facă bine, altfel nu va avea succes.

— Dar o fac fără matematici.

— Adevărat. O fac cu ajutorul intuiţiei.

— Cu un aparat matematic adecvat, oricine ar putea să facă estimări. Nu vor mai fi atât de rari oamenii care obţin succesul, pentru că li se va pune la dispoziţie şi altceva decât o intuiţie remarcabilă.

— Este iarăşi adevărat, dar eu am arătat numai că analiza matematică este posibilă, nu am arătat că ar fi şi practică.

— Cum ar putea ceva să fie posibil, dar nu şi practic?

— Teoretic, eu am posibilitatea să vizitez fiecare lume din Galaxie şi să dau bineţe fiecărui om din fiecare lume. Însă aceasta ar dura mai mult decât toţi anii pe care îi am de trăit. Şi chiar dacă aş fi nemuritor, ritmul în care oamenii se nasc este mai mare decât ritmul în care eu i-aş putea interoga pe cei bătrâni. Şi, lucru mai important, bătrânii ar muri în număr mare înainte ca eu să pot ajunge la ei.

— Deci este ceva adevărat în matematicile astea ale tale, care tratează viitorul?

Seldon ezită, apoi continuă:

— Problema este că matematicile ar avea nevoie de prea mult timp pentru a da un răspuns, chiar dacă am avea la dispoziţie un computer de mărimea Universului, lucrând cu viteze hiperspaţiale. În momentul în care ar da un răspuns, vor fi trecut destui ani faţă de momentul formulării întrebării, modificând situaţia atât de mult încât răspunsul nu ar mai avea niciun sens.

— Şi de ce nu poate fi simplificat procesul? întrebă tăios Cleon.

— Maiestatea Voastră Imperială – Seldon simţi că Împăratul devenea din ce în ce mai distant pe măsură ce răspunsurile îi erau din ce în ce mai puţin pe plac – gândiţi-vă la modul în care oamenii de ştiinţă au tratat particulele subatomice. Acestea există într-un număr enorm, fiecare mişcându-se sau vibrând aleator şi imprevizibil. Dar acest haos, în mare, pare a avea la bază o ordine, astfel încât putem să punem la punct o mecanică cuantică ce răspunde la toate întrebările pe care ştim cum să le punem. În studiul societăţii, punem fiinţele umane în locul particulelor subatomice, însă acum se mai adaugă un factor, cel al minţii omeneşti. Particulele se mişcă fără să gândească. Pentru oameni însă, acest lucru nu mai este valabil. Luarea în calcul a diverselor atitudini şi motivaţii ale raţiunii duce la o asemenea complexitate, încât nu ai destul timp să iei totul în considerare.

— Oare acţiunile raţionale, la fel ca şi mişcările neraţionale, nu au la bază o ordine?

— Poate. Analiza mea matematică sugerează că la baza oricărui lucru stă ordinea, oricât de dezordonat ar părea că este, dar nu dă nicio idee despre cum ar putea fi găsită această ordine. Gândiţi-vă: douăzeci şi cinci de milioane de lumi, fiecare cu cultura şi cu caracteristicile sale globale, fiecare deosebindu-se mult de restul, fiecare având un miliard sau mai mult de oameni care au fiecare o raţiune proprie şi toate lumile interacţionând în nenumărate moduri şi combinaţii! O analiză psihoistorică, oricât ar fi ea de posibilă din punct de vedere teoretic, este imposibil să poată fi în vreun fel pusă în practică.

— Ce înţelegi prin „psihoistorică”?

— Când spun „psihoistorie”, mă refer la determinarea teoretică a posibilităţilor de evoluţie a viitorului.

Împăratul se ridică deodată în picioare, se deplasă până în celălalt capăt al încăperii, se întoarse pe loc, veni înapoi şi se opri în faţa lui Seldon care stătea încă pe scaun.

— Ridică-te! îi porunci.

Seldon sări în picioare şi ridică privirea spre Împărat, care era puţin mai înalt. Se strădui să-şi păstreze o expresie liniştită.

— Psihoistoria asta a ta… dacă ar putea fi pusă în practică, ar fi de mare ajutor, nu-i aşa? spuse Cleon în cele din urmă.

— Ar fi de un folos enorm, evident. A şti ce-ţi rezervă viitorul, chiar şi în măsura cea mai generală şi probabilistică, ar servi ca un nou şi minunat ghid pentru acţiunile noastre, unul pe care omenirea nu l-a mai avut niciodată până acum. Dar, bineînţeles…

Făcu o pauză.

— Ei? zise nerăbdător Cleon.

— Ei bine, se pare că, exceptându-i pe cei câţiva oameni care trebuie să ia deciziile, rezultatele analizei psihoistorice ar trebui să rămână necunoscute publicului.

— Necunoscute! exclamă Cleon, surprins.

— Este limpede. Daţi-mi voie să vă explic. Dacă s-ar face o analiză psihoistorică şi rezultatele ei ar fi publicate, diversele atitudini ale oamenilor, faptul cunoaşterii ar perturba. Pe de altă parte, analiza psihoistorică nu-şi mai are rostul dacă oamenii *nu* îşi vor putea cunoaşte viitorul. Înţelegeţi?

Ochii Împăratului străluciră, şi începu să râdă tare.

— Minunat!

Îl bătu pe Seldon cu palma pe umăr, iar Seldon se clătină sub lovituri.

— Îţi dai seama, omule? zise Cleon. Îţi dai seama? Aici eşti tu de folos. Nu este nevoie să prezici viitorul. Ci doar să alegi unul – un viitor bun, folositor – şi să faci acel tip de predicţie care ar modifica sentimentele şi reacţiile oamenilor astfel încât să se înfăptuiască viitorul pe care tu l-ai ales. Mai bine să construieşti un viitor bun decât să prezici unul rău.

Seldon se încruntă.

— Înţeleg ce vreţi să spuneţi, Sire, dar şi acest lucru este imposibil.

— Imposibil?

— În orice caz, imposibil de pus în practică. Nu vă daţi seama? Dacă nu se poate porni de la sentimentele şi reacţiile umane ca să se ajungă la prezicerea viitorului pe care acestea îl vor determina, nici contrariul nu este posibil. Nu se poate porni de la un viitor şi să se prezică sentimentele şi reacţiile umane care să ducă la înfăptuirea lui.

Cleon avea o figură dezamăgită. Îşi strânse buzele.

— Atunci, comunicarea ta?… Aşa o numeşti, comunicare, nu?… Ce utilitate are?

— A fost doar o demonstraţie matematică, un subiect de interes pentru matematicieni, dar nu mă gândisem că ar putea fi utilă în vreun fel.

— Găsesc că este dezgustător, zise Cleon furios.

Seldon ridică uşor din umeri. Mai mult ca oricând, acum ştia că n-ar fi trebuit niciodată să-şi fi prezentat comunicarea. Ce s-ar întâmpla cu el dacă Împăratului i-ar trece prin cap că vrea să facă pe nebunul?

Şi într-adevăr, Cleon nu părea prea departe de a crede aşa ceva.

— Şi totuşi, spuse acesta, ce-ar fi dacă ai face preziceri asupra viitorului, justificate sau nu din punct de vedere matematic, preziceri pe care oficialii guvernului, oamenii care analizează comportamentul probabil al publicului, le vor considera a fi de genul celor care pot determina concretizări favorabile?

— Şi de ce aţi avea nevoie de mine pentru aşa ceva? Oficialii guvernului ar putea face chiar ei aceste preziceri, evitând astfel un intermediar.

— Oficialii guvernului nu pot face acest lucru la fel de eficient. Ei *chiar fac* astfel de declaraţii din când în când. Dar nu sunt neapărat crezuţi.

— Şi de ce aş fi eu crezut?

— Tu eşti matematician. Tu vei *calcula* viitorul, nu-l vei… intui – dacă se poate spune aşa.

— Dar eu nu-l voi putea calcula.

— Cine ar putea afla?

Cleon îl privea cu atenţie.

Se făcu o pauză. Seldon se simţi prins în capcană. Dacă Împăratul îi dădea un ordin direct, nu era oare riscant să refuze? Dacă refuza, putea fi închis sau executat. Nu fără proces, desigur, dar cu foarte mare greutate se putea face ca un proces să meargă împotriva dorinţelor unui avocat nemilos. Mai ales dacă acesta se afla în slujba Împăratului marelui Imperiu Galactic.

— N-o să meargă, spuse în cele din urmă.

— De ce?

— Dacă mi s-ar cere să prezic vagi generalităţi despre un viitor care nu va avea loc decât mult timp după ce această generaţie şi, poate, cea care va urma, vor fi dispărut, s-ar putea să ne meargă. Dar, pe de altă parte, oamenii i-ar acorda prea puţină atenţie. Nu-i va interesa eventualitatea unui viitor fericit, dacă acesta va avea loc peste un secol sau două.

Pentru a obţine rezultate, continuă Seldon, va trebui să prezic lucruri de importanţă mai mare, evenimente mai apropiate de momentul actual. Numai la acestea vor reacţiona oamenii. Mai curând sau mai târziu – probabil mai curând – una dintre aceste preziceri nu se va realiza şi utilitatea mea va înceta pe loc. Odată cu asta, se va deteriora şi popularitatea dumneavoastră şi, cel mai rău lucru, dezvoltarea psihoistoriei nu va mai primi niciun sprijin în continuare, astfel încât nu se va mai putea obţine nimic bun de pe urma ei, în cazul că viitoarele perfecţionări aduse matematicilor o vor putea ajuta să se apropie de aplicarea în practică.

Cleon se aruncă într-un fotoliu şi se încruntă la Seldon.

— Voi, matematicienii, numai asta ştiţi să faceţi? Să insistaţi asupra imposibilităţilor?

— Dumneavoastră, Sire, sunteţi cel care insistaţi asupra imposibilităţilor, şopti desperat Seldon.

— Hai să te pun la încercare, omule. Presupune că ţi-aş cere să-ţi foloseşti matematicile pentru a-mi spune dacă voi fi asasinat sau nu într-o zi. Ce mi-ai spune?

— Sistemul meu matematic nu poate da un răspuns la o anume întrebare, chiar dacă psihoistoria ar funcţiona

ireproşabil. Toată mecanica cuantică din lume nu ar putea prezice comportamentul unui singur electron, chiar dacă acesta, între mulţi alţii, ar avea un comportament mediu.

— Cunoşti matematicile mai bine decât mine. Foloseşte-le şi dă-mi o presupunere credibilă. Voi fi asasinat într-o zi?

— Îmi întindeţi o capcană, Sire, spuse Seldon încet. Ori îmi spuneţi ce răspuns doriţi, şi eu vi-l voi oferi, ori îmi daţi libertatea de a răspunde aşa cum doresc eu, fără a fi pedepsit.

— Spune ceea ce doreşti.

— Pe cuvântul dumneavoastră de onoare?

— Vrei să ţi-l dau în scris? spuse Cleon pe un ton sarcastic.

— Cuvântul dumneavoastră de onoare va fi suficient, zise Seldon cu inima îndoită, pentru că nu era deloc sigur că era suficient.

— Ai cuvântul meu de onoare.

— Atunci vă pot spune că în ultimele patru secole, jumătate dintre Împăraţi au fost asasinaţi, de unde trag concluzia că probabilitatea asasinării dumneavoastră este aproximativ una din două.

— Orice tâmpit îmi putea da răspunsul ăsta, zise Cleon, dispreţuitor. Nu era nevoie de un matematician.

— V-am spus totuşi de mai multe ori că matematicile nu sunt de niciun folos în problemele practice.

— Nu poţi nici măcar să presupui că am învăţat din lecţiile pe care mi le-au dat nefericiţii mei predecesori?

Seldon respiră adânc şi riscă.

— Nu, Sire. Întreaga istorie ne arată că nu învăţăm din lecţiile trecutului. De exemplu, m-aţi primit aici într-o audienţă între patru ochi. Dacă aveam de gând să vă asasinez?... Ceea ce nu este cazul, Sire, se grăbi el să adauge.

Cleon zâmbi, amuzat.

— Omule, nu iei în calcul progresele noastre tehnologice. Ţi-am studiat biografia, întregul dosar. Atunci când ai sosit, ai fost examinat cu atenţie. Ţi-am analizat expresia şi amprenta vocală. Ţi-am cunoscut în detaliu

starea sufletească; practic, ţi-am cunoscut gândurile. Dacă ar fi existat o cât de mică bănuială că ai fi putut fi periculos, nu ţi s-ar fi permis să ajungi în preajma mea. Mai exact, acum n-ai mai fi fost în viaţă.

Seldon se simţi străbătut de un val de greaţă, dar continuă.

— Cei din afară au avut dintotdeauna dificultăţi în a ajunge la Împăraţi, chiar şi atunci când tehnologia era mai puţin avansată. Însă, aproape toate asasinatele au fost o lovitură de palat. Cei care sunt cei mai periculoşi pentru Împărat sunt cei din preajma lui. Faţă de acest pericol, cercetarea atentă a celor din afară este nesemnificativă. Cât despre oficialii, Gardienii şi apropiaţii dumneavoastră, pe ei nu-i puteţi trata ca pe mine.

— Ştiu asta, spuse Cleon, cel puţin la fel de bine ca şi tine. De aceea îi tratez în mod corect şi nu le dau motive să aibă resentimente.

— Este o prostie… începu Seldon, care se opri apoi, încurcat.

— Continuă, zise Cleon furios. Ţi-am permis să vorbeşti liber. De ce este o prostie?

— Cuvântul mi-a scăpat, Sire. Am vrut să spun „nesemnificativ”. Felul în care îi trataţi pe apropiaţii dumneavoastră este nesemnificativ. În mod sigur, sunteţi precaut; ar fi anormal să nu fiţi. Un cuvânt neglijent, ca acela care mi-a scăpat mie, un gest necontrolat şi vă veţi da puţin înapoi, cu o privire bănuitoare. Şi orice urmă de bănuială pune în mişcare un cerc vicios. Apropiatul va simţi că îl bănuiţi, se va simţi jignit şi îşi va schimba comportamentul încercând pe cât posibil, să înlăture bănuiala. Dumneavoastră vă veţi da seama de acest lucru, veţi deveni şi mai neîncrezător şi, în cele din urmă, ori va fi executat el, ori veţi fi asasinat dumneavoastră. Este un proces care s-a dovedit inevitabil pentru Împăraţii ultimelor patru secole şi este doar unul dintre semnele creşterii dificultăţilor în conducerea afacerilor Imperiului.

— Deci, orice aş face, nu pot evita asasinatul.

— Nu, Sire, zise Seldon, dar, pe de altă parte, s-ar putea să aveţi noroc.

Degetele lui Cleon băteau darabana pe braţul fotoliului său.

— Eşti inutil, omule, şi la fel este şi psihoistoria ta, zise el cu asprime. Pleacă.

Şi cu aceste cuvinte, Împăratul privi în depărtare, părând mult mai bătrân decât cei treizeci şi doi de ani ai săi.

— V-am spus, Sire, că matematicile mele nu vă vor fi de niciun folos. Regret foarte mult.

Seldon încercă să facă o plecăciune, dar la un semnal pe care nu îl zări, intrară doi gardieni care îl luară de acolo. Din încăperea regală, vocea lui Cleon îi ajunse din urmă.

— Duceţi-l pe acest om acolo de unde a fost adus mai devreme.

4

Eto Demerzel îşi făcu apariţia şi trecu asupra Împăratului o privire fugară, în care se putea citi respectul cuvenit.

— Sire, aproape că v-aţi pierdut cumpătul, spuse el.

Cleon ridică privirea şi, cu un efort evident, reuşi să zâmbească.

— Da, aşa e. Omul ăsta m-a dezamăgit foarte mult.

— Cu toate acestea, nu a promis mai mult decât a oferit.

— Nu a oferit nimic.

— Nici nu a promis nimic, Sire.

— M-a dezamăgit.

— Poate că a fost mai mult decât dezamăgitor, zise Demerzel. Omul acesta este un tun pierdut de sub control, Sire.

— Un *ce*, Demerzel? Eşti întotdeauna plin de expresii ciudate. Ce este acela un tun?

— Este doar o expresie pe care am auzit-o în tinereţe, Sire, spuse Demerzel, pe un ton serios. Imperiul este plin de expresii ciudate şi unele dintre ele sunt necunoscute pe Trantor, aşa cum cele de pe Trantor sunt câteodată necunoscute în altă parte.

— Vrei acum să mă înveţi că Imperiul este mare? Ce-ai vrut să spui prin „tun pierdut de sub control”?

— Doar că, fără să vrea, poate face mult rău. Nu îşi cunoaşte puterea. Sau importanţa.

— Crezi, Demerzel?

— Da, Sire. Este un provincial. Nu cunoaşte Trantorul şi nici obiceiurile de pe aici. Până acum, nu a mai fost niciodată pe planeta noastră, şi nu se putea comporta ca un om bine educat, ca un curtean. Şi cu toate acestea, v-a înfruntat cu curaj.

— Şi de ce nu? I-am dat voie să vorbească. Am lăsat eticheta la o parte. L-am tratat ca pe un egal.

— Nu chiar, Sire. Nu sunteţi în stare să-i trataţi pe ceilalţi ca pe nişte egali ai dumneavoastră. Aveţi obişnuinţa de a porunci. Şi chiar dacă aţi încerca să faceţi pe cineva să se simtă în largul său, foarte puţini ar reuşi. Majoritatea ar rămâne muţi sau, şi mai rău, ar deveni slugarnici sau linguşitori. Acest om v-a înfruntat.

— Ei bine Demerzel, tu poţi să-l admiri pentru că m-a înfruntat, dar mie omul ăsta nu mi-a plăcut. Ai observat că n-a făcut niciun efort să-mi explice matematicile lui? reflectă Cleon, nemulţumit. Ca şi cum era sigur că n-aveam să înţeleg nimic din ele.

— Nici nu aţi fi înţeles, Sire. Nu sunteţi nici matematician, nici om de ştiinţă, nici artist. Sunt multe domenii ale cunoaşterii în care alţii ştiu mai mult decât dumneavoastră. Sarcina lor este să facă uz de cunoştinţele pe care le au, pentru a vă servi. Sunteţi Împăratul, ceea ce face cât toate cunoştinţele lor puse laolaltă.

— Oare? Nu m-ar deranja să fiu considerat ignorant de către un om în vârstă, care a acumulat cunoştinţe de-a lungul multor ani. Dar acest om, Seldon, e de-o vârstă cu mine. De unde ştie atâtea?

— El nu a trebuit să se deprindă să poruncească şi să înveţe arta de a lua o decizie care va afecta soarta celorlalţi.

— Câteodată, Demerzel, mă întreb dacă nu cumva mă iei peste picior.

— Sire? zise Demerzel cu reproş.

— Dar n-are nicio importanţă. Să ne întoarcem la tunul ăsta al tău pierdut de sub control. De ce îl consideri periculos? Mie mi-a lăsat impresia unui provincial naiv.

— Este. Dar există această comunicare a lui.

— Spune că este inutilă.

— Dumneavoastră v-aţi gândit că ar putea fi utilă. Şi eu m-am gândit la fel, după ce m-aţi lămurit dumneavoastră. Şi alţii ar putea gândi acelaşi lucru. Acum că i s-a atras atenţia, matematicianul însuşi ar putea ajunge să creadă că psihoistoria ar putea deveni utilă. Şi, cine ştie, s-ar putea chiar să găsească un mod de a-şi pune în practică ideea. Dacă reuşeşte, atunci prezicerea viitorului, chiar în linii mari, poate pune pe oricine în situaţia de a avea o foarte mare putere. Chiar dacă nu îşi doreşte puterea pentru el, lucru care dintotdeauna mi s-a părut ceva imposibil oricine ar fi în discuţie, ar putea fi folosit de alţii.

— Eu am încercat să-l folosesc. N-a vrut.

— Până atunci, nu-i trecuse prin minte aşa ceva. Poate că acum îi va trece. Şi dacă n-a fost interesat să se lase folosit de către dumneavoastră, oare n-ar putea fi convins de – să zicem – Primarul din Wye?

— De ce să vrea să-i ajute pe cei din Wye şi nu pe noi?

— După cum a spus chiar el, este greu să prezici sentimentele şi comportamentul indivizilor.

Cleon se încruntă şi rămase puţin pe gânduri.

— Crezi că şi-ar putea perfecţiona psihoistoria asta a lui, astfel încât să devină într-adevăr utilă? El este foarte sigur că nu poate.

— Cu timpul, ar putea ajunge la concluzia că a greşit negând această posibilitate.

— În cazul ăsta, zise Cleon, cred că ar fi trebuit să-l reţin.

— Nu, Sire, spuse Demerzel. Aţi făcut bine lăsându-l să plece. Prizonieratul, chiar deghizat, i-ar provoca resentimente şi desperare, ceea ce nu l-ar ajuta nici să-şi ducă ideea mai departe, nici să dorească să colaboreze cu noi. Este mai bine că l-am lăsat să plece, numai că trebuie să-l ţinem permanent într-o lesă invizibilă. În acest fel, putem vedea dacă nu este cumva folosit de vreun duşman de-al dumneavoastră, Sire, iar atunci când îşi va fi perfecţionat complet ideea, putem trage de lesă şi să-l aducem aici. Atunci am putea fi… mai convingători.

— Dar dacă *va fi obligat* să intre în slujba vreunui duşman de-al meu sau al Imperiului? Pentru că, la urma urmelor, eu sunt Imperiul. Însă dacă el însuşi doreşte să se pună în slujba unui duşman… nu exclud şi posibilitatea asta, înţelegi?

— Nici nu trebuie. Am să veghez ca acest lucru să nu se întâmple, dar dacă în ciuda tuturor eforturilor, *se va întâmpla*, ar fi mai bine ca nimeni să nu-l aibă pe matematician, decât să-l aibă persoana care nu trebuie.

— Las asta în seama ta, zise Cleon jenat, dar sper că nu ne pripim. La urma urmelor, s-ar putea să nu fie decât iniţiatorul unei teorii care nu este şi nici nu poate fi aplicabilă.

— Foarte posibil, Sire, dar este mai sigur să presupunem că acest om este – sau poate fi – important. Dacă vom descoperi că ne-am interesat de un om fără valoare, nu pierdem nimic altceva decât puţin timp. Dacă însă ignorăm un om de mare importanţă, atunci putem pierde Galaxia.

— În cazul ăsta, foarte bine, zise Cleon, dar sper că nu va fi nevoie să cunosc detaliile – dacă se vor dovedi neplăcute.

— Sper că nu va fi cazul, spuse Demerzel.

5

Seldon avusese la dispoziţie, pentru a se linişti după întâlnirea cu Împăratul, o seară, o noapte, şi o parte din dimineaţă. Cel puţin modificarea caracteristicilor luminii peste trotuarele, coridoarele rulante, pieţele şi parcurile Sectorului Imperial de pe Trantor îi dăduseră motive să creadă că trecuseră o seară, o noapte, şi o parte din dimineaţă.

Acum stătea într-un părculeţ, pe un scăunel de plastic care se mula perfect pe corpul său şi se simţea bine. Judecând după lumină, se părea că trecuse jumătate din dimineaţă. Aerul era suficient de răcoros pentru a da senzaţia de prospeţime, însă nu era deloc frig.

Aşa era oare tot timpul? Se gândi la ziua închisă de afară, atunci când se dusese să-l vadă pe Împărat. Şi se gândi la zilele întunecate şi reci şi fierbinţi şi ploioase şi cu ninsoare de pe Helicon, planeta sa, şi se întrebă dacă cineva ar putea suporta lipsa lor. Era oare posibil să stai într-un parc de pe Trantor, pe o vreme ideală, zi de zi, să te simţi ca şi cum nu ai fi înconjurat de nimic – şi să ajungi să-ţi lipsească un vânt puternic, un frig care să-ţi intre în oase sau o umiditate sufocantă?

Poate. Dar nu în prima sau în a doua sau în a şaptea zi. Nu avea la dispoziţie decât această zi, în următoarea trebuia să plece. Avea de gând să se bucure de ea, cât putea de mult. S-ar putea, la urma urmelor, să nu mai revină niciodată pe Trantor.

Cu toate acestea, continua să fie îngrijorat pentru că vorbise atât de liber cu un om care ar fi putut, dacă ar fi dorit, să ordone să fie încarcerat sau executat – sau, în cel mai fericit caz, să-l distrugă pe plan economic şi social prin anularea poziţiei pe care o ocupa în societate.

Înainte de a merge la culcare, Seldon se documentase despre Cleon I în secţiunea enciclopedică a sălii calculatoarelor din hotel. Fără îndoială, Împăratul fusese mai ridicat în slăvi decât fuseseră toţi predecesorii săi de-a lungul întregii lor vieţi, indiferent de meritele pe care le

avuseseră. Seldon nu dăduse atenţie acestui lucru, dar găsise interesant faptul că Împăratul se născuse în palat şi nu-şi părăsise niciodată domeniile. Nu fusese niciodată nici măcar în Trantor, în nicio parte a acestei lumi acoperite. Poate că era o problemă de securitate, dar asta însemna că Împăratul era prizonier, chiar dacă era sau nu conştient de acest lucru. Putea fi cea mai luxoasă închisoare din Galaxie, dar era totuşi o închisoare.

Şi deşi Împăratul părea să aibă un comportament moderat şi nu dădea semne că ar putea fi un autocrat sângeros, aşa cum fuseseră mulţi dintre predecesorii săi, nu era bine că îi atrăsese atenţia. Seldon era bucuros la gândul că a doua zi avea să plece spre Helicon, chiar dacă la întoarcerea acasă avea să găsească, după toate aparenţele, o iarnă capricioasă.

Privi în sus, spre lumina strălucitoare şi difuză. Deşi aici nu ploua niciodată, atmosfera era departe de a fi uscată. Nu departe de el se afla o fântână; plantele erau verzi şi probabil că niciodată nu suferiseră de uscăciune. Din când în când tufele de arbuşti foşneau ca şi când unul sau două animale mici ar fi fost ascunse printre ele. Auzea zumzetul albinelor.

Deşi Trantorul era cunoscut în tot restul Galaxiei ca o lume artificială – din metal şi din ceramică – acest petic de pământ părea a avea o rusticitate autentică.

Mai erau câteva persoane care profitau de parc, toate purtând pălăriuţe uşoare. Nu departe de el se afla o femeie foarte tânără, dar era aplecată asupra unui monitor aşa că nu-i putea vedea foarte bine faţa. Un om trecu pe lângă el, îl privi scurt şi fără interes, apoi se aşeză pe un scaun în faţa lui şi se cufundă într-un teanc de teleprinturi, punând picior peste picior. Avea pantaloni strimţi, de culoare roz.

Bărbaţii aveau tendinţa de a se îmbrăca în costume fanteziste, care îmbinau diverse nuanţe de culori, în timp ce femeile se îmbrăcau mai mult în alb. Într-un mediu curat ca acesta, era normal să fie purtate culorile deschise. Se uită amuzat la costumul său Heliconian, în care predomina un maroniu trist. Dacă ar fi să rămână pe Trantor – dar nu era

cazul – ar trebui să-şi caute nişte haine potrivite, altfel ar deveni un subiect de curiozitate, de râs sau de repulsie. De exemplu, omul cu teleprinturile îşi aţintise din nou privirile asupra lui, mult mai interesat – fără îndoială, intrigat de hainele sale provinciale.

Seldon fu bucuros că acesta nu zâmbise. Era capabil să accepte că ar fi putut deveni un subiect de distracţie dar, cu siguranţă, nu i-ar fi făcut plăcere.

Seldon îl privi discret pe individ, întrucât acesta părea angajat într-un fel de luptă interioară. Acum părea că e pe cale să vorbească, apoi se răzgândea, apoi părea că e din nou pe cale să vorbească. Seldon se întrebă ce va face până la urmă.

Se apucă să-l studieze. Era înalt, cu umeri largi, fără urmă de burtă, cu părul lins, de culoare închisă şi cu scânteieri de blond, cu o expresie serioasă. Inspira forţă, cu toate că nu era blindat cu muşchi şi avea o faţă puţin cam aspră; plăcută, dar nu „drăguţă”.

În momentul în care omul pierdu lupta interioară (sau poate că o câştigase) şi se îndreptă spre el, Seldon decise că omul îi place.

— Scuzaţi-mă, spuse individul, nu cumva aţi fost la Convenţia Decenală de Matematică?

— Ba da, am fost, spuse Seldon cu amabilitate.

— Aha, ştiam eu că acolo v-am văzut. Faptul că v-am recunoscut m-a determinat – îmi cer scuze – să mă aşez lângă dumneavoastră. Dacă vă deranjez…

— Dar deloc. Profit de un moment în care nu am ce face.

— Haideţi să vedem câte îmi pot aminti despre dumneavoastră. Sunteţi Profesorul Seldom.

— Seldon. Hari Seldon. Aţi fost foarte aproape. Şi dumneavoastră?

— Chetter Hummin, spuse omul părând uşor stânjenit. Mă tem că este un nume comun, deloc inedit.

— Este pentru prima oară că fac cunoştinţă cu numele de „Chetter”, spuse Seldon. Şi nici numele de „Hummin” nu l-am mai întâlnit. Deci sunteţi oarecum unic. Oricum, este

mult mai bine decât să faci parte din masa imensă a celor care poartă numele de „Hari” sau de „Seldon”.

Seldon îşi trase scaunul mai aproape de Hummin, târându-l pe aleea acoperită cu plăci uşor elastice, din ceramică.

— Vorbind despre inedit, spuse el, ce impresie fac cu hainele astea Provinciale pe care le port? Nu mi-a trecut prin cap vreodată că va trebui să fac rost de veşminte Trantoriene.

— Aţi putea cumpăra, zise Hummin privindu-l pe Seldon şi încercând să-şi ascundă dezaprobarea.

— Mâine plec şi în afară de asta nici nu-mi pot permite. Matematicienii lucrează uneori cu numere mari, dar niciodată când e vorba de veniturile lor… Presupun că eşti matematician, Hummin.

— Nu. Din punctul ăsta de vedere, n-am niciun pic de talent.

— Aha.

Seldon era dezamăgit.

— Spui că m-ai văzut la Convenţia Decenală, continuă el.

— Mă aflam acolo ca spectator. Sunt jurnalist.

Îşi agită teleprinturile, părând deodată conştient că le ţinea în mână, şi apoi le îndesă în buzunarul vestei.

— Fac rost de materiale pentru buletinele de ştiri holovizate, continuă Hummin. De fapt, m-am cam săturat, spuse el meditativ.

— De slujbă?

Hummin încuviinţă.

— M-am săturat să tot adun absurdităţi din toate lumile. Urăsc spirala descendentă.

Îi aruncă lui Seldon o privire fugară.

— Totuşi, din când în când, mai apare câte ceva interesant. Am auzit că ai fost văzut în compania Gărzii Imperiale, intrând pe poarta Palatului. Nu cumva te-ai întâlnit cu Împăratul? Zâmbetul pieri de pe figura lui Seldon.

— Chiar dacă l-aş fi văzut, nu cred că aş avea ceva de spus care să poată fi publicat, spuse el încet.

— Nu, nu, nu pentru publicare. Seldon, dacă nu ştii, am să fiu eu primul de la care ai să afli… Prima regulă care se respectă într-o redacţie de ştiri este că, în afara declaraţiilor oficiale, *nimic* nu se spune vreodată despre Împărat sau despre curtenii săi. Este o greşeală, desigur, pentru că se răspândesc zvonuri care fac mai mult rău decât ar putea face adevărul, dar asta este situaţia.

— Dacă nu poţi să publici, atunci de ce mai întrebi?

— Din curiozitate. Crede-mă, în meseria mea, cunosc mult mai multe decât ceea ce se dă publicităţii… Lasă-mă să ghicesc. Nu ţi-am urmărit cu atenţie comunicarea, dar am dedus că ai vorbit despre posibilitatea prezicerii viitorului.

Seldon dădu din cap.

— A fost o greşeală, murmură el.

— Ce-ai spus?

— Nimic.

— Ei bine, profeţia – o profeţie corectă – l-ar interesa pe Împărat, sau pe oricare din guvern, deci presupun că Împăratul ţi-a cerut nişte lămuriri şi te-a întrebat dacă n-ai vrea să-i faci câteva preziceri.

— Nu vreau să discut despre asta, zise Seldon pe un ton aspru. Hummin ridică din umeri.

— Presupun că Eto Demerzel era acolo, zise el.

— Cine?

— N-ai auzit niciodată de Eto Demerzel?

— Niciodată.

— Alter ego-ul lui Cleon – creierul lui Cleon – duhul rău al lui Cleon. Astea sunt poreclele lui, dacă e să ne limităm la cele neinjurioase. Cu siguranţă că a fost de faţă.

Seldon părea dezorientat.

— Ei bine, spuse Hummin, probabil că tu nu l-ai văzut, dar el era acolo. Şi dacă el crede că poţi prezice viitorul…

— Nu pot prezice viitorul, zise Seldon dând puternic din cap. Dacă ai fi fost atent la comunicarea mea, ţi-ai fi dat seama că vorbeam doar de posibilitatea teoretică.

— Nu are importanţă, dacă el *crede* că poţi prezice viitorul, nu-ţi va da drumul.

— Dar a făcut-o. Iată-mă aici.

— Asta nu înseamnă nimic. Ştie unde te afli, şi va şti şi în continuare. Dacă va dori, va pune mâna pe tine, oriunde te vei afla. Şi dacă va decide că eşti util, va scoate din tine tot ceea ce îi este folositor. Iar dacă va decide că eşti periculos, atunci va scoate viaţa din tine.

Seldon îl fixă cu privirea.

— Ce vrei să faci? Să mă sperii?

— Încerc să te previn.

— Nu cred ceea ce-mi spui.

— Nu? Puţin mai devreme ai spus că ceva a fost o greşeală. Te gândeai cumva că greşeala a fost prezentarea comunicării şi că asta te va băga într-o încurcătură neplăcută?

Seldon îşi muşcă buza inferioară, stânjenit. Era o ipoteză care se apropia prea mult de adevăr… şi exact în acel moment simţi prezenţa intruşilor.

Nu aveau umbră, pentru că lumina era prea blândă şi difuză. Fusese doar o mişcare care putuse fi prinsă cu coada ochiului… şi care apoi se opri.

2. Fugă

TRANTOR – ... Capitala Primului Imperiu Galactic... Sub Cleon I, a intrat în amurgul strălucirii sale. După toate aparenţele, pe atunci ajunsese deja la apogeu. Întreaga suprafaţă a uscatului, circa 200 kilometri pătraţi, era acoperită de cupolă (cu excepţia Palatului Imperial). Pe această suprafaţă se ridica un oraş nesfârşit, care se întindea şi sub ţărmurile continentale. Populaţia era de 40 de miliarde şi, cu toate că existau destule semne (care mai târziu au devenit evidente) că se acumulau probleme, cei care trăiau pe Trantor considerau încă planeta lor ca fiind legendara Lume Eternă, şi nu ar fi crezut că vreodată...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

6

Seldon ridică privirile. Un tânăr stătea în faţa lui, privindu-l cu dispreţ. În spatele lui se afla un alt tânăr – mai tânăr, probabil. Amândoi erau înalţi şi păreau a fi puternici.

Seldon aprecie că erau îmbrăcaţi într-un mod extravagant – culori ţipătoare, centuri late, pălării rotunde cu boruri largi şi cu o panglică de un roz strălucitor prinsă de boruri şi căzându-le pe ceafă.

Lui Seldon, această costumaţie i se păru nostimă şi zâmbi.

— De ce te hlizeşti, mă amărâtule? se repezi tânărul din faţa sa.

Seldon nu luă în seamă modul de adresare şi îi vorbi politicos.

— Vă rog să scuzaţi zâmbetul meu. Pur şi simplu, m-a amuzat costumul dumneavoastră.

— Costumul meu? Deci aşa! Dar ce sunt zdrenţele astea oribile pe care tu le numeşti haine?

Întinse mâna şi degetele sale ciupiră uşor reverul vestei lui Seldon – jenant de anostă şi lipsită de strălucire, după aprecierea lui Seldon însuşi, în comparaţie cu culorile vii ale celorlalţi.

— Cred că sunt hainele mele de Provincial, zise Seldon. Sunt singurele pe care le am.

Nu putu să nu observe că puţinii vizitatori ai părculeţului se ridicau în picioare şi plecau. Ca şi cum se aşteptau la o încăierare şi nu doreau să fie de faţă. Seldon se întrebă dacă şi noul său prieten, Hummin, plecase, dar găsi că nu era indicat să-şi ia ochii de pe tânărul din faţa sa. Se lăsă uşor pe spate în scaun.

— Eşti din Provincie? întrebă tânărul.

— Exact. Prin urmare şi hainele mele…

— Prin urmare? Ce fel de expresie e asta? O expresie din Provincie?

— Voiam să spun că de aceea vi se par neobişnuite hainele mele. Sunt un vizitator.

— De pe care planetă?

— Helicon.

Sprâncenele tânărului se împreunară.

— N-am auzit niciodată de ea.

— Nu e o planetă mare.

— Şi de ce nu te întorci acolo?

— Asta şi vreau să fac. Plec mâine.

— Ba o să pleci mai curând. Acum!

Tânărul îl privi pe prietenul cu care venise. Seldon îi urmări privirea şi dădu cu ochii de Hummin. *Nu* plecase, dar parcul era acum pustiu, cu excepţia sa, a lui Hummin, şi a celor doi tineri.

— Mi-am propus să-mi petrec ziua de azi vizitând împrejurimile, spuse Seldon.

— Nu. Nu ai să mai faci asta. Pleci acasă chiar acum.

Seldon zâmbi.

— Îmi pare rău. Nu plec.

— Îţi plac hainele lui, Marbie? îl întrebă tânărul pe însoţitorul său.

Marbie vorbi pentru prima oară.

— Nu. Sunt dezgustătoare. Îţi întorc stomacul pe dos.

— Nu-l putem lăsa să se plimbe peste tot şi să le întoarcă oamenilor stomacul pe dos. Nu le va face bine la sănătate.

— Sigur. Sub niciun motiv nu-l putem lăsa, Alem, zise Marbie.

Alem rânji.

— Perfect. Ai auzit ce-a zis Marbie.

De data aceasta vorbi Hummin.

— Ascultaţi, voi doi, Alem, Marbie sau cum vă cheamă, zise el. V-aţi distrat destul. Ce-ar fi să plecaţi de aici?

Alem, care se aplecase uşor înspre Seldon, se îndreptă şi se întoarse.

— Tu cine eşti?

— Nu e treaba voastră, se răsti Hummin.

— Eşti Trantorian? întrebă Alem.

— Nici asta nu vă priveşte.

Alem se încruntă.

— Eşti îmbrăcat ca un Trantorian, spuse el. Nu ne interesează persoana ta, aşa că n-are rost să-ţi creezi singur probleme.

— Am de gând să rămân aici. Asta înseamnă că suntem doi. Voi nu prea obişnuiţi să luptaţi de la egal la egal. Ce-ar fi să mergeţi să chemaţi nişte prieteni, ca să puteţi să faceţi faţă la doi bărbaţi?

— Cred că ar trebui să pleci dacă poţi, Hummin, zise Seldon. E frumos din partea ta că încerci să-mi iei apărarea, dar nu vreau să păţeşti ceva.

— Seldon, ăştia nu sunt periculoşi. Sunt nişte lachei fără importanţă.

— Lachei!

Cuvântul păru să-l înfurie pe Alem şi Seldon trase concluzia că pe Trantor avea un înţeles mult mai jignitor decât pe Helicon.

— Hai, Marbie, mârâi Alem. Ai tu grijă de celălalt fiu de servitoare, iar eu am să-i rup hainele lui Seldon ăsta. El este cel cu care avem treabă. Acum…

Mâinile sale se repeziră să-l ridice pe Seldon în picioare, încercând să-l apuce de gulerul hainei. Seldon se feri, aparent instinctiv şi scaunul său se înclină înspre înapoi. Apucă mâinile întinse spre el, picioarele i se ridicară de la sol şi scaunul se prăbuşi.

Alem făcu o voltă, rotindu-se în aer şi căzu zdravăn pe ceafă şi spate, înapoia lui Seldon.

Seldon se răsuci şi se ridică repede în picioare, fixându-l cu privirea pe Alem. Apoi privi scurt în lateral, căutându-l pe Marbie.

Alem zăcea nemişcat, cu faţa schimonosită de durere. Avea două degete luxate, o durere chinuitoare în pântece, iar coloana vertebrală îi fusese zdravăn lovită.

Hummin îl apucase pe Marbie de după ceafă, cu mâna dreaptă, în timp ce cu mâna stângă îi răsucise braţul drept la spate, într-un unghi neverosimil. Marbie se înroşise la faţă, căznindu-se din greu să respire. Un cuţit în care strălucea o lamă laser zăcea pe sol, nu departe de ei.

Hummin slăbi uşor strânsoarea.

— L-ai lovit destul de tare pe celălalt, spuse el cu un aer de îngrijorare sinceră.

— Mă tem că aşa e, spuse Seldon. Dacă ar fi căzut puţin mai altfel, şi-ar fi rupt gâtul.

— Ce fel de matematician eşti tu? întrebă Hummin.

— Un matematician de pe Helicon.

Seldon se aplecă să culeagă cuţitul.

— Dezgustător – şi mortal, spuse el după ce-l examină.

— Un cuţit cu lamă obişnuită poate să omoare la fel de bine fără să aibă nevoie de o sursă de alimentare… Dar să-i lăsăm pe ăştia doi să plece, zise Hummin. Nu cred că au poftă s-o ia de la capăt.

Îl eliberă pe Marbie, care îşi frecă mai întâi umărul, apoi ceafa. Răsuflând din greu, întoarse spre cei doi bărbaţi o privire încărcată de ură.

— Voi doi ar fi mai bine să plecaţi, zise Hummin cu asprime. Altfel o să dovedim că ne-aţi atacat şi aţi încercat să ne ucideţi. Acest cuţit are cu siguranţă amprentele voastre.

Seldon şi Hummin priveau, în timp ce Marbie îl ridică cu greu pe Alem în picioare şi-l ajută să-şi revină; acesta era în continuare contorsionat de durere. În timp ce părăseau locul, se uitară înapoi o dată sau de două ori, dar Seldon şi Hummin rămaseră impasibili.

Seldon îi întinse mâna.

— Cum să-ţi mulţumesc că mi-ai venit în ajutor mie, un străin atacat de doi derbedei? Mă îndoiesc că aş fi putut face faţă amândurora de unul singur.

Hummin dădu dispreţuitor din mână.

— Nu mi-a fost teamă de ei. Sunt doar nişte bătăuşi de stradă, nişte lachei. N-a trebuit decât să punem mâna pe ei.

— Dar ştiu că ai o mână zdravănă, nu glumă, zise Seldon cu admiraţie.

Hummin ridică din umeri.

— Şi tu, la fel.

Apoi, fără a schimba tonul:

— Haide! Ar fi mai bine să plecăm. Pierdem timpul.

— De ce trebuie să plecăm? întrebă Seldon. Ţi-e teamă să nu se întoarcă?

— N-au să revină deloc. Dar unii dintre vitejii care au părăsit aşa de repede parcul ca să nu fie de faţă la o scenă neplăcută, probabil că au anunţat deja poliţia.

— Foarte bine. Cunoaştem numele golanilor. Şi-i putem descrie destul de bine.

— Să-i descriem? Dar ce treabă are poliţia cu ei?

— Au comis un atac…

— Nu fi naiv. Noi nu avem nicio zgârietură. De fapt, ei sunt ce care au nevoie de spitalizare. *Noi* vom fi cei acuzaţi.

— Dar e imposibil. Oamenii aceia vor depune mărturie că…

— Nimeni nu va fi chemat să depună mărturie… Seldon, înţelege odată! Cei doi au venit pentru tine – în mod special pentru *tine*. Li s-a spus că purtai haine Heliconiene şi probabil că ai fost descris în amănunt. Poate că li s-a dat şi o hologramă. Bănuiesc că au fost trimişi de cei care au poliţia sub control, aşa că să nu mai pierdem timpul.

Hummin se grăbi să plece, apucându-l pe Seldon de braţ. Lui Seldon îi fu imposibil să scape de strânsoare şi, simţindu-se ca un copil în mâinile unei bone autoritare, îl urmă.

Trecură printr-o arcadă şi înainte ca ochii lui Seldon să se acomodeze cu lumina slabă, auziră zgomotul făcut de frânele unui automobil.

— Au venit, murmură Hummin. Mai repede, Seldon.

Săriră într-un coridor rulant şi se pierdură în mulţime.

7

Seldon încercase să-l convingă pe Hummin să meargă în camera sa de hotel, dar Hummin nici nu voise să audă.

— Eşti nebun? spusese aproape în şoaptă. Ei te aşteaptă acolo.

— Dar toate lucrurile mele, şi ele mă aşteaptă.

— Au să trebuiască să mai aştepte.

Acum se aflau într-una din cămăruţele unui bloc pe care Seldon nu reuşise să-l localizeze. Examină garsoniera. Era ocupată în cea mai mare parte de un birou cu un scaun, un pat şi un terminal de computer. Nu existau niciun fel de facilităţi pentru a lua masa sau pentru spălare, aşa că Hummin îl conduse într-o baie comună aflată în capătul holului. Cineva intrase înainte ca Seldon să termine. Aruncase o privire scurtă şi curioasă mai degrabă hainelor lui Seldon, decât lui Seldon şi după aceea se uitase în altă parte.

Seldon îi pomeni acest lucru lui Hummin, care dădu din cap şi spuse:

— Va trebui să scapi de hainele tale. Păcat că Helicon nu este deloc la curent cu moda…

— Cât anume din toată întâmplarea asta ar putea fi doar imaginaţia ta, Hummin? întrebă neliniştit Seldon. Pe jumătate m-ai convins, dar ai putea fi doar un fel de… de…

— Cauţi cumva cuvântul „paranoia”?

— Ei bine, da. Ar putea fi doar o idee ciudată şi paranoică de-a ta.

— Gândeşte-te puţin, zise Hummin. Nu-ţi pot argumenta matematic, dar te-ai văzut cu Împăratul. Nu spune nu. A vrut ceva de la tine şi tu nu i-ai dat. Nu nega nici asta. Bănuiesc că dorea detalii despre viitor şi tu l-ai refuzat. Poate că Demerzel crede că te *prefaci* doar că nu ai aceste detalii şi le păstrezi pentru un preţ mai bun sau pentru altcineva care concurează la obţinerea lor. Cine ştie? Ţi-am spus că dacă Demerzel vrea să pună mâna pe tine, o va face, oriunde te vei afla. Ţi-am spus-o înainte ca golanii ăia doi să intre în scenă. Sunt jurnalist *şi* Trantorian. Eu ştiu cum se petrec lucrurile astea. La un moment dat, Alem a spus: „el este cel cu care avem treabă”. Îţi aduci aminte?

— Întâmplător, da, spuse Seldon.

— Pentru el, eu nu eram decât „celălalt fiu de servitoare”, care trebuia ţinut deoparte în timp ce el îşi îndeplinea misiunea şi anume aceea de a te ataca.

Hummin se aşeză pe scaun şi arătă înspre pat.

— Întinde-te, Seldon. Fă-te comod. Oricine i-ar fi trimis pe cei doi – şi trebuie să fie Demerzel, după părerea mea – mai poate trimite şi alţii, aşa că o să trebuiască să scăpăm de hainele astea ale tale. Cred că orice Heliconian de prin împrejurimi, prins îmbrăcat după moda propriei sale lumi, va avea neplăceri până când va putea dovedi că nu este Hari Seldon.

— Ei, exagerezi.

— Vorbesc serios. Trebuie să te dezbraci de haine şi le vom pulveriza – dacă vom reuşi să ne apropiem suficient de mult de o unitate de incinerare fără a fi văzuţi. Şi, înainte de toate, trebuie să-ţi fac rost de haine Trantoriene. Am să ţin cont că eşti mai scund decât mine. Nu contează dacă nu ţi se potrivesc exact…

Seldon dădu din cap.

— Nu am credite cu care să plătesc. Nu le am la mine. Toate creditele mele – şi nu sunt multe – se află în seiful hotelului meu.

— O să ne ocupăm de asta altă dată. Vei sta aici o oră sau două, în timp ce eu voi merge să caut hainele necesare.

Seldon îşi întinse mâinile şi oftă resemnat.

— În regulă. Dacă e chiar atât de important, am să stau.

— Nu vei încerca să te întorci la hotelul tău? Pe cuvânt de onoare?

— Pe cuvântul meu de matematician. Dar sunt foarte stânjenit de tot deranjul de care suferi din cauza mea. Şi de cheltuielile pe care le faci. La urma urmelor, în ciuda celor ce mi-ai spus despre Demerzel, nu aveau de gând să mă rănească sau să mă omoare. M-au ameninţat numai că mă dezbracă de haine.

— Nu numai. Urmau să te ducă la cosmoport şi să te îmbarce într-o hipernavă spre Helicon.

— Era o ameninţare idioată… nu trebuia luată în serios.

— De ce?

— Dar am să plec spre Helicon. Aşa le-am şi spus. Plec mâine.

— Şi încă mai vrei să pleci mâine? întrebă Hummin.

— Sigur. De ce nu?

— Sunt foarte multe motive care să te oprească.

Seldon simţi deodată că îl cuprinde furia.

— Haide, Hummin, nu mai vreau să joc comedia asta. Ne oprim aici, iar eu mă întorc acasă. Biletele mele sunt în camera de la hotel. De altfel, aş încerca să le schimb şi să plec chiar azi. Vorbesc serios.

— Nu te poţi întoarce pe Helicon.

Seldon se înroşi.

— De ce nu? Mă vor aştepta şi acolo?

Hummin încuviinţă.

— Nu te aprinde, Seldon. Te vor aştepta *şi* acolo. Ascultă-mă. Dacă te-ai duce pe Helicon, ar fi ca şi cum te-ai afla în mâinile lui Demerzel. Helicon este un teritoriu sigur pentru Imperiu. S-a răzvrătit Helicon vreodată, s-a aflat vreodată sub drapelul vreunui opozant al Împăratului?

— Nu. Şi pe bună dreptate. Este înconjurat de lumi mai mari. Securitatea sa depinde de pacea pe care o menţine Imperiul.

— Exact! Forţele Imperiale de pe Helicon pot conta deci de-acum încolo pe cooperarea deplină a guvernului local. Te vei afla sub o supraveghere permanentă. Demerzel, oricând te va dori, te va putea avea. Şi, în afara faptului că te avertizez eu acum, tu nu vei avea cunoştinţă de acest lucru, toată munca ta va fi supravegheată şi te vei amăgi cu sentimentul că eşti în siguranţă.

— Dar este ridicol. Dacă ar fi vrut să mă duc pe Helicon, de ce nu m-a lăsat pur şi simplu în pace? Mâine aş fi plecat acolo. De ce să-i trimită pe golanii ăia doi să grăbească totul cu câteva ore, riscând să mă pună în gardă?

— Dar de ce să se teamă că vei fi pus în gardă? Nu ştia că voi fi şi eu acolo, băgându-te în ceea ce tu numeşti paranoia mea.

— Chiar şi aşa, de ce atâta agitaţie pentru a mă grăbi cu câteva ore?

— Poate se temea că ai să te răzgândeşti.

— Şi unde să mă duc, dacă nu acasă? Dacă poate să pună mâna pe mine pe Helicon, o poate face oriunde. Ar putea să pună mâna pe mine şi pe… pe Anacreon, la mai bine de zece mii de parseci depărtare – dacă mi-ar trece prin minte să merg acolo. Distanţa nu mai reprezintă nimic pentru navele hiperspaţiale. Chiar dacă aş putea găsi o lume care să nu fie atât de supusă forţelor Imperiale pe cât este Helicon, care dintre lumi este astăzi răzvrătită? În Imperiu este pace. Chiar dacă unele lumi sunt încă nemulţumite de nedreptăţile din trecut, niciuna nu va sfida forţele armate Imperiale pentru a mă apăra pe mine. Mai mult, oriunde în afara Heliconului voi fi un cetăţean străin şi nici măcar în *principiu* nu vor exista motive ca din cauza mea să se creeze relaţii proaste cu Imperiul.

Hummin ascultă răbdător, aprobând uşor din cap, dar la fel de serios şi de imperturbabil ca întotdeauna.

— Până aici ai dreptate, zise el, dar există o lume care de fapt nu se află sub controlul Împăratului. Cred că asta este ceea ce îl deranjează pe Demerzel.

Seldon se gândi puţin, trecând în revistă istoria recentă, şi nu reuşi să găsească o lume în care forţele Imperiale să fie neajutorate.

— Şi care să fie lumea aceea? spuse el într-un sfârşit.

— Este cea în care te afli acum, zise Hummin, şi bănuiesc că asta face ca problema să îi pară spinoasă lui Demerzel. Nu este atât de neliniştit că n-ai să pleci pe Helicon, pe cât este de neliniştit că n-ai să pleci de pe Trantor şi că te vei hotărî să rămâi – fie şi din pasiuni turistice.

Cei doi bărbaţi rămaseră tăcuţi până când, în cele din urmă Seldon zise sardonic:

— Trantor! Capitala Imperiului, cu baza principală a flotei aflată pe o staţie orbitală. Trantor, unde sunt încartiruite cele mai bune unităţi ale armatei. Dacă tu crezi că *Trantor* este acea lume sigură pentru mine, atunci ai evoluat de la paranoia la cea mai pură imaginaţie.

— Nu! Tu eşti un Provincial, Seldon. Nu cunoşti cum stau lucrurile pe Trantor. Are patruzeci de miliarde de locuitori, şi sunt puţine lumile care au măcar o zecime din populaţia sa. Este de o complexitate tehnologică şi culturală inimaginabilă. Acum noi doi ne aflăm în Sectorul Imperial – cu cel mai ridicat standard de viaţă din Galaxie şi locuit în întregime de funcţionari Imperiali. Însă în restul planetei sunt peste opt sute de alte sectoare, unele dintre ele cu subcivilizaţii total diferite faţă de cea care există aici, iar forţele Imperiale nu se pot atinge de majoritatea dintre ele.

— De ce nu se pot atinge?

— Imperiul nu poate de fapt să-şi exercite forţa asupra Trantorului. A face aşa ceva, ar însemna să se demonteze o faţetă sau alta a tehnologiei de care depinde întreaga planetă. Tehnologia este astfel încât ruperea uneia dintre interconexiunile sale duce la distrugerea întregului. Crede-mă Seldon, noi, cei de pe Trantor, putem observa ce se

întâmplă atunci când are loc un cutremur care scapă neamortizat, o erupţie vulcanică ce are loc din cauză că energia nu a fost eliberată mai din timp, o furtună care nu este diminuată, sau chiar o eroare umană scăpată neobservată. Întreaga planetă stă să se prăbuşească, şi nu se cruţă niciun efort pentru a restabili îndată echilibrul.

— N-am auzit niciodată de aşa ceva.

Un zâmbet uşor flutură pe faţa lui Hummin.

— Bineînţeles că nu ai auzit. Vrei ca Imperiul să facă reclamă slăbiciunii din chiar inima sa? Eu însă, ca jurnalist, ştiu ce se întâmplă, chiar dacă Provinciile nu află, chiar dacă mulţi de pe însuşi Trantor nu află, chiar şi atunci când se fac presiuni Imperiale pentru trecerea neobservată a evenimentelor neplăcute. Crede-mă! Chiar dacă tu nu ştii, Împăratul ştie – şi Eto Demerzel ştie – că perturbarea Trantorului poate distruge Imperiul.

— Deci, în consecinţă, îmi propui să rămân pe Trantor?

— Te pot duce într-un loc pe Trantor unde vei fi la adăpost faţă de Demerzel. Nu va trebui să-ţi schimbi numele, vei putea acţiona în văzul lumii, iar el nu te va putea atinge. Din acest motiv voia să te forţeze să părăseşti imediat Trantorul şi dacă soarta nu ne-ar fi adus unul lângă altul şi dacă nu ai fi avut surprinzătoarea putere de a te apăra împotriva agresorilor, probabil că acest lucru i-ar fi reuşit.

— Dar cât timp va trebui să rămân pe Trantor?

— Atâta timp cât va fi nevoie pentru securitatea ta, Seldon. Tot restul vieţii tale, probabil.

8

Hari Seldon privi la propria sa hologramă, formată de proiectorul lui Hummin. Era mult mai impresionant şi mai folositor decât o oglindă. De fapt, părea ca şi cum în cameră s-ar fi aflat doi Hari Seldon.

Seldon studie mânecile noii sale tunici. Gusturile sale Heliconiene şi-ar fi dorit nişte culori mai puţin ţipătoare. Îi

era totuşi recunoscător lui Hummin pentru că îi alesese haine cu culori mai estompate decât cele purtate de obicei în această lume. (Seldon îşi aduse aminte de îmbrăcămintea purtată de cei doi care îi atacaseră şi îşi reprimă un fior.)

— Presupun că trebuie să port şi pălăria asta, spuse el.

— În Sectorul Imperial, da. Aici, a merge cu capul descoperit este un semn de proastă educaţie. În alte părţi, obiceiurile nu seamănă cu cele de aici.

Seldon oftă. Pălăria rotundă, dintr-un material moale, i se mulă perfect pe cap atunci când şi-o puse. Borurile erau drepte şi late, dar mai înguste decât cele ale pălăriilor purtate de agresorii săi. Seldon se consolă puţin după ce observă că atunci când o purta, borurile se curbau destul de graţios.

— Nu are cureluşă sub bărbie.

— Bineînţeles că nu are. Aceea este o modă avangardistă, pentru tinerii extravaganţi.

— Pentru tinerii cum?

— Un extravagant este cineva care poartă lucruri cu care vrea să şocheze. Sunt sigur că aveţi şi voi astfel de oameni pe Helicon.

Seldon pufni.

— Sunt aceia care poartă părul lung până la umeri pe o parte şi şi-l rad pe cealaltă parte, spuse el.

Râse în sinea sa. Gura lui Hummin se strâmbă uşor.

— Presupun că au o înfăţişare deosebit de hidoasă, spuse el.

— Mai rău. Evident, unii sunt de stânga, alţii de dreapta şi fiecare găseşte că cei din tabăra opusă sunt deosebit de respingători. Cele două tabere se angajează adesea în bătăi de stradă.

— În cazul ăsta, cred că ai să suporţi pălăria, mai ales dacă nu are cureluşă.

— O să mă obişnuiesc, spuse Seldon.

— O să atragă întrucâtva atenţia. Arăţi cu ea de parcă ai fi în doliu, iar ea este făcută pentru cu totul altceva. Şi nu ţi se potriveşte *la fix*. În plus, este vizibil că te deranjează să o

porţi. Însă nu vom rămâne mult în Sectorul Imperial… Te-ai studiat destul?

Holograma tremură uşor şi dispăru.

— Cât de mult te-a costat? întrebă Seldon.

— Ce contează?

— Mă simt jenat că am datorii la tine.

— Nu te mai frământa din cauza asta. Aşa am considerat eu că e bine. Dar am stat destul de mult aici. Am să fiu identificat curând, sunt sigur de asta. Îmi vor da de urmă şi vor veni aici.

— În cazul ăsta, zise Seldon, creditele pe care le-ai cheltuit sunt un lucru minor. Te pui tu însuţi în pericol din cauza mea. Te pui în pericol pe tine!

— Ştiu asta. Dar este libera mea alegere şi îmi pot purta singur de grijă.

— Dar de ce…

— O să discutăm despre asta mai târziu… Apropo, ţi-am atomizat hainele şi nu cred că am fost văzut. Bineînţeles că a fost un consum mai mare de energie şi a fost înregistrat. De aici, cineva şi-ar putea da seama ce s-a întâmplat… nu poţi să ascunzi *nimic* atunci când ochii celuilalt sunt atenţi şi mintea îi este suficient de pătrunzătoare. Dar să sperăm că o să fim departe, în siguranţă, înainte ca ei să poată pune toate lucrurile cap la cap.

9

Merseră de-a lungul trotuarelor, unde lumina era slabă şi de culoare galbenă. Hummin îşi mişca ochii încolo şi încoace, atent şi amândoi ţineau pasul cu mulţimea trecătorilor, nici depăşind, nici lăsându-se depăşiţi.

Se străduia să poarte o conversaţie lejeră dar serioasă, pe diferite teme.

Seldon, nervos şi incapabil să facă la fel, zise:

— Se pare că pe aici se merge foarte mult pe jos. Trotuarele sunt nesfârşite în ambele direcţii, de-a lungul pasarelelor.

— De ce nu? spuse Hummin. Mersul pe jos este în continuare cea mai indicată formă de transport pe distante scurte. Cea mai comodă, cea mai ieftină şi cea mai sănătoasă. Nenumăraţi ani de progres tehnologic nu au reuşit să schimbe acest lucru… Eşti acrofobic, Seldon?

Seldon privi peste balustrada din dreapta sa, într-un hău adânc care separa cele două culoare de mers pe jos – câte unul pentru fiecare sens de mers – şi care comunicau prin pasarele dispuse la distanţe egale. Îl trecu un uşor frison.

— Dacă te referi la rău de înălţime, de obicei nu am aşa ceva. Totuşi, nu-mi face plăcere să privesc în jos. Cât de adânc este?

— În locul acesta, cred că patruzeci sau cincizeci de nivele. E ceva obişnuit în Sectorul Imperial şi în alte câteva sectoare foarte dezvoltate. În majoritatea locurilor însă, oamenii merg la ceea ce s-ar putea considera a fi nivelul solului.

— Bănuiesc că asta încurajează încercările de sinucidere.

— Nu prea. Există metode mult mai convenabile. De altfel, pe Trantor sinuciderea nu este un motiv de dizgraţie socială. Oricine îşi poate pune capăt vieţii prin diverse metode recunoscute şi acceptate, în centre specializate, unde poate – dacă doreşte – să facă mai întâi psihoterapie. Bineînţeles că din când în când au loc şi accidente, dar nu din cauza asta te-am întrebat despre acrofobie. Ne îndreptăm spre un centru care închiriază vehicule şi unde sunt cunoscut ca jurnalist. Le-am făcut câteva servicii şi, din când în când, îşi iau şi ei revanşa faţă de mine. Aşa că vor uita să mă înregistreze şi nu vor observa că am un însoţitor. Bineînţeles, va trebui să le ofer ceva în schimb şi, de asemenea, dacă oamenii lui Demerzel îi vor strânge cu uşa suficient de tare, vor fi nevoiţi să spună adevărul şi să pună totul pe seama neglijenţei celor care ţin evidenţa persoanelor. Dar asta s-ar putea să dureze destul de mult timp.

— Şi ce legătură este între ce mi-ai spus tu şi acrofobie?

— Ei bine, putem ajunge mult mai repede la acest centru de închiriere dacă folosim un ascensor gravitic. Nu este folosit de foarte multă lume şi trebuie să-ţi mărturisesc că nici eu nu sunt deosebit de încântat de idee, dar dacă tu ai încredere în tine că poţi să faci faţă, ar fi mai bine să-l folosim.

— Ce este un ascensor gravitic?

— Se află în stadiu experimental. S-ar putea ca odată şi odată să se răspândească în tot Trantorul, dacă devine acceptabil din punct de vedere psihologic – măcar pentru suficient de mulţi oameni. Apoi, poate, se va răspândi şi în alte lumi. Este un ascensor fără cabină, ca să spun aşa. Păşim într-un spaţiu gol şi coborâm încetişor – sau urcăm încetişor – sub influenţa antigravitaţiei. Este aproape singura aplicaţie practică a antigravitaţiei realizată până acum, în mare măsură pentru că este cea mai simplă aplicaţie posibilă.

— Ce se întâmplă dacă are loc o pană de energie atunci când suntem în tranzit?

— Exact ceea ce îţi închipui. Cădem, şi – dacă nu suntem suficient de aproape de punctul de jos – murim. N-am auzit să se întâmple aşa ceva până acum şi crede-mă, dacă *s-ar fi* întâmplat, aş fi ştiut. Chiar dacă se întâmplă să nu putem da publicităţii unele ştiri din motive de securitate – asta este întotdeauna scuza care se invocă pentru a ascunde ştirile neplăcute – *eu* aş şti. Uite, este chiar în faţă. Dacă nu te poţi descurca, n-o s-o facem, dar coridoarele sunt lente şi incomode, iar multora li se face greaţă după un timp.

Hummin traversă o pasarelă şi intrară într-o cavitate mare unde era formată o coadă de aşteptare, din bărbaţi şi femei, unii dintre ei cu copii.

— Pe planeta mea nu s-a auzit nimic despre acest lucru, spuse Seldon coborând vocea. Desigur, mijloacele noastre de informare sunt aproape în exclusivitate locale, dar normal ar fi ca măcar să se menţioneze că aşa ceva există.

— Este numai un experiment şi se limitează doar la Sectorul Imperial, spuse Hummin. Consumă cam multă

energie, aşa că guvernul nu se grăbeşte deloc să forţeze lucrurile chiar acum, dându-l publicităţii. Împăratul de dinainte, Stanel VI, care i-a uluit pe toţi sfârşindu-şi zilele pe patul de moarte, a insistat să-l aibă instalat în câteva locuri. Se spune că dorea ca numele lui să fie asociat cu antigravitaţia, deoarece era preocupat să-şi ocupe locul său în istorie, aşa cum sunt de obicei bătrânii care n-au realizat cine ştie ce în viaţa lor. Aşa cum am spus, tehnica antigravitaţiei se poate răspândi, însă pe de altă parte, s-ar putea ca pe baza ei să nu se realizeze niciodată nimic altceva decât ascensorul gravitic.

— Dar ce vor să realizeze cu această tehnică? întrebă Seldon.

— Zbor spaţial antigravitaţional. Însă asta va necesita multe descoperiri de excepţie şi majoritatea fizicienilor, după câte ştiu eu, sunt ferm convinşi că nici nu poate fi vorba de aşa ceva… Dar, pe vremea lui Stanel, majoritatea credeau de asemenea că nici despre ascensoare gravitice nu poate fi vorba.

Coada de aşteptare scădea repede şi Seldon se trezi stând împreună cu Hummin pe marginea unei deschizături în podea. Aerul din faţa lor sclipea uşor. Întinse automat mâna, dar simţi o lovitură uşoară. Nu-l duru, dar şi-o retrase repede.

— O precauţie elementară pentru ca nimeni să nu treacă de margine înainte de activarea comenzilor, şopti încet Hummin.

Apăsă câteva taste pe panoul de comandă, şi sclipirea dispăru.

Seldon privi peste margine, în josul coloanei adânci.

— Poate vei găsi că-ţi este mai bine, sau mai uşor, şopti Hummin, să ne ţinem de mâini şi să închizi ochii. Nu va dura mai mult de câteva secunde.

De fapt, nici nu-l mai lăsă pe Seldon să aleagă, îl prinse de braţ şi, încă o dată, acea strânsoare fermă înlătura orice posibilitate de a mai da înapoi. Hummin păşi în neant şi Seldon (care se auzi, spre ruşinea sa, scoţând un mic ţipăt) îşi târî picioarele după el, clătinându-se.

Închise ochii strâns şi nu avu nicio senzaţie de cădere, nu simţi mişcarea aerului. Trecură câteva secunde şi apoi fu împins înainte. Se împletici uşor, se reechilibră şi se regăsi pe pământ ferm.

Deschise ochii.

— Am reuşit?

— N-am murit, spuse sec Hummin care o luă înainte forţându-l pe Seldon să-l urmeze.

— Vreau să spun, am ajuns la nivelul corect?

— Bineînţeles.

— Ce s-ar fi întâmplat dacă în timp ce noi coboram, altcineva ar fi urcat?

— Sunt două culoare separate. Într-un culoar toată lumea coboară cu aceeaşi viteză, în celălalt toată lumea urcă cu aceeaşi viteză. Coloana devine accesibilă numai atunci când nu sunt oameni la mai puţin de zece metri unul de celălalt. Dacă totul merge bine, nu există nicio posibilitate de ciocnire.

— N-am simţit nimic.

— De ce să fi simţit? Nu a existat niciun fel de acceleraţie. După prima zecime de secundă, aveai viteză constantă, iar aerul din imediata ta vecinătate cobora odată cu tine, cu aceeaşi viteză.

— Minunat.

— Desigur, dar neeconomic. Şi se pare că nu se fac mari eforturi pentru creşterea eficienţei metodei, astfel încât să poată trezi interesul. Pretutindeni auzi acelaşi refren. „Nu putem s-o facem. Nu poate fi făcută.” Este valabil pentru orice, nu numai pentru cazul de faţă.

Hummin ridică din umeri cu o evidentă nemulţumire şi spuse:

— Dar am ajuns la centrul de închiriere. Vino!

10

La staţia de închiriere a vehiculelor aeriene, Seldon încercă să treacă neobservat, lucru pe care îl găsi foarte

dificil. Atunci când faci eforturi pentru a trece neobservat – te strecori, îţi ascunzi faţa de toţi cei care trec pe lângă tine, te prefaci că studiezi cu atenţie unul dintre vehicule – ai ales cea mai sigură cale de a atrage atenţia. Singura cale de urmat era să simuleze o comportare firească şi nevinovată.

Dar ce era oare firesc? Se simţea incomod în hainele sale. Nu avea buzunare, deci nu avea unde să-şi ţină mâinile. Cele două săculeţe prinse de ambele părţi ale centurii îl enervau la culme, bălăngănindu-se şi lovindu-l atunci când mergea, astfel încât tot timpul avea senzaţia că era înghiontit.

Încercă să studieze femeile care treceau pe lângă el. Nu purtau săculeţe, cel puţin niciunul care să se bălăngăne, dar aveau asupra lor o chestie care semăna cu o cutiuţă mică pe care şi-o prindeau din când în când de unul dintre şolduri, printr-un mecanism pe care nu-l mai văzuse până atunci. Decise că era probabil pseudomagnetic. Hainele lor nu le dezvăluiau formele, observă el cu regret, şi niciuna nu avea decolteu, cu toate că unele costume păreau concepute astfel încât să le scoată fundul în evidenţă.

Între timp, Hummin fusese foarte expeditiv, făcând cadou creditele necesare şi întorcându-se cu cartela ceramică superconductoare care activa un anume aero-taxi.

— Urcă, Seldon, zise Hummin, arătând spre un mic vehicul cu două locuri.

— A trebuit să semnezi, Hummin? întrebă Seldon.

— Bineînţeles că nu. Cei de aici mă cunosc şi nu se formalizează.

— Ce credeau că vrei să faci?

— N-au întrebat, iar eu nu le-am oferit nicio informaţie.

Introduse cartela şi Seldon simţi o uşoară vibraţie, ca şi cum vehiculul prindea viaţă.

— Ne îndreptăm spre D-7, zise Hummin pentru a face conversaţie.

Seldon nu ştia ce era D-7, dar presupuse că reprezenta o rută.

Aero-taxiul trecu pe lângă nişte automobile şi în cele din urmă ajunse pe o pistă netedă, ascendentă şi luă viteză. Apoi se ridică în aer, cu o uşoară zdruncinătură.

Seldon, care fusese automat încins cu o centură de protecţie, se simţi împins în scaun, apoi tras în sus şi reţinut de centură ca să nu o ia din loc.

— N-a prea părut să fie antigravitaţie, spuse el.

— Nici nu a fost, zise Hummin. A fost un mic jet reactiv. Suficient cât să ne urce până la tuneluri.

Ceea ce apărea acum în faţa lor aducea cu un perete stâncos, în care se zăreau deschizături pentru tuneluri. Peretele semăna cu o tablă de şah. Hummin manevră spre deschiderea D-7, evitând alte aero-taxiuri care se îndreptau spre celelalte tuneluri.

Seldon îşi drese glasul.

— Nu m-ar mira dacă ai provoca o coliziune, spuse el.

— Probabil că aşa s-ar întâmpla dacă totul ar depinde de simţurile şi de reacţiile mele, dar taxiul este computerizat şi computerul îmi poate anula fără nicio problemă deciziile. Lucrul acesta este valabil şi pentru celelalte taxiuri… Gata! Am pornit.

Intrară în D-7 ca şi cum ar fi fost aspiraţi, iar lumina strălucitoare de afară se atenuă, căpătând o nuanţă de galben mai caldă.

Hummin eliberă comenzile şi se lăsă pe spate. Răsuflă adânc şi spuse:

— Ei bine, iată o etapă terminată cu succes. Am fi putut fi opriţi la centrul de închiriere. Aici suntem cât se poate de în siguranţă.

Călătoria era lină şi pereţii tunelului treceau în viteză. Nu se auzea aproape nimic, doar un zumzet liniştit ca de catifea, atunci când vehiculul accelera.

— Cât de repede mergem? întrebă Seldon.

Hummin aruncă o scurtă privire panoului de comandă.

— Trei sute cincizeci de kilometri pe oră.

— Propulsie magnetică?

— Da. Presupun că aveţi şi voi aşa ceva pe Helicon.

— Da. O linie. Nu am folosit-o niciodată, deşi dintotdeauna mi-am dorit-o. Nu cred să existe ceva mai grozav.

— Sigur că nu există. Trantor are mai multe mii de kilometri de astfel de tuneluri care se constituie într-o reţea sub suprafaţa uscatului, şi mai sunt câteva care şerpuiesc în zonele mai puţin adânci ale oceanului. Este principalul mijloc de călătorie pe distanţe lungi.

— Cât timp vom călători noi?

— Ca să ajungem la destinaţie? Puţin peste cinci ore.

— Cinci ore! exclamă demoralizat Seldon.

— Nu intra în panică. Trecem pe lângă zone de odihnă la fiecare douăzeci de minute, unde putem să ne oprim, să ieşim din tunel, să ne dezmorţim picioarele, să mâncăm sau să ne relaxăm. Desigur, mi-aş dori să facem asta de cât mai puţine ori posibil.

Continuară să meargă în linişte un timp şi deodată Seldon tresări, atunci când o pată de lumină străluci puternic în dreapta lor timp de câteva secunde şi, în acea fulgerare, crezu că vede două aero-taxiuri.

— A fost o zonă de odihnă, spuse Hummin răspunzând la întrebarea nerostită.

— Am să fiu cu adevărat în siguranţă acolo unde mă vei duce? întrebă Seldon.

— În deplină siguranţă faţă de orice acţiune făţişă din partea forţelor Imperiale, zise Hummin. Desigur, atunci când avem de-a face cu un individ – spion, agent, ucigaş plătit – trebuie să fim precauţi. Bineînţeles, am să-ţi fac rost de o gardă personală.

Seldon se simţi cuprins de nelinişte.

— Un ucigaş plătit? Vorbeşti serios? Chiar ar vrea să mă omoare?

— Sunt sigur că Demerzel nu vrea asta, zise Hummin. Bănuiesc că mai degrabă ar vrea să te folosească, decât să te ucidă. Cu toate astea, ar putea să apară alţi duşmani sau evenimentele s-ar putea desfăşura într-o înlănţuire nefericită. Trebuie să fii atent, nu poţi trece prin viaţă ca un somnambul.

Seldon clătină din cap şi îşi întoarse privirea în altă parte. Şi dacă stai să te gândeşti, cu numai patruzeci şi opt de ore în urmă, era doar un matematician din Provincie. Insignifiant, în principiu necunoscut, mulţumit numai să îşi petreacă timpul rămas liber vizitând Sectorul Imperial de pe Trantor, privind imensitatea marii capitale cu ochii lui de provincial. Şi acum, se ducea la fund: Era un om dat în urmărire, vânat de forţele Imperiale. Înţelese gravitatea situaţiei şi se cutremură.

— Dar cum rămâne cu situaţia *ta*, spuse el, ce-ai să faci acum?

— Ei bine, presupun că nu vor avea sentimente prea amabile faţă de mine, reflectă Hummin. S-ar putea ca un agresor misterios şi niciodată prins să-mi crape capul sau să-mi sfârtece pieptul.

Hummin spusese acestea fără tremur în glas şi fără vreo modificare a calmului său exterior, dar Seldon se crispă.

— Mă gândeam eu că vei avea surprize neplăcute asumându-ţi o astfel de responsabilitate, zise el. Nu pari prea… îngrijorat.

— Sunt un Trantorian cu experienţă. Cunosc planeta cât se poate de bine. Cunosc mulţi oameni şi mulţi dintre ei îmi sunt îndatoraţi. Îmi place să cred despre mine că sunt perspicace şi greu de dus de nas. Pe scurt, Seldon, am mare încredere că pot să-mi port singur de grijă.

— Mă bucur că simţi asta şi sper că încrederea ta este întemeiată, Hummin. Dar mă tot întreb în sinea mea, de ce îţi asumi riscul ăsta pentru tine? Ce reprezint eu pentru tine? De ce să te expui, chiar şi celui mai mic pericol, pentru cineva care îţi este străin?

Hummin îşi făcu de lucru cu verificarea comenzilor, apoi se întoarse hotărât spre Seldon, cu o privire liniştită şi serioasă.

— Vreau să te salvez din acelaşi motiv pentru care Împăratul vrea să te aibă – pentru capacităţile tale de predicţie.

Dezamăgirea îi provocă lui Seldon o durere adâncă. Deci, la urma urmelor, nu era deloc salvat. Nu era decât o victimă neajutorată pe care şi-o disputau nişte animale de pradă.

— Nu cred că viaţa mea va mai reprezenta ceva în urma acelei comunicări la Convenţia Decenală. Mi-am ruinat-o.

— Nu. Nu te grăbi să tragi concluzii pripite, matematicianule. Împăratul şi cei care conduc împreună cu el te vor pentru un singur motiv, şi anume să le faci viaţa mai sigură şi mai uşoară. Capacităţile tale îi interesează doar în măsura în care ar putea fi folosite pentru a salva domnia Împăratului, pentru a transmite această domnie tânărului său fiu şi pentru a menţine poziţia, situaţia şi puterea curtenilor săi. De cealaltă parte, eu am nevoie de puterile tale spre binele Galaxiei.

— Este vreo diferenţă? aruncă Seldon cu un dispreţ tăios.

— Dacă nu vezi nicio diferenţă, atunci ar trebui să-ţi fie ruşine, replică Hummin încruntându-se aspru. Locuitorii Galaxiei au existat înainte de domnia acestui Împărat, înaintea dinastiei pe care o reprezintă, înaintea Imperiului însuşi. Omenirea este cu mult mai veche decât Imperiul. Ar putea fi chiar mai veche decât cele douăzeci şi cinci de milioane de lumi ale Galaxiei. Există legende despre o vreme în care omenirea locuia pe o singură lume.

— Legende! zise Seldon dând din umeri.

— Da, legende, dar nu văd niciun motiv pentru ca asta să nu fi fost realitatea, cu douăzeci de mii de ani sau mai mult în urmă. Presupun că la începutul existenţei sale, omenirea nu avea cunoştinţă de călătoriile hiperspaţiale. În mod cert, trebuie să fi fost o vreme când oamenii *nu* puteau călători cu viteze superluminice şi probabil că erau prizonierii unui singur sistem planetar. Iar dacă privim înainte în timp, omenirea din Galaxie va continua să existe şi după ce tu şi Împăratul veţi fi murit, după ce dinastia sa va fi pierit, după ce instituţiile Imperiului însuşi vor fi dispărut. În cazul ăsta, nu este important să ne facem prea multe griji pentru indivizi, pentru Împărat şi pentru Prinţul

Imperial. Nu este important să ne facem griji nici măcar pentru instituţiile Imperiului. Dar ce facem cu cele patruzeci de cvadrilioane de oameni ai Galaxiei? Ce facem cu ei?

— Presupun că lumile şi oamenii vor dăinui, zise Seldon.

— Dar nu simţi nevoia să cercetezi posibilele condiţii în care ei vor continua să existe?

— Oricine îşi poate imagina că vor exista, aşa cum au existat şi până acum.

— Oricine *îşi poate imagina*. Dar poate cineva *să ştie sigur*, prin ştiinţa asta a prezicerii, de care vorbeşti?

— Eu o numesc psihoistorie. Teoretic, ar fi posibil.

— Şi nu doreşti deloc să-ţi pui teoria în practică?

— Mi-aş dori, Hummin, dar dorinţa de a face acest lucru nu duce automat şi la posibilitatea de a-l face. I-am spus Împăratului că psihoistoria nu poate fi aplicată în practică şi mă văd obligat să-ţi repet şi ţie.

— Şi nu intenţionezi nici măcar să încerci să găseşti această metodă?

— Nu, e ca şi cum aş avea o grămadă de pietricele cât Trantorul de mare, pe care să le număr una câte una şi să le aranjez în ordinea descreşterii greutăţii. Aş *şti sigur* că nu e ceva pe care să-l pot duce la bun sfârşit într-o viaţă de om şi n-aş fi chiar atât de idiot încât să mă prefac că încerc.

— Ai încerca, dacă ai şti adevărul despre situaţia omenirii?

— Este o întrebare la care nu pot răspunde. Care *este* adevărul despre situaţia omenirii? Pretinzi că îl ştii?

— Da, îl ştiu. Şi poate fi spus în cinci cuvinte.

Îşi întoarse din nou ochii înspre înainte, privind câteva clipe la golul constant al tunelului, care se repezea înspre ei, se dilata înghiţindu-i, se micşora rămânând în urmă. Apoi rosti cele cinci cuvinte pe un ton de înmormântare.

— Imperiul Galactic este pe moarte.

3. Universitate

UNIVERSITATEA STREELING – ... O instituţie de învăţământ superior în Sectorul Streeling al vechiului Trantor... În ciuda realizărilor de seamă în domeniul umanisticii şi al ştiinţelor apropiate ei, nu aceasta este cauza pentru care Universitatea ocupă un loc important în conştiinţa oamenilor din zilele noastre. Pentru generaţiile de studenţi ai Universităţii, ar fi fost o surpriză totală să afle că mai târziu, Universitatea Streeling va fi pomenită cel mai adesea datorită faptului că un anume Hari Seldon, în timpul Fugii, locuise acolo o scurtă perioadă de timp.

ENCICLOPEDIA GALACTICA

11

După cele spuse de Hummin, Hari Seldon păstră o tăcere penibilă. Se închise în sine însuşi, recunoscându-şi propriile cusururi.

Inventase o nouă ştiinţă: psihoistoria. Interpretase legile probabilităţii într-un mod foarte ingenios, astfel încât să fie luate în considerare noi complexităţi şi nedeterminări, şi formulase ecuaţii elegante cu nenumărate variabile... Probabil o infinitate de variabile, nu putea spune câte.

Dar era numai un joc matematic şi nimic mai mult.

Crease psihoistoria – sau, cel puţin, fundamentele ei – dar numai ca pe o curiozitate matematică. Unde erau cunoştinţele despre istorie, care ar fi putut da un oarecare sens unor ecuaţii abstracte?

Nu avea nicio cunoştinţă despre istorie. Nu-l interesase niciodată. Cunoştea, în linii mari, istoria Heliconiană. Cursurile despre acest mic fragment al istoriei omenirii fuseseră, bineînţeles, obligatorii în şcolile Heliconiene. Dar ce se afla mai în urmă? Ceea ce mai prinsese din zbor, pe ici, pe colo, erau cu siguranţă doar povestiri neclare pe care

oricine le putea afla – jumătate legendă, cealaltă jumătate aproape sigur inventată.

Şi totuşi, cum putea cineva să spună că Imperiul Galactic era pe moarte? Exista de zece mii de ani ca Imperiu, iar Trantor, încă înainte de apariţia lui, în postură de capitală a regatului cel mai puternic, deţinuse timp de două mii de ani puterea unui virtual imperiu. Imperiul supravieţuise secolelor de început, când întregi zone ale Galaxiei refuzaseră când şi când să accepte sfârşitul independenţei lor locale. Supravieţuise instabilităţilor care apăreau odată cu rebeliunile ocazionale, războaiele dinastice şi cu unele perioade de criză. Majoritatea lumilor fuseseră foarte puţin afectate de astfel de lucruri şi Trantor însuşi se dezvoltase neîntrerupt până când devenise centrul întregii omeniri, autointitulându-se Lumea Eternă.

Desigur, în ultimele patru secole tulburările crescuseră oarecum, şi avuseseră loc o mulţime de asasinate Imperiale şi preluări de coroană. Dar lucrurile erau pe cale de a se calma, iar astăzi Galaxia era mai liniştită decât fusese vreodată. Sub Cleon I şi chiar înainte, sub tatăl său, Stanel VI, Galaxia prosperase, iar Cleon însuşi nu era considerat un tiran. Chiar şi cei care antipatizau Imperiul ca instituţie aveau rareori ceva cu adevărat rău de spus împotriva lui Cleon, deşi îl criticau vehement pe Eto Demerzel.

Şi atunci, de ce spune Hummin – cu atâta convingere – că Imperiul Galactic este pe moarte?

Hummin era jurnalist. Probabil cunoştea, în mare, istoria Galactică şi era obligat să cunoască în amănunt situaţia curentă. Oare din cauza asta ştia unele lucruri care să îi sprijine afirmaţia? În acest caz, care erau aceste lucruri?

De câteva ori, Seldon fusese pe punctul de a întreba, de a cere un răspuns, dar era ceva, în expresia gravă a lui Hummin, care îl oprise. Şi mai era ceva care îl oprise, ceva adânc încrustat în credinţa sa şi anume că Imperiul Galactic era un lucru dat, o axiomă, o piatră de temelie care nu putea fi pusă la îndoială. În sinea sa, nu dorea să afle dacă *acest* lucru nu era adevărat.

Nu, nu putea să creadă că se înşela. Imperiul Galactic, la fel ca Universul însuşi, nu putea avea sfârşit. Sau, dacă Universul s-ar sfârşi, atunci – şi numai atunci – s-ar sfârşi şi Imperiul.

Seldon închise ochii, încercând să doarmă, dar bineînţeles că nu reuşi. Va trebui oare să studieze istoria Universului pentru a-şi putea perfecţiona teoria despre psihoistorie?

Cum ar putea-o face? Existau douăzeci şi cinci de milioane de lumi, fiecare cu propria sa istorie, extrem de complexă. Cum ar putea să le studieze pe toate? Existau multe volume de video-cărţi, ştia asta, care se ocupau de istoria Galactică. Se uitase printr-una mai demult, pentru un motiv care acum îi scăpa, dar găsise că vizionarea se făcuse foarte greoi, deşi parcursese doar jumătate din ea.

Video-cărţile se ocupau doar de lumile importante. Pe unele le studiau de-a lungul întregii sau aproape întregii istorii; pe altele, doar atunci când câştigaseră importanţă pentru o vreme şi doar până ce ieşiseră de pe scenă. Îşi aduse acum aminte că se uitase în index, căutând Heliconul şi nu găsise decât o singură menţiune. Apăsase tastele care scoteau la iveală acea menţiune şi găsi Heliconul într-o listă de lumi care, cu un anumit prilej, sprijiniseră un anume pretendent la tronul Imperial, învins în încercarea sa de a-l căpăta. Helicon scăpase atunci de represalii, probabil pentru că nu era nici măcar atât de important pentru a fi pedepsit.

La ce era bună o astfel de istorie? Psihoistoria va trebui, cu siguranţă, să ia în considerare faptele, reacţiile şi interacţiunile fiecărei lumi – *fiecărei* şi *oricărei* lumi. Cum ar putea cineva să studieze istoria a douăzeci şi cinci de milioane de lumi şi să ia în considerare toate interacţiunile lor posibile? Ar fi desigur o sarcină imposibilă, iar acesta nu era decât un argument în plus care sprijinea concluzia că psihoistoria putea prezenta interes teoretic, dar nu ar putea fi niciodată aplicată în practică.

Seldon se simţi tras uşor înainte, şi deduse că aero-taxiul frâna.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el.

— Cred că am ajuns suficient de departe, spuse Hummin, pentru a putea risca un scurt popas ca să mâncăm, să bem ceva şi să intrăm într-o sală de baie.

Şi, la sfârşitul următoarelor cincisprezece minute, timp în care aero-taxiul încetinise continuu, ajunseră la o cavitate luminată. Taxiul coti, intrând în cavitate şi găsi un loc de parcare între alte cinci sau şase vehicule.

12

Ochii experimentaţi ai lui Hummin cuprinseră într-o privire tot ceea ce se afla în cavitate: celelalte taxiuri, restaurantul, trotuarele, bărbaţii şi femeile. Seldon, încercând din nou să treacă neobservat şi din nou neştiind cum să procedeze, îl privea, încercând să nu pară prea concentrat.

După ce se aşezară la o măsuţă şi dădură comanda apăsând câteva taste, Seldon întrebă cu o voce care ar fi vrut să sune indiferentă:

— Totul e în regulă?

— Aşa se pare, spuse Hummin.

— Cum de ţi-ai dat seama?

Hummin îşi aţinti pentru o clipă ochii întunecaţi asupra lui Seldon.

— Din instinct, spuse el. Ani de zile de alergat după ştiri. Te uiţi şi îţi dai seama: „Aici, nimic interesant.”

Seldon dădu din cap şi se simţi uşurat. O fi vorbit Hummin în bătaie de joc, dar probabil că era ceva adevăr în spusele lui.

Satisfacţia sa nu dură decât până luă prima muşcătură din sandwich. Cu gura plină şi surprins foarte neplăcut, ridică privirea spre Hummin.

— Ăsta este un restaurant la marginea drumului, prietene, spuse Hummin. Ieftin, rapid şi nu foarte bun. Hrana este autohtonă şi are un adaos de ferment care îi dă

un gust puţin cam iute. Dar gusturile Trantorienilor sunt obişnuite cu acest fel de hrană.

Seldon înghiţi cu dificultate.

— Dar la hotel…

— Acolo te aflai în Sectorul Imperial, Seldon. Acolo hrana este importată, iar dacă se foloseşte microhrană, este de cea mai bună calitate. În acelaşi timp, este şi scumpă.

Seldon se întrebă în sinea sa dacă să mai ia altă îmbucătură.

— Vrei să spui că atâta timp cât voi sta pe Trantor…

Hummin îi făcu un semn din buze, ca să tacă.

— Să nu dai nimănui impresia că eşti obişnuit cu ceva mai bun. Sunt locuri pe Trantor unde, dacă eşti luat drept aristocrat, este mai rău decât să fii luat drept Provincial. Locurile astea de la marginea drumului sunt renumite pentru proasta lor calitate. Dacă poţi înghiţi sendvişul ăsta, vei putea mânca oriunde pe Trantor. Mâncarea nu-ţi va face rău. Nu este stricată sau dăunătoare sau ceva de genul ăsta. Are numai un puternic gust neplăcut şi, ca să fiu sincer, cred că vei reuşi să te obişnuieşti cu el. Am întâlnit Trantorieni care scuipă mâncarea veritabilă, spunând că le lipseşte aroma autohtonă.

— Şi se produce multă mâncare pe Trantor? întrebă Seldon.

O scurtă privire în jur îi arătă că nu era nimeni aşezat în imediata lor vecinătate şi spuse încet:

— Mi s-a povestit că este nevoie de douăzeci de lumi vecine pentru a umple navele-cargo necesare hrănirii Trantorului în fiecare zi.

— Ştiu. Şi sute de nave-cargo pentru a căra reziduurile. Şi dacă vrei ca povestea să fie adevărată, poţi spune că aceeaşi navă-cargo duce hrană, într-un sens şi reziduuri în celălalt sens. Este adevărat că importăm cantităţi mari de hrană, dar, de cele mai multe ori, acestea sunt produse de lux. Iar noi exportăm reziduuri în cantităţi considerabile, după ce le tratăm cu grijă pentru a deveni nevătămătoare, ca pe un foarte important îngrăşământ organic – la fel de

important pentru celelalte lumi ca şi hrana pentru noi. Dar asta nu este decât o mică parte din întreg.

— Serios?

— Da. Alături de peştii din mare, există peste tot grădini cu ferme legumicole. Şi pomi fructiferi şi păsări de curte şi iepuri şi vaste ferme de microorganisme – numite de obicei ferme de fermenţi, deşi fermenţii sunt o minoritate în raport cu celelalte culturi. Iar reziduurile noastre sunt folosite în cea mai mare parte aici, acasă, pentru a putea creşte toate acestea. De fapt, în multe privinţe, Trantorul seamănă foarte mult cu o enormă şi supradimensionată colonie spaţială. Ai vizitat vreodată vreuna?

— Sigur că da.

— Coloniile spaţiale sunt în fond oraşe închise, totul fiind reciclat pe cale artificială, cu ventilaţie artificială şi aşa mai departe. Trantorul diferă doar prin faptul că cea mai mare colonie spaţială are o populaţie de numai zece milioane, iar aici populaţia este de patru mii de ori mai mare. Desigur, avem gravitaţie adevărată. *Şi nicio colonie* spaţială nu se poate compara cu noi la microhrană. Avem cazane cu fermenţi, covoare de ciuperci şi bazine cu alge, mult mai mari decât îţi poţi imagina. Suntem puternici în aromele artificiale, pe care ştim să le adăugăm cu pricepere. Ele dau gust la ceea ce mănânci tu acum.

Seldon dăduse gata cea mai mare parte din sandwich şi nu îl mai găsea la fel de oribil ca la prima înghiţitură.

— Şi asta nu-mi va afecta sănătatea?

— Atacă flora intestinală şi din când în când tulbură cu diaree câte un biet Provincial. Dar asta se întâmplă rar şi vei deveni repede rezistent. Totuşi, bea-ţi amestecul cu lapte, care probabil nu-ţi va plăcea. Conţine un antidiuretic care te va proteja, chiar dacă ai stomacul sensibil.

— Nu vorbi despre asta, Hummin, se plânse Seldon. Oamenii pot fi uşor sugestionaţi.

— Termină-ţi amestecul cu lapte şi lasă sugestibilitatea.

Terminară în linişte restul mesei şi curând îşi reluară drumul.

13

Încă o dată, goneau prin tunel. Seldon se hotărî să dea glas întrebării care îl sâcâia de aproape o oră.

— De ce spui că Imperiul Galactic este pe moarte?

Hummin îl privi din nou pe Seldon.

— Ca jurnalist, sunt asaltat până peste cap de tot felul de statistici, din toate părţile. Şi nu am voie să public decât foarte puţine dintre ele. Populaţia Trantorului este în descreştere. Cu douăzeci şi cinci de ani în urmă, se situa la aproape patruzeci şi cinci de miliarde.

Parţial, continuă el, această descreştere se datorează scăderii natalităţii. Fără îndoială, Trantorul nu a avut niciodată o natalitate mare. Dacă vei privi în jurul tău în timp ce te vei plimba pe Trantor, nu vei întâlni foarte mulţi copii, în raport cu populaţia extrem de numeroasă. Ceea ce înseamnă că populaţia scade. Şi mai este şi emigrarea. Oamenii părăsesc Trantorul în număr mai mare decât cei care vin.

— Ţinând cont de populaţia sa foarte mare, nici nu este de mirare, spuse Seldon.

— Dar este ceva neobişnuit, fie şi pentru faptul că nu s-a mai întâmplat până acum. Pe de altă parte, afacerile stagnează peste tot în Galaxie. Oamenii au impresia că din cauza absenţei rebeliunilor şi fiindcă în prezent lucrurile s-au liniştit, totul este bine şi dificultăţile din ultimele câteva secole au fost depăşite. Însă luptele politice interne, rebeliunile şi tulburările sunt şi ele, de asemenea, semne ale unei anumite vitalităţi. Acum este o oboseală generală. Este linişte, nu din cauză că oamenii sunt satisfăcuţi şi prosperi, ci din cauză că sunt obosiţi şi au renunţat să mai facă vreun efort.

— Nu ştiu ce să zic, spuse Seldon nesigur.

— Eu ştiu. Şi fenomenul antigravitaţional, de care am discutat mai devreme, este un alt exemplu în sprijinul a ceea ce am spus. Avem câteva ascensoare gravitice în funcţiune, dar nu se construiesc altele noi. Este o invenţie neeficientă şi se pare că nimeni nu-şi dă interesul pentru a

o face eficientă. Ritmul progresului tehnologic scade de câteva secole încoace şi acum aproape că se târâie. În anumite privinţe, s-a oprit cu desăvârşire. Nu ai observat asta? La urma urmelor, eşti matematician.

— Nu pot spune că m-am gândit vreodată la problema asta.

— Nimeni nu se gândeşte la ea. Toată lumea o acceptă. Oamenii de ştiinţă de azi se pricep foarte bine să spună că lucrurile sunt imposibile, nepractice, inutile. Critică din capul locului orice ipoteză. Tu, de exemplu... Ce crezi tu despre psihoistorie? Teoretic este interesantă, dar este imposibilă din punct de vedere practic. Am dreptate?

— Da şi nu, zise iritat Seldon. *Este* imposibilă din punct de vedere practic, dar nu din cauză că mi-a scăzut mie curajul, pot să te asigur de asta. Este cu adevărat *imposibilă*.

— Sau asta este numai impresia ta, în această atmosferă de decădere în care se scaldă întreg Imperiul, zise Hummin cu o urmă de sarcasm.

— Această atmosferă de decădere, spuse Seldon furios, este impresia *ta*. Oare nu cumva greşeşti?

Hummin rămase nemişcat şi căzu un moment pe gânduri.

— Da, s-ar putea să greşesc, spuse el apoi. Vorbesc doar pe baza intuiţiei, a presupunerilor. Ceea ce îmi trebuie mie este o tehnică de psihoistorie care să poată fi folosită.

Seldon ridică din umeri şi nu muşcă din momeală.

— Nu am o astfel de tehnică, spuse el, pe care să ţi-o pot oferi... Dar, să presupunem că ai dreptate. Să presupunem că Imperiul chiar se prăbuşeşte şi în cele din urmă se dezintegrează şi încetează să mai existe. Omenirea va continua să existe.

— În ce condiţii, omule? De aproape douăsprezece mii de ani, Trantor, sub conducători puternici, continuă să păstreze în mare măsură pacea. Au fost şi întreruperi – rebeliuni, războaie civile locale, tragedii cu duiumul – dar pe întreg şi pe mari zone, a fost pace. De ce este Helicon atât de pro-Imperiu? Lumea din care ai venit, vreau să spun. Din

cauză că este mică şi ar fi devorată de vecinii săi dacă Imperiul nu i-ar asigura securitatea.

— Prevezi război universal şi anarhie în caz că Imperiul se prăbuşeşte?

— Desigur. Nu-mi sunt foarte dragi nici Împăratul, nici instituţiile Imperiale în general, dar nu le găsesc înlocuitor. Nu ştiu ce altceva va menţine pacea şi nu sunt pregătit să renunţ la aceste instituţii Imperiale până nu am altceva în mână.

— Vorbeşti de parcă ai fi stăpânul Galaxiei, zise Seldon. *Tu* nu eşti gata să renunţi? *Tu* trebuie să ai altceva în mână? Cine eşti tu de vorbeşti astfel?

— Vorbesc în general, într-un sens figurat, spuse Hummin. Nu mă preocupă persoana lui Chetter Hummin. S-ar putea spune că Imperiul va dura mai mult decât mine. Declinurile nu urmează întotdeauna o linie dreaptă. S-ar mai putea scurge o mie de ani până la căderea finală şi îţi poţi imagina că atunci eu voi fi de mult oale şi ulcele şi, în plus, nu voi lăsa niciun urmaş. În ceea ce priveşte femeile, nu am avut decât legături întâmplătoare, nu am copii şi nici nu intenţionez să am vreunul. Nu am nicio fiinţă apropiată. Am fost atent la vorbele tale, Seldon. Nici tu nu ai copii.

— Am părinţi şi doi fraţi, dar nu şi copii.

Seldon surâse neconvingător.

— Am fost foarte legat de o femeie într-o vreme, dar ei i s-a părut că eu eram legat mai mult de matematicile mele decât de ea.

— Şi avea dreptate?

— Eu nu am avut impresia asta, dar ei aşa i s-a părut. Aşa că a plecat.

— Şi de atunci, n-ai mai iubit pe nimeni?

— Nu. Durerea este astăzi la fel de vie ca şi atunci.

— Deci s-ar părea că am putea amândoi să ne luăm gândul de la problema asta şi să-i lăsăm pe alţii să sufere mai departe. Aş fi putut accepta o aventură sentimentală mai demult, dar acum nu. Pentru că acum *am* o unealtă, *sunt* la comandă.

— Şi care este unealta ta? întrebă Seldon deşi cunoştea deja răspunsul.

— Tu! spuse Hummin.

Şi deoarece Seldon ştiuse ce avea să spună Hummin, nu fu nici şocat, nici surprins. Dădu simplu din cap şi spuse:

— Te înşeli amarnic. Eu nu sunt o unealtă care să poată fi de vreun folos.

— De ce?

Seldon oftă.

— De câte ori să repet? Psihoistoria nu este un studiu practic. Dificultatea este fundamentală. Întregul spaţiu şi întregul timp al Universului nu ar fi de-ajuns pentru a rezolva problemele care apar.

— Eşti sigur?

— Din păcate, da.

— Ştii, nu se pune problema să te ocupi de tot viitorul Imperiului Galactic. Nu este nevoie să descoperi în amănunt destinul fiecărui om, şi nici măcar al fiecărei lumi. Nu trebuie să răspunzi decât la câteva întrebări: Se va prăbuşi Imperiul Galactic, şi dacă da, atunci când? Care va fi situaţia omenirii după aceea? Se poate face ceva pentru a evita prăbuşirea Imperiului sau pentru a ameliora situaţia omenirii după ce Imperiul va înceta să existe? Mie mi se pare că sunt întrebări relativ simple.

Seldon clătină din cap şi surâse cu tristeţe.

— Istoria matematicilor este plină de întrebări simple care nu au avut decât cele mai complicate răspunsuri sau nu au avut niciunul.

— Oare nu se poate face nimic? Îmi pot da seama că Imperiul se scufundă, dar nu pot dovedi acest lucru. Toate concluziile mele sunt subiective şi în consecinţă nu pot să dovedesc că nu mă înşel. Deoarece perspectiva este una foarte neliniştitoare, oamenii vor prefera să nu creadă în concluziile mele subiective şi nu se va face deci nimic pentru a se evita Prăbuşirea sau măcar pentru a o încetini. Tu ai putea *să confirmi* Prăbuşirea care va veni sau, dimpotrivă, să o infirmi.

— Dar asta este exact ceea ce nu pot să fac. Nu pot să-ţi găsesc dovezi, dacă nu există niciuna. Nu pot să aplic în practică un sistem matematic, dacă aşa ceva nu este posibil. Nu pot să-ţi găsesc două numere pare a căror sumă să fie un număr impar, oricât de vital ar fi acest număr impar pentru tine – sau pentru toată Galaxia.

— Ei bine, şi tu faci parte din acest declin, zise Hummin. Eşti gata să accepţi căderea?

— Am altă alegere?

— Nu poţi nici măcar să *încerci*? Oricât de inutil ţi-ar putea părea efortul, ai altceva mai bun de făcut cu viaţa ta? Ai vreun scop în viaţă care să fie mai presus de acesta? Ai vreun obiectiv care să merite, în ochii tăi, o mai mare preocupare?

Seldon clipi cu repeziciune.

— Miliarde de culturi. Cvadrilioane de oameni. Decilioane de interferenţe... Şi tu vrei ca eu să pun ordine în aşa ceva.

— Nu, vreau să *încerci*. De dragul acestor milioane de lumi, miliarde de culturi, cvadrilioane de oameni. Nu pentru Împărat. Nu pentru Demerzel. Pentru omenire.

— Nu voi reuşi, zise Seldon.

— Nu avem ce pierde. Vrei să încerci?

Şi, împotriva voinţei sale, fără ca măcar să ştie de ce, Seldon se auzi spunând:

— Am să încerc.

Şi cursul vieţii sale fu hotărât.

14

Călătoria luă sfârşit şi aero-taxiul intră într-o cavitate mult mai mare decât cea în care mâncaseră. (Seldon îşi amintea încă gustul sendvişului şi strâmbă din nas.)

Hummin predă taxiul, se întoarse şi îşi introduse cartela de credit într-un buzunăraş aflat pe partea interioară a cămăşii sale.

— Aici eşti în siguranţă faţă de orice acţiune directă şi făţişă, spuse el. Acesta este Sectorul Streeling.

— Streeling?

— Bănuiesc că poartă numele celui care a pus pentru prima oară bazele unei aşezări omeneşti în această zonă. Majoritatea sectoarelor poartă numele unuia sau al altuia, de aceea majoritatea numelor sunt antipatice, iar unele sunt greu de pronunţat. Cu toate acestea, dacă ai încerca să-i determini pe locuitorii de aici să schimbe numele de Streeling cu Sweetsmell sau cu orice altceva, te-ar lua la bătaie.

Seldon trase cu putere aer pe nas.

— Da, este adevărat, spuse el, nu se poate spune că este chiar Sweetsmell[2].

— Aproape nicăieri pe Trantor nu este, dar te vei obişnui cu el.

— Mă bucur că suntem aici, spuse Seldon. Nu din cauză că mi-ar plăcea locul, ci din cauză că mă plictisisem până peste cap să stau în taxi. Trebuie să fie îngrozitor să faci înconjurul Trantorului. Pe Helicon, se poate ajunge dintr-un loc în oricare altul, pe calea aerului, în mult mai puţin timp decât ne-a luat nouă să parcurgem aici mai puţin de două mii de kilometri.

— Şi noi avem aero-reactoare.

— În cazul ăsta…

— Călătoria cu aero-taxiul am putut aranja să fie mai mult sau mai puţin anonimă. Cu un aero-reactor, anonimatul ar fi fost mult mai greu de păstrat. Şi, indiferent cât este de sigur acest loc, m-aş simţi mai în largul meu dacă Demerzel nu ar şti cu exactitate unde te afli… De altfel, încă nu am ajuns la capătul călătoriei. Pentru ultima etapă, vom lua Expresul.

Seldon cunoştea cuvântul.

— Unul dintre acele monoraiuri de suprafaţă, care se deplasează pe un câmp electromagnetic, nu-i aşa?

— Aşa e.

---

[2] Sweet smell – (în lb. engleză) miros neplăcut *(n.t.)*

— Nu avem aşa ceva pe Helicon. De fapt, acolo nici nu avem nevoie de ele. Am călătorit cu un Expres în prima zi a şederii mele pe Trantor. M-a dus de la aeroport la hotel. A fost ceva oarecum nou pentru mine, dar dacă ar fi să-l folosesc tot timpul, zgomotul şi aglomeraţia m-ar doborî.

Hummin se amuză.

— Te-ai rătăcit?

— Nu, m-am ghidat după indicatoare. Am avut probleme la urcare şi la coborâre, dar am fost ajutat. Realizez acum că oricine şi-ar fi putut da seama, după hainele mele, că eram un Provincial. Totuşi au fost amabili şi m-au ajutat; cred că se amuzau privind ezitările şi împleticelile mele.

— Ca expert, de acum, în călătoriile cu Expresul, nu vei mai ezita şi n-ai să te mai împleticeşti.

Hummin spusese acestea pe un ton destul de amabil şi serios, deşi colţurile gurii sale erau uşor ridicate.

— Hai să mergem, zise el.

Se plimbară fără grabă în lungul trotuarului, care era luminat astfel încât dădea impresia unei zile noroase şi doar din când în când soarele ar fi apărut dintre nori. Automat, Seldon privi în sus ca să se convingă dacă aşa era, dar „cerul” de deasupra era cu desăvârşire luminos.

Hummin îl văzu şi spuse:

— Această modificare a strălucirii pare să urmărească starea de spirit a oamenilor. Sunt zile când strada pare să fie scăldată de un soare strălucitor şi zile chiar mai întunecate decât aceasta.

— Şi nu există ploaie sau zăpadă?

— Sau grindină sau lapoviţă. Nu. Nici umiditate mare, nici geruri aspre. Trantor are avantajele sale, Seldon, chiar şi în vremurile pe care le trăim acum.

Oamenii mergeau în ambele sensuri, mulţi dintre ei tineri şi câţiva copii însoţiţi de adulţi, în ciuda celor spuse de Hummin despre natalitate. Totul arăta destul de prosper şi de onorabil. Cele două sexe erau egal reprezentate, iar îmbrăcămintea lor era evident mai puţin extravagantă decât cea din Sectorul Imperial. Costumul său, aşa cum îl

alesese Hummin, era foarte potrivit. Foarte puţini purtau pălării şi Seldon, satisfăcut, şi-o dădu jos pe a sa şi o lăsă să atârne în lateral.

Cele două sensuri de mers nu erau separate de un abis adânc ci, aşa cum spusese Hummin în Sectorul Imperial, mergeau la ceea ce părea a fi nivelul solului. Nu existau vehicule şi Seldon îi atrase atenţia lui Hummin asupra acestui lucru.

— În Sectorul Imperial există un număr mare de vehicule din cauză că sunt folosite de oficialităţi, spuse Hummin. În alte părţi, vehiculele personale sunt rare şi au rezervate tuneluri speciale. Ele nu sunt neapărat necesare întrucât avem Expresuri şi, pentru distanţe mai scurte, coridoare rulante. Pentru distanţe şi mai scurte, avem trotuare şi ne putem folosi de propriile picioare.

Seldon auzi câteva foşnituri şi scârţâituri estompate şi văzu, ceva mai departe, calea nesfârşită a Expresurilor. Arătă înspre ea.

— Acolo este, zise el.

— Ştiu, dar să mergem la o gară. Acolo sunt mai multe vehicule şi ne putem urca mai uşor.

Odată instalaţi în siguranţă într-un Expres, Seldon se întoarse spre Hummin şi spuse:

— Ceea ce mă uimeşte este cât de silenţioase sunt Expresurile. Îmi dau seama că sunt propulsate de un câmp electromagnetic, dar chiar şi aşa sunt destul de silenţioase.

Ascultă foşnetele metalice care se produceau atunci când vehiculul în care se aflau depăşea alte vehicule.

— Da, este o reţea de Expresuri nemaipomenită, spuse Hummin, dar nu mai este cum era înainte. Când eram mai tânăr, era mai silenţioasă decât acum şi sunt unii care spun că acum cincizeci de ani, zgomotul era mai slab decât o şoaptă… Deci, să ne gândim cu nostalgie la vremurile când era aproape perfectă.

— Şi acum, de ce nu mai este la fel?

— Din cauză că nu este bine întreţinută. Ţi-am mai vorbit despre decădere.

Seldon se încruntă.

— Sunt sigur că oamenii nu stau cu mâinile în sân şi-şi spun: „Suntem în declin. Hai să lăsăm Expresul să se degradeze.”

— Nu. Nu este un lucru care se face conştient. Punctele slabe sunt întărite, vagoanele uzate sunt recondiţionate, magneţii înlocuiţi. Însă totul se face mai la repezeală, fără grijă şi la intervale mai mari de timp. Pur şi simplu, nu mai sunt credite disponibile.

— Şi creditele, unde au dispărut?

— În alte domenii. Am avut secole întregi de frământări. Flota este mult mai mare şi mai costisitoare decât era odată. Forţele armate sunt mult mai bine plătite, pentru a le putea satisface. Frământările, revoltele, micile războaie civile – toate acestea îşi cer astăzi tributul.

— Dar sub Cleon este linişte. Şi avem pace neîntreruptă de cincizeci de ani.

— Da, dar soldaţilor, care sunt bine plătiţi, nu le va conveni să li se reducă salariul doar din cauză că este pace. Amiralilor nu le convine să li se pună navele la naftalină şi să fie coborâţi în grad pentru că, pur şi simplu, au mai puţin de lucru. Astfel încât creditele merg în continuare – fără niciun profit – spre forţele armate, în timp ce sectoare vitale ale serviciilor sociale sunt lăsate să se deterioreze. Asta eu numesc decădere. Tu nu? Nu crezi că, în cele din urmă, vei introduce şi astfel de studii în psihoistoria ta?

Seldon tresări, tulburat. Apoi spuse:

— Apropo, unde mergem?

— La Universitatea Streeling.

— Aha, de aceea mi se părea cunoscut numele acestui sector. Am auzit de această Universitate.

— Nu mă miră. Trantor are înjur de o sută de mii de instituţii de învăţământ superior şi Streeling este una dintre cele aproape o mie care constituie elita lor.

— Voi locui acolo?

— Un timp. În general vorbind, campusurile universitare sunt sanctuare în care nu se pot comite abuzuri. Acolo vei fi în siguranţă.

— Dar voi fi bine primit?

— De ce nu? Astăzi este greu de găsit un matematician bun. Le vei putea fi de folos. Şi tu te vei putea folosi de ei… nu doar pentru a te ascunde.

— Vrei să spui că va fi un loc în care îmi voi putea dezvolta ideile.

— Ai promis, spuse Hummin cu seriozitate.

— Am promis să *încerc*, zise Seldon, gândind în sinea sa că era ca şi cum ar fi promis să încerce să facă o frânghie din nisip.

15

După aceea, conversaţia încetă şi Seldon privi din mers construcţiile Sectorului Streeling. Unele erau foarte joase, în timp ce altele păreau să atingă „cerul”. În drum le apăreau pasarele largi şi puteau fi văzute multe străzi.

La un moment dat, îl străfulgeră gândul că deşi clădirile se înălţau, în acelaşi timp se extindeau şi în jos, şi că probabil erau mai mult adânci decât înalte. De fapt era convins că nu se înşela.

Din când în când, zărea pe fundal, departe de linia Expresului, suprafeţe de pământ acoperite cu verdeaţă şi chiar câţiva copăcei.

Privi un timp, apoi îşi dădu seama că lumina slăbea din ce în ce mai mult. Ridică puţin privirea, ca să privească fenomenul, apoi se întoarse spre Hummin, care îi ghici întrebarea.

— După-amiaza se apropie de sfârşit, spuse el, şi se face noapte.

Sprâncenele lui Seldon se ridicară, în timp ce colţurile buzelor îi coborâră.

— Este impresionant. Îmi imaginez întreaga planetă scufundându-se în întuneric şi apoi, câteva ore mai târziu, scăldată din nou în lumină.

Hummin zâmbi uşor.

— Nu este chiar aşa, Seldon. Planeta nu se întunecă – şi nici nu se luminează – toată odată. Umbra amurgului

străbate treptat suprafaţa planetei, urmată, o jumătate de zi mai târziu, de strălucirea zorilor. De fapt, fenomenul imită foarte bine adevăratele zile şi nopţi de deasupra cupolei, astfel încât, la latitudini mai mari, ziua şi noaptea îşi schimbă durata în funcţie de anotimpuri.

Seldon clătină din cap.

— Dar de ce să acoperi planeta cu o cupolă şi apoi să mimezi că ar fi deschisă?

— Probabil că oamenilor le place mai mult astfel. Trantorienii apreciază la justa valoare avantajul de a fi acoperiţi, dar pur şi simplu nu le place să li se amintească acest lucru cu brutalitate. Cunoşti foarte puţine lucruri despre psihologia Trantorienilor, Seldon.

Seldon se înroşi uşor. Era un simplu Heliconian şi cunoştea foarte puţine lucruri despre milioanele de lumi de dincolo de Helicon. Ignoranţa sa nu se limita doar la Trantor. Şi atunci, cum ar putea reuşi să realizeze vreo aplicaţie practică cu psihoistoria sa?

Cum ar putea oricâţi oameni – toţi împreună – să ştie suficient de mult?

Seldon îşi aduse aminte de o întrebare încuietoare care îi fusese pusă pe când era mai tânăr: este posibil ca o bucată relativ mică de platină, cu mânere, să nu poată fi ridicată de un număr oricât de mare de oameni care să se folosească doar de forţa braţelor lor, fără să se ajute cu nimic altceva?

Răspunsul era pozitiv. Un metru cub de platină cântăreşte 22.420 kilograme în condiţiile atracţiei gravitaţionale standard. Dacă se presupune că o persoană poate ridica de la sol 120 kilograme, atunci ar fi suficiente 188 de persoane pentru a ridica bucata de platină… Dar nu poţi să strângi 188 de oameni în jurul unui metru cub de platină, astfel încât fiecare să îl poată apuca. Probabil că nu poţi strânge mai mult de 9 oameni în jurul lui. Iar pârghii, sau alte dispozitive, nu sunt permise. Trebuie folosită „forţa braţelor, fără să se ajute cu nimic altceva”.

La fel, este foarte posibil să nu existe vreo posibilitate de a aduna suficienţi oameni care să prelucreze cantitatea

totală de cunoştinţe necesare psihoistoriei, chiar dacă evenimentele ar fi înregistrate nu în creierul oamenilor, ci în computere. Ar trebui prea mulţi oameni pentru a strânge informaţiile şi a le comunica.

— Pari cufundat în vise, spuse Hummin.

— Mă gândesc la propria mea ignoranţă.

— O chestie utilă. Cvadrilioane de oameni ţi s-ar putea alătura cu folos… Dar a venit vremea să coborâm.

Seldon ridică privirea.

— De unde ştii?

— Fac şi eu la fel cum ai făcut tu, atunci când ai luat Expresul, în prima ta zi pe Trantor. Mă ghidez după indicatoare.

Seldon privi din mers un indicator: UNIVERSITATEA STREELING – 3 MINUTE.

— Coborâm la următoarea staţie, spuse Hummin. Vezi pe unde calci.

Seldon coborî din vagon în urma lui Hummin, observând că cerul era acum roşu aprins şi că trotuarele, coridoarele şi clădirile erau scăldate într-o lumină galbenă.

Aşa ar fi apărut şi o noapte Heliconiană. Dacă ar fi fost adus aici legat la ochi şi dacă i s-ar fi scos legătura, ar fi fost convins că se afla într-o zonă centrală, prosperă, dintr-unul dintre cele mai mari oraşe de pe Helicon.

— Şi cât timp crezi că am să rămân la Universitatea Streeling, Hummin? întrebă el.

Hummin spuse, cu calmul său obişnuit:

— Este greu de spus, Seldon. Poate întreaga ta viaţă.

— Ce?!

— Sau poate că nu. Dar viaţa ta a încetat să-ţi mai aparţină din momentul în care ai prezentat lucrarea despre psihoistorie. Împăratul şi Demerzel şi-au dat seama imediat de importanţa ta. Eu la fel. La fel şi alţii, din câte ştiu eu. Înţelegi, asta înseamnă că de acum încolo nu-ţi mai aparţii ţie însuţi.

4. Biblioteca

VENABILI, DORS – ... Istoric, născută pe planeta Cinna... Viaţa sa şi-ar fi putut foarte bine continua cursul liniştit dacă nu s-ar fi întâmplat ca, după doi ani petrecuţi la Universitatea Streeling, să se încurce cu tânărul Hari Seldon în timpul Fugii...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

16

Camera în care se găsea Hari Seldon era mai mare decât camera lui Hummin din Sectorul Imperial. Era un dormitor, cu un colţ care servea drept sală de baie. Nu avea nici urmă de posibilităţi de a pregăti sau de a lua masa. Nu avea nici ferestre, deşi în tavan era montat un ventilator care scotea un zgomot continuu, ce semăna cu un geamăt.

Seldon privi de jur împrejur, puţin dezamăgit.

Hummin îi interpretă just privirea şi, cu siguranţa sa obişnuită, spuse:

— E numai pentru la noapte, Seldon. Mâine dimineaţă va veni cineva să te instaleze la Universitate şi acolo te vei simţi mult mai confortabil.

— Scuză-mă, Hummin, dar de unde ştii tu asta?

— O să aranjez eu. Cunosc una sau două persoane pe aici, spuse el surâzând scurt şi fără chef, şi pot cere o favoare sau două pentru nişte servicii făcute mai demult. Acum, să discutăm câteva detalii.

Îl privi pe Seldon cu seriozitate şi spuse:

— Tot ceea ce ai lăsat în camera ta de la hotel s-a pierdut. Ai avut ceva de neînlocuit?

— Nimic care să fie de neînlocuit. Am avut câteva lucruri la care ţineam, pentru că erau amintiri, dar dacă s-au dus, s-au dus. Mai erau, desigur, câteva notiţe despre lucrarea mea. Câteva calcule. Lucrarea însăşi.

— Şi care este acum la dispoziţia tuturor, până când va fi scoasă din circulaţie pe motiv că este periculoasă… lucru care se va întâmpla curând. Totuşi, voi putea pune mâna pe o copie, sunt sigur. Însă, pentru orice eventualitate, o poţi reface, nu-i aşa?

— Pot. De aceea am spus că nimic nu era cu adevărat de neînlocuit. De asemenea, am mai pierdut aproape o mie de credite, câteva cărţi, haine, biletele de întoarcere pe Helicon şi alte nimicuri.

— Toate pot fi înlocuite… Acum, am să-ţi aranjez să ai o carte de credit pe numele meu, în contul meu. Cu ea vei putea face cheltuielile de zi cu zi.

— Este deosebit de generos din partea ta, dar nu pot să accept.

— Nu sunt generos deloc, din moment ce sper să salvez Imperiul în acest fel. *Trebuie* să accepţi.

— Dar cât de mult îţi poţi permite să cheltuieşti, Hummin? Chiar şi în cazul că aş accepta să o folosesc, mi-ar fi foarte jenă.

— Seldon, îmi pot permite orice lucru îţi trebuie pentru ca să poţi supravieţui sau care să te facă să te simţi confortabil. Bineînţeles, nu mi-ar conveni să te apuci să cumperi gimnaziul Universităţii sau să cheltui un milion de credite pe nimicuri.

— Nu-ţi face griji, dar dacă ar fi pe numele meu…

— S-ar putea aranja şi aşa. Guvernului Imperial îi este interzis cu desăvârşire să exercite orice fel de verificări asupra Universităţii sau asupra membrilor săi. Aici există o libertate deplină. Se poate discuta orice, se poate spune orice.

— Şi dacă are loc vreo crimă violentă?

— În cazul acesta, înseşi autorităţile Universităţii se ocupă de ea, cu înţelepciune şi cu grijă… şi în principiu, nu au loc crime violente. Studenţii şi autorităţile Universitare îşi apreciază libertatea şi îi cunosc limitele. Dacă e prea mult scandal, dacă încep răzmeriţe şi are loc vărsare de sânge, guvernul s-ar putea să se simtă îndreptăţit să încalce înţelegerea nescrisă şi să trimită trupe. Nimeni nu

doreşte aşa ceva, nici măcar guvernul, aşa încât se menţine un echilibru fragil. Cu alte cuvinte, nici chiar Demerzel nu te poate scoate cu forţa din Universitate, fără un motiv mult mai întemeiat decât toate celelalte motive de intervenţie oferite guvernului în ultimul secol şi jumătate. Pe de altă parte, dacă vreun student-agent te momeşte să ieşi de pe domeniile Universităţii…

— Există studenţi-agenţi?

— De unde să ştiu eu? Ar putea exista. Orice om obişnuit poate fi ameninţat sau manevrat, sau pur şi simplu cumpărat – şi poate intra în serviciile lui Demerzel sau ale altcuiva. Aşa încât mă simt obligat să-ţi spun un lucru pe care trebuie să-l ţii minte: În principiu, eşti în siguranţă, dar *nimeni* nu se află într-o siguranţă absolută. Va trebui să fii atent. Totuşi, deşi ţi-am dat acest avertisment, n-aş dori să treci prin viaţă ascunzându-te. În mare, vei fi mult mai în siguranţă aici decât dacă te-ai fi întors pe Helicon sau ai fi plecat pe oricare altă lume în afară de Trantor.

— Sper, spuse Seldon pe un ton mohorât.

— Eu sunt sigur, spuse Hummin, altfel n-aş fi considerat că e bine să te părăsesc.

— Să mă părăseşti?

Seldon ridică brusc privirea.

— Nu poţi face asta, spuse el. Tu cunoşti această lume. Eu nu o cunosc.

— Vei fi alături de alţii care o cunosc, care cunosc această regiune a Trantorului chiar mai bine decât mine. Eu trebuie să plec. Am fost împreună cu tine toată ziua de azi, dar e necesar să mă gândesc şi la viaţa mea. Nu trebuie să atrag prea mult atenţia. Adu-ţi aminte că şi eu sunt ameninţat de primejdie, la fel ca şi tine.

Seldon se ruşină.

— Ai dreptate, spuse el. Nu-ţi pot pretinde să te pui la nesfârşit în pericol pentru mine. Sper că nu eşti deja pierdut.

— Cine poate şti? vorbi calm Hummin. Trăim vremuri periculoase. Să-ţi aminteşti numai că dacă există cineva

care poate face mai sigure aceste vremuri – acela eşti tu. Fie acest gând forţa care să te călăuzească, Seldon.

17

Somnul îl ocolea pe Seldon. Se zvârcolea şi se răsucea în întuneric, gândindu-se. Nu se simţise niciodată atât de singur sau de neajutorat, cum se simţise după ce Hummin îşi luase rămas bun cu un semn din cap, îi strânsese mâna şi îl părăsise. Acum se afla într-o lume necunoscută – şi într-o regiune necunoscută a acestei lumi. Rămăsese fără singura persoană pe care ar fi putut-o considera prieten (şi asta după doar mai puţin de o zi de stat împreună) şi nu avea nicio idee încotro se va îndrepta, sau ce urma să facă, a doua zi sau în viitor.

Niciunul dintre aceste gânduri nu avea cum să-l îndemne la somn, bineînţeles. Însă, la puţin timp după ce fu sigur, spre disperarea sa, că nu va mai putea dormi în acea noapte sau în nopţile care vor urma oboseala îl doborî…

Când se trezi, era tot întuneric – nu chiar de tot, pentru că în celălalt capăt al camerei zări o lumină roşie strălucitoare clipind cu rapiditate, însoţită de un ţiuit strident şi intermitent. Fără îndoială, acesta îl trezise.

În timp ce încerca să-şi aducă aminte unde se afla şi să înţeleagă ceva din puţinele mesaje pe care le primeau simţurile sale, clipeala şi ţiuitul încetară şi auzi un ciocănit hotărât.

Probabil că ciocănitul venea dinspre uşă, dar nu-şi amintea unde era uşa. De asemenea, probabil că exista un întrerupător care să facă lumină în cameră, dar nici despre acesta nu-şi amintea unde se afla.

Se aşeză în capul oaselor pe pat şi începu să pipăie peretele din stânga sa aproape cu disperare, strigând:

— Un moment, vă rog.

Găsi întrerupătorul pe care îl căuta, şi camera se umplu deodată cu o lumină plăcută.

Se târî de-a buşilea afară din pat, clipind repede din ochi, căutând în continuare uşa, găsind-o, dând să o deschidă şi amintindu-şi în ultimul moment că trebuie să fie prudent, rosti cu o voce dintr-o dată aspră şi fermă:

— Cine este?

Îi răspunse o voce de femeie, aproape prietenoasă:

— Mă numesc Dors Venabili şi am venit să-l întâlnesc pe Dr. Hari Seldon.

Chiar în timp ce spunea acestea, o femeie apăru imediat în faţa uşii, fără măcar ca uşa să se fi deschis.

Pentru un moment, Hari Seldon se holbă surprins la ea, apoi îşi dădu seama că nu era îmbrăcat decât în lenjeria de corp, dintr-o singură bucată. Scoase un icnet înăbuşit, se repezi înapoi spre pat şi abia atunci îşi dădu seama că se holbase la o hologramă. Îi lipsea conturul clar al realităţii şi era evident că femeia nu se uita la el. Se prezentase doar pentru a fi identificată.

Ezită puţin, răsuflând din greu, ridicând vocea pentru a fi auzit prin uşă:

— Dacă veţi aştepta, vă voi primi. Daţi-mi puţin timp… poate o jumătate de oră.

Femeia – sau holograma – spuse:

— Voi aştepta.

Apoi dispăru.

Nu exista duş, astfel încât se frecă cu buretele, făcând mizerie mare pe podeaua placată cu ceramică, din colţul camerei destinat spălării. Pastă de dinţi era, dar nu şi periuţă de dinţi, aşa că se folosi de deget. Nu avea altceva de ales decât să se îmbrace cu hainele pe care le purtase cu o zi înainte. În cele din urmă, deschise uşa.

Îşi dădu seama, chiar în timp ce o deschidea, că ea nu se identificase cu adevărat. Nu dăduse decât un nume, iar Hummin nu-i spusese pe cine să aştepte, pe această Dors Nu-Ştiu-Cum, sau pe altcineva. Se simţise în siguranţă deoarece holograma era a unei tinere atrăgătoare, ea ar fi putut foarte bine să fie însoţită de o jumătate duzină de tineri agresivi.

Privi cu atenţie afară, zări doar femeia, apoi deschise uşa atât cât să-i permită ei să intre, închise uşa şi o încuie imediat ce ea fu înăuntru.

— Scuzaţi-mă, spuse el, ce oră este?

— Nouă, spuse ea. Ziua a început de mult.

Cât despre ora oficială, Trantor respecta Standardul Galactic, întrucât doar astfel se putea pune ordine în comerţul interstelar şi în tranzacţiile guvernamentale. Fiecare lume avea însă şi o oră locală iar Seldon încă nu se acomodase cu cea de pe Trantor.

— Este mijlocul dimineţii? întrebă el.

— Desigur.

— Nu sunt ferestre în camera asta, încercă el o scuză.

Dors se îndreptă spre pat, se întinse spre o mică pată de culoare închisă aflată pe perete şi o atinse. Pe tavan, chiar deasupra pernei, apărură câteva numere de culoare roşie. Arătau: 0903.

Femeia surâse, fără aroganţă.

— Îmi cer scuze, spuse ea. Dar am presupus că Chetter Hummin vă spusese că am să vin după dumneavoastră la ora nouă. Necazul cu el este că e atât de obişnuit să *ştie*, încât uită că ceilalţi, din când în când, *nu* ştiu... Şi nu ar fi trebuit să folosesc identificarea radio-holografică. Îmi imaginez că nu aveţi aşa ceva pe Helicon, astfel încât mă tem că v-am speriat.

Seldon se destinse. Părea naturală şi prietenoasă, iar remarca întâmplătoare referitoare la Hummin îl liniştise.

— Greşiţi mult în privinţa lumii din care vin, Domnişoară..., spuse el.

— Spuneţi-mi Dors, vă rog.

— Greşiţi în ceea ce priveşte Helicon, Dors. *Avem* radio-holografie, dar eu nu mi-am putut niciodată permite un astfel de echipament. Şi nimeni din anturajul meu nu şi-a putut permite, deci nu am avut niciodată ocazia să-l folosesc. Dar, referitor la ceea ce s-a întâmplat mai devreme, m-am prins repede despre ce era vorba.

O cercetă cu atenţie. Nu era foarte înaltă, aprecie el, avea o înălţime medie pentru o femeie. Părul ei era roşcat-

auriu, nu foarte aprins şi era aranjat în bucle scurte în jurul capului. (Văzuse un număr mare de femei pe Trantor cu părul astfel aranjat. Era evident o modă locală, care pe Helicon ar fi stârnit râsul.) Nu era nemaipomenit de frumoasă, dar era foarte plăcută, iar la asta ajutau şi buzele sale pline care se curbau într-un fel ce îi dădea o expresie amuzată. Era zveltă, bine făcută şi părea foarte tânără. (Prea tânără, poate, gândi el tulburat, pentru a-i putea fi de ajutor.)

— Am trecut examenul? întrebă ea.

(Părea că are obiceiul lui Hummin, acela de a-i ghici gândurile, îşi spuse Seldon. Sau poate că el nu ştia să şi le ascundă.)

— Scuzaţi-mă, spuse el. Poate că v-am privit cam insistent, dar n-am încercat decât să vă evaluez. Mă aflu într-un loc străin. Nu cunosc pe nimeni şi nu am niciun prieten.

— Vă rog, Dr. Seldon, consideraţi-mă un prieten. Domnul Hummin mi-a cerut să am grijă de dumneavoastră.

Seldon zâmbi, încercând însă să nu o jignească.

— S-ar putea să fiţi puţin cam tânără pentru o treabă ca asta.

— Veţi vedea că nu sunt.

— Ei bine, am să fac tot posibilul să vă dau cât mai puţină bătaie de cap. Vreţi să vă repetaţi numele, vă rog?

— Dors Venabili.

Rosti rar ultimul nume, accentuând a doua silabă.

— Dar, aşa cum te-am rugat, spune-mi Dors şi dacă nu ai obiecţii puternice am să-ţi spun Hari. Aici, la Universitate, suntem foarte neprotocolari şi fiecare face efortul de a nu-şi scoate în evidenţă situaţia, fie ea moştenită sau profesională.

— Chiar te rog, spune-mi Hari.

— Bine. Atunci, am să rămân neprotocolară. De exemplu, instinctul de politeţe, dacă aşa ceva ar exista, m-ar determina să-ţi cer permisiunea de a mă aşeza. Însă, neprotocolară fiind, am să mă aşez pur şi simplu.

Se aşeză apoi pe singurul scaun din cameră.

Seldon îşi drese glasul.

— Hotărât lucru, nu mai sunt eu însumi. Ar fi trebuit să te rog să iei loc.

Se aşeză pe marginea patului aflat în dezordine şi îşi dori să găsească ceva pentru a ieşi din încurcătură… dar fusese luat prin surprindere.

— Uite cum o să facem, Hari, spuse ea cu simpatie. Mai întâi, vom lua micul dejun la una din cafenelele Universităţii. Apoi, îţi voi face rost de o cameră într-una dintre reşedinţe – o cameră mai bună decât aceasta. Vei avea o fereastră. Hummin mi-a dat dispoziţii să-ţi fac rost de o carte de credit pe numele său, dar cu birocraţia din Universitate, îmi vor fi necesare o zi sau două pentru a o scoate. Până când am să rezolv problema, voi lua asupra mea cheltuielile tale şi te vei achita mai târziu… Iar noi vom apela la serviciile tale. Chetter Hummin mi-a spus că eşti matematician şi, nu ştiu din ce motiv, Universitatea duce o lipsă acută de matematicieni buni.

— Ţi-a spus Hummin că aş fi un matematician bun?

— Cam aşa. A spus că eşti un om deosebit.

— Deci aşa.

Seldon îşi coborî privirea asupra unghiilor de la degete.

— Mi-ar plăcea să fiu considerat astfel, dar Hummin şi cu mine am stat împreună mai puţin de o zi. Iar înainte de asta m-a auzi prezentând o comunicare, a cărei calitate nu este în măsură să o aprecieze. Cred că a vrut doar să fie amabil.

— Nu cred, spuse Dors. El însuşi este o persoană deosebită şi a acumulat o mare experienţă în ceea ce priveşte oamenii. Am încredere în aprecierea lui. În orice caz, presupun că vei avea ocazia să arăţi ce poţi. Bănuiesc că te pricepi să programezi computere.

— Bineînţeles.

— Vreau să spun, să predai computerele şi te mai întreb dacă poţi să creezi programe prin care să poţi preda diverse aspecte ale matematicii contemporane.

— Da, asta face parte din profesia mea. Sunt profesor asistent de matematici la Universitatea din Helicon.

— Da, ştiu, spuse ea. Am aflat de la Hummin. Bineînţeles, asta înseamnă că toţi vor afla că nu eşti Trantorian, dar nu vei avea cine ştie ce probleme din cauza asta. Aici, la Universitate, majoritatea sunt Trantorieni, dar există o minoritate importantă de Provinciali din diverse lumi, care este acceptată. Nu zic că nu vei auzi niciodată cuvinte urâte la adresa Provincialilor dar, de fapt, este mult mai uşor să te foloseşti de calităţile lor, decât de ale Trantorienilor. Apropo, eu însămi sunt o Provincială.

— Da?

Şovăi puţin, apoi se decise că ar fi politicos din partea lui să întrebe.

— Din ce lume eşti?

— Din Cinna. Ai auzit vreodată de ea?

Dacă ar fi fost atât de politicos încât să mintă, s-ar fi dat de gol, gândi el, aşa că spuse:

— Nu.

— Nu mă miră. Probabil că este mai puţin importantă chiar decât Helicon… Dar, ca să revenim la programarea computerelor pentru învăţarea matematicii, asta se poate face fie cu pricepere, fie nesatisfăcător.

— Absolut.

— Şi tu o vei face cu pricepere.

— Aşa îmi place să cred.

— Atunci, s-a făcut. Universitatea te va plăti pentru asta, aşa că hai să mergem să mâncăm. Apropo, ai dormit bine?

— Surprinzător, da.

— Şi-ţi este foame?

— Da, dar…

Ezită.

— Dar eşti îngrijorat de calitatea mâncării, nu-i aşa? zise ea bine dispusă. Ei bine, nu fi îngrijorat. Fiind eu însămi o Provincială, înţeleg ce simţi despre faptul că în toate se bagă multă microhrană, însă meniurile Universităţii nu sunt rele. În sfârşit, în sala de mese a catedrei, *sigur* nu sunt rele. Studenţii suferă puţin, dar asta îi ajută să se călească.

Se ridică şi se îndreptă spre uşă, dar se opri atunci când Seldon, neputându-se abţine, o întrebă:

— Eşti membră a catedrei?

Ea se întoarse şi îi zâmbi maliţios.

— Nu arăt suficient de în vârstă? Mi-am luat doctoratul acum doi ani, pe Cinna, şi de atunci mă aflu aici. Peste două săptămâni, voi împlini treizeci de ani.

— Scuză-mă, spuse Seldon, zâmbind la rândul său, dar nu te poţi aştepta ca, arătând de douăzeci şi patru de ani, să nu stârneşti unele îndoieli privind situaţia ta academică.

— Ştii că eşti drăguţ? spuse Dors şi Seldon se simţi cuprins de o plăcere deosebită.

În definitiv, gândi el, parcă nu te mai simţi atât de străin schimbând amabilităţi cu o femeie atrăgătoare.

18

Dors avea dreptate. Micul dejun nu fusese deloc rău. Avea ceva care era neîndoielnic pregătit din ouă, iar carnea era bine afumată. Băutura cu ciocolată (Trantorienii erau tari la ciocolată) era probabil sintetică, dar avea un gust plăcut, iar chiflele erau bune.

Găsi de cuviinţă să-şi exprime mulţumirea.

— A fost o masă foarte plăcută. Mâncarea. Ambianţa. Totul.

— Sunt încântată că ţi-a plăcut, zise Dors.

Seldon privi în jur. Pe unul dintre pereţi se afla un şir de ferestre şi, deşi adevărata lumină a soarelui nu pătrundea în sala de mese (se întrebă dacă, după o vreme, se va obişnui cu lumina difuză a zilei şi va înceta să mai caute peticele de lumină ale soarelui atunci când se afla într-o cameră), locul era suficient luminat. De fapt, era foarte luminat, deoarece computerul care controla vremea în acest sector hotărâse că se impunea o zi strălucitoare şi însorită.

Mesele erau aranjate pentru patru persoane şi majoritatea erau complet ocupate. Dar Dors şi Seldon

rămăseseră singuri la masa lor. Dors strigase câţiva bărbaţi şi câteva femei şi făcuse prezentările. Toţi fuseseră politicoşi, însă nimeni nu li se alăturase. Fără îndoială, Dors dorise asta, dar Seldon nu înţelese cum reuşise s-o facă.

— Nu m-ai prezentat niciunui matematician, Dors, zise el.

— Nu am zărit niciunul pe care să îl cunosc. Majoritatea matematicienilor încep ziua devreme şi au clase la ora opt. Impresia mea este că orice student suficient de nesăbuit pentru a se apuca să înveţe matematică, vrea să scape de această parte a cursului cât mai devreme, posibil.

— Înţeleg că nici tu nu eşti matematiciană.

— Absolut deloc, zise Dors şi izbucni în râs. *Absolut* deloc. Domeniul meu este istoria. Am publicat deja câteva studii privind ascensiunea Trantorului – vorbesc despre regatul străvechi, nu de lumea de astăzi. Presupun că aceasta va fi specialitatea mea în domeniu – Trantorul Regal.

— Nemaipomenit, spuse Seldon.

— Nemaipomenit? făcu Dors privindu-l ironică. Şi pe tine te interesează Trantorul Regal?

— Într-un fel, da. Acesta şi alte lucruri asemănătoare. N-am studiat niciodată cu seriozitate istoria şi ar fi trebuit s-o fac.

— Crezi? Dacă ai fi studiat istoria, n-ai mai fi avut timp să studiezi matematica şi este foarte mare nevoie de matematicieni – mai ales la această Universitate. Suntem plini până aici de istorici, spuse ea ridicându-şi mâinile deasupra sprâncenelor, de economişti şi de profesori în ştiinţe politice, stăm însă prost la capitolul ştiinţe şi matematici. Chetter Hummin mi-a atras odată atenţia asupra acestui lucru. Declinul ştiinţei, aşa i-a spus, şi dădea impresia că îl credea un fenomen generalizat.

— Desigur, când spun că trebuia să fi studiat istoria, zise Seldon, nu înseamnă că trebuia să fi făcut din ea scopul vieţii mele. Am vrut să spun că ar fi trebuit să o fi studiat suficient pentru a mă ajuta în matematicile mele.

Domeniul meu de specializare este analiza matematică a structurii sociale.

— Sună oribil.

— Într-un fel, aşa şi este. Este foarte complicată şi dacă nu cunoşti mult mai multe despre cum au evoluat societăţile, n-ai nicio şansă. Înţelegi, imaginea mea este prea statică.

— Nu înţeleg, din cauză că nu ştiu nimic despre ea. Chetter mi-a spus că eşti iniţiatorul a ceva care se numeşte psihoistorie şi care este ceva foarte important. Am înţeles bine? Psihoistorie?

— Exact. Ar fi trebuit să-i spun „psihosociologie”, dar mi s-a părut un cuvânt prea urât. Sau poate că am intuit că este necesară cunoaşterea istoriei şi n-am mai stat să mă gândesc prea mult.

— Psihoistorie sună mai bine, însă tot nu ştiu ce este.

— Nici eu nu prea ştiu.

Căzu pe gânduri câteva minute, privind la femeia care se afla de partea opusă a mesei, simţind că ea ar putea să-i facă exilul mai suportabil. Îşi aminti de femeia cealaltă, pe care o cunoscuse cu câţiva ani în urmă, dar renunţă, cu un efort hotărât, să se mai gândească la ea. Dacă va mai găsi vreodată o femeie de care să se lege, aceasta va trebui să fie una care să înţeleagă ce este setea de cunoaştere şi sacrificiile pe care le cere ea de la un om.

Ca să-şi mai schimbe gândurile, spuse:

— Chetter Hummin mi-a spus că Universitatea nu este deloc deranjată de guvern.

— Aşa este.

Seldon clătină din cap.

— Pare o indulgenţă aproape incredibilă din partea guvernului Imperial. Instituţiile de educaţie de pe Helicon nu sunt nici pe departe scutite de controlul guvernului.

— Şi pe Cinna este aceeaşi situaţie. La fel ca pe oricare dintre Lumile din Provincie cu excepţia, poate, a uneia sau două dintre cele mai mari. Pe Trantor, situaţia este alta.

— Da, dar de ce?

— Pentru că este centrul Imperiului. Universităţile de aici au un prestigiu enorm. Specialiştii sunt formaţi la universităţile de pretutindeni, dar administratorii Imperiului – înaltele oficialităţi, milioanele de oameni care reprezintă tentaculele Imperiului, ce ajung în orice colţ al Galaxiei – sunt educaţi chiar aici, pe Trantor.

— N-am văzut niciodată statisticile…, începu Seldon.

— Crede-mă pe cuvânt. Este important ca oficialităţile Imperiului să aibă un limbaj comun, să aibă un sentiment special pentru Imperiu. Şi ei nu pot fi cu toţii Trantorieni, altfel Provincia va fi nemulţumită. Din acest motiv, Trantor trebuie să atragă milioane de Provinciali pentru a-i educa aici. Nu contează de unde vin sau ce limbă şi cultură au, din moment ce capătă o patină de Trantorieni şi fondul educaţional îşi pune pecetea asupra lor. Iată ceea ce uneşte Imperiul. Celelalte Lumi sunt foarte mulţumite atunci când o parte semnificativă dintre administratorii care reprezintă guvernul este formată din oameni născuţi şi crescuţi pe ele.

Seldon se simţi încă o dată descumpănit. Iată un lucru la care nu se gândise niciodată. Se întrebă dacă cineva poate fi cu adevărat un mare matematician dacă nu cunoaşte nimic în afară de matematică.

— Ceea ce mi-ai spus tu e ceva care se predă la cursuri? întrebă el. Toată lumea ştie asta?

— Cred că nu, zise Dors după un moment de gândire. Este atât de *mult* de învăţat, încât specialiştii se agaţă de specialităţile lor ca de un scut care îi apără de necesitatea de a învăţa orice altceva. Încearcă să evite să se scufunde în cunoştinţe.

— Totuşi, tu *cunoşti* aceste lucruri.

— Dar asta este specialitatea mea. Sunt un istoric care studiază ascensiunea Regatului Trantor şi această tehnică administrativă a fost una dintre metodele prin care Trantor şi-a extins influenţa şi a reuşit tranziţia de la Trantorul Regal la Trantorul Imperial.

Seldon murmură ca pentru sine:

— Cât de dăunătoare este supraspecializarea. Taie cunoaşterea într-un milion de bucăţi şi o lasă să sângereze.

Dors ridică din umeri.

— Ce poţi să faci?… Însă, vezi tu, dacă Trantor atrage Provinciali spre universităţile Trantoriene, trebuie să le dea ceva în schimb pentru dezrădăcinarea lor şi pentru faptul că merg într-o lume străină, cu o structură incredibil de artificială şi cu obiceiuri necunoscute. De doi ani mă aflu aici şi încă nu m-am obişnuit. S-ar putea să nu mă obişnuiesc niciodată. Însă, având în vedere că nu intenţionez să ajung un administrator, nu fac eforturi pentru a deveni Trantoriană.

Şi ceea ce oferă Trantor în plus, continuă ea, nu este doar promisiunea unei poziţii sociale înalte, a unei autorităţi considerabile şi, bineînţeles, a banilor, ci şi a libertăţii. Pe perioada pregătirii lor, studenţii sunt liberi să acuze guvernul, să demonstreze paşnic împotriva lui, să-şi pună în practică teoriile şi punctele de vedere. Asta le place şi mulţi vin aici pentru a gusta din senzaţia de libertate.

— Presupun, zise Seldon, că asta ajută de asemenea la diminuarea tensiunilor, îşi consumă toate nemulţumirile, se bucură de toată încrederea în sine şi auto-mulţumirea pe care le poate avea un tânăr revoluţionar, iar în momentul în care îşi ocupă locul în ierarhia Imperială, sunt gata pregătiţi pentru conformism şi obedienţă.

Dors încuviinţă.

— S-ar putea să ai dreptate. În orice caz, guvernul, pentru toate aceste motive, are grijă să păstreze libertatea universităţilor. Nu este vorba deloc de indulgenţă, ci de inteligenţă.

— Şi dacă nu vei deveni un administrator, Dors, *ce* vei deveni?

— Istoric. Am să predau, am să introduc în programă propriile mele video-cărţi.

— O situaţie nu prea strălucită, probabil.

— Fără prea mulţi bani, Hari, ceea ce este şi mai important. Cât despre situaţie, este genul de bătaie de cap pe care aş evita-o pe cât posibil. Am văzut mulţi oameni cu

o situaţie bună, dar n-am văzut vreunul dintre ei care să fie fericit. Atunci când o ai, situaţia socială bună nu îţi aduce linişte; trebuie să lupţi permanent ca să te menţii deasupra. Chiar şi Împăraţii sfârşesc rău, în majoritatea cazurilor. Cândva, s-ar putea să mă întorc pur şi simplu pe Cinna, ca profesor.

— Iar faptul că ţi-ai făcut pregătirea pe Trantor îţi va conferi o situaţie bună.

Dors râse.

— Posibil, dar pe Cinna, cine va ţine cont de asta? Este o lume greoaie, plină de ferme cu multe vite. Vite care au şi patru şi două picioare.

— Şi nu ţi se va părea plictisitor, după Trantor?

— Ba da, sunt sigură de asta. Şi dacă devine prea plictisitor, voi putea obţine oricând o bursă pentru a merge undeva să fac puţină cercetare istorică. Ăsta e avantajul domeniului meu.

— În schimb, unui matematician i se cere să stea în faţa computerului şi să gândească, spuse Seldon gândindu-se pentru prima oară cu amărăciune la acest lucru. Şi, vorbind despre computere…

Ezită. Micul dejun se terminase şi, mai mult ca sigur, Dors avea îndatoriri de la care nu se putea sustrage.

Dar ea nu părea prea grăbită să plece.

— Continuă, spuse ea. Vorbind despre computere?

— Aş putea obţine permisiunea de a folosi biblioteca de istorie?

De data aceasta, fu rândul ei să ezite.

— Cred că se poate aranja. Dacă te vei ocupa de predarea matematicilor, probabil că vei fi considerat membru al catedrei şi aş putea cere să ţi se dea permisul. Numai că…

— Numai că?

— N-aş vrea să te jignesc, dar eşti matematician şi zici că nu ştii nimic despre istorie. Vei şti să foloseşti o bibliotecă de istorie?

Seldon zâmbi.

— Presupun că vă folosiţi de computere aproape în acelaşi mod în care le folosiţi pe cele dintr-o bibliotecă de matematică.

— Da, dar programa fiecărei specialităţi are şi propriile ei chichiţe. Nu cunoşti video-cărţile standard de referinţă, metodele rapide de trecere în revistă şi de selectare. Vei reuşi să găseşti fără niciun ajutor un interval hiperbolic...

— Vrei să spui, o integrală hiperbolică, o întrerupse Seldon cu blândeţe.

Dors nu-l luă în seamă.

— Dar probabil că nu vei reuşi să găseşti în mai puţin de o zi şi jumătate condiţiile Tratatului de la Poldark.

— Aş putea învăţa.

— Dacă... dacă...

Dors era un pic tulburată.

— Dacă vrei, spuse ea, îţi fac o sugestie. Predau un curs de o săptămână – o oră în fiecare zi, fără credite – despre folosirea bibliotecii. Este pentru studenţi. Consideri că dacă ai lua parte la un asemenea curs – împreună cu studenţii, vreau să spun – ţi-ar ştirbi din demnitate? Începe în trei săptămâni.

— Mi-ai putea da lecţii în particular.

Seldon rămase surprins de tonul insinuant care se strecură în vocea sa. Nici ei nu-i scăpă acest lucru.

— Aş putea, spuse ea, dar eu zic că ţi-ar prinde mai bine o instruire oficială. Înţelegi, vom folosi biblioteca, iar la sfârşitul săptămânii ţi se va cere să găseşti informaţii de pe anumite materiale de interes istoric. Vei fi tot timpul în competiţie cu ceilalţi studenţi, iar asta te va ajuta să înveţi. Pregătirea în particular va fi mult mai puţin eficientă, te asigur. Însă te înţeleg, vei fi pus într-o situaţie dificilă dacă te vei lua la întrecere cu studenţii. Dacă nu te vei descurca la fel de bine ca şi ei, s-ar putea să te simţi umilit. Ar trebui însă să nu pui asta la suflet, pentru că ei au studiat deja istoria elementară în timp ce tu, probabil, nu ai făcut-o.

— Nu am făcut-o, asta este sigur. Dar nu mă tem să intru în competiţie şi nu mă va deranja niciun fel de situaţie

de inferioritate în care aş putea fi pus – numai să reuşesc să învăţ şmecheriile în utilizarea referinţelor istorice.

Seldon era convins că această femeie începea să-i placă şi profita bucuros de şansa de a fi instruit de ea. Era de asemenea conştient de faptul că ajunsese la un punct de cotitură.

Îi promisese lui Hummin să încerce să realizeze o psihoistorie practică, dar fusese o promisiune a minţii şi nu a sentimentelor. Acum era hotărât să apuce psihoistoria de gât pentru a o face practică. Asta, probabil, şi din cauza influenţei lui Dors Venabili.

Sau Hummin chiar pe acest lucru contase? Hummin, îşi spuse Seldon, ar putea fi o persoană cât se poate de extraordinară.

19

Cleon I terminase dineul care, din nefericire, fusese o masă protocolară. Adică, trebuise să-şi petreacă timpul stând de vorbă cu diverse oficialităţi – nu dintre cele pe care le cunoştea sau le recunoştea – în fraze prestabilite, care-i aduceau laude din partea fiecăruia şi le scoteau astfel în evidenţă devotamentul faţă de coroană. I se adusese mâncare călduţă, dar se răcise cu mult înainte să o fi putut mânca.

Trebuia să existe o cale pentru a evita acest lucru pe mai departe. Să mănânce poate înainte, singur sau cu unul sau doi intimi în compania cărora s-ar fi putut simţi bine şi apoi să ia parte la dineul oficial, unde ar fi putut fi servit doar cu o pară din import. Îi plăceau perele. Dar asta nu i-ar ofensa oare pe oaspeţi, care ar putea interpreta refuzul Împăratului de a mânca împreună cu ei drept o insultă premeditată?

Nevasta sa, bineînţeles, nu îl putea ajuta cu nimic în această privinţă, întrucât prezenţa ei nu ar fi făcut altceva decât să-i sporească nefericirea. Se căsătorise cu ea din cauză că era membră a unei puternice familii dizidente şi

de la care, în urma acestei căsătorii, se spera să renunţe la dizidenţă. Cu toate acestea, Cleon sperase sincer ca măcar ea să se opună. Era foarte mulţumit că ea îşi ducea viaţa în propriile ei apartamente, cu excepţia cazurilor când făceau eforturile necesare pentru a da naştere unui moştenitor, prilejuri cu care, ca să fie sincer, îi devenise dezagreabilă. Iar acum, că se născuse un moştenitor, putea să o ignore complet.

Mestecă până la ultima o mână plină cu alune pe care le luase de pe masă la plecare, şi spuse:

— Demerzel!

— Sire?

Demerzel apărea întotdeauna imediat ce Cleon îl striga. Fie că patrula mereu la o distanţă faţă de uşă de la care putea auzi, fie că se apropia de el, datorită faptului că instinctul de servilism îl alertase cumva că urma să fie chemat, el *apărea* şi asta era tot ceea ce conta, gândi Cleon. Desigur, erau ocazii când Demerzel trebuia să plece, chemat de obligaţii Imperiale. Cleon ura întotdeauna acele momente, îi dădeau o senzaţie de nesiguranţă.

— Ce s-a întâmplat cu matematicianul ăla? I-am uitat numele.

Demerzel, care ştia sigur la cine se gândea Împăratul, dar care probabil dorea să afle cât de mult îşi mai amintea, zise:

— La care matematician vă referiţi, Sire?

Cleon dădu din mână, nerăbdător.

— Ghicitorul. Ăla care a venit să mă vadă.

— Cel după care am trimis noi?

— În sfârşit, cel după care am trimis noi. *A venit* să mă vadă. Trebuia să te ocupi de el, după câte îmi aduc aminte. Ai făcut-o?

Demerzel îşi drese glasul.

— Sire, am încercat.

— Aha! Asta înseamnă că ai dat greş, nu-i aşa?

Într-un fel, Cleon era mulţumit. Demerzel era singurul dintre Miniştri care nu se jena să-şi recunoască eşecurile. Ceilalţi nu-şi recunoşteau niciodată greşelile şi întrucât

făceau adesea greşeli, acestea erau greu de îndreptat. Poate că Demerzel îşi permitea să fie mai cinstit din cauză că greşea foarte rar. Dacă n-ar fi fost Demerzel, cugetă Cleon cu tristeţe, ar fi putut să nu afle niciodată ce era aceea cinste. Probabil că niciun Împărat nu aflase vreodată şi probabil că asta era una dintre cauzele pentru care Imperiul...

Îşi alungă gândurile şi, brusc iritat de tăcerea celuilalt şi dorind o recunoaştere din moment ce tocmai admirase în sinea sa onestitatea lui Demerzel, spuse aspru:

— Ei, *ai dat* greş, nu-i aşa?

Demerzel nici nu se clinti.

— Sire, am dat greş, în parte. Am apreciat că prezenţa lui aici, pe Trantor, unde situaţia este... dificilă, ne-ar putea crea probleme. Nu era greu să-mi dau seama că era mai bine să stea pe planeta lui. Plănuia să se întoarcă acasă în ziua următoare, dar întotdeauna există riscul unei complicaţii – de exemplu, să se fi hotărât să rămână pe Trantor – aşa că am aranjat cu doi bătăuşi să-l instaleze chiar în acea zi în hipernava spre casă.

— Demerzel, tu te înţelegi cu bătăuşii? se amuză Cleon.

— Sire, este important să fii capabil să te înţelegi cu multe categorii de oameni pentru că fiecare categorie poate, în felul ei, să fie de folos şi, din punctul ăsta de vedere, bătăuşii nu sunt cei din urmă. Întâmplător, au eşuat.

— Din ce cauză?

— Surprinzător, Seldon a reuşit să le facă faţă.

— Matematicianul ştie să se bată?

— După toate aparenţele, matematica şi artele marţiale nu se exclud neapărat una pe alta. Am aflat, însă nu la timp, că planeta sa, Helicon, este renumită pentru asta – pentru artele marţiale, nu pentru matematică. Faptul că nu am aflat acest lucru mai devreme a fost într-adevăr o greşeală, Sire, şi nu pot decât să vă implor iertarea.

— În cazul ăsta, probabil că matematicianul a plecat spre planeta sa a doua zi, după cum plănuise.

— Din nefericire, episodul cu bătăuşii a fost o eroare. Uimit de această întâmplare, s-a hotărât să nu se întoarcă pe Helicon, ci să rămână pe Trantor. Este posibil să fi fost sfătuit în acest sens de un trecător care s-a întâmplat să fie de faţă la încăierare. Asta a fost o altă complicaţie neplăcută.

Împăratul Cleon se încruntă.

— Deci matematicianul nostru… *cum* îl cheamă?

— Seldon, Sire. Hari Seldon.

— Deci acest Seldon a scăpat de sub control.

— Într-un fel, Sire. I-am luat urma şi am aflat că s-a ascuns la Universitatea Streeling. Cât timp se află acolo, este de neatins.

Împăratul se încruntă şi se înroşi uşor.

— Mă deranjează expresia asta – „de neatins”. N-ar trebui să existe colţ în Imperiu pe care să nu îl pot controla. Şi cu toate astea, chiar aici, în propria mea lume, vii şi-mi spui că cineva este de neatins. Este intolerabil!

— Puterea Voastră poate fi exercitată şi asupra Universităţii, Sire. Puteţi trimite armata în orice moment doriţi, ca să-l scoată pe Seldon de acolo. Ar fi însă… de nedorit să faceţi aşa ceva.

— De ce nu spui „nepractic”, Demerzel? Semeni cu matematicianul care vorbeşte despre prezicerile lui. Este posibil, dar nepractic. Sunt un Împărat care descoperă că totul este posibil, dar foarte puţin este şi practic. Nu uita, Demerzel, dacă nu pot să pun practic mâna pe Seldon, tu *eşti* practic în mâna mea.

Eto Demerzel nu luă în serios acest ultim comentariu. „Omul din spatele tronului” ştia cât de important era el pentru Împărat; nu era pentru prima oară că auzea astfel de ameninţări. Aşteptă în linişte, în timp ce Împăratul arunca priviri furioase. Bătând darabana cu degetele pe braţul fotoliului, Cleon întrebă:

— Bine, şi la ce ne foloseşte nouă matematicianul ăsta, dacă stă la Universitatea Streeling?

— Ar fi posibil, Sire, să iasă ceva bun din această întâmplare neplăcută. La Universitate, ar putea să se hotărască să lucreze la psihoistoria lui.

— Chiar dacă este convins că este nepractică?

— Poate că se înşeală şi ar putea să-şi dea seama că se înşeală. Şi dacă descoperă că se înşeală, vom găsi noi o cale să-l scoatem din Universitate. Este posibil chiar să ni se alăture de bună voie.

Împăratul rămase un timp dus pe gânduri, apoi spuse:

— Şi dacă altcineva îl scoate de acolo înaintea noastră?

— Cine ar dori să facă aşa ceva, Sire? întrebă încet Demerzel.

— Primarul din Wye, de exemplu, strigă deodată Cleon. Încă mai visează să pună mâna pe Imperiu.

— Vârsta înaintată i-a mai tocit colţii, Sire.

— Te înşeli, Demerzel.

— Dar nu avem niciun motiv să presupunem că Seldon ar prezenta vreun interes pentru el sau că măcar a auzit de el, Sire.

— Ei, Demerzel! Dacă noi am putut auzi despre comunicarea lui Seldon, a putut şi Wye. Dacă noi am descoperit posibila importanţă a lui Seldon, ar putea-o face şi Wye.

— Dacă aşa ceva se va întâmpla, zise Demerzel, sau dacă există fie şi o singură şansă ca să se întâmple, atunci am fi îndreptăţiţi să luăm măsuri radicale.

— Cât de radicale?

— Nu e greu să ne dăm seama, spuse Demerzel cu prudenţă, că decât să pice în mâinile lui Wye, ar fi preferabil ca Seldon să nu pice în mâinile nimănui. Îl vom face să dispară, Sire.

— Îl vom omorî, vrei să spui, zise Cleon.

— Dacă doriţi, puteţi să interpretaţi şi astfel, Sire, spuse Demerzel.

20

Hari Seldon stătea cu mâinile încrucişate pe scaun, în garsoniera ce îi fusese repartizată în urma intervenţiei lui Dors Venabili. Era nemulţumit.

De fapt, deşi acesta fusese cuvântul care îi venise în minte, ştia că era doar o subestimare grosolană a sentimentelor sale. Nu era doar nemulţumit, era furios – în foarte mare măsură din cauză că nu ştia nici măcar pe ce anume era furios. Din cauza istoriei? Din cauza celor care o scriseseră şi o redactaseră? Din cauza lumilor şi popoarelor care făcuseră istoria?

Oricare era însă obiectul furiei sale, nu avea prea mare importanţă. Ceea ce conta era că notiţele sale erau inutile, noile sale informaţii erau inutile, totul era inutil.

Se împlineau acum aproape şase săptămâni de când se afla la Universitate. Reuşise chiar de la început să găsească un terminal de computer şi cu aceasta îşi începuse munca – fără o pregătire prealabilă, dar folosindu-se de instinctele care i se dezvoltaseră de-a lungul numeroşilor ani de lucru cu matematica.

Apoi venise săptămâna de pregătire cu Dors, care îl învăţase multe şmecherii pentru a ajunge mai repede la informaţii şi care îi adusese două feluri de probleme. Primul era determinat de privirile piezişe pe care i le aruncau studenţii, care îşi dăduseră seama cu dispreţ că era mai în vârstă decât ei şi care se cam încruntau la respectuosul „Doctor” pe care Dors i-l adresa mereu atunci când îi vorbea.

— N-aş dori să se creadă, spuse ea, că eşti vreun student întârziat repetent la istorie.

— Lucrurile s-au lămurit. Sunt sigur că un simplu „Seldon” ar fi suficient de-acum încolo.

— Nu, zâmbi deodată Dors. De altfel, îmi face plăcere să-ţi spun „Dr. Seldon”. Îmi place cum te fâstâceşti de fiecare dată.

— Ai un simţ al umorului deosebit de sadic.

— Şi? Ţi-ar conveni mai mult să te lipseşti de mine?

Asta îl făcu să râdă. Reacţia ei firească ar fi fost să-şi nege sadismul, însă lui îi făcea plăcere că ea acceptase remarca sa ca pe o minge de tenis, pe care o returnase. Această asociere îl conduse la o întrebare firească.

— Aici, la Universitate, se joacă tenis?

— Avem terenuri de tenis, dar eu nu joc.

— Perfect. Am să te învăţ eu. Şi, între timp, am să-ţi spun Profesor Venabili.

— S-ar putea să-mi facă plăcere.

— În cazul ăsta, am să încerc să aflu ce altceva ţi-ar mai putea face plăcere.

— Văd că ai un simţ al umorului deosebit de obscen.

Îi servise intenţionat această minge, aşa că el returnă:

— Şi? Ţi-ar conveni mai mult să te lipseşti de mine?

Ea zâmbi, iar mai târziu, pe terenul de tenis, se descurcă surprinzător de bine.

— Eşti sigură că n-ai mai jucat vreodată tenis? spuse el gâfâind după o şedinţă.

— Sunt sigură, spuse ea.

Al doilea fel de probleme era mai personal. Învăţase tehnicile necesare în cercetarea istoriei şi apoi îşi făcuse o grămadă de nervi – de unul singur – în încercările sale ulterioare de a se folosi de memoria computerului. Avea de-a face pur şi simplu cu o organizare a arhivei total diferită de cea a matematicienilor. Această organizare era şi ea logică, presupuse el, întrucât putea fi folosită, în întregime şi fără eroare, pentru a se mişca în orice direcţie ar fi dorit, dar era o logică foarte diferită de cea cu care era obişnuit.

Dar, cu sau fără pregătire, fie că se bâlbâise sau avansase rapid, nu obţinuse absolut niciun rezultat.

Iritarea sa se făcu simţită pe terenul de tenis. Dors ajunsese repede la faza când nu mai avea nevoie să i se înalţe mingi uşoare, ca să aibă timp să calculeze direcţia şi distanţa. Aşa că lui îi fu mai uşor să uite că ea era doar o începătoare şi îşi exprimă furia din plin, returnând mingea cu atâta putere, încât aceasta păru un fascicul laser.

Dors veni în fugă până la fileu şi spuse:

— Înţeleg că vrei să mă omori, din moment ce te enervez dând atât de des pe lângă minge. Cum se face, atunci, că ai tras pe la trei centimetri de capul meu? Vreau să spun, nici măcar nu m-ai *atins*. Mai bine de-atât nu poţi?

Seldon, îngrozit de ceea ce făcuse, încercă să se explice, dar nu reuşi decât să sune incoerent.

— Uite ce, spuse ea. N-am de gând să mai înfrunt niciun retur de-al tău pe ziua de azi, aşa că ce-ar fi să facem un duş şi apoi să ne întâlnim să luăm un ceai şi o gustare şi atunci ai să-mi poţi spune *ce anume* ai încercat cu adevărat să omori. Biata mea căpăţână este în joc şi dacă nu vrei să recunoşti sincer care este adevărata victimă, ai să fii mult prea periculos pentru mine ca să doresc să-ţi servesc drept ţintă de cealaltă parte a fileului.

— Dors, spuse el după ceai, am cercetat în grabă documente după documente; am răsfoit numai, în grabă. N-am avut încă timp pentru un studiu mai amănunţit. Dar chiar şi aşa, un lucru este evident. Toate video-cărţile se concentrează asupra aceloraşi câtorva evenimente.

— Cele cruciale. Cele care fac istoria.

— Asta este doar o scuză. Se copiază unii pe alţii. În jurul lor sunt douăzeci şi cinci de milioane de lumi, iar de o menţiune importantă au parte poate douăzeci şi cinci.

— Ai citit doar istoriile Galactice generale, spuse Dors. Caută istoria specifică uneia dintre lumile minore. Pe fiecare lume, oricât de mică ar fi ea, copiii învaţă istoria locală încă înainte să afle că dincolo de ei există o imensă Galaxie. Chiar şi tu ştii mai multe despre Helicon decât despre ascensiunea Trantorului sau despre Marele Război Interstelar, nu-i aşa?

— Acest tip de informaţii este de asemeni limitat, spuse posomorât Seldon. Cunosc geografia Heliconului şi poveşti despre colonizarea sa şi despre abuzurile şi agresiunile planetei Jennisek – care este duşmanul nostru tradiţional, deşi profesorii noştri, prudenţi, ne-au zis că ar trebui să spunem „rivalul tradiţional”. Dar n-am aflat niciodată nimic despre contribuţiile Heliconului la istoria Galactică generală.

— Poate că n-a avut nicio contribuţie.

— Nu face pe proasta. Sigur că a avut. Poate că Helicon n-a fost implicată în bătălii spaţiale mari, uriaşe sau în rebeliuni hotărâtoare sau în tratate de pace. Poate că n-a existat niciun pretendent la tronul Imperiului care să-şi fi aşezat baza pe Helicon. Dar *trebuie* să fi existat influenţe subtile. În mod cert, nimic nu se poate întâmpla undeva care să nu afecteze tot restul. Şi cu toate astea, nu pot găsi nimic care să mă ajute... Înţelegi, Dors? În matematică, *orice* poate fi găsit în computere; tot ceea ce ştim sau am aflat în douăzeci de mii de ani. Cu istoria nu se întâmplă acelaşi lucru. Istoricii adună şi aleg, dar fiecare dintre ei adună şi alege acelaşi lucru.

— Dar Hari, spuse Dors, matematica este un lucru sistematic, inventat de oameni. Un lucru rezultă din altul. Sunt definiţii şi axiome, toate cunoscute. Este... este... ca un întreg. Istoria este altceva. Este rezultatul inconştient al faptelor şi gândurilor a cvadrilioane de oameni. Istoricii *trebuie* să adune şi să aleagă.

— Aşa este, zise Seldon, dar eu trebuie să cunosc toată istoria pentru a putea stabili legile psihoistoriei.

— În cazul ăsta, n-ai să formulezi niciodată legile psihoistoriei.

Asta se întâmplase ieri. Seldon stătea acum aşezat pe scaun în garsoniera sa, trăind şi astăzi, încă o dată, o stare de adâncă sfârşeală. Încă mai auzea vocea lui Dors spunând: „În cazul ăsta, n-ai să formulezi niciodată legile psihoistoriei.”

Tot aşa gândise şi el la început şi acum ar fi fost dispus să gândească la fel dacă Hummin, care era convins de contrariu, n-ar fi avut deosebita forţă de a-i insufla şi lui aceeaşi convingere.

Şi totuşi, nici nu putea să se dea bătut. Oare nu exista nicio cale de rezolvare?

Niciuna nu-i trecea prin minte.

5. Upperside

TRANTOR – ... N-a fost aproape niciodată descrisă din exterior. Cu mult timp în urmă a creat asupra umanităţii impresia generală că era o lume a interiorului, iar imaginea era aceea a unui stup de oameni care-şi duceau existenţa sub cupole. Cu toate acestea, fusese văzută şi din exterior şi au rămas holograme luate din spaţiu, mai mult sau mai puţin detaliate (vezi Figurile 14 şi 15). Observaţi că suprafaţa cupolelor, suprafaţă care separă vastul oraş de atmosfera înconjurătoare, şi care în acea vreme era denumită Upperside, este...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

21

Cu toate acestea, ziua următoare îl găsi pe Hari Seldon înapoi în bibliotecă. Unul dintre motive era promisiunea faţă de Hummin. Promisese să încerce şi nu putea să dea înapoi. Alt motiv era că avea o datorie şi faţă de sine însuşi. Nu-i convenea să-şi recunoască eşecul. Cel puţin nu încă. Nu atâta vreme cât mai putea crede că avea o cât de mică şansă de a reuşi.

Aşa că privea cu atenţie lista de video-cărţi de referinţă pe care nu le verificase încă şi încerca să decidă care dintre numerele acelea nesuferite avea cea mai mică şansă să îi fie de folos. Hotărâse că răspunsul era „niciunul dintre ele” şi nu găsise altă cale de ieşire decât să citească pe sărite din fiecare, când fu luat prin surprindere de un ciocănit uşor în peretele separeului său.

Seldon ridică privirea şi descoperi figura stânjenită a lui Lisung Randa, care îl privea din cadrul deschiderii separeului. Seldon îl cunoştea pe Randa, îi fusese prezentat de Dors şi luase masa cu el (şi cu alţii) de mai multe ori.

Randa, asistent universitar în psihologie, era un om micuţ, scund şi durduliu, cu o faţă rotundă şi veselă şi cu un zâmbet aproape nelipsit. Avea tenul palid şi ochii înguşti caracteristici oamenilor din milioane de lumi. Seldon era obişnuit cu această înfăţişare, deoarece mulţi dintre marii matematicieni o aveau şi le văzuse adesea hologramele. Cu toate acestea, pe Helicon nu văzuse niciodată vreunul dintre aceşti Orientali. (Erau numiţi aşa prin tradiţie, deşi nimeni nu ştia de ce; se spunea că Orientalii înşişi sunt iritaţi într-o oarecare măsură de această denumire, dar din nou nimeni nu ştia de ce.)

Atunci când Seldon, la prima întâlnire, nu fusese în stare să-şi stăpânească în întregime surprinderea, Randa zâmbise fără nicio urmă de sfială şi spusese:

— Suntem milioane aici, pe Trantor. Ai să descoperi şi o grămadă de Meridionali – cu pielea de culoare închisă, cu părul des şi creţ. Ai văzut vreunul vreodată?

— Pe Helicon, nu, mormăi Seldon.

— Sunteţi cu toţii Occidentali pe Helicon, nu-i aşa? Ce monoton! Dar n-are importanţă. Toate rasele sunt la fel de bune. (Îl lăsase pe Seldon să se întrebe de ce existau Orientali, Meridionali, şi Occidentali, dar nu şi Nordici. Încercase să găsească un răspuns în căutările sale prin referinţe, dar nu reuşise.)

Acum, Randa îl privea cu figura sa prietenoasă, iar privirea îi era aproape ridicol de îngrijorată.

— Te simţi bine, Seldon? întrebă el.

Seldon se holbă la el.

— Da, desigur, spuse el. De ce nu m-aş simţi bine?

— Aşa am avut impresia; din cauza sunetelor, prietene. Ţipai.

— Ţipam?

Seldon îl privi fix, cu o consternare aproape jignită.

— Nu tare, spuse Randa. Uite aşa.

Randa scrâşni din dinţi şi scoase din gâtlej un sunet slab şi ascuţit.

— Dacă greşesc, îmi cer scuze pentru acest deranj nejustificat, spuse el. Te rog să mă ierţi.

Seldon clătină din cap.

— Eşti iertat, Lisung. Într-adevăr, *scot* sunetul ăsta din când în când, mi s-a mai spus. Te asigur că o fac inconştient. Niciodată nu îmi dau seama când îl scot.

— Dar îţi dai seama *de ce* îl scoţi?

— Da. Mă simt frustrat. *Frustrat.*

Randa îi făcu un semn lui Seldon să se dea mai aproape şi îşi coborî şi mai mult vocea.

— Îi deranjăm pe ceilalţi. Hai să ieşim în hol, înainte să fim daţi afară.

În hol, în faţa unei perechi de băuturi răcoritoare, Randa spuse:

— Pot să te întreb, din interes profesional, *de ce* te simţi frustrat?

Seldon ridică din umeri.

— De ce se simte cineva frustrat, în general? Am abordat o problemă în care nu fac niciun progres.

— Dar tu eşti matematician, Hari. De ce te-ar frusta ceva din biblioteca de istorie?

— Dar *tu*, ce făceai aici?

— Eram în trecere, am luat-o pe aici ca să scurtez drumul spre locul în oare doream să ajung, când te-am auzit… suspinând. Vezi, zâmbi el, acum nu mai este o scurtătură, ci o întârziere serioasă – una pe care însă o găsesc binevenită.

— Şi eu aş fi dorit să trec aşa rapid prin biblioteca de istorie, dar încerc să rezolv o problemă matematică ce necesită unele cunoştinţe de istorie şi mă tem că nu mă descurc.

Randa îl privi pe Seldon cu o expresie neobişnuit de serioasă pe faţă, apoi spuse:

— Te rog să mă scuzi, dar am să-mi asum riscul de-a te supăra. Am luat, prin calculator, informaţii despre tine.

— Ai luat informaţii prin calculator, despre *mine*!

Seldon era foarte furios.

— Se pare că *într-adevăr* te-am supărat. Însă, ştii, am un unchi care a fost matematician. Poate chiar ai auzit de el. Kiangtow Randa.

Lui Seldon i se opri răsuflarea.

— Eşti rudă cu *acel* Randa?

— Da. Este fratele mai mare al tatii şi a fost foarte nemulţumit că nu i-am urmat paşii în profesiune – nu are copii. M-am gândit că, într-un fel, i-ar face plăcere să afle că am întâlnit un matematician şi am vrut să mă laud cu tine – dacă aş fi putut – aşa că am încercat să văd ce informaţii mi-ar putea da biblioteca de matematici.

— Înţeleg. Deci, de fapt, asta făceai aici. Ei bine… îmi pare rău. Nu prea cred că ai cu cine să te lauzi.

— Greşeşti. Am fost impresionat. N-am putut înţelege nimic din subiectul lucrărilor tale dar, într-un fel, informaţiile păreau foarte favorabile. Iar atunci când am verificat noile fişiere, am aflat că ai fost la Convenţia Decenală din anul acesta. Deci… ce este, totuşi, „psihoistoria”? Primele două silabe îmi aţâţă curiozitatea, după cum e şi firesc.

— Văd că ai remarcat acest cuvânt.

— Dacă nu cumva greşesc, mi se pare că poţi să prezici viitorul curs al istoriei.

Seldon încuviinţă, obosit.

— Aceasta este, spuse el, mai mult sau mai puţin psihoistoria sau, mai degrabă, ceea ce ar vrea să fie.

— Dar este o preocupare serioasă? zâmbi Randa. Oare nu cumva arunci beţe?

— Să arunc beţe?

— Este numele unui joc practicat de copiii de pe planeta mea, Hopara. Jocul presupune să spui ce se va întâmpla în viitor şi, dacă eşti băiat deştept, poţi să obţii foloase din asta. Spune-i unei mame că fata ei va ajunge o frumuseţe şi că se va mărita cu un bogătaş şi ai să primeşti imediat o prăjitură sau o monedă de jumătate de credit. N-o să aştepte să vadă dacă ceea ce ai spus tu se va împlini; eşti răsplătit numai pentru faptul că ai spus-o.

— Înţeleg. Nu, nu arunc beţe. Psihoistoria este doar un studiu abstract. Strict abstract. Nu are deloc aplicaţii practice, cu excepţia…

— Am ajuns la excepţii. Perfect! Excepţiile sunt cele care ne interesează.

— Cu excepţia faptului că mi-aş dori să realizez o astfel de aplicaţie. Poate că dacă aş şti mai multe despre istorie…

— Aha, deci de asta citeşti istoria?

— Da, dar nu-mi foloseşte la nimic, zise Seldon cu tristeţe. Este prea multă istorie şi s-au spus prea puţine despre ea.

— Şi ăsta este motivul frustrării tale?

Seldon încuviinţă.

— Dar Hari, spuse Randa, tu te afli aici doar de câteva săptămâni.

— Este adevărat, dar pot deja să înţeleg…

— Nu poţi să înţelegi nimic în câteva săptămâni. S-ar putea să-ţi petreci întreaga viaţă până să faci un foarte mic pas înainte. S-ar putea să fie nevoie de munca multor generaţii de matematicieni pentru ca problema să fie rezolvată până la capăt.

— Ştiu, Lisung, dar asta nu mă face să mă simt mai bine. Vreau ca eu însumi să fac un progres vizibil.

— Ei bine, dacă ai să te consumi nervos până ai să-ţi ieşi din minţi, n-o să te ajute cu nimic. Dacă o să te ajute să te simţi mai bine, îţi pot da un exemplu despre un subiect mult mai puţin complex decât istoria omenirii, la care se lucrează de nu ştiu câtă vreme fără să se facă cine ştie ce progrese. Ştiu asta deoarece există, chiar aici la Universitate, o echipă care studiază această problemă, iar unul dintre prietenii mei face parte din ea. Vorbeşti despre frustrare! Nu ştii ce este frustrarea!

— Care este acest subiect?

Seldon simţea cum creşte în el o oarecare curiozitate.

— Meteorologia.

— Meteorologia!

Seldon fu aproape dezamăgit, se aştepta la ceva mult mai spectaculos.

— Nu face mutra asta. Fii atent. Fiecare lume locuită are o atmosferă. Fiecare lume are propria sa compoziţie a atmosferei, propria sa plajă de temperaturi, propria sa

rotaţie şi viteză de rotaţie, propria sa înclinare, propriul său raport uscat-apă. Avem douăzeci şi cinci de milioane de probleme diferite şi nimeni nu a reuşit să găsească o generalizare.

— Asta din cauză că atmosfera poate intra foarte uşor într-un comportament haotic. Toată lumea ştie asta.

— Aşa zice şi prietenul meu, Jenarr Leggen. L-ai întâlnit.

Seldon stătu puţin pe gânduri.

— Un tip înalt? Cu nasul lung? Şi nu prea vorbăreţ?

— Despre el este vorba... Iar Trantorul reprezintă o complicaţie mai mare decât oricare altă lume. Conform arhivelor, la începutul colonizării avea o atmosferă normală. Apoi, pe măsură ce populaţia a crescut şi s-a extins urbanizarea, s-a folosit tot mai multă energie şi tot mai multă căldură a fost eliberată în atmosferă. Învelişul de gheaţă s-a micşorat, stratul de nori s-a îngroşat şi vremea a devenit din ce în ce mai rea. Asta a favorizat mişcările subsolului şi a dus la un cerc vicios. Cu cât vremea s-a înrăutăţit, cu atât mai multă râvnă a fost săpat pământul şi au fost construite cupole, iar vremea s-a înrăutăţit şi mai şi. Acum, planeta este aproape tot timpul acoperită de nori şi plouă foarte des – sau ninge, când este destul de frig. Şi singura problemă este că nimeni n-a reuşit până acum să obţină o soluţie ca lumea. Nimeni n-a reuşit să facă o analiză prin care să explice de ce vremea s-a deteriorat în asemenea hal, sau cum se pot prognostica suficient de precis detaliile vremii de pe o zi pe alta.

Seldon ridică din umeri.

— Şi lucrul ăsta este aşa de important?

— Pentru un meteorolog este. De ce ei nu ar putea fi frustraţi în problemele lor, aşa cum eşti şi tu în ale tale? Nu fi şovin.

Seldon îşi aminti de înnourarea şi de răcoarea umedă de pe drumul spre Palatul Împăratului.

— Şi ce s-a făcut până acum în privinţa asta? întrebă el.

— Ei bine, există aici la Universitate un mare proiect pe această temă şi Jenarr Leggen face parte din el. Ei cred că dacă pot înţelege cum se modifică vremea pe Trantor, vor

afla foarte multe despre legile de bază ale meteorologiei în general. Leggen îşi doreşte asta tot atât de mult pe cât îţi doreşti şi tu legile psihoistoriei. Aşa că a instalat un număr enorm de instrumente în Upperside… ştii, deasupra cupolelor. Până acum nu i-au fost de niciun folos. Şi dacă atâtea generaţii s-au muncit atât de mult cu atmosfera şi fără rezultat, cum poţi tu să te plângi că n-ai obţinut nimic din istoria umană în doar câteva săptămâni?

Randa are dreptate, gândi Seldon, iar el este exagerat şi greşeşte. Şi totuşi… totuşi… Hummin ar spune că eşecul său în abordarea ştiinţifică a problemei era un alt semn al decăderii actuale. Şi probabil că ar avea dreptate, numai că s-ar referi la o decădere generală şi la un efect *mediu*. Seldon nu simţea în el nicio diminuare a talentului şi a capacităţilor intelectuale.

Spuse apoi cu un oarecare interes:

— Vrei să spui că oamenii merg pe cupole, sub cerul liber?

— Da. În Upperside. Cu toate acestea, se întâmplă ceva ciudat. Majoritatea celor născuţi pe Trantor nu o vor face. Nu le place să meargă în Upperside. Ideea le provoacă ameţeală sau ceva asemănător. Mulţi dintre cei care lucrează la proiectele meteorologice sunt Provinciali.

Seldon privi afară pe fereastră, la peluzele şi la mica grădină a campusului Universităţii, aflate sub o lumină strălucitoare, fără umbre sau căldură înăbuşitoare, şi spuse contemplativ:

— Nu ştiu dacă îi pot învinui pe Trantorieni că le place confortul unui adăpost, dar cred că pe *unii* curiozitatea i-ar duce în Upperside. Pe mine m-ar duce.

— Vrei să spui că ţi-ar plăcea să-i vezi pe meteorologi în acţiune?

— Cred că da. Ce trebuie să faci ca să ajungi în Upperside?

— Nu trebuie să faci nimic. Un ascensor te duce sus, se deschide o uşă şi ai ajuns. Am fost şi eu acolo sus. Este… ceva nou.

— O să-mi mai ia pentru o vreme gândurile de la psihoistorie, spuse Seldon şi oftă. O să-mi prindă bine.

— Pe de altă parte, spuse Randa, unchiul meu obişnuia să spună: „Cunoaşterea este una singură.” Şi s-ar putea să aibă dreptate. Poţi afla de la meteorologi ceva care să-ţi folosească la psihoistorie. Nu-i aşa?

Seldon zâmbi uşor.

— O grămadă de lucruri sunt posibile.

Dar nu şi practice, adăugă el în sinea sa.

22

Dors părea amuzată.

— Meteorologie?

— Da, spuse Seldon. Mâine este programată o activitate şi am să merg sus împreună cu ei.

— Te-ai săturat de istorie?

Seldon dădu din cap, posomorât.

— Da, m-am săturat. Schimbarea o să-mi prindă bine. În plus, Randa spune că mai există şi o altă problemă mult prea complicată pentru a putea fi rezolvată de matematici. Îmi va prinde bine să văd că situaţia mea nu este unică.

— Sper că nu eşti agorafobic.

Seldon zâmbi.

— Nu, nu sunt, dar înţeleg de ce mă întrebi. Randa spune că Trantorienii sunt adesea agorafobici şi nu urcă în Upperside. Am impresia că nu se simt în largul lor fără un acoperiş protector.

Dors încuviinţă.

— Ai înţeles deci de ce acest lucru este firesc pentru Trantorieni; dar sunt totuşi mulţi dintre ei care pot fi întâlniţi – peste tot în Galaxie – turişti, administratori, soldaţi. Iar agorafobia nu este foarte rară nici în Provincie.

— Posibil, Dors, dar eu nu sunt agorafobic. Sunt curios şi îmi doresc această schimbare, aşa că mâine am să merg cu ei.

Dors ezită puţin.

— Ar trebui să merg cu tine, dar mâine am un program încărcat… Totuşi, dacă nu eşti agorafobic, nu vei avea probleme şi probabil că-ţi va face plăcere. Oh, şi să stai aproape de meteorologi. Am auzit de oameni care s-au rătăcit pe sus, pe acolo.

— Am să fiu atent. A trecut multă vreme de când nu m-am mai rătăcit cu adevărat pe undeva.

23

Jenarr Leggen avea o înfăţişare întunecată. Nu atât din cauza tenului, care era destul de deschis la culoare. Nici din cauza sprâncenelor, care erau dese şi negre. Mai degrabă din cauză că sprâncenele se arcuiau peste doi ochi înfundaţi în orbite şi peste un nas foarte proeminent. Acestea erau motivele pentru care tot timpul părea foarte morocănos. Ochii săi nu erau prietenoşi, iar atunci când vorbea, ceea ce nu se întâmpla des, avea o voce adâncă şi puternică, surprinzător de răsunătoare pentru trupul său firav.

— Vei avea nevoie de haine mai călduroase decât acestea, Seldon, spuse el.

— Da? spuse Seldon şi privi împrejur.

Mai erau doi bărbaţi şi două femei, ce se pregăteau să urce cu Leggen şi Seldon. Ca şi Leggen, purtau veşminte foarte lucioase acoperite de pulovere groase şi care, deloc surprinzător, aveau culori aprinse şi modele extravagante. Bineînţeles, nu erau două care să semene între ele, nici măcar de departe.

Seldon coborî privirea spre hainele sale şi spuse:

— Îmi pare rău, n-am ştiut – dar nu am nimic potrivit de pus pe deasupra.

— Îţi pot împrumuta eu un pulover. Cred că este unul în plus pe aici, pe undeva… Da, uite-l. Puţin cam jerpelit, dar tot e mai bine decât nimic.

— Puloverele astea te pot încălzi destul de neplăcut, zise Seldon.

— Aici, da, spuse Leggen. Dar în Upperside sunt alte condiţii. Este frig şi bate vântul. Păcat că n-am şi jambiere şi ghete în plus, ca să-ţi dau. Mai târziu o să le simţi lipsa.

Luau cu ei un cărucior cu instrumente, pe care le verificau unul câte unul, cu o meticulozitate pe care Seldon o găsi inutilă.

— Planeta ta este friguroasă? întrebă Leggen.

— Anumite regiuni sunt, desigur, zise Seldon. Acolo unde m-am născut eu este o climă blândă şi adesea ploioasă.

— Păcat. Clima din Upperside nu va fi pe placul tău.

— Cred că am să reuşesc să o suport pe perioada în care vom sta acolo sus.

Când fură gata, intrară pe rând într-un ascensor pe care era scris: A SE FOLOSI DOAR ÎN INTERES DE SERVICIU.

— Asta din cauză că ajunge în Upperside, zise una dintre tinere, şi se presupune că oamenii nu merg acolo sus fără un motiv întemeiat.

Seldon n-o mai întâlnise până atunci pe tânără, dar îi auzise pe ceilalţi spunându-i Clowzia. Nu ştia dacă era un nume, un prenume, sau un alint.

Ascensorul nu era diferit de altele în care Seldon se mai urcase, fie pe Trantor, fie acasă pe Helicon (în afară, bineînţeles, de ascensorul gravitic pe care îl folosise împreună cu Hummin). Dar era ceva în faptul că ştia că urma să îl ducă dincolo de limitele planetei şi în spaţiul liber de deasupra ei, care îl făcea să se simtă ca într-o navă spaţială.

Seldon surâse în sinea sa. O iluzie absurdă.

Ascensorul vibră uşor, ceea ce îi aminti lui Seldon de presimţirile lui Hummin privind decăderea Galactică. Leggen, împreună cu ceilalţi bărbaţi şi cu una dintre femei, păreau împietriţi în aşteptare, ca şi cum îşi opriseră gândurile şi activitatea până când aveau să iasă afară, dar Clowzia se uita la el ca şi cum îl găsea deosebit de interesant.

Seldon se apropie de ea.

— Urcăm foarte sus? spuse el în şoaptă nedorind să-i deranjeze pe ceilalţi.

— Sus? repetă ea.

Vorbea pe un ton normal, ca şi cum nu avea deloc impresia că ceilalţi doreau linişte. Părea foarte tânără şi Seldon se gândi că era probabil o studentă. În stagiu, poate.

— Urcăm de multă vreme. Upperside trebuie că se află la un nivel foarte înalt.

Pentru un moment, ea păru debusolată. Apoi spuse:

— O, nu. Nu este deloc la un nivel înalt. Noi am pornit de foarte de jos. Universitatea se află la un nivel jos. Consumăm foarte multă energie şi, pentru că ne aflăm foarte jos, costurile pentru energie sunt mai scăzute.

— În regulă, spuse Leggen. Am ajuns. Hai să scoatem echipamentul afară.

Ascensorul se opri vibrând uşor şi uşa largă se deschise glisând cu rapiditate. Temperatura coborî pe loc, iar Seldon îşi vârî mâinile în buzunare, foarte bucuros că avea puloverul pe el. Un vânt rece îi ciufuli părul şi îi trecu prin minte că o pălărie i-ar fi fost de mare folos. Chiar în acel moment Leggen scoase ceva dintr-un pliu al puloverului, o scutură ca să se desfacă şi şi-o puse pe cap. Ceilalţi făcură la fel.

Doar Clowzia şovăi. Se opri chiar înainte să şi-o pună pe cap, apoi i-o oferi lui Seldon.

Seldon scutură din cap.

— Nu-ţi pot lua pălăria, Clowzia.

— Haide, luaţi-o. Eu am părul lung şi foarte des. Al dumneavoastră este scurt şi puţin cam… rar.

Seldon ar fi dorit să refuze cu tărie acest lucru şi în altă situaţie probabil că ar fi făcut-o. Acum însă, luă pălăria.

— Mulţumesc, mormăi el. Dacă ţi se face frig la cap, am să ţi-o dau înapoi.

Poate că nu era chiar atât de tânără. Părea astfel din cauza feţei sale rotunde, o faţă aproape copilăroasă. Şi acum, că îi atrăsese atenţia asupra părului său, observă că

avea o încântătoare nuanţă roşcată. Un astfel de păr nu văzuse niciodată pe Helicon.

Afară era înnourat, ca atunci când fusese dus spre Palat prin zona deschisă. Era mult mai frig decât fusese atunci, dar presupuse că asta se datora faptului că acum se aflau cu şase săptămâni mai aproape de iarnă. Norii erau mai deşi decât atunci iar ziua era evident mai întunecată şi mai ameninţătoare – sau, pur şi simplu, noaptea era mai aproape? Cu siguranţă, ei nu ar fi urcat acolo să facă o treabă importantă fără să-şi asigure o bucată mare din zi pentru a putea lucra. Sau se aşteptau ca treaba să le ia foarte puţin timp?

Ar fi dorit să întrebe, dar se gândi că lor nu le-ar fi plăcut să li se pună întrebări în acel moment. Toţi păreau a avea stări care variau de la agitaţie la furie.

Seldon cercetă împrejurimile.

Stătea pe ceva care părea a fi metal obişnuit, după sunetul pe care îl făcu atunci când bătu pe furiş cu piciorul în el. Însă nu era numai metal. Când păşea, lăsa urme. Suprafaţa era evident acoperită de praf, sau de nisip fin, sau de pământ.

Ei bine, de ce nu? Nu prea avea cine să vină aici să facă curăţenie. Din curiozitate, se aplecă să adune puţin din acea substanţă.

Clowzia se apropiase de el. Observase ceea ce făcea şi spuse, cu aerul unei neveste prinsă cu o treabă prost făcută:

— Mai dăm cu mătura pe aici, ca să protejăm instrumentele. În majoritatea locurilor din Upperside e mult mai rău, dar nu contează. Ştiţi, asta ajută la izolare.

Seldon mormăi ceva şi continuă să privească în jur. Nu avea nicio şansă să priceapă ceva din instrumentele care parcă se înălţau din solul subţire (dacă i se putea spune astfel). Nu avea nici cea mai vagă idee ce reprezentau sau ce măsurau.

Leggen se îndrepta spre el. Îşi ridica picioarele şi le punea jos cu mare băgare de seamă şi Seldon se gândi că

mergea astfel pentru a evita să lovească instrumentele. Îşi notă în minte să umble şi el la fel.

— Tu! Seldon!

Lui Seldon nu-i plăcu deloc tonul vocii.

— Da, Dr. Leggen? replică el pe un ton rece.

— Ei bine, Dr. Seldon, vorbi celălalt nervos, colegul acela micuţ, Randa, mi-a spus că eşti matematician.

— Exact.

— Unul bun?

— Mi-ar place să cred asta, dar e greu de garantat.

— Şi te interesează problemele care nu au rezolvare?

— M-am înfundat într-una, zise Seldon cu prudenţă.

— Eu m-am blocat cu alta. Eşti liber să te uiţi prin împrejurimi. Dacă ai vreo întrebare, stagiara noastră, Clowzia, o să-ţi fie de folos. Poate ai să ne ajuţi şi tu pe noi.

— Aş fi încântat, dar nu ştiu nimic despre meteorologie.

— Nu face nimic, Seldon. Nu vreau decât să-ţi faci o impresie şi apoi aş dori să discut cu tine despre matematicile *mele*, aşa cum sunt ele.

— Îţi stau la dispoziţie.

Leggen dădu să plece, cu o expresie încruntată şi îndârjită. Apoi se întoarse.

— Dacă ţi se face frig – *prea* frig – uşa ascensorului este deschisă. Intri înăuntru şi apeşi plăcuţa pe care scrie: BAZA UNIVERSITĂŢII. O să te ducă jos, iar ascensorul se va întoarce apoi automat la noi. Clowzia îţi va arăta – dacă ai să uiţi.

— N-am să uit.

De data asta plecă de-a binelea, şi Seldon privi în urma lui, simţind cum cuţitul vântului rece îi pătrunde prin pulover. Clowzia reveni, cu faţa uşor înroşită de vânt.

— Dr. Leggen pare că îi tună şi îi fulgeră, spuse Seldon. Sau asta este prognoza lui pentru fiecare zi?

Clowzia chicoti.

— Pare necăjit aproape tot timpul, dar acum chiar *este* necăjit.

— De ce? întrebă curios Seldon.

Clowzia privi peste umăr şi părul ei lung se învolbură. Apoi spuse:

— N-ar fi trebuit să ştiu şi totuşi am aflat. Dr. Leggen a presupus că azi, chiar în acest moment, se va produce o spărtură în nori, şi a plănuit să facă nişte măsurători speciale la lumina soarelui. Numai că... ei bine, vedeţi şi dumneavoastră ce vreme este.

Seldon aprobă din cap.

— Avem instalate aici camere de holoviziune, aşa că ştia că este înnourat – chiar mai rău decât de obicei – şi cred că spera să fi fost ceva în neregulă cu instrumentele, adică să fi greşit ele şi nu teoria lui. Totuşi, până acum, n-au descoperit nimic de genul ăsta.

— Deci de asta arată atât de nefericit.

— Ei, niciodată nu arată *fericit*.

Seldon privi împrejur, cu ochii întredeschişi. În ciuda norilor, lumina era puternică. Descoperi că suprafaţa de sub picioarele sale nu era deloc orizontală. Stătea pe o boltă mai înaltă şi putea vedeai că erau bolte în toate direcţiile, de diferite diametre şi înălţimi.

— Upperside pare să aibă un relief neregulat, spuse el.

— Cred că aşa este peste tot. Aşa a fost construită.

— Din vreun motiv anume?

— Nu chiar. Din explicaţiile pe care le-am primit eu – ştiţi, mi-am dat şi eu seama de asta şi am întrebat şi eu, ca şi dumneavoastră – primii colonişti de pe Trantor şi-au acoperit casele, străzile, locurile unde făceau cumpărături, arenele de sport şi toate celelalte, apoi au acoperit toate oraşele, aşa încât existau o grămadă de bolte peste tot, cu diferite înălţimi şi diferite diametre. Când s-au unit, suprafaţa a rezultat neregulată, dar în acea vreme, oamenii au hotărât că aşa trebuie să fie.

— Vrei să spui că ceva absolut întâmplător a ajuns să fie considerat tradiţie?

— Dacă luaţi lucrurile astfel... cred că da.

(Dacă ceva absolut întâmplător poate cu uşurinţă deveni o tradiţie care aproape că nu mai poate fi schimbată, gândi Seldon, asta nu ar fi oare o lege a

psihoistoriei? Părea ceva neînsemnat, dar câte alte legi şi ele neînsemnate ar putea exista? Un milion? Un miliard? Existau oare câteva legi generale, puţine la număr, iar aceste legi neînsemnate să fie nişte corolarii obţinute din ele? De unde ar fi putut şti? Dus pe gânduri o vreme, aproape că uită de vântul usturător.)

Clowzia era însă conştientă de acel vânt, căci se zgribuli şi spuse:

— Este foarte neplăcut aici. Mult mai bine este sub cupolă.

— Eşti Trantoriană? întrebă Seldon.

— Da.

Seldon îşi aminti ce spusese Randa despre Trantorieni, cum că erau agorafobici.

— Te deranjează că te afli aici, sus? spuse el.

— Urăsc locul ăsta, zise Clowzia, dar vreau să obţin gradul, specialitatea şi statutul, iar Dr. Leggen spune că nu le pot obţine fără ceva muncă pe teren. Aşa că iată-mă aici, urând acest loc, mai ales când este atât de frig. Apropo de frig, nici nu v-ar trece prin cap că pe aceste cupole poate creşte vegetaţie, nu-i aşa?

— *Creşte?*

Seldon o privi tăios pe Clowzia, bănuind-o că glumeşte ca să-l facă pe el să arate ca un idiot. Ea părea complet nevinovată, dar cât era adevărat şi cât era doar aspectul feţei sale de copil?

— Sigur, spuse ea. Chiar şi aici, atunci când este mai cald. Vedeţi pământul de aici? Noi îl măturăm, din cauză că trebuie să ne desfăşurăm activitatea, după cum v-am mai spus, dar în alte locuri se acumulează ici şi colo, şi în locurile joase unde se întâlnesc bolţile, este foarte adânc. În acel sol cresc plantele.

— Dar de unde provine pământul?

— Atunci când bolţile acopereau doar o parte a planetei, vântul a depozitat pământul pe ele, puţin câte puţin. Apoi, când Trantorul a fost acoperit în întregime şi au fost săpate niveluri din ce în ce mai adânci în care oamenii să-şi ducă

viaţa, o parte din materialul săpat, dacă era adecvat, a fost împrăştiat peste cupolă.

— Cu siguranţă că bolţile s-ar fi prăbuşit.

— O, nu. Bolţile sunt foarte rezistente şi sunt întărite aproape peste tot. Ideea era, după cum am înţeles eu dintr-o video-carte pe care am vizionat-o, să poată obţine recolte în Upperside. Dar în cele din urmă s-a dovedit că era mai practic să se crească recolte sub cupolă. Fermenţii şi altele puteau fi cultivate şi în interiorul cupolei, înlocuind o mare parte din recoltele obişnuite, aşa că s-a hotărât ca Upperside să fie lăsată necultivată. Sunt şi animale în Upperside – fluturi, albine, şoareci, iepuri. O mulţime.

— Dar rădăcinile plantelor n-au să strice bolţile?

— N-au făcut-o în mii de ani. Bolţile sunt astfel prelucrate încât nu pot fi străpunse de rădăcini. Cea mai mare parte a vegetaţiei este formată din iarbă, dar sunt şi copaci. Aţi fi putut să-i vedeţi chiar şi dumneavoastră dacă ne-am fi aflat în sezonul cald sau dacă am fi fost mult mai la sud sau dacă v-aţi fi aflat la bordul unei nave spaţiale.

Îi aruncă deodată o privire iscoditoare.

— Aţi văzut Trantorul atunci când aţi venit din spaţiu? întrebă ea.

— Nu, Clowzia, trebuie să mărturisesc că nu. Hipernava nu s-a aflat niciodată într-o poziţie bună pentru a admira perspectiva. Dar *tu*, ai văzut vreodată Trantorul din spaţiu?

— N-am fost niciodată în spaţiu, spuse ea zâmbind anemic.

Seldon privi împrejur. Peste tot, mohoreală.

— Nu pot să cred, spuse el. Despre vegetaţia din Upperside, vreau să spun.

— Şi totuşi, este adevărat. Am auzit oameni spunând – Provinciali, ca şi dumneavoastră, care *au văzut* Trantorul din spaţiu – că planeta arată verde ca o pajişte, din cauză că este acoperită în cea mai mare parte cu iarbă şi cu arbuşti. De fapt, există şi copaci. Există o dumbravă, nu foarte departe de aici. Eu am văzut-o. Sunt copaci şi ajung până la şase metri înălţime.

— Unde?

— De aici nu o puteţi vedea. Este de partea cealaltă a bolţii. Este…

Chemarea de-abia se auzi. (Seldon îşi dădu seama că în timp ce discutaseră se depărtaseră din imediata vecinătate a celorlalţi.) „Clowzia. Vino înapoi aici. Avem nevoie de tine.”

— Aoleu, spuse Clowzia. *Vin!…* Îmi pare rău, Dr. Seldon, trebuie să plec.

Se depărtă în fugă, reuşind să alerge cu uşurinţă, în ciuda ghetelor căptuşite.

Oare se distrase pe seama lui? Oare îi servise o grămadă de minciuni naivului străin, de dragul amuzamentului? Lucruri din astea ştia că se întâmplau oriunde, pe orice lume. Nu te puteai încrede nici măcar într-o înfăţişare deschisă şi onestă; de fapt, denunţătorii care aveau succes erau cei care îşi cultivaseră chiar o astfel de înfăţişare.

Deci, ar putea fi adevărat că există copaci înalţi de şase metri în Upperside? Fără să mai stea mult pe gânduri, se îndreptă spre cea mai mare boltă pe care o putea vedea. Făcu câteva mişcări din braţe, pentru a se mai încălzi; simţea cum *chiar* că îi îngheaţă picioarele.

Clowzia nu-i dăduse niciun reper. Ar fi putut să-i sugereze care era direcţia înspre copaci, dar n-o făcuse. Oare de ce? Probabil pentru că între timp fusese chemată de ceilalţi.

Bolţile erau mai mult largi decât înalte, ceea ce era un lucru bun, altfel drumul ar fi fost cu mult mai dificil. Pe de altă parte, o pantă uşoară însemna că trebuia să parcurgă o distanţă lungă şi obositoare până în vârful unei bolţi, pentru a putea privi în partea cealaltă.

În cele din urmă, reuşi să ajungă în vârful bolţii pe care urcase şi să privească dincolo de ea. Se uită înapoi, ca să fie sigur că îi mai putea vedea pe meteorologi şi instrumentele lor. Se aflau la o distanţă cam mare, într-o vale îndepărtată, dar îi putea distinge destul de clar. Bun.

Nu văzu nici dumbravă, nici copaci, dar observă o vale care şerpuia printre două bolţi. Pe fiecare parte a acestei

adânciturі era ceva mai mult pământ, şi se puteau zări din loc în loc pete verzi din ceea ce s-ar fi putut numi muşchi. Dacă ar urmări această vale şi dacă ar ajunge suficient de jos, astfel încât pământul să fie suficient de adânc, poate ar reuşi să găsească şi copaci.

Privi înapoi, încercând să-şi fixeze câteva repere în minte, dar nu putea zări decât pantele bolţilor. Asta îl făcu să şovăie, şi avertismentul lui Dors că s-ar fi putut rătăci, şi care atunci i se păruse un sfat absolut inutil, avea acum mai mult sens. Totuşi, se gândi el, valea era chiar ea un fel de drum. Dacă ar merge prin ea o anumită bucată, nu avea decât să se întoarcă şi să facă drumul în sens invers până în acest loc.

Înaintă hotărât, cu paşi mari, coborând în lungul depresiunii care ocolea boltele. De sus venea un zgomot vag, ca o huruială, dar nu-i acordă nicio atenţie. Îşi pusese în gând să vadă copaci şi în acel moment altceva nu îl mai preocupa.

Muşchiul deveni mai adânc şi se întinse ca un covor, iar ici şi colo răsăriră smocuri de iarbă. În ciuda atmosferei dezolante din Upperside, muşchiul era de un verde strălucitor şi Seldon se gândi că pe o planetă noroasă, mohorâtă, era foarte normal să plouă mult.

Valea continua să se curbeze şi undeva, chiar deasupra unei alte bolţi, zări o pată întunecată pe cerul cenuşiu. Îşi dădu seama că găsise copacii.

Apoi, ca şi cum mintea sa, eliberată la vederea acelor copaci, se putea concentra acum şi asupra altor lucruri, Seldon deveni conştient de huruitul pe care îl auzise mai înainte şi pe care, fără să se gândească, îl categorisise ca fiind sunetul unei instalaţii. Acum evalua această posibilitate. Era într-adevăr sunetul unei instalaţii?

De ce nu? Stătea pe una dintre nenumăratele bolţi care acopereau sutele de milioane de kilometri pătraţi ai lumii-oraş.

Era normal să existe instalaţii de toate felurile sub acele bolţi – motoare de ventilator, de exemplu. Probabil că se

făceau auzite, acolo unde şi atunci când încetau toate celelalte zgomote ale lumii-oraş.

Numai că zgomotul nu părea să vină de jos. Privi în sus la cerul posomorât şi inexpresiv. Nimic.

Continuă să examineze cerul, cute verticale apărându-i între sprâncene şi deodată, în depărtare…

Era o mică pată întunecată, care apăruse pe fundalul cenuşiu. Şi, orice ar fi fost, înainte de a fi din nou ascunsă de nori, dădea impresia că se mişcă încoace şi încolo, ca şi cum ar fi căutat ceva.

Apoi, fără să ştie de ce, gândi: *sunt urmărit.*

Şi chiar înainte de a se fi gândit să ia o hotărâre de acţiune, luase deja una. Alergă disperat de-a lungul văii înspre copaci şi apoi, pentru a ajunge mai repede la ei, o luă spre stânga şi urcă grăbit o pantă, apoi depăşi o boltă joasă, călcând în picioare buruieni brune, moarte, care semănau cu ferigile şi rămurele spinoase cu bobite de un roşu strălucitor.

24

Seldon îşi trase răsuflarea, lipit de un copac, ţinându-l strâns îmbrăţişat. Aştepta cu ochii în patru ca obiectul zburător să-şi facă din nou apariţia, astfel încât să se poată ascunde înapoia copacului ca o veveriţă.

Copacul era rece, scoarţa sa era aspră, nu-i era deloc confortabil – dar îi oferea adăpost. Bineînţeles, era posibil să nu fi fost de ajuns, poate că îl căutau cu detectoare de infraroşii. Dar, pe de altă parte, trunchiul rece al copacului ar fi putut estompa destul de mult amprenta termică.

Pământul pe care stătea era tare. Chiar şi în acest moment, în care se ascundea şi încerca să-şi descopere urmăritorul, nu se putu abţine să nu se întrebe cât de dens era solul, câte bolţi din regiunile calde ale Trantorului erau împădurite sau dacă aceşti copaci creşteau întotdeauna doar în văile dintre bolţi, lăsând regiunile mai înalte muşchiului, ierburilor şi tufişurilor.

O zări din nou. Nu era o hipernavă, nici măcar un aeroreactor obişnuit. Era o navă cu tracţiune vectorială. Putea zări strălucirea slabă a fasciculelor de ioni care ieşeau din vârfurile unui hexagon anulând atracţia gravitaţională şi permiţând aripilor să o menţină în înalturi, ca pe o mare pasăre aflată în zbor planat. Era un vehicul care putea pluti în aer, destinat explorării terenului.

Doar norii îl salvaseră. Chiar dacă cei din navă ar fi folosit detectoare de infraroşii, acestea nu ar fi putut indica decât că jos se aflau oameni. Vehiculul ar fi trebuit să încerce să coboare sub plafonul de nori pentru a afla câţi oameni erau jos şi dacă vreunul dintre ei era persoana căutată.

Nava se mai apropiase, dar oricum nu s-ar fi putut ascunde de el. Zgomotul motorului o dădea de gol, şi nu aveau cum să-l oprească, atâta vreme cât doreau să-şi continue căutarea. Seldon cunoştea navele cu tracţiune vectorială, căci pe Helicon sau pe oricare altă lume deschisă în care cerul se însenina din când în când, erau foarte comune, iar multe dintre ele erau particulare.

La ce puteau folosi oare navele cu tracţiune vectorială pe Trantor, unde toţi oamenii îşi duceau viaţa sub cupola deasupra căreia se afla un permanent plafon de nori? Era clar că nu puteau exista decât câteva vehicule guvernamentale, destinate chiar capturării unei persoane urmărite care a fost ademenită să iasă deasupra cupolei.

Şi de ce nu? Forţele guvernamentale nu puteau interveni pe domeniul Universităţii, dar poate că Seldon nu se mai afla pe acest domeniu. Se afla deasupra cupolei, într-o zonă care putea fi în afara jurisdicţiei oricărui guvern local. Un vehicul Imperial putea avea dreptul de a debarca în orice parte a cupolei şi de a lua la întrebări sau de a aresta orice persoană găsită în această zonă.

Nava era acum şi mai aproape, căutând ca o fiară oarbă ce-şi adulmecă prada. O să le dea oare prin cap să cerceteze şi acest grup de copaci? Vor debarca oare şi vor trimite un soldat înarmat, sau poate chiar doi, să-l hăituiască prin dumbravă?

Şi dacă da, ce ar fi putut face? Era neînarmat şi toată agilitatea sa nu îi era de niciun folos împotriva unui bici neuronic care îi putea provoca o durere agonizantă.

Se părea că nu aveau intenţia să debarce. Ori nu îşi dădeau seama că se afla îndărătul copacilor…

Ori…

Fu străfulgerat de un nou gând. Dacă nu era absolut deloc o navă de urmărire? Dacă făcea măsurători meteorologice? Nu încape nicio îndoială că meteorologii ar dori să investigheze straturile mai înalte ale atmosferei.

Nu făcea oare o prostie ascunzându-se?

Cerul se întuneca. Norii deveneau mai groşi sau, mult mai probabil, se apropia căderea nopţii.

Se făcuse mai frig şi avea să se răcească în continuare. Avea de gând să stea să îngheţe din cauză că o navă cu tracţiune vectorială, absolut inofensivă, îşi făcuse apariţia şi îi indusese o stare de paranoia pe care nu o mai avusese niciodată până atunci? Avu un impuls puternic să părăsească dumbrava şi să se întoarcă la staţia meteorologică.

La urma urmei, cum ar fi putut omul de care se temea atât de mult Hummin – Demerzel – să ştie că el se va afla, chiar în acest moment, în Upperside, gata să se lase capturat?

Pentru o clipă, aceste argumente i se părură convingătoare şi, tremurând de frig, ieşi din spatele copacului.

Apoi, se repezi îndărăt, la adăpost, chiar în momentul în care nava reapăru, mai aproape decât înainte. Nu o văzuse *deloc* făcând ceva care să ţină de meteorologie. Nu făcuse nimic care să poată fi considerat luare de probe, măsurători sau analize. Dar *ar fi remarcat* el o astfel de activitate, dacă ar fi avut loc? Nu cunoştea ce fel de instrumente avea nava la bord sau cum funcţionau ele. Nu era în stare să îşi dea seama dacă cei din navă chiar *aveau* preocupări legate de meteorologie… Şi totuşi, putea să-şi asume riscul de a ieşi din ascunzătoare?

Şi dacă Demerzel *chiar aflase* de prezenţa lui în Upperside, pur şi simplu pentru că un agent de-al lui care lucra la Universitate, ştia de aceasta şi raportase? Lisung Randa, acel Oriental micuţ, vesel şi zâmbitor, îi sugerase să meargă în Upperside. Sugestia venise forţat, nu decursese firesc, din conversaţie; sau, în sfârşit, nu suficient de firesc. Era oare posibil ca Randa să fi fost un agent guvernamental şi să-l fi avertizat în vreun fel oarecare pe Demerzel?

Apoi, mai era şi Leggen, care îi dăduse puloverul. Puloverul îi era util, dar de ce nu îi spusese Leggen mai devreme că avea nevoie de unul, ca să poată veni cu al său? Ăsta pe care îl purta acum, avea ceva special? Era într-o singură culoare, purpurie, în timp ce toate puloverele celorlalţi purtau marca extravaganţei modei Trantoriene, a desenelor strălucitoare. Oricine care ar fi privit de la înălţime în jos, ar fi remarcat o pată lipsită de strălucire între celelalte care îţi luau ochii şi ar fi aflat imediat pe cine trebuia să urmărească.

Dar Clowzia? După toate aparenţele, se afla în Upperside pentru a se deprinde cu practica de meteorolog şi pentru a-i ajuta pe meteorologi. Cum fusese posibil ca ea să vină la el, să-i vorbească nestingherită, să-l îndepărteze pe nesimţite de ceilalţi şi să-l lase apoi singur, pentru a fi mai uşor de capturat?

Şi dacă tot suntem la capitolul ăsta, ce se poate spune despre Dors Venabili? Ştia că avea să meargă în Upperside. Nu l-a oprit. Ar fi putut să-l însoţească, dar chiar atunci era foarte ocupată.

Era o conspiraţie. Nicio îndoială, era o conspiraţie.

Acum se convinsese şi nu mai avea de gând să iasă din adăpostul pe care i-l ofereau copacii. (Îşi simţea picioarele ca pe nişte sloiuri de gheaţă, şi se părea că nu-i ajută cu nimic dacă bătea cu ele în pământ.) Nava asta nu mai pleacă odată?

Şi chiar atunci când gândi acest lucru, zgomotul pe care îl făcea motorul navei crescu în intensitate, iar nava urcă spre nori şi dispăru.

Seldon ascultă cu nerăbdare, atent la cel mai mic zgomot, ca să fie sigur că în sfârşit, plecase. Şi apoi, chiar după ce se încredinţă de acest lucru, se întrebă dacă nu era cumva un fel de şiretlic pentru a-l face să iasă din ascunzătoare. Rămase pe loc, în timp ce minutele se scurgeau încet şi noaptea continua să se apropie.

Şi, în sfârşit, când îşi dădu seama că dacă nu-şi asumă riscul de a ieşi din ascunzătoare, nu-i rămânea decât să îngheţe până o să-şi piardă cunoştinţa, ieşi afară şi înaintă cu prudenţă dincolo de adăpostul copacilor.

De altfel, căzuse amurgul şi începuse să se întunece. Nu l-ar fi putut descoperi decât cu un detector de infraroşii dar, în cazul acesta, ar fi auzit nava revenind. Aşteptă chiar la marginea dumbrăvii, la pândă, gata să se ascundă din nou printre copaci la cel mai mic zgomot… deşi nu-şi imagina la ce i-ar mai putea folosi, odată ce ar fi fost descoperit.

Seldon privi împrejur. Dacă i-ar putea găsi pe meteorologi, aceştia ar avea cu siguranţă lumină artificială, însă nimic altceva.

Încă mai putea să distingă ceea ce se afla în jurul lui, dar în aproximativ un sfert de oră, cel mult o jumătate de oră, nu va mai fi în stare să distingă nimic. Fără lumină şi cu cerul de deasupra acoperit, va fi întuneric – întuneric beznă.

Îl cuprinse disperarea la gândul că avea să fie înconjurat de un întuneric absolut. Seldon îşi dădu seama că va trebui să găsească în cel mai scurt timp valea care îl adusese aici, şi să facă drumul înapoi. Înfăşurându-şi strâns braţele în jurul trupului, pentru a se încălzi, o luă înspre ceea ce credea el că era direcţia spre valea dintre bolţi.

Desigur, puteau fi mai multe văi care să pornească din dumbravă, dar desluşi vag câteva dintre rămurelele cu bobiţe pe care le întâlnise la venire şi care acum, în loc de roşu strălucitor, arătau aproape negre. Nu-şi mai putea permite să întârzie. Trebuia să pornească de la ideea că avea dreptate. Urcă în lungul văii cât putu de repede, dirijat de pantele care coborau şi de vegetaţia de la picioarele sale.

Dar nu putea rămâne la nesfârşit în această vale. Ajunsese la ceea ce lui i se păru a fi cea mai înaltă boltă din raza vizuală şi dăduse peste o vale care îi tăia perpendicular calea. După socoteala sa, trebuia acum să facă spre dreapta, apoi brusc la stânga, ceea ce îl va pune pe drumul spre bolta meteorologilor.

Seldon făcu ocolul spre stânga şi, ridicând capul, reuşi să distingă curba unei bolţi care se profila pe porţiunile ceva mai luminate ale cerului. Asta trebuia să fie!

Sau era numai dorinţa lui?

Nu avea altceva de făcut decât să presupună că nu era numai o dorinţă. Cu ochii mereu îndreptaţi spre vârful bolţii astfel încât să se poată deplasa după o linie cât de cât dreaptă, înaintă cât putu de repede înspre ea. Pe măsură ce se apropia şi bolta se lăţea din ce în ce mai mult, conturul ei pe cer îi era din ce în ce mai greu de distins. Curând, dacă nu greşea, va înainta pe o pantă uşoară şi atunci când panta va deveni orizontală, va putea să privească în jos, de cealaltă parte, unde va putea distinge luminile meteorologilor.

În întunericul ca smoala, nu mai putea distinge ce se afla în drumul său. Dorind să fi existat măcar câteva stele care să împrăştie puţină lumină, se întrebă dacă aşa se simt orbii. Întinse mâinile înainte, ca pe nişte antene.

Cu fiecare minut, se făcea din ce în ce mai frig şi se oprea din când în când ca să-şi sufle în mâini şi să le pună la subsuori. Îşi dorea să fi putut face acelaşi lucru şi cu picioarele. Dacă ar începe acum să plouă, gândi el, ar cădea zăpadă sau, şi mai rău, lapoviţă.

Mereu înainte… mereu înainte. Nu avea de ales.

În cele din urmă, i se păru că începe să coboare. Ori era doar o sugestie, ori ajunsese în vârful bolţii.

Se opri. Dacă ar fi ajuns în vârful bolţii, ar fi trebuit să poată distinge luminile artificiale ale staţiei meteorologice. Ar fi văzut luminile purtate de meteorologi scânteind sau dansând ca licuricii.

Seldon închise ochii, încercând să facă o diferenţă, apoi încercă din nou, dar efortul era în van. Nu era mai întuneric

atunci când închidea ochii decât atunci când îi ţinea deschişi, iar atunci când îi deschidea, nu era mai multă lumină decât atunci când erau închişi.

Probabil că Leggen şi ceilalţi plecaseră, luându-şi luminile cu ei şi stingând toate luminile de pe instrumente. Sau poate că urcase pe o altă boltă. Sau poate că urcând pe boltă se abătuse de la drumul drept şi acum privea într-o direcţie greşită. Sau poate că mersese în lungul unei alte văi şi se depărtase de dumbravă luând-o într-o direcţie greşită.

Ce trebuia să facă?

Dacă privea în direcţia greşită, exista o şansă ca rotind capul spre dreapta sau spre stânga, lumina să poată fi zărită… şi nu o zărea. Dacă mersese pe o altă vale, nu mai avea posibilitatea să se întoarcă la dumbravă şi să descopere o alta.

Singura lui şansă era să presupună că privea în direcţia corectă şi că staţia meteorologică era mai mult sau mai puţin în faţa lui, dar că meteorologii plecaseră şi îl lăsaseră în întuneric.

Va merge deci înainte. Şansa de reuşită putea fi mică, dar altă şansă nu avea.

Aprecie că îi luase o jumătate de oră pentru a ajunge de la staţia meteorologică până în vârful bolţii, o parte din drum parcurgând-o împreună cu Clowzia, mai degrabă în ritm de plimbare decât în ritm rapid. Acum, în întunericul descurajant, mergea puţin mai repede decât într-o plimbare.

Seldon continuă să înainteze cu greu. I-ar fi plăcut să ştie cât era ceasul, chiar avea o bandă orară, desigur, dar în întuneric…

Se opri. Purta o bandă orară Trantoriană, care dădea ora Galactică Standard (ca toate benzile orare) şi mai dădea de asemenea ora locală de pe Trantor. Benzile orare erau de obicei vizibile în întuneric, luminând fosforescent, astfel încât oricine să-şi poată da seama de oră, chiar şi în întunericul calm al unui dormitor. O bandă orară

Heliconiană aşa ar fi fost concepută, cu siguranţă; de ce nu ar fi fost concepute la fel şi cele Trantoriene?

Îşi îndreptă ochii spre banda sa orară şovăind neliniştit şi atinse contactul care acţiona sursa de energie pentru lumină. Banda orară străluci slab şi îi spuse că era 1847. Ştia că era iarnă, pentru că noaptea coborâse deja... Cât timp trecuse de la solstiţiu? Care era înclinarea axială? Cât de lung era anul? Cât de departe de ecuator era în acel moment? Nu avea cum să capete răspuns la aceste întrebări, dar ceea ce conta era că licărirea de lumină era vizibilă.

Nu orbise! Într-un fel, strălucirea anemică a benzii orare îi redeşteptase speranţa.

Îi crescu moralul. Va continua să înainteze în aceeaşi direcţie. Va merge o jumătate de oră. Dacă nu va întâlni nimic, va mai merge încă cinci minute – doar cinci minute. Dacă tot nu va întâlni nimic, se va opri să se mai gândească. Însă asta va fi peste treizeci şi cinci de minute. Până atunci, se va concentra doar asupra mersului şi la dorinţa de a-i fi ceva mai cald. (Îşi mişcă viguros degetele de la picioare. Încă şi le mai putea simţi.)

Continuă să înainteze târându-şi picioarele şi jumătatea de oră trecu. Făcu o pauză şi apoi, ezitând, mai merse încă cinci minute.

Acum trebuia să se hotărască. Nu găsise nimic. Putea fi oriunde, departe de orice intrare în boltă. Pe de altă parte, staţia meteorologică se putea afla trei metri mai la stânga – la dreapta – sau în faţă. Putea fi la două lungimi de braţ de deschiderea în boltă, care însă nu era deschisă.

Şi acum?

Avea vreun rost să strige? Era înconjurat de o tăcere absolută, numai vântul şuiera. Dacă prin vegetaţia de pe bolţi trăiau păsări, animale sau insecte, ele nu se aflau în acest anotimp sau în acest moment al nopţii sau în acest loc. Vântul continua să-l îngheţe.

Poate că ar fi trebuit totuşi să strige. Sunetul ar putea ajunge departe, datorită aerului rece. Dar era oare cineva să-l audă?

S-ar fi făcut auzit înăuntrul bolţii? Existau instrumente care să detecteze sunetul, sau mişcările de deasupra? Oare nu sunt puse santinele, la deschiderile din bolţi?

Era ridicol. I s-ar fi auzit paşii, nu?

Totuşi…

Strigă.

— Ajutor! Ajutor! Mă aude cineva?

Strigătul său era sugrumat, pe jumătate jenat. I se părea o prostie să se apuce să strige în vastul deşert negru.

Dar apoi, gândi că era o prostie şi mai mare să ezite într-un asemenea moment. Panica ţâşnea din el prin toţi porii. Inspiră adânc aerul rece şi scoase un urlet cât putu de lung. Apoi inspiră încă o dată şi urlă din nou, pe altă tonalitate. Apoi din nou.

Seldon făcu o pauză, întorcându-şi capul în toate direcţiile, chiar dacă nu era nimic de văzut. Nu putu să audă nici măcar ecoul urletelor sale. Nu avea altceva de făcut decât să aştepte venirea zorilor. Dar cât de lungă era noaptea în acest anotimp al anului? Şi cât de frig avea să fie?

Simţi o mică atingere rece, pişcându-l de obraz. După o vreme, încă una.

Cădea lapoviţă, invizibilă în întunericul ca smoala. Şi nu avea cum să-şi găsească un adăpost.

Se gândi: Ar fi fost mai bine dacă nava m-ar fi văzut şi m-ar fi capturat. În acest moment aş fi fost, poate, prizonier, dar cel puţin mi-ar fi fost cald şi bine.

Sau, dacă Hummin nu s-ar fi amestecat deloc, aş fi putut fi demult înapoi pe Helicon. Sub supraveghere, dar mi-ar fi fost cald şi bine. În acest moment, nu-şi dorea decât asta: să-i fie cald şi bine.

Dar în acest moment nu putea decât să aştepte. Se aşeză jos, chircindu-se, ştiind că oricât de lungă ar fi fost noaptea, nu ar fi îndrăznit să adoarmă, îşi scoase pantofii şi îşi frecă picioarele îngheţate. Aproape imediat, se încălţă din nou cu ei.

Ştia că va trebui să repete acest lucru şi să-şi frece mâinile şi urechile toată noaptea pentru a menţine

circulaţia sângelui. Dar lucrul cel mai important de ţinut minte era că *nu trebuia* să adoarmă. Asta ar fi însemnat moarte sigură.

Şi, imediat ce finaliză aceste gânduri înţelepte, ochii săi se închiseră, capul îi căzu în piept şi adormi sub lapoviţă.

6. Salvare

LEGGEN, JENARR – … Contribuţiile sale în meteorologie, deşi însemnate, pălesc în faţa a ceea ce de atunci încoace se cunoaşte a fi Controversa Leggen. Este neîndoielnic că acţiunile sale au fost de aşa natură încât Seldon a fost pus în primejdie, dar se poartă discuţii în contradictoriu – şi întotdeauna s-au purtat – dacă aceste acţiuni au fost neintenţionate sau au făcut parte dintr-o conspiraţie. Pasiunile au crescut în ambele tabere şi chiar cele mai minuţioase studii nu au ajuns la concluzii categorice. Oricum, suspiciunile care au apărut în anii ce au urmat i-au stricat lui Leggen cariera şi viaţa particulară…

ENCICLOPEDIA GALACTICA

25

Lumina zilei încă nu se sfârşise atunci când Dors Venabili îl căută pe Jenarr Leggen. Salutului ei nerăbdător, acesta îi răspunse cu un mormăit şi cu o mişcare scurtă din cap.

— Ei, spuse ea uşor agitată, cum s-a comportat?

Leggen, care introducea date în computer, spuse:

— Cum s-a comportat *cine*?

— Studentul meu de la bibliotecă, Hari. Dr. Hari Seldon. A urcat cu dumneavoastră. V-a fost de vreun folos?

Leggen îşi luă mâinile de pe tastele computerului şi se roti cu scaun cu tot spre ea.

— Individul ăla de pe Helicon? Nu mi-a fost de niciun folos. N-a arătat niciun fel de interes. Privea tot timpul decorul, când de fapt nu era nimic de văzut. Un tip foarte ciudat. Pentru ce l-ai trimis sus?

— N-a fost ideea mea. *El* a vrut aşa. Nu pot să înţeleg de ce. Era foarte curios… Unde este acum?

Leggen dădu din umeri.

— De unde să ştiu eu? Pe undeva pe aici.

— Unde s-a dus după ce a coborât cu dumneavoastră? V-a spus?

— N-a coborât cu noi. Ţi-am spus că n-a arătat niciun fel de interes.

— Atunci, când a coborât?

— Nu ştiu. N-am fost atent la el. Am avut enorm de mult de lucru. Acum vreo două zile trebuie să fi fost o furtună şi o ploaie torenţială, pe care nu le-am prevăzut. Nimic din ce ne-au arătat instrumentele nu ne-a oferit o explicaţie satisfăcătoare pentru acest lucru. Sau pentru faptul că astăzi aşteptam nişte raze de soare care *nu* au apărut. Acum caut nişte explicaţii, iar tu mă *deranjezi*.

— Vreţi să spuneţi că nu l-aţi văzut când a coborât?

— Uite ce e. Nu aveam deloc grija lui. Idiotul nu era bine îmbrăcat şi mi-am dat seama că într-o jumătate de oră n-o să mai fie în stare să suporte frigul. I-am dat un pulover, dar acesta nu avea cum să-i ţină cald la picioare. Aşa că am lăsat ascensorul deschis pentru el, i-am spus cum să-l folosească şi i-am explicat că o să-l ducă jos, iar apoi o să se întoarcă sus automat. Totul era foarte simplu, deci sunt sigur că i s-a făcut frig, a coborât şi ascensorul s-a întors înapoi. Iar la sfârşit noi am coborât cu toţii.

— Dar nu ştiţi cu exactitate când a coborât?

— Nu, nu ştiu. Ţi-am mai spus. Eram ocupat. Totuşi, sigur nu era acolo atunci când am plecat, deja începuse să se întunece şi părea că aveau să cadă precipitaţii. Aşa că trebuie să fi coborât înaintea noastră.

— Altcineva l-a văzut coborând?

— Nu ştiu. Poate Clowzia. A stat cu el o vreme. De ce n-o întrebi pe ea?

Dors o găsi pe Clowzia în cămine; abia ieşise de la un duş fierbinte.

— A fost frig acolo sus, spuse Clowzia.

— Ai stat împreună cu Hari Seldon în Upperside? întrebă Dors.

— Da, o vreme, spuse Clowzia ridicând sprâncenele. Vroia să se plimbe prin împrejurimi şi să afle despre

vegetaţia de acolo. E un tip curios, Dors. Totul părea să-l intereseze, aşa că i-am spus tot ce ştiam, până ce Leggen m-a chemat înapoi. Era într-una din toanele lui proaste. Vremea nu era aşa cum se aşteptase şi…

— Deci nu l-ai văzut pe Hari Seldon coborând cu ascensorul? o întrerupse Dors.

— Nu l-am mai văzut deloc după ce Leggen m-a chemat înapoi… Dar *trebuie* să fie aici. Când am plecat, nu era acolo.

— Dar nu-l găsesc nicăieri.

Clowzia părea tulburată.

— Serios?… Dar trebuie să fie *pe undeva* pe aici.

— Nu, nu este *obligatoriu* să fie pe undeva pe aici, spuse Dors simţind neliniştea crescând în ea. Dacă a rămas acolo sus?

— Este imposibil. Nu era acolo. Fireşte, ne-am uitat după el înainte de a pleca. Leggen i-a arătat cum poate să coboare. Nu era îmbrăcat cum trebuie şi era o vreme mizerabilă. Leggen i-a spus să nu ne aştepte dacă i se face frig. I se *făcuse* frig. Asta o ştiu! Aşa că ce putea face altceva *decât* să coboare?

— Dar nimeni nu l-a *văzut* coborând… A fost ceva în neregulă, acolo sus?

— *Nimic.* Nu cât timp am stat cu el. Era foarte bine… bineînţeles, în afara faptului că i se făcuse frig.

— Din moment ce nimeni nu l-a văzut coborând, ar putea fi încă sus, spuse Dors deja foarte neliniştită. Poate ar trebui să mergem să verificăm?

— Dar ţi-am spus că ne-am uitat după el înainte să coborâm, spuse Clowzia iritată. Era încă lumină şi nu se vedea nicăieri.

— Să mergem totuşi să verificăm.

— Dar *eu* nu te pot duce acolo sus. Sunt doar o stagiară şi nu cunosc combinaţia de la uşa bolţii prin care se iese în Upperside. Va trebui să vorbeşti cu Dr. Leggen.

26

Dors Venabili ştia că Leggen nu va merge de bună voie în Upperside. Trebuia să-l forţeze.

Mai întâi, verifică încă o dată biblioteca şi sălile de mese. Apoi făcu un apel în camera lui Seldon. În cele din urmă, merse până la camera lui şi bătu la uşă. Seldon nu răspunse; atunci îl puse pe îngrijitorul de etaj să îi deschidă. Nu era acolo. Întrebă câţiva care în ultimele câteva săptămâni ajunseseră să-l cunoască. Nimeni nu-l văzuse.

Ei bine, în cazul acesta o să-l *oblige* pe Leggen să o ducă în Upperside. Însă acum era deja noapte. El o să se opună cu înverşunare. Şi cât timp îşi putea ea permite să încerce să-l convingă, dacă Hari Seldon era blocat acolo sus, într-o noapte friguroasă şi sub lapoviţa care se transformase în ninsoare?

Un gând îi trecu prin minte şi se repezi la micul computer al Universităţii, care avea înregistrate acţiunile studenţilor, membrilor catedrei şi ale personalului de serviciu.

Degetele sale zburau deasupra tastelor şi curând obţinu ceea ce dorea.

Era vorba de trei indivizi, care stăteau în altă parte a campusului. Închirie un mic aeroglisor pentru a putea ajunge acolo şi găsi locuinţele pe care le căuta. Cu siguranţă, măcar *unul* dintre ei putea fi disponibil – sau de găsit.

Norocul îi surâse. Prima uşă la care sună îi răspunse cu un semnal care îi cerea să se identifice. Introduse numărul ei de identificare, care includea şi apartenenţa departamentală. Uşa se deschise şi un bărbat grăsuţ, între două vârste, se holbă la ea. Era evident că se spălase înainte de masă. Părul său de un galben închis era nepieptănat, iar el nu purta nimic de la brâu în sus.

— Scuză-mă, spuse el. M-ai prins într-un moment neprielnic. Cu ce pot să te ajut, Dr. Venabili?

— Eşti Rogen Benastra, Şeful Seismologilor, nu-i aşa? spuse ea aproape cu sufletul la gură.

— Da.

— Este o problemă urgentă. Trebuie să văd înregistrările seismologice din Upperside din ultimele câteva ore.

Benastra căscă ochii mari.

— De ce? Nu s-a întâmplat nimic. Dacă s-ar fi întâmplat, aş fi ştiut. Seismograful ne-ar fi informat.

— Nu vorbesc de vreun impact meteoric.

— Nici eu. Pentru asta, nu avem nevoie de seismograf. Vorbesc despre pietricele, bucăţele neînsemnate. Nimic pe ziua de azi.

— Nu e vorba nici de asta. Te rog. Du-mă la seismograf şi citeşte-mi-l. Este vorba de viaţă sau de moarte.

— Trebuie să iau masa cu cineva…

— Am spus că este vorba de viaţă sau de moarte şi am vorbit serios.

— Nu înţeleg… începu Benastra.

Dar cuvintele i se stinseră sub privirea aspră a lui Dors. Îşi şterse faţa, lăsă vorbă automatului pentru mesaje şi se grăbi să-şi pună o cămaşă.

Aproape că alergară (sub presiunea neîndurătoare a lui Dors) până la amplasamentul micii Clădiri a Seismografului. Dors, care nu cunoştea nimic despre seismologie, spuse:

— Jos? Mergem jos?

— Sub nivelele locuite, desigur. Seismograful trebuie să fie fixat pe o temelie solidă, şi trebuie ferit de zgomotul şi trepidaţia nivelelor oraşului.

— Dar cum poţi să-ţi dai seama ce se întâmplă în Upperside de aici, de jos?

— Seismograful este legat de un set de traductori de presiune plasaţi în materialul cupolei. Impactul unei pietricele, oricât de mică ar fi ea, va face indicatorul de pe ecran să trepideze. Putem detecta tendinţa de aplatizare a cupolei sub un vânt puternic. Putem…

— Bine, bine, spuse Dors nerăbdătoare.

Nu venise până aici ca să audă o prelegere despre calităţile şi perfecţiunea instrumentelor.

— Puteţi detecta paşii oamenilor? întrebă ea.

— Paşii oamenilor? spuse Benastra dezorientat. Aşa ceva nu este prea probabil în Upperside.

— Ba este foarte probabil. A fost un grup de meteorologi acolo, în după-amiaza aceasta.

— Aha. Ei bine, paşii sunt greu de detectat.

— Ar putea fi detectaţi dacă ţi-ai da osteneala şi asta aş dori să faci acum.

Benastra ar fi putut să se simtă jignit de tonul ferm, poruncitor, al vocii ei, dar chiar dacă era aşa, nu spuse nimic. Atinse un contact şi ecranul computerului prinse viaţă.

În extrema dreaptă a ecranului, la distanţă egală de marginile de sus şi de jos, se afla un spot luminos rotund, din care pornea o linie subţire orizontală şi care se oprea în limita din stânga. Acest spot tremura uşor, avea serii de evoluţii în sus şi în jos, nerepetitive, aleatoare şi acestea se deplasau uniform înspre stânga. Asupra lui Dors aveau un efect aproape hipnotic.

— Este cât se poate de linişte, spuse Benastra. Ceea ce vezi este rezultatul modificării presiunii aerului de deasupra, poate al picăturilor de ploaie, sau al zgomotului îndepărtat al unei instalaţii. Acolo sus nu se află nimic.

— Bine, dar acum câteva ore? Verifică înregistrările începând cu astăzi, ora o mie cinci sute, de exemplu. S-au făcut înregistrări, nu-i aşa?

Benastra dădu computerului instrucţiunile necesare şi, pentru o secundă sau două, pe ecran se instală un haos fantastic. Apoi se potoli şi linia orizontală apăru din nou.

— O să-l sensibilizez la maximum, murmură Benastra.

Acum, mişcările în sus şi în jos erau pronunţate şi pe măsură ce zigzagul se deplasa înspre stânga, îşi modificau considerabil frecvenţa.

— Ce sunt astea? întrebă Dors. Spune-mi.

— Din moment ce mi-ai spus că acolo sus au fost oameni, bănuiesc că sunt paşi – schimbarea greutăţii de pe un picior pe altul, impactul încălţărilor. Nu ştiu dacă aş fi putut ghici dacă nu mi-ai fi spus tu dinainte, Venabili. Asta

este ceea ce noi numim vibraţie benignă şi care nu are nimic periculos în ea.

— Poţi să-ţi dai seama câţi oameni sunt?

— În niciun caz cu ochiul liber. Ceea ce vezi aici este o rezultantă a tuturor impacturilor.

— Ai zis „în niciun caz cu ochiul liber”. Rezultanta poate fi despărţită pe componente, prin computer?

— Mă îndoiesc. Paşii au avut influenţe minime asupra detectorilor şi trebuie luat în considerare şi inevitabilul zgomot. Nu ne vom putea bizui pe rezultatele unei astfel de analize.

— Deci aşa. Avansează în timp până când semnele paşilor dispar. Poţi să derulezi rapid înainte, dacă se poate spune aşa?

— Dacă fac asta – derularea rapidă de care vorbeşti – atunci totul va deveni o linie dreaptă, uşor neclară deasupra şi dedesubt. Ceea ce pot să fac este să avansez în etape de câte cincisprezece minute şi să fac o examinare rapidă înainte de a merge mai departe.

— Bine. Fă-o!

Urmăriră amândoi cu atenţie ecranul, până când Benastra spuse:

— Acum nu mai e nimic. Vezi?

Era din nou o linie perturbată din când în când de zgomote care păreau uşoare sughiţuri.

— Când s-au oprit paşii?

— Acum două ore. Poate două ore şi un pic.

— Şi când s-au oprit, erau mai puţini paşi decât înainte?

Benastra se simţi uşor ofensat.

— N-aş putea să spun. Cred că nici cea mai amănunţită analiză n-ar putea da o decizie sigură.

Dors strânse din buze.

— Testezi un traductor – aşa i-ai spus – de lângă accesul meteorologilor? spuse ea apoi.

— Da, acolo sunt instrumentele lor şi acolo trebuie să fi fost meteorologii. Vrei să îi verifici şi pe cei din împrejurimi? spuse el nevenindu-i să creadă. Unul câte unul?

— Nu. Rămâi la ăsta. Dar continuă să mergi înainte din cincisprezece în cincisprezece minute. Cineva poate că a rămas în urmă şi poate că s-a întors mai târziu la instrumente.

Benastra dădu din cap şi murmură ceva, numai pentru el.

Ecranul se schimbă din nou şi Dors spuse deodată, arătând cu degetul:

— Ce e ăsta?

— Nu ştiu. Zgomot.

— Nu. E periodic. Ar putea fi paşii unei singure persoane?

— Sigur, dar ar putea fi şi o mulţime de alte lucruri.

— Parcă are frecvenţa unor paşi, nu-i aşa? Mai mergi puţin înainte, spuse după o vreme.

El se conformă, iar când ecranul se stabiliză din nou, ea spuse:

— Zig-zag-urile astea nu devin din ce în ce mai mari?

— Posibil. Putem să le măsurăm.

— Nu e nevoie. Se vede şi cu ochiul liber că se măresc. Paşii se apropie de traductor. Dă din nou înainte. Vezi când se opresc.

După un timp, Benastra spuse:

— S-au oprit acum douăzeci sau douăzeci şi cinci de minute. Indiferent ce-or fi, adăugă el cu prudenţă.

— Sunt paşi, spuse Dors cu o convingere care ar fi putut mişca şi un munte. Acolo sus se află un om şi în timp ce tu şi cu mine ne-am pierdut vremea pe aici, el s-a prăbuşit şi o să îngheţe, o să moară. Aşa că nu mai spune „Indiferent ce-or fi!” Sună la Meteorologie şi cheamă-l pe Jenarr Leggen. E o problemă de viaţă sau de moarte, îţi spun. Să spui şi tu la fel!

Benastra, cu buzele tremurând, trecuse de mult de faza în care s-ar mai fi putut opune în vreun fel oricărei cerinţe venind din partea aceste femei, uimitoare şi pătimaşă.

Nu-i luă mai mult de trei minute să aducă holograma lui Leggen la platforma pentru mesaje. Acesta fusese întrerupt

de la masă. Avea un şerveţel în mână şi o pată sub buza inferioară, care părea a fi de grăsime.

Faţa sa lungă se încruntase îngrozitor.

— Viaţă sau moarte? Cine eşti tu?

Apoi o zări pe Dors, care se apropiase de Benastra, astfel încât imaginea ei să poată fi văzută pe ecranul lui Jenarr.

— *Tu*, din nou, spuse acesta. Asta este pur şi simplu hărţuială.

— Nu, nu este, spuse Dors. L-am consultat pe Rogen Benastra, care este Şeful Seismologilor din Universitate. După ce dumneavoastră împreună cu grupul aţi părăsit Upperside, seismograful a indicat clar urmele paşilor unei persoane care se mai află încă acolo. Este studentul meu, Hari Seldon, care a mers acolo sub supravegherea dumneavoastră şi care acum, cu siguranţă, zace fără cunoştinţă şi s-ar putea să nu mai aibă mult de trăit.

— În consecinţă, continuă ea, mă veţi conduce chiar acum sus, cu orice vă stă la îndemână. Dacă nu faceţi asta *imediat*, am să merg la serviciul de ordine al Universităţii – şi chiar la Preşedinte, dacă este necesar. Într-un fel sau altul am să ajung acolo sus şi dacă Hari Seldon a păţit ceva din cauză că dumneavoastră aţi întârziat fie şi un singur minut, voi avea grijă să fiţi tras la răspundere pentru neglijenţă, incompetenţă – sau orice altceva care mi-ar putea sluji ca să vă înfund – şi am să vă fac să vă pierdeţi statutul şi să fiţi alungat din viaţa universitară. Şi dacă a murit cumva, bineînţeles că este vorba de omucidere prin neglijenţă. Sau şi mai rău, din moment ce v-am prevenit că este pe moarte.

Jenarr, furios, se întoarse spre Benastra.

— Ai detectat tu…

— Mi-a spus mie ce a detectat, iar eu v-am spus dumneavoastră, i-o tăie scurt Dors. N-am de gând să vă las să-l intimidaţi şi să-l zăpăciţi. Veniţi? Acum?

— Te-ai gândit că s-ar putea să te înşeli? vorbi Jenarr cu buzele strânse. Ştii ce-ţi pot face dacă este o alarmă falsă

răuvoitoare? Pierderea statutului este valabilă şi pentru tine.

— Dar crima nu, spuse Dors. Sunt gata să risc să fiu judecată pentru neplăceri provocate cu rea intenţie. Dumneavoastră sunteţi gata să riscaţi un proces pentru crimă?

Jenarr se înroşi, probabil mai mult din cauză că era nevoit să se dea bătut, decât din cauza ameninţării.

— Am să vin, dar n-o să am niciun pic de milă pentru tine, fetiţo, dacă în cele din urmă se dovedeşte că studentul tău s-a aflat în siguranţă în interiorul cupolei, în ultimele trei ore.

27

Cei trei se urcară în ascensor, într-o tăcere ostilă. Leggen nu mâncase decât o parte din cină şi îşi părăsise nevasta în sala de mese fără a-i da o explicaţie satisfăcătoare. Benastra nu mâncase deloc şi probabil că decepţionase şi el vreo femeie, de asemenea fără să-i fi dat o explicaţie satisfăcătoare. Dors Venabili nu mâncase nici ea şi părea cea mai încordată şi mai nefericită dintre cei trei. Luase o pătură termică şi două lanterne fotonice.

Când ajunseră la intrarea în Upperside, Leggen, cu fălcile încleştate, introduse numărul său de identificare şi uşa se deschise. Un vânt rece se năpusti spre ei şi Benastra mârâi. Niciunul dintre ei nu era corespunzător îmbrăcat, însă cei doi bărbaţi nu aveau deloc intenţia să rămână acolo multă vreme.

— Ninge, spuse Dors zgribulindu-se.

— Zăpada este umedă, spuse Leggen. Temperatura este chiar în jurul punctului de îngheţ al apei. Nu e cine ştie ce ger.

— Depinde cât de mult stai în acest ger, nu-i aşa? spuse Dors. Şi să stai ud până la piele în zăpadă umedă, nu cred că face foarte bine la sănătate.

— Ei bine, unde e? mormăi Leggen.

Scrută nemulţumit întunericul ca smoala, care era accentuat de lumina din intrarea din spatele său.

— Dr. Benastra, spuse Dors, ţine-mi pătura. Dr. Leggen, închideţi uşa din spatele dumneavoastră, fără să o încuiaţi.

— Uşa nu are încuietoare automată. Ce, crezi că suntem nebuni?

— Poate că nu, dar se poate încuia pe dinăuntru şi lăsa pe cineva pe dinafară, ca să nu mai poată intra sub cupolă.

— Dacă este cineva afară, arată-mi-l. Vreau să-l văd, spuse Leggen.

— Poate fi oriunde.

Dors ridică braţele, cu câte o lanternă fotonică prinsă de fiecare încheietură.

— Nu putem căuta peste tot, murmură jalnic Benastra.

Lanternele răspândeau lumină în toate direcţiile. Fulgii de zăpadă scânteiau ca un imens roi de licurici, făcându-le şi mai mari greutăţi în încercarea de a scruta întunericul.

— Vibraţiile induse de paşi deveneau din ce în ce mai accentuate, spuse Dors. Cu siguranţă că se apropia de traductor. Unde ar putea fi traductorul?

— N-am nicio idee, îi aruncă Leggen. Nu ţine de domeniul şi de responsabilităţile mele.

— Dr. Benastra?

Răspunsul lui Benastra fu ezitant.

— Nu ştiu prea bine. Ca să-ţi spun drept, eu n-am urcat niciodată aici. Traductorul a fost instalat înainte să mă fi născut eu. Computerul ştie unde este, dar nu ne-am gândit deloc să-l întrebăm… Mi-e frig şi nu-mi dau seama cu ce aş putea fi eu de folos aici sus.

— Va mai trebui să stai aici o vreme, spuse Dors cu fermitate. Urmează-mă. Am să înconjor intrarea după o spirală divergentă.

— Nu putem vedea mare lucru prin ninsoarea asta, spuse Leggen.

— Ştiu asta. Dacă nu ar fi fost ninsoarea, l-am fi văzut până acum. Sunt sigură. Dar aşa, s-ar putea să mai dureze câteva minute. Putem suporta.

Nu era nici pe departe chiar atât de încrezătoare pe cât părea după vorbe.

Începu să meargă, rotindu-şi braţele, luminând o zonă cât mai largă, încordându-şi privirea, ca să distingă o pată întunecată pe zăpadă.

Şi, din întâmplare, Benastra fu acela care zise primul, arătând cu degetul:

— Ce-i acolo?

Dors suprapuse cele două fascicule, realizând un con strălucitor de lumină în direcţia indicată. Alergă în acea direcţie, odată cu ceilalţi doi.

Îl găsiră, făcut ghem şi ud până la piele, la vreo zece metri de uşă şi la cinci metri de cel mai apropiat instrument meteorologic. Dors îi căută pulsul, dar nu mai era nevoie, căci Seldon se mişcă şi scânci atunci când ea îl atinse.

— Dă-mi pătura, Dr. Benastra, zise Dors cu o voce în care se simţea o vagă uşurare.

O desfăcu şi o întinse pe zăpadă.

— Aşează-l cu grijă deasupra, iar eu am să-l învelesc. După aceea, îl vom duce jos.

În ascensor, pe măsură ce pătura în care era înfăşurat se încălzea la temperatura sângelui, din Seldon începură să iasă aburi.

— După ce-l ducem în camera lui, Dr. Leggen, spuse Dors, chemaţi un doctor – unul bun – şi aveţi grijă să vină imediat. Dacă Dr. Seldon trece prin asta fără să păţească nimic, am să tac din gură, dar *numai* dacă nu păţeşte nimic. Ţineţi minte…

— Nu e nevoie să-mi faci morală, spuse Leggen cu răceală. Regret ce s-a întâmplat şi am să fac tot ce-mi stă în putinţă ca să fie bine, dar singura mea greşeală a fost că i-am permis omului ăstuia să vină în Upperside.

Pătura se mişcă şi o voce slabă, înfundată, se făcu auzită.

Benastra tresări, căci capul lui Seldon îi căzuse în îndoitura cotului.

— Încearcă să spună ceva, zise el.

— Ştiu, spuse Dors. A spus „Ce se întâmplă?”.

Nu se putu opri să nu râdă puţin. Fusese o întrebare atât de normală!

28

Doctorul era încântat.

— N-am mai văzut niciodată un caz de degerătură, se explică el. Pe Trantor, nimeni nu capătă degerături.

— Aşa o fi, spuse Dors cu răceală în glas şi sunt bucuroasă că aveţi ocazia să experimentaţi această noutate, dar asta nu înseamnă cumva că nu ştiţi cum să-l trataţi pe Dr. Seldon?

Doctorul, un om în vârstă, chel şi cu o micuţă mustaţă căruntă, se zbârli.

— Ba bineînţeles că ştiu. Degerăturile sunt un lucru banal în Provincie – se întâmplă zilnic – şi am citit foarte multe despre ele.

Tratamentul consta, în parte, dintr-un ser antiviral şi din băi cu microunde.

— Asta ar trebui să fie suficient, zise doctorul. Spitalele din Provincie sunt mult mai bine dotate decât noi, este şi normal. Acesta este un tratament pentru cazuri uşoare şi sunt sigur că va fi eficace.

Mai târziu, pe măsură ce Seldon se însănătoşea fără urmări, Dors se gândi că scăpase atât de uşor tocmai din cauză că era Provincial. Întunericul, frigul, şi chiar zăpada, nu-i erau deloc străine. Un Trantorian probabil că ar fi murit în circumstanţe identice, nu atât datorită traumelor fizice cât din cauza şocului psihic.

Nu era sigură de asta, bineînţeles, pentru că nici ea nu era o Trantoriană.

Şi, alungându-şi din minte aceste gânduri, îşi trase un scaun lângă patul lui Hari şi se aşeză, aşteptând.

29

A doua zi de dimineaţă, Seldon se trezi din somn şi ridică privirea spre Dors, care stătea la marginea patului, vizionând o video-carte şi făcând unele notiţe.

— Tot aici eşti, Dors? spuse Seldon cu o voce aproape normală.

Ea puse jos video-cartea.

— Nu te pot lăsa singur, nu? Iar în altcineva nu am încredere.

— Am impresia că de câte ori m-am trezit, te-am văzut pe tine. Ai stat aici tot timpul?

— Da. Şi când dormeai. Şi când erai treaz.

— Dar orele tale?

— Am un asistent care mi-a ţinut locul, o vreme.

Dors se aplecă spre Hari şi îi luă mâna într-a sa. Remarcându-i tulburarea (la urma urmei, el se afla în pat), îşi retrase mâna.

— Ce s-a întâmplat, Hari? Mi-a fost atât de frică.

— Trebuie să-ţi mărturisesc ceva, spuse Seldon.

— Ce anume, Hari?

— Am crezut că probabil făceai parte dintr-o conspiraţie.

— O *conspiraţie*? reacţionă ea cu violenţă.

— Adică să mă fi manevrat ca să ies în afara jurisdicţiei Universităţii, de unde să pot fi capturat de forţele Imperiale.

— Dar Upperside nu este în afara jurisdicţiei Universităţii. Pe Trantor, o zonă de jurisdicţie începe din centrul planetei şi se întinde spre cer.

— Aha, n-am ştiut asta. Dar tu nu ai venit cu mine spunând că aveai un program încărcat şi, când m-a cuprins paranoia, m-am gândit că m-ai abandonat intenţionat. Te rog să mă ierţi. Evident, tu ai fost aceea care m-ai adus înapoi. S-a mai sinchisit cineva de mine?

— Oamenii erau ocupaţi, zise Dors cu prudenţă. Au crezut că ai coborât înaintea lor. A fost o ipoteză verosimilă, vreau să spun.

— Şi Clowzia a gândit la fel?

— Tânăra stagiară? Da.

— Ei bine, e posibil totuşi să fi fost o conspiraţie. Din care tu nu ai făcut parte, bineînţeles.

— Nu, Hari, a fost greşeala *mea*. N-aveam nicio scuză ca să te las să mergi singur în Upperside. Datoria mea era să am grijă de tine. Mă simt foarte vinovată pentru ce s-a întâmplat, pentru că te-ai rătăcit.

— Hei, ia stai puţin, spuse Seldon brusc iritat. Nu m-am rătăcit. Ce crezi că sunt eu?

— Aş vrea să ştiu cum numeşti tu asta. Nu erai prin apropiere când ceilalţi au plecat şi nu te-ai întors la intrare – sau, în orice caz, în preajma intrării – decât mult timp după ce s-a întunecat.

— Dar lucrurile nu stau chiar aşa. Nu m-am rătăcit din cauză că m-am plimbat aiurea şi n-am mai putut găsi drumul de întoarcere. Ţi-am spus că am bănuit o conspiraţie şi am avut motive să cred asta. Nu sunt chiar paranoic.

— Bine, atunci *ce* s-a întâmplat?

Seldon îi spuse. Nu avu nicio dificultate în a-şi aminti totul, în cel mai mic detaliu; retrăise aventura, în coşmar, aproape toată ziua anterioară.

Dors ascultă încruntată.

— Dar este imposibil. O navă cu tracţiune vectorială? Eşti sigur?

— Bineînţeles că sunt sigur. Crezi că am avut halucinaţii?

— Dar forţele Imperiale nu ar fi putut să te urmărească. Nu te-ar fi putut aresta în Upperside fără a crea un tărăboi la fel de cumplit ca în cazul în care ar fi trimis forţele de poliţie să te aresteze în campus.

— Atunci, cum îţi explici?

— Nu sunt sigură, spuse Dors, dar este posibil ca greşeala mea de a nu te fi însoţit în Upperside să aibă consecinţe mult mai grave şi Hummin o să fie grozav de supărat pe mine.

— Atunci, hai să nu-i spunem, zise Seldon. Totul s-a terminat cu bine.

— Trebuie să-i spunem, zise Dors foarte hotărâtă. S-ar putea să nu se fi terminat.

30

În acea seară, după cină, Jenarr Leggen veni în vizită. Îşi plimbă de mai multe ori privirea de la Dors la Seldon, ca şi cum s-ar fi întrebat ce să spună. Niciunul nu se oferi să-l ajute, dar amândoi aşteptară cu răbdare. Pe niciunul dintre ei nu-i impresionase faptul că Leggen era un maestru al discuţiilor scurte.

— Am venit să văd cum te mai simţi, zise el în cele din urmă către Seldon.

— Foarte bine, spuse Seldon, numai că sunt puţin cam somnoros. Dr. Venabili mi-a spus că tratamentul îmi va da o stare de oboseală câteva zile, aşa că, după toate probabilităţile, voi avea nevoie de odihnă. Ca să fiu sincer, nu mă deranjează, zâmbi el.

Leggen inspiră adânc, şovăi şi apoi spuse, ca şi cum ar fi scos cu forţa cuvintele din el:

— N-am să te reţin mult. Înţeleg foarte bine că ai nevoie de linişte. Vreau să spun totuşi că îmi pare rău pentru cele ce s-au întâmplat. N-ar fi trebuit să presupun – cu atâta neglijenţă – că plecaseşi jos de unul singur. Din moment ce erai un nou venit, ar fi trebuit să mă simt mai răspunzător de soarta ta. La urma urmei, eu am fost cel care ţi-a dat permisiunea să urci. Sper că… mă vei ierta. Asta a fost tot ce am dorit să-ţi spun.

Seldon căscă, ducându-şi mâna la gură.

— Scuză-mă. Din moment ce totul se pare că s-a terminat cu bine, resentimentele nu-şi au rostul. Într-un fel, nu a fost vina ta. N-ar fi trebuit să mă îndepărtez şi, pe de altă parte, ceea ce s-a întâmplat a fost…

— Ei, Hari, te rog, fără conversaţii, interveni Dors. Acum, doresc să vorbesc puţin cu Dr. Leggen, înainte ca el să plece. În primul rând, Dr. Leggen, vă înţeleg foarte bine că sunteţi îngrijorat de urmările pe care le-ar putea avea

această întâmplare. V-am spus că nu vor exista repercusiuni dacă Dr. Seldon se va reface fără urmări negative. Se pare că lucrurile merg spre bine, astfel încât puteţi fi liniştit... deocamdată. Aş dori însă să vă întreb altceva şi sper că de data aceasta veţi colabora de bună voie.

— Voi încerca, Dr. Venabili, spuse Leggen pe un ton stins.

— S-a întâmplat ceva neobişnuit cât timp aţi stat în Upperside?

— Ştii bine că s-a întâmplat. L-am pierdut pe Dr. Seldon, lucru pentru care mi-am cerut scuze adineauri.

— Nu m-a referit la asta. Altceva neobişnuit s-a întâmplat?

— Nu, nimic. Absolut nimic.

Dors îl privi pe Seldon şi acesta se încruntă. Avea impresia că Dors îi verifica spusele şi încerca să le dea o interpretare proprie. Credea cumva că nava de cercetare fusese rodul imaginaţiei lui? Ar fi dorit să protesteze cu înverşunare, dar ea îi făcu semn cu mâna să stea liniştit, ca şi cum prevăzuse această reacţie. Se potoli, în parte din cauza semnului ei şi în parte din cauză că dorea cu adevărat să doarmă. Spera că Leggen nu va sta mult timp.

— Sunteţi sigur? întrebă Dors. Nu a venit nimeni din afară?

— Nu, sigur că nu. Oh...

— Da, Dr. Leggen?

— A fost o navă cu tracţiune vectorială.

— Vi s-a părut ceva neobişnuit?

— Nu, sigur că nu.

— De ce nu?

— A început să semene foarte mult cu un interogatoriu, Dr. Venabili. Nu prea îmi place.

— Îmi dau seama, dr. Leggen, dar aceste întrebări au o legătură cu neplăcerea pe care a avut-o Dr. Seldon. Este posibil ca această întâmplare să fie mai complicată decât mi-am închipuit.

— În ce sens? spuse Leggen cu o voce brusc tăioasă. Intenţionezi să inventezi alte probleme, pentru care să-mi cer din nou scuze? Dacă este aşa, poate că ar fi cazul să mă retrag.

— Nu însă înainte de a ne lămuri cum se face că o navă cu tracţiune vectorială nu vi se pare deloc neobişnuită.

— Din cauză că, dragă femeie, o mulţime de staţii meteorologice de pe Trantor au în dotare nave cu tracţiune vectorială, pentru cercetarea norilor şi a straturilor superioare ale atmosferei. Staţia noastră meteorologică nu are aşa ceva.

— De ce nu? V-ar fi de folos.

— Bineînţeles. Dar noi nu concurăm cu nimeni şi nu avem secrete. Noi îi informăm despre descoperirile noastre; ei ne informează despre ale lor. Este normal să existe multe specializări, iar noi le împărţim. Ar fi o prostie să ne dublăm eforturile. Banii pe care i-am fi cheltuit pe navele cu tracţiune vectorială şi pe piloţi îi putem cheltui pe refractometre mezonice, în timp ce alţii vor cheltui banii pe nave cu tracţiune vectorială şi nu vor îi vor da pe altele. La urma urmei, s-ar putea să existe o concurenţă acerbă şi ostilitate între sectoare, dar ştiinţa este un lucru – singurul lucru – care ne ţine uniţi. Presupun că ştii asta, adăugă el ironic.

— Ştiu, dar nu vi se pare suspectă coincidenţa asta, ca cineva să trimită o navă cu tracţiune vectorială către staţia dumneavoastră, în chiar ziua în care aveaţi de gând să faceţi măsurători?

— Nu este nicio coincidenţă. Anunţasem că avem de gând să facem măsurători în acea zi şi, prin urmare, alte staţii s-au gândit şi ele, pe bună dreptate, să facă măsurători nefelometrice – nori, înţelegi – în acelaşi timp. Rezultatele, luate împreună, au mai mult sens şi sunt mult mai utile decât luate separat.

— Deci, interveni Seldon cu o voce foarte neclară, nu făceau altceva decât măsurători?

Apoi căscă din nou.

— Da, spuse Leggen. Ce altceva ar fi putut să facă?

Dors clipi din ochi, aşa cum făcea câteodată când încerca să gândească repede.

— Pare logic. Şi cărei staţii îi aparţinea această navă specială cu tracţiune vectorială?

Leggen clătină din cap.

— Dr. Venabili, spuse el, de unde vrei să ştiu?

— Mi-am închipuit că fiecare navă meteorologică cu tracţiune vectorială ar putea purta semnele staţiei de care aparţine.

— Desigur, dar nu mi-am ridicat privirile ca să o cercetez, înţelegi? Aveam treaba mea de făcut; i-am lăsat deci şi pe ei să şi-o facă pe a lor. Când au să facă raportul, am să aflu a cui navă a fost.

— Şi dacă nu fac raportul?

— Atunci probabil că li s-au defectat instrumentele. Se mai întâmplă din când în când. Deci, ai terminat? întrebă el cu pumnii încleştaţi.

— Staţi puţin. De unde *ar fi putut* să vină nava?

— De la orice staţie care are nave cu tracţiune vectorială. Într-o misiune de zi – şi au mai multe – una dintre aceste nave poate ajunge cu uşurinţă până la noi, din orice parte a planetei.

— Dar din care sector ar fi fost cel mai probabil să vină?

— Greu de spus: Hestelonia, Wye, Ziggoreth, North Damiano. Din aceste sectoare ar fi putut ajunge cel mai uşor, dar *ar fi putut* să vină din oricare alte patruzeci de sectoare, cel puţin.

— Atunci, încă o întrebare. Una singură. Dr. Leggen, când aţi anunţat că grupul dumneavoastră va merge în Upperside, n-aţi spus cumva, din întâmplare, că un matematician, Dr. Hari Seldon, vă va însoţi?

O expresie de adâncă şi neprefăcută surpriză se întipări pe faţa lui Leggen, expresie care se transformă rapid în dispreţ.

— De ce aş fi dat nume? Pe cine ar fi putut interesa?

— Foarte bine, spuse Dors. Adevărul este că Dr. Seldon a văzut nava cu tracţiune vectorială şi asta l-a tulburat. Nu îmi dau seama de ce şi, după cât se pare, memoria îi e

puţin cam tulbure în această privinţă. Probabil că a fugit de navă, s-a rătăcit, nu s-a gândit ca trebuie să se întoarcă – sau nu a îndrăznit – înainte de apusul soarelui, iar drumul înapoi prin întuneric n-a fost deloc uşor. Nu puteţi fi dumneavoastră învinuit pentru asta, aşa că hai să uităm tot incidentul, de ambele părţi. De acord?

— De acord, spuse Leggen. La revedere!

Se întoarse brusc şi plecă.

După plecarea lui Leggen, Dors se ridică, îi scoase cu grijă papucii lui Seldon, îl aranjă în pat şi îl acoperi. Bineînţeles că acesta dormea.

Apoi se aşeză şi căzu pe gânduri. Câte din cele spuse de Leggen erau adevărate şi ce s-ar putea ascunde în spatele vorbelor sale? Nu ştia.

7. Mycogen

MYCOGEN – ... Un sector al vechiului Trantor... Îngropat în trecutul propriilor sale legende, Mycogen a avut o influenţă redusă asupra planetei. Auto-mulţumită şi auto-separată în asemenea măsură încât...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

31

Când se trezi, Seldon descoperi o nouă figură care îl privea cu seriozitate. Se încruntă încercând să o identifice şi, pentru o clipă, semănă cu o bufniţă. Apoi spuse:

— Hummin?

Hummin zâmbi uşor.

— Deci, îţi aduci aminte de mine?

— A fost o singură zi, acum aproape două luni, dar îmi aduc aminte. Deci, nu te-au arestat sau în orice caz...

— După cum vezi, mă aflu aici, teafăr şi nevătămat, dar... nu mi-a fost foarte uşor să vin, spuse el aruncându-i o privire lui Dors care stătea deoparte.

— Mă bucur că te văd, spuse Seldon. Apropo, te superi?

Arătă cu degetul în direcţia sălii de baie.

— Nu te grăbi, spuse Hummin. Ia-ţi micul dejun.

Hummin nu luă micul dejun împreună cu el. Nici Dors. Nu scoaseră niciun cuvânt. Hummin examină o video-carte, arătând un oarecare interes. Dors îşi cercetă în mod critic unghiile şi apoi, luând un microcomputer, începu să facă însemnări cu un stylus.

Seldon îi privi dus pe gânduri şi nu încercă să înceapă o conversaţie. Liniştea păstrată putea fi vreun obicei respectat de Trantorieni lângă patul unui bolnav. Ca să fie sincer, se simţea acum absolut normal, dar poate că ei nu-şi dădeau seama de acest lucru.

Abia când termină ultima îmbucătură şi dădu pe gât ultima picătură de lapte (cu care evident că se obişnuise, din moment ce nu i se mai părea că are un gust ciudat), vorbi Hummin:

— Cum te mai simţi, Seldon? întrebă el.

— Foarte bine, Hummin. Suficient de bine, nu încape îndoială, din moment ce mă aflu din nou pe picioarele mele.

— Mă bucur să aud asta, zise scurt Hummin. Dors Venabili s-a făcut foarte vinovată că a lăsat acest lucru să se întâmple.

Seldon se încruntă.

— Nu. Eu am insistat să merg în Upperside.

— Sunt sigur, dar ea ar fi trebuit, cu orice preţ, să te însoţească.

— I-am spus că nu vreau să vină cu mine.

— Nu este adevărat, Hari, spuse Dors. Nu-mi lua apărarea cu minciuni galante.

— Dar nu uita, spuse Seldon supărat, că Dors a venit totuşi după mine în Upperside, în ciuda unei puternice rezistenţe, şi mi-a salvat, fără îndoială, viaţa. Acesta este adevărul. Ai adăugat şi asta la aprecierile tale, Hummin?

Dors îl întrerupse din nou, vizibil stânjenită.

— Te rog, Hari. Chetter Hummin are perfectă dreptate când consideră că ori ar fi trebuit să nu te las să pleci în Upperside, ori ar fi trebuit să vin cu tine. Cât despre acţiunile mele ulterioare, le-a apreciat foarte favorabil.

— Oricum, zise Hummin, asta ţine de domeniul trecutului şi ar fi cazul să o lăsăm baltă. Hai să discutăm despre ce s-a întâmplat în Upperside, Seldon.

— Putem vorbi în siguranţă? spuse cu precauţie Seldon, privind în jur.

Hummin zâmbi uşor.

— Dors a plasat această cameră într-un Câmp Perturbator. Sunt foarte sigur că niciun agent Imperial din Universitate – dacă există vreunul – nu este în stare să-l penetreze. Eşti o persoană suspicioasă, Seldon.

— Nu-mi stă în fire, spuse Seldon. Dar ascultându-te în parc şi după aceea… Eşti o persoană convingătoare,

Hummin. Atunci când ai plecat, eram gata să mă tem că Eto Demerzel stătea ascuns în fiecare umbră.

— Câteodată şi eu cred acelaşi lucru, spuse Hummin pe un ton serios.

— Chiar dacă ar fi aşa, nici nu mi-aş da seama că ar fi el. Cum arată?

— N-are nicio importanţă. Nu l-ai putea vedea decât dacă ar dori el să-l vezi şi atunci totul ar fi terminat, cred – iar asta este ceea ce trebuie să evităm. Hai să vorbim despre nava cu tracţiune vectorială pe care ai văzut-o.

— După cum ţi-am mai spus, Hummin, m-ai încărcat cu temeri în ceea ce-l priveşte pe Demerzel. Imediat ce am zărit nava cu tracţiune vectorială, am presupus că mă urmărea. Că eu am făcut prostia să ies în afara protecţiei Universităţii Streeling, prin faptul că am mers în Upperside. Şi că am fost ademenit acolo sus cu scopul anume de a fi capturat fără dificultate.

— Pe de altă parte, începu Dors, Leggen…

— A fost aici seara trecută? spuse repede Seldon.

— Da, nu-ţi aminteşti?

— Vag. Eram mort de oboseală. Totul e o ceaţă în capul meu.

— Ei bine, când a fost aici noaptea trecută, Leggen a spus că nava cu tracţiune vectorială nu a fost decât o navă meteorologică de la o altă staţiune meteorologică. Foarte obişnuită. Absolut inofensivă.

— Ce? spuse Seldon cuprins de uluială. Nu-mi vine să cred.

— Întrebarea, spuse Hummin, este: *De ce* nu-ţi vine să crezi? Era ceva în legătură cu nava, care te-a făcut să crezi că era periculoasă? Ceva concret şi nu o suspiciune băgată de mine în capul tău?

Seldon se gândi la întâmplările prin care trecuse, muşcându-şi buza de jos.

— *Comportamentul* ei, spuse el. Părea că îşi coboară partea din faţă sub plafonul de nori ca şi cum ar fi căutat ceva, apoi apărea în altă parte, în acelaşi mod, apoi în altă

parte şi tot aşa. Părea că cercetează metodic Upperside, porţiune cu porţiune, căutându-mă pe mine.

— Poate că ai personificat-o, Seldon, spuse Hummin. Poate că ai tratat nava cu tracţiune vectorială ca şi cum ar fi fost un animal straniu care era în căutarea ta. Nu era un animal, bineînţeles. Era doar o navă cu tracţiune vectorială, iar dacă *a fost* o navă meteorologică, comportamentul ei a fost perfect normal… şi inofensiv.

— Mie nu mi s-a părut aşa, spuse Seldon.

— Sunt sigur de asta, spuse Hummin, dar noi nu ştim nimic de fapt. Convingerea ta că ai fost în pericol este numai o presupunere. Afirmaţia lui Leggen că a fost o navă meteorologică este de asemenea doar o presupunere.

— Nu pot să cred că a fost o întâmplare complet nevinovată, se încăpăţână Seldon.

— Ei bine, spuse Hummin, să luăm în considerare ipoteza cea mai nefavorabilă – şi anume că nava te căuta pe tine. Cum ar fi putut şti acela care a trimis nava că tu te aflai acolo?

— L-am întrebat pe Dr. Leggen, interveni Dors, dacă în raportul său despre activitatea meteorologică pe care urma să o efectueze a introdus informaţia că Hari va face parte din grup. În mod normal n-ar fi avut niciun motiv să o facă, şi de altfel chiar a negat că ar fi făcut-o, fiind foarte surprins de întrebare. Eu l-am crezut.

— Nu te grăbi să-i dai crezare, spuse Hummin precaut. Nu cumva ar fi negat acest lucru, indiferent de situaţie? Acum întreabă-te, în primul rând, de ce i-a permis lui Seldon să meargă cu ei. Ştim că la început a fost împotrivă, dar s-a lăsat înduplecat fără să opună prea mare rezistenţă. Şi acest lucru mie mi se pare că nu prea îi stă în caracter lui Leggen.

Dors se încruntă şi spuse:

— Cred că ăsta ar fi un argument în favoarea ipotezei că el a aranjat întreaga afacere. Poate că a admis compania lui Hari numai ca să-l aducă în situaţia de a fi capturat. Poate că a primit ordine în acest sens. Putem merge mai departe cu ipotezele şi să presupunem că a convins-o pe

tânăra sa stagiară, Clowzia, să-i distragă atenţia lui Seldon şi să-l îndepărteze de grup, izolându-l. Asta ar explica ciudata lipsă de preocupare a lui Leggen faţă de absenţa lui Hari, atunci când a venit vremea ca grupul să coboare. Insistase ca Hari să fi plecat mai devreme şi pregătise terenul arătându-i cu grijă cum să ajungă singur jos. Asta ar explica de asemenea şi împotrivirea lui atunci când a fost solicitat să meargă din nou sus, în căutarea lui Seldon, întrucât nu dorea să piardă timp căutând pe cineva despre care presupunea că nu va mai fi găsit.

Hummin, care ascultase cu atenţie, spuse:

— Ai ţinut o pledoarie interesantă împotriva lui, dar să nu ne grăbim să o acceptăm cu prea mare uşurinţă. De altfel, a venit totuşi cu tine în Upperside.

— Din cauză că au fost detectaţi paşi. Şeful Seismologilor a depus mărturie în acest sens.

— Ei bine, Leggen a fost şocat sau surprins atunci când a fost găsit Seldon? Vreau să spun, altceva decât surpriza de a fi găsit pe cineva care fusese pus în mare pericol din propria-i neglijenţă. A reacţionat ca şi cum Seldon nu ar mai fi trebuit să se afle acolo? S-a comportat ca şi cum şi-ar fi pus întrebarea: Cum se face că nu au pus mâna pe el?

Dors se gândi cu atenţie, apoi spuse:

— A fost vizibil zdruncinat la vederea lui Hari zăcând acolo, dar nu mi-am putut da seama dacă mai era şi altceva în afara consternării fireşti, datorate situaţiei.

— Da, presupun că n-ai avut cum să-ţi dai seama.

Dar în acest moment, Seldon, care îşi plimbase privirea de la unul la celălalt în timp ce aceştia vorbeau, spuse:

— Nu cred că a fost Leggen.

Hummin îşi transferă atenţia asupra lui Seldon.

— De ce spui asta?

— În primul rând, după cum ai mai spus, era clar că el nu dorea să vin împreună cu ei. A fost necesară o zi întreagă de discuţii şi cred că a fost de acord numai pentru că a avut impresia că eu eram un matematician dotat, care l-ar fi putut ajuta în teoria lui meteorologică. Eu eram nerăbdător să merg acolo sus şi dacă ar fi primit ordine să

facă ceva ca să mă ducă în Upperside, n-ar fi fost cazul să fie *chiar atât* de reticent.

— Pare destul de rezonabil să presupunem că avea nevoie de tine doar pentru matematică. A discutat cu tine despre matematică? A făcut vreo încercare să-ţi explice teoria lui?

— Nu, zise Seldon, nu a făcut-o. A pomenit totuşi despre un contact pe care urma să-l stabilim ulterior. Necazul a fost că era preocupat în întregime de instrumentele lui. Am aflat că se aştepta să fie senin, lucru care nu s-a întâmplat, şi a sperat că instrumentele lui erau defecte, însă după toate aparenţele, acestea funcţionau normal, lucru care l-a dezamăgit. Cred că acesta a fost un element neaşteptat ce l-a făcut irascibil şi în acelaşi timp i-a îndepărtat atenţia de la mine. Cât despre Clowzia, tânăra care mi-a ţinut companie câteva minute, nu am senzaţia, dacă privesc înapoi, că m-a îndepărtat de grup în mod deliberat. Iniţiativa a fost a mea. Eram curios să aflu despre vegetaţia din Upperside, şi mai degrabă *eu* am fost acela care a îndepărtat-o pe ea de ceilalţi. Departe de a o încuraja în ceea ce făcea, Leggen a chemat-o înapoi când încă ceilalţi ne mai puteau zări. Eu am continuat să mă îndepărtez de unul singur, ieşind din raza lor vizuală.

— Şi cu toate acestea, spuse Hummin care părea că avea intenţia să facă obiecţii la orice nouă sugestie, dacă nava aceea te căuta pe tine, cei de la bord trebuie să fi ştiut că te vei fi aflat acolo. De unde să fi ştiut – dacă nu de la Leggen?

— Cel pe care-l bănuiesc, spuse Seldon, este un tânăr psiholog pe nume Lisung Randa.

— Randa? spuse Dors. Nu pot să cred. Îl *cunosc*. Este exclus să lucreze pentru Împărat. Este un anti-Imperialist înverşunat.

— Poate se preface, spuse Seldon. De fapt, pentru a ascunde faptul că este un agent Imperial, trebuie ca declaraţiile lui să fie făţişe, violente şi din cale afară de anti-Imperiale.

— Dar el nu este deloc aşa, spuse Dors. *Nu* este violent şi extremist în niciun fel. Este liniştit şi prietenos, iar părerile şi le exprimă întotdeauna în termeni moderaţi, aproape cu timiditate. Şi sunt convinsă că sunt sincere.

— Şi cu toate acestea, Dors, spuse Seldon pe un ton grav, el a fost cel care mi-a povestit primul despre proiectul meteorologic, el a fost cel care m-a determinat să merg în Upperside şi el a fost cel care l-a convins pe Leggen să-mi dea voie să merg cu ei, exagerând calităţile mele de matematician în încercarea de a-l convinge. Trebuie să ne punem întrebarea de ce era atât de nerăbdător să mă facă să mă duc acolo sus, de ce şi-a dat atâta silinţă?

— Pentru binele tău, probabil. Îl interesai, Hari, şi trebuie să se fi gândit că meteorologia ţi-ar putea fi de folos în psihoistorie. Nu e plauzibil?

— Hai să analizăm un alt aspect, spuse încet Hummin. S-a scurs o perioadă mare de timp între momentul în care Randa ţi-a povestit despre proiectul meteorologic şi momentul în care tu de fapt ai ajuns în Upperside. Dacă Randa nu se face vinovat de vreo rea intenţie, n-ar fi avut niciun motiv anume să ţină secret acest lucru. Dacă este o persoană prietenoasă şi sociabilă…

— Este, spuse Dors.

— … atunci este posibil să fi povestit mai multor prieteni ce aveai de gând să faci. De fapt, ca să subliniem un alt aspect, să presupunem că Randa *este* anti-Imperialist. Asta nu înseamnă că nu este un agent. Ar trebui să ne punem întrebarea: Al cui agent este? În interesul cui lucrează?

Seldon era uluit.

— Pentru cine altcineva dacă nu pentru Imperiu? Pentru cine altcineva, dacă nu pentru Demerzel?

Hummin ridică mâna.

— Eşti departe de a înţelege întreaga complexitate a politicii Trantoriene, Seldon. Mai spune-mi odată, spuse el întorcându-se spre Dors, care erau cele patru sectoare pe care le-a numit Dr. Leggen, din care ar fi fost cel mai probabil să fi provenit o navă meteorologică?

— Hestelonia, Wye, Ziggoreth, şi North Damiano.

— Nu cumva i-ai pus întrebarea sugerându-i şi răspunsul? Nu l-ai întrebat dacă vreun anume sector ar fi putut fi cel care a trimis nava?

— Nu, bineînţeles că nu. L-am întrebat pur şi simplu dacă ar putea să-şi dea cu părerea de unde a venit nava cu tracţiune vectorială.

— Şi tu, spuse Hummin întorcându-se spre Seldon, nu cumva ai zărit vreo caracteristică, vreun însemn, pe nava cu tracţiune vectorială?

Seldon ar fi dorit foarte mult să-i replice că nava de-abia putea fi zărită printre nori, că apărea pe perioade scurte, că el însuşi nu căuta însemne, ci căuta doar să scape… dar se abţinu. Desigur, Hummin ştia toate astea.

— Mă tem că nu, spuse el simplu.

— Dacă nava cu tracţiune vectorială avea vreo misiune de răpire, spuse Dors, nu ar fi fost normal să-şi ascundă însemnele?

— Este o presupunere logică, spuse Hummin, şi este probabil să fi fost aşa, dar în această Galaxie logica nu triumfă întotdeauna. Însă din moment ce Seldon nu a reţinut niciun detaliu în ceea ce priveşte nava, nu putem decât să facem speculaţii. Ceea ce am eu în cap acum este: Wye.

— De ce?[3] repetă Seldon. Cred că doreau să mă răpească din cauză că cei din navă considerau utile cunoştinţele mele de psihoistorie.

— Nu, nu.

Hummin ridică degetul arătător de la mâna dreaptă ca şi cum ai fi dădăcit un student.

— W-y-e. Este numele unui sector de pe Trantor. Un sector foarte aparte. De aproape trei mii de ani este condus de o dinastie de Primari. A fost o linie continuă, o singură dinastie. Acum aproape cinci sute de ani, doi Împăraţi şi două Împărătese din Linia Wye au stat pe tronul Imperial. A fost o perioadă relativ scurtă şi niciunul dintre domnitorii Wye nu au avut vreun succes deosebit şi nici nu s-au

[3] Wye şi why („de ce” în lb. engleză) au o pronunţie identică *(n.t.)*

remarcat prin ceva anume, dar Primarii din Wye nu au uitat niciodată acest precedent Imperial.

— N-au manifestat niciodată o neloialitate activă faţă de dinastiile care le-au urmat, continuă Hummin, dar nici nu au dat semne că ar fi slujit interesele acelor dinastii. În timpul rarelor perioade de război civil, şi-au menţinut un fel de neutralitate, făcând mişcări care păreau calculate cu grijă astfel încât să prelungească războiul şi dădeau impresia că cea mai bună soluţie de compromis era întoarcerea la domnia Wye. Nu le-a mers niciodată şi cu toate acestea au continuat cu încăpăţânare să încerce să obţină tronul. Actualul primar din Wye este deosebit de priceput. Acum este bătrân, dar ambiţia nu i-a scăzut deloc. Dacă i se întâmplă ceva lui Cleon – chiar şi o moarte naturală – Primarul va avea o şansă în plus la succesiune faţă de fiul mult prea tânăr al lui Cleon. Populaţia Galaxiei va fi întotdeauna un pic mai mult de partea unui pretendent cu precedente Imperiale. Aşa că, dacă Primarul din Wye a auzit de tine, i-ai putea servi ca profet, cu argumente ştiinţifice în interesul Liniei sale. Ar fi un prilej de mult aşteptat pentru a-i aranja un sfârşit convenabil lui Cleon, pentru a te folosi pe tine ca să prezici inevitabila succesiune a lui Wye şi o viitoare perioadă de pace şi prosperitate care va dura o mie de ani. Bineînţeles, odată ajuns pe tron Primarul din Wye, nu va mai avea nevoie de tine şi s-ar putea foarte bine să-l urmezi pe Cleon în mormânt.

Seldon fu cel care sparse liniştea sinistră care urmă.

— Dar nu *ştim* sigur că Primarul din Wye este cel care mă urmăreşte.

— Nu, nu ştiu. În acest moment, nu ştim nici măcar dacă te urmăreşte cineva. La urma urmelor, nava cu tracţiune vectorială putea fi o navă obişnuită pentru măsurători meteorologice, după cum a sugerat Leggen. Cu toate acestea, pe măsură ce veştile despre psihoistorie şi posibilităţile sale se răspândesc – şi se răspândesc, asta e sigur – din ce în ce mai mulţi dintre cei puternici sau

aproape puternici, pe Trantor sau oriunde, vor dori să se folosească de tine.

— Deci, ce avem de făcut în această situaţie? întrebă Dors.

— Asta-i o întrebare bună.

Hummin stătu o vreme pe gânduri, apoi spuse:

— Poate că a fost o greşeală că am venit aici. Pentru un profesor, este uşor de ghicit că cea mai probabilă ascunzătoare pe care ar alege-o ar fi o Universitate. Streeling este una dintre multele Universităţi, dar este dintre cele mai mari şi mai libere, aşa că în scurt timp acest loc va deveni nesigur. Cred că în cel mai scurt timp – poate chiar azi – Seldon trebuie dus în altă ascunzătoare, mai bună. Numai că...

— Numai că? spuse Seldon.

— Numai că nu ştiu unde.

— Cheamă cu ajutorul computerului o listă de denumiri geografice, spuse Seldon şi alege una la întâmplare.

— În niciun caz, spuse Hummin. Dacă procedăm astfel, putem găsi foarte bine un loc care să fie mai sigur, dar la fel de bine putem găsi unul care să fie mai puţin sigur decât media. Nu, trebuie să-l găsim prin deducţie... Într-un fel sau altul.

32

Cei trei rămaseră în camera lui Seldon până după prânz. Între timp, Hari şi Dors mai discutară câte ceva în şoaptă, dar Hummin se cufundase într-o tăcere aproape totală. Stătea şi acum în capul oaselor, mâncase puţin, iar chipul său serios (care, gândi Seldon, îl făcea să pară mai în vârstă decât era în realitate) păstrase o expresie liniştită şi retrasă.

Seldon şi-l imagină trecând în revistă imensa geografie a Trantorului, căutând un colţişor care putea fi ideal. Cu siguranţă, nu era deloc uşor.

Helicon, planeta lui Seldon, era mai mare cu un procent sau două decât Trantor şi avea un ocean mai puţin întins. Suprafaţa uscatului de pe Helicon era probabil cu 10 procente mai mare decât cea a uscatului de pe Trantor. Dar Helicon era slab populată, suprafaţa sa era presărată ici-colo cu câte un oraş; Trantor era *în întregime* un oraş. În timp ce Helicon era împărţit în douăzeci de sectoare administrative, Trantor avea mai mult de opt sute şi fiecare sector era el însuşi un complex de subdiviziuni.

În cele din urmă, Seldon spuse cu o urmă de disperare:

— Hummin, poate că cel mai bine ar fi să hotărăşti care dintre cei ce aspiră la serviciile mele este cel mai puţin periculos pentru mine, să mă duci la el şi să avem încredere în el că mă va apăra împotriva celorlalţi.

Hummin ridică privirea şi spuse cât se poate de serios:

— Nu este nevoie. Îl cunosc pe cel care îţi este cel mai puţin periculos şi te afli deja în mâinile lui.

Seldon zâmbi.

— Te pui pe aceeaşi treaptă cu Primarul din Wye şi cu Împăratul întregii Galaxii?

— Din punct de vedere al rangului, nu. Dar în ceea ce priveşte dorinţa de a te folosi, cred că pot să concurez cu ei. Numai că ei, şi ceilalţi pe care mi-i pot imagina, vor să pună mâna pe tine pentru a-şi consolida averea şi puterea, în timp ce eu nu am alt scop decât binele Galaxiei.

— Cred, spuse sec Seldon, că fiecare dintre rivalii tăi va susţine cu tărie – dacă va fi întrebat – că şi el se gândeşte numai la binele Galaxiei.

— Sunt sigur că aşa ar face, spuse Hummin, dar până acum, nu te-ai întâlnit decât cu unul dintre rivalii mei, după cum i-ai numit şi acela a fost Împăratul, iar pe el îl interesa doar ca tu să născoceşti preziceri care să-i consolideze lui dinastia. Eu nu îţi cer nimic de genul ăsta. Eu îţi cer să pui la punct o metodă a psihoistoriei prin care să poţi face predicţii matematice bine întemeiate, chiar dacă sunt doar de natură statistică.

— Adevărat. Cel puţin până acum, zise Seldon schiţând un zâmbet.

— În consecinţă, aş avea toate motivele să te întreb: Cum te descurci? Ai făcut vreun pas înainte?

Seldon nu era sigur dacă să râdă sau să se înfurie. După un timp, în care nu făcu nici una, nici alta, reuşi să spună calm:

— Progres? În mai puţin de două luni? Hummin, asta e ceva care ar putea foarte bine să dureze întreaga mea viaţă şi vieţile a o duzină de oameni care ar prelua pe mai departe munca mea… Şi chiar şi atunci, ar putea fi un eşec.

— Nu vorbesc despre ceva atât de decisiv cum ar fi o soluţie, sau atât de optimist cum ar fi începutul unei soluţii. Mi-ai spus foarte categoric de câteva ori că o psihoistorie care să poată fi folosită este posibilă, dar imposibil de pus în practică. Eu te întreb acum dacă întrezăreşti vreo speranţă să poată fi pusă în practică.

— Să fiu sincer, nu.

— Scuză-mă te rog, spuse Dors. Nu sunt matematician, dar sper că nu pun o întrebare idioată. Cum poţi să spui că ceva este posibil, şi în acelaşi timp nepractic? Te-am auzit spunând că, teoretic, te-ai putea întâlni personal cu toţi oamenii din Imperiu ca să le dai bineţe, dar că nu poţi să duci la bun sfârşit acest lucru deoarece nu ai putea trăi suficient. Însă de unde ştii că psihoistoria este ceva de genul ăsta?

Seldon o privi pe Dors, pe undeva nevenindu-i să creadă.

— Vrei să-ţi *explic* asta?

Ea dădu din cap cu atâta putere, încât îşi agită părul cârlionţat.

— Da, vreau.

— De fapt, spuse Hummin, şi eu vreau acelaşi lucru.

Seldon schiţă un zâmbet.

— Fără să mă folosesc de matematică?

— Te rog, spuse Hummin.

— Bine…

Se retrase în sine pentru a găsi o metodă de prezentare. Apoi spuse:

— Dacă vreţi să înţelegeţi un anume aspect al Universului, este bine să îl simplificaţi cât se poate de mult şi să ţineţi cont numai de acele proprietăţi şi caracteristici care vă sunt esenţiale pentru înţelegere. Dacă vreţi să aflaţi cum cade un obiect, nu are importanţă dacă este nou sau vechi, roşu sau verde, dacă are sau nu miros. Aceste informaţii le eliminaţi, pentru a nu complica inutil problema. Fenomenul simplificat îl puteţi numi model sau simulare şi îl puteţi prezenta fie grafic, pe ecranul unui computer, fie printr-o relaţie matematică. Dacă luăm în considerare teoria primitivă a gravitaţiei nerelativiste…

— Ai promis că n-o să te foloseşti de matematică, sări Dors. Nu încerca să le strecori dându-le numele de „primitivă”.

— Nu, nu. Am zis „primitivă” numai în sensul că este o teorie cunoscută din documentele noastre cele mai vechi, că momentul descoperirii ei se pierde în ceaţa antichităţii, precum focul sau roata. În orice caz, ecuaţiile unei astfel de teorii gravitaţionale conţin în ele însele o descriere a mişcării unui sistem planetar, a unei stele duble, a mareelor şi a altor lucruri. Folosind aceste ecuaţii, putem chiar să realizăm o simulare grafică şi să reprezentăm pe un ecran bi-dimensional o planetă înconjurând o stea, sau două stele înconjurându-se una pe alta. Putem reprezenta grafic sisteme mai complicate folosind o hologramă tri-dimensională. Astfel de simulări simplificate ne uşurează înţelegerea fenomenului mult mai mult decât studierea fenomenului însuşi. De fapt, fără ecuaţiile gravitaţionale, cunoştinţele noastre despre mişcarea planetelor şi despre mecanica celestă în general ar fi fost foarte reduse.

— Acum, continuă Seldon, pe măsură ce doriţi să aflaţi tot mai multe despre un fenomen, sau pe măsură ce un fenomen devine din ce în ce mai complex, aveţi nevoie de ecuaţii din ce în ce mai complicate, de programe din ce în ce mai detaliate şi veţi sfârşi printr-o simulare computerizată care este din ce în ce mai greu de înţeles.

— Nu poţi să faci o simulare a simulării? întrebă Hummin. Ai putea coborî cu o treaptă gradul de complexitate.

— În acest caz, va trebui să elimini anumite caracteristici ale fenomenului pe care doreşti să-l studiezi şi simularea ta va deveni inutilă. SCMPC – adică „simularea cea mai puţin complexă” – câştigă în complexitate mult mai repede decât fenomenul care trebuie simulat şi în final îl ajunge din urmă din punct de vedere al complexităţii. Astfel, cu mii de ani înainte s-a stabilit că Universul ca întreg, în *întreaga* sa complexitate, nu poate fi reprezentat *decât* printr-o simulare la fel de complexă ca Universul însuşi. Cu alte cuvinte, nu poţi obţine o imagine a întregului Univers decât dacă studiezi întregul Univers. S-a mai arătat de asemenea că dacă cineva încearcă să simuleze o părticică a Universului, apoi o altă părticică, apoi o altă părticică şi tot aşa cu intenţia de a le pune laolaltă pentru a obţine o imagine a întregului Univers, va descoperi că trebuie să facă o infinitate de astfel de simulări parţiale. În consecinţă, va fi nevoie de un timp infinit pentru a înţelege Universul în întregime, şi acesta nu este decât un alt mod de a spune că este imposibil să cunoşti totul.

— Până acum te-am înţeles, spuse Dors părând ea însăşi puţin surprinsă.

— Ei bine, ştim acum că unele lucruri relativ simple sunt *uşor* de simulat şi că pe măsură ce lucrurile devin din ce în ce mai complicate, devin din ce în ce mai *dificil* de simulat până când, în cele din urmă, devin *imposibil* de simulat. Dar la ce nivel de complexitate încetează simularea de a mai fi posibilă? Ei bine, ceea ce am arătat eu, folosindu-mă de o metodă matematică inventată în acest ultim secol şi cu care se lucrează destul de greu, chiar dacă dispunem de un computer mare şi foarte rapid, a fost că societatea noastră Galactică nu este prea complicată. *Poate* fi reprezentată printr-o simulare mai simplă decât ea însăşi. Şi am mers mai departe, arătând că aceasta ar conduce la posibilitatea de a prezice, în mod statistic, evenimente viitoare – mai

precis calculând probabilităţile *mai multor* evenimente şi nu pretinzând că un anumit eveniment *va avea* sigur loc.

— În acest caz, spuse Hummin, din moment ce *poţi* simula societatea Galactică, nu rămâne decât să te pui pe treabă. De ce ar fi un lucru imposibil de făcut?

— Pentru că nu am arătat decât că nu va fi nevoie de un timp infinit pentru a înţelege societatea Galactică. Dar dacă acest lucru va necesita un miliard de ani, tot nepractic se cheamă că este. Pentru noi, este acelaşi lucru cu infinitul.

— Deci, de cât timp va fi nevoie? De un miliard de ani?

— N-am fost în stare să determin cât timp va necesita, dar bănuiesc că cel puţin un miliard de ani. De aceea am sugerat acest număr.

— Dar nu eşti sigur.

— Am încercat să determin.

— Fără succes?

— Fără succes.

— Biblioteca Universităţii nu te poate ajuta? întrebă Hummin privind-o în acelaşi timp pe Dors.

Seldon dădu uşor din cap.

— Absolut deloc.

— Dors nu te poate ajuta?

— Nu cunosc nimic despre acest subiect, Chetter, suspină Dors. Nu pot decât să sugerez unele direcţii de cercetare. Dacă Hari cercetează şi nu găseşte nimic, sunt inutilă.

Hummin se ridică în picioare.

— În acest caz, nu mai are rost să rămâi aici la Universitate şi *trebuie* să mă gândesc la alt loc în care să te duc.

Seldon se întinse şi îşi împreună mâinile.

— Totuşi, am o idee, spuse el.

Hummin miji uşor ochii, ceea ce ar fi putut trăda surpriză – sau suspiciune.

— Când ţi-a venit ideea asta? Acum?

— Nu. Mi-a intrat în cap cu câteva zile înainte de a merge în Upperside. Această aventură a eclipsat-o o vreme,

dar atunci când ai întrebat de bibliotecă mi-am adus din nou aminte de ea.

Hummin se aşeză din nou.

— Vorbeşte-mi despre ideea ta – dacă nu cumva se scaldă în matematici.

— Matematicile nu intervin deloc. Citind istoria în bibliotecă, mi-am dat seama că societatea Galactică era mai puţin complicată în trecut. Acum douăsprezece mii de ani, când Imperiul era pe cale să se constituie, Galaxia cuprindea doar în jur de zece milioane de lumi locuite. Acum douăzeci de mii de ani, regatele pre-Imperiale cuprindeau împreună doar aproximativ zece mii de lumi. Cu şi mai mult timp în urmă, cine ştie la câte lumi se limita societatea? Poate chiar la o singură lume, ca în legendele de care ai amintit mai demult, Hummin.

— Şi crezi că ai fi în stare să pui psihoistoria în practică dacă ai lucra cu o societate Galactică mult mai simplă? întrebă Hummin.

— Da, am impresia că aş putea.

— Atunci, spuse Dors cu un entuziasm subit, să presupunem că aplici psihoistoria în cazul unei societăţi mai mici, din trecut, şi să presupunem că pe baza unui studiu a situaţiei pre-Imperiale poţi face predicţii pentru ceea ce s-ar fi putut întâmpla la o mie de ani după formarea Imperiului… ai putea atunci compara predicţiile tale cu situaţia care *a existat* de fapt o mie de ani mai târziu, ca să vezi cât de aproape eşti de adevăr.

— Considerând că ai putea şti dinainte care era situaţia în anul 1.000 al Erei Galactice, spuse Hummin fără entuziasm, nu ar fi un test corect. Ai fi în mod inconştient influenţat de informaţiile pe care deja le ai şi ai fi tentat să alegi astfel de valori pentru parametrii ecuaţiei tale încât să obţii ceea ce tu ştii că este soluţia.

— Nu cred, spuse Dors. Nu cunoaştem prea bine situaţia din anul 1.000 E.G. şi ar trebui să muncim zdravăn pentru a o afla. La urma urmelor, vorbim despre ceva care a existat acum unsprezece milenii.

Faţa lui Seldon căpătă o expresie de disperare.

— Cum adică nu cunoaştem prea bine situaţia din 1.000 E.G.? Existau şi atunci computere, nu-i aşa, Dors?

— Desigur.

— Şi bănci de date pe unităţi de memorie şi înregistrări audio şi video? Ar trebui să avem toate înregistrările din 1.000 E.G. aşa cum le avem pe cele de acum, din anul 12.020 E.G.

— Teoretic da, dar în practică… Ştii, Hari, este cam la fel cu ceea ce spui şi tu. Este posibil să ai toate înregistrările din 1.000 E.G., dar nu este practic să te aştepţi să le ai.

— Da, Dors, dar ceea ce spuneam eu se referea la demonstraţii matematice. Nu văd de ce ar trebui să se extindă şi la documentele istorice.

— Înregistrările nu ţin veşnic, Hari, spuse Dors de parcă s-ar fi scuzat. Băncile de memorie pot fi distruse sau şterse ca urmare a unui conflict sau se pot deteriora pur şi simplu, în timp. Orice bit de memorie, orice înregistrare la care nu se face apel o lungă perioadă de timp, va sfârşi prin a se confunda cu un semnal parazit. Se spune că cel puţin o treime din înregistrările Bibliotecii Imperiale sunt pur şi simplu de nedesluşit dar, bineînţeles, uzanţele nu vor permite ştergerea lor. Alte biblioteci sunt mai puţin legate de tradiţii. În biblioteca Universităţii Streeling, din zece în zece ani renunţăm la informaţiile nefolositoare. Evident, înregistrările frecvent apelate şi adesea multiplicate, în diverse lumi şi în diverse biblioteci – guvernamentale şi particulare – rămân suficient de clare timp de mii de ani, astfel încât multe dintre punctele esenţiale ale istoriei Galactice rămân cunoscute, chiar dacă au avut loc în vremuri pre-Imperiale. Însă, cu cât mergi mai mult înapoi în timp, cu atât este mai puţin probabil să le găseşti.

— Nu pot să cred aşa ceva, spuse Seldon. Mie mi se pare normal ca dacă o înregistrare este în pericol să dispară, să se facă noi cópii după ea. Cum pot fi lăsate informaţiile să dispară?

— Informaţiile care nu sunt cerute sunt informaţii inutile, spuse Dors. Îţi imaginezi că se cheltuie timp, efort şi energie, pentru a înnoi continuu datele inutile? Aceste

informaţii inutile se vor aduna cu timpul într-un număr extrem de mare.

— Totuşi, normal este să ai în vedere că cineva, cândva, ar putea avea nevoie de datele care sunt eliminate cu o atât de mare neglijenţă.

— O informaţie ar putea fi apelată o dată la o mie de ani. A o salva doar în ipoteza unei astfel de eventualităţi, nu este eficient. Chiar şi în ştiinţă. Vorbeai de ecuaţiile primitive ale gravitaţiei şi spuneai că sunt primitive din cauză că descoperirea lor se pierde în ceaţa antichităţii. De ce? Voi, matematicienii şi oamenii de ştiinţă, nu aţi salvat toate datele şi informaţiile care provin din înceţoşatele vremuri primitive, când au fost descoperite acele ecuaţii.

Seldon oftă şi nu făcu nicio încercare să răspundă.

— Deci, Hummin, spuse el, cam atât despre ideea mea. Pe măsură ce privim mai înapoi în timp şi pe măsură ce societatea devine din ce în ce mai puţin complicată, devine din ce în ce *mai probabilă* o psihoistorie care să poată fi de folos. Dar informaţiile se restrâng mai rapid chiar decât dimensiunea problemei, astfel încât psihoistoria devine *mai puţin probabilă* – iar *mai puţin probabilă* cântăreşte mai mult decât *mai probabilă*.

— Totuşi, mai există şi Sectorul Mycogen, spuse Dors gânditoare.

Hummin ridică rapid privirea.

— Aşa este, şi ar fi locul ideal unde l-am putea duce pe Seldon. Ar fi trebuit să mă fi gândit şi eu.

— Sectorul Mycogen, repetă Hari mutându-şi privirea de la unul la celălalt. Ce şi unde este Sectorul Mycogen?

— Hari, te rog, am să-ţi spun mai târziu. Acum am de făcut pregătiri. Vei pleca la noapte.

33

Dors încercase să-l determine pe Seldon să doarmă un pic. Urmau să plece la jumătatea dintre întuneric şi lumină,

la adăpostul „nopţii”, în timp ce restul Universităţii dormea. Ea era convinsă că el încă se mai putea odihni puţin.

— Şi tu să dormi iarăşi pe podea? întrebă Seldon.

Ea ridică din umeri.

— În pat nu este loc decât pentru unul şi dacă încercăm să ne înghesuim amândoi în el, niciunul dintre noi n-o să prea aibă parte de somn.

El o privi cu lăcomie preţ de o clipă, apoi spuse:

— Atunci, de data asta, am să dorm eu pe podea.

— Nu, n-ai să faci asta. Nu eu am fost cea care a zăcut în comă sub lapoviţă.

Se întâmplă că niciunul dintre ei nu reuşea să adoarmă. Deşi făcuseră întuneric în cameră şi deşi bâzâitul permanent de pe Trantor era doar un sunet slab în împrejurimile relativ tăcute ale Universităţii, Seldon găsi că trebuia să stea de vorbă.

— Ţi-am făcut atâtea greutăţi, Dors, aici la Universitate, spuse el. Te-am reţinut de la muncă. Şi cu toate astea, îmi pare rău că trebuie să te părăsesc.

— Nu mă vei părăsi, spuse Dors. Vin cu tine. Hummin îmi aranjează o învoire.

— Nu-ţi pot cere să faci asta, spuse Seldon tulburat.

— Tu, nu. Hummin însă mi-o cere. Trebuie să am grijă de tine. La urma urmelor, am făcut o greşeală în legătură cu Upperside, şi trebuie să mi-o răscumpăr.

— Ţi-am mai spus. Te rog să nu te simţi vinovată de acea întâmplare... Dar trebuie să recunosc că m-aş simţi mult mai bine cu tine alături. De-aş fi sigur că nu-ţi fac viaţa mai grea...

— Nu mi-o faci, Hari, spuse Dors cu blândeţe. Te rog să dormi.

Seldon rămase tăcut o vreme, apoi şopti:

— Eşti sigură că Hummin poate să rezolve orice, Dors?

— Este un om deosebit, spuse Dors. Cred că are trecere aici la Universitate şi oriunde altundeva. Dacă spune că îmi poate aranja o învoire pe termen nedefinit, sunt sigură că poate. Este un om deosebit de *convingător*.

— Ştiu asta, spuse Seldon. Uneori mă întreb ce vrea el *de fapt* de la mine.

— Ceea ce spune, zise Dors. Este un om cu idei şi vise puternice şi nobile.

— Vorbeşti ca şi cum l-ai cunoaşte bine, Dors.

— O, da, îl cunosc bine.

— Intim?

Dors scoase un sunet ciudat.

— Nu ştiu ce vrei să insinuezi, Hari, dar luând înţelesul cel mai obraznic… Nu, nu îl cunosc intim. Şi, oricum, ce te interesează pe tine?

— Îmi pare rău, spuse Seldon. Pur şi simplu nu doream ca din greşeală să-i violez altuia…

— Proprietatea? Asta este o insultă şi mai mare. Cred că ar fi mai bine să dormi.

— Îmi cer scuze din nou, Dors, dar nu *pot* să dorm. Lasă-mă cel puţin să schimb subiectul. Nu mi-ai explicat ce este Sectorul Mycogen. De ce este bine ca eu să merg acolo? Cum arată?

— E un sector unic, cu o populaţie de doar vreo două milioane… dacă îmi aduc bine aminte. Ideea este că Mycogenienii respectă cu stricteţe o mulţime de tradiţii din istoria timpurie şi se presupune că au înregistrări foarte vechi, pe care nimeni altcineva nu le mai are. Este mult mai probabil să-ţi fie mai de folos decât istoricii propriu-zişi, în încercarea de a cerceta vremurile pre-Imperiale. Vorbele tale despre istoria timpurie mi-au adus aminte de acest lucru.

— Le-ai văzut vreodată înregistrările?

— Nu. Nu cunosc pe nimeni care să le fi văzut.

— Atunci, poţi fi sigură că înregistrările există cu adevărat?

— Ca să fiu sinceră, nu. Impresia ne-Mycogenienilor este că aceştia sunt o ceată de nebuni, dar este posibil ca impresia să fie nedreaptă. Cert este că ei *spun* că au înregistrări, deci probabil că le au. În orice caz, acolo vom fi la adăpost. Mycogenienii sunt foarte puţin permeabili la

ceea ce vine din exteriorul sectorului lor… Şi acum, te rog să dormi.

Şi în cele din urmă, Seldon adormi.

34

Hari Seldon şi Dors Venabili părăsiră domeniile Universităţii la 0300. Seldon îşi dădu seama că Dors trebuia să conducă. Cunoştea Trantorul mai bine decât el – cu doi ani mai bine. Era evident o prietenă apropiată a lui Hummin (cât de apropiată? întrebarea asta îl tot sâcâia) şi îi pricepuse instrucţiunile.

Atât ea cât şi Seldon erau înveşmântaţi în mantale lucioase cu glugi strânse pe cap. Cu câţiva ani în urmă, acest stil fusese o toană trecătoare a modei la Universitate (şi printre tinerii intelectuali, în general); acum, deşi ar fi putut provoca râsul, straiele acestea aveau avantajul că îi acopereau şi îi făceau de nerecunoscut… cel puţin la o privire fugară.

— Există posibilitatea, spusese Hummin, ca întâmplarea din Upperside să fi fost absolut nevinovată şi să nu te urmărească niciun agent, Seldon. Dar să fim pregătiţi pentru ce-i mai rău.

— Nu mergi cu noi? întrebase Seldon neliniştit.

— Aş vrea să vin, spusese Hummin, dar trebuie să am grijă să nu absentez prea mult de la lucru, altfel am să ajung eu însumi o ţintă. Înţelegi?

Seldon oftase. Înţelegea.

Se urcară într-un Expres şi găsiră un loc cât mai departe de puţinii călători care se urcaseră înainte. (Seldon se întrebă ce motiv ar avea *cineva* să meargă cu Expresul la ora trei dimineaţa… apoi se gândi că aveau noroc că nu erau singuri, altfel el şi cu Dors ar fi atras prea mult atenţia.)

Seldon începu să privească panorama nesfârşită care îi trecea prin faţa ochilor în timp ce şirul de vagoane, şi el

nesfârşit, alerga pe monoraiul nesfârşit, acţionat de un nesfârşit câmp electromagnetic.

Expresul trecu de blocurile de locuinţe, unele dintre ele foarte înalte, dar altele, din câte ştia, foarte adânci. Totuşi, dacă zeci de milioane de kilometri pătraţi formau un întreg oraş, nu era nevoie de construcţii foarte înalte sau foarte aglomerate, chiar dacă ele trebuiau să adăpostească patruzeci de miliarde de oameni. Întâlniseră zone largi şi majoritatea păreau destinate culturilor… dar unele aveau evident înfăţişarea unor parcuri. Erau multe clădiri a căror destinaţie nu o putea ghici. Fabrici? Instituţii? Cine să ştie? Un cilindru mare şi inexpresiv îi dădu impresia că putea să fie un rezervor de apă. La urma urmelor, Trantorul trebuia să aibă o sursă de aprovizionare cu apă proaspătă. Strângeau ploaia din Upperside, o filtrau, o tratau şi apoi o stocau? Se părea că altă soluţie nu aveau.

Seldon nu avu însă prea mult timp la dispoziţie pentru a admira priveliştea.

— Aici trebuie să coborâm, şopti Dors.

Se ridică în picioare şi degetele ei puternice îl apucară de braţ.

Ieşiseră din Expres şi acum stăteau pe o podină solidă, în timp ce Dors studia indicatoarele de direcţie.

Însă indicatoarele nu erau prea edificatoare; şi erau şi multe. Curajul îl părăsi pe Seldon. Majoritatea erau ideograme sau iniţiale, care fără îndoială puteau fi înţelese de Trantorieni, însă lui îi erau complet necunoscute.

— Pe aici, spuse Dors.

— Pe unde? De unde ştii?

— Vezi acolo? Două aripi şi o săgeată.

— Două aripi? Aha.

Se gândise la un „w” întors, larg şi plat, dar ceea ce privea el puteau fi aripile stilizate ale unei păsări.

— De ce nu folosesc cuvinte? spuse el morocănos.

— Deoarece cuvintele diferă de la o lume la alta. Ceea ce aici înseamnă „aeroreactor”, pe Cinna ar putea însemna „săgeată”, iar în alte lumi, „uliu”. Cele două aripi cu o săgeată reprezintă un simbol Galactic pentru o aeronavă,

iar acest simbol este înţeles pretutindeni... Pe Helicon, nu folosiţi simboluri?

— Nu prea. Helicon este o lume destul de omogenă din punct de vedere cultural şi avem tendinţa fermă de a ne forma propriile noastre obiceiuri din cauză că suntem eclipsaţi de vecinii noştri.

— Vezi? spuse Dors. Aici ar putea fi utilă psihoistoria ta. Ai putea arăta că, deşi dialectele sunt diferite, folosirea simbolurilor pretutindeni în Galaxie este o forţă unificatoare.

— Asta n-o să ajute la nimic.

Mergea în urma ei pe o alee întunecată şi o parte a minţii sale se întrebă care era criminalitatea pe Trantor şi dacă asta era o zonă cu criminalitate înaltă.

— Poţi avea un miliard de reguli care să se refere la acelaşi fenomen şi nu poţi obţine o generalizare din ele. Asta este ceea ce trebuie să se înţeleagă atunci când se spune că un sistem poate fi înţeles doar printr-un model la fel de complex ca însuşi sistemul... Dors, mergem să ne urcăm într-un aeroreactor?

Ea se opri să-l privească, încruntându-se amuzată.

— Din moment ce urmărim simbolurile pentru aeroreactoare, doar nu îţi închipui că mergem spre un teren de golf... Nu cumva ţi-e frică de aeroreactoare, aşa cum le e multor Trantorieni?

— Nu, nu. Pe Helicon zburăm în voie, iar eu mă folosesc adesea de aeroreactoare. Numai că atunci când Hummin m-a dus la Universitate, a evitat liniile aeriene comerciale, gândindu-se că vom lăsa o urmă prea vizibilă.

— Asta din cauză că ştiau de unde aveai să porneşti, Hari, şi erau deja pe urmele tale. Acum s-ar putea să nu ştie unde te afli. În plus, vom folosi un aeroport puţin cunoscut şi un aeroreactor *particular*.

— Şi cine o să piloteze?

— Un prieten de-al lui Hummin, presupun.

— Crezi că putem avea încredere în el?

— Dacă este prieten cu Hummin, cu siguranţă.

— Ai o părere foarte bună despre Hummin, zise Seldon cu un acces de nemulţumire.

— Am şi motive, spuse Dors neprecupeţindu-şi laudele. Este cel mai bun.

Nemulţumirea lui Seldon nu scăzu în intensitate.

— Iată aeroreactorul, spuse Dors.

Era unul micuţ, cu aripile de o formă ciudată. Lângă el se afla un om scund, îmbrăcat în culorile strălucitoare obişnuite ale Trantorienilor.

— Noi suntem psiho, spuse Dors.

— Şi eu sunt istoric, spuse pilotul.

Se urcară în aeroreactor în urma lui.

— A cui idee au fost parolele? spuse Seldon.

— A lui Hummin, spuse Dors.

Seldon izbucni în râs.

— Nu prea credeam că Hummin ar putea avea simţul umorului. Este atât de serios.

Dors zâmbi.

8. Sunmaster

SUNMASTER FOURTEEN – ... Un conducător al Sectorului Mycogen din vechiul Trantor... Se cunosc puţine despre el, ca de altfel despre toţi conducătorii acestui străvechi sector. Faptul că joacă un oarecare rol în istorie se datorează relaţiei sale cu Hari Seldon în timpul Fugii...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

35

În spatele compartimentului înghesuit al pilotului se aflau doar două locuri şi atunci când Seldon se aşeză pe scaun, tapiţeria acestuia se mulă sub el şi o plasă apăru din faţă şi îi înconjură picioarele, talia şi pieptul. Apoi, fruntea şi urechile îi fură acoperite de o cască. Se simţi prizonier, iar atunci când se întoarse spre stânga, cu mare greutate – şi foarte puţin – putu să vadă că Dors era prinsă la fel.

Pilotul îşi ocupă locul şi făcu o verificare a comenzilor.

— Sunt Endor Levanian, spuse el apoi, la dispoziţia dumneavoastră. Aţi fost astfel legaţi din cauză că la decolare vom fi supuşi unei acceleraţii serioase. Odată ce vom zbura sub cerul liber, veţi fi eliberaţi. Nu este nevoie să-mi spuneţi numele dumneavoastră. Nu mă interesează.

Se întoarse în scaun spre ei şi le zâmbi. Avea o faţă ca de pitic, care se încreţea pe măsură ce buzele i se lăţeau în zâmbet.

— Copii, aveţi emoţii?

— Eu sunt Provincială, spuse încet Dors, şi sunt obişnuită cu zborul.

— Acelaşi lucru este valabil şi pentru mine, spuse Seldon cu o urmă de aroganţă.

— Excelent, copii. Desigur, ăsta nu este un aeroreactor cu care sunteţi voi obişnuiţi şi probabil că nu aţi zburat niciodată noaptea, dar contez pe voi că veţi face faţă.

Şi el era legat, dar Seldon putu să observe că braţele îi erau complet libere.

Un zumzet monoton se auzea în interiorul aeronavei, crescând în intensitate şi în tonalitate. Fără ca de fapt să deranjeze, avea ceva care părea ameninţător şi Seldon îşi scutură capul, ca şi cum ar fi vrut să-şi scoată sunetul din urechi. Însă această tentativă nu păru decât să întărească strânsoarea caschetei.

Apoi, avionul ţâşni (fu singurul verb pe care Seldon îl găsi potrivit pentru a descrie evenimentul) în aer, iar el se trezi împins cu putere în scaun, înspre înapoi şi în jos.

Prin parbrizul din faţa pilotului Seldon văzu, cu o tresărire de groază, cum înaintea lor se ridica un zid neted... iar apoi, în zid, apăru o deschizătură rotundă. Era asemănătoare cu gaura în care intrase aerotaxiul în ziua în care el şi cu Hummin părăsiseră Sectorul Imperial. Însă, deşi părea suficient de largă pentru fuselajul avionului, în niciun caz nu lăsa loc şi pentru aripi.

Seldon întoarse capul spre dreapta, cât putu de mult, la timp ca să vadă aripa de pe partea sa micşorându-se, până la dispariţie.

Avionul se năpusti în deschizătură, fu preluat de câmpul electromagnetic şi purtat înainte în lungul unui tunel luminat. Acceleraţia era constantă şi din când în când se făceau auzite unele păcănituri pe care Seldon şi le închipui datorate trecerii pe deasupra porţiunilor de separaţie între magneţi.

Şi apoi, în mai puţin de zece minute, avionul fu aruncat în văzduh, pătrunzând deodată în întunericul atotcuprinzător al nopţii.

După ce scăpă din câmpul electromagnetic, avionul deceleră, iar Seldon se simţi împins cu violenţă în plasă şi câteva momente, în care nici măcar nu putu să respire, simţi cum parcă plasa încerca să treacă prin el.

Apoi presiunea dispăru şi în acelaşi timp dispăru şi plasa.

— Cum vă simţiţi, copii? se auzi vocea veselă a pilotului.

— Nu prea îmi dau seama, zise Seldon.

Se întoarse spre Dors.

— Eşti în regulă? o întrebă.

— Desigur, spuse ea. Cred că Dl. Levanian ne-a pus la încercare, ca să vadă dacă suntem într-adevăr Provinciali. Nu-i aşa, Domnule Levanian?

— Unora le plac senzaţiile tari, spuse Levanian. Vouă nu?

— Între anumite limite, spuse Dors.

— Ca oricărei persoane normale, adăugă Seldon aprobator.

— Poate că ţi s-ar fi părut mai puţin amuzant, domnule, continuă Seldon, dacă ţi s-ar fi rupt aripile avionului.

— Imposibil, domnule. V-am spus că ăsta nu este un avion obişnuit, de-al vostru. Aripile sunt complet computerizate. Îşi modifică lungimea, coarda, curbura şi forma, în funcţie de viteza avionului, de viteza şi de direcţia vântului, de temperatură şi de o grămadă de alte variabile. Aripa nu s-ar rupe decât dacă avionul însuşi ar fi supus la nişte tensiuni care l-ar putea despica în două.

Hubloul lui Seldon fu lovit de o rafală de ploaie.

— Plouă, spuse el.

— Plouă foarte des, spuse pilotul.

Seldon privi prin hublou. Pe Helicon, sau pe oricare altă lume, s-ar fi putut vedea lumini – creaţii luminoase ale omului. Dar pe Trantor era întuneric… Ei, nu chiar peste tot. Într-un loc zări cum clipea un fascicul de lumină. Probabil că porţiunile mai înalte din Upperside aveau lumini de avertizare.

Ca de obicei, Dors observă că Hari nu prea era în apele lui.

— Sunt sigură că pilotul ştie ce face, spuse ea bătându-l uşor pe mână.

— Am să mă străduiesc să am şi eu încredere în el, dar aş dori să ne mai spună şi nouă ce face, spuse Seldon cu o voce suficient de puternică pentru a fi auzit.

— N-am nimic împotrivă, spuse pilotul. Pentru început, suntem în urcare şi în câteva minute ne vom afla deasupra norilor. Acolo nu va mai ploua şi vom putea zări chiar stele.

Remarca sa venise la timp, căci câteva stele începuseră să licărească printre ultimele rămăşiţe deşirate ale norilor şi apoi totul fu inundat de strălucire, în timp ce pilotul stinse luminile din cabină. Doar slaba iluminare a panoului său de bord rămase să concureze lumina de afară. În jurul avionului, cerul scapără strălucitor.

— Este pentru prima oară în ultimii doi ani că văd stele, spuse Dors. Nu-i aşa că sunt minunate? Sunt atât de strălucitoare… şi sunt atât de multe.

— Trantor este mai aproape de centrul Galaxiei decât majoritatea celorlalte lumi, spuse pilotul.

Helicon aflându-se într-un colţ îndepărtat al Galaxiei şi cerul său fiind slab luminat de stele şi neinteresant, Seldon rămăsese fără grai.

— Ce silenţios a devenit zborul, spuse Dors.

— Aşa este, spuse Seldon. Cum este acţionat avionul, Domnule Levanian?

— Cu un motor cu microfuziune şi cu un jet subţire de gaz fierbinte.

— Nu ştiam că au fost realizate motoare cu microfuziune. Se vorbeşte despre ele, dar…

— Nu s-au realizat decât câteva avioane micuţe, ca acesta. Deocamdată nu sunt decât pe Trantor şi toate sunt folosite de înaltele oficialităţi guvernamentale.

— Costul unei asemenea călătorii trebuie să fie foarte mare, spuse Seldon.

— Foarte mare, domnule, într-adevăr.

— Atunci, cât l-a costat asta pe Domnul Hummin?

— Acest zbor nu costă nimic. Domnul Hummin este un bun prieten al companiei care deţine aceste avioane.

Seldon mormăi ceva.

— De ce nu sunt mai multe astfel de avioane cu microfuziune? întrebă el apoi.

— În primul rând, pentru că sunt prea scumpe, domnule. Puţinele avioane cu microfuziune care există în prezent satisfac toate cererile.

— Dacă s-ar construi avioane mai mari, poate că cererea ar fi mai mare.

— Poate, dar compania nu a reuşit niciodată să realizeze motoare cu microfuziune suficient de puternice pentru avioanele mari.

Seldon îşi aduse aminte de nemulţumirea lui Hummin, datorată faptului că inovaţia tehnologică ajunsese la un nivel scăzut.

— Decadenţă, murmură el.

— Poftim? spuse Dors.

— Nimic, spuse Seldon. Mă gândeam la un lucru pe care mi l-a spus Hummin odată.

Privi stelele de afară şi spuse:

— Mergem spre vest, Domnule Levanian?

— Da. De unde ştiţi?

— Cred că am fi văzut zorile până acum, dacă ne-am fi îndreptat spre est, în întâmpinarea lor.

Dar zorile, înconjurând planeta, îi ajunseră în cele din urmă şi lumina soarelui – *cea adevărată* – pătrunse în cabină. Însă asta nu dură mult, deoarece avionul coborî botul şi intră printre nori. Albastrul şi auriul dispărură şi fură înlocuite de un cenuşiu murdar şi atât Seldon cât şi Dors fură dezamăgiţi că nu mai puteau să admire, câteva momente în plus, adevărata lumină a soarelui.

După ce coborâră sub nori, Upperside se ivi imediat sub ei şi suprafaţa sa – cel puţin în această regiune – era un amestec împestriţat de grote împădurite între care se strecurau pajişti cu iarbă. Era exact ceea ce Clowzia îi spusese că exista în Upperside.

Dar din nou nu avură prea mult timp pentru observaţii. Sub ei apăru o deschizătură, încadrată de o inscripţie. O citiră: MYCOGEN.

Plonjară înăuntru.

36

Aterizară pe un aeroport care, spre mirarea lui Seldon, părea pustiu. Pilotul, care îşi îndeplinise misiunea, le strânse mâinile lui Hari şi lui Dors, după care se grăbi să se

înalţe cu avionul în aer şi se repezi cu el într-o deschizătură care îi apăruse pentru a putea pleca.

După aceea, păru că nu mai aveau altceva de făcut decât să aştepte. Erau banchete pe care ar fi putut sta, probabil, o sută de oameni, dar Seldon şi Dors erau singurele persoane prin preajmă. Aeroportul era dreptunghiular, înconjurat de ziduri în care probabil că erau multe tuneluri ce se puteau deschide pentru a primi avioane sau pentru a le lăsa să plece. Dar, după ce al lor plecase, nu mai zăriră niciunul pe acolo şi nici nu sosi cât timp aşteptară.

Nu venea nimeni şi nu era niciun semn că aici ar fi existat vreo aşezare omenească; viaţa intensă şi zgomotoasă de pe Trantor nu ajunsese în aceste locuri.

Seldon găsi că această singurătate era insuportabilă. Se întoarse spre Dors şi spuse:

— Ce trebuie să facem noi aici? Ai vreo idee?

Dors scutură din cap.

— Hummin mi-a spus că ne vom întâlni cu Sunmaster Fourteen. Nu ştiu nimic altceva.

— Sunmaster Fourteen? Ce-ar putea fi asta?

— Un om, cred. După nume, nu-mi dau seama dacă este bărbat sau femeie.

— Ciudat nume.

— Ciudăţenia este în mintea celui care aude. Şi eu sunt câteodată luată drept bărbat de către cei care nu m-au întâlnit niciodată.

— Ce proşti, spuse Seldon zâmbind.

— Ba deloc. Judecând după numele meu, ei *sunt* îndreptăţiţi să creadă asta. Mi s-a spus că pe multe alte lumi, este un nume masculin destul de obişnuit.

— Eu nu l-am mai auzit niciodată înainte de a te întâlni pe tine.

— Din cauză că nu eşti un călător Galactic. Numele de „Hari” este destul de obişnuit pretutindeni, deşi am întâlnit odată o femeie al cărei nume era „Hare” şi se pronunţa la fel ca şi numele tău, dar cu „e”. În Mycogen, după câte îmi

aduc aminte, numele oamenilor se limitează la numele de familie – şi sunt numerotate.

— Dar Sunmaster[4] pare prea pretenţios pentru a fi un nume.

— Ce contează puţină lăudăroşenie? Pe Cinna, „Dors” vine de la o veche expresie locală care înseamnă „darul primăverii”.

— Pentru că te-ai născut primăvara?

— Nu. Am văzut pentru prima oară lumina zilei în mijlocul verii de pe Cinna, dar alor mei li s-a părut un nume foarte plăcut, indiferent de sensul său – în mare parte uitat.

— Atunci poate că Sunmaster…

Şi atunci se auzi o voce adâncă, severă, care spuse:

— Membru de trib, acesta este numele meu.

Seldon tresări, privi în stânga. Un autoturism descoperit se apropiase de ei, nu-şi dădea seama cum. Era pătrat şi arhaic, arătând aproape ca un vagon de mărfuri. Înăuntru, la comenzi, se afla un bătrân înalt care, în ciuda vârstei, părea viguros. Cu o măreţie impunătoare, coborî din autoturism.

Purta o robă lungă şi albă, cu mâneci largi şi strânse pe încheietura mâinii. Sub robă se puteau vedea sandale uşoare, din care degetul mare ieşea afară. Capul său, cu o ovalitate superbă, era complet fără păr. Îi privi liniştit pe cei doi, cu ochii săi albaştri şi adânci.

— Bine ai venit, membru de trib, spuse el.

Seldon răspunse imediat, cu politeţe.

— Salutări, domnule.

Apoi, vizibil nedumerit, întrebă:

— Cum aţi intrat?

— Prin intrare, care s-a închis apoi în urma mea. N-aţi fost atenţi.

— Probabil că nu. Dar atunci nu ştiam la ce să ne aşteptăm. Nici acum nu ştim.

[4] Sunmaster Fourteen – (în lb. engleză) Stăpânul Soarelui, Paisprezece *(n.t.)*

— Membrul de trib Chetter Hummin a informat Frăţia că vor sosi membri din două triburi. A cerut să vi se poarte de grijă.

— Deci îl cunoaşteţi pe Hummin.

— Da. Ne-a ajutat. Şi deoarece el, un valoros membru de trib, ne-a ajutat şi noi trebuie să-l ajutăm pe el. Sunt puţini cei care vin în Mycogen şi puţini cei care îl părăsesc. Eu vă voi asigura protecţia, vă voi da o locuinţă, voi avea grijă să nu fiţi deranjaţi. Aici veţi fi în siguranţă.

— Vă suntem recunoscători, Sunmaster Fourteen, spuse Dors aplecând capul.

Sunmaster se întoarse spre ea ca să o privească, cu un aer calm, de dispreţ.

— Cunosc obiceiurile altor triburi, spuse el. Ştiu că acolo, o femeie poate foarte bine să vorbească înainte ca cineva să i se adreseze. În consecinţă, nu mă consider jignit. I-aş cere însă să fie cu băgare de seamă când se va afla printre ceilalţi Fraţi, care s-ar putea să fie mai puţin la curent cu astfel de obiceiuri.

— Serios? spuse Dors.

Era vizibil că deşi Sunmaster nu se simţise jignit, *ea* se simţea.

— Serios, aprobă Sunmaster. Iar atunci când sunt singur cu voi, nu este nevoie să folosiţi indicativul meu numeric. „Sunmaster” va fi suficient... Acum am să vă rog să veniţi cu mine, ca să părăsim acest loc prea tribal pentru liniştea mea sufletească.

— Toţi avem nevoie de linişte sufletească, spuse Seldon poate puţin mai tare decât era necesar, şi nu ne vom mişca din locul ăsta decât dacă primim asigurări că nu vom fi forţaţi să vă facem pe plac împotriva firii noastre. Obiceiul nostru este ca o femeie să poată vorbi ori de câte ori are ceva de spus. Dacă aţi fost de acord să ne asiguraţi protecţia, atunci protecţia trebuie să fie nu numai fizică ci şi psihică.

Sunmaster îi aruncă lui Seldon o privire liniştită şi spuse:

— Eşti îndrăzneţ, tinere membru de trib. Numele tău?

— Eu sunt Hari Seldon de pe Helicon. Însoţitoarea mea este Dors Venabili de pe Cinna.

Sunmaster se înclină uşor atunci când Seldon îşi pronunţă propriul nume şi nu schiţă nicio mişcare la pomenirea numelui lui Dors.

— Am jurat Membrului de trib Hummin, spuse el, că vă vom proteja, aşa că îmi voi da silinţa să o protejez şi pe însoţitoarea ta în această privinţă. Dacă îi face plăcere să fie chiar atât de obraznică, voi face tot posibilul să fie considerată nevinovată… Un lucru va trebui totuşi să respectaţi.

Şi arătă cu degetul, cu un dispreţ infinit, mai întâi spre capul lui Seldon, apoi spre cel al lui Dors.

— Ce vreţi să spuneţi? întrebă Seldon.

— Părul de pe cap.

— Ce-i cu el?

— Nu trebuie văzut.

— Vreţi să spuneţi că trebuie să ne radem pe cap, ca şi dumneavoastră? În niciun caz.

— Eu nu sunt ras pe cap, Membru de trib Seldon. Am fost depilat la pubertate, ca toţi Fraţii şi femeile lor.

— Dacă este vorba de depilare, atunci mai mult ca oricând răspunsul este nu… niciodată.

— Membru de trib, nu vă cerem nici să vă radeţi, nici să vă depilaţi. Nu vă cerem decât să vă acoperiţi părul atunci când vă aflaţi printre noi.

— Cum?

— Am adus caschete care vi se vor mula pe cap, împreună cu benzi care vă vor ascunde părul de deasupra ochilor – sprâncenele. Le veţi purta atâta vreme cât vă veţi afla printre noi. Şi bineînţeles, Membru de trib Seldon, te vei bărbieri zilnic – sau chiar mai des, dacă este necesar.

— Dar pentru ce trebuie să facem asta?

— Pentru că pentru noi, părul de pe cap este respingător şi obscen.

— Sunt sigur că dumneavoastră şi toţi oamenii dumneavoastră ştiţi că stă în obiceiul altora, pe toate lumile din Galaxie, să-şi păstreze părul de pe cap.

— Ştim. Şi cei care, ca şi mine, au de-a face din când în când cu membri de trib, sunt obligaţi să suporte vederea părului de pe cap. Noi facem faţă, dar este nedrept să cerem tuturor Fraţilor să sufere la vederea acestuia.

— În cazul acesta, foarte bine, Sunmaster, spuse Seldon. Dar spuneţi-mi un lucru. Din moment ce te naşti cu păr pe cap ca toată lumea şi din moment ce-l păstrezi vizibil până la pubertate, de ce este atât de necesar să îl înlături? Este doar un obicei sau are argumente logice?

— Prin depilare, spuse bătrânul Mycogenian cu mândrie, îi arătăm tânărului că el sau ea a devenit adult; şi, depilaţi fiind, adulţii îşi vor aduce mereu aminte cine sunt şi nu vor uita niciodată că toţi ceilalţi sunt doar nişte membri de trib.

Nu aşteptă replica (de fapt, Seldon nu fu în stare să găsească niciuna) şi scoase dintr-un pliu al robei sale un pumn de bucăţele mici de plastic de diferite culori, privind îndelung la cele două chipuri dinaintea lui, ţinând mai întâi o bucăţică, apoi alta, în faţa fiecărei figuri.

— Culorile trebuie să se potrivească în mod plăcut, spuse el. Nimeni nu se va păcăli crezând că nu purtaţi caschete, dar nu trebuie să aveţi o înfăţişare neplăcută.

În cele din urmă, Sunmaster îi dădu o anumită bucăţică lui Seldon, arătându-i cum să facă să şi-o transforme în cascheta.

— Te rog să ţi-o pui, Membru de trib Seldon, spuse el. O să ţi se pară mai dificil la început, dar o să te obişnuieşti.

Seldon şi-o puse, dar la primele două încercări, cascheta îi alunecă înspre înapoi atunci când dădu să şi-o tragă pe ceafă.

— Începi chiar de deasupra sprâncenelor, spuse Sunmaster.

Îşi mişca degetele, ca şi cum ar fi fost tentat să-l ajute.

— Nu vreţi să o faceţi dumneavoastră în locul meu? spuse Seldon înăbuşindu-şi un zâmbet.

Sunmaster se trase înapoi, spunând, aproape agitat:

— Nu pot. Ar trebui să-ţi ating părul.

Seldon reuşi să şi-o fixeze şi apoi urmă sfaturile lui Sunmaster, trăgând de ea ici şi colo, până când părul îi fu

acoperit în întregime. Benzile pentru sprâncene şi le potrivi cu uşurinţă. Dors, care privise cu atenţie, îşi puse cascheta fără probleme.

— Cum se scoate? întrebă Seldon.

— Nu trebuie decât să găseşti o margine şi să tragi de ea, că iese fără probleme. O să găsiţi că este mai uşor şi de pus şi de scos, dacă vă tăiaţi părul mai scurt.

— Prefer să fac un pic de efort în plus, spuse Seldon.

Apoi, întorcându-se spre Dors, spuse încet:

— Eşti în continuare drăguţă, Dors, dar tinde să-ţi şteargă unele trăsături ale feţei.

— Trăsăturile rămân aceleaşi, răspunse ea. Şi îndrăznesc să spun că te vei obişnui oricum cu mine, chiar dacă arăt aşa.

— Nu vreau să rămân aici suficient de mult pentru a mă obişnui, spuse Seldon şi mai încet.

Sunmaster, care ignorase cu o semeţie ostentativă şoaptele dintre cei doi simpli membri de trib, spuse:

— Dacă o să intraţi acum în autoturismul meu, o să vă conduc în Mycogen.

37

— Cinstită să fiu, şopti Dors, îmi vine greu să cred că suntem pe Trantor.

— Înţeleg, deci, că vezi asta pentru prima oară? întrebă Seldon.

— Mă aflu pe Trantor doar de doi ani şi mi-am petrecut cea mai mare parte a timpului la Universitate, aşa că nu sunt chiar un comis-voiajor. Totuşi, am mai fost ici şi colo şi am mai auzit de una şi de alta, dar n-am văzut sau auzit nimic care să semene cu aşa ceva. – *Uniformitatea.*

Sunmaster conducea cu atenţie şi fără grabă. Pe drum se mai aflau şi alte vehicule care semănau cu nişte vagoane, toate având la comandă oameni fără păr pe cap, cu ţestele spâne strălucindu-le în lumină.

Pe fiecare parte a drumului se înălţau construcţii cu trei etaje, neornamentate, cu toate liniile întâlnindu-se în unghiuri drepte, toate de culoare cenuşie.

— Plictisitor, murmură Dors. Cumplit de plictisitor.

— Egalitarişti, şopti Seldon. Bănuiesc că în nicio situaţie un Frate nu poate revendica dreptul de a avea prioritate faţă de altul.

În drumul lor, văzură mulţi pietoni pe trotuar. Coridoare rulante nu prea păreau să existe, iar prin apropiere nu se auzeau sunetele vreunui Expres.

— Bănuiesc că cele îmbrăcate în gri sunt femei, spuse Dors.

— Este greu de spus, spuse Seldon. Robele ascund totul, iar capetele chele seamănă între ele.

— Cele gri sunt întotdeauna în perechi sau cu una albă. Cele albe pot umbla şi neînsoţite, iar Sunmaster este un alb.

— S-ar putea să ai dreptate. Sunmaster, sunt curios… ridică Seldon vocea.

— Dacă eşti, întreabă ce ai de întrebat, deşi nu sunt deloc obligat să-ţi răspund.

— Se pare că trecem printr-o zonă rezidenţială. Nu există nici urmă de instituţii, zone industriale…

— Suntem o comunitate care se ocupă în exclusivitate de agricultură. De unde vii, de nu eşti la curent cu acest lucru?

— Ştiţi că sunt un Provincial, spuse Seldon băţos. Mă aflu pe Trantor de doar două luni.

— Chiar şi aşa, asta nu e o scuză.

— Dar dacă sunteţi o comunitate agricolă, cum se face că n-am întâlnit niciun fel de ferme?

— Pe nivele mai joase, spuse scurt Sunmaster.

— Deci Mycogen, pe acest nivel, este în întregime rezidenţial?

— Şi pe câteva alte nivele. Suntem ceea ce vezi. Fiecare Frate trăieşte împreună cu familia sa în locuinţe care sunt toate la fel; fiecare grup trăieşte în propria sa comunitate, care depune aceeaşi muncă; toţi au autoturisme la fel şi

toţi Fraţii şi le conduc singuri. Nu există servitori şi nimeni nu trăieşte din munca altuia. Nimeni nu se acoperă de glorie mai mult decât altul.

Seldon îşi ridică sprâncenele acoperite spre Dors şi spuse:

— Dar unii oameni sunt îmbrăcaţi în alb, în timp ce alţii sunt îmbrăcaţi în gri.

— Asta din cauză că unii sunt Fraţi, iar celelalte, Surori.

— Şi noi?

— Tu eşti membru de trib şi oaspete. Tu şi…

Făcu o pauză, după care continuă:

— … însoţitoarea ta, nu sunteţi legaţi de toate aspectele vieţii Mycogeniene. Oricum, tu vei purta o robă albă, iar însoţitoarea ta va purta una gri şi veţi sta în locuinţe destinate oaspeţilor, care sunt la fel ca ale noastre.

— Egalitate pentru toţi pare un ideal atrăgător, dar ce se întâmplă atunci când numărul vostru creşte? În cazul ăsta, plăcinta se taie în bucăţele mai mici?

— Numărul nostru nu creşte. Asta ar necesita o mărire a suprafeţei, lucru care nu va fi acceptat de membrii de trib din jurul nostru, sau ar duce la o schimbare în rău a modului nostru de viaţă.

— Dar dacă… începu Seldon.

— Destul, Membru de trib Seldon, îi tăie Sunmaster vorba. Te-am avertizat, nu sunt obligat să-ţi răspund. Sarcina noastră, aşa cum am promis prietenului nostru, Membrul de trib Hummin, este să vă asigurăm securitatea atâta vreme cât nu violaţi modul nostru de viaţă. Asta o să şi facem, dar nimic mai mult. Curiozitatea este permisă, dar răbdarea noastră se epuizează repede dacă această curiozitate este prea insistentă.

Era ceva în tonul său care tăia orice posibilitate de a mai spune ceva şi Seldon simţi că se enervează. Era evident că Hummin, cu tot ajutorul său, nu ţinuse cont de acest aspect.

Nu la siguranţă se gândea Seldon. Avea de asemenea nevoie şi de informaţii, iar fără ele nu putea – şi nici nu avea de gând – să rămână aici.

38

Seldon privi cam abătut la locuinţa lor. Avea o bucătărie mică dar cu separeuri şi o sală de baie mică, de asemenea cu separeuri. Erau două paturi înguste, două dulapuri pentru haine şi două scaune. Pe scurt, tot ceea ce era necesar pentru două persoane care aveau de gând să trăiască în condiţii de austeritate.

— Şi noi aveam, pe Cinna, bucătărie şi sală de baie cu separeuri, spuse Dors cu un aer de resemnare.

— Eu nu, spuse Seldon. Helicon o fi ea o lume mică, dar eu trăiam într-un oraş modern. Cu bucătării şi săli de baie fără separeuri... Ce risipă este aici. Te-ai putea aştepta la aşa ceva într-un hotel, unde poate că eşti obligat să rămâi o vreme, dar dacă tot sectorul este aşa, imaginează-ţi numărul enorm de bucătării şi de săli de baie, care pur şi simplu se dublează.

— Este un aspect al egalitarismului, presupun, spuse Dors. Nu există luptă pentru locuinţe favorizate sau pentru servicii mai prompte. Acelaşi lucru pentru toată lumea.

— Şi nici intimitate. Nu că m-ar deranja foarte tare, Dors, dar te-ar putea deranja pe tine şi nu vreau să creez impresia că am de gând să profit de situaţie. Este cazul să-i lămurim că trebuie să avem camere separate; alăturate, dar separate.

— Sunt sigură că n-o să meargă, spuse Dors. Spaţiul este pentru ei ceva foarte preţios şi cred că şi ei sunt uimiţi de propria lor generozitate, de a ne fi dat atât de mult. O să ne descurcăm noi, Hari. Suntem destul de mari ca să ne descurcăm. Eu nu sunt o fecioară ruşinoasă, şi n-o să mă convingi niciodată că tu eşti un flăcău fără experienţă.

— Dacă n-aş fi fost eu, nu te-ai fi aflat aici.

— Şi ce-i cu asta? Este o aventură.

— Bine. Care pat îl preferi? Ce-ar fi să-l iei pe cel mai apropiat de baie?

El se aşeză pe celălalt pat.

— Mai e ceva care mă deranjează, continuă el. Câtă vreme vom sta aici, vom fi membri de trib, tu şi cu mine, ca

şi Hummin de altfel. Concepţia lor este că facem parte din *celelalte* triburi, nu suntem de-ai lor şi cele mai multe lucruri nu sunt treaba noastră... Totuşi, cele mai multe lucruri *sunt* treaba mea. De asta am venit aici. Vreau să ştiu şi eu unele lucruri pe care ei le cunosc.

— Sau *crezi* că le cunosc, spuse Dors cu un scepticism propriu istoricilor. Înţeleg că au legende care se presupune că vin din timpurile primordiale, dar nu cred că pot fi luate în serios.

— Nu putem şti, până nu aflăm care sunt legendele alea. În exterior, nu există înregistrări care să vorbească despre ele?

— Din câte ştiu eu, nu. Oamenii ăştia sunt ceva de speriat. Sunt aproape introvertiţi. Faptul că Hummin a reuşit să treacă cumva prin bariera lor şi chiar să-i facă să ne primească este remarcabil – *de-a dreptul* remarcabil.

Seldon stătu puţin pe gânduri.

— Trebuie să existe o breşă undeva. Sunmaster a fost surprins – furios, chiar – că nu ştiam despre Mycogen că este o comunitate agricolă. Ăsta se pare că este un lucru pe care nu vor să-l ţină secret.

— De fapt, nici *nu este* secret. Se presupune că „Mycogen” derivă din cuvinte arhaice care înseamnă „producători de fermenţi”. Cel puţin, aşa mi s-a spus. Nu sunt paleolingvist. În orice caz, ei cultivă toate varietăţile de microhrană – fermenţi, desigur, împreună cu alge, bacterii, ciuperci multicelulare şi aşa mai departe.

— Nu e nimic neobişnuit, spuse Seldon. Majoritatea lumilor cultivă aşa ceva. Avem unele chiar şi pe Helicon.

— Dar nu ca pe Mycogen. Asta este specialitatea lor. Folosesc metode la fel de vechi ca şi numele sectorului lor – formule secrete de fertilizare, metode secrete de control al ambientului. Cine le cunoaşte? Totul este secret.

— Introvertiţi.

— Cu înverşunare. Important este că ei produc proteine şi arome subtile astfel încât microhrana *lor* nu are pereche. Menţin volumul producţiei relativ scăzut şi preţul extrem de ridicat. N-am gustat niciodată din microhrana lor şi sunt

sigură că nici tu, dar se vinde în cantităţi mari funcţionarilor Imperiali şi claselor înalte de pe celelalte lumi. Sănătatea economică a Mycogenului depinde de aceste vânzări, aşa că ei doresc ca oricine să ştie cine este sursa acestei hrane valoroase. *Asta*, cel puţin, nu se ţine secret.

— În cazul ăsta, Mycogen trebuie să fie un sector bogat.

— Nu sunt săraci, dar bănuiesc că nu îi interesează bogăţia. Ci mai ales protecţia. Guvernul Imperial îi protejează, deoarece fără ei n-ar mai exista această microhrană care aduce cele mai subtile arome, cele mai plăcute condimente, oricărui fel de mâncare. Asta înseamnă că Mycogen îşi poate menţine ciudatul mod de viaţă şi îşi poate privi de sus vecinii, care probabil că îi găsesc insuportabili.

Dors privi în jur.

— Mycogenienii duc o viaţă austeră. Observ că nu au holoviziune, nici video-cărţi.

— Am văzut eu una în dulap sus, în sertar.

Seldon o luă, se uită la etichetă şi spuse apoi cu un dezgust nedisimulat:

— O carte de bucate.

Dors întinse mâna după ea şi apăsă câteva taste. Îi luă ceva timp, căci organizarea nu era cea obişnuită, dar reuşi în cele din urmă să dea viaţă ecranului şi să cerceteze paginile.

— Sunt câteva reţete, spuse ea, dar se pare că cea mai mare parte constă din consideraţii filozofice despre gastronomie.

O închise şi o întoarse pe toate părţile.

— Pare să fie dintr-o bucată. Nu îmi dau seama cum ar putea cineva să scoată o microcartelă şi să introducă alta… Un scanner încorporat. Asta *chiar* că e risipă.

— Poate că ei cred că această singură video-carte este absolut tot ce le trebuie.

Se duse până la masa dintre cele două paturi şi puse mâna pe un alt obiect.

— Asta ar putea fi un microfon, numai că nu există niciun ecran.

— Probabil că ei cred că vocea este suficientă.

— Mă întreb cum funcţionează.

Seldon îl ridică şi îl privi din mai multe părţi.

— Ai văzut vreodată ceva asemănător?

— Într-un muzeu, odată... dacă o fi acelaşi lucru. Mycogen pare că se menţine cu bună ştiinţă arhaic. Cred că ei privesc asta ca pe o altă modalitate de a se separa de aşa-zişii membri de trib care îi înconjoară într-un număr copleşitor. Arhaismul şi obiceiurile lor ciudate îi fac nedigerabili, ca să spun aşa. E un fel de logică perversă în toate astea.

Seldon, jucându-se în continuare cu aparatul, spuse:

— Hopa! S-a pornit. Sau ceva a pornit, în orice caz. Dar nu aud nimic.

Dors se încruntă şi ridică un mic cilindru acoperit cu pâslă, care rămăsese pe masă, în spate. Îl duse la ureche.

— Iese o voce din ăsta. Ţine, convinge-te, spuse ea şi i-l dădu.

Seldon îl puse la ureche şi spuse:

— Au! Mi-a găurit timpanele.

Ascultă puţin, după care vorbi din nou.

— Da, mi-a deranjat urechea. Deduc că mă puteţi auzi… Da, este camera noastră… Nu, nu-i ştiu numărul. Dors, ai vreo idee ce număr are?

— E un număr pe microfon, spuse Dors. Poate ăsta este.

— Poate, spuse Seldon cu îndoială. Numărul de pe aparat este 6LT-3648A, spuse el apoi în microfon. Ăsta e?… Deci, cum aflu cum se foloseşte în mod corect acest aparat şi că tot veni vorba, cum fac să mă folosesc de bucătărie?… *Cum adică*, „Totul funcţionează în maniera obişnuită?” Asta nu-mi foloseşte la nimic… Ascultă aici, eu sunt un… membru de trib, un oaspete de onoare. Nu cunosc care este maniera obişnuită… Da, îmi pare rău pentru accentul meu şi mă bucur că poţi recunoaşte un membru de trib atunci când îl auzi vorbind… Mă numesc Hari Seldon.

Se făcu o pauză şi Seldon ridică privirea spre Dors, cu o expresie de adâncă suferinţă pe figură.

— Trebuie să mă caute în registrele lor. Şi presupun că o să-mi spună că nu mă poate găsi… O, m-aţi găsit? Perfect! În acest caz, îmi puteţi da informaţii?… Da… Da… Da. Şi cum pot să chem pe cineva din afara Mycogenului?… Oh, atunci cum pot să iau legătura cu Sunmaster Fourteen, de exemplu?… Bine, atunci cu asistentul lui, ajutorul lui sau ce-o fi?… Aoleu… Mulţumesc.

Puse microfonul jos, îşi scoase cu oarecare dificultate aparatul de auzit de la ureche, închise dispozitivul cu totul şi spuse:

— O să aibă grijă să trimită pe cineva ca să ne arate tot ceea ce avem nevoie să ştim, dar nu poate să precizeze când. Nu poţi chema pe nimeni din afara Mycogenului – în orice caz, nu cu obiectul ăsta – aşa că nu vom putea da de Hummin dacă vom avea nevoie de el. Iar dacă vreau să vorbesc cu Sunmaster Fourteen, trebuie ca mai înainte să vorbesc cu o mulţime de alţi intermediari. O fi asta o societate egalitaristă, dar se pare că sunt excepţii pe care pun pariu că nimeni n-o să le recunoască deschis.

Îşi privi ceasul.

— În orice caz, Dors, nu am de gând să vizionez o carte de bucate şi cu atât mai puţin nu am de gând să vizionez consideraţii gastronomice erudite. Ceasul meu arată în continuare ora Universităţii, aşa că nu ştiu dacă acum este ora de culcare oficială şi de fapt nici nu-mi pasă. Am stat treaz aproape toată noaptea şi aş dori să dorm.

— Nu mă deranjează. Şi eu sunt obosită.

— Mă bucur. Şi, în fiecare dimineaţă, după ce ne vom face somnul, am de gând să cer să fac o excursie pe plantaţiile lor cu microhrană.

Dors fu luată prin surprindere.

— Te *interesează*?

— Nu prea, dar dacă ăsta este un lucru de care ei sunt mândri, vor fi dispuşi să-şi dezlege limba discutând despre el şi odată aduşi în această dispoziţie, folosindu-mă de tot talentul meu, poate îi fac să vorbească şi despre legendele lor. Eu unul cred că e o strategie deşteaptă.

— Sper, spuse Dors cu îndoială, dar cred că Mycogenienii nu vor fi chiar atât de uşor de prins în cursă.

— Vom vedea, spuse Seldon cu îndârjire. Ţin foarte mult să ajung la acele legende.

39

Următoarea dimineaţă îl găsi pe Seldon folosind din nou telefonul. Era furios, în primul rând pentru că îi era foame.

Încercarea sa de a lua legătura cu Sunmaster se lovea de cineva care insista că Sunmaster nu putea fi deranjat.

— De ce nu? întrebase iritat Seldon.

— Evident, nu mai este nevoie să răspund la această întrebare, îi răspunse o voce glacială.

— N-am fost aduşi aici ca să fim ţinuţi prizonieri, spuse Seldon cu o voce la fel de glacială ca a celuilalt. Şi nici ca să murim de foame.

— Sunt sigur că aveţi bucătărie şi multe rezerve de hrană.

— Da, avem, spuse Seldon. Dar nu ştiu cum să folosesc aparatele din bucătărie, nici cum să gătesc mâncarea. O mâncaţi crudă, o prăjiţi, o fierbeţi, o coaceţi?

— Nu pot să cred că sunteţi ignorant în aceste probleme.

Dors, care se plimbase de la un capăt la altul al camerei în timpul acestui schimb de replici, întinse mâna după telefon, dar Seldon o dădu la o parte, şoptind:

— O să întrerupă convorbirea dacă îşi dă seama că o femeie încearcă să-i vorbească.

Apoi spuse în telefon, mai ferm ca niciodată:

— Ce crezi sau ce nu crezi tu mă interesează cel mai puţin. Trimiţi pe cineva aici – cineva care să poată să ne rezolve problema – sau, atunci când îl întâlnesc pe Sunmaster Fourteen, ceea ce până la urmă am să fac, ai să plăteşti pentru asta.

Cu toate acestea, se scurseră două ore înainte ca cineva să sosească (timp în care Seldon ajunsese într-o

stare de furie sălbatică, iar Dors fusese cuprinsă de disperare în încercarea sa zadarnică de a-l potoli).

Noul sosit era un tânăr al cărui cap spân era uşor pistruiat şi al cărui păr, dacă l-ar fi avut, ar fi fost roşcat.

Aducea cu sine câteva vase şi păru gata să înceapă să le explice rostul când brusc îl cuprinse tulburarea şi îi întoarse alarmat spatele lui Seldon.

— Membru de trib, spuse el evident agitat, cascheta ta nu este bine aranjată.

Seldon, a cărui nerăbdare atinsese punctul critic, spuse:

— Pe mine nu mă deranjează deloc.

— Lasă-mă să ţi-o potrivesc eu, interveni Dors împăciuitoare. Este un pic prea ridicată aici, pe partea stângă.

— Poţi să te întorci, tinere, mârâi Seldon după aceea. Cum te cheamă?

— Sunt Graycloud Five, spuse şovăitor Mycogenianul în timp ce se întorcea prudent ca să-l privească pe Seldon. Sunt în perioada de noviciat. Am adus de mâncare pentru voi.

Şovăi puţin, apoi spuse:

— Din propria mea bucătărie. Femeia mea a gătit-o, membru de trib.

Aşează vasele pe masă, iar Seldon ridică un capac şi mirosi cu precauţie conţinutul. Ridică spre Dors o privire surprinsă.

— Ştii, nu miroase deloc rău.

— Ai dreptate, spuse Dors dând aprobator din cap. Şi mie îmi miroase la fel.

— Nu e chiar atât de caldă pe cât ar trebui să fie, spuse Graycloud. S-a răcit în timpul transportului. Trebuie să aveţi farfurii şi tacâmuri în bucătărie.

Dors aduse cele necesare şi după ce mâncară, cam mult şi puţin cam cu lăcomie, Seldon se simţi din nou un om civilizat.

Dors, care îşi dădu seama că tânărul s-ar supăra dacă ar rămâne singur cu o femeie, chiar mai rău, dacă femeia i s-ar adresa, găsi că, prin excludere, ea era cea care trebuia

să ducă vasele şi farfuriile în bucătărie şi să le spele… după ce va descifra comenzile maşinii de spălat.

Între timp, Seldon se interesă de ora locală, după care spuse, puţin cam ruşinat:

— Adică este miezul nopţii?

— Într-adevăr, membru de trib, spuse Graycloud. De asta a fost nevoie de ceva timp ca să vă satisfac dorinţa.

Seldon înţelese deodată de ce Sunmaster nu putea fi deranjat, se gândi apoi la femeia lui Graycloud, care trebuise să se scoale din somn şi să-i pregătească lui masa şi se simţi cuprins de remuşcări.

— Îmi cer scuze, spuse el. Numai că noi suntem membri de trib şi nu ştim cum să ne folosim de bucătărie sau cum să pregătim mâncarea. Poţi să aranjezi să vină cineva în dimineaţa asta şi să ne instruiască aşa cum trebuie?

— Cel mai bun lucru pe care-l pot face, membru de trib, spuse Graycloud împăciuitor, este să vă trimit două Surori. Îmi cer scuze că trebuie să vă deranjez cu o prezenţă feminină, dar ele sunt cele care cunosc aceste lucruri.

Dors, care ieşea din bucătărie, spuse (înainte de a-şi aduce aminte de locul ei în societatea masculină Mycogeniană):

— E-n regulă, Graycloud. Vom fi încântaţi să facem cunoştinţă cu Surorile.

Graycloud îi aruncă în treacăt o privire stânjenită, dar nu spuse nimic.

Seldon, convins că tânărul Mycogenian refuzase, din principiu, să audă cele spuse de o femeie, repetă remarca:

— E-n regulă, Graycloud. Vom fi încântaţi să facem cunoştinţă cu Surorile.

Figura acestuia se lumină dintr-o dată.

— O să le trimit aici imediat ce se face ziuă.

— Surorile par să fie exact ceea ce ne trebuie, spuse Seldon cu o anume satisfacţie după ce plecă Graycloud.

— Serios? În ce sens, Hari? întrebă Dors.

— Ei bine, cu siguranţă că dacă le tratăm ca pe nişte fiinţe umane ce sunt, vor fi suficient de recunoscătoare ca să ne vorbească despre legendele lor.

— Asta în caz că le cunosc, spuse sceptică Dors. Oricum, nu sunt deloc convinsă că Mycogenienii îşi bat capul să-şi educe prea bine femeile.

40

Surorile sosiră cam şase ore mai târziu, după ce Seldon şi Dors mai dormiră puţin, în speranţa de a-şi repotrivi ceasurile biologice.

Intrară în apartament cu sfială, aproape în vârful picioarelor. Robele lor (care, aflară mai târziu, se numeau „rochii” în dialectul Mycogenian) aveau o culoare gri catifelată şi plăcută şi fiecare era împodobită doar cu un model delicat de împletituri subţiri, de un gri mai închis. Rochiile nu erau cu totul neatrăgătoare, dar ascundeau de minune orice aspecte ale corpului.

Şi, bineînţeles, capetele le erau chele iar feţele erau lipsite de orice podoabă. Aruncară priviri iscoditoare la umbra de albastru din colţul ochilor lui Dors şi la pata discretă de roşu de pe buzele sale.

Pentru câteva momente, Seldon se întrebă cum îşi putea da cineva seama cu certitudine că Surorile erau *Surori*.

Răspunsul veni odată cu saluturile politicoase şi formale ale Surorilor. Ambele păreau să piuie şi să ciripească. Seldon, aducându-şi aminte de tonurile grave ale lui Sunmaster şi de vocea baritonală şi nervoasă a lui Graycloud, bănui că femeile, în absenţa unei identificări sexuale evidente, erau obligate să-şi cultive voci şi maniere sociale distincte.

— Eu sunt Raindrop Forty-Three, piui una dintre ele, iar ea este sora mea mai mică.

— Raindrop Forty-Five, ciripi cealaltă. Suntem foarte mulţi „Raindrop” în grupul nostru, spuse apoi chicotind.

— Sunt încântată să fac cunoştinţă cu voi, spuse Dors cu seriozitate, dar acum trebuie să ştiu cum să mă adresez vouă. Nu pot să vă spun numai „Raindrop”, nu?

— Nu, spuse Raindrop Forty-Three. Atunci când suntem amândouă de faţă, trebuie să foloseşti numele întreg.

— Ce-ar fi să spunem numai Forty-Three şi Forty-Five, doamnelor? spuse Seldon.

Amândouă îi aruncară o scurtă privire furişată, dar nu scoaseră nicio vorbă.

— Vorbesc eu cu ele, Hari, spuse Dors în şoaptă.

Seldon se dădu înapoi. Probabil că erau tinere nemăritate şi, foarte probabil, nu aveau voie să se adreseze bărbaţilor. Cea mai mare dintre ele părea şi cea mai serioasă şi poate că era cea mai puritană. Era greu să-ţi dai seama din câteva cuvinte şi dintr-o privire fugară, dar avea acest sentiment şi intenţiona să se bazeze pe el.

— Problema este, Surorilor, că noi, membrii de trib, nu ştim să folosim bucătăria, spuse Dors.

— Vrei să spui că nu şti să găteşti?

Raindrop Forty-Three avea o expresie scandalizată şi severă. Raindrop Forty-Five îşi stăpâni râsul. (Seldon se convinse că prima sa impresie despre cele două Surori era corectă.)

— Am avut şi eu odată o bucătărie proprie, spuse Dors, dar nu semăna cu asta şi nu cunosc alimentele sau cum se gătesc.

— Este extrem de simplu, spuse Raindrop Forty-Five. Îţi putem arăta.

— O să pregătim o masă bună şi hrănitoare, spuse Raindrop Forty-Three. O să o pregătim pentru… amândoi.

Şovăise înainte de a adăuga ultimul cuvânt. Îi era greu să recunoască existenţa unui bărbat.

— Dacă nu vă deranjează, spuse Dors, aş vrea să rămân cu voi în bucătărie şi v-aş fi recunoscătoare dacă mi-aţi explica totul în detaliu. La urma urmelor, Surorilor, nu pot să vă cer să veniţi de trei ori pe zi ca să gătiţi pentru noi.

— O să-ţi arătăm totul, spuse Raindrop Forty-Three încuviinţând politicos din cap. Însă, ca membră de trib, s-ar putea să-ţi fie greu să înveţi. Nu cred că vei avea… dispoziţie pentru aşa ceva.

— Am să încerc, spuse Dors cu un zâmbet plăcut.

Dispărură în bucătărie. Seldon privi în urma lor şi încercă să-şi pună la punct strategia pe care intenţiona să o folosească.

9. Microferma

MYCOGEN – ... Microfermele Mycogeniene sunt legendare, deşi supravieţuiesc astăzi doar în comparaţii des utilizate, cum ar fi „bogată ca fermele Mycogeniene”, sau „gustos ca fermentul Mycogenian”. Astfel de aprecieri, ca să fim drepţi, tind să devină exagerate odată cu trecerea timpului, însă Seldon a vizitat acele microferme în timpul Fugii şi există referinţe în memoriile sale care par să întărească părerea generală...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

41

— A fost bun! exclamă entuziasmat Seldon. A fost mult mai bună decât mâncarea pe care a adus-o Graycloud...

— Trebuie să ţii cont că femeia lui Graycloud a trebuit s-o pregătească pe fugă, în miezul nopţii, spuse Dors încercând să fie rezonabilă.

După o pauză, spuse din nou:

— Mi-aş dori să spună „soţie”. „Femeie” sună în gura lor ca un apanaj, cum ar fi „casa mea” sau „hainele mele”. Este pur şi simplu înjositor.

— Ştiu. Este strigător la cer. Dar şi „soţie” ar putea suna în gura lor tot ca un apanaj. Ăsta este modul lor de viaţă, iar pe Surori nu pare să le deranjeze. N-o să schimbăm noi lucrurile făcându-le morală... Apropo, ai înţeles cum au făcut Surorile mâncarea?

— Da, am înţeles, iar ele au făcut ca totul să pară foarte simplu. Mi-am exprimat îndoiala că-mi voi putea aminti tot ce au făcut, dar ele au susţinut că nici nu va fi nevoie. Am reuşit să mă descurc cu simpla încălzire a alimentelor. Am aflat că pâinea are un fel de micro-derivaţi adăugaţi în cocă, lucru care face să crească aluatul, îi dă o aromă picantă şi totodată îi dă o consistenţă care o face să-ţi

crănţăne în dinţi. Parcă avea un pic de piper, nu ţi s-a părut?

— Nu-mi dau seama, dar orice ar fi fost, nu mi-a ajuns, aş fi mâncat continuu. Şi supa. Ai recunoscut vreo legumă?

— Nu.

— Iar bucăţelele de carne din ce erau? Ţi-ai putut da seama?

— De fapt, nu cred că erau bucăţele de carne. Aveam pe Cinna un fel de mâncare de miel care aducea puţin cu asta la gust.

— Sunt sigur că nu era miel.

— *Am spus* că mă îndoiesc că era carne, de orice fel... Nu cred că cineva din afara Mycogenului mănâncă la fel. Nici măcar Împăratul, sunt sigură. Ceea ce exportă Mycogenienii este, sunt gata să pun pariu, aproape de ceea ce au ei mai prost. Păstrează tot ce e mai bun pentru ei. Am face bine să nu stăm prea mult aici, Hari. Dacă ne obişnuim să mâncăm aşa, *niciodată* nu vom mai fi în stare să ne acomodăm cu mâncarea mizerabilă de dincolo, spuse ea râzând.

Seldon râse şi el. Luă o înghiţitură din sucul de fructe, care avea un gust mult mai plăcut decât orice alt suc de fructe pe care îl băuse vreodată şi spuse:

— Auzi, atunci când Hummin m-a dus la Universitate, ne-am oprit la marginea drumului să luăm masa şi am mâncat ceva care avea fermenţi din belşug. Avea un gust ca de... Nu, nu contează ce gust avea, dar n-am crezut atunci că este cu putinţă ca microhrana să aibă un asemenea gust. Aş fi dorit ca Surorile să mai fi fost încă aici. Ar fi fost politicos să le aducem mulţumiri.

— Eu cred că şi-au dat foarte bine seama care vor fi aprecierile noastre. Am remarcat minunatul miros al mâncării în timp ce se încălzea iar ele au spus, foarte mulţumite de ele însele, că o să aibă un gust mai presus chiar decât mirosul.

— Presupun că cea mai mare a spus asta.

— Da. Cea tânără a chicotit... Şi au să revină. Îmi vor aduce o rochie, ca să pot ieşi cu ele să văd magazinele. Şi

mi-au explicat că trebuie să mă spăl pe faţă dacă am de gând să ies în public. Au să-mi arate de unde-mi pot cumpăra nişte rochii de bună calitate şi de unde pot cumpăra mâncăruri gata preparate, de orice fel. Nu-mi rămâne decât să le pun la încălzit. Mi-au mai spus că Surorile care se respectă n-ar face aşa ceva, ci ar pregăti mâncarea cu mâna lor. De fapt, unele din felurile pe care le-au preparat pentru noi *au fost* doar încălzite şi şi-au cerut scuze pentru asta. Au insinuat însă că nu te poţi aştepta de la membrii de trib să aprecieze adevărata măiestrie culinară, aşa că simpla încălzire a felurilor gata preparate este suficientă pentru noi… Apropo, părea că nu au nicio îndoială că eu voi fi aceea care va face toate cumpărăturile şi va pregăti mâncarea.

— Ştii, la noi se spune aşa: „Când te afli pe Trantor, fă şi tu la fel cum fac Trantorienii."

— Da, eram sigură că asta va fi atitudinea ta în această privinţă.

— Sunt şi eu un simplu om, spuse Seldon.

— Scuza obişnuită, spuse Dors zâmbind uşor.

Seldon se lăsă pe spate, cu o senzaţie de îndestulare care îi producea satisfacţie şi spuse:

— Te afli pe Trantor de doi ani, Dors, aşa că ai putea înţelege multe lucruri pe care eu nu le înţeleg. Nu ai impresia că acest sistem social ciudat pe care îl au Mycogenienii face parte din concepţia lor supranaturală?

— Supranaturală?

— Da. Ai auzit cumva că lucrurile ar sta astfel?

— Ce înţelegi prin „supranatural"?

— Este limpede. O credinţă în entităţi care sunt independente de legile naturii, care nu sunt legate de conservarea energiei, de exemplu, sau de existenţa unei constante de mişcare.

— Înţeleg. Întrebi dacă Mycogen este o comunitate religioasă.

Fu rândul lui Seldon să se mire.

— Religioasă?

— Da. Este un cuvânt arhaic dar noi, istoricii, îl folosim – cercetările noastre se lovesc mereu de termeni arhaici. „Religios” nu este chiar identic cu „supranatural”, deşi conţine din plin elemente de supranatural. Nu pot însă răspunde la întrebarea ta concretă, pentru că n-am făcut niciodată cercetări în mod special asupra Mycogenului. Totuşi, din puţinul pe care l-am văzut la faţa locului şi din cunoştinţele mele de religie din istorie, nu m-ar mira dacă societatea Mycogeniană ar avea un caracter religios.

— În acest caz, te-ar surprinde dacă legendele Mycogeniene ar avea şi ele un caracter religios?

— Nu, nu m-ar mira.

— Deci, nu s-ar baza pe documente istorice?

— Nu e obligatoriu. Esenţa legendei ar putea fi totuşi autentică din punct de vedere istoric, chiar dacă au loc deformări şi interpretări supranaturale.

— Aha, spuse Seldon şi păru să se retragă în sine.

În cele din urmă, Dors rupse tăcerea care se instală şi spuse:

— Ştii, nu e ceva neobişnuit. În multe lumi găseşti din plin elemente religioase. Au căpătat din ce în ce mai multă forţă în ultimele câteva secole, când Imperiul a devenit din ce în ce mai frământat. Pe lumea mea, Cinna, cel puţin un sfert din populaţie este triteistă.

Seldon îşi dădu încă o dată seama, cu durere şi cu regret, de ignoranţa sa în istorie.

— Au fost timpuri în istorie când religia era mai puternică decât acum? întrebă el.

— Sigur. În plus, apar permanent noi variante. Religia Mycogeniană, oricum ar fi ea, ar putea fi relativ nouă şi restrânsă doar la Mycogen. Nu-mi pot da seama cu adevărat fără o cercetare serioasă.

— Bine Dors, acum ajungem la miezul problemei. Crezi că femeile sunt mai predispuse să fie religioase decât bărbaţii?

Dors Venabili ridică sprâncenele.

— Nu sunt sigură că putem simplifica lucrurile chiar atât de mult.

Stătu puţin pe gânduri, după care continuă:

— Bănuiesc că acele pături ale populaţiei care au mai puţine satisfacţii în sfera naturală, materială, sunt mai apte să găsească alinare în ceea ce tu numeşti supranatural – săracii, dezmoşteniţii, asupriţii. În măsura în care supranaturalul coincide cu religia, pot de asemenea să fie mai religioşi. Evident, există multe excepţii în ambele tabere. Mulţi dintre cei asupriţi pot să nu aibă religie; mulţi dintre cei bogaţi, puternici şi mulţumiţi, au.

— Dar în Mycogen, spuse Seldon, unde femeile sunt tratate ca fiinţe subumane... greşesc dacă presupun că ele ar fi mai religioase decât bărbaţii, mai aproape de legendele pe care societatea le-a păstrat?

— Nu aş pune pariu pe viaţa mea, Hari, dar aş fi gata să-mi risc veniturile pe o săptămână.

— Bun, zise preocupat Seldon.

Dors îi zâmbi.

— Ai pus la punct o părticică din psihoistoria ta, Hari. Regula numărul 47.854: Cei asupriţi sunt mai religioşi decât cei mulţumiţi.

Seldon clătină din cap.

— Nu glumi cu psihoistoria, Dors. Ştii că nu caut reguli micuţe, ci generalizări mari şi mijloace de a putea lucra cu ele. Nu mă interesează religia comparată, ca rezultat al unei sute de reguli specifice. Vreau „ceva” din care să pot spune, după ce-l trec prin filtrul unui sistem matematic: „Aha, acest grup de oameni va tinde să devină mai religios decât acel grup, dacă sunt îndeplinite următoarele condiţii şi deci, atunci când omenirea se va confrunta cu aceste condiţii, va reacţiona în acest fel.”

— Ce oribil, spuse Dors. Prezinţi oamenii ca pe nişte simple aparate mecanice. Apeşi pe butonul ăsta şi omul va avea o contracţie în acest muşchi.

— Nu, deoarece vor fi multe butoane apăsate simultan şi la diferite grade de intensitate, care vor determina atât de multe răspunsuri, de diverse tipuri, încât pe întreg, previziunile vor fi de natură statistică, astfel încât individul va rămâne un agent liber.

— De unde ştii asta?

— Nu ştiu, spuse Seldon. *Nu ştiu* deloc. *Simt* că e aşa. Aşa consider eu că *ar trebui* să fie lucrurile. Dacă aş putea găsi axiomele, Legile fundamentale ale Omenirii, ca să spun aşa, şi aparatul matematic adecvat, atunci aş putea spune că sunt stăpân asupra psihoistoriei. Am arătat că, teoretic, acest lucru este posibil…

— Dar nepractic, nu-i aşa?

— Şi spun în continuare acelaşi lucru.

Un mic zâmbet îi curbă buzele lui Dors.

— Deci asta faci tu, Hari, cauţi un fel de soluţie la problema asta?

— Nu ştiu. Îţi jur că nu ştiu. Dar Chetter Hummin e atât de nerăbdător să obţină o soluţie şi, dintr-un anume motiv, eu sunt de asemenea nerăbdător să-i fac pe plac. Este un om atât de convingător.

— Da, ştiu asta.

Seldon nu comentă, deşi o uşoară încruntare i se întipări pe faţă.

— Hummin insistă, continuă el, că Imperiul decade, că se va prăbuşi, că psihoistoria este singura speranţă de a-l salva – sau de a-i amortiza căderea, sau de a i-o ameliora – şi că fără ea, omenirea va fi distrusă. Sau în cel mai fericit caz, va trece printr-o prelungită perioadă de mizerie. Am impresia că lasă pe umerii *mei* responsabilitatea de a împiedica acest lucru. Dacă stau să mă gândesc, Imperiul nu va muri înaintea mea şi dacă am de gând să duc o viaţă liniştită, trebuie să dau la o parte de pe umerii mei această responsabilitate. Trebuie să mă conving pe mine însumi – şi să-l conving chiar şi pe Hummin – că psihoistoria nu este o soluţie practică; psihoistoria este nepractică, în ciuda faptului că teoria există. Aşa că trebuie să urmăresc cât de multe fire pot şi să arăt că fiecare duce la un eşec.

— Fire? Cum ar fi de exemplu, să mergi înapoi în istorie până la un timp când societatea umană era mai mică decât acum?

— Mult mai mică. Şi mult mai puţin complexă.

— Şi să demonstrezi că o soluţie este totuşi nepractică?

— Da.

— Dar cine-ţi va descrie ţie lumea, aşa cum era ea odinioară? Dacă Mycogenienii au o imagine coerentă asupra Galaxiei primordiale, în niciun caz Sunmaster nu o va dezvălui unor membri de trib. Niciun Mycogenian nu o va face. Aceasta este o societate introvertită – de câte ori ţi-am mai spus? – şi neîncrederea oamenilor de aici în membrii de trib merge până la paranoia. N-au să ne spună nimic.

— Va trebui să mă gândesc la o cale de a-i convinge pe unii dintre Mycogenieni să vorbească. Surorile acelea, de exemplu.

— Nici măcar nu te vor *auzi* vreodată, din moment ce eşti mascul, aşa cum Sunmaster nu mă aude pe mine. Şi chiar dacă ar sta vreodată de vorbă cu tine, ce altceva ar putea ele să ştie decât nişte fraze formale?

— De undeva trebuie să încep.

— Bine, lasă-mă să mă gândesc, spuse Dors. Hummin spune că trebuie să am grijă de tine şi prin asta înţeleg că trebuie să te ajut atunci când pot. Ce ştiu eu despre religie? Nu prea are legătură cu specialitatea mea, ştii asta. M-am ocupat întotdeauna de procesele economice mai degrabă decât de cele filozofice, dar nu poţi despica istoria în părticele distincte care să nu se suprapună. De exemplu, religiile tind să ducă la acumularea de bogăţii atunci când au succes şi în cele din urmă tind să perturbe dezvoltarea economică a unei societăţi… Iată, întâmplător, una dintre numeroasele reguli pe care va trebui să le obţii din Legile fundamentale ale Omenirii sau cum le vei numi. Dar…

Şi aici, vocea lui Dors se stinse şi ea căzu pe gânduri. Seldon o privi cu atenţie. Privirea lui Dors deveni fixă, ca şi cum s-ar fi cufundat adânc în sinea ei.

În cele din urmă, spuse:

— Nu este o regulă invariabilă, dar mi se pare că adeseori o religie are o carte – sau mai multe – de mare însemnătate; cărţi care prezintă ritualuri, viziunea asupra istoriei, poemele sacre şi câte şi mai câte. De obicei, unele

cărţi sunt accesibile tuturor şi sunt un mijloc de a face prozeliţi. Câteodată, sunt secrete.

— Crezi că Mycogen are astfel de cărţi?

— Ca să fiu sinceră, spuse Dors, nu am auzit vreodată de vreuna. Aş fi putut auzi, dacă ar fi fost accesibile... ceea ce înseamnă ori că nu există, ori că sunt secrete. În ambele cazuri, am impresia că nu vei ajunge să le vezi.

— Cel puţin, spuse Seldon cu hotărâre, este un punct de plecare.

42

Surorile se întoarseră cam la două ore după ce Hari şi Dors terminaseră masa. Zâmbeau amândouă, iar Raindrop Forty-Three, cea mai serioasă, ţinea în mâini o rochie gri, astfel încât Dors să o poată studia.

— Este foarte drăguţă, spuse Dors oarecum sinceră, zâmbind larg şi înclinând capul. Îmi place broderia asta ingenioasă de aici.

— E o nimica toată, piui Raindrop Forty-Five. Este una dintre rochiile mele mai vechi şi n-o să-ţi vină foarte bine din cauză că eşti mai înaltă decât mine. Dar îţi va fi de folos o vreme şi te vom duce la cel mai bun magazin de rochii să-ţi cumperi câteva, care ţi se vor potrivi ţie şi gusturilor tale. Ai să vezi.

Raindrop Forty-Three, cu un zâmbet puţin cam crispat, dar fără să spună vreun cuvânt şi ţinându-şi ochii fixaţi în pământ, îi înmână lui Dors o robă albă. Era împăturită cu grijă. Dors nu încercă să o despăturească, ci încercă să i-o dea lui Seldon.

— După culoare, aş spune că e a ta, Hari.

— Probabil, spuse Seldon, dar dă-i-o înapoi. Nu mi-a dat-o mie.

— Hai, Hari, spuse Dors clătinând uşor din cap.

— Nu, spuse Seldon cu hotărâre. Nu mi-a dat-o mie. Dă-i-o înapoi, iar eu am să aştept să mi-o dea ea.

Dors ezită, apoi făcu o încercare nehotărâtă de a-i da roba înapoi lui Raindrop Forty-Three.

Sora îşi duse mâinile la spate şi se feri. Viaţa părea că i se scurge de pe faţă. Raindrop Forty-Five îi aruncă o privire lui Seldon, una foarte scurtă, apoi făcu un pas repede înspre Raindrop Forty-Three şi o prinse cu mâinile.

— Haide Hari, spuse Dors, sunt sigură că Surorile nu au voie să vorbească cu bărbaţii care nu le sunt rude. Ce rost are să o faci să se simtă prost? Ea nu poate să încalce regula.

— Nu cred aşa ceva, spuse Seldon cu cruzime. Dacă există o astfel de regulă, ea este valabilă doar în ceea ce-i priveşte pe Fraţi. Mă îndoiesc foarte tare că a mai întâlnit până acum vreun membru de trib.

— Ai mai întâlnit până acum vreun membru de trib sau vreo membră de trib, Soră? spuse Dors cu blândeţe întorcându-se spre Raindrop Forty-Three.

O lungă ezitare şi apoi o lentă mişcare a capului, în semn de negare.

Seldon întinse braţele.

— Ei bine, ai văzut că am avut dreptate. Dacă există o regulă a tăcerii, ea nu este valabilă decât în ceea ce-i priveşte pe Fraţi. Ar fi trimis ei aceste tinere femei – aceste Surori – să se ocupe de noi dacă ar fi existat vreo regulă de a nu vorbi cu membrii de trib?

— Hari, poate că au presupus că ele vor vorbi cu mine, iar eu cu tine.

— Prostii. Nu cred asta şi nici tu nu o crezi. Eu nu sunt un simplu membru de trib, sunt un oaspete de onoare în Mycogen, Chetter Hummin a cerut să fiu tratat astfel şi am fost condus până aici chiar de Sunmaster Fourteen. Nu am să accept să fiu tratat ca şi cum nu aş exista. Am să iau legătura cu Sunmaster Fourteen şi am să mă plâng.

Raindrop Forty-Five începu să plângă cu sughiţuri, iar Raindrop Forty-Three, păstrându-şi relativa impasivitate, se îmbujoră uşor.

Dors făcu o mişcare ca şi cum ar fi vrut să i se mai adreseze încă o dată lui Seldon, dar acesta o opri cu un

gest scurt şi energic al mâinii drepte. Apoi o privi pe Raindrop Forty-Three, insistent şi ameninţător.

În cele din urmă aceasta vorbi, fără să mai piuie. Vocea ei era mai degrabă tremurată şi răguşită, ca şi cum o îndrepta cu forţa înspre mascul, împotriva tuturor instinctelor şi dorinţelor sale.

— Nu trebuie să te plângi de noi, membru de trib. Ar fi nedrept. Mă obligi să încalc regulile poporului meu. Ce vrei de la mine?

Seldon arboră imediat un zâmbet cuceritor şi întinse mâna.

— Îmbrăcămintea pe care mi-ai adus-o. Roba.

Tăcută, ea întinse mâna şi depuse roba în mâinile lui Seldon.

El se înclină uşor şi spuse cu o voce caldă şi blândă:

— Mulţumesc, Soră.

Aruncă apoi o privire scurtă în direcţia lui Dors, ca şi cum ar fi vrut să spună: Ai văzut? Dar Dors privea furioasă în altă direcţie.

Despăturind roba, Seldon văzu că era simplă (broderiile şi decoraţiunile erau, normal, pentru femei), dar era prevăzută cu o centură cu ciucuri care probabil că se purta într-un anume fel. Îi va da el de capăt, cu certitudine.

— Am să merg în sala de baie ca să pun asta pe mine, spuse el. Cred că n-o să-mi ia mai mult de un minut.

Păşi în micuţa cameră şi se trezi că nu putea să închidă uşa în urma lui din cauză că Dors forţa şi ea uşa ca să intre. De-abia după ce se găsiră amândoi în sala de baie, fu în stare să o închidă.

— Ce ţi-a venit? şuieră Dors furioasă. Ai fost pur şi simplu o brută, Hari. De ce te-ai purtat în halul ăsta cu biata femeie?

— Trebuia să o fac să-mi vorbească, spuse iritat Seldon. Mă bazez pe ea, ca să obţin informaţii. Ştii asta. Îmi pare rău că a trebuit să fiu crud, dar cum altfel aş fi putut să-i înlătur inhibiţiile?

Apoi o dădu afară.

Când ieşi, o găsi şi pe Dors îmbrăcată cu rochia.

Dors, în ciuda faptului că părea cheală din cauza caschetei, şi în ciuda inerentei lipse de gust a rochiei, reuşea să arate foarte atrăgătoare. Croiala rochiei îi sugera silueta fără să i-o reliefeze câtuşi de puţin. Centura ei era mai lată decât a lui şi avea o nuanţă de gri uşor diferită de cea a rochiei. În plus, era fixată în faţă cu doi nasturi albaştri, din piatră. (Femeile reuşeau să se înfrumuseţeze chiar şi în situaţiile cele mai dificile, gândi Seldon.)

Privindu-l pe Hari din cap până în picioare, Dors spuse:

— Acum arăţi exact ca un Mycogenian. Suntem acum gata şi Surorile pot să ne plimbe prin magazine.

— Da, spuse Seldon, dar după aceea vreau ca Raindrop Forty-Three să mă ducă în vizită la microferme.

Raindrop Forty-Three se holbă şi se dădu repede cu un pas înapoi.

— Aş vrea să le văd, spuse calm Seldon.

Raindrop Forty-Three privi repede înspre Dors.

— Membră de trib…

— Poate că nu ştii nimic despre ferme, Soră, spuse Seldon.

Se părea că atinsese un punct sensibil. Raindrop Forty-Three îşi ridică bărbia cu mândrie, având grijă să i se adreseze în continuare lui Dors.

— Eu am lucrat în microferme. Toţi Fraţii şi toate Surorile fac asta într-un anume moment al vieţii lor.

— Foarte bine, spuse Seldon, atunci du-mă să le vizitez şi haide să nu ne mai certăm din nou. Eu nu sunt un Frate căruia nu trebuie să-i vorbeşti sau cu care nu trebuie să ai de-a face. Eu sunt membru de trib şi oaspete de onoare. Port această robă şi această caschetă pentru a nu atrage în mod exagerat atenţia, dar eu sunt profesor universitar şi cât timp mă aflu aici trebuie să învăţ. Nu pot sta în camera asta şi să mă uit la pereţi. Vreau să văd singurul lucru pe care voi îl aveţi şi restul Galaxiei nu-l are… microfermele voastre. Eu cred că ar trebui să fiţi *mândri* să le arătaţi.

— *Suntem* mândri, spuse Raindrop Forty-Three, privindu-l în sfârşit pe Seldon în timp ce îi vorbea, şi am să ţi le arăt. Nu cred că ai să afli vreunul dintre secretele

noastre, dacă după asta umbli. Am să-ţi arăt microfermele mâine dimineaţă. E nevoie de ceva timp ca să programezi o vizită.

— Am să aştept până mâine dimineaţă, spuse Seldon. Dar promiţi? Îmi dai cuvântul tău de onoare?

— Sunt o Soră şi am să-mi respect spusele, spuse Raindrop Forty-Three cu un dispreţ nemărginit. Îmi voi ţine cuvântul chiar şi faţă de un membru de trib.

Vocea sa deveni ca de gheaţă la ultimele cuvinte, în timp ce ochii i se măriră şi părură să strălucească. Seldon se întrebă ce-i trecea oare prin minte şi nu se simţi prea în largul său.

43

Seldon petrecu o noapte agitată. Pentru început, Dors îl anunţase că trebuie să-l însoţească în vizita la microfermă, iar el se împotrivise din răsputeri.

— Scopul, zise el, este să o fac să vorbească nestingherită, să îi creez o ambianţă neobişnuită – singură cu un mascul, fie el şi un membru de trib. Dacă reuşesc să o fac să încalce regulile până în acest punct, vor fi mult mai uşor de încălcat în continuare. Dacă vii şi tu, o să-ţi vorbească ţie iar eu o să mă aleg cu resturile.

— Şi dacă ţi se întâmplă ceva în absenţa mea, cum ţi s-a întâmplat în Upperside?

— N-o să se întâmple nimic. Te rog! Dacă vrei să mă ajuţi, stai de-o parte. Dacă nu, n-o să mai vreau să am de-a face cu tine în continuare. Vorbesc serios, Dors. Este important pentru mine. Oricât de mult aş ţine la tine, nu poţi trece în faţa acestui lucru.

Ea fu de acord, deşi în sinea ei se împotrivea cu înverşunare, şi nu spuse decât:

— În cazul ăsta, promite-mi că măcar ai să te porţi frumos cu ea.

— De mine trebuie să ai tu grijă, nu de ea, spuse Seldon. Te asigur că nu mi-a făcut plăcere să mă port dur cu ea şi n-am să mă mai port astfel în viitor.

Amintirea acestui conflict cu Dors – primul – îl ţinu treaz o mare parte din noapte; asta, împreună eu gândul sâcâitor că cele două Surori s-ar putea să nu sosească dimineaţa, în ciuda promisiunii lui Raindrop Forty-Three.

Acestea sosiră însă, nu mult după ce Seldon terminase un mic dejun frugal (era hotărât să fie atent să nu se îngraşe) şi îşi pusese o robă care i se potrivea de minune. Îşi aranjase cu grijă centura, astfel încât aceasta îi venea perfect.

Raindrop Forty-Three, în continuare cu o urmă de gheaţă în ochi, spuse:

— Dacă eşti gata, Membru de trib Seldon, sora mea va rămâne cu Membra de trib Venabili.

Vocea sa nu era nici piuită, nici răguşită. Era ca şi cum se mai liniştise în cursul nopţii, exersând în minte cum să vorbească unuia care era mascul, dar nu era Frate.

Seldon se întrebă dacă *nici ea* nu dormise toată noaptea şi spuse:

— Sunt gata.

Împreună, o jumătate de oră mai târziu, Raindrop Forty-Three şi Hari Seldon coborau nivel după nivel. Deşi după ceas era zi, lumina era slabă şi era mai întuneric decât oriunde altundeva pe Trantor.

Nu exista niciun motiv evident să fie aşa. Cu siguranţă că lumina artificială a zilei care înconjura întreaga sferă Trantoriană putea cuprinde şi Sectorul Mycogen. Mycogenienii trebuie să fi vrut asta, gândi Seldon. Poate respectau vreun obicei străvechi. Încetul cu încetul, ochii lui Seldon se acomodară cu ambianţa întunecoasă.

Seldon încercă să prindă privirile trecătorilor, Fraţi sau Surori, păstrându-şi calmul. Îşi închipui că el şi cu Raindrop Forty-Three vor fi luaţi drept un Frate împreună cu femeia sa şi că nu li se va da nicio atenţie atâta vreme cât el nu va face nimic pentru a ieşi în evidenţă.

Din nefericire, se părea că Raindrop Forty-Three făcea totul pentru a fi observată. Vorbea cu el în cuvinte puţine şi cu tonuri joase, cu gura încleştată. Compania neoficială a unui mascul, chiar dacă numai ea ştia acest lucru, îi răvăşea vizibil stăpânirea de sine. Seldon era convins că dacă i-ar fi cerut să se calmeze, n-ar fi reuşit decât să o facă să se simtă şi mai puţin în largul ei. (Seldon se întrebă cum ar fi reacţionat dacă ar fi întâlnit pe cineva care o cunoştea. Se simţi mai liniştit odată ajunşi la nivelurile mai joase, unde erau mai puţini oameni.)

Coborârea nu se făcea cu ascensoarele, ci cu ajutorul unor rampe rulante cu trepte, care existau în perechi, una pentru urcat şi alta pentru coborât. Raindrop Forty-Three le numi „escalatoare”. Seldon nu fu sigur că prinsese corect cuvântul, nemaiauzindu-l niciodată până atunci.

Pe măsură ce coborau înspre niveluri din ce în ce mai joase, Seldon era cuprins de o nelinişte nelămurită. Majoritatea lumilor aveau microferme şi majoritatea lumilor produceau propriile varietăţi de microproduse. Seldon, acasă pe Helicon, îşi făcuse de câteva ori aprovizionarea pentru un anotimp întreg, făcând cumpărături în microferme şi remarcase întotdeauna o duhoare neplăcută care îi întorcea stomacul pe dos.

Cei care lucrau în microferme nu păreau a fi deranjaţi de miros. Chiar şi vizitatorii ocazionali, care la început strâmbau din nas, se acomodau repede cu el. Seldon însă, fusese întotdeauna deosebit de sensibil la acel miros. Suferise şi era pregătit să sufere şi acum. Încercă să se liniştească, gândindu-se că avea să îşi sacrifice confortul în scopul nobil al culegerii de informaţii de care avea atâta nevoie, dar asta nu-l împiedica să simtă goluri în stomac, din cauza încordării.

După ce pierdu numărul nivelurilor pe care le coborâseră, aerul părând în continuare destul de proaspăt, întrebă:

— Când ajungem la nivelurile microfermelor?

— Am ajuns deja.

— Nu miroase ca şi cum am fi ajuns la microferme, spuse el inspirând adânc.

— Miroase? Ce vrei să spui?

Raindrop Forty-Three era suficient de jignită pentru a vorbi foarte tare.

— Din experienţa mea, microfermele aveau întotdeauna un miros respingător. Ştii, de la îngrăşămintele de care au nevoie de obicei bacteriile, fermentul, ciupercile şi saprofitele.

— Din experienţa ta? spuse ea coborând din nou vocea. Unde a fost asta?

— Pe lumea din care mă trag.

Figura Sorei se strâmbă, afişând un dezgust imens.

— Adică ai tăi scurmă în *gunoi*?

Seldon nu mai auzise niciodată acest cuvânt dar, din privire şi din intonaţie, îi prinse înţelesul.

— Sper că îţi dai seama că nu miroase aşa atunci când este gata pentru consum, spuse el.

— Ale noastre nu miros deloc. Biotehnicienii noştri au creat soiuri perfecte. Algele cresc în cea mai pură lumină şi în soluţii electrolitice controlate cu cea mai mare grijă. Saprofitele sunt hrănite cu materie organică excelent combinată. Formulele şi reţetele sunt ceva pe care membrii de trib nu le vor afla niciodată... Vino, am ajuns. Miroase cât vrei. N-ai să găseşti nimic care să te deranjeze. Ăsta este unul dintre motivele pentru care hrana noastră este cerută în toată Galaxia şi pentru care Împăratul, ni s-a spus, nu mănâncă nimic altceva. Deşi, dacă mă întrebi pe mine, găsesc că este mult prea bună pentru un membru de trib, chiar dacă îşi zice Împărat.

Spusese acestea cu o furie care părea îndreptată direct spre Seldon. Apoi, ca şi cum i-ar fi fost teamă că el nu o va înţelege, adăugă:

— Sau chiar dacă îşi zice oaspete de onoare.

Intrară într-un coridor îngust, care avea pe fiecare parte bazine mari din sticlă groasă, în care era agitată o apă tulbure şi verde, plină de alge care se înălţau în spirală, mişcându-se încoace şi încolo prin forţa bulelor de gaz care

se ridicau printre ele. Trebuie că erau bogate în bioxid de carbon, decise Seldon.

În bazine se răspândea o lumină caldă şi trandafirie, lumină care era mult mai strălucitoare decât cea de pe coridor. Observă acest lucru cu voce tare.

— Bineînţeles, spuse ea. Aceste alge au randamentul cel mai bun la capătul dinspre roşu al spectrului.

— Presupun, zise Seldon, că totul este automatizat.

Ea dădu din umeri, dar nu răspunse.

— Nu văd prea mulţi Fraţi sau prea multe Surori prin preajmă, insistă Seldon.

— Cu toate acestea, este mult de lucru, iar ei îşi fac treaba, chiar dacă tu nu îi vezi lucrând. Detaliile nu sunt pentru tine. Nu-ţi pierde timpul încercând să le afli.

— Aşteaptă. Nu fi supărată pe mine. Nu cer să mi se divulge secrete de stat. Haide, draga mea.

(Cuvântul îi scăpă de pe buze.)

O prinse de braţ în momentul în care ea părea pe punctul de a pleca grăbită mai departe. Ea rămase pe loc, dar o simţi tremurând uşor şi îi dădu drumul, încurcat.

— A fost o simplă curiozitate; totul pare automatizat, spuse el.

— N-ai decât să crezi ce vrei. Totuşi, aici există loc pentru creierul uman şi pentru judecata umană. Fiecare Frate sau Soră are la un moment dat ocazia de a lucra aici. Unii îşi fac o profesie din asta.

Acum vorbea ceva mai nestingherită dar, spre şi mai marea sa jenă, Seldon îi observă mâna furişându-se spre braţul drept şi frecând uşor locul unde el o atinsese, ca şi cum o ustura.

— Putem merge aşa kilometri în şir, spuse ea, dar dacă o luăm pe aici, ai să poţi vedea o parte din crescătoria de ciuperci.

Merseră în direcţia arătată de ea. Seldon observă cât de curat era totul. Sticla strălucea. Podeaua placată părea umedă, deşi atunci când prinse un moment să se aplece şi să o atingă, descoperi că nu era. Nu era nici alunecoasă – doar dacă nu cumva sandalele sale (din care îi ieşea afară

degetul mare, conform modei Mycogeniene) aveau talpă aderentă.

Raindrop Forty-Three avea dreptate într-o privinţă. Ici şi colo, un Frate sau o Soră lucrau în linişte, cercetând aparatele de măsură, reglând aparatele de control, câteodată cufundaţi într-o muncă necalificată, cum ar fi lustruirea echipamentului – totdeauna absorbiţi de ceea ce făceau.

Seldon era atent să nu întrebe ce făceau, nedorind să o umilească pe Soră în cazul că n-ar fi ştiut ce să răspundă, sau să o înfurie şi să o facă să-i aducă aminte faptul că erau lucruri pe care el nu trebuia să le ştie.

Trecură printr-o uşă care se rotea fără zgomot şi Seldon simţi deodată o urmă foarte uşoară a mirosului de care-şi amintise mai devreme. O privi pe Raindrop Forty-Three, dar ea părea să nu fi remarcat nimic şi curând se obişnui şi el.

Caracteristicile luminii se modificară brusc. Trandafiriul dispăruse şi dispăruse şi strălucirea. Totul părea cufundat în obscuritate, mai puţin acolo unde echipamentele erau luminate mai puternic. Oriunde se zărea o pată de lumină, părea că se află un Frate sau o Soră. Unii purtau bentiţe luminoase pe cap, radiind o slabă lumină sidefie şi, de la semi-distanţă, Seldon vedea ici-colo, mici scântei luminoase mişcându-se în dezordine.

Din mers, aruncă o privire fugară profilului ei. Era singurul lucru după care putea să o aprecieze. În tot restul timpului, nu putea să nu fie conştient de capul ei rotund şi chel, de ochii fără sprâncene, de faţa ei fără culoare. Acestea îi înlăturau individualitatea şi păreau să o facă invizibilă. Aici însă, din profil, putea să vadă ceva. Nas, bărbie, buze pline, linii regulate, frumuseţe. Obscuritatea netezea şi îndulcea oarecum marea pustietate de deasupra.

Gândi, surprins: ar putea fi foarte frumoasă dacă şi-ar lăsa părul să-i crească şi dacă l-ar aranja cu pricepere.

Apoi se gândi că ea *nu putea* să-şi lase părul să crească. Avea să fie chealã toată viaţa.

De ce? De ce i-au făcut asta? Sunmaster spusese că acesta era un mod pentru ca orice Mycogenian să-şi dea

seama, pe parcursul întregii sale vieţi, că era Mycogenian. De ce era acest lucru atât de important, astfel încât cineva să accepte pacostea de a rămâne fără păr, ca pe o emblemă sau ca pe un semn de identitate?

Şi apoi, pentru că era obişnuit să privească lucrurile din toate punctele de vedere, gândi: obişnuinţa este a doua natură. Dacă eşti obişnuit, suficient de obişnuit, cu capetele chele, atunci părul de pe cap ar părea ceva monstruos, ţi-ar provoca greaţă. El însuşi se bărbierea în fiecare dimineaţă, înlăturându-şi tot părul de pe faţă, păr care îl incomoda atunci când era scurt şi ţepos şi cu toate acestea nu îi trecea niciodată prin minte că avea faţa spână sau nenaturală în vreun fel. Desigur, îşi putea lăsa părul de pe faţă să-i crească, oricând ar fi dorit – dar nu dorea.

Ştia că erau lumi pe care bărbaţii nu se bărbiereau; pe unele, nici măcar nu îşi tundeau sau îşi aranjau părul de pe faţă, ci îl lăsau să crească în voie. Ce-ar spune aceştia dacă i-ar vedea faţa bărbierită, bărbia, obrajii şi buzele neacoperite de păr?

Dar, până una-alta, mergea cu Raindrop Forty-Three – la nesfârşit, parcă – şi din când în când ea îl dirija apucându-l de cot, iar el avu impresia că ea se obişnuise cu acest lucru, întrucât nu-şi mai retrăgea mâna, grăbită. Câteodată şi-o ţinea acolo aproape un minut.

— Aici! spuse ea. Vino aici!

— Ce sunt astea? întrebă Seldon.

Stăteau în faţa unei tăviţe umplute cu mici sfere, fiecare de aproximativ doi centimetri în diametru. Un Frate care supraveghea zona şi care tocmai atunci pusese tăviţa pe locul unde se afla, ridică o privire uşor întrebătoare.

Raindrop Forty-Three îi spuse lui Seldon în şoaptă:

— Cere câteva.

Seldon îşi dădu seama că ea nu putea vorbi unui Frate până când acesta nu i se adresa ei, şi spuse nehotărât:

— Putem să luăm câteva, F-frate?

— Ia o mână plină, Frate, spuse celălalt cu dărnicie.

Seldon culese una dintre sfere şi era gata să i-o ofere lui Raindrop Forty-Three, când observă că aceasta considerase invitaţia ca fiind adresată ei şi îşi umpluse ambele mâini.

Sfera era luminoasă, netedă. În timp ce se îndepărtau de acest perimetru şi de Fratele care îl supraveghea, spuse către Raindrop Forty-Three:

— Astea se mănâncă?

Duse cu precauţie sfera către nas.

— Nu au miros, spuse ea deodată.

— Ce sunt?

— Trufe. Trufe netratate. Pentru piaţa externă sunt aromate în diverse moduri, dar aici, în Mycogen, le mâncăm nearomate… aşa, pur şi simplu.

Ea îşi puse una în gură şi spuse:

— *Niciodată* nu mă satur.

Seldon introduse sfera în gură şi o simţi că se dizolvă şi dispare rapid. Gura sa, pentru un moment, se umplu de un lichid care apoi alunecă în jos, pe gâtlej, aproape în perfect acord cu dorinţele sale.

Rămase locului, uluit. Era puţin dulce şi, în acelaşi timp, lăsa în urmă un şi mai uşor gust amărui. Dar senzaţia cea mai puternică nu putu să o identifice.

— Pot să mai iau una? spuse el.

— Ia şi o jumătate de duzină, spuse Raindrop Forty-Three întinzându-i mâna. Gustul diferă de regulă de la una la alta şi practic nu au calorii. Nu au decât gust.

Avea dreptate. Încercă să ţină trufandaua în gură; încercă să o lingă, cu grijă; încercă să muşte o bucăţică. Însă, chiar şi atingerea cea mai uşoară o distrugea. Dacă încercai să rupi o bucăţică din ea, restul dispărea pe loc. Şi fiecare avea un gust care nu putea fi definit şi niciodată la fel cu gustul celei de dinainte.

— Singurul necaz este, spuse bine dispusă Sora, că de fiecare dată ai una care nu seamănă cu nici o alta şi nu o uiţi, dar nici nu mai găseşti una la fel. Am mâncat una când aveam nouă ani…

Expresia sa îşi pierdu deodată însufleţirea şi spuse:

— Este un lucru bun. Îţi dezvăluie caracterul trecător al lucrurilor de pe lumea asta.

Era un semnal, gândi Seldon. Se plimbaseră destul de mult fără nicio ţintă. Se obişnuise cu el şi îi vorbea. Iar acum, conversaţia ajunsese într-un punct crucial. Acum!

44

— Vin dintr-o lume care se află sub cerul liber, Soră, spuse Seldon. Ca toate lumile, în afară de Trantor. Ploaia vine sau nu vine, râurile curg cu picătura sau se revarsă, temperatura creşte sau scade. Asta înseamnă că recoltele sunt bune sau rele. Aici însă, mediul este cu adevărat controlat. Recoltele nu au altceva de ales decât să fie bune. Ce norocos este Mycogenul.

Aşteptă. Erau posibile mai multe răspunsuri diferite, iar iniţiativa pe care o va lua în continuare va depinde de răspunsul primit.

Ea vorbea acum absolut nestingherită şi părea să nu mai aibă inhibiţii în legătură cu faptul că el era un mascul, aşa că această lungă plimbare servise scopurilor lui.

— Ambianţa nu este chiar atât de uşor de controlat, spuse Raindrop Forty-Three. Au loc, din când în când, infecţii virale şi uneori se produc mutaţii neaşteptate şi nedorite. Se întâmplă uneori ca întregi culturi, pe zone vaste, să se usuce sau să nu mai aibă nicio valoare.

— Mă uimeşti. Şi ce se întâmplă atunci?

— De obicei nu rămâne altceva de făcut decât de distrus culturile stricate, chiar şi pe cele care sunt doar suspecte de a fi stricate. Tăvile şi bazinele se sterilizează complet, iar câteodată sunt pur şi simplu aruncate.

— Deci se ajunge la chirurgie, spuse Seldon. Înlăturaţi ţesutul bolnav.

— Da.

— Şi ce faceţi pentru ca astfel de lucruri să nu se întâmple?

— Ce putem face? Cercetăm permanent dacă se iveşte vreo mutaţie, dacă apar noi viruşi, dacă se produce vreo contaminare accidentală sau vreo modificare a mediului. Rareori se întâmplă să detectăm vreo neregulă, dar dacă se întâmplă, luăm măsuri drastice. Rezultatul este că anii răi sunt foarte puţini şi chiar şi atunci când sunt răi, afectează doar mici suprafeţe, ici-colo. Cel mai rău an pe care l-am avut a fost sub medie doar cu 12 procente – deşi asta a fost suficient ca să ne provoace mari dificultăţi. Problema este că până şi cele mai meticuloase precauţii şi cele mai inteligent proiectate programe pe calculator nu pot să prevadă întotdeauna ceea ce în esenţă este imprevizibil.

(Seldon se simţi traversat de un fior involuntar. Era ca şi cum ar fi vorbit despre psihoistorie… dar ea nu vorbea decât despre producţia microfermelor unei micuţe părţi a omenirii, în timp ce el lua în considerare întinsul Imperiu Galactic în fiecare din aspectele sale.)

Inevitabil descurajat, Seldon spuse:

— Cu siguranţă că nu totul este imprevizibil. Sunt forţe care ne dirijează şi au grijă de noi toţi.

Sora se crispă deodată. Se întoarse spre el, părând să-l cerceteze cu ochii săi pătrunzători. Dar nu spuse decât:

— Ce?

Seldon se simţi stânjenit.

— Am impresia că vorbind despre viruşi şi mutaţii, vorbim despre natură, despre fenomene care se supun legii naturii. Astea nu ţin de supranatural, nu-i aşa? Nu ţin de ceea ce nu se supune legii naturii şi poate, în consecinţă, controla această lege a naturii.

Ea continuă să se holbeze la el, ca şi cum acesta ar fi început deodată să vorbească într-un dialect necunoscut, diferit de Standardul Galactic. Spuse din nou, de data aceasta aproape în şoaptă:

— Ce?

El continuă, împiedicându-se de cuvintele nefamiliare, care aproape că îl încurcau.

— Cu siguranţă că vă închinaţi unei esenţe măreţe, unui mare spirit, unui… nu ştiu cum să-l numesc.

Raindrop Forty-Three spuse cu o voce care creştea spre registre din ce în ce mai înalte, rămânând însă gravă:

— Am bănuit eu. Am *bănuit* că la asta te refereai, dar nu mi-a venit să cred. Ne acuzi că avem *religie*. De ce nu spui aşa? De ce n-ai folosit cuvântul?

Aşteptă un răspuns, iar Seldon, luat un pic pe nepregătite de atacul violent, spuse:

— Din cauză că nu prea folosesc acest cuvânt. Eu îi spun „supranatural”.

— Spune-i cum vrei. Este vorba de religie, iar noi nu avem aşa ceva. Religia este pentru membrii de trib, pentru roiurile de lepă…

Sora se opri să-şi tragă răsuflarea, de parcă era gata să se sufoce şi Seldon fu sigur că vorba pe care ea nu o dusese până la capăt era „lepădături”.

Ea îşi recăpătă controlul. Vorbind încet şi întrucâtva sub registrul ei normal de soprană, spuse:

— Noi nu suntem un popor religios. Raiul nostru se află în această Galaxie, dintotdeauna. Dacă tu ai vreo religie…

Seldon se simţi prins în capcană. Într-un fel, nu se aşteptase la aşa ceva. Ridică o mână, în retragere.

— Nu chiar. Eu sunt matematician şi raiul meu se află tot în această Galaxie. Am crezut doar că, din cauza rigidităţii obiceiurilor voastre, raiul *vostru*…

— Să nu crezi asta, membru de trib. Dacă obiceiurile noastre sunt rigide, asta se întâmplă doar din cauză că nu suntem decât câteva milioane, înconjurate de miliarde. Trebuie să ne marcăm într-un anume fel deosebirea, astfel încât noi, care suntem puţini şi valoroşi, să nu ne pierdem printre roiurile şi hoardele voastre. Trebuie să ne marcăm deosebirea prin lipsa părului, prin haine, prin comportament, prin modul nostru de viaţă. Trebuie să ştim cine suntem şi trebuie să fim siguri că şi voi, membrii de trib, ştiţi cine suntem noi. Muncim în fermele noastre, astfel încât să ne dovedim folositori în ochii voştri şi să fim astfel siguri că ne veţi lăsa în pace. Asta-i tot ceea ce cerem de la voi… să ne lăsaţi în pace.

— Nu am niciun fel de intenţie să-ţi fac rău ţie sau oricăruia din poporul tău. Nu caut decât cunoaşterea, aici ca şi pretutindeni.

— Şi ne insulţi întrebând de religia noastră, ca şi cum noi ne-am fi închinat vreodată vreunui spirit misterios, imaterial, ca să facă în locul nostru ceea ce noi nu suntem în stare să facem.

— Sunt multe popoare, multe lumi care cred în supranatural, într-o formă sau alta… religie, dacă-ţi place mai mult cuvântul. Putem, într-un fel sau altul, să fim în dezacord cu ei, dar la fel de bine putem greşi şi noi în necredinţa noastră, ca şi ei în credinţa lor. În orice caz, nu e nicio ruşine să ai credinţă, iar întrebările mele nu se doreau a fi insulte.

Dar ea nu era deloc împăcată.

— Religie! spuse furioasă. Nu avem nevoie de ea.

Moralul lui Seldon, care coborâse continuu în cursul acestei discuţii, ajunsese la limita de jos. Tot acest lucru, această vizită cu Raindrop Forty-Three, fusese degeaba.

Însă ea continuă:

— Avem ceva mult mai bun. Avem *istoria*.

Lui Seldon îi crescu din nou moralul, şi zâmbi.

10. Carte

POVESTEA-CU-MÂNA-PE-COAPSĂ – ... Un eveniment menţionat de Hari Seldon ca fiind primul moment crucial în încercarea lui de a găsi o metodă de perfecţionare a psihoistoriei. Din nefericire, scrierile sale publicate nu dau niciun indiciu despre subiectul acestei „poveşti”, iar speculaţiile în această privinţă (şi au fost multe) nu sunt demne de a fi luate în serios. Rămâne unul dintre multele mistere ciudate ale carierei lui Seldon.

ENCICLOPEDIA GALACTICA

45

Raindrop Forty-Three îl privi pe Seldon, tulburată şi respirând cu greutate.

— Nu pot rămâne aici, spuse ea.

Seldon privi împrejur.

— Nu ne deranjează nimeni. Nici chiar Fratele de la care am primit trufandalele nu a zis nimic despre noi. Se pare că ne-a considerat drept o pereche perfect normală.

— Asta din cauză că nu se observă nimic neobişnuit la noi când lumina e slabă, când tu vorbeşti încet – astfel încât accentul de membru de trib iese mai puţin în evidenţă – şi când eu par calmă. Dar acum...

Vocea ei devenea din ce în ce mai răguşită.

— Ce e acum?

— Sunt nervoasă şi agitată... Transpir.

— Şi cine te vede? Calmează-te. Linişteşte-te.

— Nu mă pot calma aici. Nu pot să stau liniştită atâta timp cât cineva ne poate remarca.

— Şi atunci, unde să mergem?

— Sunt cămăruţe pentru odihnă. Eu am lucrat aici. Le ştiu.

Acum mergea repede, iar Seldon o urma. La capătul unei mici scări, pe care, dacă n-ar fi fost ea, el nu ar fi observat-o în obscuritate, se afla un şir de uşi, la distanţă mare una de alta.

— Cea din capăt, murmură ea. Dacă e liberă.

Era liberă. Un mic dreptunghi luminos spunea LIBER iar uşa era întredeschisă.

Raindrop Forty-Three privi repede împrejur, îl împinse pe Seldon înăuntru şi apoi intră şi ea. Imediat ce închise uşa, o mică lampă de tavan lumină interiorul.

— Este vreun semn pe uşă care să arate că această cameră este ocupată? întrebă Seldon.

— Mesajul a apărut automat atunci când s-a închis uşa şi s-a aprins lampa, spuse Sora.

Seldon simţi cum aerul era ventilat uşor, însoţit de un sunet ca o şoaptă, dar oare unde pe Trantor nu erau prezente acest sunet şi această senzaţie?

Camera nu era mare, dar avea un pat cu o saltea tare şi comodă şi cu cearceafuri evident curate. Mai erau un scaun şi o masă, un mic frigider şi ceva care semăna cu o plită închisă într-o incintă, probabil un mic încălzitor pentru mâncare.

Raindrop Forty-Three se aşeză pe scaun, stând ţeapănă şi dreaptă, făcând eforturi vizibile ca să se liniştească.

Seldon, neştiind prea bine ce trebuia să facă, rămase în picioare până când ea îi făcu un semn – puţin cam nervos – să se aşeze pe pat. El făcu întocmai.

Raindrop Forty-Three spuse încet, ca şi cum ar fi vorbit cu sine însăşi:

— Dacă s-ar afla vreodată că am stat aici împreună cu un bărbat – fie el şi un simplu membru de trib – cu siguranţă că aş ajunge o paria.

Seldon se ridică repede în picioare.

— Atunci hai să nu mai stăm aici.

— Aşează-te. Nu pot ieşi cât timp sunt în starea asta. Ai întrebat de religie. Ce urmăreşti tu *de fapt*?

Seldon avu impresia că ea se schimbase complet. Terminase cu pasivitatea, cu subordonarea. Nu mai avea

nimic din timiditatea, din sfiala pe care le avea de obicei în prezenţa unui mascul. Mijise ochii, aruncându-i o privire aspră.

— Ţi-am spus. Cunoaşterea. Sunt profesor universitar. Profesia mea şi dorinţa mea este să ştiu. Vreau mai ales să înţeleg oamenii, aşa că vreau să cunosc istoria. În multe lumi, vechile documente istorice – vechile documente ale istoriei *adevărate* – s-au transformat în mituri şi legende, devenind adesea parte din credinţe religioase sau din supranatural. Dar dacă Mycogen nu are o religie, atunci…

— Ţi-am mai spus că avem *istoria*.

— Este a două oară când spui că aveţi istoria, spuse Seldon. Cât de veche?

— Douăzeci de mii de ani.

— Serios? Hai să vorbim deschis. Este o istorie reală sau este legendă?

— Este o istorie reală, bineînţeles.

Seldon era pe punctul de a o întreba de unde ştia asta, dar se răzgândi. Era oare posibil ca istoria să meargă înapoi în timp douăzeci de mii de ani şi să fie şi autentică? El nu era istoric, aşa că va trebui să se consulte cu Dors.

Dar i se părea foarte plauzibil ca pe fiecare lume întâmplările cele mai vechi să fie o îmbinare de eroism devotat şi de mici drame care se doreau a fi exemple de moralitate. Şi care nu trebuiau luate ad-literam. Asta era, în mod cert, o realitate valabilă şi pentru Helicon, deşi nu prea putea găsi Heliconieni care să nu bage mâna în foc pentru legendele povestite, insistând că sunt istorie adevărată. Ar fi în stare să susţină, de exemplu, chiar şi acel basm complet ridicol despre prima expediţie pe Helicon şi întâlnirea cu mari şi periculoase reptile zburătoare – deşi pe nicio lume explorată şi colonizată de oameni nu s-au găsit urme care să semene cu ale unor reptile zburătoare.

În loc de asta, spuse:

— Şi cum începe istoria?

În ochii Surorii se ivi o privire absentă, o privire care nu se focaliza nici asupra lui Seldon, nici asupra vreunui lucru din cameră.

— Începe cu o lume – lumea *noastră*. Singura lume, spuse ea.

— *Singura* lume?

(Seldon îşi aduse aminte că Hummin îi vorbise de legende despre o singură lume, lume din care se trăgea întreaga omenire.)

— O singură lume. Mai târziu au fost şi altele, dar a noastră a fost prima. O lume întinsă, cu o atmosferă neacoperită, cu loc destul pentru fiecare, cu câmpii roditoare, cu case primitoare, cu oameni prietenoşi. Timp de mii de ani am trăit acolo şi apoi a trebuit să plecăm şi să ne găsim adăpost într-un loc sau într-altul până când unii dintre noi au găsit un colţişor pe Trantor, unde ne-am deprins să cultivăm hrana care ne-a adus un pic de libertate. Şi aici, în Mycogen, avem acum propriul nostru mod de viaţă… şi propriile noastre vise.

— Şi istoria voastră dă detalii complete privind lumea de origine? Singura lume?

— Da, totul stă scris într-o carte şi toţi o avem. Fiecare dintre noi. O purtăm cu noi tot timpul, astfel încât nu există vreun moment în care oricine dintre noi să nu o poată deschide şi citi şi să-şi aducă aminte cine suntem şi cine am fost şi să aibă încredere că într-o zi ne vom recăpăta lumea.

— Ştii unde este lumea asta, şi cine o locuieşte acum?

Raindrop Forty-Three şovăi, apoi dădu din cap cu violenţă.

— Nu ştim, dar într-o zi vom afla.

— Şi această carte, o ai acum la tine?

— Desigur.

— Pot să o văd şi eu?

Figura Surorii fu traversată de un zâmbet.

— Deci asta vrei, spuse ea. Mi-am dat seama că vrei ceva, atunci când ai cerut să fii condus prin microferme numai de mine.

Părea puţin nehotărâtă.

— N-am crezut că era vorba de *Carte*.

— Este tot ceea ce doresc, spuse Seldon cu sinceritate. Într-adevăr, nu am avut nimic altceva în minte. Dacă m-ai adus aici crezând că…

Ea nu-l lăsă să termine.

— Dar iată-ne aici. Vrei Cartea sau nu o vrei?

— Te oferi să mă laşi să o văd?

— Cu o singură condiţie.

Seldon stătu puţin pe gânduri, cântărind posibilitatea de a avea probleme serioase, acum că o făcuse pe Soră să-şi depăşească inhibiţiile într-o măsură mai mare decât intenţionase.

— Ce condiţie? spuse el.

Raindrop Forty-Three scoase uşor limba şi îşi linse cu repeziciune buzele. Apoi spuse, cu un tremur sensibil în voce:

— Să-ţi scoţi cascheta.

46

Hari Seldon îi aruncă lui Raindrop Forty-Three o privire nedumerită. Pentru o clipă, nu-şi dădu seama despre ce anume vorbea ea. Uitase că purta o caschetă.

Apoi îşi duse mâna la cap şi pentru prima oară simţi în mod conştient cascheta pe care o purta. Era netedă, dar simţi uşoara elasticitate a părului de dedesubt. Nu prea mare. La urma urmelor, părul său era subţire şi nu foarte des.

Spuse, pipăind-o în continuare:

— De ce?

— Din cauză că aşa vreau eu, spuse ea. Din cauză că asta e condiţia, dacă vrei să vezi Cartea.

— Bine, dacă aşa vrei tu, spuse el.

Căută cu mâna marginea caschetei, pentru a putea trage de ea.

— Nu, lasă-mă pe mine, interveni însă Raindrop Forty-Three. Am să ţi-o scot eu.

Îl privea cu lăcomie.

Seldon îşi puse mâinile pe genunchi.

— Atunci, dă-i drumul.

Sora se ridică repede şi se aşeză pe pat lângă el. Încet, cu grijă, îi desprinse cascheta chiar înaintea urechii, îşi linse din nou buzele şi începu să gâfâie în timp ce îi scotea cascheta înspre frunte, ridicând-o. Apoi o scoase cu totul iar părul lui Seldon, eliberat, păru să freamete un pic în fericită libertate.

— Probabil că pielea capului a transpirat, spuse Seldon jenat, din cauză că mi-am ţinut părul sub caschetă. Dacă e aşa, părul o să fie cam umed.

Ridică mâna, ca şi când ar fi vrut să verifice, dar ea i-o prinse şi i-o duse înapoi.

— Lasă-mă pe mine, spuse ea. Face parte din condiţie.

Degetele sale, încet şi ezitant, îi atinseră părul şi apoi se traseră înapoi. I-l atinse din nou şi, foarte uşor, îşi trecu mâna peste părul lui.

— Este uscat, spuse ea. Este… plăcut.

— Ai mai atins vreodată părul de pe capul cuiva?

— Doar copiilor, din când în când. Este… altceva.

Îşi trecu din nou mâna peste părul lui.

— În ce sens?

Seldon, chiar cuprins de stinghereală, găsi că este posibil să fie îmboldit de curiozitate.

— Nu-mi dau seama. Este pur şi simplu… altceva.

După un timp, el întrebă:

— Te-ai săturat?

— Nu. Nu mă grăbi. Poţi să-l faci să stea cum vrei?

— Nu chiar. Are un mod natural de a cădea, dar ca să-l fac să stea cum vreau, am nevoie de un pieptene şi nu îl am la mine.

— Un pieptene?

— Un obiect cu dinţi… uf, ca o furcă… dar dinţii sunt mai deşi şi mai maleabili.

— Nu te poţi folosi de degete?

Şi le plimba pe ale ei prin părul lui.

— Se poate şi aşa, spuse el. Dar nu e prea eficient.

— E mai ţepos la spate.

— Acolo e tuns mai scurt.

Raindrop Forty-Three păru să îşi aducă aminte de ceva.

— Sprâncenele, spuse ea. Nu aşa li se spune?

Îi desprinse bucăţelele de plastic care îi mascau sprâncenele, apoi îşi plimbă degetele peste gingaşul arc, în răspăr.

— E plăcut, spuse ea izbucnind apoi într-un râs ascuţit care semăna cu chicoteala surorii sale mai tinere. Sunt drăguţe.

— Mai e ceva care face parte din condiţie? spuse Seldon puţin cam neliniştit.

În lumina obscură, Raindrop Forty-Three părea ca şi cum s-ar fi gândit că ar mai fi fost, dar nu spuse nimic. În schimb, îşi retrase deodată mâinile şi le duse la nas. Seldon se întrebă ce ar fi putut să miroasă.

— Ce straniu, spuse ea. Pot... pot să o mai fac şi altă dată?

— Dacă îmi dai Cartea destul timp pentru a o studia, atunci poate că da, spuse el jenat.

Raindrop Forty-Three îşi strecură mâna în rochie, într-o deschizătură pe care Seldon n-o mai văzuse până atunci şi, din vreun buzunar interior, scoase o carte legată într-un material tare, dar flexibil. El o luă, încercând să-şi stăpânească emoţia.

În timp ce Seldon îşi rearanja cascheta pe cap ca să-i acopere părul, Raindrop Forty-Three îşi ridică din nou mâinile până la nas şi apoi, iute şi cu delicateţe, îşi linse un deget.

47

— Ţi-a atins părul? spuse Dors Venabili.

Privi părul lui Seldon ca şi cum ar fi avut şi ea de gând să-l atingă.

Seldon se depărtă uşurel.

— Te rog, nu. Femeia asta a făcut ca totul să pară o perversiune.

— Presupun că asta a şi fost… din punctul ei de vedere. Ţie nu ţi-a făcut niciun fel de plăcere?

— Plăcere? Mi-a făcut pielea ca de găină. Când s-a oprit în sfârşit, am respirat uşurat. Mă tot gândeam: Ce alte condiţii o să-mi mai pună?

Dors râse.

— Ţi-era teamă că te va obliga să faci dragoste cu ea? Sau chiar sperai să te oblige?

— Te asigur că nici nu mi-a trecut prin cap aşa ceva. Tot ceea ce doream era să obţin Cartea.

Se aflau acum în camera lor şi Dors porni perturbatorul de câmp pentru a se asigura că nu vor fi ascultaţi.

Noaptea Mycogeniană abia începea. Seldon îşi scosese cascheta şi roba şi se îmbăiase, acordând o atenţie specială părului, pe care şi-l săpunise şi clătise de două ori. Stătea acum pe patul său, îmbrăcat într-o lejeră cămaşă de noapte care până atunci atârnase în dulap.

Dors spuse, cu o privire jucăuşă:

— Ştia că ai păr pe piept?

— Speram din tot sufletul că n-o să-i treacă prin minte aşa ceva.

— Bietul Hari. Ştii, de fapt a fost ceva perfect normal. Şi eu aş fi avut probabil o jenă asemănătoare dacă aş fi fost singură cu un Frate. Mai rău, sunt sigură de asta, din moment ce el ar fi socotit – societatea Mycogeniană fiind ceea ce este – că femeia care sunt eu ar fi fost obligată să-i îndeplinească ordinele neîntârziat şi fără împotrivire.

— Nu, Dors. Poţi să crezi că a fost ceva perfect normal, dar tu nu ai trăit experienţa. Săraca femeie se afla într-o stare de înaltă excitare sexuală. Şi-a implicat toate simţurile… şi-a mirosit degetele şi chiar le-a lins. Dacă ar fi putut auzi părul crescând, l-ar fi ascultat cu aviditate.

— Dar la asta mă refeream şi eu când spuneam „normal”. Tot ceea ce este interzis sporeşte atracţia sexuală. Te-ar mai interesa sânii femeilor dacă ai trăi într-o societate în care aceştia ar fi expuşi vederii tot timpul?

— Cred că ar fi posibil să mă mai intereseze.

— Nu te-ar interesa *mai mult*, dacă ar fi mereu ascunşi vederii, aşa cum se întâmplă în majoritatea societăţilor?... Ascultă, hai să-ţi povestesc ceva care mi s-a întâmplat mie. Mă aflam într-o staţiune, pe marginea unui lac, acasă, pe Cinna... Presupun că aveţi şi voi staţiuni de odihnă pe Helicon. Plaje, ceva de genul ăsta?

— Desigur, spuse Seldon uşor necăjit. Ce crezi că este Helicon, o lume făcută din munţi şi stânci, cu apă bună doar pentru băut?

— Nu am vrut să te jignesc, Hari. Vreau doar să fiu sigură că ai să înţelegi esenţa întâmplării. Pe plajele noastre de pe Cinna, nu ne facem prea multe probleme ce purtăm... sau ce *nu* purtăm.

— Faceţi nudism?

— Nu chiar, deşi cred că dacă cineva s-ar dezbrăca de toate hainele, nu ar ieşi prea tare în evidenţă. Obiceiul este să purtăm un minimum decent, dar trebuie să recunosc că ceea ce considerăm noi a fi decent lasă foarte puţin loc pentru imaginaţie.

— Noi, pe Helicon, spuse Seldon, avem standarde de decenţă ceva mai ridicate.

— Da, îmi dau seama după purtarea ta foarte atentă faţă de mine, dar fiecare cu ale lui. În orice caz, stăteam pe mica plajă din preajma lacului, aşezată într-un scaun, când s-a apropiat de mine un tânăr cu care vorbisem mai devreme în ziua aceea. Era un tip la locul lui şi n-am remarcat nimic în neregulă la el. S-a aşezat pe braţul scaunului meu şi şi-a pus mâna dreaptă pe coapsa mea stângă, care era bineînţeles descoperită, ca să se sprijine.

— După ce am discutat cam un minut şi jumătate, continuă ea, mi-a spus, maliţios: „Poftim! Nu mă cunoşti aproape deloc şi, cu toate astea, mie mi se pare firesc să-mi pun mâna pe coapsa ta. Mai mult, şi tu consideri asta perfect normal, din moment ce se pare că nu te deranjează că stă acolo.” Abia atunci am remarcat că mâna lui se sprijinea pe coapsa mea. Pielea goală expusă în public îşi pierde întrucâtva din calitatea de a atrage din punct de vedere sexual. După cum am mai spus, este esenţial să fie

ascunsă vederii. Şi tânărul a gândit probabil la fel, căci a continuat să spună: „Cu toate astea, dacă ar fi să ne întâlnim în condiţii ceva mai protocolare şi dacă ai purta o rochie, nici prin gând nu ţi-ar trece să-mi permiţi să-ţi ridic rochia şi să-mi pun mâna pe coapsa ta, chiar pe locul pe care îl ocupă acum.” Eu am râs şi am continuat să discutăm de una, de alta. Bineînţeles că tânărul, odată ce remarcasem poziţia mâinii lui, nu a mai găsit potrivit să şi-o ţină acolo şi şi-a retras-o.

— În acea seară, spuse ea în continuare, m-am îmbrăcat pentru cină cu mai multă grijă decât de obicei şi am apărut într-o ţinută care era mult mai protocolară decât cea necesară sau decât cea purtată de celelalte femei din sala de mese. M-am apropiat, l-am salutat şi i-am spus: „Iată-mă îmbrăcată în rochie, dar pe dedesubt, coapsa mea este goală. Îţi dau voie. Ridică-mi rochia şi pune-ţi mâna pe coapsa mea stângă, acolo unde ai pus-o şi mai devreme.” A fost tentat să încerce. Sunt sigură de asta, dar toată lumea se holba la noi. Nu l-aş fi oprit şi sunt sigură de asemenea că nu l-ar fi oprit nimeni altcineva, dar nu a fost în stare să o facă. Nu era mai multă lume decât fusese mai devreme şi erau cam aceiaşi oameni. Era clar că eu eram cea care luase iniţiativa şi că nu aveam nimic împotrivă, dar el nu a fost în stare să încalce convenienţele. Condiţiile, care după-amiază fuseseră pentru cu-mâna-pe-coapsă, seara nu mai erau pentru cu-mâna-pe-coapsă şi asta spune mai mult decât orice raţionament.

— Eu aş fi pus mâna pe coapsa ta, spuse Seldon.

— Eşti sigur?

— Sigur.

— Chiar dacă standardele voastre de decenţă pe plajă sunt mai înalte decât ale noastre?

— Da.

Dors se aşează pe patul ei şi apoi se întinse, cu mâinile sub cap.

— Deci nu te tulbură prea tare, spuse ea, că port o cămaşă de noapte cu nimic pe dedesubt.

— Nu sunt foarte *şocat*. Cât despre faptul de a fi tulburat, depinde ce înţelegi prin acest cuvânt. Îmi dau foarte bine seama de cum eşti îmbrăcată.

— Deci, dacă va fi să stăm aici o perioadă mai mare de timp, va trebui să ne obişnuim să nu luăm în seamă astfel de lucruri.

— Sau să profităm de ele, spuse zâmbind Seldon. Îmi place părul tău. După ce te-am văzut toată ziua cheală, îmi place părul tău.

— Ei bine, nu pune mâna pe el. Încă nu l-am spălat. Ce interesant, spuse ea cu ochii întredeschişi. Ai făcut distincţie între nivelul de respectabilitate protocolar şi cel neprotocolar. Tu spui deci că Helicon este mai respectabil la nivelul neprotocolar decât Cinna, dar mai puţin respectabil la nivelul protocolar. Am dreptate?

— De fapt, nu era vorba decât despre tânărul care şi-a pus mâna pe coapsa ta şi de mine. Cât de reprezentativi suntem noi pentru Cinnieni, respectiv Heliconieni, asta nu pot să-mi dau seama. Îmi pot imagina pe ambele lumi indivizi perfect normali… şi descreieraţi, de asemenea.

— Vorbeam despre convenienţele sociale. Nu prea sunt un călător Galactic, dar a trebuit să studiez mult istoria socială. Pe planeta Derowd, a fost o vreme când sexul premarital era absolut liber. Pentru cei necăsătoriţi era permis sexul în grup, iar sexul în public provoca reacţii negative doar atunci când bloca traficul. Şi cu toate acestea, după căsătorie, monogamia era absolută şi de necontestat. Teoria era că fiecare trebuia să isprăvească mai întâi cu toate fanteziile, pentru ca apoi să se poată apuca de treburile serioase ale vieţii.

— Şi a mers?

— Acum trei sute de ani a încetat, dar unii dintre colegii mei spun că a încetat datorită presiunii externe din alte lumi care au rămas prea mult în urmă cu afacerile turistice, în comparaţie cu Derowd. Există şi astfel de lucruri, cum ar fi o presiune Galactică concertată.

— Probabil o presiune economică, în acest caz.

— Poate. Şi fiindcă tot am fost la Universitate, am avut ocazia să studiez convenienţele sociale, chiar şi fără să fiu un călător Galactic. Am întâlnit oameni din zeci de locuri din interiorul şi din afara Trantorului şi una dintre distracţiile favorite ale departamentului de ştiinţe sociale este compararea convenienţelor sociale.

— Aici, în Mycogen, continuă ea, am de exemplu impresia că sexul este controlat cu stricteţe şi este permis doar sub cele mai severe reguli, impuse cu forţa, din moment ce nu se discută niciodată. Nici în Sectorul Streeling nu se discută, dar nu este dezaprobat. În Sectorul Jennat, unde mi-am petrecut odată o săptămână făcând cercetări, sexul se discută la nesfârşit, dar numai pentru a fi pus la colţ. Presupun că nu există două sectoare pe Trantor – sau două lumi dincolo de Trantor – în care atitudinile privind sexul să fie identice.

— Ştii cum sună ceea ce spui tu? spuse Seldon. Reiese că…

— Îţi spun eu ce reiese, îl întrerupse Dors. Toată discuţia asta despre sex mă lămureşte asupra unui lucru. De-acum încolo n-am să te mai scap din vedere.

— Ce?

— Este a doua oară că te las să pleci, prima oară din greşeala mea, a doua oară pentru că m-ai forţat tu. De fiecare dată am făcut o greşeală, asta e clar. Ştii ce ţi s-a întâmplat prima oară.

— Da, spuse revoltat Seldon, dar a doua oară nu mi s-a întâmplat nimic.

— Ai fost foarte aproape de a intra într-un mare bucluc. Dacă ai fi fost prins în escapade sexuale cu o Soră?

— Dar nu a fost nicio escapadă sexuală…

— Tu însuţi ai spus că era într-o stare de înaltă excitare sexuală.

— Dar…

— A fost o greşeală. Te rog să-ţi intre bine în cap, Hari. De-acum înainte, nu mai pleci nicăieri fără mine.

— Uite ce e, spuse Seldon pe un ton rece, scopul meu era să aflu ceva despre istoria Mycogeniană şi ca rezultat al

aşa-zisei escapade sexuale cu o Soră, am pus mâna pe o carte… pe Carte.

— Cartea! Aşa e, Cartea. Hai s-o vedem.

Seldon o scoase la iveală, iar Dors o cântări în mâna, îngrijorată.

— S-ar putea să nu ne folosească la nimic, Hari, spuse ea. Nu pare să se potrivească niciunui proiector pe care l-am întâlnit vreodată. Asta înseamnă că va trebui să faci rost de un proiector Mycogenian, iar ei or să vrea să ştie la ce îţi trebuie. Au să descopere astfel că deţii această Carte şi au să ţi-o ia.

— Dacă presupunerile tale ar fi fost corecte, Dors, zâmbi Seldon, concluziile ar fi fost inevitabile, dar se întâmplă ca această carte să nu fie genul de carte la care te gândeşti tu. Nu este făcută pentru a fi proiectată. Conţinutul este tipărit pe diverse pagini, iar paginile se întorc una câte una. Raindrop Forty-Three mi-a explicat lucrurile astea.

— O carte *tipărită*!

Era greu de spus dacă Dors era şocată sau numai amuzată.

— Aşa ceva ţine de Epoca de Piatră, spuse ea.

— Este cert că ţine de vremurile pre-Imperiale, spuse Seldon, dar nu în totalitate. Ai văzut vreodată vreo carte tipărită?

— Desigur, Hari, din moment ce sunt istoric.

— Bine, bine, dar ceva care să semene cu asta?

Îi înmână Cartea lui Dors care, zâmbind, o deschise… apoi întoarse o altă pagină… apoi lovi uşor paginile cu mâna.

— Nu scrie nimic, spuse ea.

— *Pare* că nu scrie nimic. Mycogenienii se încăpăţânează în primitivism, dar nu în totalitate. Respectă esenţa primitivismului, dar nu au nimic împotrivă să folosească tehnologia modernă spre a-l modifica, dacă pot obţine avantaje din asta. Cine ştie?

— Poate, Hari, dar nu înţeleg ce spui.

— Paginile nu sunt goale, sunt acoperite cu litere. Ia, dă-mi-o înapoi. Dacă apăs butonaşul ăsta de pe marginea interioară a coperţii... Uite!

Pagina la care era deschisă cartea se acoperi deodată cu linii tipărite care se deplasau încet în sus.

— Poţi să potriveşti viteza de deplasare în sus, spuse Seldon, în funcţie de viteza ta de citire. Când liniile tipărite ajung la limita de sus – adică atunci când ajungi la ultima linie – se revine la poziţia iniţială şi apoi dispar. Te duci la pagina următoare şi apoi continui.

— De unde provine energia care face toate astea?

— Are incorporată o baterie cu microfuziune, care ţine atât timp cât ţine şi cartea.

— Deci atunci când se descarcă...

— Arunci cartea, lucru pe care s-ar putea să-l faci înainte ca bateria să se descarce, din cauza uzurii cărţii. După care obţii o altă copie. Bateria nu se înlocuieşte niciodată.

Dors luă din nou cartea şi o privi pe toate părţile.

— Trebuie să recunosc că nu am mai auzit niciodată de o carte ca asta, spuse ea.

— Nici eu. Galaxia, în general, a avansat atât de repede în tehnologia video, încât a omis această posibilitate.

— Dar aici *este* vorba de vizual.

— Da, dar nu cu efectele obişnuite. Genul ăsta de carte are avantajele ei. Ţine mult mai mult decât o video-carte normală.

— De unde se porneşte?... Aha, lasă-mă pe mine să văd dacă mă descurc, spuse Dors.

Deschise cartea la întâmplare şi făcu astfel încât liniile tipărite să defileze în sus.

— Mă tem că nu-ţi va fi de niciun folos, Hari, spuse ea apoi. Este pre-Galactică. Nu vorbesc de carte. Vorbesc de litere... de limbaj.

— Dar *tu* o poţi citi, Dors? Ca istoric...

— Ca istoric, sunt obişnuită să am de-a face cu limbi arhaice... dar în anumite limite. Ce-i aici este mult prea

vechi pentru mine. Pot să înţeleg câteva cuvinte ici-colo, dar nu este suficient pentru a-ţi fi de folos.

— Bun, zise Seldon. Dacă este un limbaj cu adevărat vechi, va fi util.

— Dacă nu îl poţi citi, nu îţi va fi util.

— Îl pot citi, spuse Seldon. Cartea este bilingvă. Doar nu îţi închipui că Raindrop Forty-Three poate descifra scrierile străvechi?

— Dacă este bine educată, de ce nu?

— Deoarece bănuiesc că femeile din Mycogen nu sunt educate mai mult decât este nevoie pentru a-şi îndeplini sarcinile legate de gospodărie. Poate că unii dintre bărbaţii cei mai cultivaţi pot citi aşa ceva, dar toţi ceilalţi au nevoie de o traducere în Galactică. Şi ăsta este cel care face traducerea, spuse el apăsând un butonaş.

Liniile tipărite apărură în Standardul Galactic.

— Minunat, spuse Dors cu admiraţie.

— Am putea învăţa de la aceşti Mycogenieni, dar nu o vom face.

— Până acum nu am luat cunoştinţă de un astfel de lucru.

— Nu cred. Eu ştiu acum de el. Şi tu ştii. Străinii trebuie că vin din când în când în Mycogen, pentru comerţ sau din motive politice, altfel nu ar exista caschetele gata pentru a fi folosite. Aşa că, din când în când, cineva trebuie să dea cu ochii de o astfel de carte tipărită şi chiar să afle cum funcţionează. Însă este probabil considerată o curiozitate, care nu merită mai multă atenţie pur şi simplu din cauză că este Mycogeniană.

— Dar merită oare să-i acorzi mai multă atenţie?

— Bineînţeles. Totul merită mai multă atenţie. Sau ar merita. Hummin ar fi apreciat probabil lipsa de interes faţă de aceste cărţi ca pe un semn al decăderii Imperiului.

Înălţă Cartea şi spuse, entuziasmat:

— Dar *eu* sunt curios şi am să o citesc şi poate că o să-mi arate cum să fac un pas înainte în direcţia psihoistoriei.

— Sper, spuse Dors, dar dacă ai să asculţi de sfatul meu, mai întâi ai să dormi şi ai să te apuci de ea mâine

dimineaţă, când ai să fii odihnit. N-ai să afli cine ştie ce dacă ai să moţăi cu cartea în mână.

Seldon ezită puţin, apoi spuse:

— Ce maternă eşti!

— Am grijă de tine.

— Dar eu am deja o mamă, care trăieşte pe Helicon. Aş vrea mai degrabă să-mi fii prietenă.

— Cât despre asta, ţi-am devenit prietenă încă de la prima noastră întâlnire.

Ea îi zâmbi şi Seldon şovăi, ca şi cum nu ar fi fost sigur că acela era răspunsul pe care îl aştepta. Spuse, în cele din urmă:

— Atunci am să-ţi ascult sfatul – prietenesc – şi am să dorm înainte de a mă apuca de citit.

Făcu o mişcare ca şi cum ar fi avut de gând să pună Cartea pe măsuţa dintre paturi, ezită, se întoarse şi şi-o puse sub pernă.

Dors Venabili râse uşor.

— Am impresia că ţi-e teamă să nu mă trezesc în timpul nopţii şi să citesc înaintea ta anumite părţi din Carte. Nu-i aşa?

— Ei bine, spuse Seldon încercând să-şi ascundă ruşinea, poate că da. Până şi prietenia are o limită, iar aceasta este Cartea *mea*, iar psihoistoria este *a mea*.

— De acord, spuse Dors şi îţi promit că nu vom avea neînţelegeri pe tema asta. Apropo, parcă vroiai să spui ceva mai devreme, atunci când te-am întrerupt. Îţi aduci aminte?

Seldon se gândi repede.

— Nu.

În întuneric, nu se gândea decât la Carte. Nu se gândea deloc la povestea-cu-mâna-pe-coapsă. De fapt o uitase deja, cel puţin la nivel conştient.

48

Venabili se trezi şi îşi dădu seama, după banda orară, că noaptea era abia la jumătate. Neauzind sforăitul lui Hari, deduse că patul lui era gol. Dacă nu plecase din apartament, atunci se afla în baie.

Bătu uşor în uşă şi spuse în şoaptă:

— Hari?

— Intră, spuse el cu o voce absentă.

Ea intră. Capacul toaletei era lăsat în jos iar Seldon, aşezat pe el, ţinea Cartea pe genunchi. Spuse, deşi nu era deloc nevoie:

— Citesc.

— Da, văd. Dar de ce?

— N-am putut adormi. Îmi pare rău.

— Dar de ce citeşti aici?

— Dacă aş fi aprins lampa din cameră, te-aş fi trezit.

— Cartea nu are iluminare, eşti sigur?

— Foarte sigur. Atunci când Raindrop Forty-Three mi-a descris modul de funcţionare, n-a menţionat deloc iluminarea. De altfel, presupun că asta ar consuma atâta energie încât bateria s-ar descărca repede şi nu ar mai ţine cât Cartea.

Părea nemulţumit.

— Atunci, poţi să ieşi afară, spuse Dors. Am nevoie de toaletă, de asta am venit aici.

Când ieşi, îl găsi stând cu picioarele încrucişate pe pat, citind în continuare. Camera era puternic luminată.

— Nu arăţi prea fericit, spuse ea. Te dezamăgeşte Cartea?

El ridică privirea spre ea, clipind din ochi.

— Da, mă dezamăgeşte. Mi-am aruncat privirea ici şi colo. N-am avut timp pentru mai mult. Chestia asta este o adevărată enciclopedie, iar indexul este aproape în întregime o listă de oameni şi de locuri care sunt de foarte puţin folos scopurilor mele. Nu are nimic de-a face cu Imperiul Galactic şi nici măcar cu Regatele pre-Imperiale. Se ocupă aproape în întregime de o singură lume şi, din

câte mi-am putut da seama din ceea ce am citit, este o disertaţie nesfârşită asupra politicii interne.

— Poate că i-ai subestimat vechimea. Ar putea vorbi de o perioadă când într-adevăr exista o singură lume… o singură lume locuită.

— Da, ştiu, spuse Seldon uşor iritat. Asta este de fapt ceea ce şi vreau… cu condiţia să fiu sigur că este istorie, nu legendă. Stau în cumpănă. Nu vreau să o cred doar din cauză că *vreau* să o cred.

— Ei bine, spuse Dors, chestia asta cu o singură lume, o lume de origini, este astăzi la modă. Oamenii sunt o singură specie răspândită în întreaga Galaxie, deci trebuie să-şi aibă originea *undeva*. Cel puţin astăzi, majoritatea văd lucrurile astfel. Nu poţi avea origini independente care să ducă la aceleaşi specii pe lumi diferite.

— Nu mi-am dat niciodată seama de ce argumentul ăsta este imbatabil, spuse Seldon. Dacă oamenii au ajuns pe mai multe lumi ca specii diferite, de ce nu s-ar fi putut amesteca şi forma o singură specie intermediară?

— Pentru că speciile nu se pot amesteca. Asta este ceea ce le face să fie specii.

Seldon se gândi un moment, apoi concluzionă, ridicând din umeri:

— Bine, las asta pe seama biologilor.

— Chiar ei sunt cei care susţin cel mai aprig ipoteza Pământului.

— Pământ? Aşa este denumită presupusa lume de origini?

— Aşa *se obişnuieşte* să i se spună, deşi nu se poate spune cum era denumită, presupunând că a existat. Şi nimeni nu are niciun indiciu despre unde s-ar putea afla.

— Pământ! spuse Seldon schimonosindu-şi buzele. Mie-mi sună ca o râgâială[5]. În orice caz, dacă această Carte se ocupă de lumea de origini, n-am dat de acest nume. Cum se scrie?

---

[5] Traducerea în limba engleză pentru Pământ este Earth. Felul în care se citeşte acest cuvânt în limba engleză – e:θ – ar putea sugera o râgâială *(n.t.)*

Ea îi spuse, iar el verifică repede în Carte.

— Poftim! Numele nu este prezent în index, nici aşa cum mi-ai spus tu, nici în vreo variantă care să-i semene.

— Serios?

— Iar ei menţionează în treacăt şi alte lumi. Nu se dau nume şi nu transpare niciun fel de interes pentru ele decât în măsura în care afectează direct lumea despre care vorbesc ei… cel puţin, asta am înţeles din cele ce am citit. Într-un loc, au vorbit de „Cele Cincizeci”. Nu ştiu ce vor să spună cu asta. Cincizeci de căpetenii? Cincizeci de oraşe? Mie mi s-a părut că ar fi cincizeci de lumi.

— Au amintit de numele propriei lor lumi, această lume care pare să îi preocupe în întregime? întrebă Dors. Dacă nu o numesc Pământ, atunci *cum* îi spun?

— După cum te şi aştepţi, îi spun „lumea” sau „planeta”. Câteodată îi spun „Cea mai Veche” sau „Lumea Zorilor”, ceea ce are o semnificaţie poetică, presupun, care mie nu îmi este clară. Cred că ar trebui citită întreaga Carte şi astfel unele chestii vor căpăta mai mult sens.

Coborî privirea spre Cartea din mâinile sale, cu un fel de dezgust.

— Asta cere însă foarte mult timp şi nu sunt sigur că la sfârşit voi fi cu ceva mai deştept.

— Îmi pare rău, Hari, suspină Dors. Pari atât de dezamăgit.

— Din cauză că *sunt* dezamăgit. E greşeala mea, totuşi. N-ar fi trebuit să mă aştept la prea mult… La un moment dat, închipuie-ţi, s-au referit la lumea lor folosind numele de „Aurora”.

— Aurora? spuse Dors ridicând sprâncenele.

— Sună ca un nume propriu. Altfel, nu are niciun sens, din câte îmi dau seama. Ţie îţi spune ceva, Dors?

— Aurora, se gândi Dors încruntându-se uşor. Nu pot spune că am auzit vreodată de vreo planetă cu acest nume de-a lungul istoriei Imperiului Galactic sau de-a lungul perioadei sale de formare, dar n-am să pretind că ştiu numele tuturor celor douăzeci şi cinci de milioane de lumi. Ne-am putea uita în biblioteca Universităţii – dacă o să mai

ajungem vreodată înapoi în Streeling. N-are niciun rost să încercăm să găsim o bibliotecă aici, în Mycogen. Am sentimentul că toate cunoştinţele lor se află în Carte. Dacă există ceva care nu se află acolo, atunci nu îi interesează.

Seldon căscă şi spuse:

— Cred că ai dreptate. În orice caz, nu are niciun rost să continui să citesc şi mă îndoiesc că voi mai putea ţine ochii deschişi de acum încolo. E bine dacă sting lumina?

— Aş aprecia acest lucru, Hari. Şi hai să dormim până mâine dimineaţă mai târziu.

Apoi, în întuneric, Seldon spuse încet:

— Desigur, unele lucruri pe care le spun ei sunt ridicole. De exemplu, se referă la speranţa de viaţă pe lumea lor ca fiind între trei şi patru secole.

— Secole?

— Da, îşi numără vârsta în decenii, în loc să şi-o numere în ani. Îţi dă un sentiment straniu, pentru că foarte multe din cele spuse de ei sunt realităţi incontestabile şi atunci când vin cu ceva atât de ciudat, eşti aproape gata să crezi.

— Dacă simţi că începi să crezi aşa ceva, atunci află că multe legende cu origini primitive pretind că primii conducători au avut o viaţă foarte îndelungată. Din moment ce sunt înfăţişaţi ca eroi de neegalat, înţelegi, pare normal ca şi durata vieţii lor să le fie pe măsură.

— Adevărat? spuse Seldon căscând din nou.

— Da. Şi remediul pentru naivitate exagerată este să te culci şi să reconsideri problemele a doua zi.

Şi Seldon, apucând doar să se mai gândească la faptul că o viaţă deosebit de lungă ar fi foarte necesară pentru cineva care încerca să înţeleagă o Galaxie plină de oameni, adormi.

49

În dimineaţa următoare, simţindu-se odihnit, proaspăt şi dornic să reînceapă studiul Cărţii, Hari o întrebă pe Dors:

— Ce vârstă crezi că au surorile Raindrop?

— Nu ştiu. Douăzeci… douăzeci şi doi?

— Ei bine, ce-ar fi să presupui că *trăiesc* trei sau patru secole…

— *Hari!* Este ridicol.

— Am zis să *presupui*. În matematici, noi spunem mereu „să presupunem” şi vedem dacă la sfârşit dăm peste ceva care este evident neadevărat sau auto-contradictoriu. O viaţă prelungită înseamnă aproape sigur o perioadă prelungită de dezvoltare. Ar putea să arate de douăzeci de ani şi de fapt să fie de şaizeci.

— Le poţi întreba ce vârstă au.

— Probabil că au să mintă.

— Le ceri certificatele de naştere.

Seldon zâmbi insinuant.

— Pun pariu pe ce vrei tu – dacă îţi face plăcere, pe o zbenguială în pat, în doi – că au să pretindă că aceste lucruri nu se înregistrează sau, dacă se înregistrează, nu pot fi văzute de către membrii de trib.

— Nu pun pariu, spuse Dors. Şi dacă lucrurile stau aşa, atunci este inutil să mai presupui ceva despre vârsta lor.

— Ba nu. Gândeşte-te la argumentul următor. Dacă Mycogenienii au o viaţă lungă, care este de patru sau de cinci ori mai mare decât a oamenilor obişnuiţi, nu pot da naştere multor copii fără ca acest lucru să nu ducă la o creştere vertiginoasă a populaţiei. Adu-ţi aminte că Sunmaster a vorbit ceva despre faptul că populaţia *nu* este lăsată să crească şi a lătrat remarca asta puţin cam furios.

— Unde vrei să ajungi? spuse Dors.

— Când am fost cu Raindrop Forty-Three nu am văzut niciun copil.

— În microferme?

— Da.

— Te-ai aşteptat să găseşti copii acolo? Am fost cu Raindrop Forty-Five în magazine şi în nivelele rezidenţiale şi te asigur că am văzut mulţi copii de toate vârstele, inclusiv sugari. Destui, chiar.

— Aha, se întristă Seldon. Deci asta ar însemna că nu au o viaţă lungă.

— După argumentele tale, aş spune că nu, desigur. Chiar ai crezut acest lucru? întrebă Dors.

— Nu, nu chiar. Dar nici nu-ţi poţi închide mintea şi să faci presupuneri fără să le verifici într-un fel sau altul.

— Dar poţi de asemenea să pierzi şi foarte mult timp dacă te tot opreşti să rumegi lucruri care sunt ridicole chiar de la prima vedere.

— Există unele lucruri care *par* ridicole la prima vedere şi totuşi nu sunt. Asta este tot. Apropo. Eşti istoric. În munca ta, ai întâlnit vreodată obiecte sau fenomene numite „roboţi”?

— Aha! Acum aduci vorba de o altă legendă, şi încă una foarte răspândită. Sunt foarte multe lumi care îşi imaginează existenţa, în timpurile preistorice, a maşinilor cu formă umană. Acestea sunt denumite „roboţi”.

Poveştile despre roboţi, continuă ea, îşi au probabil originea într-o legendă principală, pentru că tema este în general aceeaşi. Roboţii au fost inventaţi, apoi au crescut ca număr, s-au perfecţionat din ce în ce mai mult, până au devenit aproape supraumani. Au ameninţat omenirea şi au fost distruşi. În orice caz, distrugerea lor a avut loc înaintea înregistrărilor istorice pe care ne putem baza astăzi. Părerea generală este că povestea este o imagine simbolică a riscurilor şi pericolelor explorării Galaxiei, când oamenii s-au răspândit de pe lumea sau lumile care constituiau locul lor de origine. Probabil că a existat dintotdeauna teama întâlnirii cu alte inteligenţe – superioare.

— Probabil că s-au întâlnit chiar, măcar o dată, şi asta a dat naştere legendei.

— Numai că pe lumile neocupate de oameni nu s-a găsit niciodată vreo dovadă a existenţei pre-umane sau ne-umane.

— Dar de ce „roboţi”? Cuvântul are vreo semnificaţie?

— Eu nu ştiu, dar este echivalentul obişnuitelor „automate”.

— Automate! Bine, atunci de ce nu le spun aşa?

— Pentru că oamenii folosesc termeni arhaici pentru a face mai atrăgătoare vechile legende pe care le povestesc. Apropo, de ce întrebi toate astea?

— Pentru că în această veche carte Mycogeniană se vorbeşte despre roboţi. Şi chiar foarte favorabil… Ascultă Dors, tu nu ieşi din nou în după-amiaza asta cu Raindrop Forty-Five?

— Poate… dacă trece pe aici.

— N-ai vrea să-i pui câteva întrebări şi să încerci să obţii răspunsuri de la ea?

— Aş putea încerca. Ce întrebări?

— Aş vrea să afli, cu cât mai mult tact posibil, dacă există vreo construcţie în Mycogen care are vreo însemnătate deosebită, care are legătură cu trecutul, care are un fel de valoare mitologică, care poate…

Dors interveni, încercând să nu zâmbească.

— Cred că ceea ce încerci tu să afli este dacă Mycogen nu are vreun templu.

Şi inevitabil, Seldon o privi cu ochii mari şi spuse:

— Ce este un templu?

— Un alt termen arhaic cu origine nesigură. Înseamnă toate lucrurile de care ai întrebat tu – semnificaţie, trecut, mit. Foarte bine, am să întreb. Este genul de lucru, însă, despre care s-ar putea să nu discute. Cu membrii de trib, bineînţeles.

— Oricum, tu încearcă.

11. Sacratorium

AURORA – ... O lume legendară, presupusă locuită în vremurile primordiale, în timpul începuturilor călătoriilor interstelare. Unii cred că este probabil să fie în acelaşi timp „lumea de origini” a omenirii şi un alt nume pentru „Pământ”. Oamenii din Sectorul Mycogen (q.v.) ai vechiului Trantor s-au încăpăţânat să pretindă că erau descendenţii locuitorilor Aurorei şi au făcut din această teză nucleul sistemului lor de credinţe, despre care nu se cunoaşte aproape nimic altceva...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

50

Cele două Raindrop sosiră pe la jumătatea dimineţii. Raindrop Forty-Five părea la fel de veselă ca întotdeauna, dar Raindrop Forty-Three se opri chiar în spatele uşii, părând nehotărâtă şi circumspectă. Îşi ţinea ochii în jos şi nu-i aruncă nicio privire lui Seldon.

Seldon era cam încurcat şi îi făcu un semn lui Dors, care spuse pe un ton vesel şi viguros:

— Aşteptaţi puţin, Surorilor. Trebuie să las instrucţiuni bărbatului meu, altfel nu va şti ce să facă astăzi de unul singur.

Se deplasară în baie şi Dors şopti:

— S-a întâmplat ceva?

— Da. Raindrop Forty-Three este vizibil zdruncinată. Te rog spune-i că am să-i înapoiez Cartea cât mai curând posibil.

Dors îl gratulă pe Seldon cu o privire lungă şi surprinsă în acelaşi timp.

— Hari, spuse ea, tu eşti o persoană drăguţă, grijulie, dar nu ai tact nici măcar cât o amibă. Dacă măcar aş pomeni de Carte bietei femei, şi-ar da seama că mi-ai

povestit tot ceea ce s-a întâmplat ieri şi atunci o să fie *cu adevărat* zdruncinată. Cel mai bun lucru ar fi să mă port cu ea aşa cum mă port de obicei.

Seldon încuviinţă şi spuse abătut:

— Cred că ai dreptate.

Dors se întoarse la timp pentru masă şi îl găsi pe Seldon aşezat pe patul lui, frunzărind în continuare Cartea, dar cu o nerăbdare sporită.

El ridică o privire încruntată şi spuse:

— Dacă mai stăm pe-aici, o să ne trebuiască un aparat, sau ceva prin care să ţinem legătura. Nu aveam nicio idee la ce oră aveai să te întorci, şi am fost puţin îngrijorat.

— Ei bine, iată-mă, spuse ea scoţându-şi cu băgare de seamă cascheta şi privind-o cu ceva mai mult decât puţin dezgust. Sunt foarte plăcut surprinsă de grija ta. M-am gândit că vei fi atât de cufundat în Carte, încât nici măcar nu-ţi vei fi dat seama că eram plecată.

Seldon pufni.

— Cât despre aparatele de comunicaţie, spuse Dors, mă îndoiesc că în Mycogen sunt uşor de procurat. Ar însemna să uşureze contactul cu membrii de trib din afară şi bănuiesc că cei care conduc Mycogenul sunt nevoiţi şi hotărâţi să taie orice posibilă legătură cu marea lume de dincolo.

— Da, spuse Seldon citind din două în două pagini, mă aşteptam la aşa ceva, din cele ce am citit în Carte. Ai aflat despre… cum i-ai spus… templu?

— Da, spuse ea scoţându-şi peticele de pe sprâncene. Există. Sunt câteva împrăştiate pe suprafaţa sectorului, dar este o clădire centrală care pare a fi cea mai importantă… Mă crezi dacă-ţi spun că o femeie mi-a observat genele şi mi-a spus că n-ar fi trebuit să mă arăt în public? Am impresia că avea de gând să-mi facă un raport pentru apariţie indecentă în public.

— Lasă asta, spuse nerăbdător Seldon. Ai aflat unde se află templul central?

— Am primit unele îndrumări, dar Raindrop Forty-Five m-a avertizat că femeilor nu li se permite să intre înăuntru

decât la ocazii deosebite şi asta nu se va întâmpla prea curând. Se numeşte Sacratorium.

— *Cum?*

— Sacratorium.

— Ce cuvânt urât. Ce înseamnă?

Dors clătină din cap.

— E un cuvânt nou pentru mine. Şi nici măcar Surorile Raindrop nu ştiau ce înseamnă. Pentru ele, Sacratorium nu este numele clădirii, este ceea ce *este*. A le întreba de ce este numit aşa, seamănă probabil a le întreba de ce un perete este numit perete.

— Dar ele *cunosc* ceva despre templu?

— Desigur, Hari. Îi ştiu menirea. Este un loc dedicat unui alt lucru decât viaţa de aici din Mycogen. Este dedicat unei alte lumi, mai veche şi mai bună.

— Lumea pe care au trăit cândva, vrei să spui?

— Exact. Raindrop Forty-Five a spus acelaşi lucru, dar nu chiar în acest mod. Nu a fost în stare să rostească cuvântul.

— Aurora?

— Acesta este cuvântul, dar bănuiesc că dacă l-ai spune cu voce tare unui grup de Mycogenieni, ar fi şocaţi şi îngroziţi. Raindrop Forty-Five, după ce a spus „Sacratoriumul este dedicat...”, s-a oprit şi a scris literele cuvântului cu grijă, una câte una, cu degetul pe palmă. Şi a roşit, ca şi cum făcea un lucru obscen.

— Ciudat, spuse Seldon. Dacă această Carte este un ghid corect, Aurora este amintirea lor cea mai dragă, este principalul lucru care îi uneşte, centrul în jurul căruia se învârt toate în Mycogen. Pentru ce menţionarea sa ar fi considerată obscenă?... Eşti sigură că nu ai înţeles greşit ceea ce a vrut Sora să spună?

— Sunt sigură. Şi poate că nu este niciun mister. Dacă ar vorbi prea mult despre asta, ar ajunge la urechile membrilor de trib. Cel mai bun mod pentru a face ca secretul să rămână doar al lor este să facă din pomenirea acestui nume un tabu.

— Tabu?

— Un termen antropologic de specialitate. Se referă la presiuni sociale puternice şi eficiente, care interzic un anume gen de acţiune. Faptul că femeile nu au voie să intre în Sacratorium are probabil forţa unui tabu. Sunt sigură că orice Soră s-ar îngrozi dacă i s-ar propune să-i încalce perimetrul.

— Şi îndrumările pe care le-ai primit sunt suficiente pentru a putea să ajung de unul singur la Sacratorium?

— În primul rând, Hari, nu mergi de unul singur. Am să merg cu tine. Am impresia că am mai discutat această problemă şi că te-am lămurit că nu am cum să te protejez de la distanţă… nici de lapoviţă, nici de femei în călduri. În al doilea rând, nu este practic să te gândeşti să mergi pe jos până acolo. Mycogen o fi el un sector mic, ca mai toate sectoarele, dar nu este *chiar* atât de mic.

— În cazul ăsta, luăm un Expres.

— Pe teritoriul Mycogenian nu trec Expresuri. Ar uşura prea mult contactul dintre Mycogenieni şi membrii de trib. Totuşi, există mijloace publice de transport, de genul celor care se întâlnesc pe planetele cele mai puţin dezvoltate. De fapt, Mycogen asta şi este, o bucăţică de planetă subdezvoltată, înfiptă ca o aşchie în corpul Trantorului, care altfel este o amestecătură de societăţi dezvoltate… Şi Hari, termină Cartea cât mai repede posibil. Este clar că Raindrop Forty-Three are probleme atâta vreme cât aceasta se află la tine, iar dacă ei află, vom avea şi noi.

— Vrei să spui că citirea ei de către un membru de trib este tabu?

— Sunt sigură.

— Ei bine, nu ar fi cine ştie ce mare pierdere dacă aş înapoia-o. Aş zice că 95 la sută este deosebit de plicticoasă. Lupte interne nesfârşite între grupările politice. Justificări nesfârşite ale politicii duse, de a cărei înţelepciune nu îmi pot da seama. Predici nesfârşite pe probleme de etică şi care, chiar şi atunci când sunt juste, şi de obicei nu sunt, sunt formulate cu o fermitate atât de enervantă încât aproape că invită să fie încălcate.

— Spui asta de parcă ţi-aş face o mare favoare dacă te-aş scăpa de Carte.

— Numai că rămân totuşi cele 5 procente care discută despre Aurora cea-care-nu-trebuie-niciodată-pomenită. Mă tot gândesc că ar putea fi acolo ceva care să-mi fie de ajutor. De-asta vroiam să aflu despre Sacratorium.

— Speri să găseşti în Sacratorium argumente care să sprijine ideile care se găsesc în Carte despre Aurora?

— Într-un fel. Şi mă interesează de asemeni teribil ceea ce spune Cartea despre automate, sau roboţi ca să folosesc termenul lor. Acest concept mă atrage.

— Doar nu l-ai luat în serios?

— Aproape în serios. Dacă accepţi literal unele pasaje din Carte, se sugerează că unii dintre roboţi aveau formă umană.

— Normal. Dacă ai de gând să construieşti un simulacru de fiinţă umană, o să-l faci să *semene* cu o fiinţă umană.

— Da, simulacru înseamnă „asemănare”, dar asemănarea poate fi foarte aproximativă. Un artist poate realiza un desen din câteva linii, iar tu ţi-ai putea da seama că el a reprezentat un om şi l-ai recunoaşte. Un cerc pentru cap, o linie verticală pentru trup, patru linii înclinate pentru braţe şi pentru picioare, şi ai înţeles mesajul. Dar eu vorbesc despre roboţi care seamănă *cu adevărat* cu o fiinţă omenească, în toate detaliile.

— Este ridicol, Hari. Închipuie-ţi cât timp ar trebui pentru ca să prelucrezi metalul corpului în proporţii perfecte, curbele line ale muşchilor de dedesubt.

— Dar, Dors, cine a vorbit despre „metal”? Impresia mea este astfel de roboţi erau organici sau pseudo-organici, că erau acoperiţi cu piele şi că în niciun caz nu puteai face cu uşurinţă distincţie între ei şi oameni.

— Spune Cartea *aşa ceva*?

— Nu în atâtea cuvinte. Concluziile însă…

— Sunt concluziile *tale*, Hari. Nu le poţi lua în serios.

— Lasă-mă să încerc să-ţi demonstrez. Sunt patru lucruri pe care le pot deduce din ceea ce spune Cartea despre roboţi… şi am urmărit toate referinţele date în

index. În primul râd, după cum spuneam, ei – sau unii dintre ei – seamănă perfect cu oamenii; în al doilea rând, aveau o viaţă extrem de lungă – dacă eşti de acord să-i spunem astfel.

— Mai bine să-i spunem „durată de funcţionare”, spuse Dors, altfel ai să începi să-i consideri şi pe ei oameni.

— În al treilea rând, spuse Seldon nebăgând-o în seamă, unii – sau în orice caz, cel puţin unul – continuă să trăiască şi în zilele noastre.

— Hari, asta este una dintre cele mai răspândite legende ale noastre. Eroul legendar nu moare, ci trăieşte de-a pururi, gata să revină şi să îşi salveze poporul atunci când acesta se află la ananghie. *Serios*, Hari.

— În al patrulea rând, spuse Seldon continuându-şi firul ideilor, sunt unele rânduri care par să arate că templul central – sau Sacratoriumul, dacă despre el este vorba, deşi nu am găsit acest cuvânt în Carte – adăposteşte un robot.

Făcu o pauză, apoi spuse:

— Înţelegi?

— Nu, spuse Dors. Ce-ar trebui să înţeleg?

— Alăturând cele patru puncte, este probabil ca un robot care arată exact ca şi un om, şi care trăieşte încă, să se afle în Sacratorium. Un robot care trăieşte de douăzeci de mii de ani.

— Haide, Hari, cum *poţi* să crezi aşa ceva?

— Nu pot spune că într-adevăr cred, dar nici nu pot să nu ţin cont. Dacă e adevărat? Şi dacă – există o şansă la un milion, recunosc – e adevărat? Nu înţelegi cât de util mi-ar putea fi? Şi-ar putea *aminti* Galaxia, aşa cum era ea cu mult înaintea existenţei înregistrărilor istorice pe care te poţi baza. *M-ar putea* ajuta să-mi fac psihoistoria bună de a fi pusă în aplicare.

— Şi chiar dacă ar fi adevărat, crezi că Mycogenienii te-ar lăsa să vezi robotul şi să-l iei la întrebări?

— N-am de gând să le cer permisiunea. Pot cel puţin să merg la Sacratorium şi să văd în primul rând dacă este ceva care poate fi luat la întrebări.

— Nu acum. Mâine, cel mai devreme. Şi dacă nu te răzgândeşti până mâine dimineaţă, *mergem*. Amândoi.

— Dar chiar tu mi-ai spus că femeile nu au voie…

— Au voie să-l privească din exterior, sunt sigură, şi bănuiesc că mai mult de atât nu vom reuşi să facem.

Şi era foarte sigură pe ea.

51

Hari Seldon era încântat să o lase pe Dors să ia iniţiativa. Ea se plimbase deja pe principalele străzi din Mycogen şi era mult mai obişnuită cu ele decât era el.

Dors Venabili, încruntată, era foarte puţin încântată de prospect.

— Ştii, ne putem rătăci foarte uşor, spuse ea.

— Nu şi dacă avem foile astea, spuse Seldon.

Ea îl privi enervată.

— Dă-ţi seama că te afli în Mycogen, Hari. Mie îmi trebuie o computohartă, ceva care poate fi întrebat. Versiunea asta Mycogeniană este doar un pliant de plastic. Nu-i pot spune acestui lucru unde mă aflu. Nici vorbindu-i, nici apăsând pe taste. Iar el nu îmi poate spune nimic, în niciun fel. Este un lucru *tipărit*.

— Atunci citeşte ce spune.

— Asta şi încerc să fac, dar este scris pentru oameni care sunt de la bun început obişnuiţi cu acest sistem. Va trebui să întrebăm.

— Nu, Dors. Asta va fi ultimul lucru pe care-l vom face. Nu vreau să atragem atenţia. Mai degrabă ne încercăm norocul şi ne căutăm singuri drumul, chiar dacă asta înseamnă să facem unul sau două ocoluri în plus.

Dors răsfoi cu mare atenţie cărticica, apoi spuse în silă:

— Ei bine, Sacratoriumul se bucură de o atenţie importantă. Presupun că e şi normal. Probabil că oricine din Mycogen va dori să ajungă acolo într-un moment sau altul al vieţii sale.

Apoi, după ce mai studie puţin, spuse:

— Hai să-ţi spun. Nu există vreun mijloc de transport care să ne ducă de aici acolo.

— Ce?

— Nu te alarma. După câte se pare, există posibilitatea de a ajunge de aici la alt mijloc de transport care ne *va duce* acolo. Va trebui să schimbăm.

Seldon se linişti.

— Ei, bineînţeles, spuse el. Nu poţi lua un Expres care să te ducă în jumătate din locurile de pe Trantor. Trebuie să mai şi schimbi.

Dors îi aruncă lui Seldon o privire enervată.

— Ştiu şi eu asta. Numai că sunt obişnuită ca aceste lucruri să-mi fie *spuse*. Atunci când ţi se cere să afli singur, s-ar putea ca, o vreme, să-ţi scape până şi cele mai simple lucruri.

— E în regulă, dragă. Nu mai face şi tu atâta caz. Acum că ştii drumul, ia-o înainte. Eu am să te urmez, supus ca un mieluşel.

Şi merse în urma ei până ajunseră la o intersecţie, unde se opriră.

În aceeaşi intersecţie se aflau trei masculi îmbrăcaţi în robe albe şi o pereche de femei îmbrăcate în robe gri. Seldon încercă în direcţia lor un zâmbet universal şi general, dar aceştia răspunseră cu o privire absentă şi se uitară apoi în altă parte.

Apoi sosi mijlocul de transport. Era o versiune demodată a ceea ce Seldon, acasă pe Helicon, ar fi numit gravi-bus. Înăuntru erau cam douăzeci de banchete tapiţate, fiecare putând fi ocupată de patru oameni. Fiecare banchetă avea propriile sale uşi de ambele părţi ale bus-ului. Când se oprea, pasagerii coborau pe oricare parte. (Pentru un moment, Seldon fu îngrijorat pentru cei care coborâseră pe acea parte a gravi-bus-ului care dădea în trafic. Dar apoi observă că orice vehicul care se apropia, din orice direcţie, se oprea atunci când ajungea lângă gravi-bus. Niciunul nu trecea de el, atâta vreme cât staţiona.)

Dors îl împinse nerăbdătoare pe Seldon, iar el se îndreptă spre o banchetă unde erau libere două locuri

alăturate. Dors veni în urma lui. (Bărbaţii urcau şi coborau întotdeauna primii, observă el.)

— Nu mai studia oamenii, îi şopti Dors. Mai bine observă ce este în jurul tău.

— Am să încerc.

— De exemplu, spuse ea, arătând cu degetul.

În dreptul fiecăruia, montat în spatele banchetei din faţă, se afla câte un ecran neted. Imediat ce vehiculul se puse în mişcare, se aprinseră câteva cuvinte, menţionând următoarea oprire şi clădirile sau drumurile mai importante din apropiere.

— Aşa, spuse ea, asta probabil că ne va spune când ne apropiem de punctul în care va trebui să schimbăm. Bine cel puţin că sectorul nu este în întregime barbar.

— Bun, spuse Seldon.

Apoi, după o vreme, aplecându-se înspre Dors, şopti:

— Nimeni că nu ne priveşte. Se pare că sunt stabilite graniţe artificiale care să menţină intimitatea personală în orice loc aglomerat. Ai observat asta?

— Dintotdeauna am considerat asta ca pe un lucru firesc. Dacă asta va fi o regulă a psihoistoriei tale, nimeni nu va fi foarte impresionat de ea.

După cum presupusese Dors, ecranele din faţa lor anunţară în cele din urmă apropierea locului de unde urmau să ia linia directă spre Sacratorium.

Ieşiră şi din nou avură de aşteptat. Unele bus-uri din faţă părăsiseră deja intersecţia, dar un alt gravi-bus se apropia deja. Se aflau pe o rută intens circulată, lucru deloc surprinzător. Sacratoriumul era sortit să fie centrul şi inima sectorului.

— Văd că nu plătim, şopti Seldon după ce se urcară în gravi-bus.

— Din ceea ce scrie in hartă, transportul public este un serviciu gratuit.

Seldon, surprins, îşi împinse buza de jos în afară.

— Ce civilizat. Presupun că nimic nu este absolut, nici barbarismul, nici înapoierea, nimic.

Dar Dors îl înghionti cu cotul şi şopti:

— Regula ta a fost încălcată. Suntem priviţi. Bărbatul din dreapta ta.

52

Ochii lui Seldon se întoarseră rapid. Omul din dreapta sa era cam uscăţiv şi părea destul de în vârstă. Avea ochi căprui şi un ten închis la culoare, iar Seldon era sigur că ar fi avut păr negru, dacă n-ar fi fost depilat.

Privi din nou în faţă, gândind; acest Frate era cam neobişnuit. Puţinii Fraţi cărora le acordase atenţie erau mai degrabă înalţi, cu pielea deschisă la culoare şi cu ochii albaştri sau gri. Desigur, nu văzuse destui pentru ca să tragă o concluzie generală.

Apoi simţi o uşoară atingere pe mâneca dreaptă a robei sale. Seldon se întoarse, nehotărât şi se trezi privind o plăcuţă pe care scria, cu litere îngrijite, ATENŢIE, MEMBRU DE TRIB!

Seldon tresări şi îşi duse automat mâna la caschetă.

— Păr, murmură uşor omul de lângă el.

Mâna lui Seldon îl găsi, un mic smoc de păr scurt, la tâmplă. Probabil că i se deranjase cascheta, într-un loc sau într-altul. Repede, şi cât mai pe furiş cu putinţă, trase acel colţ al caschetei, apoi se asigură că era bine aranjată, prefăcându-se că îşi mângâie chelia.

Se întoarse spre vecinul său din dreapta, dădu uşor din cap, şi murmură:

— Mulţumesc.

Vecinul său zâmbi, şi spuse apoi, vorbind cu o voce normală:

— Mergeţi la Sacratorium?

Seldon dădu din cap.

— Da, merg.

— Nu e greu de ghicit. Şi eu merg acolo. Coborâm împreună?

Avea un zâmbet prietenos.

— Eu sunt cu… cu…

— Cu femeia ta. Desigur. Deci, împreună, toţi trei?

Seldon nu prea ştia cum să reacţioneze. O privire rapidă în cealaltă direcţie îi arătă că ochii lui Dors erau îndreptaţi în faţă. Nu arăta niciun interes pentru o conversaţie masculină – o atitudine potrivită pentru o Soră. Însă Seldon simţi o uşoară bătaie cu palma pe genunchiul stâng, pe care o consideră (probabil nu cu prea mult temei) ca însemnând: „E în regulă."

Oricum, politeţea sa înnăscută era de partea unui astfel de răspuns, aşa că spuse:

— Da, desigur.

Conversaţia încetă până când plăcuţele de direcţie le spuseră că ajungeau la Sacratorium, şi prietenul Mycogenian al lui Seldon se ridică să coboare.

Gravi-bus-ul făcu un ocol larg în jurul perimetrului unei zone întinse a Sacratoriumului şi apoi, când ajunseră în staţie, se produse un exod general, bărbaţii trecând în faţa femeilor pentru a coborî primii. Femeile îi urmară.

Vocea Mycogenianului era puţin cam şovăielnică, din cauza vârstei, dar era veselă.

— Este puţin cam devreme pentru masă... prieteni, spuse el, dar credeţi-mă pe cuvânt că nu peste multă vreme va fi aglomeraţie. N-aţi vrea să cumpăraţi ceva simplu, acum, şi să mâncaţi afară? Sunt foarte obişnuit cu împrejurimile astea şi cunosc un loc bun.

Seldon se întrebă dacă ăsta nu era cumva un truc pentru a-i atrage pe membrii de trib nevinovaţi într-un loc rău famat sau scump, totuşi se hotărî să rişte.

— Eşti foarte amabil, spuse el. Întrucât nu suntem deloc obişnuiţi cu locurile, vom fi bucuroşi să te lăsăm să ne conduci.

Cumpărară gustarea – sandwich-uri şi o băutură care semăna cu laptele – de la o tarabă în aer liber. Întrucât era o zi minunată iar ei erau vizitatori, spuse bătrânul Mycogenian, vor merge pe domeniile Sacratoriumului şi vor mânca afară, cel mai bun lucru pentru a face cunoştinţă cu împrejurimile.

În timpul plimbării, cu mâncarea în mână, Seldon observă că, la o scară foarte mică, Sacratoriumul semăna cu Palatul Imperial şi că domeniile sale semănau, la aceeaşi scară, cu domeniile Imperiale. Nu-i prea venea să creadă că Mycogenienii admirau instituţia Imperială sau că, într-adevăr, făceau altceva decât să o urască şi să o dispreţuiască; cu toate acestea, se părea că nu puteau rezista atracţiei culturale.

— Este minunat, spuse Mycogenianul cu o mândrie vizibilă.

Într-adevăr, spuse Seldon. Ce frumos străluceşte în lumina zilei.

— Domeniile din jurul lui, spuse Mycogenianul, sunt astfel construite încât imită… în miniatură, ca să fiu mai precis, domeniile guvernamentale ale lumii noastre, Lumea Zorilor.

— Ai vizitat vreodată domeniile Palatului Imperial? întrebă Seldon cu prudenţă.

Mycogenianul prinse aluzia şi nu păru deranjat de ea.

— Şi *ei* au copiat cât au putut de bine Lumea Zorilor.

Seldon se îndoia foarte tare de acest lucru, dar nu spuse nimic.

Ajunseră la o bancă semicirculară din piatră albă care strălucea în lumină, la fel ca şi Sacratoriumul.

— Bine, spuse Mycogenianul cu ochii negri scânteind de plăcere. Nimeni nu mi-a luat locul. Îi spun locul meu doar din cauză că este locul meu favorit. Permite o vedere minunată, printre copaci, a zidului lateral al Sacratoriumului. Te rog să iei loc. Nu e rece, te asigur. Şi însoţitoarea ta. Poate să ia şi ea loc. Este o membră de trib, ştiu asta, şi are obiceiuri diferite. Ea… ea poate să şi vorbească, dacă doreşte.

Dors îi oferi o privire aspră, apoi se aşeză.

Seldon, dându-şi seama că ar mai putea sta o vreme cu acest Mycogenian, întinse mâna şi spuse:

— Eu sunt Hari, iar însoţitoarea mea este Dors. Noi nu folosim numere.

— Fiecare cu ce-i al lui… sau al ei, spuse celălalt cu largheţe. Eu sunt Mycelium Seventy-Two. Suntem o familie mare.

— Mycelium? spuse Seldon şovăind un pic.

— Pari surprins, spuse Mycelium. Înţeleg deci că ai întâlnit până acum doar membri din familiile Conducătoare. Nume cum ar fi Cloud, şi Sunshine, şi Starlight – toate au legătură cu cerul.

— Trebuie să recunosc… începu Seldon.

— Ei bine, fă acum cunoştinţă cu unul din clasele de mai de jos. Noi ne luăm numele din pământ şi din microorganismele pe care le cultivăm. Foarte onorabil.

— Sunt sigur, spuse Seldon, şi îţi mulţumesc din nou că m-ai ajutat în… problema mea din gravi-bus.

— Ascultă, spuse Mycelium Seventy-Two, te-am salvat dintr-un mare bucluc. Dacă o Soră te-ar fi zărit înaintea mea, ar fi ţipat, negreşit, iar Fratele cel mai apropiat de tine te-ar fi îmbrâncit afară din gravi-bus… poate chiar fără să mai aştepte oprirea.

Dors se apleacă în faţă, astfel încât să poată privi dincolo de Seldon.

— Şi cum se face, spuse ea, că nu ai acţionat chiar tu în acest mod?

— Eu? Eu nu am niciun fel de duşmănie faţă de membrii de trib. Eu sunt intelectual.

— Intelectual?

— Primul din familia mea. Am studiat la şcoala Sacratoriumului, şi am făcut-o chiar foarte bine. Sunt erudit în toate artele străvechi şi am autorizaţia pentru a putea intra în biblioteca tribală unde se află video-cărţi şi cărţi despre membrii de trib. Pot viziona orice video-carte sau pot citi orice carte doresc. Avem chiar şi o bibliotecă de referinţe, computerizată, unde mă descurc de asemenea. Genul ăsta de lucruri îţi lărgeşte mintea. Nu mă deranjează dacă văd un pic de păr. Am văzut de multe ori imagini cu bărbaţi care poartă păr. Şi femei, desigur, adăugă el aruncând o privire fugară spre Dors.

Mâncară în linişte o vreme, apoi Seldon spuse:

— Am observat că fiecare Frate care intră sau iese din Sacratorium poartă o eşarfă roşie.

— A, da, spuse Mycelium Seventy-Two. Peste umărul stâng şi în jurul părţii drepte a taliei… de obicei e foarte fantezist împodobită.

— De ce?

— Se numeşte „obiah”. Simbolizează bucuria simţită la intrarea în Sacratorium şi sângele pe care oricine l-ar vărsa, pentru a-l apăra.

— Sânge? se încruntă Dors.

— E doar un simbol. De fapt, nu am auzit să fi fost cineva care să fi vărsat sânge pentru Sacratorium. Fiindcă tot veni vorba, nici nu-i cine ştie ce mare bucurie. Majoritatea se tânguie, jelesc şi se prosternează pentru Lumea Pierdută.

Vocea sa coborî până deveni o şoaptă:

— Mare prostie.

— Nu eşti un… un credincios? spuse Dors.

— Eu sunt un intelectual, spuse Mycelium cu o mândrie vizibilă.

Rânji, iar faţa i se încreţi, accentuându-i vârsta. Seldon se trezi întrebându-se ce vârstă avea omul. Câteva secole? … Nu, discutaseră despre asta. Era imposibil, şi totuşi…

— Ce vârstă ai? întrebă deodată Seldon aproape fără să vrea.

Mycelium Seventy-Two nu dădu niciun semn că ar fi fost ofensat de întrebare şi nici nu ezită să răspundă:

— Şaizeci şi şapte.

Seldon era hotărât să afle.

— Mi s-a spus că voi credeţi că, în vremurile de foarte demult, toţi trăiau câteva secole.

Mycelium Seventy-Two îl privi pe Seldon într-un mod ciudat.

— Asta cum ai aflat-o? Cineva trebuie să fi vorbit mai mult decât trebuia… dar este adevărat. Există această credinţă. Doar cei inocenţi o cred, dar Conducătorii îi încurajează, pentru că asta ne pune în evidenţă superioritatea. De fapt, speranţa noastră de viaţă este mai

mare decât în oricare altă parte pentru că mâncăm o hrană mai nutritivă, dar oameni care să trăiască *un secol* sunt totuşi destul de rari.

— Trag concluzia că nu consideri că Mycogemenii sunt superiori, spuse Seldon.

— Mycogenienii nu au nimic în neregulă, spuse Mycelium Seventy-Two. Cu siguranţă, nu sunt *inferiori*. Totuşi, eu cred că toţi oamenii sunt egali… Chiar şi femeile, adăugă el privind-o pe Dors peste Seldon.

— Nu cred, spuse Seldon, că foarte mulţi dintre ai tăi ar fi de acord cu asta.

— Sau dintre *ai tăi*, spuse Mycelium Seventy-Two uşor revoltat. Totuşi, eu o cred. Un intelectual trebuie să creadă asta. Am vizionat şi chiar am citit toată marea literatură a membrilor de trib. Eu înţeleg cultura voastră. Am scris articole despre ea. Pot sta aici împreună cu voi foarte bine, ca şi cum aţi fi… *de-ai noştri*.

— Pari mândru că înţelegi obiceiurile membrilor de trib, spuse Dors pe un ton puţin cam repezit. Ai călătorit vreodată în afara Mycogenului?

Mycelium Seventy-Two păru că se trage puţin într-o parte.

— Nu.

— De ce? Ai putea să ne cunoşti mai bine.

— Nu m-aş simţi bine. Ar trebui să port o perucă. Mi-ar fi ruşine.

— De ce o perucă? spuse Dors. Ai putea rămâne aşa cum eşti.

— Nu, spuse Mycelium Seventy-Two. N-aş fi chiar atât de nesăbuit. Toţi cei cu păr s-ar purta urât cu mine.

— S-ar purta urât? De ce? spuse Dors. Avem, oriunde pe Trantor şi pe toate celelalte lumi, o grămadă de oameni care au chelit în mod natural.

— Tatăl meu a chelit de tot, oftă Seldon, şi presupun că în deceniile care vor urma voi cheli şi eu. Nici acum nu am părul chiar atât de des.

— Nu la asta mă refeream, spuse Mycelium Seventy-Two. Voi rămâneţi cu păr pe membre, şi deasupra ochilor. Eu vreau să spun *spân* – niciun pic de păr.

— Nicăieri pe corp? întrebă curioasă Dors.

De data aceasta, Mycelium Seventy-Two păru jignit şi nu mai spuse nimic.

Seldon, nerăbdător să repună discuţia pe făgaş, spuse:

— Spune-mi, Mycelium Seventy-Two, membrii de trib pot intra, ca spectatori, în Sacratorium?

Mycelium Seventy-Two clătină energic din cap.

— Niciodată. Nu este decât pentru Fii Zorilor.

— Doar pentru Fii? întrebă Dors.

Mycelium Seventy-Two păru şocat pentru un moment, apoi spuse, înţelegător:

— Ei, voi sunteţi membri de trib. Fiicele Zorilor intră doar în anumite zile şi în anumite ore. Aşa este obiceiul. Nu spun că *eu* aprob asta. Dacă ar fi după mine, eu aş spune: „Intraţi. Bucuraţi-vă dacă puteţi.” Dacă nu mă bucur eu, măcar alţii să se bucure.

— Tu nu intri niciodată?

— Când eram tânăr, părinţii m-au dus, dar..., clătină din cap,... nu erau decât oameni care se holbau la Carte citind din ea şi suspinând şi plângând după vechile vremuri. Este foarte deprimant. Nu poţi vorbi cu nimeni. Nu poţi râde. Nu poţi nici măcar să-i priveşti pe ceilalţi. Mintea ta trebuie să fie concentrată în totalitate asupra Lumii Pierdute. În totalitate.

Dădu din mână, a refuz, apoi continuă:

— Asta nu e pentru mine. Eu sunt intelectual şi vreau ca întreaga lume să mi se deschidă.

— Bun, zise Seldon descoperind o şansă. Şi noi simţim la fel. Şi noi suntem intelectuali, Dors şi cu mine.

— Ştiu, spuse Mycelium Seventy-Two.

— Ştii? De unde ştii?

— Trebuie să fiţi. Singurii membri de trib care au acces în Mycogen sunt oficialii Imperiali, diplomaţii, comercianţii importanţi şi intelectualii – iar pentru mine, aveţi aerul unor

intelectuali. De-asta mi-aţi atras interesul. Intelectuali, laolaltă.

Scoase un zâmbet încântător.

— Da, asta suntem, spuse Seldon. Eu sunt matematician. Dors este istoric. Tu?

— Eu mă specializez în… cultură. Am citit toate marile lucrări ale literaturii membrilor de trib: Lissauer, Mentone, Novigor…

— Şi noi am citit marile voastre opere. Am citit Cartea, de exemplu… despre Lumea Pierdută.

Ochii lui Mycelium Seventy-Two se deschiseră larg, a surpriză. Tenul său măsliniu păru să pălească puţin.

— Serios? Cum? Unde?

— La Universitatea noastră avem cópii pe care le putem citi, dacă facem rost de aprobare.

— Cópii ale Cărţii?

— Da.

— Mă întreb, Conducătorii ştiu asta?

— Şi am citit şi despre roboţi, spuse Seldon.

— Roboţi?

— Da. De-asta aş fi dorit să pot intra în Sacratorium. Mi-ar place să văd robotul.

(Dors îl lovi pe Seldon cu piciorul în gleznă, uşor, dar el nu o băgă în seamă.)

— Eu nu cred în astfel de lucruri, spuse stânjenit Mycelium Seventy-Two. Intelectualii nu cred.

Dar privi împrejur ca şi cum s-ar fi temut să nu fie auzit.

— Am auzit că încă mai există un robot în Sacratorium, spuse Seldon.

— Nu vreau să vorbesc despre o astfel de absurditate, spuse Mycelium Seventy-Two.

— Unde s-ar afla, dacă *ar exista* în Sacratorium? insistă Seldon.

— Chiar dacă ar exista vreunul, nu ţi-aş putea spune. N-am mai fost acolo din copilărie.

— Nu şti dacă există vreun loc special, vreun loc anume?

— Există, mansarda Conducătorilor. Doar Conducătorii merg acolo, dar înăuntru nu se află nimic.

— Ai fost vreodată acolo?

— Nu, sigur că nu.

— Atunci, de unde ştii?

— Nu ştiu că acolo nu se află un rodiu. Nu ştiu că acolo nu se află un echipament laser. Nu ştiu că acolo nu se află un lucru, dintr-un milion de lucruri diferite. Lipsa mea de cunoaştere privind absenţa lor arată oare că sunt toate prezente?

Pentru un moment, Seldon nu găsi nimic de spus.

O umbră de zâmbet se strecură în privirea gânditoare a lui Mycelium Seventy-Two.

— Aşa judecă un erudit, spuse el. Nu sunt un om uşor de abordat, înţelegi. Oricum, nu te-aş sfătui să urci în mansarda Conducătorilor. Nu cred că ţi-ar plăcea ce s-ar întâmpla dacă un membru de trib ar fi găsit acolo… Bun. Zorile să vă binecuvânteze.

Se ridică deodată – fără a-i preveni – şi se grăbi să dispară.

Seldon privi în urma lui, foarte surprins.

— Ce l-a făcut să se grăbească în halul ăsta?

— Faptul că se apropie cineva, cred, spuse Dors.

Într-adevăr, cineva se apropia. Un bărbat înalt, îmbrăcat într-o robă albă îngrijită, traversată de o şi mai îngrijită şi uşor strălucitoare eşarfă roşie, aluneca solemn înspre ei. Avea înfăţişarea inconfundabilă a unui bărbat cu autoritate şi înfăţişarea şi mai inconfundabilă a unuia care este nemulţumit de ceva.

53

În timp ce noul Mycogenian se apropia, Hari Seldon se ridică în picioare. Nu avea nici cea mai vagă idee care ar fi fost comportamentul politicos adecvat, dar avea sentimentul că rău nu făcea. Dors Venabili se ridică odată cu el, ţinându-şi cu grijă ochii în pământ.

Celălalt se opri, în picioare, în faţa lor. Şi el era bătrân, dar îmbătrânise mai delicat decât Mycelium Seventy-Two. Vârsta părea să fi dat nobleţe feţei sale încă frumoase. Capul său chel avea o rotunjime minunată, iar ochii săi erau de un albastru uluitor, contrastând puternic cu roşul strălucitor şi incandescent al eşarfei sale.

— Văd că sunteţi membri de trib, spuse noul venit.

Vocea sa era mai ascuţită decât se aştepta Seldon, dar vorbea încet, ca şi cum ar fi fost conştient de greutatea autorităţii sale în fiecare cuvânt pe care îl rostea.

— Da, suntem, rosti Seldon politicos dar ferm.

Nu vedea niciun motiv pentru a nu respecta poziţia celuilalt, dar nu intenţiona să şi-o subestimeze pe a sa.

— Numele voastre?

— Eu sunt Hari Seldon din Helicon. Însoţitoarea mea este Dors Venabili din Cinna. Şi numele tău, omule din Mycogen?

Ochii celuilalt se îngustară a nemulţumire, dar şi el putea recunoaşte un aer de autoritate, atunci când îl întâlnea.

— Sunt Skystrip Two, spuse el ridicând capul şi mai sus, un Conducător al Sacratoriumului. Şi care este poziţia ta, membru de trib?

— *Noi*, spuse Seldon accentuând pronumele, suntem cadre universitare de la Universitatea Streeling. Eu sunt matematician, iar însoţitoarea mea este istoric. Am venit aici ca să studiem obiceiurile din Mycogen.

— Cu permisiunea cui?

— Cu cea a lui Sunmaster Fourteen, care ne-a întâmpinat la sosire.

Skystrip Two rămase tăcut un moment, apoi un mic zâmbet îi apăru pe figură şi luă un aer care părea aproape binevoitor.

— Înaltul Conducător, spuse el. Îl cunosc bine.

— Aşa e şi normal, spuse Seldon pe un ton prietenos. Mai e ceva, Conducător?

— Da, spuse Conducătorul încercând să-şi recâştige superioritatea. Cine era bărbatul care era cu voi şi care s-a grăbit să dispară atunci când m-am apropiat?

Seldon clătină din cap.

— Nu l-am mai văzut niciodată până acum, Conducător, şi nu ştiu nimic despre el. L-am întâlnit absolut din întâmplare şi l-am întrebat despre Sacratorium.

— Ce l-aţi întrebat?

— Două lucruri, Conducător. L-am întrebat dacă clădirea era Sacratoriumul, şi dacă membrii de trib au voie să pătrundă în ea. A răspuns afirmativ la prima întrebare, şi negativ la a doua.

— Exact. Şi de ce vă interesează Sacratoriumul?

— Domnule, noi suntem aici ca să studiem obiceiurile din Mycogen; Sacratoriumul nu este el inima şi creierul Mycogenului?

— Este în întregime al nostru şi ca atare rezervat pentru noi.

— Chiar dacă un Conducător – Înaltul Conducător – ne-ar aranja o aprobare, având în vedere preocupările noastre ştiinţifice?

— Aveţi într-adevăr aprobarea Înaltului Conducător?

Seldon ezită o foarte scurtă fracţiune de timp, în vreme ce ochii lui Dors se ridicară scurt pentru a-l privi pieziş. Se hotărî că nu-şi putea permite să spună o minciună atât de gogonată.

— Nu, spuse el, nu încă.

— N-o veţi avea niciodată, spuse Conducătorul. Sunteţi în Mycogen cu aprobare, dar chiar şi aprobarea cea mai înaltă nu poate controla publicul în totalitate. Noi ne preţuim Sacratoriumul, iar mulţimea poate fi foarte uşor deranjată de prezenţa unui membru de trib oriunde în Mycogen, dar în special în vecinătatea Sacratoriumului. Este suficient ca o singură persoană mai agitată să strige „Invazie!” şi o mulţime liniştită cum e aceasta se poate transforma într-una dornică de a vă face bucăţele. Luaţi cuvintele mele în sensul lor literal. Pentru binele vostru,

chiar dacă Înaltul Conducător s-a arătat amabil cu voi, plecaţi. Acum!

— Dar Sacratoriumul…, spuse Seldon încăpăţânat deşi Dors îl trăgea uşor de robă.

— Ce-ar putea exista în Sacratorium care să vă intereseze? spuse Conducătorul. Îl vedeţi acum, pe dinafară. Nu aveţi nimic de văzut înăuntru.

— Există robotul, spuse Seldon.

Conducătorul se holbă la Seldon, uluit de surpriză. Apoi, aplecându-se pentru a-şi aduce buzele mai aproape de urechea lui Seldon, şopti cu asprime:

— Plecaţi chiar acum, altfel am să strig eu însumi „Invazie!” Dacă n-ar fi fost Înaltul Conducător, nu v-aş fi lăsat nici măcar această ocazie să plecaţi.

Şi Dors, cu o putere surprinzătoare, aproape că îl trânti pe Seldon în timp ce se grăbea să se îndepărteze, trăgându-l după ea, până ce acesta îşi regăsi echilibrul şi păşi repede în urma ei.

54

De-abia în timpul micului dejun, a doua zi de dimineaţă, şi nu mai devreme, Dors abordă subiectul – şi într-un fel pe care Seldon îl găsi foarte jignitor.

— Ei bine, spuse ea, a fost un fiasco nemaipomenit ieri.

Seldon, care crezuse sincer că se descurcase bine, dar nu comentase, se supără.

— De ce a fost un fiasco?

— Am fost daţi afară, pur şi simplu. Şi pentru ce? Ce am câştigat?

— Certitudinea că acolo înăuntru există un robot.

— Mycelium Seventy-Two a spus că nu există.

— Bineînţeles că a spus asta. El este un intelectual – sau crede că este – şi ce nu ştie el despre Sacratorium probabil că ar umple biblioteca pe care o frecventează. Ai văzut reacţia Conducătorului.

— Desigur că am văzut-o.

— N-ar fi reacţionat astfel dacă n-ar fi fost un robot înăuntru. Era îngrozit că am aflat acest lucru.

— Asta-i doar presupunerea ta, Hari. Şi chiar dacă ar fi aşa, tot nu am putea intra înăuntru.

— Am putea încerca, asta e sigur. După micul dejun mergem şi cumpărăm o eşarfă pentru mine, unul dintre acele obiah-uri. O pun pe mine, îmi ţin ochii în pământ cu pioşenie şi merg direct înăuntru.

— Cu cascheta şi cu toate celelalte? Te vor descoperi într-o microsecundă.

— Nu, deloc. O să intrăm în biblioteca unde sunt ţinute toate datele despre membrii de trib. Oricum aş vrea s-o văd. Din bibliotecă, după câte îmi dau seama ea este o anexă a Sacratoriumului, o să aflăm probabil o intrare în Sacratorium.

— Unde vei fi imediat arestat.

— Ba, deloc. Ai auzit ce-a spus Mycelium Seventy-Two. Toată lumea îşi tine ochii plecaţi şi meditează la Aurora, marea lor Lume Pierdută. Nimeni nu se uită la ceilalţi. Ar fi probabil o gravă abatere de la disciplină dacă ar face aşa ceva. Apoi am să găsesc mansarda Conducătorilor…

— Aşa, pur şi simplu?

— La un moment dat, Mycelium Seventy-Two a spus că nu m-ar sfătui să încerc să urc în mansarda Conducătorilor. *Să urc.* Trebuie să fie undeva în acel turn al Sacratoriumului, turnul central.

— Nu-mi aduc aminte exact care au fost cuvintele omului, spuse Dors clătinând din cap, şi cred că nici tu nu-ţi aduci aminte. Este o bază teribil de fragilă pentru… Aşteaptă!

Se opri deodată, încruntându-se.

— Ei? spuse Seldon.

— Există un cuvânt arhaic, „mansardă”, care înseamnă „încăpere aflată la înălţime”.

— Aha! Poftim! Ca rezultat a ceea ce tu ai numit fiasco, am aflat unele lucruri vitale. Şi dacă aş putea găsi un robot în viaţă, vechi de douăzeci de mii de ani, şi dacă mi-ar putea spune…

— Presupunând că un astfel de lucru există, ceea ce e greu de crezut, şi că reuşeşti să-l găseşti, ceea ce e puţin probabil, cât timp crezi că vei avea la dispoziţie pentru a vorbi cu el, înainte ca prezenţa ta să fie descoperită?

— Nu ştiu, dar dacă aş putea dovedi că există şi dacă l-aş putea găsi, am să mă gândesc atunci la o cale de a sta de vorbă cu el. Pentru mine e prea târziu ca să mai dau înapoi, indiferent de împrejurări. Hummin ar fi trebuit să mă lase în pace atunci când credeam că nu aveam nicio posibilitate de a-mi realiza psihoistoria. Acum, când se pare că aş putea găsi o posibilitate, nimic nu mă va putea opri… decât dacă voi fi omorât.

— Mycogenienii s-ar putea vedea obligaţi să o facă, Hari, şi nu îţi poţi asuma acest risc.

— Ba da, pot. Am să încerc.

— Nu, Hari. Eu trebuie să am grijă de tine, şi nu te pot lăsa.

— Trebuie să mă laşi. A găsi o cale de a-mi realiza psihoistoria este mai important decât viaţa mea. Siguranţa mea este importantă doar în măsura în care aş putea realiza psihoistoria. Dacă mă opreşti să fac asta, sarcina ta îşi pierde însemnătatea… Gândeşte-te la asta.

Hari se simţi cuprins de o hotărâre şi mai puternică. Psihoistoria – nebuloasa *lui* teorie, pe care cu atât de puţin timp în urmă nici măcar nu spera să o poată dovedi vreodată – începea să capete contur, devenea mai reală. Acum *trebuia* să creadă că este posibilă; simţea asta în toată fiinţa sa. Bucăţelele păreau că încep să se potrivească şi, deşi nu putea desluşi întregul, era sigur că Sacratoriumul va adăuga încă o bucăţică puzzle-ului.

— Atunci am să intru împreună cu tine, nesăbuitule, ca să te pot scoate de acolo când va fi cazul.

— Femeile nu pot intra.

— Ce face din mine o femeie? Doar această rochie gri. Sub ea, nu-mi poţi vedea sânii. Cu cascheta pe cap, nu se vede că am o coafură de femeie. Am o figură la fel de banală ca şi un bărbat. Bărbaţii de aici nu poartă barbă. Pentru a putea intra, nu-mi trebuie decât o robă albă şi o

eşarfă. Orice Soră ar putea intra, dacă nu ar fi reţinută de tabu. Pe mine însă, nu mă reţine nimic.

— Te reţin eu. Nu te las. E prea periculos.

— Nu mai mult pentru mine decât pentru tine.

— Dar eu *trebuie* să-mi asum riscul.

— Atunci şi eu trebuie. De ce obligaţia ta ar fi mai mare decât a mea?

— Din cauză că...

Seldon se opri, căutând un motiv.

— Să-ţi fie clar, spuse Dors cu o voce dură ca o rocă. N-am să te las să mergi fără mine acolo. Dacă ai să încerci, am să te pocnesc de-am să te las lat şi după aceea am să te leg. Dacă nu vrei să păţeşti aşa ceva, atunci renunţă la orice gând de a merge singur.

Seldon şovăi, mormăind în barbă. Renunţă la dispută, cel puţin pentru moment.

55

Cerul era aproape senin, dar de un albastru palid, ca şi cum ar fi fost acoperit de o ceaţă înaltă şi deasă. Asta, gândi Seldon, crea o aparenţă destul de aproape de realitate, dar deodată îi lipsi soarele. Nimeni de pe Trantor nu a văzut soarele planetei decât dacă a fost în Upperside şi chiar atunci, doar dacă a avut şansa unei spărturi în stratul natural de nori.

Le lipsea oare soarele, celor născuţi pe Trantor? Se gândeau oare la el? Când unul dintre ei vizita o altă lume, unde se putea vedea soarele natural, rămânea oare aproape orbit să-l privească înfiorat?

De ce, se întrebă el, atât de mulţi oameni îşi petreceau viaţa neîncercând să găsească răspunsuri la întrebări – de fapt, nici măcar punându-şi întrebări? Era oare ceva mai captivant în viaţă decât sa cauţi răspunsuri la întrebări?

Privirea sa se mută la nivelul solului. Strada era marcată pe laturi de clădiri joase, majoritatea magazine. În ambele sensuri se mişcau numeroase automobile personale, fiecare

circulând pe partea dreaptă. Păreau o colecţie de antichităţi, dar erau acţionate electric şi foarte silenţioase. Seldon se întrebă dacă „antic” era un cuvânt care merita întotdeauna să fie luat în bătaie de joc. Acea deplasare silenţioasă era destinată oare împiedicării grabei? La urma urmei, exista oare în viaţă ceva după care să merite să te grăbeşti?

Pe trotuare erau mulţi copii şi Seldon îşi strânse buzele, dezamăgit. Era clar, o viaţă prelungită pentru Mycogenieni ar fi presupus un infanticid. Copiii de ambele sexe (deşi era greu să deosebeşti băieţii de fete) purtau robe care le veneau doar la câţiva inci sub genunchi, făcând mai uşoare activităţile intense ale copilăriei.

Copiii purtau de asemenea părul scurtat la cel mult un inci. Dar chiar şi aşa, cei mai mari dintre ei aveau glugi ataşate robelor şi le ţineau ridicate, ascunzând în întregime vârful capului. Era ca şi cum deveniseră suficient de maturi pentru a face ca părul să pară o prostie obscenă – sau suficient de maturi pentru a dori să îl ascundă, aşteptând cu nerăbdare ziua ritualului, când aveau să fie depilaţi.

Lui Seldon îi trecu deodată un gând prin minte.

— Dors, când ai ieşit la cumpărături, cine a plătit, tu sau femeile Raindrop?

— Eu, bineînţeles. Surorile Raindrop n-au scos niciodată o carte de credit. Dar de ce ar fi făcut-o? Ceea ce s-a cumpărat a fost pentru noi, nu pentru ele.

— Dar tu ai o carte de credit Trantoriană… o carte de credit de membru de trib.

— Bineînţeles, dar nu a fost nicio problemă. Cei din Mycogen îşi pot păstra propria cultură, modurile de a gândi şi obiceiurile, după cum doresc. Îşi pot elimina părul de pe cap şi pot purta robe. Însă, sunt obligaţi să folosească creditele pe care le folosesc toţi ceilalţi. Dacă nu, comerţul ar fi strangulat şi nicio persoană rezonabilă nu şi-ar dori acest lucru. Puterea creditelor, Hari.

Ridică mâna, ca şi cum ar fi ţinut o carte de credit invizibilă.

— Şi ţi-au acceptat cartea de credit?

— Nici n-au piuit măcar. Şi n-au scos nici măcar un cuvânt despre cascheta mea. Creditele egalizează totul.

— În cazul ăsta, e bine. Deci pot să cumpăr…

— Nu, eu am să fac cumpărăturile. Creditele or egaliza ele totul, dar egalizează mai uşor o membră de trib. Sunt atât de obişnuiţi să dea femeilor o atenţie foarte mică, sau chiar niciun fel de atenţie, încât automat mă vor trata la fel şi pe mine… Dar iată magazinul de haine unde am mai fost.

— Am să aştept aici, afară. Adu-mi o eşarfă roşie, frumoasă – una care să facă impresie.

— Nu te preface că ai uitat înţelegerea noastră. Voi aduce două. Şi de asemenea, încă o robă albă… pe măsura *mea*.

— N-o să li se pară ciudat ca o femeie să cumpere o robă albă?

— Bineînţeles că nu. Au să presupună că o cumpăr pentru un însoţitor mascul care, întâmplător, are măsura mea. De fapt, nu cred că au să-şi bată capul cu vreo presupunere atâta vreme cât cartea mea de credit este valabilă.

Seldon rămase afară, aproape aşteptându-se ca să apară cineva şi să-l salute ca pe un membru de trib sau – mai degrabă – să-l denunţe; dar nimeni nu o făcu. Cei care treceau pe lângă el, o făceau fără să-i acorde măcar o privire, iar cei care priveau în direcţia sa treceau mai departe aparent neafectaţi. Era îngrijorat mai ales de rochiile gri – de femei – care mergeau două câte două sau, mai rău, împreună cu un bărbat. Erau asuprite, neluate în seamă, umilite. Cum ar fi putut câştiga mai uşor un pic de atenţie decât ţipând la vederea unui membru de trib? Dar chiar şi femeile treceau mai departe.

Probabil că nu se aşteaptă să vadă un membru de trib, gândi Seldon, deci nu văd niciunul.

Asta, decise el, era de bun augur pentru apropiata invazie a Sacratoriumului. Cu atât mai puţin s-ar aştepta oricine să vadă acolo membri de trib şi cu atât mai eficientă va fi încercarea lor de a trece neobservaţi!

Atunci când Dors ieşi, era într-o foarte bună dispoziţie.

— Ai tot ce trebuie?

— Desigur.

— Atunci hai să mergem înapoi în cameră, ca să te poţi schimba.

Lui Dors, roba albă nu i se potrivea chiar atât de bine ca cea gri. Evident, nu ar fi putut-o proba în magazin fără ca şi cel mai greu de cap negustor să nu intre la idei.

— Cum arăt, Hari? întrebă ea.

— Exact ca un băiat, spuse Seldon. Acum să încercăm eşarfa… sau obiah-ul. Ar fi mai bine să mă obişnuiesc să-i spun aşa.

Dors, fără caschetă, îşi scutura părul cu graţie.

— Nu ţi-o pune acum, spuse ea tăios. N-o să defilăm prin Mycogen cu eşarfele pe noi. Ultimul lucru pe care-l vreau este să atragem atenţia asupra noastră.

— Nu, nu. Vroiam doar să văd cum îmi stă.

— În regulă, dar nu o lua pe aceea. Asta e de o calitate mai bună şi mai frumos lucrată.

— Ai dreptate, Dors. Trebuia să-mi dau seama că tu nu trebuie să atragi atenţia. N-aş vrea să se observe că eşti femeie.

— Nu m-am gândit la asta, Hari. Vreau numai să arăţi bine.

— Mii de mulţumiri, dar cred că este ceva imposibil. Acum să vedem cum le punem.

Împreună, Hari şi Dors încercară punerea şi scoaterea obiahu-rilor, de mai multe ori, până reuşiră să o facă dintr-o mişcare continuă. Dors îl învăţă pe Hari cum să procedeze, după felul în care văzuse ea că făcuse un bărbat în ziua anterioară la Sacratorium.

Atunci când Hari o lăudă pentru spiritul ei ascuţit de observaţie, ea roşi şi spuse:

— E o nimica toată, Hari, am observat pur şi simplu.

— În cazul ăsta, replică Hari, eşti un geniu al observaţiei.

Satisfăcuţi în cele din urmă, se depărtară unul de celălalt, observându-se reciproc. Obiah-ul lui Hari strălucea, iar pe fondul de un roşu mai pal, ieşea în evidenţă un desen

asemănător unui dragon, de aceeaşi culoare, dar ceva mai aprinsă. Cel al lui Dors era mai puţin pretenţios, avea o linie simplă, subţire, în partea de jos, şi era foarte deschis la culoare.

— Perfect, spuse ea, exact atât cât trebuie pentru a dovedi bun gust.

Apoi şi-l scoase.

— Acum, spuse Seldon, îl împăturim şi-l băgăm într-unul din buzunarele interioare. Am cartea mea de credit – de fapt, a lui Hummin – şi cheia de la această locuinţă în acest buzunar, iar aici, de cealaltă parte, ţin Cartea.

— *Cartea?* E nevoie să o cari cu tine?

— Trebuie. Bănuiesc că oricine merge la Sacratorium trebuie să aibă cu el o copie a Cărţii. Ar putea intona pasaje sau ar putea să citească. Dacă este necesar, împărţim Cartea şi poate că n-o să ne observe nimeni. Eşti pregătită?

— N-am să fiu niciodată pregătită, dar merg cu tine.

— Va fi o aventură dificilă. Vrei să-mi verifici cascheta şi să vezi dacă se iveşte vreun fir de păr? Şi nu te mai scărpina în cap.

— N-am să mă mai scarpin. Eşti în regulă.

— Şi tu la fel.

— Pari nervos.

— Ghici de ce! spuse crispat Seldon.

Dors se repezi, într-un impuls necontrolat, şi îi strânse mâna lui Seldon, apoi se retrase, ca surprinsă de ea însăşi. Privind în jos, îşi aranjă roba albă. Hari, el însuşi un pic surprins şi foarte încântat, îşi drese vocea şi spuse:

— În regulă, hai să mergem.

12. Mansardă

ROBOT – ... Un termen folosit în vechile legende ale mai multor lumi pentru ceea ce se obişnuieşte a se numi „automate”. Roboţii sunt descrişi în general ca având formă umană şi fiind făcuţi din metal, deşi se presupune că unii au fost de natură pseudoorganică. Hari Seldon, în timpul Fugii, se presupune că a vizitat un robot adevărat, dar această poveste are o origine dubioasă. Nicăieri în voluminoasele sale scrieri, Seldon nu menţionează ceva despre roboţi, deşi...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

56

Trecură neobservaţi.

Hari Seldon şi Dors Venabili repetară călătoria din ziua anterioară şi de această dată nimeni nu le mai acordă o a doua privire. De fapt, aproape nimeni nu le acordă nici măcar o primă privire. De câteva ori trebuiră să-şi tragă genunchii într-o parte pentru a permite cuiva care stătea pe un loc din interior să treacă de ei şi să coboare. Când cineva se urcă, îşi dădură repede seama că trebuiau să se mute mai încolo, dacă era liber vreun loc spre centru.

Încercară să nu dea atenţie la ceea ce se întâmpla în jurul lor şi stăteau mai mult cu nasul în piept, dar hainele nefiind proaspăt spălate, ei se săturară iute de mirosul lor.

Dar, în cele din urmă, ajunseră.

— Asta este biblioteca, spuse Seldon în şoaptă.

— Presupun că da, spuse Dors. Cel puţin, asta este clădirea pe care Mycelium Seventy-Two ne-a arătat-o ieri cu degetul.

Se îndreptară spre ea, fără grabă.

— Respiră adânc, spuse Seldon. Ăsta este primul hop.

Uşa din faţă era deschisă, lumina din interior era calmă. Erau cinci trepte largi, din piatră, care duceau sus. Păşiră pe cea mai de jos şi aşteptară câteva momente, înainte să-şi dea seama că greutatea lor nu determina treptele să se mişte în sus. Dors se strâmbă uşor şi îl împinse pe Seldon în sus.

Urcară împreună scările, nemulţumiţi de înapoierea care exista în Mycogen. Apoi trecură printr-o uşă şi, imediat înăuntru, la un birou, zăriră un om aplecat deasupra celui mai simplu şi mai grosolan computer pe care Seldon îl văzuse vreodată.

Omul nu le acordă nici măcar o privire. Nu era nevoie, presupuse Seldon. Robă albă, capul chel – toţi Mycogenienii semănau atât de mult unul cu altul încât privirea aluneca repede peste ei. Şi acest lucru, în acel moment, era în avantajul membrilor de trib.

Omul, care părea să cerceteze în continuare ceva aplecat deasupra biroului, spuse:

— Intelectuali?

— Intelectuali, spuse Seldon.

Omul făcu un semn cu capul înspre o uşă.

— Intraţi. Distraţi-vă.

Intrară şi, din câte putură vedea, erau singuri în această parte a bibliotecii. Ori biblioteca nu era o instituţie cunoscută, ori intelectualii erau puţini la număr, ori – cel mai probabil – şi una şi alta.

— Am crezut că vom fi nevoiţi să prezentăm vreun fel de legitimaţie sau o formă de aprobare, şopti Seldon, şi că va trebui să argumentez că le-am uitat.

— Probabil că, indiferent de situaţie, este încântat de prezenţa noastră. Ai mai văzut vreodată vreun loc ca ăsta? Dacă un loc, la fel ca şi o persoană, ar putea fi mort, atunci noi ne-am afla în interiorul unui cadavru.

Majoritatea cărţilor din această secţiune erau cărţi tipărite, ca şi *Cartea* din buzunarul interior al lui Seldon. Dors se plimbă în lungul rafturilor, cercetându-le.

— Cărţi vechi, în cea mai mare parte, spuse ea. În parte clasice, în parte fără nicio valoare.

— Cărţi din exterior? Vreau să spun, ne-Mycogeniene?

— Da. Dacă au propriile lor cărţi, probabil că le ţin într-o altă secţiune. Aceasta este pentru cercetarea exteriorului, pentru bieţii aşa-zişi intelectuali, ca cel de ieri... Aceasta este secţia de referinţă şi iată o Enciclopedie Imperială... trebuie să fie veche de cincizeci de ani, cred... şi un computer.

Se îndreptă spre taste, dar Seldon o opri.

— Aşteaptă. S-ar putea să facem vreo boroboaţă şi am putea întârzia.

Arătă cu degetul spre un indicator deasupra unui set izolat de rafturi, pe care străluceau literele SPRE SACR TORIUM. Al doilea A din SACRATORIUM era stins, probabil recent sau poate că nimănui nu-i păsa. (Imperiul, gândi Seldon, *era* în declin. Toate părţile lui. Inclusiv Mycogenul.)

Privi împrejur. Biata bibliotecă, atât de necesară mândriei Mycogenienilor, şi probabil atât de utilă Conducătorilor, care ar putea-o folosi pentru a găsi detalii care să le întărească propriile credinţe şi să le prezinte ca fiind cele ale sofisticaţilor membri de trib, părea să fie complet pustie. Nimeni nu intrase în urma lor.

— Hai să ne tragem aici, spuse Seldon, departe de privirea omului de la poartă, şi să ne punem eşarfele.

Şi apoi, în faţa uşii, dându-şi deodată seama că dacă treceau şi acest al doilea hop, nu mai aveau cale de întoarcere, spuse:

— Dors, nu veni cu mine.

— De ce nu? se încruntă ea.

— E periculos şi nu vreau să te pun în primejdie.

— Eu sunt aici ca să te protejez pe tine, spuse cu o fermitate calmă.

— Ce fel de protecţie poţi fi tu pentru mine? Mă pot apăra şi singur, dar se pare că nu crezi asta. Şi aş fi dezavantajat, din cauză că eu ar trebui să te apăr pe tine. Nu înţelegi asta?

— Nu trebuie să-ţi faci griji pentru mine, Hari, spuse Dors. Lasă-mă *pe mine* să îmi fac griji.

Îşi puse mâna pe eşarfă, acolo unde aceasta traversa spaţiul dintre sânii săi ascunşi vederii.

— Din cauză că Hummin ţi-a cerut asta?

— Din cauză că astea sunt ordinele mele.

Îl apucă pe Seldon chiar de deasupra cotului şi, ca de obicei, el fu surprins de strânsoarea ei fermă.

— Sunt împotriva a tot ceea ce vrei tu să facem, Hari, dar dacă simţi că trebuie să intri, atunci trebuie să intru şi eu.

— În regulă, atunci. Dar dacă se-ntâmplă ceva şi poţi să scapi neobservată, fugi. Nu-ţi face griji pentru mine.

— Îţi răceşti gura de pomană. Şi mă şi insulţi.

Seldon atinse panoul de intrare şi poarta se deschise alunecând. Împreună, aproape în acelaşi timp, trecură în partea cealaltă.

57

O cameră mare, cu atât mai mare cu cât nu avea nimic care să semene a mobilă. Nici fotolii, nici banchete, nici scaune de orice fel. Nici podium, nici draperii, nici ornamente.

Nici lumini, doar o simplă iluminare slabă, uniformă şi nefocalizată, de culoare galbenă. Pereţii nu erau complet goi. Din loc în loc, la distanţă unul de altul şi la diverse înălţimi, într-o ordine nerepetitivă, se aflau mici ecrane de televiziune, primitive, bi-dimensionale, toate puse în funcţiune. De acolo de unde se aflau Dors şi Seldon, nu exista nici măcar iluzia unei a treia dimensiuni, nicio urmă de adevărată holoviziune.

Erau şi oameni. Nu mulţi, şi nicăieri împreună. Stăteau izolaţi şi, ca şi monitoarele de televiziune, într-o ordine nerepetitivă. Toţi purtau robe albe, toţi aveau eşarfe.

Aproape peste tot era linişte. Nimeni nu vorbea, în sensul obişnuit al cuvântului. Unii îşi mişcau buzele, murmurând uşor. Cei care se deplasau, mergeau în vârful picioarelor, cu privirea în gol.

Atmosfera era pur şi simplu funebră.

Seldon se aplecă spre Dors care, imediat, îşi duse un deget la buze, apoi arătă spre unul dintre monitoare. Ecranul înfăţişa o grădină idilică, plină cu flori, baleiată încet de camera de luat vederi.

Se îndreptară spre monitor într-un mod care îl imita pe al celorlalţi – cu paşi rari şi uşori.

Când ajunseră la aproape jumătate de metru de ecran, o voce blândă şi mieroasă se făcu auzită: „Grădina din Antennin, reprodusă după vechile ghiduri şi fotografii, amplasată la periferiile lui Eos. Observaţi…”

Dors spuse cu o voce înceată, pe care Seldon cu greu o putu distinge, datorită sunetului monitorului:

— Porneşte atunci când cineva este în apropiere, iar dacă ne îndepărtăm, se va opri. Dacă ne apropiem suficient de mult, putem vorbi fără să fim auziţi, însă nu te uita la mine. Iar dacă cineva se apropie, încetează să mai vorbeşti.

Seldon, cu capul plecat, cu mâinile împreunate în faţă (observase că asta era o postură preferată), spuse:

— În fiecare moment mă aştept ca cineva să înceapă să bocească.

— Nu ar fi de mirare. Îşi plâng Lumea Pierdută, spuse Dors.

— Sper că mai schimbă filmele din când în când. Ar fi cumplit să vezi tot timpul aceleaşi filme.

— Niciunul nu seamănă cu altul, spuse Dors plimbându-şi ochii în toate părţile. S-ar putea să le schimbe periodic. Nu ştiu.

— Aşteaptă! spuse Seldon un pic cam tare. Vino pe aici, spuse el apoi coborând vocea.

Dors se încruntă, neînţelegându-i vorbele, dar Seldon făcu un gest uşor cu capul. Din nou mergeau furişat, dar paşii lui Seldon se făcură din ce în ce mai mari pe măsură ce simţea nevoia de a merge mai repede iar Dors, ajungându-l din urmă, îl trase cu putere – şi foarte scurt – de robă. El încetini.

— Roboţi, aici, spuse el acoperit de sunetul monitorului care se făcu auzit la apropierea lor.

Imaginea arăta colţul unei locuinţe, cu o pajişte vălurită, cu un rând de gard viu în prim-plan şi trei obiecte care nu puteau fi altceva decât roboţi. Erau metalici, în aparenţă, şi vag umani ca formă.

Înregistrarea spunea: „Aceasta este o vedere, recent reconstituită, a gospodăriei faimoasei moşii Wendome din secolul al treilea. Robotul pe care-l vedeţi aproape de centru era numit, conform legendei, Bendar şi, după cum spun vechile documente, a servit douăzeci şi doi de ani înainte de a fi înlocuit.”

— „Recent reconstituită”, spuse Dors, deci cu siguranţă că schimbă imaginile.

— Numai dacă nu cumva „recent construită” nu înseamnă pentru ei „în ultima mie de ani”.

Un alt Mycogenian păşi în zona în care putea auzi şi el sunetul monitorului şi spuse în şoaptă, deşi nu atât de încet pe cât vorbeau Seldon şi Dors:

— Salutări, Fraţilor.

Nu le acordă lui Seldon şi lui Dors nicio privire în timp ce spuse acestea iar Seldon, după ce tresări aruncându-i o privire involuntară, îşi întoarse capul de la el. Dors ignorase totul.

Seldon şovăia. Mycelium Seventy-Two spusese că în Sacratorium nu se vorbea. Poate că exagerase. Şi apoi, nu mai fusese în Sacratorium din copilărie.

Disperat, Seldon decise că trebuie să vorbească.

— Salutări şi ţie, Frate, spuse el.

N-avea nicio idee dacă asta era formula sau replica adecvată, sau dacă *exista* vreo formulă, dar Mycogenianul păru să nu găsească nimic nepotrivit în ea.

— Fie să ajungi în Aurora, spuse acesta.

— Şi tu la fel, spuse Seldon.

Şi, din cauză că avu impresia că celălalt aştepta mai mult, adăugă:

— ... să ajungi în Aurora.

Abia atunci păru că se produce o uşoară detensionare. Seldon îşi simţi fruntea începând să se acopere cu broboane de transpiraţie.

— Minunat! spuse Mycogenianul. N-am mai văzut asta până acum.

— Este făcută cu mare pricepere, spuse Seldon.

Apoi, într-un avânt de îndrăzneală, adăugă:

— O pierdere care nu trebuie niciodată uitată.

Celălalt păru surprins, apoi spuse:

— Într-adevăr, într-adevăr.

Şi se îndepărtă.

— Nu te mai aventura, şuieră Dors printre dinţi. Nu spune ceea ce nu eşti obligat să spui.

— Mi s-a părut ceva firesc. Oricum, imaginea *este* recentă. Dar roboţii aceştia mă dezamăgesc. Seamănă foarte mult cu imaginea mea despre automate. Vreau să-i văd pe cei organici – umanoizi.

— Dacă într-adevăr au existat, spuse Dors cu o oarecare ezitare, mie mi se pare că nu ar fi fost folosiţi la grădinărit.

— Adevărat, spuse Seldon. Trebuie să găsim mansarda Conducătorilor.

— *Dacă* există. Eu am impresia că în această cavitate nu se află nimic altceva decât o cavitate.

— Hai să vedem.

Merseră în lungul peretelui, trecând de la ecran la ecran, încercând să întârzie în faţa fiecăruia o vreme, niciodată la fel de mult, până ce Dors îl prinse pe Seldon în braţe. Între două ecrane erau linii care marcau vag un dreptunghi.

— O uşă, spuse Dors.

Apoi mai pierdu puţin din convingere, spunând:

— Crezi?

Seldon privi pe furiş de jur împrejur. Era extrem de avantajos faptul că, în concordanţă cu atmosfera de jelanie, fiecare figură, atunci când nu era fixată asupra vreunui monitor, era aplecată spre podea, într-o tristă meditaţie.

— Cum crezi că se deschide? întrebă Seldon.

— O cartelă.

— N-am de unde să scot aşa ceva.

— Este o uşoară decolorare acolo, deşi nu este marcată. O vezi? Câte palme? De câte ori?

— Am să încerc eu. Stai de pază şi dă-mi un ghiont dacă cineva se uită în direcţia asta.

Îşi ţinu răsuflarea, atinse pata decolorată fără ca ceva să se întâmple, apoi îşi aşeză toată palma pe ea şi apăsă.

Uşa se deschise silenţios – niciun zgomot, niciun scârţâit. Seldon trecu dincolo cât putu de repede, iar Dors îl urmă. Uşa se închise în urma lor.

— Întrebarea este: Ne-a văzut cineva? spuse Dors.

— Conducătorii trec probabil destul de des prin această uşă, spuse Seldon.

— Da, dar o să creadă cineva că suntem Conducători?

Seldon aşteptă puţin, apoi spuse:

— Dacă am fi fost remarcaţi şi dacă cineva ar fi crezut că ceva este în neregulă, uşa asta s-ar fi deschis din nou la cel mult cincisprezece secunde de la intrarea noastră.

— Poate, spuse sec Dors. Sau poate că nu este nimic de văzut sau de făcut de partea asta a uşii şi nimănui nu-i pasă dacă intrăm.

— Asta rămâne de văzut, spuse Seldon.

Camera îngustă în care intraseră era oarecum întunecată, dar pe măsură ce înaintau lumina devenea din ce în ce mai puternică.

Erau fotolii, largi şi confortabile, măsuţe, mai multe canapele, un frigider voluminos şi înalt, bufete.

— Dacă asta este mansarda Conducătorilor, spuse Seldon, se pare că aceştia au grijă să se simtă foarte confortabil. În ciuda austerităţii care există chiar şi în Sacratorium.

— Era de aşteptat, spuse Dors. Ascetismul în rândul clasei conducătoare – în afara apariţiilor în public – este foarte rar. Scrie asta în agenda ta cu aforisme psihoistorice. Şi nu e niciun robot, spuse ea privind împrejur.

— O mansardă este plasată sus, adu-ţi aminte, iar acest nivel nu este sus. Trebuie să existe etaje superioare, iar ăsta trebuie să fie drumul.

Arătă cu degetul înspre o scară carpetată.

Dar nu se îndreptă spre ea, ci privi înjur, nehotărât.

Dors ghici ce căuta.

— Ia-ţi gândul de la ascensoare, spuse ea. În Mycogen există un cult al primitivismului. N-ai uitat asta, nu-i aşa? Nu vom găsi ascensoare şi, mai mult, dacă ne plasăm greutatea la picioarele scărilor, sunt absolut sigură că *nu* vor începe să urce. Va trebui să le urcăm noi. Câteva etaje, probabil.

— Să le *urcăm*?

— Trebuie să conducă la mansardă, aşa ar fi normal… în caz că duc undeva. Vrei să vezi mansarda sau nu?

Se îndreptară împreună spre trepte şi începură urcarea.

Urcară trei etaje şi pe măsură ce urcau, lumina pe fiecare etaj descreştea sensibil, în mod constant. Seldon respiră adânc.

— Consider că am o condiţie fizică foarte bună, şopti el, dar urăsc ceea ce facem noi acum.

— Nu eşti obişnuit cu acest gen de exerciţiu fizic.

Ea nu trăda niciun fel de oboseală fizică.

Scările se terminau în partea de sus al celui de-al treilea etaj, iar în faţa lor se afla o uşă.

— Şi dacă este încuiată? spuse Seldon mai mult pentru sine decât pentru Dors. Încercăm să o spargem?

— De ce să fie încuiată, dacă cea de jos nu era? spuse Dors. Dacă asta este mansarda Conducătorilor, îmi imaginez că există un tabu pentru oricine ar veni aici, în afară de Conducători, iar un tabu este mult mai puternic decât orice lacăt.

— Asta este valabil pentru cei care respectă tabuul, spuse Seldon.

Dar nu făcu nicio mişcare înspre uşă.

— Văd că eziţi, spuse Dors. Mai avem timp să ne întoarcem. De fapt, eu chiar te-aş sfătui să ne întoarcem.

— Ezit doar din cauză că nu ştiu ce-am să găsesc înăuntru. Dacă este o cameră goală…

Apoi adăugă, cu o voce cam ridicată:

— Atunci este goală.

Şi avansă, apăsând plăcuţa de intrare.

Uşa se retrase repede, silenţios, iar Seldon făcu un pas înapoi datorită potopului de lumină care venea dinăuntru.

Iar acolo, în faţa lui, cu o lumină vie în ochi, cu braţele semiridicate, cu un picior puţin în faţa celuilalt, cu o strălucire metalică slab gălbuie, se afla o figură umană. Câteva momente, avu impresia că cel din faţa sa poartă o tunică strânsă pe corp, dar la o privire mai atentă deveni evident faptul că tunica făcea parte din structura obiectului.

— Este un robot, spuse înfiorat Seldon, dar este metalic.

— Mai rău, spuse Dors care păşise repede într-o parte şi apoi în cealaltă. Ochii lui nu mă urmăresc. Braţele nu îi tremură niciun pic. Nu trăieşte… dacă se poate spune că roboţii trăiesc.

În acel moment, un bărbat – un bărbat, fără nicio îndoială – ieşi la iveală din spatele robotului, şi spuse:

— Poate că nu trăieşte. Dar eu trăiesc, asta e sigur.

Şi aproape automat, Dors păşi înainte şi se interpuse între Seldon şi omul care apăruse pe neaşteptate.

58

Seldon o împinse pe Dors într-o parte, probabil o idee mai brutal decât intenţionase.

— Nu am nevoie de protecţie. Acesta este bunul nostru prieten, Sunmaster Fourteen.

Bărbatul care îi înfrunta purta o eşarfă dublă, care era probabil dreptul lui de Înalt Conducător.

— Iar tu eşti Membrul de trib Seldon.

— Desigur, spuse Seldon.

— Iar ea, în ciuda robei sale masculine, este Membra de trib Venabili.

Dors nu spuse nimic.

— Desigur, ai dreptate, membru de trib, spuse Sunmaster Fourteen. Nu te afli în pericolul vreunei vătămări fizice din partea mea. Vă rog să luaţi loc. Amândoi. Din moment ce nu eşti Soră, membră de trib, nu e nevoie să te retragi. Ai aici un loc, iar tu vei fi prima femeie care l-a folosit vreodată, dacă apreciezi această onoare.

— Nu apreciez această onoare, spuse Dors.

Rostise cuvintele rar, pentru a le accentua înţelesul.

Sunmaster Fourteen clătină din cap.

— Cum doreşti. Am să mă aşez şi eu, căci trebuie să vă pun întrebări şi nu am de gând să mă ostenesc făcând-o în picioare.

Erau acum aşezaţi într-un colţ al camerei. Ochii lui Seldon fugiră spre robotul metalic.

— *Este* un robot, spuse Sunmaster Fourteen.

— Ştiu, răspunse scurt Seldon.

— Ştiu că ştii, replică Sunmaster Fourteen pe un ton la fel de tăios. Dar acum, că am lămurit acest punct, pentru ce vă aflaţi aici?

Seldon îl privi lung şi calm, apoi spuse:

— Ca să vedem robotul.

— Ştii că nimeni nu are voie să intre în mansardă, decât dacă este Conducător?

— Nu ştiam, dar bănuiam.

— Ştii că niciun membru de trib nu are voie să intre în Sacratorium?

— Mi s-a spus.

— Şi aţi nesocotit cele ce vi s-au spus, nu-i aşa?

— După cum am spus, doream să vedem robotul.

— Ştii că nicio femeie, nici măcar o Soră, nu are voie să intre în Sacratorium decât la ocazii stabilite dinainte – şi care sunt foarte rare?

— Mi s-a spus.

— Şi ştii că nicio femeie nu are voie niciodată – şi sub niciun motiv – să se îmbrace în haine masculine? Asta este valabil, în interiorul graniţelor Mycogenului, atât pentru membrele de trib cât şi pentru Surori.

— Asta nu mi s-a spus, dar nu mă surprinde.

— Bun. Vroiam să pricepeţi aceste lucruri. Acum, de ce doreaţi să vedeţi robotul?

— Din curiozitate, spuse Seldon ridicând din umeri. Nu am văzut niciodată un robot şi nici măcar nu ştiam că un astfel de lucru există.

— Şi cum aţi ajuns să aflaţi că există şi, mai precis, că există *aici*?

Seldon tăcu, apoi spuse:

— Nu doresc să răspund la această întrebare.

— De-asta aţi fost aduşi în Mycogen de către Membrul de trib Hummin? Să faceţi cercetări asupra roboţilor?

— Nu. Membrul de trib Hummin ne-a adus aici pentru că puteam fi în siguranţă. Oricum, noi suntem cadre universitare, Dr. Venabili şi cu mine. Preocupările noastre sunt în sfera cunoaşterii, iar scopul nostru este să acumulăm cunoştinţe. Mycogenul este foarte puţin înţeles în afara graniţelor sale, iar noi dorim să aflăm mai multe despre obiceiurile şi concepţiile voastre. Este o dorinţă inofensivă, firească şi, credem noi, vrednică de laudă.

— Aşa, deci. Dar noi nu dorim ca triburile şi lumile din afară să ştie despre noi. Aceasta este dorinţa *noastră* firească şi *noi* suntem cei care apreciem ce este inofensiv pentru noi şi ce este periculos. Deci, te întreb din nou, membru de trib: De unde ai aflat că în Mycogen există un robot şi că el se află în această cameră?

— Din zvonuri, spuse Seldon în cele din urmă.

— Susţii cu tărie acest lucru?

— Zvonuri. Susţin cu tărie acest lucru.

Ochii lui Sunmaster Fourteen, de un albastru intens, deveniră tăioşi şi spuse, fără să ridice vocea:

— Membru de trib Seldon, noi colaborăm de mult cu Membrul de trib Hummin. Pentru un Membru de trib, a făcut impresia unei persoane cumsecade şi de încredere. Pentru un *membru de trib*! Atunci când v-a adus aici la noi şi v-a încredinţat protecţiei noastre, noi am acceptat. Dar Membrul de trib Hummin, oricâte calităţi ar avea, este totuşi un membru de trib, şi noi am avut unele suspiciuni. Nu eram deloc siguri care putea să fie scopul vostru – sau al lui – cel adevărat.

— Scopul nostru este cunoaşterea, spuse Seldon. Membra de trib Venabili este istoric, iar eu sunt interesat să cunosc istoria. De ce să nu ne intereseze istoria Mycogenului?

— În primul rând, pentru că nu dorim noi... Oricum, două dintre Surorile noastre de încredere au fost trimise la

voi. Ele trebuiau să colaboreze cu voi, să încerce să afle ceea ce voi vroiaţi de fapt, şi… – care este expresia pe care o folosiţi voi, membrii de trib? – să vă descoasă. Dar nu în aşa fel încât să vă daţi seama de ceea ce se întâmplă.

Sunmaster Fourteen zâmbi, dar era un zâmbet hain.

— Raindrop Forty-Five, continuă Sunmaster Fourteen, a plecat la cumpărături cu Membra de trib Venabili dar, din acele plimbări nu a reieşit nimic neobişnuit. Normal, am primit un raport complet. Raindrop Forty-Three ţi-a arătat, Membru de trib Seldon, microfermele noastre. Ar fi putut să te mire acordul ei de a merge cu tine, un lucru care la noi este absolut interzis. Dar ai judecat că ceea ce era valabil pentru Fraţi nu era valabil şi pentru membrii de trib şi te-ai amăgit că acest raţionament nefondat o va convinge. S-a supus dorinţei tale, deşi asta i-a afectat foarte mult liniştea sufletească. Şi, în cele din urmă, ai cerut Cartea. Dacă ţi-ar fi dat-o prea uşor, ai fi intrat la bănuieli. Aşa că s-a prefăcut că are o dorinţă perversă pe care doar tu i-ai fi putut-o satisface. Sacrificiul ei nu va fi uitat… Trag concluzia, membru de trib, că încă deţii Cartea, şi bănuiesc că în acest moment o ai asupra ta. Poţi să mi-o dai?

Seldon căzu într-o tăcere amară.

Mâna zbârcită a lui Sunmaster Fourteen rămânea în continuare ostentativ întinsă.

— Ar fi mult mai bine decât să ţi-o smulg cu forţa, spuse el.

Seldon i-o înmână. Sunmaster Fourteen îi răsfoi repede paginile, ca pentru a se asigura că nu păţise nimic.

— Va trebui să avem grijă să fie distrusă, conform obiceiului, spuse el cu un uşor oftat. Păcat!… Dar odată ce aţi intrat în posesia acestei Cărţi, nu ne-a surprins, desigur, că aţi ajuns la Sacratorium. Aţi fost supravegheaţi tot timpul, căci sper că nu credeţi că orice Frate sau Soră, în caz că nu sunt complet absorbiţi de alte preocupări, nu şi-ar da seama dintr-o privire că sunteţi membri de trib. Recunoaştem o caschetă atunci când o vedem, iar în Mycogen sunt mai puţin de şaptezeci de asemenea caschete… aproape toate aparţinând unor membri de trib

cu treburi oficiale, care, cât rămân aici, stau tot timpul în vechile clădiri guvernamentale. Aşa că nu aţi fost doar văzuţi, ci identificaţi cu precizie, tot timpul.

— Fratele mai în vârstă care s-a întâlnit cu voi, continuă Sunmaster Fourteen, a avut grijă să vă povestească despre bibliotecă şi despre Sacratorium, dar a avut de asemenea grijă să vă spună ce anume *nu* aveaţi voie să faceţi, căci noi nu aveam intenţia să vă întindem o cursă. De asemenea, şi Skystrip Two v-a avertizat... şi chiar foarte convingător. Oricum, voi nu v-aţi întors din drum. Magazinul de la care aţi cumpărat roba albă şi cele două eşarfe ne-a anunţat imediat şi de aici am aflat care vă erau intenţiile. Biblioteca a fost ţinută goală, bibliotecarul a fost avertizat să nu se uite la voi, Sacratoriumul a fost vizitat de mai puţini bărbaţi decât de obicei. Singurul Frate care din greşeală a vorbit cu voi aproape că ne-a dat de gol, dar s-a grăbit să se îndepărteze când şi-a dat seama cu cine avea de-a face. Şi apoi aţi venit aici, sus. Vedeţi deci că a fost intenţia voastră să urcaţi aici şi că noi nu v-am ademenit în niciun fel. Aţi venit ca rezultat al propriilor voastre decizii, propriilor voastre acţiuni, iar eu vreau să vă întreb – încă o dată –: De ce?

De data aceasta răspunse Dors, cu vocea fermă, cu ochii duri:

— O să-ţi spunem şi noi încă o dată, Mycogenianule. Suntem intelectuali, divinizăm cunoaşterea şi nu vrem decât să cunoaştem. Nu ne-aţi ademenit până aici, dar nici nu ne-aţi oprit, aşa cum aţi fi putut face înainte ca noi să ne apropiem vreodată de această clădire. Ne-aţi arătat calea şi ne-aţi făcut-o mai uşoară, şi chiar şi acest lucru ar putea fi considerat o ispitire. Şi ce-am făcut rău? Nu am provocat daune niciunei clădiri, nici acestei camere, nici ţie, nici *ăluia*.

Arătă cu degetul înspre robot.

— Voi ascundeţi aici o grămadă moartă de metal, spuse ea, iar noi ştim acum că este moartă şi asta e tot ceea ce am vrut să aflăm. Am crezut că ar putea fi ceva mai important şi suntem dezamăgiţi. Dar acum că ştim că este

doar ceea ce este, vom pleca… şi, dacă doreşti, vom pleca şi din Mycogen.

Sunmaster Fourteen ascultă, fără a lăsa vreun sentiment să îi apară pe faţă, dar atunci când ea sfârşi, se adresă lui Seldon.

— Acest robot, spuse el, aşa cum îl vedeţi, este un simbol, un simbol a tot ceea ce am pierdut şi a ceea ce nu mai avem, a toate pe care, prin mii de ani, nu le-am uitat şi la care intenţionăm să ne întoarcem într-o zi. Din cauză că este singurul lucru material şi autentic care ne-a rămas, ne este drag… deşi pentru femeia ta este doar „o grămadă moartă de metal”. Te asociezi şi tu acestei aprecieri, Membru de trib Seldon?

— Suntem membri ai unor societăţi care nu sunt legate de un trecut vechi de mii de ani, spuse Seldon şi care nu fac nicio legătură cu ceea ce a existat între acel trecut şi noi. Noi trăim în prezent, pe care îl recunoaştem a fi rezultatul *întregii* istorii şi nu a unui moment de timp îndepărtat, pe care îl ţinem la piept cu drag. Ne dăm seama, cu mintea, ce ar putea însemna robotul pentru voi şi dorim să îl lăsăm să însemne în continuare acelaşi lucru. Dar *noi* nu îl putem vedea decât cu proprii noştri ochi, aşa cum tu nu îl poţi vedea decât cu ai tăi. Pentru *noi*, este o grămadă moartă de metal.

— Şi acum, spuse Dors, hai să plecăm.

— *Nu*, spuse Sunmaster Fourteen. Venind aici aţi comis o crimă. Este o crimă doar în ochii *noştri*, aşa cum te-ai grăbit să scoţi în evidenţă, spuse el cu buzele curbându-i-se într-un zâmbet glacial, dar acesta este teritoriul nostru şi înlăuntrul lui, noi dăm definiţiile. Iar aceasta este crimă, aşa o definim noi şi se pedepseşte cu moartea.

— Ai de gând să ne ucizi? întrebă Dors cu aroganţă.

Expresia lui Sunmaster Fourteen era una de dispreţ şi continuă să i se adreseze doar lui Seldon.

— Ce crezi că suntem noi, Membru de trib Seldon? întrebă el. Cultura noastră este la fel de veche ca a voastră, la fel de complexă, de civilizată, de umană. Nu sunt înarmat. Veţi fi judecaţi şi, din moment ce este evident că

sunteţi vinovaţi, veţi fi executaţi conform legii. Rapid şi fără dureri. Dacă aţi încerca să plecaţi acum, eu nu v-aş opri, dar jos se află mulţi Fraţi, mult mai mulţi decât păreau că sunt atunci când aţi intrat în Sacratorium. Şi, înfuriaţi de fapta voastră, ar putea să vă apuce cu mâinile lor aspre şi puternice. S-a mai întâmplat în istoria noastră ca membri de trib să moară astfel şi nu este o moarte plăcută… în mod sigur, nu este una nedureroasă.

— Am fost preveniţi asupra acestui lucru, de către Skystrip Two, spuse Dors. Ca şi despre cultura voastră complexă şi civilizată.

— În momente de emoţie, oamenii pot fi aduşi în stare să comită fapte violente, Membru de trib Seldon, spuse liniştit Sunmaster Fourteen. Oricât de mare ar fi omenia lor în momente de calm. Asta este valabil pentru orice civilizaţie, după cum femeia ta, care spune că este istoric, trebuie să ştie.

— Hai să fim rezonabili, Sunmaster Fourteen, spuse Seldon. Oi reprezenta tu legea în Mycogen pentru treburi locale, dar pentru noi nu reprezinţi legea şi ştii asta. Amândoi suntem cetăţeni ai Imperiului, ne-Mycogenieni, şi Împăratul şi ofiţerii săi numiţi legal sunt cei care trebuie să se ocupe de orice crimă capitală.

— Aşa o fi în statute şi pe hârtii, spuse Sunmaster Fourteen, şi pe ecranele holovizoarelor, dar acum nu facem teorie. Înaltul Conducător are de mult timp puterea de a pedepsi crimele de sacrilegiu, fără interferenţe din partea tronului Imperial.

— *Numai atunci* când criminalii sunt oameni de-ai voştri, spuse Seldon. Lucrurile stau cu totul altfel dacă sunt străini.

— În cazul vostru, mă îndoiesc. Membrul de trib Hummin v-a adus aici ca fugari iar noi, cei din Mycogen, nu suntem chiar atât de bătuţi în cap încât să nu avem puternice bănuieli că fugiţi de legile Împăratului. De ce să se opună să facem noi treaba în locul lui?

— Pentru că, spuse Seldon, s-ar opune. Chiar dacă am fugi de autorităţile Imperiale şi chiar dacă Împăratul ne vrea numai pentru a ne pedepsi, totuşi ne vrea. Să-ţi

permiţi să ucizi ne-Mycogenienii, prin cine ştie ce metode şi din cine ştie ce motive, fără un proces *Imperial*, ar însemna să sfidezi autoritatea şi niciun Împărat nu ar permite un asemenea precedent. Oricât de mult ar dori el să nu vadă întrerupt comerţul cu microhrană, ar simţi totuşi că este necesar să restabilească prerogativele Imperiale. Doreşti, din nerăbdarea ta de a ne ucide, să vină o divizie de soldaţi Imperiali şi să vă jefuiască fermele şi casele, să vă pângărească Sacratoriumul şi să-şi permită libertăţi cu Surorile? Mai gândeşte-te.

Sunmaster Fourteen zâmbi încă o dată, dar nu se înmuie deloc.

— De fapt, m-am gândit şi *există* o alternativă. După ce vă condamnăm, am putea întârzia execuţia voastră pentru a vă permite să apelaţi la Împărat să reexamineze cazul vostru. Împăratul ar putea fi recunoscător pentru această dovadă a supunerii noastre faţă de autoritatea sa. Şi recunoscător de asemenea pentru că ar putea să pună mâna pe voi – pentru un motiv care îl priveşte.

Iar Mycogenul ar putea profita de această recunoştinţă. Deci, asta doriţi? Să chemăm imediat Împăratul şi să vă predăm lui?

Seldon şi Dors se uitară unul la celălalt, scurt, şi rămaseră tăcuţi.

— Simt că mai degrabă aţi dori să fiţi predaţi Împăratului decât să fiţi executaţi, spuse Sunmaster Fourteen, dar de ce am oare sentimentul că alternativa vi se pare doar cu foarte puţin mai avantajoasă?

— De fapt, interveni o nouă voce, cred că niciuna dintre alternative nu este acceptabilă, şi că trebuie să căutăm o a treia.

59

Dors fu cea care îl identifică prima pe noul venit, poate din cauză că ea era cea care îl aştepta.

— Hummin, spuse ea, slavă domnului că ne-ai găsit. Am luat legătura cu tine în momentul în care mi-am dat seama că n-am să-l pot convinge pe Hari să evite… asta.

Şi îşi desfăcu braţele într-un gest larg.

Hummin avea un zâmbet mic, care nu afecta deloc expresia obişnuită, de seriozitate, a feţei sale. Avea un aer uşor obosit.

— Draga mea, spuse el, am fost reţinut de alte lucruri. Nu pot întotdeauna să-mi las treburile baltă. Iar atunci când am ajuns în Mycogen, a trebuit, ca şi voi doi, să fac rost de o robă şi o eşarfă, ca să nu mai vorbesc de caschetă, şi să-mi croiesc drum până aici. Dacă aş fi sosit mai devreme aş fi putut opri toate acestea, dar cred că nici acum nu e prea târziu.

Sunmaster Fourteen îşi reveni din ceea ce păruse a fi un şoc dureros.

— Cum ai ajuns aici, Membru de trib Hummin? întrebă el cu o voce din care lipsea obişnuita sa tonalitate severă.

— Nu a fost uşor, Înalt Conducător, dar, aşa cum îi place membrei de trib Venabili să spună, sunt o persoană foarte convingătoare. Unii dintre cetăţenii de aici şi-au adus aminte cine eram şi ce anume am făcut eu pentru Mycogen în trecut şi că sunt chiar un Frate de onoare. Tu, Sunmaster Fourteen, ai uitat?

— Nu am uitat, replică Sunmaster Fourteen, dar chiar şi amintirea cea mai favorabilă nu poate supravieţui anumitor fapte. Un membru de trib, în acest loc şi *o membră* de trib; nu există o crimă mai mare. Tot ceea ce ai făcut tu nu este suficient pentru a o compensa. Poporul meu nu este nerecunoscător. Ne vom revanşa faţă de tine într-un alt mod. Dar aceştia doi trebuie să moară sau să fie predaţi Împăratului.

— Şi eu mă aflu aici, spuse Hummin. Nu e şi asta o crimă?

— Pentru tine, spuse Sunmaster Fourteen, pentru tine *personal*, ca Frate de onoare, pot… trece cu vederea… o dată. Pentru aceştia doi, nu.

— Pentru că aştepţi o recompensă de la Împărat? O favoare? O concesie? Ai luat deja legătura cu el sau, mai probabil, cu Şeful lui de Stat Major, Eto Demerzel?

— Ăsta nu e un subiect pe care să-l pot discuta.

— Asta înseamnă, implicit, o recunoaştere. Haide, nu te întreb ce ţi-a promis Împăratul, dar nu poate fi cine ştie ce. Nu prea are multe de oferit în aceste zile de decadenţă. Hai să-ţi fac *eu* o ofertă. Aceştia doi ţi-au spus că sunt intelectuali?

— Mi-au spus.

— Şi chiar sunt. Nu te-au minţit. Membra de trib este istoric, iar membrul de trib este matematician. Amândoi, împreună, încearcă să-şi unească talentele pentru a realiza o matematică a istoriei şi au dat acestei specialităţi combinate numele de „psihoistorie”.

— Nu ştiu nimic despre această psihoistorie, spuse Sunmaster Fourteen şi nici nu mă interesează să aflu. Nu mă interesează nici acest subiect şi nici vreun alt aspect al învăţământului vostru tribal.

— Indiferent de toate acestea, spuse Hummin, îţi propun să mă asculţi.

Îi trebuiră cincisprezece minute lui Hummin, vorbind concis, ca să descrie posibilităţile de a sistematiza legile fireşti ale societăţii (un lucru pe care-l scotea întotdeauna în evidenţă pe un ton răspicat) astfel încât să devină posibilă anticiparea viitorului cu un grad mare de probabilitate.

Iar atunci când sfârşi, Sunmaster Fourteen, care ascultase cu o figură impasibilă, spuse:

— O idee foarte puţin probabilă, după părerea mea.

Seldon, cu o expresie jalnică, păru gata să vorbească, fără îndoială pentru a spune că şi el era de aceeaşi părere. Dar mâna lui Hummin, odihnindu-se uşor pe genunchiul său, îl strânse, cu un anume înţeles.

— Posibil, Înalt Conducător, spuse Hummin, dar Împăratul nu este şi el de aceeaşi părere cu tine. Şi prin Împărat, care este o persoană destul de amabilă, vreau să spun de fapt Eto Demerzel, despre ale cărui ambiţii nu mai

trebuie să ţi se spună nimic. El ar dori foarte mult să pună mâna pe aceşti doi intelectuali şi de aceea i-am adus aici, ca să fie în siguranţă. Nu m-am prea aşteptat să-i faci jocul lui Demerzel, dându-i pe mâna lui.

— Au comis o crimă care...

— Da, ştiu, Înalt Conducător, dar este o crimă doar pentru că aşa ai vrut tu să îi spui. N-au făcut nimic rău.

— Au făcut. Credinţei noastre, sentimentelor noastre celor mai adânci...

— Dar imaginează-ţi cât rău s-ar putea face dacă psihoistoria ar cădea în mâinile lui Demerzel. Da, sunt de acord că s-ar putea să nu iasă nimic din ea, dar închipuie-ţi un moment că totuşi iese ceva şi că guvernul Imperial o poate folosi... poate să prezică ceea ce va veni... poate lua măsuri impuse de această cunoaştere, pe care nimeni altcineva nu le-ar lua... poate, de fapt, lua măsuri destinate a determina un alt viitor, mai pe placul Împăratului.

— Ei şi?

— Ai vreo îndoială, Înalt Conducător, că acel alt viitor, mai pe placul Împăratului, va fi unul cu o centralizare mai strictă? De secole, după cum foarte bine ştii, Imperiul trece printr-o continuă descentralizare. Multe lumi sunt acum doar cu vorba în slujba Împăratului, dar de fapt se conduc singure. Chiar şi aici, pe Trantor, există descentralizare. Iată un singur exemplu: Mycogenul este scutit, în cea mai mare parte, de amestecul Imperial. Tu dirijezi totul, ca Înalt Conducător şi nu ai lângă tine un ofiţer Imperial care să-ţi supravegheze acţiunile şi deciziile. Cât timp crezi că o să dureze asta, cu oameni ca Demerzel, acţionând asupra viitorului după bunul lor plac?

— Deşi este o ipoteză dintre cele foarte puţin întemeiate, spuse Sunmaster Fourteen, trebuie să recunosc că este foarte neliniştitoare.

— Dimpotrivă, dacă aceşti intelectuali îşi pot duce munca la bun sfârşit, un *dacă* destul de improbabil, dar totuşi un *dacă* – atunci cu siguranţă că au să-şi aducă aminte că i-ai cruţat atunci când ai fi avut posibilitatea să nu o faci. Şi atunci, ar fi posibil să poată aranja un viitor

care ar permite de exemplu, Mycogenului, să primească o lume pentru sine, o lume care ar putea fi construită ca o replică fidelă a Lumii Pierdute. Şi chiar dacă ei au să uite bunăvoinţa ta, am să am eu grijă să le aduc aminte.

— Păi…, începu Sunmaster Fourteen.

— Haide, spuse Hummin, nu e greu să-mi dau seama ce-ţi trece prin minte. Dintre toţi membrii de trib, probabil că în Demerzel ai cel mai puţin încredere. Şi, deşi şansa psihoistoriei ar putea fi mică (dacă n-aş fi sincer cu tine, nu aş recunoaşte acest lucru), ea nu este nulă; şi dacă aceasta ar putea determina o reconstituire a Lumii Pierdute, ce ţi-ai putea dori mai mult? Ce nu ai risca tu pentru o şansă, chiar foarte mică, a realizării acestui lucru? Haide… îţi promit, iar promisiunile mele nu sunt deloc făcute cu uşurinţă. Eliberează-i pe aceştia doi şi alege între o mică şansă pe placul inimii tale şi nimic.

Se făcu linişte şi în cele din urmă Sunmaster Fourteen oftă.

— Nu ştiu cum se face, Membru de trib Hummin, că de fiecare dată când ne întâlnim, mă convingi să fac un lucru pe care nu vreau deloc să-l fac.

— Te-am înşelat vreodată, Înalt Conducător?

— Dar niciodată nu mi-ai oferit o şansă atât de mică.

— Nici o posibilă răsplată atât de mare. Una o compensează pe cealaltă.

Iar Sunmaster Fourteen dădu din cap.

— Ai dreptate. Ia-i pe ăştia doi, du-i afară din Mycogen şi să nu îi mai văd decât dacă vine vremea când… Dar cu certitudine că asta nu va fi în timpul vieţii mele.

— Poate că nu, Înalt Conducător. Dar poporul tău a aşteptat cu răbdare aproape douăzeci de mii de ani. Ai avea ceva împotrivă să mai aştepte încă – să zicem – două sute?

— Eu nu aş mai vrea să aştept nicio clipă, dar poporul meu va aştepta atât cât va trebui.

Şi, ridicându-se, spuse:

— Eu am să eliberez drumul. Ia-i şi pleacă!

60

Se aflau, în sfârşit, din nou într-un tunel. Hummin şi Seldon călătoriseră printr-unul, atunci când făceau drumul de la Sectorul Imperial la Universitatea Streeling, cu aero-taxiul. Acum se aflau într-un alt tunel, mergând dinspre Mycogen înspre... Seldon nu ştia unde. Nu îndrăznea să întrebe. Faţa lui Hummin părea ca săpată în granit şi dădea impresia că nu prea avea chef de conversaţie.

Vehiculul avea patru locuri. Hummin stătea în faţă, singur, pe locul din stânga. Seldon şi Dors împărţeau locurile din spate.

Seldon încercă un zâmbet spre Dors, care părea posomorâtă.

— E plăcut să fim din nou în haine adevărate, nu-i aşa?

— Niciodată, spuse Dors cu o sinceritate enormă, n-am să mai port sau să mai privesc ceva care să semene cu o robă. Şi niciodată, în nicio împrejurare, n-am să mai port caschetă. De fapt, am să mă simt ciudat dacă am să mai văd vreodată vreun bărbat cu chelie naturală.

Şi, în cele din urmă, Dors fu cea care puse întrebarea pe care Seldon se codea să o formuleze.

— Chetter, spuse ea cam nerăbdătoare, ce-ar fi să ne spui unde mergem?

Hummin se întoarse în scaun, într-o poziţie laterală şi privi înapoi, înspre Dors şi Seldon, cu seriozitate.

— Undeva, spuse el, unde o să vă fie greu să intraţi în bucluc... deşi nu sunt sigur că un asemenea loc există.

Imediat, Dors fu cuprinsă de mâhnire.

— De fapt, Chetter, este vina mea. La Streeling, l-am lăsat pe Hari să meargă în Upperside, fără să-l însoţesc. În Mycogen cel puţin, l-am însoţit, dar presupun că n-ar fi trebuit absolut deloc să-l las să intre în Sacratorium.

— Eram foarte hotărât, spuse Seldon cu aprindere. Nu a fost deloc vina lui Dors.

Hummin nu făcu niciun efort să repartizeze vina. Nu spuse decât:

— Bănuiesc că doreai să vezi robotul. Aveai un motiv special? Poţi să-mi spui?

Seldon simţi cum se înroşeşte.

— Am greşit în această privinţă, Hummin, spuse el. N-am văzut ceea ce mă aşteptam să văd sau ceea ce speram să văd. Dacă aş fi ştiut ce era în mansardă, nu m-aş mai fi deranjat niciodată să merg acolo. Poţi să spui că a fost un fiasco total.

— Dar Seldon, ce te aşteptai să vezi? Te rog să-mi spui. Ai tot timpul la dispoziţie, dacă doreşti. Asta este o călătorie lungă şi mi-ar face plăcere să ascult.

— Problema este, Hummin, că am crezut că au existat roboţi umaniformi, că aveau o viaţă lungă, că cel puţin unul ar mai putea fi în viaţă, şi că s-ar putea afla în mansardă. *Era* un robot acolo, dar era metalic, era mort şi era doar un simbol. Dacă măcar aş fi ştiut…

— Da. Dacă am şti, nu ar mai fi nevoie de întrebări sau de cercetări de niciun fel. De unde ai luat informaţia despre roboţii umaniformi? Din moment ce niciun Mycogenian nu ar fi discutat acest lucru cu tine, nu mă pot gândi decât la o singură sursă. Cartea Mycogeniană – o carte tipărită, cu o sursă de alimentare, scrisă în vechea Auroriană şi în Galactica modernă. Am dreptate?

— Da.

— Şi de unde ai făcut rost de o copie?

Seldon tăcu, apoi murmură:

— Mi-e cam jenă să spun.

— Eu nu pot fi pus foarte uşor în situaţii jenante, Seldon.

Seldon îi spuse şi Hummin îşi permise un foarte mic zâmbet care-i schimbă trăsăturile feţei.

— Nu ţi-a trecut prin minte, spuse el, că ceea ce s-a întâmplat era o şaradă? Nicio Soră nu ar fi făcut aşa ceva – decât dacă avea o sarcină, sau dacă ar fi fost supusă la presiuni.

Seldon se încruntă puţin şi spuse cu asprime:

— Nu era absolut deloc evident. Unii dintre oameni sunt perverşi. Iar pentru tine, este uşor să zâmbeşti. Nici eu şi nici Dors nu am avut informaţiile pe care le ai tu. Dacă ai fi

dorit să nu cad în capcane, ai fi putut să mă avertizezi că astfel de lucruri s-ar fi putut întâmpla.

— Sunt de acord. Îmi retrag remarca. În orice caz, sunt sigur că nu mai ai Cartea.

— Nu. Sunmaster Fourteen mi-a luat-o.

— Cât de mult ai citit din ea?

— Doar o mică parte. N-am avut timp. Este o carte uriaşă şi trebuie să-ţi mărturisesc, Hummin, că e teribil de plicticoasă.

— Da, ştiu asta, căci cred că am citit din ea mai mult decât tine. Nu numai că este plicticoasă, dar ceea ce scrie acolo nu are niciun fel de fundament. Este o viziune Mycogeniană oficială asupra istoriei; este părtinitoare şi este destinată mai mult să prezinte acest punct de vedere decât să fie obiectivă şi raţională. Este chiar deliberat neclară în anumite locuri, astfel încât străinii – chiar dacă ar fi să studieze Cartea – să nu ştie niciodată în întregime ce citesc. De exemplu, ce anume din ceea ce ai crezut tu că ai citit despre roboţi te-a interesat?

— Ţi-am mai spus. Se vorbeşte despre roboţi umaniformi. Roboţi care, la o privire superficială, nu pot fi deosebiţi de oameni.

— Şi câţi astfel de roboţi ar exista? întrebă Hummin.

— Ei nu spun… Eu, cel puţin, nu am dat peste vreun pasaj în cate să dea numere. Poate se puteau număra pe degetele de la o mână, dar *unul* dintre ei este menţionat de Carte sub numele de „Renegat”. Se pare că are o semnificaţie dezagreabilă, dar nu mi-am putut da seama care ar putea fi aceasta.

— Nu mi-ai spus nimic despre asta, spuse Dors. Dacă ai fi făcut-o, ţi-aş fi spus că nu este un nume propriu. Este un alt cuvânt arhaic şi înseamnă, aproximativ, ceea ce „trădător” ar însemna în Galactică. Vechiul cuvânt are o mai mare aură de respect. Un trădător îşi ascunde trădarea, dar un renegat se mândreşte cu ea.

— Las în seama ta, Dors, spuse Hummin, subtilităţile limbajului arhaic dar, în orice caz, dacă Renegatul ar exista de fapt şi dacă ar fi un robot umaniform, atunci este

evident faptul că, în calitate de trădător şi inamic, nu ar putea fi adăpostit şi venerat în mansarda Conducătorilor.

— N-am ştiut ce înseamnă „Renegat”, spuse Seldon, dar, aşa cum am mai spus, am *avut* impresia că era un duşman. M-am gândit că poate a fost învins şi păstrat ca memorie pentru triumful Mycogenienilor.

— Ai găsit vreo referire în Carte unde să se spună că Renegatul ar fi fost învins?

— Nu, dar poate că am ratat acea parte…

— Nu e prea probabil. Orice victorie Mycogeniană ar fi anunţată negreşit în Carte, şi menţionată mereu, mereu.

— Mai era şi un alt punct în Carte care vorbea despre Renegat, spuse Seldon nesigur pe el, dar nu pot fi deloc sigur că l-am înţeles.

— După cum ţi-am mai zis…, spuse Hummin. Din când în când, informaţiile sunt neclare cu bună intenţie.

— Oricum, păreau să spună că Renegatul ar putea cumva să controleze sentimentele umane… să le influenţeze…

— Orice politician poate asta, spuse Hummin dând din umeri. Se numeşte charismă… atunci când are efect.

— Ei bine, oftă Seldon, am vrut să cred. Asta a fost tot. Aş fi dat mult să fi găsit un robot antic şi umaniform, care să trăiască încă, şi să-l fi putut lua la întrebări.

— În ce scop? întrebă Hummin.

— Pentru a afla detalii despre societatea Galactică primordială, atunci când existau doar câteva lumi. Psihoistoria ar putea fi mai uşor dedusă dintr-o Galaxie mai restrânsă.

— Eşti sigur, spuse Hummin, că poţi avea încredere în cele ce auzi? După atâtea mii de ani, ai fi dispus să te bazezi pe memoriile robotului? Câte distorsiuni nu le-or fi afectat oare?

— Aşa e, spuse deodată Dors. Ar fi ca înregistrările computerizate de care ţi-am vorbit, Hari. Încetul cu încetul, acele amintiri ale robotului ar putea fi şterse, pierdute, înlăturate, distorsionate. Poţi să e întorci înapoi în timp, dar

cu cât te întorci mai mult, cu atât informaţia devine mai puţin credibilă – indiferent ce ai face.

Hummin aprobă cu o mişcare a capului.

— Am mai auzit acest lucru, menţionat ca un fel de principiu al certitudinii informaţiei, spuse el.

— Dar n-ar fi posibil, spuse Seldon cu o figură gânditoare, ca *anumite* informaţii, din motive anume, să fie păstrate? Părţi din Cartea Mycogeniană se pot referi foarte bine la evenimente care au avut loc acum douăzeci de mii de ani şi totuşi referirile pot să corespundă în mare măsură realităţii. Cu cât o anumită informaţie este mai mult preţuită şi mai cu grijă păstrată, ea va avea o viaţă şi o precizie mai mare.

— Cuvântul cheie este *anumită*. Ceea ce Cartea ar dori să păstreze poate să nu fie ceea ce tu să fi dorit să fie păstrat. Iar ceea ce un robot şi-ar putea aminti cel mai bine poate fi ceea ce tu doreşti cel mai puţin să-şi amintească.

Seldon spuse cu disperare:

— În orice direcţie mă îndrept spre a găsi o cale de a realiza psihoistoria, lucrurile se aranjează de la sine astfel încât să o facă imposibilă. De ce să mă mai chinui să încerc?

— Acum ar putea să pară ceva irealizabil, spuse insensibil Hummin, dar având la dispoziţie geniul necesar, se poate găsi un drum spre psihoistorie, la care nimeni dintre noi nu se gândeşte în acest moment. Acordă-ţi mai mult timp… Dar ajungem la o zonă de popas. Hai să ieşim şi să mâncăm.

În timp ce mâncau pateu de miel, cu o pâine cam fără gust (deosebit de insipidă, după mâncarea din Mycogen), Seldon spuse:

— Se pare că presupui, Hummin, că eu sunt posesorul „geniului necesar”. Ştii, s-ar putea să nu fie chiar aşa.

— E adevărat, spuse Hummin. S-ar putea să nu îl ai. Dar nu cunosc vreun alt candidat pentru acest post, aşa că trebuie să îmi pun toate speranţele în tine.

Seldon oftă şi spuse:

— Bine, am să încerc, dar nu mai am nici cea mai mică scânteie de speranţă. Posibilă dar nepractică, am spus de la început, şi acum sunt mai mult ca niciodată convins de asta.

13. Puţuri de căldură

AMARYL, YUGO – ... Un matematician care poate fi considerat, imediat după Hari Seldon, foarte important prin contribuţia sa în punerea la punct a detaliilor psihoistoriei. El a fost cel care...

... Cu toate acestea, condiţiile în care şi-a început viaţa sunt mai dramatice chiar decât realizările sale matematice. Născut în sărăcia dezolantă a claselor de jos din Dahl, un sector al vechiului Trantor, şi-ar fi putut petrece viaţa într-o obscuritate absolută, dacă Seldon, pur şi simplu din întâmplare, nu l-ar fi întâlnit în cursul...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

61

Împăratul întregii Galaxii se simţea obosit – obosit fizic. Buzele îl dureau, din cauza zâmbetului graţios pe care trebuise să şi-l lipească pe faţă la momente alese cu mare grijă. Ceafa îi înţepenise de cât îşi înclinase capul încoace şi încolo, simulând interesul. Urechile îl dureau de cât ascultase. Întreg trupul îi tremura de cât se ridicase şi se aşezase şi se învârtise şi întinsese mâna şi se aplecase.

Ocupa o funcţie de stat în care trebuia să întâlnească Primari şi Viceregi şi Miniştri şi soţiile sau soţii lor, din întreg Trantorul şi (mai rău) din întreaga Galaxie. Fuseseră prezenţi aproape o mie, toţi în costume care variau de la bogat împodobite la de-a dreptul bizare. Trebuise să asculte o pălăvrăgeală cu diferite accente care erau înrăutăţite de efortul de a vorbi Galactica Împăratului, la fel cu cea vorbită la Universitatea Galactică. Şi, cel mai rău dintre toate, Împăratul trebuise să-şi amintească să evite promisiuni importante, folosind în acelaşi timp cu dezinvoltură o spumă de cuvinte fără importanţă.

Totul fusese înregistrat, sunet şi imagine – foarte discret – iar Eto Demerzel o să parcurgă înregistrarea ca să vadă dacă Cleon, Primul cu acest Nume, s-a comportat cum trebuie. Asta era interpretarea Împăratului, desigur. Demerzel va spune, cu siguranţă, că pur şi simplu adunase date pentru a descoperi orice atitudine necontrolată din partea oaspeţilor, care să-i dea de gol. Şi poate că aşa şi era.

Ce norocos era Demerzel!

Împăratul nu putea părăsi Palatul şi întinsele sale domenii, în timp ce Demerzel, dacă dorea, putea cutreiera Galaxia de la un capăt la altul. Împăratul era tot timpul expus, era tot timpul accesibil, trebuia mereu să se ocupe de vizitatori, de la cei importanţi la cei pur şi simplu inoportuni. Demerzel rămânea anonim şi niciodată nu fusese văzut în interiorul domeniilor Palatului. Rămânea doar un înfricoşător nume şi o invizibilă (pe acest motiv şi mai înfricoşătoare) prezenţă.

Împăratul era Omul din Interior, având parte de toate capcanele şi de avantajele materiale pe care i le oferea puterea. Demerzel era Omul din Exterior, invizibil, nu avea nici măcar un titlu oficial, dar cu degetele şi cu mintea scotocind peste tot şi necerând nicio recompensă pentru munca sa neobosită, în afară de una singură – realitatea puterii.

Împăratul se amuza – cam macabru – gândindu-se la faptul că, în orice moment, fără avertisment, cu o scuză improvizată sau cu niciuna, îl putea aresta pe Demerzel, întemniţa, exila, tortura sau executa. În definitiv, în aceste secole – insuportabile – de tulburări continue, se mai putea întâmpla ca Împăratul să aibă dificultăţi în a-şi impune voinţa asupra diverselor planete ale Imperiului, chiar şi asupra unor sectoare de pe Trantor – cu mulţimea lor de executive şi legislaturi locale, cu care era obligat să trateze sub forma unui labirint de decrete, protocoluri, angajamente, tratate şi legi interstelare, toate interdependente – dar măcar în Palat şi în domeniile sale avea puteri absolute.

Şi cu toate acestea, Cleon ştia că visurile sale de putere erau inutile. Demerzel îl slujise pe tatăl său şi Cleon nu-şi putea aminti nici măcar o singură ocazie când nu se întorsese spre Demerzel pentru a-i rezolva indiferent ce problemă. Demerzel era cel care ştia totul, punea totul la cale, făcea totul. Mai mult decât atât, orice lucru care nu mergea bine putea fi pus în cârca lui Demerzel. Împăratul rămânea deasupra criticilor şi nu avea nimic de care să se teamă – cu excepţia, desigur, a loviturilor de palat şi a asasinării sale de către cei apropiaţi şi dragi. Depindea de Demerzel în primul rând pentru a preveni acest lucru.

Împăratul Cleon simţi un mic fior la gândul că ar fi putut încerca să se descurce fără Demerzel. Au existat Împăraţi care au cârmuit singuri – care au avut Şefi de Stat Major fără niciun fel de pricepere, incompetenţi pentru acest post şi totuşi i-au păstrat – şi care au scos-o la capăt pentru o vreme, după propriile lor metode.

Dar Cleon nu era în stare de aşa ceva. Avea nevoie de Demerzel. De fapt, acum că îi venise în minte gândul asasinatului – şi, ţinând cont de istoria modernă a Imperiului, era inevitabil să îi vină – îşi dădea seama că îi era absolut imposibil să scape de Demerzel. Nu se putea şi pace. Cu oricâtă iscusinţă ar fi încercat el, Cleon, să pună la cale acest lucru, Demerzel (era sigur de asta) ar fi anticipat în vreun fel mutarea, ar fi ştiut ce urma să se întâmple şi ar fi aranjat, cu o iscusinţă mult superioară, o lovitură de palat. Cleon ar muri înainte ca Demerzel să poată fi pus în lanţuri, iar după el ar urma pur şi simplu un alt Împărat pe care Demerzel l-ar sluji şi l-ar domina.

Sau s-ar plictisi Demerzel de joc şi s-ar face singur Împărat?

Niciodată! Obişnuinţa anonimatului era prea puternică în el. Dacă Demerzel s-ar expune, atunci puterile sale, înţelepciunea sa, norocul său (sau ce-o fi) l-ar părăsi cu siguranţă. Cleon era convins de asta. Era un lucru indiscutabil.

Aşa că atâta vreme cât se purta cum trebuie, Cleon era în siguranţă. Fără ambiţii personale, Demerzel l-ar sluji cu devotament.

Şi iată-l acum pe Demerzel, îmbrăcat atât de sobru şi de simplu încât Cleon îşi dădu seama, cu jenă, de inutilitatea podoabelor robelor sale pompoase care erau acum – spre satisfacţia sa – scoase cu ajutorul a doi valeţi. Normal, Demerzel nu se va face văzut decât atunci când Împăratul va fi singur şi în halat.

— Demerzel, spuse Împăratul întregii Galaxii, sunt obosit.

— Obligaţiile protocolare sunt obositoare, Sire, murmură Demerzel.

— Şi trebuie să le am în fiecare seară?

— Nu chiar în *fiecare* seară, dar ele sunt esenţiale. Ceilalţi se simt onoraţi să vă vadă şi să fie remarcaţi de dumneavoastră. Asta ajută la conducerea fără piedici a Imperiului.

— Imperiul era odată condus fără piedici prin forţă, spuse posomorât Împăratul. Acum trebuie condus cu un zâmbet, cu o fluturare a mâinii, cu un cuvânt murmurat şi cu o medalie sau cu o placă.

— Dacă toate astea ajută la menţinerea păcii, nu e un sacrificiu prea mare. Aveţi o domnie liniştită.

— Şi ştii şi de ce – din cauză că te am pe tine alături. Singurul meu talent este că îmi dau seama de importanţa ta.

Îl privi pe Demerzel, cu viclenie.

— Fiul meu nu trebuie neapărat să îmi urmeze. Nu este un băiat prea talentat. Ce-ar fi să te fac *pe tine* succesorul meu?

— Sire, aşa ceva este inadmisibil, spuse Demerzel pe un ton rece. Eu nu voi uzurpa tronul. N-am să-l fur de la moştenitorul lui de drept. De altfel, dacă v-am nemulţumit cu ceva, pedepsiţi-mă aşa cum merit. Cu siguranţă, nimic din ceea ce am făcut sau aş putea face nu merită pedeapsa de a fi făcut Împărat.

Cleon râse.

— Demerzel, pentru această evaluare corectă a preţului tronului Imperial, renunţ la orice gând de a te pedepsi. Haide acum să discutăm. Aş vrea să dorm, dar nu sunt încă gata pentru ceremonialul cu care sunt dus la culcare. Hai să vorbim.

— Despre ce anume, Sire?

— Despre orice… Despre matematician şi psihoistoria sa. Ştii, mă mai gândesc la el din când în când. M-am gândit la el în această seară, la cină. M-am întrebat: Ce-ar fi dacă o analiză psihoistorică ar prezice o metodă prin care să poţi fi Împărat fără ceremonialul ăsta nesfârşit?

— Sire, eu cred că nici cel mai inteligent psihoistoric nu ar reuşi să facă asta.

— Bine. Spune-mi ce mai e nou. Se mai ascunde printre capetele alea chele şi ciudate din Mycogen? Ai promis că ai să-l scoţi de-acolo.

— Aşa este, Sire, şi am făcut totul în acest sens, dar cu regret trebuie să spun că am dat greş.

— Greş?

Împăratul se încruntă.

— Asta nu-mi place, spuse el.

— Nici mie, Sire. Am plănuit ca matematicianul, să fie încurajat să comită un act de blasfemie – astfel de acte sunt uşor de comis în Mycogen, mai ales pentru un străin. Unul care să ceară o pedeapsă severă. Matematicianul ar fi fost atunci obligat să apeleze la Împărat şi, în final, am fi pus mâna pe el. Totul era plănuit cu preţul unei concesii neînsemnate din partea noastră – importantă pentru Mycogen, absolut neimportantă pentru noi – şi am avut de gând să nu joc un rol direct în acest aranjament. Totul trebuia manevrat cu fineţe.

— Aşa zic şi eu, spuse Cleon, dar ai dat greş. Primarul din Mycogen…

— I se spune Înalt Conducător, Sire.

— Nu mai despica firul în patru cu titlurile astea. Acest Înalt Conducător te-a refuzat?

— Dimpotrivă, Sire, a fost de acord, iar matematicianul, Seldon, a căzut în capcana întinsă cu abilitate.

— Şi atunci?

— I s-a permis să plece fără să i se clintească un fir de păr.

— De ce? întrebă Cleon indignat.

— Nu sunt foarte sigur de ce, Sire, dar bănuiesc că cineva a supralicitat.

— Cine? Primarul din Wye?

— Nu este exclus, Sire, dar mă îndoiesc. Ţin Wye sub o permanentă supraveghere. Dacă ar fi pus mâna pe matematician, aş fi aflat până acum.

Împăratul nu mai era doar încruntat. Era vizibil înfuriat.

— Demerzel, ăsta este un lucru rău. Sunt foarte nemulţumit. Un eşec ca ăsta mă face să mă întreb dacă mai eşti omul care erai odată. Ce măsuri vom lua împotriva Mycogenului pentru această nesupunere clară faţă de dorinţele Împăratului?

Demerzel făcu o plecăciune adâncă în faţa furtunii dezlănţuite, dar spuse cu tonuri de oţel în voce:

— Ar fi o greşeală să acţionăm acum împotriva Mycogenului, Sire. Fisura care s-ar produce ar face jocul lui Wye.

— Dar *ceva* trebuie să facem.

— Poate că nu, Sire. Nu este totul chiar atât de rău precum pare.

— Cum poate să nu fie chiar atât de rău precum pare?

— Vă amintiţi, Sire, că acest matematician era convins că psihoistoria este nepractică.

— Bineînţeles că îmi amintesc asta, dar nu are importanţă, nu-i aşa? Pentru scopurile noastre, vreau să spun.

— Poate că nu. Dar dacă ar fi să devină practică, ar servi infinit mai mult scopurilor noastre, Sire. Şi din ceea ce am putut afla, acest matematician încearcă acum să găsească o cale de a-şi aplica psihoistoria în practică. Blasfemia pe care a comis-o în Mycogen a făcut, după câte am înţeles, parte dintr-o încercare de a rezolva problema psihoistoriei. În acest caz, Sire, ar putea fi în avantajul nostru să-l lăsăm în pace. Ar fi mult mai bine să punem

mâna pe el atunci când va fi mai aproape de ţelul său sau atunci când şi-l va atinge.

— Nu şi dacă Wye pune primul mâna pe el.

— Aşa ceva, voi avea grijă, nu se va întâmpla.

— La fel cum ai reuşit acum să-l scoţi pe matematician din Mycogen?

— Data viitoare nu voi mai greşi, Sire, spuse Demerzel cu o voce glacială.

— Demerzel, ar fi bine să fie aşa, spuse Împăratul. Nu voi tolera o altă greşeală în această problemă.

Apoi adăugă, iritat:

— Cred că după toate astea n-am să mai dorm la noapte.

62

Jirad Tisalver din Sectorul Dahl era un om scund. Creştetul capului său îi venea lui Seldon doar până la nas. Însă nu părea să pună la suflet acest lucru. Avea trăsături frumoase, regulate, zâmbea mai tot timpul, avea o mustaţă stufoasă, neagră şi păr negru şi creţ.

Trăia, împreună cu soţia sa şi cu fetiţa, într-un apartament cu şapte cămăruţe, ţinute într-o curăţenie impecabilă, dar lipsite aproape de orice mobilă.

— Îmi cer scuze, Domnule Seldon şi Doamnă Venabili, spuse Tisalver, că nu vă pot oferi luxul cu care sunteţi obişnuiţi. Dar Dahl este un sector sărac, iar eu nu mă număr printre cei mai înstăriţi.

— Cu atât mai mult, spuse Seldon, noi suntem cei care trebuie să ne cerem scuze pentru că vă împovărăm cu prezenţa noastră.

— Nu e nicio povară, Domnule Seldon. Domnul Hummin a aranjat să fim plătiţi cu generozitate pentru că vă folosiţi de umilele noastre camere. Iar creditele ar fi binevenite chiar dacă dumneavoastră *nu* aţi fi bineveniţi; dar *sunteţi* bineveniţi.

Seldon îşi aminti cuvintele de despărţire ale lui Hummin, atunci când ajunseseră în sfârşit în Dahl.

— Seldon, spusese el, ăsta este cel de-al treilea loc pe care l-am găsit ca adăpost. Primele două erau în mod notoriu ferite de amestecul Imperiului, lucru care ar fi putut foarte bine să atragă atenţia asupra lor; la urma urmelor, ar fi fost logic să te adăposteşti acolo. Acesta este un loc diferit. Este sărac, cu nimic ieşit din comun şi chiar nesigur în anumite privinţe. Nu este un refugiu firesc pentru tine, astfel încât Împăratul şi Şeful său de Stat Major ar putea să nu se gândească la faptul că ţi-ai îndreptat ochii în această direcţie. În consecinţă, ţi-ar fi peste mână să încerci să nu dai de bucluc şi de data asta?

— Am să încerc, Hummin, spusese Seldon puţin ofensat. Te rog să îţi dai seama că nu caut deloc buclucul. Încerc să aflu ceea ce mi-ar lua treizeci de vieţi ca să aflu, dacă ar fi să am cea mai mică şansă de a-mi realiza psihoistoria.

— Înţeleg, spusese Hummin. Eforturile tale de a afla te-au adus în Upperside atunci când ai fost în Streeling, respectiv în mansarda Conducătorilor atunci când ai fost în Mycogen. Şi cine ştie unde te vor duce în Dahl. Cât despre tine, Dr. Venabili, ştiu că ţi-ai dat silinţa să ai grijă de Seldon, dar trebuie să depui ceva mai mult efort. Bagă-ţi în cap că el este cea mai importantă persoană de pe Trantor – sau din Galaxie, dacă stăm să ne gândim bine – şi trebuie apărat de orice pericol, cu orice preţ.

— Am să continui să fac tot ce pot, spuse Dors cu răceală.

— Cât despre gazdele voastre, au ciudăţeniile lor dar sunt în primul rând oameni de treabă, cu care am mai avut de-a face. Încercaţi să nu îi băgaţi şi pe ei în bucluc.

Însă Tisalver cel puţin, nu părea să anticipeze necazuri de niciun fel de la noii săi chiriaşi. Iar plăcerea sa, manifestată cu voce tare, pentru compania pe care o aveau acum – fără să mai vorbim de creditele pe care le primea pentru închiriere – părea foarte sinceră.

Nu fusese niciodată dincolo de Dahl şi apetitul său pentru poveşti din locuri îndepărtate era enorm. La fel era

şi soţia sa care, înclinându-se şi zâmbind, asculta cu plăcere, iar fiica lor – cu un deget în gură – îşi mai arunca din când în când un ochi de după uşă.

De obicei toată familia se aduna după cină, iar Seldon şi Dors erau invitaţi să vorbească despre lumea din afară. Mâncarea era îndestulătoare, dar era insipidă şi adesea neplăcută. La atât de puţină vreme după ce fuseseră răsfăţaţi cu mâncarea din Mycogen cea de aici li se părea pur şi simplu de nemâncat. „Masa” era o poliţă lungă, fixată de un perete şi mâncau cu toţii stând în picioare.

Întrebări puse cu tact de Seldon scoaseră la iveală faptul că aceasta era situaţia obişnuită la majoritatea Dahliţilor şi nu se datora sărăciei exagerate. Desigur, explicase Doamna Tisalver, cei cu înalte funcţii guvernamentale erau obligaţi să adopte tot felul de obiceiuri inutile, cum ar fi scaunele – ea le numea „etajere pentru corp” – dar acestea erau privite cu dispreţ de solida clasă mijlocie.

Totuşi, pe cât de mult dispreţuiau luxul, Tisalverilor le plăcea să audă despre el, ascultând cu o răpăială de plescăituri atunci când li se vorbea despre saltele înălţate pe proptele, despre dulapuri împodobite şi despre diversitatea de veselă şi tacâmuri.

Ascultară de asemenea şi o descriere a obiceiurilor din Mycogen, în timp ce Jirad Tisalver îşi plimba foarte satisfăcut mâna prin păr şi dădea să se înţeleagă foarte clar că pentru el, depilarea era ca şi o castrare. Doamna Tisalver se înfuria ori de câte ori se pomenea de umilirea femeii şi refuza categoric să creadă că Surorile acceptau cu seninătate acest lucru.

Însă cel mai mult insistau asupra referirilor ocazionale ale lui Seldon privitoare la domeniile Imperiale. Când, după ce puseră câteva întrebări, se dovedi că Seldon îl văzuse într-adevăr pe Împărat şi stătuse de vorbă cu el, un văl de admiraţie acoperi întreaga familie. Trecu ceva timp până îndrăzniră să mai pună întrebări şi Seldon descoperi că nu îi mai putea satisface. La urma urmelor, nu văzuse prea mult

din domeniile Palatului, iar din interiorul lui, chiar şi mai puţin.

Asta îi dezamăgi pe Tisalveri, care insistau să afle mai multe. După ce auziseră de aventura Imperială a lui Seldon, le veni greu să creadă afirmaţia lui Dors că, în ceea ce o privea, nu pusese niciodată piciorul pe vreo părticică din domeniile Imperiale. Şi, cel mai mult dintre toate, respingeau afirmaţia lui Seldon conform căreia Împăratul vorbise şi se purtase foarte asemănător cu un om obişnuit. Tisalverilor aşa ceva li se părea absolut imposibil.

După trei astfel de seri Seldon se sătură. La început Seldon găsise binevenită ocazia ca pentru o vreme (în timpul liber, cel puţin) să nu facă altceva decât să vizioneze unele dintre video-cărţile de istorie pe care i le recomandase Dors. Tisalverii le împrumutaseră oaspeţilor, cu multă bunăvoinţă, pe timpul zilei, propriul lor videoproiector pentru cărţi, deşi fetiţa păruse nemulţumită şi fusese trimisă în apartamentul unui vecin pentru a-l utiliza pe al lui ca să-şi facă temele.

La adăpostul camerei sale, după ce dăduse drumul la muzică pentru a descuraja trasul cu urechea, Seldon spuse agasat:

— E inutil. Îţi pot înţelege fascinaţia pentru istorie dar totul este plin de detalii care nu se mai termină. Este o grămadă cât un munte – nu, o grămadă cât Galaxia – de date în care nu văd organizarea fundamentală.

— Îndrăznesc să spun, spuse Dors, că a existat – probabil – o vreme când oamenii nu au văzut niciun fel de organizare a stelelor de pe cer, dar în cele din urmă au descoperit structura Galactică.

— Şi sunt sigur că asta a luat generaţii, nu săptămâni. Trebuie să fi fost o vreme când fizica părea o grămadă de observaţii fără nicio legătură una cu alta, înainte să se fi descoperit legile naturii şi numai *asta* s-a făcut pe parcursul a întregi generaţii… Şi ce ne facem cu Tisalverii?

— Ce-i cu ei? Găsesc că sunt foarte drăguţi.

— Sunt curioşi.

— Bineînţeles că sunt. Tu în locul lor n-ai fi?

— Dar e vorba doar de curiozitate? Par grozav de interesaţi de întâlnirea mea cu Împăratul.

Dors păru că îşi pierde răbdarea.

— Şi ăsta este un lucru foarte normal. Tu n-ai fi... dacă ai fi în locul lor?

— Mă enervează.

— Hummin ne-a adus aici.

— Da, dar el nu e perfect. El m-a dus la Universitate, iar eu am fost ademenit în Upperside. El ne-a dus la Sunmaster Fourteen, care ne-a întins o cursă şi noi am căzut în ea. Ştii că aşa a fost. M-am fript de două ori, e cazul ca măcar o dată să casc ochii. M-am săturat să tot fiu luat la întrebări.

— Atunci inversează rolurile, Hari. Nu te interesează Dahl?

— Ba da, cum să nu? Pentru început, ce ştii *tu* despre el?

— Nimic. Este numai unul din cele peste opt sute de sectoare, iar eu mă aflu pe Trantor de puţin mai mult de doi ani.

— Exact. Şi sunt douăzeci şi cinci de milioane de lumi, iar eu m-am mai izbit de problema asta acum puţin mai mult de două luni... Crede-mă ce-ţi spun. Aş vrea să mă întorc pe Helicon şi să fac un studiu asupra matematicilor turbulenţei – tema mea de Doctorat în Filozofie – şi să uit că am aflat vreodată – sau am crezut că am aflat – că turbulenţa ar putea ajuta la înţelegerea societăţii omeneşti.

Dar chiar în acea noapte îi spuse lui Tisalver:

— Ştii, Domnule Tisalver, nu mi-ai spus niciodată ce faci tu, care este caracterul muncii tale.

— Eu?

Tisalver îşi puse degetele pe piept, care era acoperit de un simplu tricou, cu nimic altceva pe dedesubt, şi care părea să fie uniforma masculină standard în Dahl.

— Nu cine ştie ce. Lucrez ca programator la staţia locală de holoviziune. E foarte plicticos, dar îmi câştig existenţa.

— Şi este o muncă decentă, spuse Doamna Tisalver. Asta înseamnă că nu trebuie să muncească în puţurile de căldură.

— Puţurile de căldură? spuse Dors ridicând sprâncenele şi reuşind să pară fascinată.

— Ei, spuse Tisalver, datorită lor este cunoscut sectorul nostru. Nu e cine ştie ce, dar cele patruzeci de miliarde de oameni de pe Trantor au nevoie de energie, iar noi asigurăm o mare parte din ea. Noi nu suntem apreciaţi dar aş vrea să văd unele sectoare bogate cum s-ar descurca fără această energie.

Seldon părea nelămurit.

— Trantor nu-şi ia energia de la staţiile solare aflate pe orbită?

— O parte, spuse Tisalver. Şi altă parte din staţiile de fuziune nucleară aflate pe insule. Şi altă parte din motoarele cu microfuziune. Şi altă parte din staţiile eoliene din Upperside. Dar *jumătate*, spuse el ridicând un deget ca să-şi accentueze vorbele şi abordând o figură neobişnuit de gravă, jumătate vine din puţurile de căldură. În multe locuri sunt puţuri de căldură, dar niciunul – *niciunul* – nu este atât de bogat ca cele din Dahl. Voi chiar *nu ştiţi* despre puţurile de căldură? Staţi aşa, acolo, şi vă holbaţi la mine.

— Noi suntem din Provincie, ştiţi, se grăbi Dors să spună.

(Era gata să spună „membri de trib”, dar se opri la timp.)

— Mai ales Dr. Seldon, continuă ea. Se află pe Trantor de-abia de două luni.

— Serios? spuse Doamna Tisalver.

Era o idee mai scundă decât bărbatul său. Era plinuţă fără să fie de fapt grasă, avea părul negru strâns la spate într-un coc şi mai avea nişte ochi negri minunaţi. Ca şi bărbatul ei, părea să aibă în jur de treizeci de ani.

(După o perioadă de timp petrecută în Mycogen, deloc lungă dar intensă, lui Dors i se păru ciudat ca o femeie să intervină în conversaţie atunci când dorea ea. Cât de repede se stabilesc obiceiurile şi manierele, gândi ea, şi îşi notă în minte să-i menţioneze acest lucru lui Seldon – încă un element pentru psihoistoria lui.)

— Da, spuse ea. Dr. Seldon este din Helicon.

Doamna Tisalver manifestă o ignoranţă politicoasă.

— Şi unde ar putea fi această planetă?

— Ei, este…, spuse Dors întorcându-se spre Seldon. Unde este, Hari?

Seldon era stingherit.

— Ca să-ţi spun adevărul, nu cred că aş putea-o localiza uşor pe o hartă Galactică, fără a mă uita la coordonate. Tot ceea ce pot spune este că faţă de Trantor se află de cealaltă parte a găurii negre centrale. Să ajungi până acolo cu o hipernavă este un calvar.

— Nu cred că Jirad şi cu mine ne vom urca vreodată într-o hipernavă, spuse Doamna Tisalver.

— Poate că într-o zi, Casilia, o vom face, spuse Tisalver bine dispus. Dar mai povesteşte-ne despre Helicon, Domnule Seldon.

Seldon clătină din cap.

— Pentru mine ar fi plictisitor. Este doar o lume, ca oricare alta. Numai Trantorul este diferit de toate celelalte. Pe Helicon nu există puţuri de căldură – sau poate nicăieri în altă parte – ci numai pe Trantor. Vorbeşte-mi de ele.

(„Numai Trantorul este diferit de toate celelalte.” Propoziţia se repetă singură în mintea lui Seldon şi pentru un moment rămase acolo suspendată; dintr-un motiv sau altul îşi aduse deodată aminte de povestea lui Dors, cea cu-mâna-pe-coapsă, dar Tisalver începuse să vorbească şi îi ieşi din minte la fel de repede precum îi intrase.)

— Dacă într-adevăr vrei să afli despre puţurile de căldură, spuse Tisalver, ţi le pot arăta.

Se întoarse spre nevastă-sa.

— Casilia, ai ceva împotrivă dacă-l iau cu mine mâine seară pe Domnul Seldon la puţurile de căldură?

— Şi pe mine, spuse repede Dors.

— Şi pe Doamna Venabili?

Doamna Tisalver se încruntă şi spuse tăios:

— Nu cred că ar fi o idee bună. Oaspeţii noştri au să le găsească plictisitoare.

— Nu cred, Doamnă Tisalver, spuse Seldon, încercând să fie amabil. Ne-ar plăcea foarte mult să vedem puţurile

de căldură. Am fi încântaţi dacă aţi veni şi dumneavoastră cu noi… şi fetiţa dumneavoastră… dacă vrea să vină.

Doamna Tisalver deveni rigidă.

— La puţurile de căldură? spuse ea. Ăla este ultimul loc în care ar putea merge o femeie decentă.

Seldon se simţi jenat de gafa sa.

— N-am vrut să fiu nepoliticos, Doamnă Tisalver.

— Nu este nicio nepoliteţe, spuse Tisalver. Casilia crede că aşa ceva ar fi sub condiţia noastră. Şi aşa şi este, dar atâta vreme cât eu nu lucrez acolo, nu e nicio nenorocire să fac o simplă vizită şi să le prezint oaspeţilor. Însă este incomod şi n-am să reuşesc niciodată să o fac pe Casilia să se îmbrace adecvat.

Se ridicară din poziţiile lor ghemuite. „Scaunele” Dahlite erau nişte simple forme de plastic pe rotiţe, iar genunchii lui Seldon se contractaseră teribil, iar el părea să se clatine la cea mai mică mişcare a corpului. Însă Tisalverii stăpâniseră arta de a sta neclintiţi pe ele şi se ridicară fără nicio problemă, fără a fi nevoie să se ajute de braţe aşa cum făcuse Seldon. Şi Dors se ridică fără probleme, iar Seldon se minună încă o dată de graţia ei firească.

Înainte de a se despărţi pentru a merge în camerele lor separate, Seldon îi spuse lui Dors:

— Eşti sigură că nu ştii nimic despre puţurile de căldură? Doamna Tisalver le-a prezentat ca fiind foarte neplăcute.

— Nu pot fi *chiar atât* de neplăcute, altfel Tisalver nu ne-ar fi sugerat să mergem să le vizităm. Să fim mulţumiţi că ni se face o surpriză.

63

— O să aveţi nevoie de haine potrivite, spuse Tisalver.

Doamna Tisalver, în spate, pufni ostentativ.

Seldon, prudent, gândindu-se la robe cu o vagă nefericire, spuse:

— Ce înţelegi prin haine potrivite?

— Ceva uşor, aşa cum port eu. Un tricou, mâneci foarte scurte, pantaloni largi, indispensabili largi, sandale deschise. Am de toate pentru tine.

— Bun. Nu sună rău.

— Cât despre Doamna Venabili, am aceleaşi lucruri şi pentru ea. Sper să se potrivească.

Hainele pe care Tisalver le dădu fiecăruia (şi care erau ale lui) se potriveau destul de bine – chiar dacă le erau puţin cam strimte. Când fură gata, îşi luară la revedere de la Doamna Tisalver, iar ea, cu un aer resemnat deşi dezaprobator, îi privi din pragul uşii cum plecau.

Era seara devreme şi deasupra strălucea o lumină crepusculară plăcută. Era clar că luminile din Dahl aveau să dispară în curând. Temperatura era potrivită şi nu se zărea niciun vehicul, toată lumea mergea pe jos. Departe, se auzea sunetul omniprezent al unui Expres şi, din când în când, se putea zări sclipirea farurilor sale.

Seldon observă că Dahliţii nu păreau să se îndrepte spre o anume destinaţie. Păreau să facă mai degrabă o promenadă, o plimbare de plăcere. Poate că dacă Dahl era un sector sărac, aşa cum sugerase Tisalver, distracţiile necostisitoare erau foarte apreciate şi ce putea fi mai plăcut – şi mai ieftin – decât o plimbare seara?

Seldon încetini automat, mergând şi el cu pasul unei plimbări fără scop şi simţi căldura prieteniei peste tot în jurul lui. Oamenii se salutau unu pe alţii atunci când se întâlneau şi schimbau câteva cuvinte. Peste tot apăreau mustăţi negre de diferite forme şi desimi şi păreau a fi un articol indispensabil pentru masculul Dahlit, la fel de omniprezent ca şi capetele chele ale Fraţilor Mycogenieni.

Era un ritual de seară, un mod de a fi siguri că încă o zi trecuse cu bine, că prietenii erau în continuare bine şi fericiţi. Şi, curând deveni evident, Dors atrăgea toate privirile. În lumina amurgului, cu toate că roşul părului său se mai întunecase, ieşea în evidenţă în marea de capete acoperite cu păr negru (cu excepţia câtorva gri), ca un bănuţ de aur sclipind pe un morman de cărbuni.

— Este foarte plăcut, spuse Seldon.

— Este, spuse Tisalver. De obicei merg împreună cu soţia mea, iar ea este în elementul ei. Nu există nimeni pe o rază de un kilometru căruia ea să nu-i ştie numele, ocupaţia şi rudele. Eu nu sunt în stare de aşa ceva. Chiar acum, jumătate din oamenii care mă salută… nici nu le ştiu numele. Dar, în orice caz, nu trebuie să ne târâm prea încet. Trebuie să urcăm în ascensor. Lumea din nivelele joase este ocupată.

Coborau cu ascensorul atunci când Dors spuse:

— Presupun, Domnule Tisalver, că puţurile de căldură sunt locuri unde căldura internă a Trantorului este folosită pentru a produce aburi care rotesc turbine şi astfel produc electricitate.

— O, nu. Electricitatea este produsă direct, de termopile mari, de înaltă eficienţă. Nu mă întrebaţi detalii, vă rog. Eu nu sunt decât un programator la holoviziune. De fapt, nu cereţi nimănui de aici să vă dea detalii. Totul este o mare cutie neagră. Funcţionează, dar nimeni nu ştie cum.

— Şi dacă ceva se defectează?

— De obicei nu se defectează, dar dacă totuşi se întâmplă, vine un expert de undeva. Unul care se pricepe la computere. Bineînţeles, totul este puternic computerizat.

Ascensorul ajunse la o haltă şi ieşiră afară. Un suflu de aer cald se năpusti asupra lor.

Deşi nu era deloc nevoie, Seldon spuse:

— Este fierbinte.

— Da, aşa e, spuse Tisalver. Asta face Dahlul atât de valoros ca sursă de energie. Stratul de magmă este mai aproape de suprafaţă decât oriunde altundeva pe planetă. Aşa că trebuie să munceşti în căldură.

— Dar aerul condiţionat? spuse Dors.

— Există aer condiţionat, dar este un lucru costisitor. Ventilăm şi uscăm şi răcim aerul, dar dacă mergem prea departe, folosim prea multă energie şi întregul proces devine prea scump.

Tisalver se opri în faţa unei uşi şi se prezentă. Aceasta se deschise şi pătrunse un val de aer mai rece, iar el murmură:

— Ar trebui să putem face rost de cineva care să ne ajute să ne plimbăm pe aici şi care să stăpânească remarcile cărora Doamna Venabili le-ar putea fi ţintă… cel puţin din partea bărbaţilor.

— Nu mă vor deranja remarcile, spuse Dors.

— Mă vor deranja pe mine, spuse Tisalver.

Un tânăr ieşi dintr-un birou, şi se prezentă cu numele de Hano Lindor. Semăna foarte mult cu Tisalver, dar Seldon îşi spuse că până se va obişnui cu statura mică a tuturor, cu culoarea oacheşă a pielii şi cu mustăţile bogate, nu va fi în stare să vadă cu uşurinţă diferenţele dintre indivizi.

— Voi fi bucuros să vă arăt ceea ce poate fi văzut pe aici, spuse Lindor. Ştiţi, pentru dumneavoastră s-ar putea să nu fie ceva foarte spectaculos.

Se adresa tuturor, dar ochii săi o fixau pe Dors.

— Nu vă va fi foarte comod, spuse el. Propun să ne scoatem tricourile.

— Dar aici e bine şi răcoare, spuse Seldon.

— Bineînţeles, dar asta din cauză că noi suntem administratori. Rangul are privilegiile lui. Dincolo, nu putem menţine la acelaşi nivel condiţionarea aerului. De aceea ei sunt plătiţi mai bine decât mine. De fapt, acestea sunt slujbele cel mai bine plătite din Dahl şi este singurul mijloc cu care atragem oamenii să lucreze aici, jos. Chiar şi aşa, devine din ce în ce mai greu să facem rost de mineri.

Trase adânc aer în piept.

— Bun, spuse, hai să intrăm în supă.

Îşi scoase tricoul şi şi-l prinse la cingătoare. Tisalver făcu la fel, iar după aceea şi Seldon.

Lindor o privi pe Dors şi spuse:

— E pentru ca să vă simţiţi mai bine, Doamnă. Dar nu este obligatoriu.

— E-n regulă, spuse Dors.

Îşi scoase tricoul. Sutienul său era alb, necăptuşit şi foarte decoltat.

— Doamnă, spuse Lindor, asta nu e…

Stătu un moment pe gânduri, apoi dădu din umeri şi spuse:

— În regulă. Ne descurcăm noi.

Pentru început, Seldon remarcă doar computere şi maşini, conducte uriaşe, lumini care pâlpâiau şi ecrane strălucitoare.

Luminaţia de fond era relativ scăzută, deşi zonele cu maşini erau fiecare bine luminate. Seldon ridică privirea în semi-întuneric.

— De ce nu este mai bine luminat? întrebă el.

— E luminat destul de bine… acolo unde trebuie, spuse Lindor.

Vocea sa era plăcut modulată şi vorbea repede dar puţin cam tare.

— Lumina de fond este slabă din motive psihologice. În minte, „prea strălucitor” este asociat cu „căldură”. Atunci când aprindem lumina încep protestele, chiar şi atunci când temperatura este mai scăzută decât de obicei.

— Pare să fie bine computerizat, spuse Dors. Cred că toată funcţionarea ar putea fi lăsată pe seama computerelor. Acest gen de mediu este parcă special făcut pentru inteligenţa artificială.

— Aveţi perfectă dreptate, spuse Lindor, dar nici nu putem să riscăm vreo defecţiune. Atunci când ceva nu merge bine avem nevoie de urgenţă de oameni. Un computer care nu funcţionează bine poate ridica probleme până la două mii de kilometri depărtare.

— Eroarea umană poate face acelaşi lucru, nu-i aşa? întrebă Seldon.

— O, da, dar dacă oamenii lucrează împreună cu computerele, erorile computerelor pot fi mai repede detectate şi corectate de oameni. Şi invers, erorile umane pot fi mai repede corectate de computere. Asta înseamnă că nu se poate întâmpla nimic serios decât dacă eroarea umană şi eroarea de computer au loc în acelaşi timp. Iar asta cu greu s-ar putea întâmpla vreodată.

— Cu greu, dar nu niciodată, nu? spuse Seldon.

— Aproape niciodată, dar nu niciodată. Computerele nu mai sunt cum erau odată. La fel şi oamenii.

— Se pare că aşa este peste tot, spuse Seldon râzând uşurel.

— Nu, nu. Nu vorbesc despre ce era odată. Nu vorbesc despre bunele zile de odinioară. Vorbesc despre statistici.

În acel moment, Seldon îşi aduse aminte de cele spuse de Hummin despre decadenţa vremurilor.

— Uite, vedeţi ce vreau să spun? zise Lindor în şoaptă. Este un grup de oameni, cu gradul C-3 după câte se pare, care beau. Niciunul nu se află la postul său.

— Ce beau? întrebă Dors.

— Lichide speciale, pentru a înlocui pierderea de electrolit. Suc de fructe.

— Nu poţi să-i condamni, nu-i aşa? spuse Dors indignată. În căldura asta uscată, trebuie să bei.

— Ştiţi în cât timp dă pe gât o băutură un C-3 experimentat? Şi nici în privinţa asta nu se poate face nimic. Dacă le dăm pauze de câte cinci minute pentru ca să bea şi îi ţinem împrăştiaţi ca să nu se adune în grupuri, se poate stârni pur şi simplu o rebeliune.

Acum se apropiau de grup. Erau şi bărbaţi şi femei (Dahl părea, mai mult sau mai puţin, o societate ambisexuală), şi ambele sexe erau fără tricouri. Femeile purtau nişte accesorii care puteau fi numite sutiene dar acestea erau strict funcţionale. Serveau la a ridica sânii pentru a ajuta ventilaţia şi a limita transpiraţia, dar nu acopereau nimic.

Dors şopti la urechea lui Seldon:

— Chestiile alea au rostul lor, Hari. Sunt udă leoarcă acolo.

— Atunci, scoate-ţi sutienul, spuse Seldon. N-am să ridic niciun deget ca să te opresc.

— Aveam eu o bănuială că nu ai avea nimic împotrivă, spuse Dors.

Dar nu şi-l scoase.

Se apropiau de grupul de oameni – aproximativ o duzină.

— Dacă vreunul dintre ei face vreo remarcă grosolană, cred că am să supravieţuiesc, spuse Dors.

— Vă mulţumesc, spuse Lindor. Nu pot să garantez că n-au să o facă… dar va trebui să vă prezint. Dacă le vine ideea că dumneavoastră sunteţi inspectori şi eu vă însoţesc, vor deveni recalcitranţi. Inspectorii trebuie să-şi bage nasul peste tot, singuri, fără să fie supravegheaţi de nimeni din conducere.

— Mineri, trebuie să vă prezint pe cineva, spuse el ridicând braţele. Avem vizitatori din exterior – doi Provinciali, doi intelectuali. Lumile lor nu mai au suficientă energie şi au venit aici, în Dahl, ca să vadă cum ne descurcăm noi. Ei cred că ar putea învăţa ceva.

— Au să înveţe cum să asude, strigă un miner.

Se porniră nişte hohote răguşite.

— Uite, strigă o femeie, ea are deja sânii transpiraţi, da' şi-i acoperă cu chestia aia.

— L-aş da jos, strigă Dors la rândul ei, dar sânii mei nu se pot compara cu ai tăi.

Râsetele deveniră prietenoase.

Însă un tânăr păşi în faţă, privindu-l intens pe Seldon. Avea ochii adânciţi în orbite şi o figură ca o mască lipsită de trăsături.

— Vă cunosc, spuse el. Sunteţi matematicianul.

Se repezi înainte, studiind cu aviditate şi cu respect faţa lui Seldon. Automat, Dors păşi în faţa lui Seldon, iar Lindor păşi în faţa ei, strigând:

— Înapoi, minerule. Ai grijă cum te porţi.

— Staţi! spuse Seldon. Lăsaţi-l să-mi vorbească. De ce vă îngrămădiţi toţi în faţa mea?

— Dacă unul dintre ei vine mai aproape, spuse Lindor în şoaptă, veţi descoperi că nu miroase chiar ca o floare.

— Am să suport, spuse Seldon cu brutalitate. Tinere, ce doreşti?

— Numele meu este Amaryl. Yugo Amaryl. V-am văzut la holoviziune.

— Posibil. Şi ce-i cu asta?

— Nu-mi amintesc numele dumneavoastră.

— Nici nu e nevoie.

— Aţi vorbit despre ceva numit psihoistorie.

— Nici nu ghiceşti cât de mult aş fi dorit să nu fi vorbit.

— Poftim?

— Nimic. Ce vrei?

— Vreau să vorbesc cu dumneavoastră. Acordaţi-mi puţin timp. Acum.

Seldon îl privi pe Lindor, care clătină hotărât din cap.

— Nu. Atâta vreme cât se află în schimb, nu.

— Când începe schimbul tău, Domnule Amaryl? întrebă Seldon.

— La o mie şase sute.

— Ne putem întâlni mâine, la o mie patru sute?

— Desigur. Unde?

Seldon se întoarse spre Tisalver.

— Îmi dai voie să mă întâlnesc cu el in locuinţa ta?

Tisalver avea o figură foarte nefericită.

— Nu e nevoie. E doar un miner.

— Mi-a recunoscut figura, spuse Seldon. Ştie ceva despre mine. Nu poate fi un *simplu* nimeni. Am să mă întâlnesc cu el mâine, în camera mea.

Şi apoi, cum figura lui Tisalver nu se calmase, adăugă:

— În camera *mea*, pentru care am plătit chirie. Iar tu vei fi la muncă, nu vei fi în apartament.

— Nu e vorba de mine, Domnule Seldon, spuse Tisalver cu o voce joasă. Este vorba de Casilia, soţia mea. *Ea* nu va suporta.

— Am să vorbesc eu cu ea, spuse Seldon cu fermitate. Va trebui să suporte.

64

Casilia Tisalver căscă ochii mari.

— Un miner? Nu în apartamentul *meu*.

— De ce nu? De altfel, el va veni în camera mea, spuse Seldon. La o mie patru sute.

— Nu accept aşa ceva, spuse Doamna Tisalver. Iată rezultatul vizitei în puţurile de căldură. Jirad a fost un nesăbuit.

— Ba deloc, Doamnă Tisalver. Am mers acolo la cererea mea şi am fost fascinat. Trebuie să-l văd pe acest tânăr, din moment ce îmi este necesar pentru munca mea de cercetare.

— Îmi pare rău că lucrurile stau astfel, dar aşa ceva nu accept.

Dors Venabili ridică mâna.

— Hari, lasă-mă să tratez eu problema. Doamnă Tisalver, dacă Dr. Seldon trebuie să se întâlnească în camera sa cu cineva în această după-amiază, persoana în plus înseamnă – e şi firesc – chirie în plus. Înţelegem acest lucru. Deci, pentru astăzi, chiria pentru camera Domnului Dr. Seldon se va dubla.

Doamna Tisalver rămase dusă pe gânduri.

— Ei bine, e frumos din partea dumneavoastră, dar nu este vorba doar de credite. Trebuie să ne gândim şi la vecini. Un miner transpirat, urât mirositor…

— Mă îndoiesc că la o mie patru sute va veni transpirat şi urât mirositor, Doamnă Tisalver, dar lăsaţi-mă să continui. Din moment ce Dr. Seldon *trebuie* să se întâlnească cu el, dacă nu îl poate întâlni aici va fi obligat să îl întâlnească în altă parte. Dar nu putem alerga încoace şi încolo. Ar fi prea incomod. În consecinţă va trebui să căutăm o cameră în altă parte. Nu va fi uşor şi nu vom dori să o facem, dar vom fi obligaţi. Aşa că vom plăti chiria pentru astăzi şi vom pleca. Bineînţeles, va trebui să explicăm Domnului Hummin de ce a trebuit să schimbăm aranjamentul făcut de dânsul pentru noi cu atâta amabilitate.

— Staţi!

Figura Doamnei Tisalver ar fi putut deveni un model de meditaţie pentru un sculptor.

— Nu ne-ar plăcea să fim nepoliticoşi faţă de Domnul Hummin… sau faţă de dumneavoastră. Cât timp va trebui să stea aici creatura aia?

— Vine la o mie patru sute. Trebuie să fie la lucru la o mie şase sute. Va sta aici mai puţin de două ore, probabil mult mai puţin. Ne vom întâlni cu el afară, amândoi, şi îl

vom conduce în camera în care stă Dr. Seldon. Orice vecin care ne va zări va crede că este un prieten de-al nostru, din Provincie.

Doamna Tisalver dădu din cap.

— Atunci fie precum spuneţi. Chirie dublă pentru camera Domnului Seldon pentru ziua de azi, iar minerul va veni aici în vizită doar de data asta.

— Doar de data asta, spuse Dors.

Dar mai târziu, când se aflau amândoi în camera ei, Dors spuse:

— De ce *trebuie* să-l vezi, Hari? Întâlnirea cu un miner este şi ea importantă pentru psihoistorie?

Seldon avu impresia că descoperă o uşoară urmă de sarcasm în vocea ei şi spuse, ţâfnos:

— Nu trebuie să închin totul acestui uriaş proiect al meu, în care de altfel am foarte puţină încredere. Sunt şi eu un om, cu curiozităţi omeneşti. Am stat câteva ore în puţurile de căldură şi ai văzut cum erau oamenii care lucrau acolo. Sărea în ochi că erau needucaţi. Erau indivizi de nivel scăzut – n-a fost un joc de cuvinte intenţionat – şi, cu toate acestea, a existat unul care m-a recunoscut. Probabil că m-a văzut la holoviziune cu ocazia Convenţiei Decenale şi şi-a amintit cuvântul „psihoistorie”. Mi se pare neobişnuit – şi, într-un fel, nu prea potrivit cu locul – şi aş dori să vorbesc cu el.

— Din cauză că îţi satisface vanitatea de a fi cunoscut chiar şi printre minerii din Dahl?

— Ei… poate. Dar oricum îmi aţâţă curiozitatea.

— Şi de unde ştii că nu a fost instruit şi că nu are intenţia să te bage în bucluc, aşa cum ţi s-a mai întâmplat?

Seldon deveni rigid.

— N-am să-l las să-şi plimbe degetele prin părul meu. Oricum, acum suntem mult mai bine pregătiţi, nu-i aşa? Şi sunt sigur că vei fi cu mine. Vreau să spun, m-ai lăsat să merg singur în Upperside, m-ai lăsat să merg singur în microferme cu Raindrop Forty-Three, dar acum n-ai să mă mai laşi singur, nu-i aşa?

— De asta poţi să fii sigur, spuse Dors.

— Bine, atunci eu am să stau de vorbă cu tânărul, iar tu o să fii atentă la capcane. Am toată încrederea în tine.

65

Amaryl ajunse cu câteva minute înainte de 1400, privind împrejur cu băgare de seamă. Părul său era curat, iar mustaţa îi era îngrijită şi răsucită uşor în sus, la margini. Tricoul său era de un alb strălucitor. *Mirosea*, dar era un miros de fructe care venea fără îndoială de la puţin cam mult exces de zel în folosirea cosmeticelor. Avea cu el o sacoşă.

Seldon, care îl aşteptase afară, îl prinse uşor de un cot în timp ce Dors îl prinse de celălalt şi intrară repede în ascensor. Ajungând la etajul care trebuia, trecură prin apartament în camera lui Seldon.

— Nu-i nimeni acasă, aşa-i? spuse Amaryl cu o voce înceată şi abătută.

— Sunt ocupaţi cu toţii, spuse Seldon pe un ton neutru.

Arătă spre singurul scaun din cameră, o pernuţă aşezată direct pe canapea.

— Nu, spuse Amaryl. N-am nevoie de aşa ceva. Să-l folosească unul dintre dumneavoastră.

Se ghemui la podea cu o mişcare graţioasă.

Dors îi imită mişcarea, aşezându-se pe marginea saltelei lui Seldon, şi ea aşezată direct pe podea, dar Seldon se lăsă în jos cam stângaci, trebuind să se folosească de mâini şi nereuşind, absolut de loc, să găsească o poziţie confortabilă pentru picioarele sale.

— Ei, tinere, pentru ce vrei să mă vezi? spuse el.

— Pentru că sunteţi matematician. Sunteţi primul matematician pe care l-am văzut vreodată – de aproape – şi pe care l-aş putea atinge cu mâna, înţelegeţi?

— Matematicienii sunt şi ei la fel ca toţi ceilalţi oameni.

— Nu şi pentru mine, Dr… Dr… Seldon?

— Acesta este numele meu.

Amaryl păru mulţumit de el.

— Mi-am amintit, în cele din urmă... Vedeţi, şi eu vreau să fiu matematician.

— Foarte bine. Ce te opreşte?

Amaryl se încruntă deodată.

— Vorbiţi serios?

— Presupun că *ceva* te opreşte. Da, vorbesc serios.

— Ceea ce mă opreşte este că sunt un Dahlit, un *miner* din Dahl. Nu am banii pentru a putea învăţa şi nici nu pot obţine creditele necesare. Nu m-au învăţat decât să citesc şi să socotesc şi să folosesc un computer. Asta este suficient pentru a deveni miner. Dar eu am vrut mai mult. Aşa că am învăţat singur.

— În anumite privinţe, ăsta este cel mai bun mod de a învăţa. Şi cum ai făcut?

— Cunoşteam o bibliotecară. Ea a avut bunăvoinţa să mă ajute. Era o femeie foarte bună şi mi-a arătat cum să folosesc computerele pentru a învăţa matematică. A pus la punct un program care să mă conecteze la celelalte biblioteci. Veneam în zilele mele libere şi în dimineţile de după schimb. Uneori mă încuia în camera ei, ca să nu mă deranjeze oamenii care intrau sau mă lăsa să intru în bibliotecă atunci când era închisă pentru public. Ea nu ştia matematică, dar m-a ajutat cât a putut. Era în vârstă, o femeie văduvă. Poate că s-a gândit la mine ca la un fel de fiu sau aşa ceva. Nu avea copii.

(Poate că mai era implicat şi un alt sentiment, gândi repede Seldon, dar lăsă acest gând deoparte. Nu era treaba lui.)

— Mi-a plăcut teoria numerelor, spuse Amaryl. Din cele ce am învăţat din computerul şi din video-cărţile pe care le-am folosit pentru matematică, am realizat ceva. Am scos nişte lucruri noi care nu erau în video-cărţi.

Seldon ridică sprâncenele.

— Interesant. Ce anume?

— V-am adus câteva. Nu le-am arătat nimănui, niciodată. Oamenii din jurul meu..., spuse el ridicând din umeri, ori ar râde, ori i-ar deranja. *Odată* am încercat să spun asta unei fete pe care o cunoşteam, dar ea mi-a spus

imediat că sunt un caraghios şi nu a vrut să mă mai vadă. Vă deranjează dacă vi le arăt?

— Absolut deloc. Crede-mă.

Seldon întinse mâna şi, după o scurtă ezitare, Amaryl îi dădu sacoşa pe care o adusese.

Multă vreme, Seldon se uită peste hârtiile lui Amaryl. Ceea ce lucrase acesta acolo era extrem de naiv, dar nu-şi permise să afişeze niciun zâmbet. Urmări demonstraţiile; niciuna nu era nouă, bineînţeles, sau măcar aproape nouă… sau deosebit de importantă.

Dar asta nu conta.

— Toate astea le-ai făcut tu singur? spuse Seldon ridicând privirea.

Amaryl, aproape speriat, aprobă din cap.

Seldon scoase câteva foi.

— Ce te-a făcut să te gândeşti la asta?

Degetul lui se plimbă deasupra unui raţionament matematic.

Amaryl privi, se încruntă şi se gândi. Apoi explică modul în care raţionase.

Seldon ascultă, apoi spuse:

— Ai citit vreodată o carte de Anat Bigell?

— Despre teoria numerelor?

— Titlul era *Deducţia Matematică*. Nu era numai despre teoria numerelor.

— N-am auzit niciodată de el, spuse Amaryl dând din cap. Îmi pare rău.

— El a enunţat teorema asta a ta, acum trei sute de ani.

Amaryl era şocat.

— N-am ştiut asta.

— Sunt sigur. Tu ai făcut-o totuşi cu mai multă iscusinţă. Nu e riguroasă, dar…

— Cum adică, „riguroasă”?

— N-are importanţă.

Seldon puse hârtiile înapoi în teanc, teancul înapoi în sacoşă şi spuse:

— Fă câteva cópii pentru ceea ce ai aici. Ia o cópie, datează-o cu ajutorul unui computer oficial şi păstrează-o sub

sigiliu computerizat. Prietena mea aici de faţă, Doamna Venabili, te poate băga în Universitatea Streeling fără să mai dai examen. Vei primi un fel de bursă. Va trebui să o iei de la început şi să înveţi cursuri şi din alte discipline decât matematica, dar…

De-abia acum îşi recăpătă Amaryl răsuflarea.

— La Universitatea Streeling? N-au să mă primească.

— De ce nu? Dors, poţi să aranjezi asta, nu-i aşa?

— Sigur că pot.

— Nu, nu puteţi, spuse Amaryl cu înverşunare. N-au să mă primească. Eu sunt din Dahl.

— Ei şi?

— Nu vor primi oameni din Dahl.

Seldon privi spre Dors.

— Ce tot vorbeşte?

Dors dădu din cap.

— Chiar că nu ştiu.

— Sunteţi din Provincie, Doamnă, spuse Amaryl. De cât timp vă aflaţi la Streeling?

— De ceva mai mult de doi ani, Domnule Amaryl.

— Aţi văzut vreodată Dahliţi pe acolo – scunzi, cu părul negru şi creţ, cu mustăţi mari?

— Sunt studenţi cu tot felul de înfăţişări.

— Dar Dahliţi nu sunt. Priviţi din nou, mai cu atenţie, data viitoare când mergeţi acolo.

— Dar de ce nu sunt? spuse Seldon.

— Nu le place de noi. Noi arătăm altfel. Nu le place mustaţa noastră.

— Ţi-o poţi rade…

Dar vocea lui Seldon se stinse sub privirea furioasă a celuilalt.

— Niciodată. De ce-aş face-o? Mustaţa mea este semnul meu de bărbăţie.

— Dar barba ţi-o bărbiereşti. Şi ăsta este un semn de bărbăţie.

— Pentru poporul meu, *mustaţa* este semn de bărbăţie.

Seldon o privi din nou pe Dors şi murmură:

— Capete chele, mustăţi… ce nebunie.

— Ce? spuse furios Amaryl.

— Nimic. Spune-mi ce altceva nu le mai place la Dahliţi.

— Aranjează ei lucrurile astfel încât să nu le placă. Spun că puţim. Spun că suntem murdari. Spun că furăm. Spun că suntem violenţi. Spun că suntem *tâmpiţi*.

— Şi de ce spun toate astea?

— Pentru că e uşor de spus şi îi face pe ei să se simtă mai bine. Normal, dacă muncim în puţurile de căldură, ne murdărim şi mirosim urât. Dacă suntem săraci şi asupriţi, unii dintre noi fură şi devin violenţi. Dar nu suntem cu toţii astfel. Ce-ar fi să vorbim despre blonzii ăia înalţi din sectorul Imperial, care au impresia că Galaxia le aparţine – nu, de fapt Galaxia *chiar* le aparţine. *Ei* nu devin niciodată violenţi? *Ei* nu fură, din când în când? Dacă ar munci în locul meu, ar mirosi şi ei la fel ca mine. Dacă ar trebui să trăiască aşa cum trăiesc eu, s-ar murdări şi ei.

— Cine neagă faptul că peste tot sunt oameni de toate felurile? zise Seldon.

— Nimeni nu discută subiectul ăsta! E luat de bun. Domnule Seldon, trebuie să plec de pe Trantor. Nu am nicio şansă pe Trantor, nicio şansă de a câştiga credite, nicio şansă de a primi o educaţie, nicio şansă de a deveni matematician, nicio şansă de a deveni altceva decât spun ei că sunt... un nimic fără valoare.

Ultimele cuvinte le spusese cu frustrare – şi cu disperare.

Seldon încercă să fie rezonabil.

— Persoana de la care am închiriat această cameră este un Dahlit. Are o slujbă curată. Are o educaţie.

— A, sigur, spuse Amaryl cu ardoare. Sunt câţiva. Câţiva sunt lăsaţi, astfel încât să se poată spune că, uite, se poate. Şi aceşti câţiva pot trăi decent atâta vreme cât rămân în Dahl. Lasă-i să iasă afară din Dahl şi ai să vezi cum sunt trataţi. Iar cât timp sunt aici, se simt bine tratându-i pe ceilalţi ca pe nişte nimicuri. Asta-i face blonzi în poprii lor ochi. Ce-a zis această persoană drăguţă de la care aţi închiriat camera atunci când i-aţi spus că o să aduceţi

înăuntru un miner? Cum v-a spus că voi arăta? Acum au plecat… ca să nu stea în acelaşi loc cu mine.

Seldon îşi umezi buzele.

— N-am să te uit. O să am grijă să pleci de pe Trantor şi să te introduc în Universitatea din Helicon, unde lucrez eu… atunci când am să ajung eu însumi acolo.

— Promiteţi? Pe cuvântul dumneavoastră de onoare? Chiar dacă sunt un Dahlit?

— Faptul că eşti Dahlit nu are nicio importanţă pentru mine. Faptul că eşti deja un matematician, are! Dar încă nu pot să cred cele ce îmi spui. Îmi este imposibil să cred că există sentimente atât de nedrepte faţă de oameni inofensivi.

— Asta din cauză că nu aţi avut niciodată ocazia să vă interesaţi de astfel de lucruri, spuse Amaryl cu amărăciune. Totul poate foarte bine să treacă pe sub nasul dumneavoastră şi n-o să mirosiţi nimic, din cauză că pe *dumneavoastră* nu vă afectează.

— Domnule Amaryl, spuse Dors, Dr. Seldon este matematician, ca şi tine şi uneori este şi el cu capul în nori. Trebuie să înţelegi acest lucru. Ştiu că nu este ceva neobişnuit ca un grup de oameni să privească cu dispreţ un alt grup. Există duşmănii deosebite, aproape rituale, care nu au nicio justificare raţională şi care au o serioasă influenţă istorică. Este foarte păcat.

— E uşor să spui că „este foarte păcat”, spuse Amaryl. Dezaprobaţi acest lucru, ceea ce face din dumneavoastră o persoană agreabilă, apoi vă ocupaţi de treburile dumneavoastră şi nu vă mai interesează. Este mult mai rău decât „foarte păcat”. Este împotriva a tot ceea ce este decent şi firesc. Suntem toţi la fel, blonzi şi bruneţi, înalţi şi scunzi, Orientali, Occidentali, Meridionali şi Provinciali. Suntem cu toţii, dumneavoastră şi cu mine şi chiar şi Împăratul, descendenţii oamenilor de pe Pământ, nu-i aşa?

— Descendenţii *cui*? întrebă Seldon.

Se întoarse spre Dors cu ochii holbaţi.

— Ai oamenilor de pe Pământ! strigă Amaryl. Planeta din care se trag toţi oamenii.

— Singura planetă? Doar *o singură* planetă?

— Singura planetă. Sigur că da: Pământ.

— Când spui Pământ, te referi la Aurora, nu-i aşa?

— Aurora? Ce-i asta?… Eu vorbesc despre Pământ. N-aţi auzit niciodată de planeta Pământ?

— Nu, spuse Seldon. Absolut deloc.

— Este o lume legendară, începu Dors, care…

— Nu este legendară. A fost o planetă adevărată.

— Am mai auzit asta, oftă Seldon. Bine, hai să o mai luăm încă o dată de la capăt. Există vreo carte Dahlită care vorbeşte despre Pământ?

— Poftim?

— Vreun program pe calculator, atunci?

— Nu ştiu despre ce vorbiţi.

— Tinere, de unde ai auzit despre Pământ?

— Mi-a povestit tata. Dar toată lumea ştie de ea.

— Dar este cineva care cunoaşte mai multe? Ai învăţat despre asta la şcoală?

— Acolo nu s-a vorbit niciodată despre Pământ.

— Atunci, de unde au aflat oamenii de aici de ea?

Amaryl dădu din umeri cu un aer de parcă ar fi fost hărţuit în mod inutil, pentru o nimica toată.

— Toată lumea ştie, pur şi simplu. De exemplu, Mama Rittah ştia o grămadă de poveşti despre Pământ şi le spunea tuturor. N-am auzit să fi murit încă.

— Mama ta? Şi nu ştii…

— Nu este mama *mea*. Aşa i se spune. Mama Rittah este o femeie bătrână. Trăieşte în Billibotton. Sau trăia.

— Unde e asta?

— În direcţia aia, spuse Amaryl făcând un gest vag.

— Cum ajung acolo?

— Să ajungeţi acolo? Mai bine să nu vreţi să ajungeţi acolo. N-o să vă mai întoarceţi niciodată.

— De ce?

— Credeţi-mă. Mai bine să nu vreţi să mergeţi acolo.

— Dar aş vrea s-o văd pe Mama Rittah.

Amaryl clătină din cap.

— Ştiţi să folosiţi un cuţit?

— În ce scop? Ce fel de cuţit?

— Un cuţit care să taie. Ca ăsta.

Amaryl se aplecă spre centura care îi ţinea pantalonii strânşi pe talie. Scoase ceva din ea şi, într-un capăt, fulgeră o lamă de cuţit, subţire, strălucitoare… şi mortală.

Mâna lui Dors îl apucă imediat strâns de încheietura mâinii drepte.

Amaryl râse.

— Nu aveam de gând să-l folosesc, spuse el. Am vrut doar să vi-l arăt.

Îşi puse cuţitul înapoi în centură.

— Aveţi nevoie de unul ca ăsta pentru auto-apărare, iar dacă nu aveţi sau nu ştiţi cum să-l folosiţi, n-o să mai ieşiţi niciodată vii din Billibotton. Oricum…

Deveni deodată foarte grav şi concentrat.

— Vorbiţi serios, Domnule Seldon, că mă ajutaţi să ajung pe Helicon?

— Foarte serios. Promit. Scrie-ţi numele şi unde poţi fi găsit prin hipercomputer. Ai un cod, presupun.

— Schimbul meu din puţurile de căldură are unul. E bun?

— Da.

— Bine atunci, spuse Amaryl privind cu speranţă spre Seldon, asta înseamnă că tot viitorul meu depinde de dumneavoastră, Domnule Seldon, aşa că *vă rog*, nu mergeţi în Billibotton. Nu-mi pot permite să vă pierd acum.

Se întoarse spre Dors cu ochi stăruitori şi spuse încet:

— Doamnă Venabili, dacă ascultă de dumneavoastră, nu-l lăsaţi să plece. *Vă rog.*

14. Billibotton

DAHL – ... Destul de ciudat, cel mai cunoscut aspect al acestui sector este Billibotton, un loc semilegendar care a generat nenumărate poveşti. De fapt, există acum un întreg gen de literatură în care eroii şi aventurierii (şi victimele) trebuie să înfrunte pericolele trecerii prin Billibotton. Atât de stilizate au devenit aceste basme încât o binecunoscută şi probabil autentică întâmplare care aminteşte de o astfel de trecere, cea a lui Hari Seldon şi Dors Venabili, a ajuns să pară fantastică prin simplă asociere...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

66

Când Hari Seldon şi Dors Venabili rămaseră singuri, Dors întrebă, îngrijorată:

— Tu chiar ai de gând să te întâlneşti cu femeia asta, „Mama”?

— La asta mă gândesc, Dors.

— Eşti un tip ciudat, Hari. Pari să mergi cu perseverenţă de la rău la mai rău. Atunci când ai fost în Streeling, ai mers în Upperside pentru un scop raţional şi se pare că asta ţi-a făcut destul rău. Apoi, în Mycogen, ai năvălit în mansarda Conducătorilor – un lucru mult mai periculos – pentru un scop mult mai nebunesc. Şi acum, în Dahl, vrei să mergi în acest loc – lucru care în ochii acestui tânăr echivalează cu o sinucidere – pentru un lucru absurd.

— Această menţionare a Pământului m-a făcut curios... şi trebuie să aflu ce se ascunde în spatele ei.

— Este o legendă, spuse Dors şi nici măcar una interesantă. Este banală. Numele diferă de la planetă la planetă, dar conţinutul este acelaşi. Întotdeauna există povestea unei lumi de origini şi a unei epoci de aur.

Membrii unei societăţi complexe şi vicioase au aproape cu toţii tendinţa să-şi închipuie că trecutul lor a fost simplu şi virtuos. Acest lucru este, într-un fel sau altul, valabil pentru toate societăţile, întrucât toată lumea îşi închipuie că face parte dintr-o societate prea complexă şi prea vicioasă, oricât de simplă ar fi acea societate. Notează şi *asta* pentru psihoistoria ta.

— Oricum, spuse Seldon, trebuie să iau în considerare posibilitatea ca odată, demult, să fi existat o singură lume. Aurora… Pământ… numele nu contează. De fapt…

Se opri. În cele din urmă, Dors spuse:

— Ei?

Seldon clătină din cap.

— Îţi aduci aminte de povestea-cu-mâna-pe-coapsă, pe care mi-ai spus-o în Mycogen? Mi-ai spus-o chiar după ce am primit Cartea de la Raindrop Forty-Three… Ei bine, mi-a fulgerat prin minte într-o seară recentă, când discutam cu Tisalverii. Am spus ceva care mi-a amintit pentru un moment…

— Ce anume ţi-a amintit?

— Nu-mi aduc aminte. Mi-a intrat în cap şi s-a dus, dar într-un fel, de câte ori mă gândesc la noţiunea de lume mică, am impresia că pun vârful degetelor pe ceva şi apoi îl pierd.

Dors îl privi pe Seldon, surprinsă.

— Nu-mi dau seama ce-ar putea fi. Povestea-cu-mâna-pe-coapsă nu avea nimic în comun cu Pământ sau cu Aurora.

— Ştiu, dar acest… lucru… care îmi zboară din minte înainte de a-l putea fixa, pare să fie într-o oarecare conexiune cu o lume mică şi am sentimentul că *trebuie* să aflu cu orice preţ mai multe despre ea. Despre ea… şi despre roboţi.

— Şi despre roboţi? Am crezut că mansarda Conducătorilor a pus capăt acestui subiect.

— Ba deloc. M-am mai gândit la ei.

Se uită la Dors cu o privire tulbure multă vreme, apoi spuse:

— Însă nu sunt sigur.

— Sigur pe ce anume, Hari?

Dar Seldon dădu doar din cap şi nu mai spuse nimic.

Dors se încruntă, apoi spuse:

— Hari, dă-mi voie să-ţi spun un singur lucru. În istoria oficială – şi crede-mă, ştiu despre ce vorbesc – nu există nicio menţiune referitoare la o lume de origini. Este o credinţă populară, recunosc. Nu vorbesc doar de nevinovaţii continuatori ai folclorului, cum ar fi Mycogenienii şi minerii Dahliţi. Dar sunt biologii, care insistă că trebuie să fi existat o lume de origini pentru nişte motive care sunt cu mult în afara sferei mele de cunoaştere; mai sunt istorici dintre cei mai mistici, care tind să facă speculaţii în această direcţie. Şi îmi dau seama că aceste speculaţii sunt la modă şi printre intelectualii din categoria celor cu bani mulţi. Cu toate acestea, istoria oficială nu ştie nimic despre acest lucru.

— Iată cu atât mai multe motive pentru a merge dincolo de istoria oficială, spuse Seldon. Tot ceea ce vreau eu este un mijloc care să-mi simplifice psihoistoria şi nu mă interesează care este acest mijloc; poate să fie o şmecherie matematică sau o şmecherie istorică sau ceva absolut imaginar. Dacă tânărul cu care tocmai am vorbit ar fi avut un pic mai mult antrenament formal, l-aş fi pus pe el la curent cu problema. Gândirea lui este marcată de o considerabilă ingenuitate şi originalitate…

— Deci ai de gând să-l ajuţi cu adevărat? spuse Dors.

— Categoric. Imediat ce am posibilitatea.

— Dar a fost oare bine că ai făcut promisiuni pe care nu eşti sigur că vei fi în stare să le ţii?

— *Vreau* să mi-o ţin. Dacă eşti atât de intransigentă la capitolul promisiuni imposibile, ţine cont că Hummin i-a spus lui Sunmaster Fourteen că am să folosesc psihoistoria ca să le dau Mycogenienilor lumea lor înapoi. Şansa ca acest lucru să se întâmple este zero. Chiar dacă realizez psihoistoria, cine ştie dacă ar putea fi folosită pentru un scop atât de îngust şi de specializat? Iată un caz *real* de promisiune care nu poate fi respectată.

Însă Dors răspunse cu oarecare înflăcărare:

— Chetter Hummin încerca să ne salveze vieţile, să ne scoată din mâinile lui Demerzel şi ale Împăratului. Nu uita acest lucru. Şi cred că într-adevăr *ar dori* să îi ajuţi pe Mycogenieni.

— Şi eu *aş dori* foarte mult să îl ajut pe Yugo Amaryl şi este mult mai probabil să îl pot ajuta pe el decât pe Mycogenieni. Aşa că dacă justifici promisiunea lui Hummin, te rog nu o critica pe a mea. Mai mult, Dors, spuse el cu ochii scânteind de hotărâre, *aş dori* foarte mult să o găsesc pe Mama Rittah şi sunt gata să merg singur.

— Niciodată! izbucni Dors. Dacă mergi tu, merg şi eu.

67

Doamna Tisalver se întoarse, trăgând fetiţa după ea, la o oră după ce Amaryl plecase spre schimbul său. Nu spuse nimic, nici lui Seldon nici lui Dors, dar dădu scurt din cap atunci când ei o salutară şi aruncă o privire severă prin cameră ca pentru a verifica dacă minerul nu lăsase vreo urmă. Apoi aspiră deodată aerul pe nări şi îl privi acuzator pe Seldon, înainte de a trece din camera comună în dormitorul fetiţei.

Tisalver însuşi ajunse acasă mai târziu şi atunci când Seldon şi Dors veniră la poliţă pentru a lua cina, el profită de faptul că nevasta sa mai aranja încă unele detalii de ultim moment în legătură cu mâncarea, pentru a întreba încet:

— A fost aici persoana?

— A şi plecat, spuse Seldon cu seriozitate. Nevasta dumneavoastră a fost plecată în acea perioadă.

Tisalver dădu din cap şi spuse:

— O să mai trebuiască să faceţi asta din nou?

— Nu cred, spuse Seldon.

— Bine.

Masa se scurse într-o tăcere adâncă. Dar după aceea, după ce fetiţa se duse în camera sa pentru discutabilele

plăceri ale instruirii pe calculator, Seldon se sprijini cu coatele de „masă” şi spuse:

— Povestiţi-mi despre Billibotton.

Tisalver fusese luat prin surprindere şi gura i se mişcă fără a scoate un sunet. Casilia însă, era mai greu de lăsat fără grai.

— Acolo locuieşte noul dumneavoastră prieten? spuse ea. Aveţi de gând să-i întoarceţi vizita?

— Deocamdată, spuse Seldon liniştit, doar am întrebat de Billibotton.

— E o mahala, spuse Casilia pe un ton tăios. Acolo locuieşte drojdia societăţii. Nimeni nu merge în Billibotton, în afara ticăloşilor care şi-au făcut casă acolo.

— Am aflat că acolo locuieşte o anume „Mamă Rittah”.

— N-am auzit niciodată de ea, spuse Casilia închizând gura cu zgomot.

Era clar că nu avea nicio intenţie să cunoască după nume pe oricine ar fi locuit în Billibotton.

— Eu am auzit de ea, spuse Tisalver aruncând o privire stingherită spre soţia sa. E o nebună bătrână, care se presupune că prezice viitorul.

— Şi trăieşte în Billibotton?

— Nu ştiu, Domnule Seldon. N-am văzut-o niciodată. Este menţionată uneori în programele de ştiri holovizate, atunci când face preziceri.

— Şi se adeveresc?

Tisalver pufni.

— Se adeveresc prezicerile vreodată? Ale ei nici măcar nu au sens.

— Vorbeşte vreodată despre Pământ?

— Nu ştiu. Nu m-ar mira.

— Numele de Pământ nu te surprinde. Ai auzit de Pământ?

Abia acum păru Tisalver surprins.

— Sigur, Domnule Seldon. Este lumea din care se trag toţi oamenii… aşa se presupune.

— Se presupune? Dumneavoastră nu credeţi?

— Eu? Eu am educaţie. Dar mulţi oameni neştiutori cred.

— Există video-cărţi despre Pământ?

— Poveştile pentru copii vorbesc uneori despre Pământ. Îmi aduc acum aminte, când eram copil, povestea mea favorită începea aşa: „Odată, demult, pe Pământ, pe când Pământ era singura planetă…” Îţi aduci aminte, Casilia? Îţi plăcea şi ţie.

Casilia dădu din umeri, nedorind încă să cedeze.

— Mi-ar plăcea să o văd odată, spuse Seldon, dar eu vorbesc despre video-cărţi *adevărate*… ăăă… de ştiinţă… sau filme… sau tipărituri.

— N-am auzit niciodată de vreuna, dar biblioteca…

— Am să încerc şi biblioteca… Menţionarea Pământului este cumva tabu?

— Ce-i ăla tabu?

— Vreau să spun, există vreun obicei strict ca oamenii să nu vorbească despre Pământ sau ca străinii să nu întrebe de el?

Tisalver era atât de sincer uimit, încât era clar că nu mai avea rost să mai aştepte vreun răspuns.

— Există vreo regulă ca străinii să nu meargă în Billibotton? interveni Dors.

De data aceasta, Tisalver deveni grav.

— Nu există nicio *regulă*, dar nu este o idee bună pentru *nimeni* să meargă acolo. *Eu* n-aş face-o.

— De ce? întrebă Dors.

— Este periculos. Violent! Toţi sunt înarmaţi… Vreau să spun că oricum Dahl este un sector înarmat, dar în Billibotton armele se şi *folosesc*. Rămâneţi în cartierul ăsta. Este mai sigur.

— Cel puţin până acum, spuse Casilia cu o urmă de mister în voce. Ar fi mai bine dacă atunci când ieşim, ieşim cu toţii. Minerii merg astăzi peste tot.

Şi aruncă o privire întunecată în direcţia lui Seldon.

— Cum adică Dahl este un loc înarmat? spuse Seldon. În privinţa armelor, reglementările Imperiale sunt stricte.

— Ştiu asta, spuse Tisalver, şi aici nu există mitraliere asurzitoare sau grenade sau Sonde Psihice sau ceva de genul acesta. Dar există cuţite.

Părea stânjenit.

— Dumneavoastră, Domnule Tisalver, purtaţi cuţit? întrebă Dors.

— Eu? spuse acesta sincer îngrozit. Eu sunt un pacifist, iar acesta este un cartier sigur.

— Avem două în casă, spuse Casilia pufnind din nou. Nu suntem *chiar* atât de siguri că este un cartier sigur.

— Toată lumea poartă cuţite? întrebă Dors.

— Aproape toată lumea, Doamnă Venabili, spuse Tisalver. E ceva obişnuit. Dar asta nu înseamnă că toţi le folosesc.

— Dar presupun că în Billibotton le folosesc, spuse Dors.

— Uneori. Când se aprind spiritele, au loc lupte.

— Şi guvernul permite aşa ceva? Guvernul Imperial, vreau să spun.

— Mai încearcă din când în când să facă ordine în Billibotton, dar cuţitele sunt prea uşor de ascuns, iar obiceiul este prea puternic. În afară de asta, aproape întotdeauna cei ucişi sunt Dahliţi şi nu cred că guvernul Imperial pune prea mult la inimă lucrul acesta.

— Dar dacă este ucis un străin?

— În caz că se raportează, Imperialii ar putea să se agite. Dar se întâmplă că nimeni n-a văzut nimic şi nimeni nu ştie nimic. Imperialii mai arestează uneori oameni, dar nu pot dovedi niciodată nimic. Cred că în cele din urmă trag concluzia că a fost o greşeală a străinilor că au mers acolo… Aşa că nu mergeţi în Billibotton, chiar dacă aveţi un cuţit.

Seldon clătină din cap, iritat.

— N-am să port cuţit. Nu ştiu cum să mă folosesc de el. Nu sunt destul de îndemânatic.

— Atunci e simplu, Domnule Seldon. Nu vă duceţi.

Tisalver scutură din cap, dându-şi importanţă.

— Pur şi simplu, nu vă duceţi, mai spuse el.

— Nici asta nu cred că pot să fac, spuse Seldon.

Dors îl privi, vizibil necăjită şi îi spuse lui Tisalver:

— De unde se poate cumpăra un cuţit? Sau putem împrumuta unul de-al dumneavoastră?

— Nimeni nu ia cuţitul altuia, spuse repede Casilia. Trebuie să vi-l cumpăraţi pe-al vostru.

— Peste tot sunt prăvălii care vând cuţite, spuse Tisalver. N-ar trebui să fie, pentru că teoretic sunt ilegale, înţelegeţi. Însă orice magazin de bunuri gospodăreşti le vinde. Dacă vedeţi o maşină de spălat pe firmă, este un semn sigur.

— Şi cum se ajunge în Billibotton? întrebă Seldon.

— Cu Expresul.

Tisalver şovăi, simţind privirea încruntată a lui Dors.

— Şi după ce ajung la Expres? întrebă Seldon.

— Mergeţi spre est şi sunteţi atenţi la indicatoare. Dar dacă trebuie să mergeţi, domnule Seldon…

Tisalver ezită, apoi spuse:

— … nu trebuie să o luaţi pe Doamna Venabili. Femeile sunt uneori tratate… mai rău.

— Nu va merge, spuse Seldon.

— Ba mă tem că va merge, spuse Dors cu o hotărâre calmă.

68

Mustaţa negustorului din prăvălia de bunuri gospodăreşti era la fel de bogată pe cât fusese în tinereţe, dar acum era mai căruntă, deşi părul care îi acoperea capul era încă negru. În timp ce o privea pe Dors, îşi atinse mustaţa, din obişnuinţă probabil, şi şi-o trase înapoi, pe fiecare parte.

— Nu sunteţi Dahlită, spuse el.

— Nu sunt, totuşi vreau un cuţit.

— Este împotriva legii să vând cuţite, spuse negustorul.

— Nu sunt poliţistă şi nici agent guvernamental, spuse Dors. Merg în Billibotton.

El se holbă la ea, îngrijorat.

— Singură?
— Cu prietenul meu.
Arătă cu degetul mare peste umăr, în direcţia lui Seldon, care aştepta afară, posac.
— Îl cumpăraţi pentru el?
Negustorul îl privi atent pe Seldon şi nu îi luă mult timp să se hotărască.
— Şi el este străin. Să vină înăuntru să şi-l cumpere singur.
— Nici el nu este agent guvernamental. Iar cuţitul îl cumpăr pentru mine.
Negustorul dădu din cap.
— Străinii sunt nebuni. *Dar*, dacă doriţi să cheltuiţi nişte credite, n-am nimic împotrivă să le primesc eu.
Se aplecă sub tejghea şi scoase un cilindru, îl răsuci cu o mişcare lină, de expert, şi lama cuţitului ieşi la iveală.
— Ăsta e cel mai mare pe care îl ai?
— E cel mai bun cuţit pentru femei.
— Arată-mi un cuţit pentru bărbaţi.
— Nu puteţi dori aşa ceva, este prea greu. Ştiţi cum să folosiţi un lucru din acesta?
— Am să mă deprind, iar greutatea nu mă incomodează. Arată-mi un cuţit pentru bărbaţi.
Negustorul zâmbi.
— Ei bine, dacă doriţi să vedeţi unul…
Se aplecă şi mai mult sub tejghea şi scoase un cilindru mult mai gros. Îl răsuci şi apăru ceva care părea să fie o lamă de cuţit de măcelărie.
I-l dădu, cu mânerul înainte, zâmbind.
— Arată-mi mişcarea cu care îl răsuceşti, spuse ea.
El îi arătă, cu un al doilea cuţit, răsucind încet într-un sens pentru a face ca lama să apară, apoi în celălalt sens, pentru a o face să dispară.
— Răsuceşti *şi* strângi, spuse el.
— Mai repetă o dată, domnule, te rog…
Negustorul se conformă.
— În regulă. Închide-l şi aruncă-mi-l.
El îl aruncă şi cuţitul descrise o curbă uşor ascendentă.

Ea îl prinse i-l dădu înapoi şi spuse:

— Mai repede.

El ridică sprâncenele şi apoi, pe nepregătite, i-l aruncă în stânga. Ea nu schiţă niciun gest cu mâna dreaptă ci îl prinse cu mâna stângă şi lama ţâşni afară pe loc… apoi dispăru. Negustorul rămase cu gura căscată.

— Ăsta e cel mai mare pe care îl aveţi?

— Da. Dacă o să încercaţi să îl folosiţi, o să obosiţi.

— Am să respir adânc. Mai cumpăr unul.

— Pentru prietenul dumneavoastră?

— Nu. Pentru mine.

— Aveţi de gând să folosiţi *două* cuţite?

— Am două mâini.

Negustorul suspină.

— Doamnă, *vă rog*, nu mergeţi în Billibotton. Nici nu ştiţi ce păţesc femeile acolo.

— Îmi închipui. Cum îmi pun cuţitele astea două la centură?

— Nu la cea pe care o aveţi dumneavoastră, Doamnă. Aia nu e centură pentru cuţite. Vă pot vinde totuşi, una.

— O să ţină două cuţite?

— S-ar putea să am o centură dublă, pe undeva. Nu prea sunt cerute.

— Cer eu.

— S-ar putea să nu am pe măsura dumneavoastră.

— Atunci o s-o scurtăm sau o să-i facem ceva.

— O să vă coste o grămadă de credite.

— Cartea mea de credit va acoperi cheltuielile.

Când în sfârşit ieşi afară, Seldon spuse, ursuz:

— Arăţi ridicol cu centura aia mătăhăloasă.

— Serios, Hari? Prea ridicol pentru a merge cu tine în Billibotton? Atunci hai să ne întoarcem în apartament.

— Nu. Am să continui drumul de unul singur. O să fie mai puţin periculos dacă merg numai eu.

— N-are niciun rost să mai insişti, Hari, spuse Dors. Ne întoarcem împreună sau ne continuăm drumul împreună. Nu ne separăm sub niciun motiv.

Iar privirea hotărâtă din ochii ei, conturul buzelor, felul în care-şi ţinea mâinile pe cilindrii de la centură, îl convinse pe Seldon că vorbea serios.

— Foarte bine, spuse el, dar dacă vei supravieţui şi dacă am să-l mai văd vreodată pe Hummin, condiţia mea pentru a continua să lucrez la psihoistorie – deşi ţin foarte mult la tine – va fi îndepărtarea ta. Înţelegi?

Dors zâmbi.

— Las-o baltă. Nu mai face pe cavalerul cu mine. *Nimic* nu mă va îndepărta. *Înţelegi?*

69

Coborâră din expres acolo unde indicatorul, licărind în aer, spunea: BILLIBOTTON. Ca un indiciu poate la ce te puteai aştepta, al doilea I era murdar, o simplă pată de lumină foarte slabă.

Coborâră din vagon şi apoi îşi continuară coborârea spre trotuarul de dedesubt. Era după-amiaza târziu şi, la o primă privire, Billibotton semăna mult cu cartierele din Dahl pe care le părăsiseră.

Însă aerul era înţepător, iar trotuarul era presărat cu mizerie. Nu era greu de ghicit că prin zonă nu se prea găseau automăturătoare.

Şi, deşi trotuarul nu arăta prea neobişnuit, atmosfera era neplăcută şi tensionată ca un resort prea mult strâns.

Probabil din cauza oamenilor. Numărul lor nu avea nimic neobişnuit, dar nu semănau cu pietonii din alte părţi, gândi Seldon. De obicei, sub presiunea treburilor, pietonii erau închişi în ei, iar în aglomeraţiile interminabile de pe magistralele interminabile ale Trantorului, oamenii nu puteau supravieţui – psihologic – decât ignorându-i pe ceilalţi. Ochii alunecau. Creierele se închideau. Fiecare se închidea într-o intimitate artificială, ca într-o ceaţă de catifea pe care şi-o crea singur. Sau era prietenia rituală a unei plimbări de seară, în cartierele în care acest lucru era posibil.

Dar aici, în Billibotton, nu era nici prietenie, nici retragere neutră în sine însuşi. Cel puţin, nu în ceea ce îi privea pe străini. Orice persoană care trecea pe lângă ei, din orice sens ar fi venit, se întorcea să-i studieze pe Seldon şi pe Dors. Fiecare pereche de ochi, legată parcă prin sfori invizibile de cei doi străini, îi urmărea cu ostilitate.

Hainele billibottonienilor erau jegoase, vechi şi din când în când rupte. Aveau o patină de sărăcie nespălată, iar Seldon se simţi stingherit de faptul că noile sale haine străluceau de curăţenie şi erau îngrijite.

— Unde anume în Billibotton presupui că trăieşte Mama Rittah? spuse el.

— Nu ştiu, spuse Dors. Tu ne-ai adus aici, tu eşti cu presupunerile. Eu am de gând să mă dedic sarcinii de a asigura protecţia şi am impresia că se va dovedi un lucru foarte necesar.

— Am crezut că nu voi avea decât să întreb pe oricare dintre trecători care este drumul, dar nu prea am curajul să o fac.

— Te înţeleg. Nu cred că vei găsi pe cineva care să-ţi sară în ajutor.

— Totuşi, aş putea să vorbesc cu un puşti.

Arătă spre un puşti cu un gest scurt al mâinii. Un băiat care părea de doisprezece ani – în orice caz, suficient de tânăr pentru a-i lipsi universala mustaţă a masculului adult – se oprise de tot şi se holba la ei.

— Bănuieşti, spuse Dors, că un puşti de vârsta asta nu şi-a dezvoltat încă totala antipatie Billibottoniană faţă de străini.

— În orice caz, spuse Seldon, bănuiesc că nu este suficient de matur pentru a-şi fi dezvoltat pe deplin predilecţia Billibottoniană pentru violenţă. Presupun că o s-o ia la fugă şi o să ne insulte de la distanţă, în caz că ne apropiem de el. Dar mă îndoiesc că o să ne atace.

Seldon ridică vocea.

— Tinere.

Băiatul făcu un pas înapoi şi continuă să se zgâiască.

Seldon îi făcu un semn cu mâna.

— Vino încoace, tinere, spuse el.

— Pen’ce, amice? spuse băiatul.

— Ca să te întreb nişte chestii. Vino mai încoace, ca să nu trebuiască să strig.

Băiatul se apropie cu doi paşi. Faţa îi era murdară, dar avea ochi strălucitori şi vioi. Purta sandale diferite în fiecare picior şi avea un petic mare pe un crac al pantalonilor.

— Ce fel dă chestii? spuse el.

— Vrem să o găsim pe Mama Rittah.

Ochii băiatului licăriră.

— Pen’ce, amice?

— Sunt profesor. Ştii ce este un profesor?

— Ai fo’ la şcoală?

— Da. Tu nu?

Băiatul scuipă într-o parte, cu dispreţ.

— Neh.

— Vreau un sfat de la Mama Rittah... dacă mă duci la ea.

— Vrei să-ţi ghicească viitoru’? Amice, ai venit în Billibotton, cu ţoalele tale dă barosan, aşa că îţi spun *io* care-ţi e viitoru’. Nasol dă tot.

— Cum te cheamă, puştiule?

— La ce-ţi trebe’?

— Ca să vorbim mai ca nişte prieteni. Şi ca să mă duci acolo unde stă Mama Rittah. Ştii unde stă?

— Poate că da, poate că nu. Mă cheamă Raych. Io ce câştig dacă te duc?

— Ce ţi-ar plăcea, Raych?

Ochii băiatului se opriră pe centura lui Dors. Spuse:

— Lady are două cuţite. Dă-mi unu’ şi te duc la Mama Rittah.

— Alea sunt cuţite pentru oameni mari, Raych. Tu eşti prea tânăr.

— Da? Atunci cre’ că-s prea tânăr şi ca să ştiu unde stă Mama Rittah.

Şi ridică o privire vicleană printre firele de păr în dezordine care îi acopereau ochii.

Seldon deveni îngrijorat. Era posibil să atragă mulţimea. Câţiva bărbaţi se opriseră deja, dar plecaseră atunci când văzuseră că nu se întâmpla nimic interesant. Însă, dacă băiatul se înfuria şi se repezea la ei cu vorba sau cu fapta, cu siguranţă că oamenii se vor aduna.

Zâmbi şi spuse:

— Ştii să citeşti, Raych?

Raych scuipă din nou.

— Neh! Cine vrea s'citească?

— Ştii să foloseşti un computer?

— Un computer vorbitor? Sigur. Oricine poate.

— Atunci, să-ţi spun cum facem. Mă duc la cel mai apropiat magazin cu computere să-ţi cumpăr unul mic, doar pentru tine, şi programele care să te înveţe să citeşti. După câteva săptămâni ai să poţi citi.

Seldon avu impresia că ochii băiatului scânteiaseră la acest gând, dar – dacă aşa fusese – se înăspriseră pe loc.

— Neh. Cuţitu' sau nimic.

— Tocmai asta e, Raych. Înveţi să citeşti şi nu spui la nimeni şi îi iei pe toţi prin surprindere. După o vreme, poţi să pui pariu cu ceilalţi că poţi citi. Pariezi pe cinci credite. Aşa o să câştigi câteva credite în plus, şi-ţi poţi cumpăra un cuţit care să fie al tău.

Băiatul era nehotărât.

— Neh! Nimeni n-o să pună pariu cu mine. Nimeni n-are credite.

— Dacă poţi să citeşti, poţi să obţii o slujbă într-o prăvălie care vinde cuţite. Poţi să pui bani deoparte din salariu şi obţii cuţitul la un preţ redus. Ce zici?

— Când cumperi computeru' vorbitor?

— Chiar acum. Am să ţi-l dau atunci când o văd pe Mama Rittah.

— Ai credite?

— Am o carte de credit.

— Hai s'te văd cum cumperi computeru'.

Tranzacţia se încheie, dar atunci când băiatul se întinse după computer, Seldon dădu din cap şi îl băgă în buzunar.

— Întâi trebuie să mă duci la Mama Rittah, Raych. Eşti sigur că ştii unde s-o găseşti?

Figura lui Raych căpătă o expresie de dispreţ.

— Sigur că da. Am s’te duc acolo, numa’ că ai face bine să-mi dai computeru’ atunci când ajungem acolo, că altfel pun pe urmele voastre nişte gagii pe care-i cunosc io, aşa că mai bine ai grijă.

— Nu e nevoie să ne ameninţi, spuse Seldon. Noi o să avem grijă să respectăm partea noastră din înţelegere.

Raych îi conduse repede de-a lungul trotuarului, trecând pe lângă priviri curioase.

Seldon păstră tăcere în timpul mersului şi Dors făcu la fel. Dors era însă mai puţin pierdută în gânduri, căci era mereu atentă la oamenii din preajmă. Înfrunta, cu o privire calmă, ochii acelor trecători care se întorceau spre ei. Din când în când, atunci când se auzeau paşi în urma lor, se întorcea să arunce înapoi o privire cruntă.

Apoi Raych se opri şi spuse:

— Aici. Ştiţi, are locuinţă.

Îl urmară printr-un complex de apartamente şi Seldon, care avusese intenţia să memoreze cu atenţie paşii pentru a reface mai târziu drumul de întoarcere, pierdu repede referinţele.

— Cum ştii drumul printre aleile astea, Raych? spuse el.

Băiatul ridică din umeri.

— Hoinăresc pân ele dă când eram copil, spuse el. Şi apartamentele-s numerotate – acolo unde numerele nu-s distruse – şi mai sunt săgeţi şi alte chestii. Dacă ştii şmecheriile, nu poţi s’te rătăceşti.

Era clar că Raych ştia şmecheriile şi intrară mai adânc în labirint. Deasupra acestuia plana un aer de totală decădere: dărâmături neluate în seamă, locatari care treceau de ei furişându-se, cu o vizibilă duşmănie faţă de străinii intruşi. Copii obraznici alergau pe alei în căutarea vreunui joc sau a altceva. Atunci când mingea lor plutitoare trecu de puţin pe lângă Dors, unii dintre ei răcniră:

— Hei, ia dă-te la o parte!

Şi, în sfârşit, Raych se opri în faţa unei uşi întunecate, plină de zgârieturi, pe care strălucea imperceptibil numărul 2782.

— Ăsta e, zise el întinzând mâna.

— Să vedem mai întâi cine se află înăuntru, spuse Seldon.

Apăsă pe butonul de semnalizare şi nu se întâmplă nimic.

— Nu merge aşa, spuse Raych. Trebe să pocniţi în uşă. Tare. N-aude prea bine.

Seldon izbi cu pumnul în uşă şi fu răsplătit auzind o mişcare înăuntru. O voce ascuţită spuse tare:

— Cine are treabă cu Mama Rittah?

— Doi profesori, strigă Seldon.

Îi azvârli lui Raych micul computer împreună cu pachetul de programe. Acesta îl înşfăcă, rânji şi o luă repede la fugă. Seldon se întoarse apoi spre uşa care se deschidea şi spre Mama Rittah.

70

Mama Rittah probabil că trecuse cu mult de şaptezeci de ani dar avea acel gen de figură care la prima vedere părea să dezmintă acest lucru. Obraji rotofei, o gură mică, o bărbie mică şi rotundă, uşor dublată. Era foarte scundă – nici măcar 1,5 metri înălţime – şi avea un trup durduliu.

Avea riduri subţiri la ochi, iar atunci când zâmbea, aşa cum zâmbi la vederea celor doi, alte riduri îi apăreau pe toată faţa. Şi se mişca greu.

— Intraţi, intraţi, spuse ea cu o voce slabă şi ascuţită în timp ce îi privea de după uşă ca şi cum vederea începea să o lase. Străini... Provinciali chiar. Am dreptate? Nu prea mirosiţi a Trantorieni.

Seldon ar fi dorit să nu se pomenească de miros. Apartamentul supraaglomerat, înţesat cu mici lucruri personale, care păreau murdare şi prăfuite, era împuţit cu mirosuri de mâncare care sugerau aproape râncezeală.

Aerul era atât de dens şi de lipicios încât era sigur că atunci când vor pleca, hainele vor rămâne impregnate cu acest miros puternic.

— Ai dreptate, Mamă Rittah, spuse el. Eu sunt Hari Seldon, de pe Helicon. Prietena mea este Dors Venabili de pe Cinna.

— Aşa, spuse ea, căutând fără succes un loc liber pe podea unde ar fi putut să-i invite să se aşeze.

— Vrem să stăm în picioare, Mamă, spuse Dors.

— Ce? spuse aceasta ridicând privirea spre Dors. Trebuie să vorbeşti tare, copilă. Auzul meu nu mai e la fel ca pe vremea când eram tânără.

— De ce nu faci rost de un aparat auditiv? spuse Seldon ridicând vocea.

— Nu ajută la nimic, Domnule Seldon. Se pare că e ceva în neregulă cu nervul şi nu am bani pentru refacerea nervului… Aţi venit să aflaţi viitorul, de la bătrâna Mamă Rittah?

— Nu chiar, spuse Seldon. Am venit să aflăm trecutul.

— Excelent. E aşa un chin să hotărăşti ce anume vor oamenii să audă.

— Trebuie să fie o adevărată artă, spuse Seldon zâmbind.

— Pare uşor, dar trebuie să fii foarte convingător. Îmi câştig existenţa.

— Aşa-i, dacă îţi vin clienţi care să-ţi plătească, spuse Seldon. Noi îţi vom plăti o sumă serioasă dacă ne vorbeşti despre Pământ – fără să încerci să potriveşti lucrurile ca să semene cu ce dorim noi să auzim. Noi vrem să auzim adevărul.

Bătrâna, care se tot mişcase prin cameră, aranjând ici şi colo ca pentru a o face mai drăguţă şi mai potrivită pentru importanţii vizitatori, se opri deodată.

— Ce vreţi să aflaţi despre Pământ?

— Pentru început, ce anume este?

Femeia se întoarse şi păru să rămână cu privirea pierdută în depărtare. Când începu să vorbească, vocea îi era înceată şi calmă.

— Este o lume, o foarte veche planetă. A fost uitată şi pierdută.

— Nu face parte din istorie, spuse Dors. Măcar atâta lucru *ştiu*.

— Este de dinainte de istorie, copilă, spuse Mama Rittah cu solemnitate. A existat în zorii Galaxiei şi înainte de zori. A fost unica lume cu oameni.

Dădu din cap energic.

— Pământul avea cumva şi un alt nume… Aurora? spuse Seldon.

De data aceasta, faţa Mamei Rittah se schimonosi într-o încruntătură.

— De unde ai auzit asta?

— Prin călătoriile mele. Am auzit de o lume veche şi uitată, numită Aurora, pe care omenirea trăia în pacea primordială.

— Este o *minciună*.

Îşi şterse gura ca şi cum ar fi vrut să scape de gustul vorbelor pe care abia le rostise.

— Acest nume pe care l-ai spus, nu trebuie niciodată menţionat, decât ca locul de unde vine Răul. Pământ a fost singură, până să vină Răul, împreună cu lumile lui surori. Răul aproape că a distrus Pământ, dar Pământ şi-a revenit şi a distrus Răul… cu ajutorul eroilor.

— Pământ a fost *înaintea* Răului. Eşti sigură de asta?

— Cu mult înainte. Pământ a fost singură în Galaxie, timp de mii de ani… *milioane* de ani.

— Milioane de ani? Omenirea a existat pe Pământ timp de milioane de ani şi alţi oameni sau alte lumi nu existau?

— Adevărat. Adevărat. *Adevărat.*

— Dar de unde ştii toate astea? Sunt într-un program pe computer? Sau pe ceva tipărit? Ai ceva care să poată fi citit?

Mama Rittah dădu din cap.

— Am auzit aceste vechi poveşti de la mama mea, care le-a auzit de la mama ei, şi tot aşa. Eu nu am copii, aşa că poveştile le spun celorlalţi, dar s-ar putea ca firul să se întrerupă aici. Vremurile de azi nu mai au credinţă.

— Nu e chiar aşa, Mamă, spuse Dors. Există oameni care fac speculaţii despre timpurile preistorice şi care studiază unele dintre poveştile despre lumile pierdute.

Mama Rittah făcu un semn de lehamite din mână.

— Ei le privesc cu ochi reci. Ca nişte intelectuali. Încearcă să le potrivească cu ideile lor. Aş putea să vă spun vreme de un an poveşti despre marele erou Ba-Lee, dar voi nu aţi avea timp să ascultaţi, iar eu mi-am pierdut puterea de a le povesti.

— Ai auzit vreodată de roboţi? spuse Seldon.

Bătrâna se cutremură, iar vocea sa deveni aproape un strigăt.

— *De ce întrebi astfel de lucruri?* Aceia erau oameni artificiali – răul însuşi – şi opere ale lumilor Răului. Au fost distruşi şi nu ar mai trebui menţionaţi niciodată.

— A existat vreun robot anume, pe care lumile Răului îl urau?

Mama Rittah se apropie şontâcăind de Seldon şi îl privi adânc în ochi. El îi putea simţi răsuflarea fierbinte pe faţă.

— Ai venit aici ca să-ţi baţi joc de mine? Ştii lucrurile astea şi totuşi întrebi? De ce întrebi?

— Pentru că vreau să ştiu.

— A existat un om artificial care a ajutat Pământ. Era Da-Nee, prietenul lui Ba-Lee. N-a murit niciodată şi trăieşte undeva, aşteptând să vină vremea să se întoarcă. Nimeni nu ştie când va veni acea vreme. Dar, într-o zi, el va sosi şi va aduce zilele bune de odinioară şi va elimina toată cruzimea, nedreptatea şi mizeria. Aceasta este promisiunea.

În acest moment, ea închise ochii şi zâmbi, a aducere aminte...

Seldon aşteptă un timp în tăcere, apoi oftă şi spuse:

— Mulţumesc, Mamă Rittah. Ne-ai fost de mare ajutor. Cât îţi datorăm?

— E atât de plăcut să întâlneşti Provinciali, replică Mama Rittah. Să vă ofer ceva răcoritor?

— Nu, mulţumesc, spuse Seldon cu sinceritate. Te rog să primeşti douăzeci. Nu mai e nevoie decât să ne spui cum

să ne întoarcem la Expres, din acest loc… Şi, Mamă Rittah, dacă poţi să pui pe un disc de computer unele dintre poveştile tale despre Pământ, am să le plătesc bine.

— Îmi va fi atât de greu. Cât de bine?

— Depinde de cât de lungă este povestea şi de cât de bine este spusă. Aş putea plăti o mie de credite.

Mama Rittah se linse pe buze.

— O mie de credite? Şi cum să te găsesc, atunci când povestea e gata?

— Am să-ţi dau codul computerului unde pot fi găsit.

După ce-i dădu Mamei Rittah codul, plecă împreună cu Dors, mulţumiţi de mirosul relativ curat de afară. Mergeau cu pas rapid în direcţia arătată de bătrână.

71

— N-a fost o întrevedere foarte lungă, Hari, spuse Dors.

— Ştiu. Atmosfera din casă era cumplit de neplăcută şi cred că am aflat destul. Este uluitor cum aceste poveşti populare tind să se amplifice.

— Cum adică „să se amplifice”?

— Ei bine, Mycogenienii şi-au populat Aurora lor cu oameni care trăiau de secole, iar Dahliţii îşi populează Pământul lor cu o omenire care exista de milioane de ani. Şi cu toate acestea, este vorba despre unul şi acelaşi lucru.

— Cât despre milioanele de ani, e loc pentru… Unde mergem?

— Mama Rittah a spus să mergem în direcţia asta până ajungem la un loc de odihnă, apoi urmăm indicatorul pentru BULEVARDUL PRINCIPAL, ţinând stânga şi continuând să urmărim indicatorul. Am întâlnit vreun loc de odihnă, pe drumul de venire?

— Poate că am plecat pe un alt drum decât cel de venire. Nu îmi aduc aminte de niciun loc de odihnă, dar nu eram atentă la drum. Eram cu ochii pe oamenii care treceau şi…

Vocea sa se stinse. În faţă, aleea se deschidea larg în ambele părţi.

Seldon îşi aduse aminte. *Trecuseră* pe acolo. Trecuseră de două perechi de mizerabile banchete căptuşite aşezate direct pe sol, câte o pereche de fiecare parte a drumului.

Însă acum nu mai era nevoie ca Dors să supravegheze trecătorii, aşa cum făcuse la venire. Nu mai era niciun trecător. Dar în faţă, în locul de odihnă, zăriră un grup de bărbaţi, destul de bine făcuţi pentru nişte Dahliţi. Cu mustăţile zbârlite, cu braţele musculoase dezgolite şi lucind în lumina gălbuie, de interior, a trotuarului.

Era clar că îi aşteptau pe ei şi, aproape automat, Seldon şi Dors se opriră. Pentru un moment sau două, tabloul rămase nemişcat. Apoi Seldon privi repede în urma sa. Încă doi sau trei oameni intrară în scenă.

— Am intrat în capcană, spuse Seldon printre dinţi. N-ar fi trebuit să te las să vii, Dors.

— Dimpotrivă, de-asta mă aflu aici. Dar a meritat să o vezi pe Mama Rittah?

— Dacă scăpăm de aici, da.

Seldon spuse apoi cu o voce fermă:

— Putem să trecem?

Unul dintre oamenii din faţă păşi înainte. Avea exact înălţimea lui Seldon, 1,73 metri dar era mai lat în umeri şi mai musculos. Deşi puţin cam flasc în talie, observă Seldon.

— Eu sunt Marron, spuse el plin de sine ca şi cum numele ar fi trebuit să însemne ceva, şi mă aflu aici ca să vă spun că în districtul nostru, nu ne plac Provincialii. Vreţi să intraţi, în regulă… dar dacă vreţi să plecaţi, trebuie să plătiţi.

— Foarte bine. Cât?

— Tot ce aveţi. Voi, Provincialii bogaţi, aveţi cărţi de credit, nu? Ia daţi-le.

— Nu.

— N-are niciun rost să spuneţi nu. O să vi le luăm, pur şi simplu.

— N-o să le puteţi lua fără să mă omorâţi sau să mă răniţi, iar acestea nu se activează fără amprenta mea vocală. Amprenta mea vocală *normală*.

— Nu e chiar aşa, Domnule – vezi, sunt politicos. Vi le putem lua fără să vă facem *foarte* mult rău.

— Şi câţi găligani puternici veţi veni ca să le luaţi? Nouă? Nu.

Seldon numără rapid.

— Zece, spuse el.

— Doar unul. Eu.

— Fără niciun ajutor?

— Doar eu.

— Dacă restul se dau la o parte şi ne fac loc, aş vrea să te văd că încerci, Marron.

— Nu ai cuţit, Domnule. Vrei unul?

— Nu, foloseşte-l tu, ca să fie lupta egală. Eu am să lupt fără cuţit.

Marron privi împrejur la ceilalţi şi spuse:

— Hei, dar gagiul ăsta plăpând este un adevărat cavaler. Nici măcar nu pare speriat. E un tip agreabil. Ar fi păcat să-l şifonez… Hai să-ţi spun cum facem, Domnule. Am să iau fata. Dacă vrei să mă opresc, îmi dai cartea ta de credit şi cartea ei de credit, după care vă folosiţi vocile voastre normale ca să le activaţi. Dacă spui nu, după ce termin cu fata… şi asta o să dureze ceva timp…, spuse el râzând, o să trebuiască să mă ocup şi de tine.

— Nu, spuse Seldon. Lasă femeia să plece. Te-am provocat la o luptă – unul contra unul. Tu cu cuţit, eu fără. Dacă vrei un avantaj mai mare, am să mă bat cu doi dintre voi, dar lasă femeia să plece.

— Opreşte-te, Hari! strigă Dors. Dacă mă vrea, lasă-l să vină să pună mâna pe mine. Stai acolo unde te afli, Hari, şi nu te mişca.

Marron rânji larg.

— Ai auzit? „Stai acolo unde te afli, Hari, şi nu te mişca.” Cred că micuţa doamnă mă vrea. Voi doi, ţineţi-l bine, să nu mişte.

Ambele braţe ale lui Seldon fură prinse într-o strânsoare de oţel şi simţi în spate vârful ascuţit al unui cuţit.

— Nu mişca, auzi el o şoaptă aspră în ureche, şi priveşte. Micuţei doamne probabil că o să-i placă. Marron se pricepe la aşa ceva.

— Nu mişca, Hari! strigă din nou Dors.

Apoi se întoarse să-l înfrunte pe Marron, atentă, cu palmele întredeschise sprijinite aproape de curea.

El se apropie hotărât de ea, iar ea aşteptă până ce el ajunse la o lungime de braţ. Armele ei fulgerară deodată, iar Marron se trezi în faţa a două cuţite mari.

Pentru un moment, el se aplecă spre spate, apoi începu să râdă.

— Micuţa doamnă are două cuţite – cuţite cum au băieţii mari. Iar eu nu am decât unul. Dar e destul de cinstit.

Scoase iute cuţitul.

— N-aş vrea să te tai, micuţă doamnă, pentru că ar fi mai nostim pentru amândoi dacă n-aş face-o. Poate că reuşesc să ţi le zbor doar din mână, ha?

— Nu vreau să te ucid, spuse Dors. Am să fac totul ca să evit asta. Totuşi, sunteţi cu toţii martori. Dacă am să te ucid, o fac pentru că am datoria de onoare de a-mi proteja prietenul.

Marron se prefăcu îngrozit.

— O, te rog, micuţă doamnă, nu mă ucide.

Apoi izbucni în râs şi toţi ceilalţi Dahliţi prezenţi i se alăturară.

Marron îşi repezi cuţitul înainte, destul de departe de ţintă. Încercă din nou, apoi o a treia oară, dar Dors nici nu se clinti. Nu făcu nicio încercare să se ferească de orice mişcare care nu era îndreptată spre ea.

Marron se întunecă la faţă. Încercase să o facă să intre în panică dar nu reuşise decât să pară incapabil. Următoarea fandare se îndreptă direct spre ea, dar lama din mâna stângă a lui Dors fulgeră şi o prinse pe a lui cu o forţă care îi împinse braţul în lateral. Lama din mâna ei dreaptă făcu o mişcare rapidă de sus în jos şi înspre stânga

şi îi despică lui Marron tricoul în diagonală. O dungă subţire de sânge pătă pielea de dedesubt, acoperită cu păr negru.

Marron privi în jos la el însuşi, şocat, în timp ce spectatorii rămaseră fără respiraţie, surprinşi. Seldon simţi strânsoarea slăbind uşor, cei doi care îl ţineau fiind uluiţi de un duel care nu se desfăşura chiar aşa cum se aşteptau. Se încordă.

Marron se repezi din nou şi de data aceasta mâna lui stângă se repezi să o apuce pe Dors de încheietura mâinii drepte. Din nou, lama din mâna stângă a lui Dors îi prinse cuţitul şi i-l ţinu nemişcat, în timp ce îşi răsuci cu agilitate mâna dreaptă şi şi-o trase în jos, chiar în momentul în care palma dreaptă a lui Marron dădea să se strângă. Acesta nu prinse nimic altceva decât lama cuţitului, iar atunci când deschise palma, descoperi o linie sângerândă.

Dors sări înapoi şi Marron, conştient de sângele de pe piept şi din palmă, zbieră sugrumat:

— Cineva să-mi arunce încă un cuţit!

Urmă un moment de şovăială şi apoi unul dintre privitori îi aruncă un cuţit, pe furiş. Marron se întinse după el, dar Dors fu mai rapidă. Lama din mâna ei dreaptă lovi cuţitul aruncat şi îl făcu să zboare înapoi, învârtindu-se.

Seldon simţi cum strânsoarea asupra braţelor sale slăbeşte şi mai mult. Le ridică deodată, împingând în sus şi înainte şi se eliberă. Cei doi tâlhari se întoarseră spre el cu un ţipăt surprins, dar el îi pocni repede pe unul dintre ei cu genunchiul în vintre şi îşi înfipse cotul în plexul solar al celuilalt. Amândoi se prăbuşiră.

Îngenunche pentru a aduna cuţitele amândurora şi se ridică, înarmat la fel ca şi Dors, cu două cuţite. Spre deosebire de Dors, Seldon nu se pricepea să mânuiască lamele, dar ştia că Dahliţii nu aveau cum să-şi dea seama de acest lucru.

— Ţine-i departe doar, Hari, spuse Dors. Nu ataca încă… Marron, următoarea lovitură nu îţi va mai provoca o simplă zgârietură.

Marron, turbat de furie, răcni incoerent şi atacă orbeşte, încercând să-şi distrugă adversarul prin simpla energie

cinetică. Dors, aplecându-se şi făcând un pas în lături, se vârî sub braţul lui drept, îl lovi cu piciorul în glezna dreaptă, iar el se prăvăli cu zgomot, şi cuţitul îi zbură din mână.

Apoi, ea îngenunche, îi puse o lamă în ceafă şi cealaltă la gât, şi spuse:

— Predă-te.

Cu un alt răcnet, Marron o lovi cu o mână, o împinse în lateral şi apoi se puse în patru labe, încercând să se ridice în picioare.

Încă nu se ridicase de tot când ea fu din nou deasupra lui, repezind un cuţit în jos şi ciopârţindu-i o parte din mustaţă. De data aceasta, el răcni ca o dihanie în agonie, ducându-şi mână la faţă. Când şi-o îndepărtă, curgea sânge.

— Alta n-o să-ţi mai crească Marron, strigă Dors. Împreună cu ea, s-a dus şi o parte din buză. Mai atacă o dată şi vei deveni un cadavru.

Aşteptă, dar lui Marron îi ajungea. Se îndepărtă împleticindu-se, văitându-se şi lăsând în urmă o dâră de sânge.

Dors se întoarse spre ceilalţi. Cei doi pe care Seldon îi doborâse zăceau încă acolo, dezarmaţi şi deloc nerăbdători să se ridice. Ea se aplecă, le tăie centurile cu unul dintre cuţite şi apoi le despică pantalonii.

— Aşa o să trebuiască să vă ţineţi pantalonii când mergeţi, spuse ea.

Îi privi pe cei şapte bărbaţi care mai erau în picioare şi care se uitau la ea copleşiţi de admiraţie.

— Care dintre *voi* a aruncat cuţitul?

Se făcu tăcere.

— Pentru mine nu contează, spuse ea. Veniţi pe rând sau toţi odată, dar de fiecare dată când voi lovi, unul dintre voi va muri.

Şi, ca la un semn, cei şapte se întoarseră şi o luară la goană.

Dors ridică sprâncenele şi îi spuse lui Seldon:

— Cel puţin de data asta, Hummin nu se mai poate plânge că nu mi-am făcut datoria.

— Încă nu-mi vine să cred ceea ce am văzut, spuse Seldon. Nu ştiam că poţi face aşa ceva… şi nici că poţi vorbi astfel.

Dors zâmbi cu modestie.

— Nici tu nu eşti neajutorat. Facem o pereche bună. Hai, bagă înăuntru lamele de cuţit şi bagă-le în buzunar. Cred că ştirile se vor răspândi cu o viteză enormă şi putem ieşi din Billibotton fără teama de a mai fi opriţi.

Avea foarte mare dreptate.

15. Clandestinitate

DAVAN – … În vremurile agitate care marchează ultimele secole ale Primului Imperiu Galactic, sursele tipice care provocau tulburări erau liderii politici şi militari care încercau tot felul de tertipuri pentru a dobândi puterea „supremă” (o supremaţie care devenea cu fiecare decadă din ce în ce mai puţin folositoare). Înainte de apariţia psihoistoriei rareori se întâmpla ceva care să poată fi numit mişcare populară. În legătură cu acest subiect, un exemplu straniu îl implică pe Davan, despre care se ştiu de fapt foarte puţine lucruri, dar care este posibil să se fi întâlnit cu Hari Seldon într-un moment în care…

ENCICLOPEDIA GALACTICA

72

Atât Hari Seldon cât şi Dors Venabili făcură tacticos baie, profitând de facilităţile oarecum primitive care le erau puse la dispoziţie de apartamentul familiei Tisalver. Îşi schimbaseră hainele şi se aflau în camera lui Seldon, când Jirad Tisalver se întoarse acasă, seara. Semnalul său la uşă era (sau părea) cam timid. Bâzâitul nu durase mult.

Seldon deschise uşa şi spuse cu amabilitate:

— Bună seara, Domnule Tisalver. Şi Doamnă.

Ea stătea chiar în spatele soţului său, cu fruntea încreţită de o încruntare perplexă.

Tisalver spuse tatonând terenul, ca şi cum ar fi fost nesigur de situaţie:

— Sunteţi în regulă, dumneavoastră şi Doamna Venabili?

Dădea din cap ca şi cum ar fi încercat să obţină o afirmaţie prin limbaj fizic.

— Foarte bine. Am fost în Billibotton şi ne-am întors fără necazuri, ne-am spălat, şi ne-am schimbat hainele. N-a mai rămas niciun fel de miros.

Spuse acestea ridicând bărbia, zâmbind, trimiţând fraza peste umărul lui Tisalver, spre soţia acestuia.

Ea adulmecă adânc, ca şi cum ar fi vrut să verifice.

— Am aflat că a avut loc o bătaie cu cuţitele, spuse Tisalver precaut în continuare.

Seldon ridică sprâncenele.

— Aşa se spune?

— Dumneavoastră şi cu Doamna împotriva a o sută de cuţitari, aşa ni s-a spus, şi i-aţi omorât pe toţi. Aşa este?

Vocea sa era şovăielnică, oglindind un adânc respect.

— Absolut deloc, spuse Dors brusc necăjită. Este ridicol. Ce credeţi că suntem noi? Criminali în masă? Şi credeţi că o sută de cuţitari ar rămâne pe loc, stând cu mâinile în buzunare în tot acest timp care mi-ar lua – ne-ar lua – să-i omorâm? Serios, mai *gândiţi-vă*.

— Asta se spune, spuse Casilia Tisalver cu o voce hotărâtă şi stridentă. Nu putem permite aşa ceva în casa noastră.

— În primul rând, spuse Seldon, asta nu s-a întâmplat în casă. În al doilea rând, nu au fost o sută de bărbaţi, au fost zece. În al treilea rând, nimeni nu a fost ucis. A fost o altercaţie, după care ei au plecat şi ne-au lăsat cale liberă.

— V-au lăsat cale liberă. Aşa, pur şi simplu. Voi vreţi să cred aşa ceva? întrebă Doamna Tisalver pe un ton războinic.

Seldon oftă. La cea mai mică tensiune, oamenii păreau să se împartă în grupuri antagonice.

— Ei bine, spuse el, vă garantez că numai unul dintre ei a fost puţin tăiat. Nimic serios.

— Şi voi nu aţi păţit nimic? spuse Tisalver.

Admiraţia din vocea sa era mult mai evidentă.

— Nici o zgârietură, spuse Seldon. Doamna Venabili se descurcă foarte bine cu două cuţite.

— Asta o cred, spuse Doamna Tisalver cu ochii pe centura lui Dors, şi nu am de gând ca aşa ceva să se întâmple şi aici.

— Atâta vreme cât nimeni nu ne atacă aici, *nu* veţi avea niciun fel de luptă, spuse Dors cu asprime.

— Dar din cauza voastră, spuse Doamna Tisalver, ne stau acum la uşă lepădături ale străzii.

— Iubito, spuse Tisalver încercând să o calmeze, hai să nu ne aprindem.

— De ce? izbucni soţia sa cu dispreţ. Ţi-e frică de cuţitele ei? Hai s-o văd că le foloseşte aici.

— N-am deloc intenţia să le folosesc aici, spuse Dors pufnind la fel de tare ca şi Doamna Tisalver. Şi care sunt lepădăturile străzii de care vorbiţi?

— Soţia mea, spuse Tisalver, vrea să spună că un mic derbedeu din Billibotton – judecând după înfăţişarea sa, cel puţin – doreşte să vă vadă. Iar în acest cartier noi nu prea suntem obişnuiţi cu astfel de întâmplări. Ne subminează poziţia socială.

Dădea impresia că se scuză.

— Bine, Domnule Tisalver, spuse Seldon, o să ieşim afară, o să aflăm despre ce este vorba şi o să-l trimitem să-şi vadă de treabă imediat ce…

— Nu, spuse Dors supărată. Aşteaptă. Acestea sunt *camerele noastre*. Noi plătim pentru ele. *Noi* hotărâm cine ne vizitează şi cine nu. Dacă afară se află un tânăr din Billibotton, el este în acelaşi timp un Dahlit. Mai mult, este Trantorian. Şi mai important, este un cetăţean al Imperiului şi om. Şi, cel mai important, cerând să ne vadă devine oaspetele nostru. În consecinţă, îl invităm să intre şi să ne vadă.

Doamna Tisalver nu făcu nicio mişcare. Chiar şi Tisalver părea cam nehotărât.

— Din moment ce spuneţi că am omorât o sută de bătăuşi din Billibotton, spuse Dors, sunt sigură că nu credeţi că mi-ar fi frică de un băiat sau, că veni vorba, de voi doi.

Mâna sa dreaptă se sprijini ca din întâmplare de centură.

— Doamnă Venabili, spuse Tisalver cu o însufleţire subită, nu avem intenţia să vă jignim. Bineînţeles că aceste camere sunt ale dumneavoastră şi puteţi primi pe oricine doriţi.

Se retrase, trăgând după el soţia indignată, dând dovadă de un acces de fermitate pentru care era de presupus că mai târziu avea să plătească.

Dors privi în urma lor, încruntată.

Seldon zâmbi sec.

— Nu prea semeni deloc cu tine, Dors. Credeam că eu eram acela care intram cu exaltare în bucluc, în timp ce tu erai cea calmă şi realistă, al cărui unic ţel era să evite necazurile.

Dors clătină din cap.

— Nu pot să suport ca un om să fie tratat cu dispreţ doar pentru că aparţine unui alt grup de oameni – şi asta de către unii care-şi spun oameni. Aceşti oameni respectabili de aici sunt cei care au creat huliganii de dincolo.

— Nu numai ei, spuse Seldon. Mai sunt şi ceilalţi oameni respectabili, care îi creează pe aceşti oameni respectabili. Aceste animozităţi reciproce fac parte din relaţiile interumane…

— Atunci o să trebuiască să le iei în considerare în psihoistoria ta, nu-i aşa?

— Desigur… dacă va exista vreodată o psihoistorie care să fie bună la ceva… Aha, iată că soseşte derbedeul de care era vorba. Şi este Raych, ceea ce nu mă prea surprinde.

73

Raych intră, privind împrejur, vizibil intimidat. Degetul arătător al mâinii sale drepte atinse buza superioară, ca şi cum s-ar fi întrebat când avea să-i crească puful acolo.

Se întoarse spre Doamna Tisalver care era evident jignită şi se înclină cu stângăcie.

— Mulţam, Coană. Aveţi un cuib minunat.

Apoi, întrucât uşa se trânti cu zgomot în spatele lui, se întoarse spre Seldon şi Dors cu un aer de cunoscător.

— Frumoasă casă, amicilor.

— Îmi pare bine că îţi place, spuse Seldon cu seriozitate. Cum ai aflat că locuim aici?

— V-am urmărit. Cum crezi că aş fi putut afla? Hei, lady, spuse el întorcându-se spre Dors, nu prea te baţi ca o damă.

— Ai văzut multe dame luptându-se? întrebă amuzată Dors.

Raych îşi frecă nasul.

— No, n-am văzut niciodată. Ele n-are cuţite, doar unele mici, cu care să sperie puştii. Pă mine nu m-a speriat niciodată.

— Sunt sigură. Şi ce faci ca să le determini pe dame să scoată cuţitele?

— Nimic. Te dai puţin la ele şi faci mişto. Le zici: „Hei, lady, ce-ar fi să...”

Se gândi un moment, apoi spuse:

— Nimic.

— Ei bine, cu mine să nu încerci aşa ceva, spuse Dors.

— Glumeşti? După ce i-ai făcut lu’ Marron? Hei, lady, unde ai învăţat să te baţi aşa?

— În lumea mea.

— Nu mă înveţi şi pă mine?

— Pentru asta ai venit să mă vezi?

— Dă fapt, nu. Am venit să vă aduc un mesaj.

— De la cineva care vrea să se bată cu mine?

— Nimeni nu vrea să se bată cu voi, lady. Ascultă, lady, acu’ aveţi reputaţie. Toată lumea vă cunoaşte. Mergeţi oriunde în Billibotton şi toţi gagiii au să dea la o parte ca să vă lase să treceţi. Uitaţi-vă urât la ei şi nimeni n-o să se uite în ochii voştri. O, lady, sunteţi tari. D-asta vrea *el* să vă vadă.

— Raych, *cine* vrea de fapt să ne vadă? spuse Seldon.

— Un gagiu pă care-l cheamă Davan.

— Şi cine e el?

— Un gagiu. Trăieşte în Billibotton şi n-are cuţit.

— Şi supravieţuieşte, Raych?

— Citeşte mult şi-i ajută pe gagiii d-aici când are necazuri cu guvernu'. Nimeni nu să leagă dă el. N-are nevoie dă cuţit.

— Şi atunci, de ce n-a venit singur? spuse Dors. De ce te-a trimis pe tine?

— Nu-i place locu' ăsta. Spune că-i face greaţă. Spune că toţi ăştia d-aici îi ling p-ăia dă la guvern…

Se opri, privind nesigur la cei doi Provinciali, şi continuă:

— Oricum, el n-o să vină aici. A spus că pă mine o să mă lase, pen' că-s doar un puşti. Aproape că nu m-au lăsat să intru, rânji el. Vorbesc dă dama aia dă dincolo care arăta dă parcă mirosea ceva.

Se opri deodată, ruşinat, şi privi în jos la el însuşi.

— Nu prea ai cum să te speli acolo dă unde vin eu.

— Nu face nimic, zâmbi Dors. Şi unde ar trebui să ne întâlnim cu el, dacă nu vine aici? La urma urmelor – sper că nu te superi – nu prea am vrea să mai mergem în Billibotton.

— V-am mai zis, spuse Raych indignat. Aveţi cale liberă oriunde în Billibotton, vă jur. În plus, acolo unde locuieşte el, nimeni n-o să să lege dă voi.

— Unde anume? întrebă Seldon.

— Vă pot duce acolo. Nu e dăparte.

— Şi de ce vrea să ne vadă? întrebă Dors.

— Habar n-am. Da' a spus aşa…

Raych închise ochii pe jumătate, făcând efortul să-şi amintească.

— „Spune-le că vreau să vorbesc cu cel care a vorbit cu un miner Dahlit ca şi cu un om şi cu femeia care l-a învins pe Marron în lupta cu cuţitul şi nu l-a omorât, deşi ar fi putut s-o facă." Cred c-am reţinut bine.

— Cred că da, zâmbi Seldon. E gata să ne întâlnească acum?

— V-aşteaptă.

— Atunci venim cu tine.

O privi pe Dors cu o urmă de îndoială în ochi.

— Bine, spuse ea. Poate că nu e niciun fel de capcană. Veşnic speranţa!

74

Lumina serii strălucea plăcut atunci când ieşiră, un violet palid şi o margine roz pentru norii simulaţi. Dahliţii se puteau plânge de modul în care erau trataţi de conducătorii Imperiali de pe Trantor, dar cu vremea pe care le-o ofereau computerele, cu siguranţă că nu era nimic în neregulă.

— Se pare că suntem celebrităţi, spuse încet Dors. În privinţa asta, nu mai încape nicio îndoială.

Seldon îşi coborî ochii de la presupusul cer şi descoperi imediat mulţimea adunată în jurul blocului în care trăiau Tisalverii.

Fiecare om din mulţime îi privea cu intensitate. Când îşi dădură seama că cei doi Provinciali erau conştienţi de atenţia care li se acorda, un murmur uşor străbătu mulţimea, care părea pe punctul de a izbucni în aplauze.

— Acum îmi dau seama, spuse Dors, de ce s-a enervat Doamna Tisalver. Ar fi trebuit să fiu puţin mai înţelegătoare.

Mulţimea era în cea mai mare parte sărăcăcios îmbrăcată şi nu era greu de ghicit că mulţi dintre oameni erau din Billibotton.

Cedând impulsului, Seldon zâmbi şi ridică mâna într-un salut prietenos care fu întâmpinat de aplauze. O voce, pierdută în anonimatul protector al mulţimii, strigă: „Doamna poate să ne arate nişte şmecherii cu cuţitul?”

— Nu, nu îl scot decât atunci când sunt furioasă, spuse Dors.

Izbucniră cu toţii în râs.

Un bărbat ieşi în faţă. Era clar că nu era din Billibotton şi nu avea niciun semn că ar fi fost Dahlit. În primul rând, avea o mustaţă mică. Şi era maro, nu neagră.

— Mario Tanto de la „Trantorian HV News”. Ne puteţi da un interviu pentru ştirile de noapte?

— Nu, răspunse scurt Dors. Fără interviuri.

Reporterul nici nu se mişcă.

— Am aflat că v-aţi luptat cu o grămadă de bărbaţi din Billibotton... şi aţi câştigat. Ăsta *este* un subiect de senzaţie, zâmbi el.

— Nu, spuse Dors. Am întâlnit câţiva bărbaţi din Billibotton, am vorbit cu ei, apoi am plecat mai departe. Asta este tot şi mai mult nu avem ce să-ţi spunem.

— Care este numele dumneavoastră? Nu vorbiţi ca o Trantoriană.

— Nu am nume.

— Dar numele prietenului dumneavoastră?

— Nu are nume.

Reporterul se necăji.

— Ascultaţi, doamnă. Sunteţi un subiect de senzaţie şi eu nu încerc altceva decât să-mi fac meseria.

Raych o trase pe Dors de mânecă. Ea se aplecă şi îi ascultă şoaptele înflăcărate.

Dădu din cap, apoi se îndreptă.

— Nu cred că eşti reporter, Domnule Tanto. Eu cred că eşti un agent Imperial care încerci să aduci necazuri în Dahl. Nu a avut loc nicio luptă, dar tu încerci să fabrici nişte ştiri cum că ar fi avut loc una, pentru a justifica o intervenţie Imperială în Billibotton. Dacă aş fi în locul tău, nu aş mai rămâne pe aici. Nu cred că eşti foarte popular printre aceşti oameni.

La primele cuvinte ale lui Dors, mulţimea începuse să murmure. Acum deveni mai gălăgioasă şi începu să se deplaseze, încet şi ameninţător, în direcţia lui Tanto. Acesta privi neliniştit în jur şi începu să se îndepărteze.

— Lăsaţi-l să plece, spuse Dors cu voce tare. Nimeni să nu se atingă de el. Nu-i daţi niciun motiv să se plângă de violenţă.

Şi plecară înaintea lui.

— Auauau lady, spuse Raych, trebuia să-i laşi să-l şifoneze puţin.

— Băiat însetat de sânge, spuse Dors, du-ne la prietenul tău.

75

Îl întâlniră pe bărbatul care îşi spunea Davan într-o cameră, în spatele unei cantine devastate. Mult în spate.

Raych îi condusese, arătându-se încă o dată ca acasă în labirintul din Billibotton, ca o cârtiţă în tunelurile subterane din Trantor.

Dors Venabili îşi manifestase prima prudenţa.

— Vino înapoi, Raych. Unde mergem, exact?

— La Davan, spuse exasperat Raych. V-am mai spus.

— Dar asta e o zonă pustie. Nimeni nu locuieşte aici.

Dors privise în jur, cu un dezgust evident. Împrejurimile erau lipsite de viaţă, iar panourile luminoase din împrejurimi nu străluceau – sau străluceau foarte slab.

— Aşa-i place lu' Davan, spusese Raych. Totdeauna îşi schimbă locu'; stă când aici, când acolo. Înţelegeţi… îşi schimbă locu'.

— De ce? întrebă Dors.

— E mai sigur, lady.

— Faţă de cine?

— Faţă dă guvern.

— De ce-ar vrea guvernul să pună mâna pe Davan?

— Habar n-am, lady. Uite ce e. Io vă spun unde este şi cum să ajungeţi şi mergeţi singuri. Dacă nu vreţi să vă duc io…

— Nu, Raych, spusese Seldon. Sunt sigur că fără tine o să ne rătăcim. De fapt, mai bine ai aştepta până terminăm noi, ca să ne poţi duce înapoi.

— Da' io ce câştig la asta? spusese deodată Raych. Credeţi că dacă mi să face foame, mă mai învârt p-aici?

— Pierde-ţi vremea pe aici şi lasă să ţi se facă foame, Raych, şi am să-ţi cumpăr o cină copioasă. Tot ce vrei.

— Spui asta *acum*, Domnule.

Mâna lui Dors făcuse o mişcare fulgerătoare şi se oprise cu cuţitul în mână, cu lama scoasă.

— Doar nu vrei să spui că suntem mincinoşi, nu-i aşa, Raych?

Raych holbase ochii. Nu păruse speriat de ameninţare.

— Hei, nici n-am avut timp să văd, spusese el. Ia mai fă o dată.

— Am s-o fac… dacă te mai găsim aici. Altfel…

Dors îl privise drept în ochi.

— O să te urmărim până dăm de tine.

— Haide, lady, nu mă duci tu pă mine, spusese Raych. N-o să mă urmăriţi voi pă mine. Nu faceţi voi d'astea. Da' am să fiu aici.

Luă o poză importantă.

— Aveţi cuvântu' meu.

Şi îi condusese în linişte, deşi pantofii lor făceau zgomot mare în coridoarele goale.

Davan ridică privirea atunci când intrară, o privire fioroasă care se îmblânzi după ce îl zări pe Raych. Făcu repede un semn cu mâna – a întrebare – spre ceilalţi doi.

— Ăştia-i gagiii, spuse Raych.

Apoi plecă, rânjind.

— Eu sunt Hari Seldon, spuse Seldon. Tânăra domnişoară este Dors Venabili.

Îl privi cu interes pe Davan. Davan era brunet şi avea mustaţa neagră şi deasă a masculului Dahlit dar avea în plus o barbă ţepoasă. Era primul Dahlit pe care-l vedea Seldon şi care să nu fie bărbierit cu grijă. Până şi derbedeii din Billibotton avuseseră obrajii şi barba rase.

— Care este numele dumneavoastră, Domnule? spuse Seldon.

— Davan. Raych probabil că v-a spus.

— Al doilea nume.

— Nu mă cheamă decât Davan. Aţi fost urmărit până aici, Domnule Seldon?

— Nu, sunt sigur că nu am fost. Dacă am fi fost urmăriţi, atunci, după zgomot sau după vedere, bănuiesc că Raych

ar fi ştiut. Şi dacă nu el, atunci Doamna Venabili şi-ar fi dat seama.

Dors zâmbi uşor.

— Văd că ai încredere în mine, Hari.

— Din ce în ce mai multă, spuse el curtenitor.

Davan se agită, neliniştit.

— Totuşi, spuse el, aţi fost depistaţi.

— Depistaţi?

— Da, am auzit de presupusul reporter.

— Deja? spuse Seldon uşor surprins. Dar cred că era cu adevărat un reporter... şi nevinovat. L-am numit agent Imperial la sugestia lui Raych, care a fost o idee bună. Mulţimea care ne înconjura a devenit ameninţătoare şi astfel am scăpat de el.

— Nu, spuse Davan, era ceea ce aţi spus că este. Oamenii mei îl cunosc şi el *lucrează* pentru Imperiu... Dar voi nu faceţi ca mine. Nu folosiţi nume false şi nu schimbaţi locul în care vă adăpostiţi. Vă folosiţi de propriile nume şi nu faceţi niciun efort să rămâneţi nedescoperiţi. Dumneata eşti Hari Seldon, matematicianul.

— Da, sunt, spuse Seldon. De ce să-mi inventez un nume fals?

— Imperiul te vrea, nu-i aşa?

Seldon ridică din umeri.

— Stau în locuri unde Imperiul nu poate pune mâna pe mine.

— Nu o poate face pe faţă, dar Imperiul nu are nevoie să lucreze pe faţă. V-aş propune să dispăreţi... de-adevăratelea.

— Ca şi dumneavoastră... aşa cum aţi mai spus, spuse Seldon privind împrejur cu o urmă de dezgust.

Camera era la fel de lipsită de viaţă ca şi coridoarele prin care umblaseră. Era mucegăită peste tot şi era copleşitor de dezolantă.

— Da, spuse Davan. Ne-aţi putea fi utili.

— În ce sens?

— Aţi stat de vorbă cu un tânăr numit Yugo Amaryl.

— Da, aşa e.

— Amaryl mi-a zis că puteţi prezice viitorul.

Seldon oftă din rărunchi. Se săturase să stea în picioare în această cameră pustie. Davan stătea pe o pernă şi mai erau câteva perne disponibile, dar nu arătau curate. Şi nici nu avea de gând să se sprijine de peretele acoperit de mucegai.

— Sau nu l-aţi înţeles dumneavoastră bine pe Amaryl sau nu m-a înţeles Amaryl bine pe mine. Ceea ce am făcut eu a fost să dovedesc că este posibil să alegi condiţii iniţiale astfel încât mersul istoriei să nu devină haotic, ci predictibil în anumite limite. Însă care ar putea fi acele condiţii iniţiale, nu ştiu şi nici nu sunt sigur că ele ar putea fi găsite de vreun om – sau de mai mulţi oameni – într-o perioadă finită de timp. Mă înţelegeţi?

— Nu.

Seldon oftă din nou.

— Atunci hai să mai încerc o dată. Este posibil să prezici viitorul, dar ar putea fi imposibil să afli cum să profiţi de această posibilitate. Mă înţelegeţi?

Davan aruncă o privire întunecată spre Seldon, apoi spre Dors.

— Deci *nu* puteţi prezice viitorul.

— Acum aţi înţeles, Domnule Davan.

— Spuneţi-mi doar Davan. Dar *aţi putea*, cândva, să fiţi în stare să preziceţi viitorul.

— N-ar fi ceva imposibil.

— Deci pentru asta vă vrea Împăratul.

Seldon ridică un deget, ca un profesor care predă studenţilor.

— Nu, spuse el. Părerea mea este că de aceea Imperiul *nu* face un efort deosebit pentru a pune mâna pe mine. Poate că le-ar plăcea să pună mâna pe mine, dacă le-ar fi foarte uşor, dar ei ştiu că *acum* nu am realizat încă nimic şi deci nu merită să tulbure pacea delicată a Trantorului amestecându-se în treburile locale ale unui sector sau altul. Din acest motiv mă pot deplasa sub propriul nume şi cu un grad rezonabil de siguranţă.

Timp de o clipă, Davan îşi îngropă capul în palme şi murmură:

— Asta e nebunie.

Apoi ridică o privire obosită spre Dors şi îi spuse:

— Sunteţi soţia Domnului Seldon?

— Sunt prietena şi protectoarea lui, spuse ea pe un ton calm.

— Cât de bine îl cunoaşteţi?

— Suntem împreună de câteva luni.

— Nu de mai mult?

— Nu.

— Părerea dumneavoastră e că spune adevărul?

— Eu sunt sigură, dar ce motiv aţi avea să mă credeţi pe mine dacă nu îl credeţi pe el? Dacă Hari, dintr-un anume motiv, vă minte, n-aş putea să vă mint şi eu, pentru a-l sprijini?

Davan privi neajutorat de la unul la celălalt. Apoi spuse:

— În orice caz, aţi vrea să ne ajutaţi?

— Cine sunteţi voi şi în ce sens aveţi nevoie de ajutor?

— Aţi văzut care este situaţia aici în Dahl, spuse Davan. Suntem oprimaţi. Probabil că ştiţi asta şi, din modul în care v-aţi purtat cu Yugo Amaryl, nu pot să cred că vă lipseşte înţelegerea pentru noi.

— Vă înţelegem pe deplin.

— Şi probabil că ştiţi care este sursa acestei oprimări.

— Presupun că o să-mi spuneţi că este guvernul Imperial şi îndrăznesc să spun că şi el are un rol. Pe de altă parte, aş spune că există în Dahl o clasă mijlocie, care dispreţuieşte minerii, şi o clasă criminală, care terorizează restul sectorului.

Buzele lui Davan se strânseră, dar el rămase nemişcat.

— Foarte adevărat, spuse el. Foarte adevărat. Dar Imperiul încurajează din principiu această situaţie. Dahl are posibilitatea de a provoca mari necazuri. Dacă minerii ar intra în grevă, Trantorul s-ar cufunda aproape imediat într-o criză de energie… cu tot ceea ce implică acest lucru. Însă chiar clasele superioare din Dahl vor cheltui bani şi vor angaja bătăuşi din Billibotton – şi din alte locuri – pentru a-i

bate pe mineri şi pentru a sparge greva. S-a mai întâmplat şi înainte. Imperiul permite unor Dahliţi să prospere – comparativ cu ceilalţi Dahliţi – pentru a-i transforma în lachei Imperiali. În timp ce refuză să întărească suficient de mult legile de control al armelor, pentru a face să slăbească elementul criminal.

— Guvernul face acest lucru oriunde, continuă el, nu numai în Dahl. Nu pot folosi forţa pentru a-şi impune vrerea, ca în zilele de demult când chinuiau direct şi brutal. În zilele noastre, Trantorul a devenit atât de complex şi atât de uşor de perturbat, încât forţele Imperiale trebuie să-şi ţină mâinile acasă…

— O formă de degenerare, spuse Seldon amintindu-şi de nemulţumirea lui Hummin.

— Ce? spuse Davan.

— Nimic, spuse Seldon. Continuaţi.

— Forţele Imperiale trebuie să-şi ţină mâinile acasă, dar şi-au dat seama că şi aşa pot să facă destul de multe. Fiecare sector este încurajat să fie suspicios faţă de vecinii săi. În fiecare sector, clasele economice şi sociale sunt încurajate să ducă un fel de război între ele. Rezultatul este că, pe întreg Trantorul, oamenilor le este imposibil să întreprindă o acţiune unită. Peste tot, oamenii mai degrabă s-ar lupta între ei decât să facă front comun împotriva tiraniei centrale, iar Imperiul conduce fără să aibă nevoie să folosească forţa.

— Şi ce credeţi că se poate face în această privinţă? spuse Dors.

— Încerc de câţiva ani să creez un sentiment de solidaritate printre oamenii din Trantor.

— Şi bănuiesc, spuse sec Seldon, că aţi descoperit că asta este o sarcină cumplit de dificilă şi care nu aduce niciun fel de satisfacţii.

— Aţi bănuit corect, spuse Davan, dar partidul devine din ce în ce mai puternic. Mulţi dintre cuţitarii noştri ajung la concluzia că cel mai bun rezultat pe care îl pot obţine cu cuţitele este să nu le folosească unii împotriva celorlalţi. Cei care v-au atacat în coridoarele din Billibotton sunt dintre cei

neconvertiţi. Însă cei care ne sprijină acum, care sunt gata să vă apere de agentul care aţi crezut că este reporter, sunt oamenii mei. Eu trăiesc aici printre ei. Nu e un mod de viaţă foarte atrăgător, dar aici sunt în siguranţă. Avem aderenţi în sectoarele învecinate şi din zi în zi devenim mai mulţi.

— Unde vreţi să ajungeţi? întrebă Dors.

— În primul rând, spuse Davan, amândoi sunteţi Provinciali, intelectuali. Avem nevoie de oameni ca voi care să conducă. Forţa noastră cea mai mare vine din rândul celor săraci şi needucaţi, din cauză că ei suferă cel mai mult, dar ei sunt cel mai puţin în măsură să conducă. Unul singur dintre voi valorează cât o sută dintre ei.

— O evaluare destul de ciudată din partea unuia care doreşte să-i salveze pe cei oprimaţi, spuse Seldon.

— Nu vorbeam de oameni, se grăbi să spună Davan, vorbeam de conducători. Partidul trebuie să aibă printre conducătorii săi bărbaţi şi femei cu forţă intelectuală.

— Vreţi să spuneţi că oameni ca noi sunt necesari pentru a da partidului o aură de respectabilitate.

— Poţi oricând, dacă vrei, să vorbeşti în batjocură de un lucru nobil, spuse Davan. Dar dumneavoastră, Domnule Seldon, sunteţi mai mult decât onorabil, mai mult decât intelectual. Chiar dacă nu aţi admite că sunteţi capabil să pătrundeţi ceţurile viitorului…

— Vă rog, Davan, nu fiţi poetic şi renunţaţi la condiţional, spuse Seldon. Nu se pune problema de a admite. *Nu pot* să prevăd viitorul. Nu ceţuri îmi blochează vederea, ci bariere de oţel cromat.

— Lăsaţi-mă să termin. Chiar dacă nu puteţi de fapt să preziceţi viitorul cu – cum îi spuneţi – precizie psihoistorică, aţi studiat istoria şi puteţi avea o oarecare intuiţie privind ceea ce va fi să fie. Acum, am dreptate?

Seldon clătină din cap.

— Aş putea avea o oarecare înţelegere intuitivă din punct de vedere al probabilităţilor matematice, dar îmi este foarte neclar în ce măsură aş putea traduce asta în ceva

care să aibă semnificaţie istorică. De fapt, *nu* am studiat istoria. Aş fi dorit să o fi făcut. Resimt acut această lipsă.

— Eu sunt istoricul, Davan, vorbi liniştit Dors, şi vă pot spune câte ceva, dacă vreţi.

Davan spuse pe un ton jumătate politicos, jumătate provocator:

— Chiar vă rog.

— În primul rând, în istoria Galactică au fost multe revoluţii care au răsturnat tirania. Uneori pe câte o planetă, uneori pe grupuri de planete, din când în când în Imperiul însuşi sau în regiunile guvernamentale pre-Imperiale. Adesea, asta nu a însemnat decât o schimbare a tiraniei. În alte lumi, o clasă conducătoare este înlocuită de alta – uneori de una care este mult mai bine pregătită şi care, în consecinţă, este mult mai capabilă să se menţină – în timp ce săracii şi asupriţii rămân săraci şi asupriţi sau ajung şi mai rău.

Davan, care ascultase cu atenţie, spuse:

— Sunt conştient de asta. Toţi suntem. Poate că putem învăţa de la trecut şi să ştim mai bine de ce anume să ne ferim. În plus, tirania care există acum este *reală*. Ceea ce poate fi în viitor, este doar potenţial. Dacă o să ne tot codim să facem schimbarea gândindu-ne că schimbarea poate aduce mai mult rău, atunci nu mai avem nicio speranţă de a scăpa vreodată de nedreptate.

— Un al doilea aspect pe care trebuie să-l luaţi în considerare, spuse Dors, este că şi în cazul în care ai dreptatea de partea ta, chiar dacă eşti justificat să faci dreptate, de obicei forţa este de partea tiranilor care conduc. Cuţitarii dumneavoastră pot să facă scandal şi să demonstreze mult şi bine, asta nu va avea niciun efect de durată atâta vreme cât de partea cealaltă se află o armată echipată cu arme cinetice, chimice şi neurologice şi care este dispusă să le folosească împotriva lor. Puteţi avea de partea voastră pe toţi cei asupriţi şi chiar pe cei avuţi şi respectabili, dar nu puteţi face nimic dacă nu învingeţi forţele de securitate şi armata Imperială. Sau măcar să le slăbiţi loialitatea faţă de conducători.

— Trantor este o lume multiguvernamentală, spuse Davan. Fiecare sector îşi are conducătorii săi, iar unii dintre ei sunt anti-imperiali. Dacă am putea avea un sector puternic de partea noastră, asta ar putea schimba situaţia, nu-i aşa? Atunci nu am mai fi doar nişte coate-goale, luptând cu cuţite şi pietre.

— Ce înseamnă asta? Că *aveţi* un sector puternic de partea voastră sau este doar a ambiţie de-a dumneavoastră de a avea unul?

Davan rămase tăcut.

— Bănuiesc că vă gândiţi la Primarul din Wye, spuse Dors. Dacă Primarul este dispus să se folosească de nemulţumirea maselor ca de o şansă de a-l răsturna pe Împărat, nu vă gândiţi că finalul pe care îl are Primarul în vedere este acela de a urca el însuşi pe tronul Imperial? Pentru ce altceva şi-ar risca Primarul actuala poziţie, deloc neînsemnată? Doar pentru a instaura dreptatea şi a-i trata cu decenţă pe oameni, pentru care nu are niciun pic de interes?

— Vreţi să spuneţi, zise Davan, că orice conducător puternic care ar fi dispus să ne ajute ar putea să ne trădeze.

— E o situaţie foarte obişnuită în istoria Galactică.

— Dacă suntem pregătiţi pentru aşa ceva, nu am putea *noi* să îl trădăm pe *el*?

— Adică să vă folosiţi de el şi apoi, într-un moment decisiv, să-i subminaţi forţele – sau pe el – şi să îl asasinaţi?

— Poate nu chiar aşa. Dar dacă este nevoie, s-ar putea găsi o cale de a scăpa de el.

— Atunci vom avea o mişcare revoluţionară în care actorii principali sunt gata să se trădeze unul pe altul, aşteptând fiecare o ocazie potrivită. Sună ca o reţetă pentru haos.

— Deci, nu ne ajutaţi? spuse Davan.

Seldon, care fusese atent la schimbul de cuvinte dintre Davan şi Dors cu o încruntătură nedumerită pe figură, spuse:

— Lucrurile nu sunt chiar atât de simple. Am vrea să vă ajutăm. Suntem de partea voastră. Mie mi se pare că niciun om întreg la minte nu ar vrea să sprijine un sistem Imperial care se menţine prin încurajarea duşmăniei şi neîncrederii reciproce. Chiar dacă dă impresia că se menţine, nu poate fi descris decât ca un metastabil; adică prea predispus să cadă în instabilitate în oricare direcţie. Dar întrebarea este: *cum* putem ajuta? Dacă aş avea psihoistoria, dacă aş putea să-mi dau seama ce anume este cel mai probabil să se întâmple, sau dacă mi-aş putea da seama care acţiune dintr-un număr de acţiuni posibile este cel mai probabil să ducă la o consecinţă evident fericită, atunci v-aş oferi serviciile mele… Dar nu o am. Cel mai bine vă pot ajuta încercând să realizez psihoistoria.

— Şi cât de mult timp o să ia asta? Seldon dădu din umeri.

— N-am de unde să ştiu.

— Cum vă închipuiţi că vom putea aştepta oricât?

— Ce altă alternativă am, din moment ce în situaţia în care mă aflu sunt inutil pentru voi? Dar am să vă spun asta: până foarte de curând eram convins că realizarea psihoistoriei era absolut imposibilă. Acum, nu mai sunt chiar atât de sigur de acest lucru.

— Adică aveţi o soluţie în minte?

— Nu, doar intuiţia că ar putea exista o soluţie. N-am fost în stare să-mi dau seama ce anume s-a întâmplat de mi-a venit această senzaţie. Ar putea fi o iluzie, dar încerc. Lăsaţi-mă să continui să încerc… Poate ne vom mai întâlni.

— Sau poate, spuse Davan, dacă vă întoarceţi acolo unde locuiţi acum, vă veţi trezi în cele din urmă într-o capcană Imperială. Poate aveţi impresia că Imperiul vă va lăsa în pace să vă zbateţi cu psihoistoria, dar eu sunt sigur că Împăratul şi cu lingăul de Demerzel nu sunt dispuşi să aştepte oricât, la fel ca mine.

— Nu le va folosi deloc să se pripească, spuse calm Seldon, din moment ce nu sunt de partea lor şi sunt de partea voastră… Hai, Dors.

Se întoarseră şi îl părăsiră pe Davan, lăsându-l singur în camera jalnică, şi îl găsiră pe Raych aşteptându-i afară.

76

Raych mânca, lingându-şi degetele, mototolind ambalajul în care se aflase mâncarea – oricare ar fi fost ea. Un puternic miros de ceapă persista în aer – oarecum diferit, probabil că fusese tratat cu fermenţi.

Dors, retrăgându-se puţin din calea mirosului, spuse:

— De unde ai făcut rost de mâncare, Raych?

— Dă la băieţii lu' Davan. Ei mi-a adus-o. Davan e un gagiu dă treabă.

— Atunci nu mai trebuie să-ţi cumpărăm de mâncare, nu-i aşa? spuse Seldon simţindu-şi propriul stomac gol.

— *Ceva* tot îmi datorezi, spuse Raych privind cu lăcomie în direcţia lui Dors. Ce zici dă cuţitu' lu' lady? Unu' dân ele.

— Cuţite nu, spuse Dors. Ne duci înapoi în siguranţă şi am să-ţi dau cinci credite.

— Nu fac rost dă niciun cuţit cu cinci credite, bodogăni Raych.

— Nu primeşti nimic altceva decât cinci credite, spuse Dors.

— Eşti o damă rea, lady, spuse Raych.

— Sunt o damă rea cu un cuţit rapid, Raych, aşa că dă-i drumul.

— Bine, bine, nu te agita că transpiri.

Raych făcu un gest cu mâna.

— P-aici.

Se întorceau tot prin coridoarele goale, dar de această dată Dors, privind încoace şi încolo, se opri.

— Stai, Raych. Suntem urmăriţi.

Raych era exasperat.

— Nu trebuia să-i auzi.

— Eu nu aud nimic, spuse Seldon aplecând capul într-o parte.

— Eu aud, spuse Dors. Acum, Raych, ai grijă să nu faci vreo prostie. Îmi spui chiar acum ce se întâmplă, altfel îţi pocnesc una în cap de n-ai să mai vezi bine o săptămână întreagă. Vorbesc serios.

Raych ridică o mână, ca să se apere.

— Încearcă numa’, damă rea ce eşti. Încearcă numa’... Sunt băieţii lu’ Davan. Are grijă dă noi, doar atât, în caz că apare cuţitarii.

— Băieţii lui Davan?

Mâna lui Dors se repezi şi îl apucă pe Raych de gulerul hainei. Îl ridică, iar el începu să se bălăngăne, strigând:

— Hei, lady! Hei!

— Dors! spuse Seldon. Nu fi dură cu el.

— Am să fiu şi mai dură dacă aflu că mă minte. De tine trebuie să am grijă, Hari, nu de el.

— Nu mint, spuse Raych zbătându-se. Nu mint.

— Sunt sigur că nu minte, spuse Seldon.

— Ei bine, o să vedem. Raych, spune-le să iasă afară ca să-i putem vedea.

Îi dădu drumul să cadă şi se şterse pe mâini de praf.

— Eşti cam ţicnită, lady, spuse Raych ofensat.

Apoi strigă cu voce tare:

— Yay, Davan! Ieşiţi afară câţiva dintre voi, băieţi!

Aşteptară puţin şi apoi, dintr-o deschizătură neluminată a coridorului, ieşiră doi bărbaţi cu mustăţi negre, unul cu o cicatrice brăzdându-i obrazul. Fiecare ţinea în mână teaca unui cuţit, cu lama retrasă.

— Câţi mai sunteţi acolo? întrebă Dors cu asprime.

— Câţiva, spuse unul dintre noii veniţi. Avem ordine. Avem grijă de voi. Davan vrea să fiţi în siguranţă.

— Mulţumim. Încercaţi să faceţi mai puţin zgomot. Raych, dă-i drumul mai departe.

— M-ai şifonat şi io ziceam adevăru’, spuse Raych îmbufnat.

— Ai dreptate, spuse Dors. Sau, cel puţin, cred că ai dreptate... şi îmi cer scuze.

— Nu sunt sigur c-ar trebui să le accept, spuse Raych încercând să pară cât mai înalt. Da’ hai, doar dă data asta.

Apoi plecă mai departe.

Când ajunseră pe trotuar, trupurile invizibile ale gărzilor dispărură. Sau, cel puţin, nici măcar urechile lui Dors nu îi mai puteau auzi. De acum însă, erau în cartierul respectabil al oraşului.

— Nu cred că avem haine care să ţi se potrivească, Raych, spuse Dors amabilă.

— Da' la ce-ţi trebe ţoale care să mi să potrivească, Doamnă? spuse Raych.

(Respectul părea că îl cuprinde din nou, odată ieşiţi din coridoare.)

— Am ţoale, mai spuse el.

— Am crezut că ţi-ar plăcea să vii în locuinţa noastră ca să faci o baie.

— Pen'ce? spuse Raych. O să mă spăl io într-una dân zilele astea şi-o să-mi pun cealaltă cămaşă.

Ridică o privire şireată spre Dors.

— Îţi pare rău că m-ai şifonat. Aşa-i? Vrei să te revanşezi?

Dors zâmbi.

— Cam aşa ceva.

Raych dădu din mână, cu un gest de lord.

— E-n regulă. Nu m-a durut. Ascultă. Eşti puternică pentru o lady. M-ai ridicat dă parc-aş fi fost un nimic.

— Eram necăjită, Raych. Trebuie să am grijă de Domnul Seldon.

— Eşti un fel dă gorilă?

Raych îl privi iscoditor pe Seldon.

— Ţi-ai luat gorilă o lady? spuse el.

— N-am ce face, spuse Seldon zâmbind un pic forţat. Ea insistă. Şi e sigur că îşi cunoaşte meseria.

— Mai gândeşte-te, Raych, spuse Dors. Eşti sigur că nu vrei să faci o baie? O baie bună şi caldă.

— N-am nicio şansă, spuse Raych. Crezi că cucoana aia o să mă mai lase să-i intru-n casă?

Dors ridică privirea şi o zări pe Casilia Tisalver afară, în faţa blocului, privind mai întâi la femeia Provincială şi apoi

la băiatul zdrenţăros. Era imposibil de spus la care dintre ei se uita mai furioasă.

— Bine, la revedere, Domnule şi Doamnă, spuse Raych. Nu ştiu nici măcar dacă o să vă lase *pă voi* să intraţi în casă.

Îşi băgă mâinile în buzunare şi se îndepărtă ţanţoş, cu o expresie de adâncă nepăsare.

— Bună seara, Doamnă Tisalver, spuse Seldon. E cam târziu, nu-i aşa?

— Este foarte târziu, replică ea. A fost aproape o răzmeriţă, azi, în faţa acestui bloc, din cauza acelui reporter împotriva căruia aţi aţâţat toate scursorile din stradă.

— N-am aţâţat pe nimeni împotriva nimănui, spuse Dors.

— Am fost acolo, spuse intransigentă Doamna Tisalver. Am văzut.

Se dădu în lături pentru a-i lăsa să intre, dar o făcu suficient de lent pentru a scoate în evidenţă dezgustul pe care îl simţea.

— Se poartă de parcă asta ar fi fost ultima picătură, spuse Dors în timp ce se îndrepta împreună cu Seldon spre camerele lor.

— Ei şi? Ce-ar putea să ne facă? întrebă Seldon.

— Asta mă întreb şi eu, spuse Dors.

16. Ofiţeri

RAYCH – ... Conform celor spuse de Hari Seldon, prima întâlnire cu Raych a fost absolut întâmplătoare. Era un simplu vagabond de la care Seldon ceruse informaţii pentru a se putea orienta. Dar viaţa sa, începând cu acest moment, a continuat să se împletească mereu cu cea a marelui matematician, până când...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

77

A doua zi de dimineaţă, îmbrăcat de la brâu în jos, spălat şi bărbierit, Seldon bătu la uşa care dădea în camera alăturată, cea a lui Dors şi spuse, cu o voce moderată:

— Deschide uşa, Dors.

Ea deschise. Buclele scurte ale părului său roşcat-auriu erau încă ude. Şi ea era îmbrăcată doar de la brâu în jos.

Seldon se dădu înapoi, tulburat. Dors privi în jos, indiferentă la rotunjimea sânilor săi şi îşi înfăşură un prosop în jurul capului.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea.

Seldon spuse, privind spre dreapta:

— Wye. Vreau să-mi dai detalii.

— De ce? În legătură cu ce? spuse Dors foarte natural. Şi, pentru numele lui Dumnezeu, nu mă lăsa să vorbesc urechii tale. Sunt sigură că nu eşti virgin.

— Încercam doar să fiu politicos, spuse Seldon pe un ton ofensat. Dacă *pe tine* nu te deranjează, *pe mine* nici atât. Şi nu te-am întrebat „de ce”. Te-am întrebat despre Sectorul Wye.

— De ce vrei să ştii? Sau, dacă preferi: De ce Wye?

— Ascultă, Dors, eu vorbesc serios. Din când în când, este menţionat Sectorul Wye... de fapt, Primarul din Wye. Hummin l-a menţionat, tu l-ai menţionat, Davan l-a

menţionat. Nu ştiu nimic nici despre sector şi nici despre Primar.

— Nici eu nu m-am născut pe Trantor, Hari. Ştiu foarte puţine, dar am să-ţi împărtăşesc tot ce ştiu. Wye este aproape de polul sud – foarte întins, foarte populat.

— Foarte populat, la polul sud?

— Nu suntem pe Helicon, Hari. Şi nici pe Cinna. Ne aflăm pe Trantor. Totul este acoperit, şi acoperit la poli sau acoperit la ecuator este aproape acelaşi lucru. Desigur, îmi închipui că îşi menţin la extreme succesiunea zi-noapte – zile lungi vara, nopţi lungi iarna – ca şi cum s-ar afla în atmosferă deschisă. Extremele sunt doar de paradă; sunt mândri că sunt polari.

— Dar în Upperside trebuie să fie foarte frig.

— Desigur. Partea din Upperside de deasupra Wye-ului este acoperită cu zăpadă şi gheaţă, dar pătura nu este chiar atât de groasă pe cât te-ai putea aştepta. Dacă ar fi aşa, ar putea zdrobi cupola. Dar nu este şi asta reprezintă punctul esenţial al puterii lui Wye.

Se întoarse la oglindă, îşi îndepărtă prosopul de pe cap şi îşi puse uscătorul de păr care, în cinci secunde, îi dădu o strălucire plăcută. Spuse, în timp ce îmbrăca şi partea de sus a hainelor sale:

— Nici nu ai idee cât de fericită sunt că nu mai trebuie să port caschetă.

— Ce legătură există între stratul de gheaţă şi puterea lui Wye?

— Gândeşte-te. Patruzeci de miliarde de oameni folosesc o cantitate enormă de energie şi fiecare calorie se transformă în cele din urmă în căldură. Trebuie făcut ceva ca să scapi de ea. Este transmisă la poli, prin conducte, în special la polul sud care este cel mai dezvoltat dintre ele şi de acolo este degajată în spaţiu. Topeşte aproape toată gheaţa şi de aici provin, sunt sigură, norii şi ploile Trantorului, oricât de mult ar încerca meteorologii să ne sperie, spunând că lucrurile sunt mult mai complicate.

— Wye se foloseşte de această energie înainte de a o degaja în spaţiu?

— Ar fi posibil, din câte ştiu. Însă nu am nici cea mai mică idee care este tehnologia folosită la degajarea căldurii. Eu vorbeam de puterea politică. Dacă Dahl ar fi să oprească producţia de energie, asta ar isca perturbaţii în Trantor, cu siguranţă, dar mai sunt şi alte sectoare care produc energie şi care îşi pot ridica productivitatea. Şi, bineînţeles, mai este energia de rezervă, stocată într-un fel sau altul. În cele din urmă, tot ar fi nevoie să se cadă la înţelegere cu Dahl, dar ar exista suficient timp pentru asta. Wye, dimpotrivă…

— Da?

— Ei bine, Wye disipă cel puţin 90 de procente din toată energia produsă pe Trantor, şi altcineva nu poate să o facă. Dacă Wye ar fi să oprească disiparea energiei, temperatura ar începe să crească peste tot în Trantor.

— Şi în Wye.

— Da, dar din moment ce Wye se află la polul sud, şi-ar putea aranja un influx de aer rece. N-ar fi *cine ştie ce*, dar Wye ar rezista mai mult decât restul Trantorului. Iată deci că Wye reprezintă o problemă foarte delicată pentru Împărat şi Primarul din Wye este – sau cel puţin poate fi – deosebit de puternic.

— Şi ce fel de om este actualul Primar din Wye?

— Asta nu ştiu. Din cele ce am auzit întâmplător, se pare că este foarte bătrân şi cam singuratic, dar dur ca un înveliş de hipernavă. Şi trage cu iscusinţă sforile pentru a obţine puterea.

— De ce, mă întreb? Dacă este chiar atât de bătrân, nu poate dispune multă vreme de putere.

— Cine ştie, Hari? Poate că are obsesia unei vieţi îndelungate. Sau este doar jocul… *jocul* pentru putere, fără a năzui cu adevărat la putere. Probabil că dacă ar avea puterea şi ar lua locul lui Demerzel sau ar lua chiar tronul Imperial, s-ar simţi dezamăgit, din cauză că jocul s-ar sfârşi. Bineînţeles că ar putea, dacă ar mai trăi, să înceapă jocul următor, acela de a-şi *menţine* puterea, care ar putea fi la fel de dificil şi la fel de plin de satisfacţii.

Seldon clătină din cap.

— Eu cred că nimeni nu şi-ar putea dori să ajungă Împărat.

— Nici o persoană normală nu şi-ar dori, sunt de acord. Dar „aspiraţia Imperială”, aşa cum este adesea numită, este ca o boală care, atunci când te cuprinde, te scoate din minţi. Şi cu cât te apropii de posturi mai înalte, cu atât este mai probabil să te molipseşti de această boală. Cu fiecare avansare în post…

— Boala devine şi mai acută. Da, înţeleg. Dar mi se pare de asemenea că Trantorul este o lume atât de uriaşă, atât de interdependentă datorită necesităţilor sale şi cu atât de multe conflicte datorate diverselor ambiţii, încât ea este principala cauză a incapacităţii Împăratului de a conduce. De ce nu pleacă el pur şi simplu de pe Trantor, ca să se stabilească pe o lume mai simplă?

Dors râse.

— N-ai mai fi întrebat asta dacă ai fi ştiut istorie. Trantorul *este* Imperiul, de-a lungul a mii de ani. Ăsta este obiceiul. Un Împărat care nu locuieşte la Palatul Imperial nu este Împăratul. Împăratul este mai mult un loc şi mai puţin o persoană.

Seldon se cufundă în tăcere, cu faţa crispată şi, după o vreme, Dors întrebă:

— Ce s-a întâmplat, Hari?

— Mă gândesc, spuse el cu o privire tulbure. De când mi-ai spus povestea-cu-mâna-pe-coapsă, îmi vin tot timpul gânduri fugare care… Acum remarca ta cum că Împăratul este mai mult un loc şi mai puţin o persoană, se pare că a atins o coardă.

— Ce fel de coardă?

Seldon dădu din cap.

— Mă gândesc în continuare. S-ar putea ca totul să fie o greşeală. Privirea sa scrutătoare se focaliză asupra lui Dors.

— În orice caz, ar trebui să mergem jos să luăm micul dejun. Am întârziat şi nu cred că Doamna Tisalver este destul de bine dispusă ca să ne-o aducă la nas.

— Optimistule, spuse Dors. Am sentimentul că nu mai este deloc dispusă să ne mai ţină aici, nici măcar la micul dejun. Vrea să plecăm de aici.

— Posibil, dar îi dăm bani.

— Da, dar eu cred că acum ne urăşte destul de mult pentru a mai putea suferi creditele noastre.

— Poate că soţul ei se va dovedi ceva mai îndrăgostit de creditele pe care le plătim pentru chirie.

— Hari, dacă Tisalver ar avea chiar şi un singur cuvânt de spus, singura persoană care cred că ar fi mai surprinsă decât mine să îl audă ar fi Doamna Tisalver… Foarte bine, sunt gata.

Şi coborâră pe scări, în porţiunea de apartament în care stăteau Tisalverii, găsind-o pe doamna în chestiune aşteptându-i, nu cu micul dejun… ci cu o surpriză mult mai mare.

78

Casilia Tisalver stătea aşezată, ţeapănă ca un băţ, cu un zâmbet crispat pe faţa sa rotundă, şi cu ochii ei negri strălucind. Soţul său se sprijinea, indispus, de perete. În mijlocul camerei se aflau doi bărbaţi în picioare, într-o atitudine rigidă, ca şi cum ar fi remarcat pernele de pe podea, dar le-ar fi dispreţuit.

Amândoi aveau părul negru şi creţ şi mustăţile negre şi stufoase caracteristice Dahliţilor. Amândoi erau subţirei şi amândoi erau îmbrăcaţi în haine închise la culoare, atât de asemănătoare, încât cu siguranţă că erau uniforme. Aveau vipuşti deasupra umerilor şi în lateral, în lungul cracilor tubulari ai pantalonilor.

Fiecare avea, în partea dreaptă a pieptului, o Navă Spaţială-şi-Soarele, cam ştearsă, simbolul Imperiului Galactic în fiecare lume locuită a Galaxiei. Mai aveau un „D” de culoare închisă în centrul soarelui.

Seldon îşi dădu imediat seama că erau doi membri ai forţelor Dahlite de securitate.

— Ce se întâmplă aici? spuse Seldon cu asprime.

Unul dintre bărbaţi păşi în fată.

— Sunt ofiţerul de Sector Lanel Russ. El este colegul meu, Gebore Astinwald.

Amândoi îşi prezentară strălucitoarele holo-legitimaţii de identificare. Seldon nu se obosi să le privească.

— Ce doriţi?

— Sunteţi Hari Seldon din Helicon? întrebă calm Russ.

— Sunt.

— Şi dumneavoastră, Doamnă, sunteţi Dors Venabili din Cinna?

— Sunt, spuse Dors.

— Mă aflu aici pentru a cerceta o plângere conform căreia un anume Hari Seldon a instigat ieri la dezordine publică.

— N-am făcut aşa ceva, spuse Seldon.

— Informaţia noastră este, spuse Russ privind ecranul unui mic computer plat, că aţi acuzat un reporter de a fi agent Imperial, instigând astfel o răzmeriţă împotriva sa.

— Ofiţer, eu am fost cea care am spus că era agent Imperial, spuse Dors. Am avut motive să cred că aşa era. Sunt sigură că nu este o crimă să-ţi exprimi opiniile. În Imperiu există libertatea de a vorbi.

— Asta nu dezvinovăţeşte o opinie formulată deliberat în scopul de a instiga la dezordine.

— De unde ştii că aşa a fost, Ofiţer?

În acel moment, Doamna Tisalver interveni, cu o voce stridentă:

— *Eu* pot să spun că aşa a fost, Ofiţer. A văzut că era adunată mulţimea, o mulţime de haimanale care nu căuta nimic altceva decât *gâlceavă*. Ea a spus deliberat că reporterul era agent Imperial, când de fapt nu ştia nimic despre el, şi a spus asta cu voce tare, către mulţime, pentru a agita spiritele. Era limpede că ştia ce făcea.

— Casilia, începu soţul ei pe un ton rugător.

Dar ea îi aruncă o privire şi el nu mai scoase o vorbă.

Russ se întoarse spre Doamna Tisalver.

— Dumneavoastră aţi depus plângerea, Doamnă?

— Da. Aceştia doi locuiesc aici de câteva zile şi nu fac nimic altceva decât să provoace necazuri. Au invitat în apartamentul *meu* oameni cu reputaţie joasă, stricându-mi relaţiile cu vecinii.

— Este împotriva legii, Ofiţer, întrebă Seldon, să inviţi în cameră cetăţeni din Dahl, curaţi şi liniştiţi? Cele două camere de deasupra scărilor sunt camerele noastre. Le-am închiriat şi am plătit pentru ele. Este o crimă să vorbeşti cu Dahliţi în Dahl, Ofiţer?

— Nu, nu este, spuse Russ. Asta nu face parte din plângere. Ce motiv aţi avut, Doamnă Venabili, să presupuneţi că persoana pe care aţi acuzat-o era, de fapt, un agent Imperial?

— Avea o mustaţă mică şi maronie, spuse Dors, şi de aici am tras concluzia că nu era Dahlit. Am bănuit că era agent Imperial.

— Aţi bănuit? Colegul dumneavoastră, Domnul Seldon, nu are deloc mustaţă. Bănuiţi că şi *el* este un agent Imperial?

— În orice caz, se grăbi să spună Seldon, nu a existat nicio dezordine. Am cerut mulţimii să nu facă nimic împotriva presupusului reporter, şi sunt sigur că nu i-au făcut nimic.

— Sunteţi sigur, Domnule Seldon? spuse Russ. Informaţia noastră este că aţi plecat imediat după ce aţi formulat acuzaţia. Cum puteţi vorbi despre ceva care s-a întâmplat după ce aţi plecat?

— Nu pot, spuse Seldon, dar vă întreb: A murit omul? A fost rănit?

— Omul a fost interogat. Neagă faptul că ar fi agent Imperial, iar noi nu avem nicio informaţie că ar fi. Pretinde de asemenea că a fost brutalizat.

— Ar putea foarte bine să mintă în ambele privinţe, spuse Seldon. Aş sugera un Test Psihic.

— Testul nu poate fi făcut asupra victimei unei crime, spuse Russ. Guvernul local este foarte ferm în această privinţă. Însă dumneavoastră, în calitate de *criminali* în

acest caz, aţi fi supuşi fiecare unui Test Psihic. Aţi fi de acord să vă testăm?

Seldon şi Dors schimbară priviri un moment, apoi Seldon spuse:

— Nu, desigur că nu.

— *Desigur* că nu, repetă Russ cu o uşoară urmă de sarcasm în voce, dar sunteţi gata să îl propuneţi pentru altcineva.

Celălalt ofiţer, Astinwald, care până atunci nu scosese o vorbă, zâmbi la auzul acestor cuvinte.

— Mai avem de asemenea informaţii, spuse Russ, că acum două zile aţi participat la o luptă cu cuţite în Billibotton şi aţi rănit grav un cetăţean Dahlit pe nume…

Apăsă un buton al plăcuţei sale computerizate şi studie noua pagină de pe ecran.

— Elgin Marron, continuă el.

— Informaţiile vă spun şi cum a început bătaia? spuse Dors.

— În acest moment, asta nu are nicio importanţă, Doamnă. Negaţi faptul că lupta a avut loc?

— Bineînţeles că nu negăm că lupta a avut loc, se aprinse Seldon, dar negăm că am provocat în vreun fel *aşa ceva*. Am fost *atacaţi*. Doamna Venabili a fost acostată de acest Marron şi era clar că avea de gând să o violeze. Ceea ce a urmat a fost pur şi simplu auto-apărare. Sau în Dahl, violul este tolerat?

— Aţi spus că aţi fost atacaţi? spuse Russ cu o voce impersonală. De câţi oameni?

— De zece oameni.

— Şi dumneavoastră singur – împreună cu o femeie – v-aţi apărat împotriva a zece bărbaţi?

— Doamna Venabili şi cu mine ne-am apărat. Da.

— Şi atunci, cum se face că niciunul dintre dumneavoastră nu prezintă nicio urmă de rănire? Este vreunul dintre dumneavoastră tăiat, sau are vreo vânătaie, undeva unde nu se vede acum?

— Nu, Ofiţer.

— Şi atunci, cum se face că în lupta dintre un bărbat – plus o femeie – contra zece bărbaţi, nu aţi fost deloc răniţi, iar reclamantul, Elgin Marron, a fost spitalizat datorită rănilor şi va necesita un transplant de piele la buza superioară?

— Ne-am luptat bine, spuse ferm Seldon.

— Incredibil de bine. Ce-aţi zice dacă v-aş spune că trei oameni au depus mărturie că dumneavoastră şi prietena dumneavoastră l-aţi atacat pe Marron, fără a fi atacaţi?

— Aş spune că este foarte greu de crezut că noi am fi putut face aşa ceva. Sunt sigur că Marron are cazier de scandalagiu şi cuţitar. Vă spun că acolo au fost zece. Este clar că şase dintre ei au refuzat să jure pentru o minciună. Ceilalţi trei v-au explicat de ce nu au sărit în ajutorul prietenului lor, din moment ce au mărturisit că a fost atacat fără motiv şi era în pericol de moarte? Trebuie să vă fie clar că au minţit.

— Sugeraţi să le facem un Test Psihic?

— Da. Şi, înainte să cereţi un test pentru ei, refuz în continuare să iau în considerare un test pentru noi.

— Am primit de asemenea informaţii, spuse Russ, că ieri, după ce aţi părăsit scena scandalului, v-aţi întâlnit cu unul, Davan, un cunoscut subversionist care este căutat de poliţia de securitate. Este adevărat?

— Va trebui să dovediţi asta fără ajutorul nostru, spuse Seldon. Nu mai răspundem la nicio întrebare.

Russ puse plăcuţa deoparte.

— Mă tem că trebuie să vă cer să veniţi cu noi la sediu, pentru a răspunde la întrebări suplimentare.

— Nu cred că este necesar, Ofiţer, spuse Seldon. Suntem Provinciali şi nu am comis nicio crimă. Am încercat să evităm un reporter care ne deranja în mod nejustificat, am încercat să ne apărăm împotriva violului şi poate chiar a crimei, într-o zonă a sectorului care este cunoscută pentru comportamentul criminal, şi am stat de vorbă cu diverşi Dahliţi. Nu vedem nimic în toate astea care să justifice un interogatoriu suplimentar. Ceea ce faceţi dumneavoastră s-ar putea numi abuz.

— Noi suntem cei care luăm hotărârile, spuse Russ. Nu dumneavoastră. Vreţi să veniţi cu noi?

— Nu, nu vrem, spuse Dors.

— Fiţi atenţi! strigă Doamna Tisalver. Are două cuţite.

Ofiţerul Russ oftă şi spuse:

— Mulţumim, Doamnă Tisalver, dar ştim asta.

Se întoarse spre Dors.

— Ştiţi că faptul de a purta cuţit fără permis este o crimă serioasă în acest sector? Aveţi permis?

— Nu, Ofiţer, nu am.

— Deci, este clar că l-aţi atacat pe Marron cu un cuţit ilegal. Vă daţi seama că asta creşte mult gravitatea crimei?

— N-a fost nicio crimă, Ofiţer, spuse Dors. Băgaţi la cap acest lucru. Marron avea şi el cuţit şi sunt sigură că nu avea permis.

— Nu avem nicio dovadă în acest sens şi în timp ce Marron are răni de cuţit, dumneavoastră nu aveţi niciuna.

— Sigur că avea un cuţit, Ofiţer. Dacă nu sunteţi la curent că fiecare bărbat din Billibotton, şi majoritatea bărbaţilor din întreg sectorul Dahl, poartă cuţite pentru care probabil că nu au permis, atunci sunteţi singurul om din Dahl care nu ştie asta. Există prăvălii în care oriunde te-ai întoarce, se vând cuţite, pe faţă. Nu ştiţi asta?

— Nu contează ce ştiu eu sau ce nu ştiu în această privinţă, spuse Russ. Nu contează nici dacă alţi oameni încalcă legea sau câţi o fac. Tot ceea ce contează în acest moment este că Doamna Venabili a încălcat legea anti-cuţit. Trebuie să vă cer să-mi predaţi chiar acum acele cuţite, Doamnă. Iar după aceea, amândoi trebuie să mă însoţiţi la sediu.

— În acest caz, spuse Dors, veniţi şi luaţi-mi cuţitele.

Russ oftă.

— Nu trebuie să credeţi, Doamnă, că singurele arme care există în Dahl sunt cuţitele sau că eu am nevoie să mă angajez într-o luptă cu cuţitele împotriva dumneavoastră. Atât colegul meu, cât şi eu însumi, avem blastere care vă vor distruge într-o clipă, înainte să puteţi pune mâna pe mânerele cuţitelor... oricât de rapidă aţi fi. Nu vom folosi

blasterul, desigur, pentru că nu ne aflăm aici ca să vă ucidem. Totuşi, avem fiecare câte un bici neuronic, pe care-l putem folosi nestingheriţi asupra voastră. Sper că nu doriţi o demonstraţie. Nu vă vor ucide, nu vă vor lăsa niciun fel de urmă permanentă... dar durerea este cumplită. Colegul meu ţine chiar în acest moment un bici neuronic îndreptat asupra dumneavoastră. Iar acesta este al meu... Acum, daţi-ne cuţitele, Doamnă Venabili.

Se făcu o pauză de o clipă, apoi Seldon spuse:

— Nu are niciun rost, Dors. Dă-i cuţitele.

Şi în acel moment, se auzi o bătaie frenetică în uşă şi auziră cu toţii o voce care urla pe un ton ridicat şi ascuţit.

79

Raych nu părăsise cartierul după ce-i condusese înapoi la apartamentul lor.

Mâncase bine în timpul în care aşteptase terminarea întrevederii celor doi cu Davan şi mai târziu dormise un pic după ce făcuse o baie mai mult sau mai puţin satisfăcătoare. După toate acestea, chiar că nu mai avea unde să se ducă. Avea o casă, dacă i se putea spune aşa, şi o mamă care nu se îngrijora deloc dacă el lipsea de acasă o vreme. Niciodată nu se îngrijorase.

Nu-şi cunoştea tatăl şi uneori se întreba dacă avusese de fapt vreunul. I se spusese că era obligatoriu să fi avut, din motive care îi fuseseră explicate destul de grosolan. Uneori se întreba dacă ar fi trebuit să creadă o poveste chiar atât de ciudată, dar găsea că detaliile erau excitante.

Se gândea la asta în legătură cu lady. Era o lady matură, desigur, dar era drăguţă şi se putea bate ca un bărbat – mai bine decât un bărbat. Fu cuprins de nişte dorinţe nedesluşite.

Şi ea se oferise să-l lase să facă o baie. El putea înota uneori în piscina din Billibotton, atunci când avea nişte credite cu care nu ştia ce să facă sau atunci când putea să se strecoare înăuntru fără să-l vadă nimeni. Acelea erau

singurele ocazii când se uda din cap până în picioare, dar i se făcea cam frig şi trebuia să aştepte să se usuce.

Să faci o baie, e cu totul altceva. Ai avea apă fierbinte, săpun, prosoape şi aer cald. Nu ştia prea bine cum s-ar simţi. Doar că ar fi fost drăguţ dacă *ea* ar fi de faţă.

Cunoştea destul de bine străzile şi locurile unde ar fi putut să se odihnească, pe o alee departe de bulevard, care să fie aproape de o baie şi în acelaşi timp destul de aproape de locul în care se afla ea şi unde probabil că nu ar fi fost găsit şi alungat.

Îşi petrecu noaptea cutreierat de gânduri ciudate. Şi dacă ar învăţa să citească şi să scrie? I-ar folosi asta la ceva? Nu ştia la ce, dar poate că *ea* i-ar putea spune. Avu închipuiri vagi despre lucruri pe care le-ar putea face şi pentru care ar fi plătit cu bani, dar nu ştia precis care ar putea fi acele lucruri. Ar trebui să i se spună, dar cum să faci să ţi se spună?

Dacă ar sta împreună cu bărbatul şi cu lady, poate că ei l-ar ajuta. Dar ce motiv ar fi avut aceştia ca să vrea să-l accepte lângă ei?

Se trezi, venindu-şi în fire puţin câte puţin, nu din cauza luminii strălucitoare, ci din cauză că urechile sale ascuţite prinseseră sunetele de pe bulevard, care creşteau în intensitate pe măsură ce începeau activităţile zilei.

Învăţase să identifice aproape fiecare tip de sunet, pentru că în labirintul ostil din Billibotton, dacă vroiai să supravieţuieşti cu un minim de confort, trebuia să-ţi dai seama de lucruri înainte ca să le vezi. Şi era ceva în legătură cu sunetul unui motor de automobil pe care îl auzea acum, care îi semnală pericolul. Era un sunet oficial, un sunet ostil…

Se scutură pentru a-şi alunga somnul şi se furişă fără zgomot spre bulevard. Nici nu avu nevoie să vadă Nava Spaţială-şi-Soarele pe automobil. Forma acestuia era suficientă. Ştia că venise probabil pentru bărbat şi pentru lady, din cauză că se întâlniseră cu Davan. Nu mai pierdu timp să-şi pună gândurile la îndoială sau să şi le analizeze.

Plecă în fugă, făcându-şi drum prin mulţimea care creştea odată cu derularea zilei.

Se întoarse în mai puţin de cincisprezece minute. Automobilul era încă acolo şi se adunaseră privitori curioşi sau precauţi, care priveau maşina din toate părţile, de la o distanţă pe care şi-o impuneau din respect. În curând vor veni mai mulţi. Îşi croi drum pe scări, încercând să-şi aducă aminte la care uşă trebuia să bubuie. Nu avea timp pentru ascensor.

Găsi uşa – cel puţin aşa avu impresia – şi bătu în ea, ţipând cu o voce piţigăiată:

— Lady! Lady!

Era prea agitat pentru a-şi mai aduce aminte numele ei, dar îşi aduse aminte de o parte din numele bărbatului.

— Hari! strigă el. Daţi-mi drumu' înăuntru.

Uşa se deschise şi el se năpusti – *încercă* să se năpustească. Mâna grea a unui ofiţer îl apucase de braţ.

— Stai aşa, puştiule. Unde vrei să mergi?

— Dă-mi drumu'. N-am făcut nimic.

Privi împrejur.

— Hei, lady, ce fac ăştia?

— Ne arestează, spuse Dors înverşunată.

— Pen'ce? spuse Raych gâfâind şi zbătându-se. Hei, dă-mi drumu', Sunbadger. Nu te du cu el, lady. Nu trebe să mergi cu el.

— Ieşi afară, spuse Russ zgâlţâindu-l cu violenţă pe băiat.

— Nu, nu ies. Şi nici tu n-ai să ieşi, Sunbadger. O să vină toată banda mea. N-ai să ieşi afară decât dacă-i laşi în pace pă amicii mei.

— Care toată banda? spuse Russ încruntându-se.

— Acu' e afară. Probabil că-ţi face maşina pilaf. Şi-o să te facă şi *pe tine* pilaf.

Russ se întoarse către colegul său.

— Cheamă sediul. Spune-le să trimită două camioane cu Macros[6].

---

[6] Macros – trupe de elită *(n.t.)*

— Nu! ţipă Raych reuşind să scape din strânsoare şi repezindu-se la Astinwald. Nu-i chema!

Russ ridică biciul neuronic şi trase.

Raych scoase un urlet, se apucă de umărul drept şi se prăbuşi la podea, zvârcolindu-se înfiorător.

Russ nu se întorsese încă spre Seldon când acesta, apucându-l de încheietura mâinii, îi ridică biciui neuronic în aer, apoi răsuci şi îi duse mâna la spate, călcându-l în acelaşi timp pe picior pentru a-l menţine aproape nemişcat. Hari simţi cum umărul celuilalt se dislocă. Russ scoase un strigăt răguşit şi suferind.

Astinwald ridică repede blasterul, dar braţul stâng al lui Dors îl cuprinse de după umăr, iar cuţitul din mâna ei dreaptă îi fu pus la gât.

— Nu mişca! spuse ea. Mişcă un singur milimetru, cu orice parte a corpului, şi te tai de la gât până la şira spinării... Aruncă blasterul. Aruncă-l! Şi biciul neuronic.

Seldon îl ridică pe Raych, care încă se văita şi îl ţinu strâns. Se întoarse spre Tisalver şi spuse:

— Afară sunt oameni. Oameni furioşi. Am să-i chem înăuntru şi au să-ţi distrugă tot ceea ce ai aici. Au să-ţi spargă pereţii. Dacă vrei ca aşa ceva să nu se întâmple, ridică armele alea şi aruncă-le în camera alăturată. Ia armele de la ofiţerul de securitate căzut la podea şi fă acelaşi lucru. Repede! Ia-o şi pe nevastă-ta să te ajute. Data viitoare, o să se gândească de două ori înainte să mai depună reclamaţii împotriva oamenilor nevinovaţi... Dors, cel de la podea n-o să mai fie bun de nimic o vreme. Scoate-l şi pe celălalt din circulaţie, dar nu-l omorî.

— Bine, spuse Dors.

Întorcând cuţitul, îl lovi în ceafă cu mânerul. Ofiţerul căzu în genunchi.

Ea făcu o grimasă.

— *Urăsc* să fac asta, spuse ea.

— Au tras în Raych, spuse Seldon încercând să-şi mascheze propria oroare pentru cele întâmplate.

Părăsiră în grabă apartamentul şi, odată ce se găsiră afară în bulevard, găsiră o grămadă de oameni, majoritatea

bărbaţi, care scoaseră un strigăt atunci când îi văzură ieşind. Mulţimea se strânse mai aproape de ei şi mirosul de oameni nespălaţi îi copleşi.

— Unde sunt Sunbadger-ii? strigă cineva.

— Înăuntru, strigă şi Dors. Lăsaţi-i în pace. Vor fi inofensivi o vreme, dar au să primească întăriri, aşa că plecaţi repede de aici.

— Şi voi ce veţi face? veni dintr-o duzină de gâturi.

— Plecăm şi noi. Nu ne mai întoarcem.

— O să am io grijă dă ei, ţipă Raych zbătându-se să scape din braţele lui Seldon şi reuşind să se ţină pe propriile picioare.

Îşi freca umărul cu furie.

— Pot să merg, spuse el. Ia, faceţi loc.

Mulţimea îi făcu loc, iar el spuse:

— Domnule, lady, veniţi cu mine… Repede!

Merseră pe bulevard, însoţiţi de câteva duzini de oameni şi apoi Raych arătă deodată spre o deschizătură şi murmură:

— Aici, băieţi. Vă duc io într-un loc unde n-o să vă găsească nimeni. Cred că nu-l ştie nici Davan. Numa' că o să trebuiască să trecem pân nivelele dă canalizare. N-o să ne vadă nimeni acolo, da' pute cam urât… înţelegeţi ce vreau să spun?

— Cred că vom supravieţui, murmură Seldon.

Şi coborâră de-a lungul unei scări spiralate înguste, în timp ce mirosurile pestilenţiale se înălţau în întâmpinarea lor.

80

Raych le găsi o ascunzătoare. Pentru a ajunge acolo, urcaseră treptele unei scăriţe de metal care îi duseseră într-o cameră spaţioasă, ce semăna cu un pod; Seldon nu-şi putu da seama la ce servea această cameră. Era umplută cu echipamente, voluminoase şi silenţioase, al căror scop rămânea, de asemenea, un mister. Camera arăta destul de

curată şi lipsită de praf şi era circulată în permanenţă de un curent de aer care prevenea depunerea prafului şi – mai important – părea să mai diminueze mirosul.

Raych părea mulţumit.

— Nu-i aşa că-i mişto? spuse el.

Încă îşi mai freca umărul din când în când, şi se strâmba de durere atunci când şi-l freca prea tare.

— Putea fi şi mai rău, spuse Seldon. Raych, ştii la ce foloseşte locul ăsta?

Raych dădu să ridice din umeri, dar se crispă.

— Habar n-am, spuse el.

Apoi adăugă, cu o urmă de dispreţ:

— Cui îi pasă?

Dors, care se aşezase pe podea după ce îşi trecuse mâna peste ea şi se uitase apoi suspicioasă în palmă, spuse:

— Dacă vrei părerea mea, cred că face parte dintr-un proces de detoxificare şi reciclare a reziduurilor. Ceea ce rezultă, este cu siguranţă folosit ca fertilizator.

— În cazul ăsta, spuse Seldon posomorât, cei care au grijă de acest complex vor coborî periodic aici, iar asta se poate întâmpla oricând.

— Am mai fost aici, spuse Raych. N-am văzut niciodată pă nimeni.

— Presupun că Trantor este puternic automatizat oriunde este posibil şi ce altceva ar fi mai potrivit pentru automatizare decât tratarea reziduurilor? spuse Dors. Am putea fi în siguranţă... o vreme.

— Nu multă vreme. O să ni se facă foame şi sete, Dors.

— Po' să fac io rost dă haleală şi dă apă, spuse Raych. Tre' să ştii să te descurci, dacă eşti copil dă pă stradă.

— Mulţumesc, Raych, spuse Seldon absent, dar acum nu mi-e foame.

Trase aerul pe nas.

— S-ar putea să nu mi se mai facă foame niciodată.

— O să ţi se facă, spuse Dors. Şi chiar dacă îţi vei pierde pentru un timp pofta de mâncare, ţi se va face sete. Cel puţin, cu W.C.-ul nu vom avea niciun fel de probleme. Este

clar că ne aflăm practic deasupra unor canale deschise de transport al reziduurilor.

Pentru o vreme, se făcu tăcere. Lumina era slabă şi Seldon se întrebă de ce Trantorienii nu lăsau aceste locuri în întuneric complet. Dar apoi îşi dădu seama că în nicio zonă publică nu văzuse întuneric cu adevărat. Într-o societate bogată în energie, acesta era probabil un obicei. Ciudat că o lume cu patruzeci de miliarde de oameni poate fi bogată în energie, dar cu căldura internă a planetei, care putea fi adusă la suprafaţă, ca să nu mai vorbim de energia solară şi de instalaţiile de fuziune nucleară din spaţiu, acest lucru era absolut normal. De fapt, dacă stătea să se gândească, în tot Imperiul nu exista nicio planetă săracă în energie. O fi existat oare o vreme când tehnologia era atât de primitivă încât era posibilă criza de energie?

Se rezemă de un sistem de conducte prin care – din câte bănuia – curgeau reziduuri. Odată cu acest gând, se îndepărtă de conducte şi se aşeză pe jos, lângă Dors.

— Avem vreo posibilitate să intrăm în legătură cu Chetter Hummin? spuse el.

— De fapt, chiar i-am trimis un mesaj, spuse Dors, deşi mi-a venit foarte greu s-o fac.

— Ţi-a venit foarte greu?

— Sarcina mea era să am grijă de tine. De fiecare dată când trebuie să iau legătura cu el, înseamnă că am dat greş.

Seldon o privi prin ochii întredeschişi.

— De ce trebuie să fi chiar atât de autocritică, Dors? Nu mă poţi proteja împotriva ofiţerilor de securitate dintr-un întreg sector.

— Aşa-i, cred că nu pot. Putem să scoatem câţiva din circulaţie…

— Ştiu. Am şi făcut-o deja. Dar au să trimită întăriri… maşini blindate… tunuri neuronice… ceaţă sedativă. Nu ştiu ce posibilităţi au, dar vor arunca în joc toată dotarea de care dispun. De asta sunt sigur.

— Probabil că ai dreptate, spuse Dors încleştând fălcile.

— N-o să te găsească, lady, spuse deodată Raych.

Ochii săi ageri se plimbaseră de la unul la celălalt în timp ce vorbiseră.

— Pă Davan nu l-a găsit niciodată.

Dors zâmbi tristă şi îl ciufuli pe băiat. Apoi îşi privi palma şi făcu ochii mari, puţin cam neplăcut surprinsă.

— Nu ştiu dacă e bine să stai cu noi, Raych, spuse ea. N-aş vrea să te găsească şi pe tine.

— Pă mine n-o să mă găsească. Şi dacă vă părăsesc, cine vă mai aduce haleală şi apă şi cine vă mai găseşte noi ascunzători, pen' ca Sunbadgerii să nu mai ştie deloc pă unde să caute?

— Nu, Raych, au să ne găsească. Pe Davan nu se obosesc prea tare să îl caute. Îi sâcâie, dar cred că nu îl iau în serios, înţelegi ce vreau să spun?

— Adică-i doare-n… gât dă el şi-şi închipuie că nu merită să-l vâneze pân toate ascunzătorile.

— Da, asta am vrut să spun. Dar vezi tu, noi am rănit foarte grav doi ofiţeri şi din cauza *asta* nu ne vor lăsa să scăpăm. Chiar dacă va fi nevoie să-şi folosească toate forţele – dacă vor trebui să caute prin toate coridoarele ascunse sau nefolosite din sector – au să pună mâna pe noi.

— Mă simt ca un… ca un *nimic*, spuse Raych. Dacă n-aş fi alergat acolo şi n-aş fi intrat în mâinile lor, n-ar mai fi trebuit să-i pocniţi pă ofiţerii ăia şi n-aţi mai fi intrat în necazu' ăsta.

— Nu, mai devreme sau mai târziu ar fi trebuit – ăăh – să-i scoatem din circulaţie. Cine ştie? Poate ar fi trebuit chiar să scoatem mai mulţi din circulaţie.

— Ei, v-aţi descurcat de minune, spuse Raych. Dacă nu mă durea toate puteam să mă uit mai mult la voi şi să mă bucur.

— Nu ne foloseşte la nimic să încercăm să ne luptăm cu toate forţele lor de securitate, spuse Seldon. Întrebarea este: Ce-au să ne facă dacă pun mâna pe noi? Au să ne pedepsească cu închisoarea, mai mult ca sigur.

— A, nu. Dacă va fi nevoie, vom face apel la Împărat, spuse Dors.

— La-mpărat? se holbă Raych. Îl cunoaşteţi pă-mpărat?

Seldon făcu un gest cu mâna spre băiat.

— Orice cetăţean din Galaxie poate apela la Împărat… dar cred că ar fi o greşeală, Dors. De când Hummin şi cu mine am părăsit Sectorul Imperial, nu facem altceva decât *să fugim* de Împărat.

— Da, dar nu până acolo încât să riscăm să fim aruncaţi într-o închisoare Dahlită. Apelul la Împărat ne va servi ca răgaz – pentru că va fi o diversiune – şi poate că în cursul acelui răgaz, ne vom putea gândi la altceva.

— Mai e şi Hummin.

— Da, aşa e, spuse Dors încurcată, dar nu putem să-l considerăm ca fiind face-tot. În primul rând, chiar dacă mesajul meu a ajuns la el şi chiar dacă ar putea să ajungă repede în Dahl, cum ar putea să dea de noi? Şi chiar dacă ne-ar găsi, ce-ar putea face el împotriva tuturor forţelor de securitate Dahlite?

— În cazul ăsta, spuse Seldon, va trebui să ne gândim ce putem face înainte ca ei să ne găsească.

— Mergeţi după mine, spuse Raych, vă ţin io departe dă ei. Cunosc toate locurile p-aici.

— Sunt sigur că ne poţi ţine departe de o persoană, dar ei vor fi foarte mulţi, mergând prin nu ştiu câte coridoare. Vom scăpa de un grup şi ne vom ciocni de altul.

Rămaseră într-o tăcere penibilă o bună bucată de timp, fiecare aflându-se în faţa a ceea ce putea fi considerată o situaţie desperată. Apoi Dors Venabili tresări şi şopti, încet şi crispat:

— Sunt aici. Îi aud.

Câteva momente stătură încordaţi, ascultând, apoi Raych ţâşni în picioare şi şuieră printre dinţi:

— Vin dintr-acolo. Noi tre’ s-o luăm p-aici.

Seldon, zăpăcit, nu auzise nimic, şi ar fi fost mulţumit să se încreadă în auzul mai bun al celorlalţi, dar chiar atunci când Raych începu să se îndepărteze în grabă şi fără zgomot de direcţia din care se apropiau paşii, se auzi o voce, repetată de conductele de canalizare:

— Rămâneţi pe loc. Rămâneţi pe loc.

— Ăsta-i Davan, spuse Raych. Dă unde ştie *el* că suntem aici?

— Davan? spuse Seldon. Eşti sigur?

— Sigur că sunt sigur. Davan o să ne ajute.

81

— Ce s-a întâmplat? întrebă Davan.

Seldon se mai linişti cât de cât. Desigur, sprijinul lui Davan nu prea conta în lupta împotriva tuturor forţelor de securitate din Sectorul Dahl, însă acesta avea sub comandă un număr de oameni care ar putea crea suficientă confuzie…

— Davan, spuse el, trebuie să-ţi spun ceva. Bănuiesc că mulţi dintre cei care s-au adunat azi de dimineaţă în faţa locuinţei lui Tisalver, erau oameni de-ai tăi.

— Da, erau destui. Se zvoneşte că aţi fost arestaţi şi că aţi zdrobit un escadron de Sunbadgeri. Dar *de ce* aţi fost arestaţi?

— Doi, spuse Seldon ridicând două degete. Doi Sunbadgeri. Numai doi, dar tot este foarte grav. Unul dintre motivele pentru care am fost arestaţi a fost acela că ne-am întâlnit cu tine.

— Asta nu e suficient. Sunbadgerii nu-şi prea bat capul cu mine. În ochii lor eu reprezint o problemă banală. Mă subestimează, adăugă Davan cu amărăciune.

— Posibil, spuse Seldon, dar femeia de la care am închiriat camerele a raportat că noi am pornit o răzmeriţă… împotriva reporterului pe care l-am întâlnit în drum spre tine. Ştii asta. Faptul că oamenii tăi s-au aflat în centrul atenţiei ieri şi azi dimineaţă din nou şi că doi ofiţeri au fost grav răniţi, ar putea să-i determine să înceapă să cureţe coridoarele astea… ceea ce înseamnă că *tu* vei avea de suferit. Regret sincer. Nu intenţionam şi nici nu mă aşteptam să provoc toate astea.

Dar Davan clătină din cap.

— Nu, nu-i cunoaşteţi pe Sunbadgeri. Nici măcar ăsta nu-i un motiv suficient de puternic. Ei nu vor să facă ordine pe aici. Dacă ar face-o, sectorul ar fi obligat să aibă grijă de noi. Sunt foarte mulţumiţi să ne lase să putrezim în Billibotton şi în celelalte mahalale. Nu, ei vă caută pe voi… *pe voi*. Ce-aţi făcut?

— N-am făcut nimic. Şi, oricum, ce mai contează? spuse Dors iritată. Dacă nu te caută pe tine şi ne caută *pe noi*, au să vină aici jos ca să ne prindă. Şi dacă au să dea de tine, ai să intri într-un mare bucluc.

— Nu, eu nu. Am prieteni… prieteni puternici, spuse Davan. V-am spus asta noaptea trecută. Şi ar putea să vă ajute şi pe voi, la fel ca pe mine. După ce aţi refuzat categoric să ne ajutaţi, am luat legătura cu ei. Ei ştiu cine sunteţi, Dr. Seldon. Sunteţi un bărbat faimos. Iar ei sunt în măsură să vorbească cu Primarul din Dahl ca să aibă grijă să vă lase în pace, orice aţi fi făcut. Dar va trebui să plecaţi din Dahl.

Seldon zâmbi. Se destinse.

— Cunoşti pe cineva influent, nu-i aşa, Davan? spuse el. Cineva care răspunde imediat la solicitare, care are posibilitatea să vorbească cu guvernul din Dahl şi să îl determine să nu ia măsuri drastice şi care ne poate lua de aici? Perfect. Nu mă surprinde.

Se întoarse spre Dors, zâmbind.

— Se repetă povestea cu Mycogenul. Cum le face Hummin ăsta?

Dar Dors clătină din cap.

— E prea devreme… Nu înţeleg.

— Am convingerea că el poate face orice, spuse Seldon.

— Îl cunosc mai bine decât tine – şi de mai multă vreme – iar asta *nu* o cred.

Seldon zâmbi.

— Nu-l subestima.

Şi apoi, ca şi cum nu ar mai fi vrut să zăbovească asupra acestui subiect, se întoarse spre Davan.

— Dar cum ne-ai găsit? Raych spunea că nu ştii nimic despre locul acesta.

— N-am mai fost aici niciodată, spuse Davan privind în jur. E un loc interesant. Raych este o creatură a coridoarelor, se simte ca acasă în labirintul ăsta.

— Aşa e, Davan, ne-am dat şi noi seama de asta. Dar cum ai dat *tu* de noi?

— Cu un detector de infraroşii. Am un aparat care detectează radiaţia infraroşie şi care este reglat pe treizeci şi şapte de grade Celsius. Nu va reacţiona decât la prezenţa oamenilor şi va ignora celelalte surse de căldură. Cu el v-am descoperit pe voi trei.

Dors se încruntă.

— La ce foloseşte asta pe Trantor, unde sunt oameni peste tot? Pe alte lumi se foloseşte, dar...

— Dar nu şi pe Trantor, spuse Davan. Ştiu. Numai că în mahalale, în coridoarele uitate şi dărăpănate şi pe aleile pustii, sunt folositoare.

— Şi de unde ai făcut rost de el? întrebă Seldon.

Davan spuse:

— E suficient că am făcut rost de el... Dar trebuie să vă scoatem de aici, Domnule Seldon. Prea mulţi oameni vă vor, iar eu doresc ca puternicul meu prieten să vă aibă.

— Şi unde se află prietenul ăsta puternic al tău?

— Se apropie. Cel puţin, înregistrez o nouă sursă de treizeci şi şapte de grade şi nu văd cine altcineva ar putea fi.

În cadrul uşii îşi făcu apariţia un nou personaj, dar lui Seldon i se stinse pe buze exclamaţia de bucurie. Nu era Chetter Hummin.

17. Wye

WYE – ... Un sector al lumii-oraş Trantor... În ultimele secole ale Imperiului Galactic, Wye a fost cea mai puternică şi cea mai stabilă parte a lumii-oraş. Conducătorii lui aspirau de mult la tronul Imperial, justificând aceasta prin descendenţa lor din Împăraţii anteriori. Sub Mannix IV, Wye a fost militarizat (cel puţin aşa au pretins mai târziu autorităţile Imperiale) şi punea la cale o lovitură la scara întregii planete...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

82

Omul care intrase era înalt şi musculos. Avea o mustaţă lungă şi blondă care se ridica în sus la capete şi favoriţi care coborau de o parte şi de alta a feţei până sub bărbie, lăsând vârful bărbiei şi buza de jos neacoperite de păr. Părul de pe cap era atât de scurt tuns şi atât de deschis la culoare încât, pentru o clipă destul de dezagreabilă, Seldon îşi aduse aminte de Mycogen.

Noul venit purta ceva care nu putea fi decât o uniformă. Era colorată în roşu şi alb, iar în jurul taliei avea o centură lată împodobită cu ţinte de argint.

Avea o voce puternică de bas, iar accentul său era deosebit. Seldon nu mai auzise niciodată unul asemănător. Cele mai neobişnuite accente pe care le cunoscuse până atunci sunau aspru, dar acesta părea aproape muzical, poate şi din cauza multitudinii de tonuri joase.

— Sunt Sergentul Emmer Thalus, bubui acesta într-o succesiune lentă de silabe. Îl caut pe Dr. Hari Seldon.

— Eu sunt, spuse Seldon.

Şi şopti încet spre Dors:

— Dacă Hununin n-a putut să vină personal, văd că a trimis un splendid pachet de muşchi care să-l reprezinte.

Sergentul îi aruncă lui Seldon o privire impasibilă şi puţin cam prelungită. Apoi spuse:

— Da. Mi-aţi fost descris. Vă rog să veniţi cu mine, Dr. Seldon.

— Arată-ne drumul, zise Seldon.

Sergentul făcu un pas înapoi, Seldon şi Dors Venabili păşiră înainte.

Sergentul se opri şi ridică o mână solidă, cu palma îndreptată spre Dors.

— Mi s-a spus să-l iau pe Dr. Seldon. Nu mi s-a spus să iau şi pe altcineva.

Pentru un moment, Seldon îl privi fără să înţeleagă. Apoi, expresia de surpriză făcu loc furiei.

— Este absolut imposibil să nu ţi se fi spus asta, Sergent. Dr. Dors Venabili este colega şi prietena mea. Ea *trebuie* să vină cu mine.

— Nu astea au fost instrucţiunile mele, Dr. Seldon.

— Pe mine nu mă interesează care au fost instrucţiunile tale, Sergent Thalus. Eu nu mă mişc de aici fără ea.

— Mai mult decât atât, spuse Dors vizibil iritată, instrucţiunile *mele* sunt să am grijă în permanenţă de Dr. Seldon. Nu pot să fac asta decât dacă sunt împreună cu el. În consecinţă, acolo unde merge el, merg şi eu.

Sergentul părea încurcat.

— Instrucţiunile mele îmi cer să am cea mai mare grijă să nu păţiţi nimic, Dr. Seldon. Dacă nu veniţi de bună voie, trebuie să vă duc pe sus până la vehicul. Am să încerc să fiu cât mai delicat.

Întinse braţele ca pentru a-l apuca pe Seldon de talie.

Seldon se dădu înapoi, ferindu-se, şi în acelaşi timp îi aplică sergentului o lovitură de sus, pe braţ, cu tăişul palmei, acolo unde muşchii erau mai subţiri, astfel încât lovi osul.

Sergentul trase cu putere aer pe nări şi se scutură puţin, dar îşi reveni şi înaintă din nou cu o figură impasibilă. Davan privea fără să facă o mişcare, dar Raych se strecură în spatele sergentului.

Seldon repetă lovitura a doua oară, apoi a treia oară. Dar de data aceasta, Sergentul Thalus, anticipând-o, coborî umărul şi primi impactul pe muşchi solid.

Dors îşi scoase cuţitele.

— Sergent, spuse ea cu o voce puternică. Întoarce-te spre mine. Vreau să înţelegi că m-ai putea obliga să te rănesc grav, dacă mai insişti în încercările tale de a-l lua de aici pe Dr. Seldon, împotriva voinţei sale.

Sergentul se opri, păru să ia serios în calcul cuţitele care se legănau în mâinile lui Dors, apoi spuse:

— Instrucţiunile mele spun să am grijă ca Dr. Seldon să nu păţească ceva. Despre ceilalţi, nu spun nimic.

Mâna sa dreaptă se îndreptă cu o viteză surprinzătoare spre biciul neuronic care stătea în tocul de la şold. Dors se repezi la fel de iute spre el, cu cuţitele scânteind.

Niciunul dintre ei nu-şi duse mişcarea până la capăt.

Repezindu-se înainte, Raych îl împinse pe Sergent din spate cu mâna stângă, iar cu dreapta îi subtiliză arma din toc. Se dădu repede în lături, ţinând acum biciul neuronic cu ambele mâini, şi strigând:

— Mâinile sus, Sergent, altfel o păţeşti!

Sergentul se întoarse şi o expresie nervoasă i se întipări pe faţa care începuse să se înroşească. Fu singurul moment în care siguranţa de sine păru să-i slăbească.

— Pune chestia aia jos, băiete, mârâi el ameninţător. Nu ştii să umbli cu ea.

— Ştiu dăspre siguranţă, răcni Raych. E scoasă şi po’ să trag. Şi chiar am să trag, dacă te mai apropii.

Sergentul îngheţă pe loc. Era clar că îşi dădea seama cât de periculos putea fi un băieţel de doisprezece ani scos din fire, cu o armă puternică în mână.

Nici Seldon nu se simţea mai bine.

— Ai grijă, Raych, spuse el. Nu trage. Ia-ţi degetul de pe trăgaci.

— N-o să-l las io să să dea la mine.

— N-o să se dea… Sergent, te rog nu te mişca. Hai să lămurim un lucru. Ţi s-a spus să mă iei pe mine din acest loc. Aşa-i?

— Aşa e, spuse Sergentul.

Avea ochii aproape scoşi din orbite şi fixaţi asupra lui Raych (care şi el avea ochii fixaţi pe sergent).

— Dar nu ţi s-a spus să iei şi pe altcineva. Aşa-i?

— Nu, Doctore, nu mi s-a spus, spuse Sergentul cu fermitate.

Era clar că nici măcar ameninţarea unui bici neuronic nu-i putea diminua stăpânirea de sine.

— Foarte bine, dar fii atent la mine, Sergent. Ţi s-a spus să *nu* iei pe altcineva?

— Am spus adineauri că…

— Nu, nu. Ascultă, Sergent. Este o diferenţă. Ţi s-a spus pur şi simplu „Adu-l pe Dr. Seldon!”? Ăsta a fost tot ordinul, nimeni altcineva nu a mai fost menţionat, sau ordinele au fost mai precise? Ţi s-a spus cumva „Adu-l pe Dr. Seldon şi nu mai veni cu nimeni altcineva”?

Sergentul stătu puţin să se gândească, apoi spuse:

— Mi s-a spus să vă aduc pe dumneavoastră, Dr. Seldon.

— Deci nu a fost menţionat nimeni altcineva, într-un fel sau altul?

Pauză.

— Nu.

— Nu ţi s-a spus să o aduci pe Dr. Venabili, dar nici nu ţi s-a spus să *nu* o aduci. Aşa e?

Pauză.

— Da.

— Deci poţi să o iei, sau poţi să nu o iei, după cum vrei tu?

Pauză lungă.

— Cred că da.

— Bun, deci iată-l aici pe Raych, un puşti care are un bici neuronic îndreptat spre tine – biciul *tău* neuronic, nu uita – şi care este foarte nerăbdător să-l folosească.

— Yay! strigă Raych.

— Nu încă, Raych, spuse Seldon. Şi iat-o pe Dr. Venabili cu două cuţite pe care se pricepe foarte bine să le folosească. Şi iată-mă şi pe mine, care aş putea, dacă mi-ai

da ocazia, să-ţi frâng dintr-o lovitură mărul lui Adam astfel încât să nu mai poţi scoate vreodată nici măcar o şoaptă. Deci, acum vrei sau nu vrei să o iei pe Dr. Venabili? Ordinele tale îţi permit să faci cum vrei.

Şi într-un târziu, sergentul spuse, cu o voce în care se distingea înfrângerea:

— Am să iau şi femeia.

— Şi pe băiat, pe Raych.

— Şi pe băiat.

— Bine. Îmi dai cuvântul de onoare – ca soldat – că ai să faci aşa cum ai spus… fără să trişezi?

— Aveţi cuvântul meu de onoare, ca soldat, spuse sergentul.

— Bun. Raych, dă-i înapoi biciul… Acum… Nu mă face să aştept.

Raych, cu faţa strâmbată într-o grimasă nefericită, o privi pe Dors, care ezită şi apoi aprobă uşor din cap. Figura ei era la fel de nefericită ca a lui Raych.

Raych îi întinse sergentului biciul neuronic şi spuse:

— M-a obligat ei, mă’ grămadă dă…

Ultimele sale cuvinte fură de neînţeles.

— Pune-ţi cuţitele la loc, Dors, spuse Seldon.

Dors clătină din cap, dar se conformă.

— Şi acum, Sergent? spuse Seldon.

Sergentul privi biciul neuronic, apoi pe Seldon.

— Sunteţi un om de onoare, Dr. Seldon, spuse el. Am să-mi respect cuvântul dat.

Cu un gest milităresc, îşi băgă biciul neuronic înapoi în toc.

Seldon se întoarse spre Davan şi spuse:

— Davan, te rog să uiţi ceea ce ai văzut aici. Noi trei mergem de bună voie cu Sergentul Thalus. Să-i spui lui Yugo Amaryl atunci când te întâlneşti cu el că n-am să-l uit şi că, odată ce toate astea se vor termina şi voi fi liber să acţionez, am să am grijă să intre la o Universitate. Şi dacă există vreun lucru rezonabil pe care-l pot face pentru cauză, Davan, am să-l fac… Să mergem acum, Sergent.

83

— Ai mai fost vreodată într-un aeroreactor, Raych? întrebă Seldon.

Raych, rămas fără grai, dădu din cap că nu. Privea în jos, cu un amestec de teamă şi de fascinaţie cum Upperside trecea cu repeziciune pe sub ei.

Seldon se gândi încă o dată cât de mult era Trantorul o lume de Expresuri şi de tuneluri. Chiar şi călătoriile lungi se făceau, de către majoritatea populaţiei, pe sub pământ. Dar călătoriile aeriene, oricât de comune ar fi fost ele în Provincie, pe Trantor reprezentau un lux, iar un aeroreactor ca acesta…

Cum reuşise Hummin? se întrebă Seldon.

Privi afară prin hublou, la bolţile care se ridicau şi coborau, la verdele dominant în această zonă a planetei, la rarele pete care reprezentau mici jungle, la golfurile unei mări peste care treceau din când în când, şi ale căror ape cenuşii străluceau deodată foarte puternic, atunci când soarele se ivea pentru puţin timp dintre norii groşi.

După aproximativ o oră de zbor, Dors, care vizionase un nou roman istoric fără prea mare interes, închise video-cartea şi spuse:

— Aş dori să ştiu unde mergem.

— Dacă tu nu ştii, spuse Seldon, eu nici atât. Eşti pe Trantor de mai multă vreme decât mine.

— Da, dar numai în interior. Aici, în exterior, unde sub noi nu se află decât Upperside, sunt la fel de pierdută ca un nou-născut.

— În sfârşit… Probabil că Hummin ştie ce face.

— Sunt sigură că ştie, replică Dors ţâfnoasă, dar asta s-ar putea să nu aibă nicio legătură cu situaţia de faţă. De ce continui să presupui că asta este iniţiativa lui?

Seldon ridică sprâncenele.

— Acum că mă întrebi, nu ştiu. Aşa am presupus. De ce nu ar fi iniţiativa lui?

— Pentru că cel care a aranjat treaba asta nu a specificat că şi eu trebuie să merg cu tine. Nu mi-l închipui

pe Hummin uitând de existenţa mea. Şi pentru că nu a venit personal, aşa cum a făcut în Streeling şi în Mycogen.

— Nu poţi pretinde să vină întotdeauna, Dors. Poate că a fost ocupat. Surpriza este nu că nu a venit acum, ci că a venit în cele două ocazii anterioare.

— Presupunând că nu a putut să vină, crezi că ar fi trimis după noi un palat zburător ca ăsta, ostentativ de luxos?

Făcu un gest larg cu mâinile, arătând spre interiorul luxos al avionului.

— Poate că pe ăsta l-a avut la dispoziţie. Şi poate că a raţionat că nimeni n-o să se aştepte ca nişte fugari ce încearcă cu disperare să nu fie descoperiţi au să se urce în ceva atât de vizibil. Se ştie că ceea ce este vizibil nu îţi trezeşte suspiciunea.

— Prea bine chiar, după părerea mea. Şi crezi că ar fi trimis în locul lui un idiot ca Sergentul Thalus?

— Sergentul nu este idiot. Aşa este el obişnuit, să asculte orbeşte ordinele. Dacă ar avea nişte ordine ca lumea, ar fi foarte de încredere.

— Exact, Hari. Ne întoarcem din nou la ce ţi-am mai spus. De ce n-a primit nişte ordine corecte? Mie mi se pare de neconceput ca Chetter Hummin să-i spună să te scoată pe tine din Dahl, şi despre mine să nu spună niciun cuvânt. De neconceput.

Seldon nu mai avu nimic de replicat, iar moralul îi scăzu.

Mai trecu o oră şi Dors spuse:

— Am impresia că se face mai frig afară. Verdele din Upperside a devenit maroniu. Şi am impresia că piloţii au pornit sistemul de încălzire.

— Ce înseamnă asta?

— Dahl se află la tropice, deci este clar că mergem ori spre nord, ori spre sud – şi am parcurs o distanţă serioasă. Dacă aş putea vedea unde se află Steaua Nordului, mi-aş da seama încotro ne îndreptăm.

În cele din urmă, trecură pe deasupra unui ţărm, unde bolţile scăldate de mare erau înconjurate de o margine de gheaţă.

Şi apoi, pe neaşteptate, aeroreactorul intră în picaj.

— Ne prăbuşim! strigă Raych. O să ne zdrobim!

Muşchii abdominali ai lui Seldon se contractară şi îşi încleştă mâinile pe braţele scaunului.

Dors rămase calmă.

— Piloţii din faţă nu par alarmaţi, spuse ea. O să intrăm în tunel.

Şi, în timp ce spunea acestea, aripile se pliară spre înapoi şi sub burta avionului şi, ca un glonţ, acesta intră în tunel. Imediat fură înghiţiţi de întuneric şi o clipă mai târziu se activă sistemul de iluminare din tunel. Aveau impresia că pereţii tunelului se năpusteau spre ei.

— Nu-mi vine să cred că sunt siguri că tunelul nu este deja ocupat, murmură Seldon.

— Sunt sigură că au avut confirmarea că acest tunel este liber, cu mulţi kilometri înainte de a intra în el, spuse Dors. În orice caz, presupun că asta este ultima etapă a călătoriei şi în curând vom afla unde suntem.

Făcu o pauză, după care adăugă.

— Şi mai presupun că atunci când vom afla n-o să ne facă plăcere.

84

Avionul ieşi în viteză din tunel şi ajunseră la o pistă de aterizare. Bolta era atât de înaltă, încât Seldon avu impresia, mai mult decât oriunde fusese el de când părăsise Sectorul Imperial, că se aflau sub adevărata lumină a soarelui.

Se opriră într-un timp mai scurt decât se aşteptase Seldon, dar cu preţul unei presiuni inconfortabile. Raych mai ales, fusese lipit de scaunul din faţa lui şi respira cu mare greutate, până ce mâna lui Dors îl apucă de umăr şi îl trase uşor înapoi.

Sergentul Thalus, impunător şi ţeapăn, ieşi afară şi se deplasă spre înapoia avionului, unde deschise uşa de la

compartimentul pasagerilor şi îi ajută pe cei trei să iasă, unul câte unul.

Seldon rămase ultimul. Trecând pe lângă sergent, se întoarse uşor spre acesta şi spuse:

— A fost o călătorie plăcută, Sergent.

Un zâmbet uşor se întinse pe faţa sergentului şi îi ridică buza de sus, acoperită de mustaţă. Îşi duse mâna la cozorocul chipiului, într-un fel de semi-salut şi spuse:

— Vă mulţumesc încă o dată, Doctore.

Intrară într-un automobil luxos, unde ocupară locurile din spate, iar sergentul se aşeză pe scaunul din faţă şi conduse vehiculul, cu o surprinzătoare uşurinţă.

Trecură pe străzi largi, flancate de clădiri înalte, frumoase, toate strălucind în lumina puternică a zilei. Ca oriunde pe Trantor, auziră zumzetul îndepărtat al unui Expres. Trotuarele erau pline de oameni, majoritatea îmbrăcaţi cu gust. Împrejurimile erau remarcabil – chiar excesiv – de curate.

Lui Seldon i se amplifică senzaţia de nesiguranţă. Presimţirile rele ale lui Dors privind destinaţia lor păreau acum justificate. Se aplecă spre ea şi spuse:

— Crezi că ne-am întors în Sectorul Imperial?

— Nu, spuse ea, clădirile din Sectorul Imperial sunt mult mai extravagante, iar în acest sector parcă nu se simte atât de mult prezenţa Imperială… dacă înţelegi ce vreau să spun.

— Atunci unde ne aflăm, Dors?

— Mă tem că va trebui să întrebăm, Hari.

Călătoria nu dură mult şi curând intrară într-o parcare, lângă o clădire impunătoare cu patru nivele. În vârf se putea zări o friză cu animale imaginare, decorată cu bucăţi de piatră frumos modelate. Era o faţadă impresionantă, cu un desen foarte plăcut.

— *Asta* e cert că arată destul de extravagant, spuse Seldon.

Dors dădu din umeri, nesigură.

Raych fluieră şi încercă, fără succes, să pară neimpresionat.

— Hei, ia te uită, ăsta-i loc dă barosani.

Sergentul Thalus făcu un semn spre Seldon, prin care îi arăta clar că trebuie să-l urmeze. Seldon se dădu înapoi şi, bazându-se pe limbajul universal al gesturilor, deschise larg braţele, cuprinzându-i pe Dors şi pe Raych.

Sergentul ezită, cu o figură jalnică, în faţa intrării impresionante, bogat împodobite. Mustaţa sa părea că se ofileşte.

Apoi spuse aspru:

— Bine, atunci mergeţi toţi trei. Îmi respect cuvântul de onoare… Totuşi, ştiţi, alţii s-ar putea să nu se simtă datori să facă acelaşi lucru, numai pentru că eu sunt dator.

Seldon aprobă cu un semn din cap.

— Această datorie nu te priveşte decât pe tine, Sergent.

Sergentul era vizibil mişcat şi, pentru o clipă, figura sa se lumină ca şi cum se gândea la posibilitatea de a-i strânge mâna lui Seldon sau de a-şi exprima în vreun fel aprecierile sincere. Însă se înfrână împotriva dorinţelor sale şi păşi pe treapta de jos a scării care ducea spre uşă. Treptele se puseră imediat în mişcare.

Seldon şi Dors păşiră în urma lui şi îşi păstrară fără probleme echilibrul. Raych, care pe moment fusese descumpănit de surpriză, demară scurt şi sări pe scările care urcau singure, îşi băgă amândouă mâinile în buzunare şi începu să fluiere nepăsător.

Uşa se deschise şi ieşiră două femei, câte una de fiecare parte, aşezate simetric. Erau tinere şi atrăgătoare. Rochiile lor, cu curea strânsă pe talie, şi care le ajungeau aproape până la glezne, cădeau în pliuri şi foşneau în mers. Ambele femei aveau păr castaniu, care era aranjat în bucle dese, de ambele părţi ale capului. (Seldon găsi că era o coafură plăcută, dar se întrebă cât timp le lua ca să-şi aranjeze părul dimineaţa. Nu întâlnise până acum, la femeile văzute pe străzi, o coafură atât de sofisticată.)

Cele două femei îi fixară pe noii veniţi cu un dispreţ evident. Seldon nu era surprins de acest lucru. După întâmplările prin care trecuseră în acea zi, el şi cu Dors arătau tot atât de mizerabil ca şi Raych.

Cu toate acestea, femeile se înclinară cu graţie, apoi pivotară încet şi arătară spre interior, în acelaşi timp şi într-o perfectă simetrie. (Făceau cumva repetiţii pentru aceste mişcări? se întrebă Seldon.) Era clar că erau invitaţi să intre.

Păşiră în interiorul unei camere fastuoase, înţesată cu mobilă şi cu decoraţiuni al căror scop nu-l înţelese prea repede. Podeaua avea culori deschise, primăvăratice, iar prin ea transpăreau lumini strălucitoare. Seldon remarcă, jenat, că încălţările lor lăsau urme de praf pe ea.

Apoi auziră o uşă care se deschisese rapid, şi intră încă o femeie. Era mai în vârstă decât primele două (care se înclinară la vederea ei, încrucişându-şi picioarele într-un fel care îl făcu pe Seldon să se mire cum de-şi puteau menţine echilibrul; cu siguranţă că exersaseră mult mişcarea asta).

Seldon se întrebă dacă şi el trebuia să manifeste vreo formă ceremonioasă de respect, dar având în vedere că n-avea nici cea mai vagă idee care ar putea fi aceasta, nu făcu decât să-şi încline uşor capul. Dors rămase în picioare, perfect dreaptă şi, i se păru lui Seldon, într-o atitudine de desconsiderare. Raych se holba cu gura deschisă, în toate direcţiile, şi dădea impresia că nici n-o văzuse pe femeia care intrase.

Era durdulie – nu grasă, dar destul de plinuţă. Avea părul aranjat la fel ca şi cele două tinere, iar rochia ei avea acelaşi model, dar era mult mai bogat împodobită – prea bogat, pentru gusturile estetice ale lui Seldon.

Era de vârstă mijlocie şi avea o urmă de gri în păr, dar gropiţele din obraji îi dădeau unele trăsături tinereşti. Ochii ei căprui erau veseli şi, pe întreg, arăta nu ca o femeie în vârstă, ci mai mult ca o mamă.

— Ce mai faci? spuse ea. Ce mai faceţi cu toţii? (Nu manifestă nicio surpriză la vederea lui Dors şi a lui Raych şi îi incluse cu uşurinţă în salut.)

— Te aştept de câtăva vreme şi aproape că reuşisem să pun mâna pe dumneata în Upperside, la Streeling. Eşti Dr. Hari Seldon, pe care aşteptam cu nerăbdare să-l întâlnesc. Tu, bănuiesc, trebuie să fi Dr. Dors Venabili, pentru că mi s-

a spus că erai în compania lui. Mă tem că pe acest tânăr *nu* îl ştiu, dar îmi face plăcere să îl cunosc. Dar nu trebuie să ne pierdem timpul discutând, pentru că sunt sigură că aţi vrea să vă odihniţi mai întâi.

— Şi să facem baie, Doamnă, spuse Dors pe un ton viguros. Am vrea cu toţii să facem un duş pe cinste.

— Da, desigur, spuse femeia şi să vă schimbaţi hainele. Mai ales tânărul.

Coborî privirea şi îl privi pe Raych fără nicio urmă din dispreţul şi dezaprobarea pe care le arătaseră tinerele femei.

— Cum te cheamă, tinere? spuse ea.

— Raych, spuse Raych cu o voce strangulată şi stingherită.

Apoi adăugă, cu titlu experimental:

— Cucoană.

— Ce coincidenţă ciudată, spuse femeia cu ochii strălucind. Probabil că este un semn bun. Numele meu este Rashelle. Nu-i aşa că-i ciudat?… Dar haide. O să avem grijă de voi toţi. Apoi o să avem o grămadă de timp ca să luăm masa şi ca să vorbim.

— Staţi puţin, Doamnă, spuse Dors. Pot să vă întreb unde ne aflăm?

— Wye[7], dragă. Şi te rog spune-mi Rashelle, aşa o să ne simţim ca între prieteni. Întotdeauna m-am simţit bine când n-am ţinut cont de formalităţi.

Dors deveni rigidă.

— Vă surprinde că întrebăm? Nu e normal să vrem să aflăm unde suntem?

Rashelle râse, un râs plăcut şi subţirel.

— Într-adevăr, Dr. Venabili, trebuie făcut ceva cu numele acestui sector. Nu am pus o întrebare, ci am dat un răspuns. Aţi întrebat unde sunteţi, iar eu nu v-am întrebat „de ce?”. Am spus „Wye”. Vă aflaţi în Sectorul Wye.

— În Wye? întrebă Seldon puternic surprins.

---

[7] Wye se pronunţă la fel ca şi why (de ce?) *(n.t.)*

— Într-adevăr, Dr. Seldon. Am dorit să vă avem printre noi încă din ziua în care aţi vorbit la Convenţia Decenală şi suntem foarte bucuroşi că acum, în sfârşit, vă avem.

85

De fapt, avură nevoie de o zi întreagă pentru a se odihni, destinde, spăla şi curăţa, pentru a obţine haine noi (mătăsoase şi foarte comode) şi pentru a dormi pe săturate.

De-abia în a doua seară în Wye avu loc masa pe care o promisese Doamna Rashelle.

Masa era mare – prea mare, având în vedere că la ea nu mâncau decât patru persoane: Hari Seldon, Dors Venabili, Raych şi Rashelle. Pereţii şi tavanul erau iluminaţi uşor, iar culorile se schimbau cu o viteză care putea fi detectată de ochi, dar nu atât de rapid încât să devină supărătoare. Faţa de masă, care nu era din pânză (Seldon nu reuşi să se hotărască din ce era făcută), părea că străluceşte.

Servitorii erau mulţi şi tăcuţi, iar atunci când uşa se deschise Seldon avu impresia că zăreşte cu coada ochiului, afară, nişte soldaţi, înarmaţi şi pregătiţi să intervină în orice moment. Camera era ca o mănuşă de catifea, dar pumnul de oţel nu era departe.

Rashelle era graţioasă şi prietenoasă şi părea să fi făcut o pasiune pentru Raych care, la insistenţele ei, trebui să se aşeze lângă ea.

Raych – frecat, lustruit şi strălucitor, de nerecunoscut în noile sale haine, cu părul tuns, spălat şi pieptănat – nu prea îndrăznea să scoată niciun cuvânt. Era ca şi cum simţea că gramatica sa nu se mai potrivea cu noua sa înfăţişare. Nu se simţea absolut deloc în largul lui şi o privea cu atenţie pe Dors cum schimba tacâmurile, încercând să o imite în toate privinţele.

Mâncarea era gustoasă dar condimentată – atât de condimentată încât Seldon nu-şi putu da seama din ce era pregătită.

Cu un zâmbet amabil care făcea ca faţa ei durdulie să pară fericită şi cu dinţii de un alb strălucitor, Rashelle spuse:

— Poate credeţi că am adăugat condimente Mycogeniene în mâncare, dar nu este aşa. Tot ce este aici a fost produs în Wye. Niciun sector de pe planetă nu este mai independent decât Wye. Ne străduim din greu ca să ne menţinem această independenţă.

Seldon aprobă cu o mişcare solemnă a capului şi spuse:

— Tot ce ne-ai oferit este de cea mai bună calitate, Rashelle. Îţi suntem foarte îndatoraţi.

Şi cu toate acestea, în sinea sa nu avea impresia că mâncarea era chiar la înălţimea standardelor Mycogeniene şi simţi încă o dată, aşa cum îi şoptise mai devreme lui Dors, că îşi sărbătorea propria înfrângere. Sau, în orice caz, înfrângerea lui Hummin, iar asta i se părea că este acelaşi lucru.

La urma urmelor, fusese capturat de Wye, o posibilitate care îl îngrijorase foarte mult pe Hummin în urma incidentului din Upperside.

— Probabil că, gazdă fiind, spuse Rashelle, mi se va ierta dacă pun întrebări cu caracter personal. Am dreptate dacă spun că voi trei nu reprezentaţi o familie; că tu, Hari, şi tu, Dors, nu sunteţi căsătoriţi şi că Raych nu este fiul vostru?

— Noi trei nu ne înrudim în niciun fel, spuse Seldon. Raych s-a născut pe Trantor, eu pe Helicon, iar Dors pe Cinna.

— Şi atunci, cum de v-aţi întâlnit?

Seldon îi explică, pe scurt şi cu cât mai puţine detalii.

— Nu este nimic romantic sau important în întâlnirea noastră, adăugă el.

— Şi cu toate acestea, mi s-a dat de înţeles că i-aţi creat greutăţi ajutorului meu, Sergentul Thalus, atunci când a vrut să te scoată din Dahl.

— M-am ataşat de Dors şi de Raych, spuse Seldon cu seriozitate, şi nu doresc să mă separ de ei.

Rashelle zâmbi şi spuse:

— Văd că eşti un bărbat sentimental.

— Da, sunt sentimental. Şi nedumerit, pe deasupra.

— Nedumerit?

— Păi da. Şi, pentru că ai fost atât de amabilă să te interesezi de persoanele noastre, pot să-ţi pun şi eu o întrebare personală?

— Desigur, dragul meu Hari. Întreabă orice doreşti.

— Când am ajuns aici, ai spus că Wye a dorit să mă aibă, din ziua în care am vorbit la Convenţia Decenală. Din ce motiv?

— Sunt sigură că nu eşti chiar atât de naiv încât să nu ştii. Te dorim pentru psihoistoria ta.

— Lucrul ăsta nu mi-e greu să-l înţeleg. Dar ce vă face să credeţi că dacă mă aveţi pe mine aveţi şi psihoistoria?

— Sunt sigură că nu ai fost chiar atât de neglijent încât să o pierzi.

— Mai rău, Rashelle. Niciodată n-am avut-o.

Figura Rashellei se scofâlci.

— Dar, atunci când ai vorbit, spuneai că o ai. Nu că aş fi înţeles ceea ce ai spus. Nu sunt matematician. Urăsc numerele. Dar am în slujba mea matematicieni care mi-au explicat vorbele tale.

— În acest caz, draga mea Rashelle, trebuia să asculţi mai cu atenţie. Bănuiesc ce ţi-au spus. Şi anume, că am dovedit că se pot face predicţii psihoistorice, dar sunt sigur că ţi-au mai spus şi că psihoistoria nu este practică.

— Nu pot să cred asta, Hari. Chiar a doua zi ai fost chemat într-o audienţă la pseudo-Împăratul ăla, Cleon.

— *Pseudo*-Împărat? murmură Dors cu ironie.

— Păi da, spuse Rashelle ca şi cum ar fi răspuns la o întrebare serioasă. Pseudo-Împărat. Nu are drepturi reale asupra tronului.

— Rashelle, spuse Seldon pe un ton puţin cam nerăbdător, i-am spus lui Cleon exact ceea ce ti-am spus şi ţie, iar el m-a lăsat să plec.

De data aceasta, Rashelle nu mai zâmbea. În vocea sa se simţea o uşoară asprime.

— Da, te-a lăsat să pleci aşa cum pisica din fabulă îl lasă pe şoarece să plece. De-atunci, te urmăreşte tot timpul – în Streeling, în Mycogen, în Dahl. Te-ar urmări şi aici, dacă ar îndrăzni. Dar haide acum… discuţia noastră serioasă a devenit prea serioasă. Să ne distrăm. Să ascultăm nişte muzică.

Şi cum spuse acestea, se auzi deodată o melodie instrumentală, în surdină, dar veselă. Ea se aplecă spre Raych şi spuse cu blândeţe:

— Băiete, dacă nu te descurci cu furculiţa, foloseşte lingura sau degetele. Pe mine nu mă deranjează.

— Da, cucoană, spuse Raych.

Şi începu să înghită cu lăcomie, dar prinse privirea lui Dors, îi văzu buzele care se mişcau şi reuşi să citească: „Furculiţă.”

Rămase la furculiţă.

— Muzica este încântătoare, Doamnă…, spuse Dors care renunţă ostentativ la forma familiară de adresare… dar nu trebuie să ne distragă. Mă gândesc că toţi cei care ne-au urmărit peste tot au fost poate în serviciul Sectorului Wye. Sunt sigură că n-aţi fi atât de la curent cu evenimentele, dacă Wye n-ar fi întotdeauna primul la mutare.

Rashelle râse tare.

— Bineînţeles că Wye are pretutindeni ochi şi urechi, dar nu noi am fost urmăritorii. Dacă am fi fost noi, aţi fi fost prinşi negreşit – aşa cum s-a întâmplat în cele din urmă în Dahl, unde, într-adevăr, *noi* am fost urmăritorii. Atunci însă când a fost o urmărire care a dat greş şi urmăritorii au dat chix, puteţi fi siguri că a fost vorba de Demerzel.

— Aveţi o părere chiar atât de proastă despre Demerzel? murmură Dors.

— Da. Vă surprinde? Am triumfat asupra lui.

— Dumneavoastră? Sau sectorul Wye?

— Sectorul, bineînţeles, dar din moment ce sectorul este învingător, atunci eu sunt învingător.

— Ce straniu, spuse Dors. În Trantor există o opinie generală cum că locuitorii Wye-ului nu au nicio legătură cu victoria, cu înfrângerea sau cu orice altceva de genul

acesta. Părerea este că aici nu există decât o singură voinţă şi un singur pumn. Şi că acestea aparţin Primarului. Sunt sigură că dumneavoastră – sau orice alt Wyan – sunteţi nimic în comparaţie cu el.

Rashelle arboră un zâmbet larg. Făcu o pauză pentru a-l privi cu bunăvoinţă pe Raych şi să îl ciupească de obraz, apoi spuse:

— Dacă voi credeţi că Primarul nostru este un autocrat şi că în Wye nu există decât o singură voinţă, atunci probabil că aveţi dreptate. Dar, chiar şi aşa, pot în continuare să-mi folosesc pronumele, căci voinţa mea este cea care contează.

— De ce a ta? întrebă Seldon.

— De ce nu? spuse Rashelle în timp ce servitorii începură să debaraseze masa. *Eu* sunt Primarul din Wye.

86

Raych fu cel care reacţionă primul la această declaraţie. Uitând de-a binelea spoiala de civilizaţie cu care nu se simţea deloc în largul lui, râse gros şi spuse:

— Hei, lady, nu poţi fi Primar. Primarii e gagii.

Rashelle îl privi cu afecţiune şi spuse, imitând perfect tonul vocii lui:

— Hei, amice, unii Primari e gagii şi unii e dame. Bagă-ţi asta în cratiţă şi las-o să dea în clocot.

Raych holbă ochii şi rămase năuc. Într-un târziu, reuşi să spună:

— Hei, lady, vă’ că ştii jargonu’.

— Te cre’ şi io. Îl ştiu, aşa cum îţi place ţie, spuse Rashelle încă zâmbind.

Seldon îşi drese glasul şi spuse:

— Ce mai accent ai, Rashelle.

Rashelle clătină uşor capul.

— N-am mai avut de multă vreme ocazia să-l folosesc, dar nu l-am uitat. Am avut odată un prieten, un prieten bun, care era Dahlit… pe când eram foarte tânără.

Oftă. După care continuă:

— Desigur, el nu vorbea aşa – era foarte inteligent – dar putea s-o facă dacă dorea şi m-a învăţat şi pe mine. Era nemaipomenit să vorbesc aşa cu el. Ne creasem o lume care nu ţinea cont de ce era în jurul nostru. Era minunat. De asemenea, era şi imposibil. Tatăl meu mi-a spus-o deschis şi a acţionat în consecinţă. Şi uite că acum vine pungaşul ăsta mic, Raych, ca să-mi aducă aminte de vremurile acelea de demult. Are accent, are privire, arată simpatic şi cam în şase ani o să fie deliciul şi teroarea tinerelor femei. Nu-i aşa, Raych?

— Nu ştiu, lady… ăăă, cucoană, spuse Raych.

— Sunt sigură că aşa va fi şi că vei ajunge să semeni foarte mult cu… vechiul meu prieten; şi atunci o să fie mult mai bine pentru mine să nu te văd. Şi acum, cina s-a terminat şi este cazul să mergi în camera ta, Raych. Poţi, dacă vrei, să te uiţi puţin la holovizor. Bănuiesc că nu ştii să citeşti.

Raych se înroşi.

— O să citesc io odată ş-odată. Domnu' Seldon aşa a spus.

— În cazul ăsta, sunt sigură că aşa va fi.

O tânără femeie se apropie de Raych, făcând o reverenţă respectuoasă în direcţia Rashellei. Seldon nu auzise semnalul care o chemase.

— Nu po' să stau cu Domnu' Seldon şi cu Cucoana Venabili? spuse Raych.

— O să-i vezi mai târziu, spuse Rashelle cu blândeţe, dar Domnul, Cucoana, şi eu, trebuie acum să stăm de vorbă… aşa că trebuie să pleci.

Dors murmură un „Pleacă!" hotărât spre Raych, iar băiatul se dădu jos din scaun strâmbându-se şi o urmă pe slujitoare.

Odată ce Raych dispăru, Rashelle se întoarse spre Seldon şi Dors şi spuse:

— Băiatul va fi în siguranţă, bineînţeles, şi va fi tratat bine. Nu trebuie să vă temeţi în această privinţă. Şi eu am să fiu în siguranţă. Aşa cum a venit acum slujitoarea mea,

aşa vor veni o grămadă de bărbaţi înarmaţi – şi mult mai repede – dacă le fac semn. Vreau să înţelegeţi bine acest lucru.

Seldon spuse calm:

— N-avem absolut deloc intenţia să te atacăm, Rashelle… sau acum trebuie să spun „Doamna Primar”?

— Tot Rashelle. Mi s-a dat de înţeles că tu, Hari, eşti un fel de luptător – iar tu, Dors, te descurci foarte bine cu cuţitele pe care ţi le-am luat din cameră. Nu vreau să te gândeşti să-ţi foloseşti talentele inutil. Şi eu am de gând ca Hari să trăiască, nevătămat. Şi vreau să-mi fie prieten.

— Se ştie foarte bine, Doamnă Primar, spuse Dors cu o lipsă de prietenie neştirbită, că cel care conduce Wye, acum şi în ultimii patruzeci de ani, este Mannix, al Patrulea cu acest Nume, că el trăieşte, şi este încă în puteri. Deci, cine eşti tu de fapt?

— Chiar cine spun că sunt, Dors. Mannix IV este tatăl meu. Este, aşa cum spui, în viaţă şi în deplinătatea puterilor sale. În ochii Împăratului şi ai întregului Imperiu, el este Primarul din Wye, dar s-a săturat de stresul puterii şi a fost de acord, în sfârşit, să mi-o predea mie, care doresc să o am. Eu sunt unicul său copil şi toată viaţa mea am fost învăţată să conduc. Tatăl meu este deci Primar prin lege şi cu numele, dar eu sunt de fapt Primarul. Mie mi-au jurat acum supunere forţele armate din Wye, iar în Wye asta contează.

Seldon dădu din cap.

— Fie precum spui. Dar chiar şi aşa, fie că e vorba de primarul Mannix IV sau de Primarul Rashelle I – presupun că *eşti* prima – nu are niciun sens să mă ţineţi aici. Ţi-am spus că nu am o psihoistorie care să poată fi aplicată şi nu cred că eu sau altcineva o va avea vreodată. I-am spus asta Împăratului. Nu sunt de folos niciunuia. Nici lui, nici ţie.

— Ce naiv eşti, spuse Rashelle. Cunoşti istoria Imperiului?

Seldon scutură din cap.

— Am ajuns de curând la concluzia că ar fi fost mult mai avantajos dacă aş fi cunoscut-o mai bine.

— *Eu* cunosc foarte bine istoria Imperiului, spuse sec Dors, deşi specialitatea mea este epoca pre-Imperială, Doamnă Primar. Dar ce contează dacă o ştim sau nu?

— Dacă ştii istorie, atunci ştii şi că Linia Wye este veche şi nobilă şi se trage din dinastia Daciană.

— Dacianii au condus acum cinci mii de ani, spuse Dors, şi numărul descendenţilor lor în cele o sută cincizeci de generaţii care au trăit şi au murit de atunci poate să fie cât jumătate din numărul oamenilor din Galaxie – dacă se acceptă toate pretenţiile genealogice, oricât ar fi ele de speculative.

— Pretenţiile noastre genealogice, Dr. Venabili, nu sunt speculative, spuse Rashelle.

Şi pentru prima dată, vocea sa deveni rece şi neprietenoasă, iar ochii ei căpătară luciri de oţel.

— Sunt foarte bine documentate, continuă ea. Linia Wye şi-a păstrat permanent puterea în decursul tuturor acestor generaţii şi au fost ocazii când *noi* am avut tronul Imperial şi am cârmuit ca Împăraţi.

— Video-cărţile de istorie, spuse Dors, se referă de obicei la conducătorii Wye ca la nişte „anti-Împăraţi”. Niciodată n-au fost recunoscuţi ca având drepturi Imperiale.

— Depinde cine scrie video-cărţile de istorie. În viitor, noi le vom scrie, pentru că ne vom recăpăta tronul care a fost al nostru.

— Pentru asta trebuie să provocaţi războiul civil.

— Nu ar fi cine ştie ce mare lucru, spuse Rashelle.

Zâmbea din nou.

— Asta am vrut însă să vă explic, îl doresc pe Dr. Seldon ca să se evite o asemenea catastrofă. Tatăl meu – Mannix IV – a fost toată viaţa lui un bărbat pacifist. A fost loial oricui a condus din Palatul Imperial şi a făcut din Wye un pilon prosper şi puternic al economiei Trantoriene, pentru binele întregului Imperiu.

— Nu ştiu dacă pentru asta Împăratul a avut mai multă încredere în el, spuse Dors.

— Sunt sigură că nu a avut, spuse calm Rashelle, pentru că Împăraţii care au ocupat Palatul în vremea tatălui meu,

se ştie că sunt uzurpatori, dintr-o linie uzurpatoare. Uzurpatorii nu-şi pot niciodată permite să aibă încredere în adevăraţii conducători. Şi cu toate acestea, tatăl meu a menţinut pacea. Bineînţeles, a pus pe picioare şi a pregătit o nemaipomenită forţă de securitate care să menţină pacea, prosperitatea şi stabilitatea sectorului, iar autorităţile Imperiale au permis acest lucru, din cauză că au dorit ca Wye să fie paşnic, prosper, stabil… şi loial.

— Dar este loial? spuse Dors.

— Desigur, adevăratului Împărat, spuse Rashelle, iar acum am ajuns în faza în care puterea noastră este atât de mare, încât putem pune mâna repede pe guvern – dintr-o lovitură, de fapt – şi înainte ca cineva să poată spune „război civil”, se va instala un adevărat Împărat – sau Împărăteasă, dacă vreţi – iar în Trantor va fi pace, la fel ca şi înainte.

Dors dădu din cap.

— Pot să vă explic ceva? spuse ea. Ca istoric?

— Sunt întotdeauna dispusă să ascult.

Şi îşi înclină foarte uşor capul în direcţia lui Dors.

— Oricât de mari ar fi forţele dumneavoastră de securitate, oricât ar fi de bine pregătite şi de bine echipate, nu se pot compara cu puterea forţelor Imperiale care există în douăzeci şi cinci de milioane de lumi.

— A, dar aici ai pus degetul pe chiar slăbiciunea uzurpatorului, Dr. Venabili. Există douăzeci şi cinci de milioane de lumi, iar forţele Imperiale sunt risipite pretutindeni în aceste lumi. Ele sunt împrăştiate pe o suprafaţă incalculabilă, au nenumăraţi ofiţeri, niciunul dintre ei nefiind pregătit să acţioneze în afara Provinciei lui, iar mulţi sunt gata să acţioneze pentru propriul interes mai degrabă decât în interesul Imperiului. Pe de altă parte, forţele noastre sunt toate adunate aici, pe Trantor. Putem acţiona şi sfârşi cu bine înainte ca generalii şi amiralii pierduţi pe nu ştiu unde să poată să se gândească la faptul că este nevoie de ei aici.

— Dar riposta va veni… cu o forţă irezistibilă.

— Eşti sigură? spuse Rashelle. Noi vom fi în Palat. Trantorul va fi al nostru şi va fi pace. De ce să se agite forţele Imperiale când, dacă şi-ar vedea de treabă, fiecare mărunt conducător militar ar putea avea propria lui lume pe care să o conducă, propria lui Provincie?

— Dar *asta* vrei? întrebă Seldon uimit. Îmi spui că abia aştepţi să conduci un Imperiu care se va face bucăţele-bucăţele?

— Exact, spuse Rashelle. Eu voi conduce Trantorul şi coloniile sale de la periferie, câteva sisteme planetare care fac parte din Provincia Trantoriană. Mai degrabă aş fi Împăratul Trantorului decât Împăratul Galaxiei.

— Te-ai mulţumi numai cu Trantor? spuse Dors şi în vocea sa se putea citi cea mai adâncă neîncredere.

— De ce nu? spuse Rashelle înflăcărându-se deodată.

Se aplecă lacomă în faţă, presându-şi ambele palme pe masă.

— Asta plănuieşte tatăl meu, de patruzeci de ani. Se agaţă de viaţă numai ca să-şi vadă dorinţa împlinită. Ce nevoie avem de milioane de lumi, lumi îndepărtate care nu înseamnă nimic pentru noi, care ne sug puterile, care ne risipesc forţele într-un spaţiu de milioane de parseci cubi? Care ne atrag într-un haos administrativ, care ne ruinează cu certurile şi problemele lor nesfârşite când de fapt pentru noi nu sunt decât nişte nimicuri aflate la mare depărtare? Lumea noastră aglomerată – propriul nostru oraş planetar – este Galaxia noastră. Avem tot ce ne trebuie pentru a ne menţine. Cât despre restul Galaxiei, n-are decât să se sfarme în bucăţele. Nu e nevoie de luptă. Este suficient pentru toată lumea.

— Dar chiar *asta* vor face, se vor lupta. Nimeni nu va fi mulţumit cu Provincia lui. Fiecare se va teme că vecinul său nu se va mulţumi cu Provincia *lui*. Fiecare se va simţi în nesiguranţă şi se va gândi că guvernarea Galactică este singura care ar putea menţine siguranţa. Ăsta este un lucru cert, Doamnă Împărătească peste Nimic. Vor fi războaie nesfârşite în care dumneavoastră şi Trantorul veţi fi inevitabil atraşi… şi care vor duce la ruinarea tuturor.

Rashelle spuse cu un dispreţ vizibil:

— Aşa ar putea să apară lucrurile, dacă cineva nu ar putea vedea mai departe decât tine şi dacă s-ar baza doar pe banalele lecţii de istorie.

— Dar este ceva de văzut dincolo de asta? spuse Dors cu ironie. Pe ce altceva te-ai mai putea baza, în afara lecţiilor de istorie?

— Pe ce altceva? spuse Rashelle. Păi, pe *el*!

Şi întinse braţul înainte, arătând cu degetul spre Seldon.

— Pe mine? spuse Seldon. Ţi-am mai spus că psihoistoria...

— Nu repeta ceea ce deja ai mai spus, bunul meu Dr. Seldon, spuse Rashelle. Nu câştigăm nimic în acest fel... Crezi, Dr. Venabili, că tatăl meu nu şi-a dat niciodată seama de pericolul unui nesfârşit război civil? Crezi că nu şi-a stors mintea lui pătrunzătoare, gândindu-se la un mod de a preveni acest lucru? În ultimii zece ani a fost pregătit să preia în orice moment tronul Imperial. Nu avea nevoie decât de asigurarea că după victorie va fi linişte.

— Pe care nu o puteţi avea, spuse Dors.

— Pe care o *avem*, din momentul în care am auzit de comunicarea Doctorului Seldon la Convenţia Decenală. Mi-am dat seama imediat că de asta aveam nevoie. Tatăl meu era prea bătrân ca să-i vadă imediat însemnătatea. Însă după ce l-am lămurit a văzut-o şi el şi atunci a transferat formal puterea în mâinile mele. Aşa că ţie, Hari, îţi datorez poziţia mea şi tot ţie îţi voi datora poziţia mea şi mai bună din viitor.

— Îţi spun în continuare că nu pot..., începu Seldon vizibil enervat.

— N-are importanţă ce poţi sau ce nu poţi să faci. Important este ceea ce cred oamenii că poate fi sau nu poate fi făcut. Pe tine te vor *crede*, Hari, când le vei spune că Trantorul se va putea conduce singur şi că Provinciile vor deveni Regate care vor trăi laolaltă în pace.

— N-am să fac o asemenea predicţie, spuse Seldon, în absenţa unei adevărate psihoistorii. N-am să fac pe şarlatanul. Dacă vrei, spune-le *tu* asta.

— Ei, Hari. Pe mine n-au să mă creadă. Pe tine au să te creadă. Pe marele matematician. De ce să nu le faci pe plac?

— Întâmplător, spuse Seldon, şi Împăratul s-a gândit la mine ca la o sursă de profeţii care să servească intereselor sale. Pe el l-am refuzat, de ce crezi că am să fiu de acord să o fac pentru tine?

Rashelle tăcu o vreme şi când începu să vorbească din nou, vocea sa îşi pierduse puternicul entuziasm şi devenise aproape rugătoare.

— Hari, spuse ea, gândeşte-te puţin la diferenţa dintre Cleon şi mine. Ceea ce vroia Cleon, era neîndoios o propagandă care să-l ajute să-şi păstreze tronul. Este inutil să îi oferi aşa ceva, pentru că tronul nu poate fi păstrat. Nu ştii că Imperiul Galactic este în decădere, că nu mai poate rezista multă vreme? Chiar Trantorul alunecă încet în ruină din cauza greutăţilor din ce în ce mai mari în administrarea a douăzeci şi cinci de milioane de lumi. Nu avem în faţă decât prăbuşirea şi războiul civil, indiferent ceea ce ai face pentru Cleon.

— Am mai auzit lucrurile astea, spuse Seldon. Ar putea fi adevărate, dar când?

— Bine, atunci ajută Imperiul să se spargă în bucăţele *fără* să mai fie război. Ajută-mă să iau Trantorul. Ajută-mă să pun bazele unei guvernări solide asupra unui regat suficient de mic pentru a fi condus cu eficienţă. Lasă-mă să redau libertatea restului Galaxiei, fiecare parte să meargă pe drumul său conform obiceiurilor şi culturii sale. Galaxia va deveni iarăşi un întreg care funcţionează bine, datorită activităţilor neîngrădite de comerţ, turism şi comunicaţii. Va fi evitat dezastrul pe care îl va aduce actuala domnie a forţei şi care abia de mai ţine totul laolaltă. Ambiţia mea este foarte mică: o lume, nu milioane; pace, nu război; libertate, nu sclavie. Gândeşte-te la astea şi ajută-mă.

— De ce m-ar crede Galaxia mai mult pe mine decât pe tine? Ei nu mă cunosc şi care dintre comandanţii tăi de flotă va fi impresionat de banalul cuvânt „psihoistorie”?

— Nu vei fi crezut *acum*, dar nu-ţi cer să acţionezi acum. Casa de Wye, care a aşteptat mii de ani, mai poate aştepta câteva mii de zile. Colaborează cu mine şi te voi face celebru. Voi face ca promisiunea psihoistoriei să înviorze fiecare lume şi, când voi considera că acela este momentul care trebuie ales, tu îţi vei pronunţa prezicerea, iar noi vom lovi. Apoi, într-o scânteiere a istoriei, Galaxia va exista sub o Nouă Ordine care o va face mai stabilă şi mai fericită, un rai. Haide, Hari, poţi să mă refuzi?

18. Dejucare

THALUS, EMMER – … Un agent al forţelor armate de securitate din Sectorul Wye al vechiului Trantor…

… În afară de aceste statistici absolut deloc semnificative, nu se ştie nimic despre acest om, cu excepţia faptului că a existat un moment în care a ţinut în pumn soarta Galaxiei.

ENCICLOPEDIA GALACTICA

87

A doua zi de dimineaţă, micul dejun se servi într-o sală apropiată de camerele celor trei captivi şi fu într-adevăr foarte bogat. Era o mare varietate de feluri de mâncare, mai mult decât îndestulătoare.

Seldon stătea la masă, cu un morman de crenvurşti condimentaţi în faţă, ignorând total avertismentele sumbre ale lui Dors privind greţurile şi colicile.

— Dama… Doamna Primar, spuse Raych, mi-a zis astă-noapte când a venit să mă vadă…

— A venit să te vadă? spuse Seldon.

— Da. Zicea că vrea să fie sigură că mă simt bine. Zicea că atunci când o să aibă ocazia, o să mă ducă la grădina zoologică.

— Grădina zoologică? spuse Seldon privind-o pe Dors. Ce fel de grădină zoologică poate să existe pe Trantor? Cu pisici şi căţei?

— Sunt unele animale autohtone, spuse Dors, şi bănuiesc că importă animale specifice altor lumi. Mai sunt de asemenea şi animale comune tuturor lumilor… deşi, bineînţeles, alte lumi au mai multe decât Trantorul. De fapt, Wye are o grădină zoologică renumită, poate cea mai bună de pe planetă, după grădina zoologică Imperială.

— Este o bătrânică de treabă, spuse Raych.

— Nu e *chiar* atât de bătrână, spuse Dors, dar cert este că ne hrăneşte foarte bine.

— Asta aşa e, admise Seldon.

După ce terminară micul dejun, Raych se duse să se plimbe prin zonă.

Odată ce se retraseră în camera lui Dors, Seldon spuse, cu o nemulţumire evidentă:

— Nu ştiu cât timp liber o să ne mai lase să avem pentru noi înşine. Este clar că plănuieşte să ne ocupe timpul.

— De fapt, în acest moment nu prea avem motive să ne plângem, zise Dors. Avem mult mai mult confort aici decât în Mycogen sau în Dahl.

— Dors, doar nu ai fost cucerită de femeia asta, nu-i aşa? spuse Seldon.

— Eu? De Rashelle? Sigur că nu. Cum poţi să crezi aşa ceva?

— Păi, ai tot confortul. Eşti bine hrănită. Ar fi normal să te destinzi şi să accepţi ce-ţi aduce norocul.

— Da, ar fi foarte normal. Şi de ce n-aş face asta?

— Ascultă, mi-ai spus noaptea trecută ce-o să se întâmple dacă învinge ea. N-oi avea eu prea multe legături cu istoria, dar pe tine sunt dispus să te cred. Şi ceea ce spui are într-adevăr sens… chiar şi pentru un ne-istoric. Imperiul se va nărui, iar fărâmele sale se vor lupta între ele pentru… pentru… nimic clar. Rashelle trebuie oprită.

— Sunt de acord, spuse Dors. Trebuie oprită. Ceea ce nu-mi dau eu seama este cum reuşim să facem chestia asta acum.

Îl privi cu atenţie pe Seldon.

— Hari, tu n-ai dormit astă-noapte, nu-i aşa? spuse ea.

— Dar *tu*, ai dormit?

Era clar că *el* nu dormise.

Dors îl privi şi îngrijorarea i se aşternu pe faţă.

— Ai stat treaz, gândindu-te la distrugerea Galaxiei, ca urmare a spuselor mele? zise ea.

— Din cauza asta şi a altor lucruri. Avem vreo posibilitate să luăm legătura cu Chetter Hummin?

Aceste ultime cuvinte le spuse în şoaptă.

— Am încercat să dau de el, atunci când fugeam ca să nu fim arestaţi în Dahl, spuse Dors. Nu a venit. Sunt sigură că a primit mesajul, dar nu a venit. S-ar putea să nu fi avut cum să ajungă la noi din cine ştie ce motive. Dar atunci când va putea, o va face.

— Crezi că a păţit ceva?

— Nu, spuse Dors calmă. Nu cred aşa ceva.

— De unde ştii?

— Cuvântul mi-a venit aşa, fără să vreau. De fapt, sunt sigură. Şi asta o spun conştient.

Seldon se încruntă şi spuse:

— Eu nu sunt chiar atât de optimist ca tine în această privinţă. De fapt, nu sunt optimist deloc. Şi chiar dacă Hummin ar veni, ce-ar putea el să facă? Nu se poate lupta cu întreg Wye-ul. Dacă ei au, aşa cum pretinde Rashelle, cea mai bine organizată armată de pe Trantor, ce-ar putea el să facă împotriva ei?

— N-are rost să discutăm asta. Crezi că o poţi convinge pe Rashelle – să-i bagi cumva în cap – că nu eşti în posesia psihoistoriei?

— Sunt sigur că îşi dă seama că nu o am şi că nu o voi avea mulţi ani de acum încolo… sau nu o voi avea deloc. Dar ea o să *spună* că am psihoistoria, iar dacă o face cu suficientă iscusinţă, oamenii o vor crede în cele din urmă şi vor acţiona în conformitate cu ceea ce va spune ea că sunt prezicerile şi declaraţiile mele – chiar dacă eu n-am să scot niciun cuvânt.

— Da, dar asta este clar că va cere timp. Nu-ţi poate crea un renume aşa, peste noapte. Sau într-o săptămână. Pentru ca să aibă succes, ar fi nevoie să muncească poate chiar şi un an.

Seldon măsura cu paşi repezi camera.

— S-ar putea să fie aşa cum spui, dar nu sunt sigur. Poate că va fi presată să grăbească lucrurile. Nu mi se pare a fi genul de femeie care să fie obişnuită să aibă răbdare. Iar bătrânul ei tată, Mannix IV, ar putea fi şi mai nerăbdător. Trebuie că simte apropierea morţii şi dacă a

lucrat la acest proiect întreaga lui viaţă, mai degrabă ar prefera să îl vadă înfăptuit cu o săptămână înaintea morţii sale, decât o săptămână după. În afară de asta…

Aici se ori şi îşi aruncă ochii peste tot, în camera goală.

— În afară de asta, ce?

— Ei bine, *trebuie* să scăpăm de aici. Vezi tu, am rezolvat problema psihoistoriei.

Dors holbă ochii.

— Ai reuşit! Ai rezolvat-o!

— N-am rezolvat-o în sensul strict al cuvântului. Ar mai putea fi nevoie de câteva decenii… sau, la fel de bine, secole. Dar acum ştiu că este şi practică, nu numai teoretică. Ştiu că este posibilă şi am nevoie de timp, de linişte şi de mijloace pentru ca să pot lucra. Imperiul trebuie ţinut în unitate până când eu – sau posibilii mei succesori – voi afla cum se poate face cel mai bine acest lucru, sau cum să se minimalizeze dezastrul dacă, în ciuda eforturilor noastre, totuşi se năruie. Gândul că am posibilitatea să îmi încep misiunea şi că s-ar putea să nu fiu în stare să lucrez m-a ţinut treaz astă-noapte.

88

Erau în cincea zi a şederii lor în Wye. Dimineaţă, Dors îl ajută pe Raych să se îmbrace cu un costum de ceremonie, cu care niciunul dintre ei nu era obişnuit.

Raych privea cu nedumerire în holo-oglindă şi văzu o imagine reflectată care îl înfăţişa în cel mai mic detaliu, imitându-i toate mişcările, fără a schimba însă stânga cu dreapta. Raych nu mai folosise niciodată până atunci o holo-oglindă şi nu se putu abţine să nu încerce să o atingă. Apoi râse, aproape forţat, atunci când mâna lui trecu prin imagine şi mâna imaginii trecu prin el, fără niciun efect.

— Arăt caraghios, spuse el în cele din urmă.

Îşi studie tunica, făcută dintr-un material foarte maleabil, cu o centură subţire şi filigranată, apoi îşi trecu mâinile peste un guler ţeapăn care stătea în sus

asemănător unei cupe, până în dreptul urechilor, de fiecare parte.

— Capu’ meu arată ca o minge-ntr-un lighean.

— Dar aşa se îmbracă copiii bogaţi din Wye, spuse Dors. Toată lumea care o să te vadă o să te admire şi o să te invidieze.

— Cu păru’ ăsta lins?

— Sigur. O să porţi pălăriuţa asta rotundă.

— Şi capu’ meu o să semene şi mai mult cu o minge.

— Atunci ai grijă să nu laşi pe nimeni să-i tragă vreun şut. Acum, adu-ţi aminte ce ţi-am spus. Nu te pierde cu firea şi nu te purta ca un puştan.

— Da’ io *sunt* un puştan, spuse el privind-o cu ochi mari şi cu o expresie inocentă.

— Mă miră că spui asta, zise Dors. Sunt sigură că tu te crezi un adult de doisprezece ani.

Raych rânji.

— În regulă. Am să fiu un spion bun.

— Dar nu asta ţi-am spus să fi. Nu risca nimic. Nu te furişa ca să asculţi prin spatele uşilor. Dacă te prinde cineva, nu mai poţi fi nimănui de niciun folos… şi mai ales ţie.

— Ei, hai, Cucoană, da’ ce crezi că-s io? Un puştiulică sau…

— Adineauri aşa ai spus, nu-i aşa, Raych? Ascultă tot ceea ce se vorbeşte, dar să te prefaci că nu asculţi. Şi să ţii minte ceea ce auzi. E destul de simplu.

— Pen’ tine e dăstul dă simplu să vorbeşti, Cucoană Venabili, spuse Raych, rânjind răutăcios, şi pen’ mine e simplu s-o fac.

— Şi ai grijă.

Raych făcu cu ochiul.

— Fii sigură dă asta.

Un lacheu (nepoliticos şi distant cum numai un lacheu arogant putea fi) veni să-l ia pe Raych şi să-l ducă acolo unde îl aştepta Rashelle.

Seldon privi în urma lui şi spuse, îngrijorat:

— Probabil că n-o să vadă nimic la grădina zoologică, o să tragă tot timpul cu urechea. Nu sunt sigur că am făcut bine băgându-l pe băiat într-un pericol ca ăsta.

— Pericol? Mă îndoiesc. Raych a crescut în mahalalele din Billibotton, nu uita. Cred că este mult mai viclean decât tine şi decât mine împreună. În plus, Rashelle s-a ataşat de el şi nu-l va suspecta, orice-ar face... Biata femeie.

— *Chiar* iţi pare rău pentru ea, Dors?

— Vrei să spui că nu merită simpatie din cauză că este fiica Primarului şi se consideră ea însăşi un Primar cu drepturi depline... şi pentru că are de gând să distrugă Imperiul? Poate că ai dreptate, dar chiar şi aşa, are unele aspecte pentru care ar putea merita puţină înţelegere. De exemplu, a avut o poveste de dragoste nefericită. Este foarte clar. Fără îndoială, asta i-a frânt inima... măcar pentru o vreme.

— Tu ai avut vreodată o poveste de dragoste nefericită, Dors? spuse Seldon.

Dors se gândi un moment sau două, apoi spuse:

— Nu chiar. Sunt prea implicată în munca mea pentru ca ceva să îmi frângă inima.

— Aşa m-am gândit şi eu.

— Atunci, de ce-ai întrebat?

— Poate că mă înşelam.

— Dar tu?

Seldon păru jenat.

— De fapt, da. A existat un moment în care inima mea a fost frântă. Sau, oricum, rău crăpată.

— Aşa m-am gândit şi eu.

— Atunci, *tu* de ce-ai întrebat?

— Nu din cauză că puteam să mă înşel, poţi fi sigur de asta. Vroiam numai să văd dacă ai să minţi. Sunt fericită că nu m-ai minţit.

Se făcu linişte, apoi Seldon spuse:

— Au trecut cinci zile şi nu s-a întâmplat nimic.

— Cu excepţia faptului că suntem bine trataţi, Hari.

— Dacă animalele ar putea gândi, în perioada în care ar fi îngrăşate pentru tăiere şi ele ar putea să creadă că sunt bine tratate.

— Recunosc că şi ea îngraşă Imperiul pentru tăiere.

— Dar când va avea loc asta?

— Atunci când va fi ea gata, presupun.

— S-a lăudat că ar putea termina totul într-o singură zi şi mi-a dat impresia că ar putea face asta *în orice* zi.

— Chiar dacă ar putea, mai întâi va avea grijă să se asigure că riposta Imperială va fi neutralizată, iar asta va necesita timp.

— Cât de mult timp? Are de gând să neutralizeze acea ripostă folosindu-mă pe mine, dar văd că nu se oboseşte prea tare. Nu dă niciun semn că ar încerca să-mi construiască reputaţia. Oriunde merg în Wye, rămân un anonim. Mulţimile de Wyeni nu se adună ca să mă aclame. La buletinele de ştiri holovizate, nimic.

Dors zâmbi.

— S-ar zice că te nemulţumeşte faptul că nu ai ajuns celebru. Eşti naiv, Hari. Sau nu eşti istoric, ceea ce este acelaşi lucru. Cred că mai degrabă ar trebui să fii mulţumit că studiul psihoistoriei va face din tine istoric, decât că ar putea salva Imperiul. Dacă toţi oamenii ar înţelege istoria, nu ar mai face tot timpul aceleaşi greşeli stupide.

— În ce sens sunt naiv? întrebă Seldon ridicând bărbia şi privind în lungul nasului la ea.

— Nu trebuie să te simţi jignit, Hari. De fapt, cred că ăsta este un aspect atrăgător la tine.

— Ştiu, îţi trezeşte instinctele materne, iar ţie ţi *s-a cerut* să ai grijă de mine. Dar în ce sens sunt naiv?

— În sensul că ai impresia că Rashelle o să încerce să facă propagandă în tot Imperiul pentru ca tu să fii acceptat ca un clarvăzător. Nu ar realiza nimic, dacă ar proceda astfel. Există nu numai inerţie fizică ci şi inerţie socială şi psihologică. Şi dacă ar da cărţile pe faţă, n-ar face decât să-l pună pe Demerzel în stare de alertă.

— Şi atunci, ce face?

— Eu presupun că informaţiile despre tine – exagerate şi proslăvite în mod corespunzător – nu merg decât la câţiva oameni deosebit de importanţi. Vor merge la acei Viceregi de sector, acei amirali de flote, acei oameni puternici, pe care ea îi simte că o privesc cu bunăvoinţă… sau că îl privesc pe Împărat cu duşmănie. Dacă ar avea de partea ei în jur de o sută astfel de oameni, ar putea să-i zăpăcească pe Loialişti exact atât cât îi trebuie pentru a-i permite să instaureze Noua Ordine suficient de temeinic încât să înfrângă orice rezistenţă i-ar putea sta apoi în cale. Eu, cel puţin, aşa cred că raţionează.

— Şi până acum n-am primit nicio veste de la Hummin.

— Sunt sigură că totuşi nu stă cu mâinile în sân. Este prea important ca să rămână indiferent.

— Nu te-ai gândit oare că ar putea fi mort?

— Este posibil, dar nu cred. Dacă ar fi murit, aş fi aflat.

— Aici?

— Chiar aici.

Seldon ridică sprâncenele, dar nu spuse nimic.

Raych se întoarse după-amiaza târziu, fericit şi entuziasmat, vorbind despre maimuţe şi despre demoni Bakarieni. În timpul cinei, nu vorbi decât el.

De-abia după cină, după ce ajunseră în camerele lor, Dors spuse:

— Acum spune-mi ce s-a întâmplat cu Doamna Primar, Raych. Spune-mi orice a făcut sau a zis care crezi tu că ne-ar putea interesa.

— Un lucru, zise Raych şi figura i se lumină. Pun pariu că dă asta nu a apărut la cină.

— Ce anume?

— Ştii, grădina zoologică era închisă, numa' noi am putut intra. Era mulţi – Rashelle şi cu mine şi o grămadă de gagii în uniforme şi dame îmbrăcate frumos. Apoi, spre sfârşit, a venit un gagiu în uniformă – un alt gagiu, care n-a fost dă la-nceput – şi a spus ceva în şoaptă şi Rashelle s-a întors la toţi oamenii d-acolo şi le-a zis că să nu să mişte şi ei nu s-a mişcat. Şi după asta s-a dus ceva mai încolo cu gagiu' ăsta care venise, ca să vorbească cu el şi nimeni n-a

putut s-o audă. Numa’ că io m-am făcut că nu-s atent şi am continuat să mă uit pă la cuşti şi m-am dat mai aproape de Rashelle ca s-o aud. A spus: „Cum îndrăznesc?” şi arăta furioasă rău. Şi gagiu’ în uniformă arăta nervos – nu mă uitam la ei dăcât puţin, pen’că mă făceam că mă uit la animale – şi abia am auzit ce-a spus. El zicea de cineva – nu-mi aduc aminte cum îl chema, da’ era general sau aşa ceva. Zicea că generalu’ ăsta zicea că ofiţerii a jurat crezare la bătrânu’ lu’ Rashelle.

— Au jurat *credinţă*, spuse Dors.

— Cam aşa ceva. Şi că ofiţerii era nervoşi că tre’ să facă ce le zice o damă. Zicea că ei îl vrea pe bătrân sau, dacă nu, dacă e bolnav, să aleagă un gagiu să fie Primar, nu o damă.

— *Nu* o damă? Eşti sigur?

— Aşa a zis. Vorbea aproape în şoaptă. El era atât dă nervos şi Rashelle era atât dă furioasă că abia mai vorbea. Ea a zis: „Am să-i iau capu’. Mâine îmi vor jura credinţă cu toţii şi cine va refuza, va regreta înainte să treacă o oră.” *Exact* aşa a spus. A stricat toată distracţia şi ne-am întors cu toţii şi ea nu mi-a mai zis nicio vorbă. Stătea aşa, şi arunca priviri rele şi furioase.

— Bine, spuse Dors. Să nu mai spui la nimeni, Raych.

— Sigur că nu. Asta vroiai să ştii?

— Da, foarte mult. Ai făcut treabă bună, Raych. Acum, mergi în camera ta şi uită totul. Nici să nu te mai gândeşti la ce s-a întâmplat.

Odată ce Raych fu plecat, Dors se întoarse spre Seldon şi spuse:

— Foarte interesant. Fiicele au urmat taţilor – sau mamelor – şi au deţinut funcţia de Primar sau alte funcţii înalte de foarte multe ori. Au existat şi Împărătese, după cum sunt sigură că ştii, şi nu-mi aduc aminte să fi existat vreodată în istoria Imperiului probleme în a le sluji. Este ceva neobişnuit ca aşa ceva să se întâmple astăzi în Wye.

— De ce nu? spuse Seldon. Abia de curând am fost în Mycogen, unde femeilor nu li se acorda niciun pic de stimă

şi nu puteau obţine niciun fel de funcţii de răspundere, oricât de minore.

— Da, desigur, dar Mycogen era o excepţie. În alte locuri, femeile sunt cele care domină. În cea mai mare parte însă guvernul şi puterea au fost împărţite în mod egal de către bărbaţi şi femei. Dacă bărbaţii sunt cei care tind să deţină poziţii mai înalte, asta se întâmplă pentru că de obicei femeile sunt mai legate – biologic – de copii.

— Dar în Wye, care este situaţia?

— Echisexuală, din câte ştiu eu. Rashelle nu a ezitat să-şi asume funcţia de Primar şi cred că Mannix nu a ezitat să i-o încredinţeze. Iar ea a fost surprinsă şi s-a înfuriat atunci când a aflat de o opoziţie masculină. Nu se aştepta la aşa ceva.

— Este evident că acest lucru îţi face plăcere, spuse Seldon. De ce?

— Pur şi simplu din cauză că este atât de neobişnuit încât trebuie să fie o diversiune. Şi eu cred că această diversiune îi aparţine lui Hummin.

— Crezi? spuse Seldon pe un ton serios.

— Da, răspunse Dors.

— Ştii, îi mărturisi Seldon, şi eu cred la fel.

89

Era în a zecea lor zi în Wye când, dimineaţa devreme, se auzi semnalul de la uşa lui Seldon, împreună cu vocea ascuţită a lui Raych care striga de dincolo de ea:

— Domnu'! Domnu' Seldon! E război!

Seldon avu nevoie de un moment pentru a se trezi din somn şi se dădu cu greu jos din pat. Tremura uşor (descoperise, chiar din primele zile, că Wyanilor le plăcea să aibă locuinţele ceva mai răcoroase) atunci când deschise uşa.

Raych dădu buzna înăuntru, agitat şi cu ochii scoşi din orbite.

— Domnu’ Seldon, a pus mâna pă Mannix, bătrânu’ Primar! A pus…

— *Cine* a pus mâna pe el, Raych?

— Imperialii. Avioanele lor a venit aici noaptea trecută. Buletinele dă ştiri dă la holovizor spun totu’. E un holovizor care funcţionează în camera cucoanei. Ea mi-a zis să vă las să dormiţi, da’ am crezut că vreţi să ştiţi.

— Şi ai avut dreptate, spuse Seldon.

Îşi aruncă un halat pe el şi se năpusti în camera lui Dors. Ea era îmbrăcată complet şi privea imaginile holovizate.

În spatele unui mic birou stătea un bărbat, iar pe tunica sa, în partea din stânga-sus, se distingea clar Nava Spaţială-şi-Soarele. Era încadrat de doi soldaţi înarmaţi, care aveau şi ei Nava Spaţială-şi-Soarele. Ofiţerul din spatele biroului spunea: „... se află sub controlul paşnic al Maiestăţii Sale Imperiale. Primarul Mannix este teafăr şi în siguranţă şi se află în posesia tuturor prerogativelor sale de Primar, sub îndrumarea trupelor Imperiale prietene. Va apărea curând în faţa dumneavoastră spre a chema la calm populaţia Wyenă şi a cere soldaţilor Wyeni care încă nu au depus armele să se predea.”

Urmară alte ştiri, prezentate de diverşi comentatori cu voce impersonală, toţi purtând banderole Imperiale. Ştirile erau toate la fel: predarea uneia sau a alteia dintre unităţile forţelor Wyene de securitate, după ce a tras câteva focuri formale – sau fără să opună nicio rezistenţă. Centrul unui oraş şi ale altor oraşe care fuseseră ocupate – şi se repetau imagini cu mulţimi de Wyeni care priveau cu un aer întunecat forţele Imperiale ce mărşăluiau pe străzi.

— A fost perfect executat, Hari, spuse Dors. Surpriza a fost totală. N-a existat nicio şansă de replică şi nici nu li s-a mai oferit vreuna.

Apoi apăru Mannix IV, aşa cum se promisese. Stătea drept şi rigid şi, poate pentru a salva aparenţele, nu se vedea niciun Imperial, deşi Seldon era sigur că în afara camerei de luat vederi, aceştia se aflau în număr suficient de mare.

Mannix era bătrân dar părea în putere, deşi era o putere cam ofilită. Ochii săi nu priveau holo-camera de luat vederi şi vorbea ca şi cum ar fi fost forţat să o facă – dar, aşa cum se promisese, cuvintele sale îi sfătuiau pe Wyeni să rămână calmi, să nu opună rezistenţă şi să colaboreze cu Împăratul care, se spera, va avea o viaţă îndelungată pe tron.

— Nimic despre Rashelle, spuse Seldon. Ca şi cum fiica sa nici n-ar exista.

— Nimeni n-a pomenit de ea, spuse Dors, iar acest loc, care la urma urmei este reşedinţa sa – sau una dintre ele – n-a fost încă atacată. Chiar dacă reuşeşte să scape de aici şi să se refugieze într-un sector învecinat, mă îndoiesc că va mai fi multă vreme în siguranţă undeva pe Trantor.

— Poate că nu, se auzi o voce, dar aici voi fi pentru puţin timp în siguranţă.

Intrase Rashelle. Era îmbrăcată aşa cum se cuvenea, era calmă aşa cum se cuvenea. Avea chiar şi un zâmbet, dar nu era un zâmbet fericit; dădea impresia că îşi arată dinţii.

Cei trei se holbară la ea o vreme, surprinşi, iar Seldon se întrebă dacă mai avea vreun slujitor cu ea sau o părăsiseră cu toţii la primul semn al primejdiei.

Dors spuse, pe un ton destul de rece:

— Înţeleg, Doamnă Primar, că speranţele dumneavoastră pentru o lovitură s-au risipit. După câte se pare, planurile v-au fost dejucate.

— Planurile mele nu au fost dejucate. Am fost trădată. Soldaţii mei au fost corupţi şi – împotriva tradiţiei şi a raţiunii – au refuzat să lupte pentru o femeie, spunând că nu vor să o facă decât pentru vechiul lor stăpân. Şi, trădători ce sunt, au lăsat ca vechiul lor stăpân să fie prins, astfel încât el nu i-a mai putut conduce pentru a opune rezistenţă.

Privi împrejur după un scaun şi se aşeză.

— Iar acum, spuse ea, Imperiul va trebui să continue să decadă şi să moară, tocmai când eu eram pregătită să-i ofer o nouă viaţă.

— Cred, spuse Dors, că Imperiul a evitat o perioadă nedefinită de lupte inutile şi de distrugere. Consolează-te cu asta, Doamnă Primar.

Dar Rashelle parcă nici nu auzise.

— Atâţia ani de pregătiri, pierduţi într-o singură noapte.

Stătea acolo, învinsă, abătută, şi părea să fi îmbătrânit cu douăzeci de ani.

— Era imposibil să se facă totul într-o singură noapte, spuse Dors. Coruperea ofiţerilor dumneavoastră – dacă a avut loc – trebuie să fi necesitat multă vreme.

— La asta Demerzel este un maestru şi este clar că l-am subestimat. Cum o fi făcut, nu ştiu – ameninţări, mită, argumente subtile şi înşelătoare. Este un maestru în arta de a lucra pe furiş şi a trădării. Trebuia să mă fi aşteptat.

După o pauză, continuă.

— Dacă ar fi luptat pe faţă împotriva noastră, n-aş fi avut nicio problemă în a distruge orice ar fi trimis el în luptă. Cine ar fi crezut că Wye va fi trădat, că un jurământ de credinţă va fi atât de uşor uitat?

Seldon găsi imediat un argument raţional:

— Dar am impresia că jurământul nu ţi-a fost făcut ţie, ci tatălui tău.

— Prostii, spuse Rashelle înverşunată. Când tatăl meu mi-a încredinţat funcţia de Primar, aşa cum era îndreptăţit să o facă, legal, mi-a transferat automat şi jurămintele de credinţă care i-au fost făcute lui. De multă vreme se face aşa. Se obişnuieşte, într-adevăr, ca jurământul să fie repetat şi noului conducător, dar asta este o formalitate şi nu o cerinţă a legii. Se folosesc de faptul că sunt femeie ca scuză că au făcut pe ei de frică în faţa răzbunării Imperiale, care nu ar fi venit niciodată dacă ar fi fost loiali şi că au vibrat cu lăcomie la răsplata care le-a fost promisă. Şi pe care nu o vor primi niciodată... după cum îl cunosc eu pe Demerzel.

Se întoarse repede spre Seldon.

— Pe tine te vrea, să ştii. Pentru tine a lovit Demerzel în noi.

Seldon tresări.

— De ce pentru mine?

— Nu fi idiot. Pentru acelaşi motiv pentru care te-am vrut şi eu… ca să te folosească, desigur.

Oftă, apoi continuă:

— Bine măcar că nu m-au trădat cu toţii. Mai pot găsi încă soldaţi loiali… Sergent!

Sergentul Emmer Thalus intră, cu un pas uşor şi prudent, care nu se potrivea cu dimensiunile lui. Uniforma sa era aranjată cu grijă, mustaţa lungă şi blondă era ameninţător curbată.

— Doamnă Primar, spuse el atrăgând atenţia asupra sa, pocnind din călcâie.

Aparent, era acelaşi pachet de muşchi – după cum îl numise Hari – care asculta ordinele orbeşte, în necunoştinţă totală faţă de noua stare a lucrurilor.

Rashelle îi acordă lui Raych un zâmbet trist.

— Şi tu ce mai faci, micuţule Raych? Aveam de gând să te fac cineva. Se pare însă că n-am să mai pot.

— Bună, Cocoană… Doamnă, spuse Raych încurcat.

— Şi aş fi făcut cineva şi din tine, Dr. Seldon, spuse Rashelle, şi trebuie să-ţi cer iertare. Nu pot.

— Nu trebuie să aveţi regrete din cauza mea, Doamnă.

— Ba da. Nu pot să-l las pe Demerzel să pună mâna pe tine. Ar fi o victorie prea mare pentru el şi bine măcar că pot să-l privez de această satisfacţie.

— N-am să lucrez pentru el, Doamnă, te asigur, mai mult decât aş fi lucrat pentru tine.

— Nu se pune problema să lucrezi. Se pune problema de a fi folosit. Adio, Dr. Seldon… Sergent, distru-l.

Sergentul îşi scoase imediat blasterul, iar Dors, cu un strigăt puternic, se aruncă înainte… dar Seldon se întinse după ea şi o apucă de cot. Trase de ea cu disperare.

— Stai în spatele meu, Dors, altfel o să te omoare. Pe mine n-o să mă omoare. Şi tu, Raych. Stai în spatele meu şi nu te mişca.

Seldon îl înfruntă pe sergent.

— Eziţi, Sergent, pentru că ştii că nu poţi să tragi. Eu te-aş fi putut ucide acum zece zile, dar nu am făcut-o. Şi atunci mi-ai dat cuvântul de onoare că ai să mă protejezi.

— Ce mai aştepţi? lătră Rashelle. Ţi-am spus să-l omori, Sergent.

Seldon nu mai spuse nimic. Rămase pe loc în timp ce sergentul, cu ochii ieşiţi din orbite, ţinea nemişcat blasterul, îndreptat spre capul lui Seldon.

— Ai primit un ordin! ţipă Rashelle.

— Iar eu am primit cuvântul tău de onoare, spuse calm Seldon.

Şi Sergentul Thalus spuse cu o voce sugrumată:

— Oricum ar fi, sunt dezonorat.

Mâna îi căzu, şi blasterul zăngăni pe podea.

— Deci şi tu mă trădezi! urlă Rashelle.

Înainte ca Seldon să poată face o mişcare sau ca Dors să poată scăpa din strânsoare, Rashelle apucă blasterul, îl îndreptă spre sergent şi închise contactul.

Seldon nu mai văzuse pe nimeni pulverizat, până atunci. Cumva, poate din cauza numelui armei, se aştepta la un zgomot puternic, o explozie de carne şi sânge. Însă acest blaster Wyen nu făcu nimic de acest fel. Ce organe o fi sfârtecat el în pieptul sergentului, Seldon nu-şi putu da seama. Dar sergentul, fără a-şi schimba expresia, fără a schiţa vreo grimasă de durere, se prăbuşi, fără nicio speranţă şi fără nicio îndoială mort.

Şi Rashelle îndreptă apoi blasterul spre Seldon cu o hotărâre care înlătura orice urmă de speranţă pentru el.

Însă, în momentul în care sergentul se prăbuşi, intră în acţiune Raych. Băgându-se între Seldon şi Rashelle, începu să dea cu frenezie din mâini.

— Cucoană, Cucoană, spuse el. Nu trage.

Un moment, Rashelle fu descumpănită.

— Dă-te la o parte, Raych, nu vreau să-ţi fac vreun rău.

Acel moment de ezitare fu tot ceea ce Dors avea nevoie. Eliberându-se cu violenţă din strânsoarea lui Seldon, făcu un plonjon lung spre Rashelle. Rashelle căzu cu un strigăt, iar blasterul scăpă din nou pe podea.

Raych puse mâna pe el.

Seldon trase aer în piept, adânc şi înfiorat.

— Raych, dă-mi mie ăla, spuse el.

Dar Raych se dădu înapoi.

— N-o s-o omori, Domnu' Seldon, nu-i aşa? A fost bună cu mine.

— N-am să omor pe nimeni, Raych, spuse Seldon. Ea l-a omorât pe sergent şi m-ar fi omorât şi pe mine, dar n-a tras ca să nu te rănească pe tine şi pentru asta o vom lăsa să trăiască.

Seldon era acum cel care se aşezase, ţinând neglijent blasterul în mână, în timp ce Dors scoase biciul neuronic din celălalt toc al sergentului mort.

Răsună o nouă voce.

— Acum o să am eu grijă de ea, Seldon.

Seldon ridică privirea şi spuse, cuprins deodată de bucurie:

— Hummin! În sfârşit!

— Îmi pare rău că a durat atâta, Seldon. Am avut multe de făcut. Ce mai faci, Dr. Venabili? Înţeleg că aceasta este Rashelle, fiica lui Mannix. Dar băiatul, cine este?

— Raych este un tânăr Dahlit, prieten de-al nostru, spuse Seldon.

Intrară nişte soldaţi şi, la un mic gest al lui Hummin, o ridicară pe Rashelle cu respect.

Dors, care fu în sfârşit scutită de a o mai supraveghea pe cealaltă femeie, îşi scutură hainele cu mâinile şi îşi aranjă bluza. Seldon îşi dădu deodată seama că el era tot în halat.

Rashelle, zbătându-se în mâinile soldaţilor cu o expresie de dispreţ, arătă spre Hummin şi i se adresă lui Seldon:

— Cine este ăsta?

— Este Chetter Hummin, prietenul şi protectorul meu pe această planetă.

— *Protectorul* tău? râse Rashelle ca o nebună. Tâmpitule! Idiotule! Omul ăsta este Demerzel şi dacă o priveşti pe femeia ta, pe Venabili, ai să citeşti pe faţa ei că

ştie perfect acest lucru. Ai fost tot timpul în mâinile lui, mult mai mult decât ai fost vreodată într-ale mele.

90

Hummin şi Seldon stăteau la masă, în aceeaşi zi, singuri, şi o perdea de tăcere se aşternuse între ei.

De-abia spre sfârşitul mesei, Seldon se îndreptă şi spuse cu o voce vioaie:

— Deci, domnule, cum să mă adresez? Mă gândesc în continuare la dumneavoastră ca la „Chetter Hummin”, dar chiar dacă accept că sunteţi altă persoană, sunt sigur că nu vă pot spune „Eto Demerzel”. Aveţi o funcţie înaltă, deci aveţi un titlu, şi nu ştiu care este adresarea corectă. Învăţaţi-mă dumneavoastră.

Celălalt spuse pe un ton serios:

— Spune-mi „Hummin”... dacă nu te deranjează. Sau „Chetter”. Da, sunt Eto Demerzel, dar pentru tine sunt Hummin. De fapt, amândoi sunt tot unul. Ţi-am spus că Imperiul decade. Gândesc că acest lucru este adevărat, în ambele mele ipostaze. Ţi-am mai spus că vreau psihoistoria pentru că vreau să previn decăderea şi prăbuşirea, sau pentru ca să aducă o reînnoire şi o revigorare în cazul că decăderea şi prăbuşirea nu vor putea fi evitate. Şi *asta* o cred în ambele mele ipostaze.

— Dar mă aveai în mâinile tale... presupun că erai prin apropiere atunci când m-am întâlnit cu Maiestatea sa Imperială.

— Cu Cleon. Da, desigur.

— Şi ai fi putut vorbi cu mine, atunci, exact aşa cum ai făcut mai târziu, în rolul lui Hummin.

— Şi aş fi realizat ce? În rolul lui Demerzel, am îndatoriri enorme. Trebuie să-l manevrez pe Cleon, care este un conducător bine intenţionat, dar nu foarte capabil, şi să am grijă, pe cât posibil, să nu facă greşeli. Trebuie să-mi fac datoria de a guverna Trantorul şi Imperiul. Şi, după cum

vezi, a trebuit să cheltuiesc o grămadă de timp pentru a împiedica Sectorul Wye să facă rău.

— Da, ştiu, murmură Seldon.

— N-a fost uşor şi am fost aproape de a rata totul. Am cheltuit ani întregi înfruntându-mă cu Mannix, înţelegându-i mişcările şi plănuind o contra-mutare la fiecare mutare a sa. N-am crezut niciodată că, atâta timp cât va fi în viaţă, îşi va transfera toate puterile în mâinile fiicei sale. Pe ea nu am studiat-o şi nu eram pregătit pentru totala ei lipsă de prevedere. Spre deosebire de tatăl ei, a fost învăţată să ia puterea de-a gata şi nu avea nicio idee clară despre limitele sale. Aşa că a pus mâna pe tine şi m-a forţat să acţionez înainte ca eu să fi fost de fapt pregătit.

— Şi, ca urmare, aproape că m-ai pierdut pe mine. De două ori am stat în faţa unei guri de blaster.

— Ştiu, aprobă Hummin din cap. Şi am fi putut să te pierdem şi în Upperside... alt accident pe care nu l-am putut prevedea.

— Dar de fapt nu mi-ai răspuns la întrebare. De ce m-ai făcut să cutreier tot Trantorul încercând să scap de Demerzel, când de fapt chiar tu erai Demerzel?

— I-ai spus lui Cleon că psihoistoria era un concept pur teoretic, un fel de joacă matematică ce nu avea niciun sens practic. Poate că aşa şi era, dar dacă m-aş fi apropiat de tine pe cale oficială, eram sigur că ai să-ţi menţii părerea. Cu toate acestea, am fost atras de noţiunea de psihoistorie. M-am întrebat dacă nu cumva, în cele din urmă, ar putea să fie mai mult decât un simplu joc. Trebuie să înţelegi că nu vroiam doar să mă folosesc de tine, vroiam o psihoistorie adevărată şi practică. Aşa că te-am făcut, după cum ai spus, să cutreieri Trantorul cu înfricoşătorul Demerzel pe urmele tale. Am crezut că asta te va face să te concentrezi puternic. Ar face din psihoistorie ceva interesant, ceva mult deasupra unui joc matematic. Că vei încerca să o realizezi pentru Hummin, idealistul sincer, mai degrabă decât pentru Demerzel, lingăul Imperial. De asemenea, că vei putea arunca o privire asupra diverselor aspecte ale Trantorului şi asta îţi va fi de folos – mai mult decât dacă ai fi stat într-un

turn de fildeş pe o planetă îndepărtată, înconjurat doar de colegi matematicieni. Am avut dreptate? Ai făcut vreun progres?

— În psihoistorie? spuse Seldon. Da, Hummin, am făcut. Am crezut că ai aflat.

— De unde să fi aflat?

— I-am spus lui Dors.

— Dar mie nu mi-ai spus. Oricum, spune-mi acum şi mie. Asta-i o veste bună.

— Nu chiar, spuse Seldon. Am făcut numai un început foarte timid. Dar care *este* un început.

— Este un început care poate fi explicat unuia care nu este matematician?

— Cred că da. Vezi tu, Hummin, la început am văzut psihoistoria ca pe o ştiinţă care depinde de interacţiunea a douăzeci şi cinci de milioane de lumi, fiecare cu o populaţie medie de patru miliarde. Este prea mult. Este imposibil să se lucreze cu ceva atât de complex. Dacă era să pot reuşi, dacă se putea găsi o cale de a realiza psihoistoria, trebuia mai întâi să găsesc un sistem mai simplu. Aşa că m-am gândit să merg înapoi în timp şi să lucrez cu o singură lume, unica lume ocupată de oameni în ceaţa istoriei, de dinainte de colonizarea Galaxiei. În Mycogen se vorbea de o lume de origini, numită Aurora, iar în Dahl am auzit de o lume de origini numită Pământ. Am crezut că ar putea fi aceeaşi lume sub două nume diferite, dar ele se deosebeau prea mult într-un aspect-cheie pentru ca acest lucru să fie posibil. Şi nici nu avea importanţă. Se cunoşteau atât de puţine despre fiecare lume şi acest puţin era atât de învăluit de mituri şi legende, încât nu exista nicio speranţă ca psihoistoria să poată fi realizată cu ajutorul lor.

Se opri pentru a sorbi din sucul rece de fructe, ţinându-şi ochii ficşi pe faţa lui Hummin.

— Ei? spuse Hummin. Şi atunci?

— Între timp, Dors mi-a povestit ceva căreia i-am spus povestea-cu-mâna-pe-coapsă. Nu avea nicio importanţă anume, era doar o poveste hazoasă şi absolut banală. Însă, ca urmare a ei, Dors mi-a povestit despre diferitele atitudini

faţă de sex în diferite lumi şi în diferite sectoare de pe Trantor. Mi-am dat seama că ea vorbea despre sectoarele Trantorului ca şi cum ar fi fost lumi diferite. M-am gândit, fără a avea ceva clar în minte, că în loc de douăzeci şi cinci de milioane de lumi, aveam de-a face cu douăzeci şi cinci de milioane plus opt sute. Diferenţa părea ridicolă, aşa că am uitat-o şi nu m-am mai gândit la ea. Dar, continuă el, pe măsură ce am mers din Sectorul Imperial în Streeling, în Mycogen, în Dahl, în Wye, am observat eu însumi cât de diferite erau. Gândul la Trantor – nu ca o lume, ci ca un complex de lumi – a devenit mai puternic, dar tot nu mi-a picat fisa. De-abia atunci când am auzit-o pe Rashelle… vezi, a fost bine că în cele din urmă am fost capturat de Wye, şi a fost bine că pripeala Rashellei a făcut-o să-şi construiască grandioasele planuri pe care mi le-a împărtăşit. După cum spuneam, am auzit-o pe Rashelle spunând că ea nu vroia decât Trantorul şi câteva lumi din imediata vecinătate. Era el însuşi un Imperiu, spunea ea, şi a renunţat la celelalte lumi numindu-le „nimicuri îndepărtate”. Atunci, într-o clipă, am văzut clar ceea ce a stat multă vreme ascuns în subconştientul meu. Trantor, singur, avea un sistem social extrem de complex, fiind o lume aglomerată constituită din opt sute de lumi mai mici. Era un sistem suficient de complex pentru a putea da un sens psihoistoriei şi, în acelaşi timp, suficient de simplu, în comparaţie cu întreg Imperiul, pentru a putea-o face practică. Şi provinciile, cele douăzeci şi cinci de milioane de lumi? ai să mă întrebi. Ele erau „nimicuri îndepărtate”. Desigur, ele afectează Trantorul şi sunt afectate de Trantor, dar acestea sunt efectele secundare. Dacă, în primă aproximaţie, aş fi putut face psihoistoria practică doar pentru Trantor, efectele minore ale Provinciilor s-ar putea adăuga ca modificări ulterioare. Înţelegi ce vreau să spun? Căutam o singură lume cu ajutorul căreia să-mi pot pune psihoistoria în practică şi o căutam în trecutul îndepărtat, când de fapt acea unică lume pe care o doream se afla *chiar în acel moment* sub picioarele mele.

— Minunat! spuse Hummin cu o plăcere şi o uşurare vizibile.

— Dar acum, trebuie să mă pun pe treabă. Trebuie să studiez Trantorul în detaliu. Trebuie să inventez matematica cu care să lucrez. Dacă am noroc şi am să-mi trăiesc viaţa, s-ar putea să dau răspunsurile înainte de a muri. Dacă nu, cineva va trebui să-mi continue munca. De asemenea, se poate întâmpla şi ca Imperiul să se prăbuşească şi să se sfărâme înainte ca psihoistoria să deţină o tehnică utilizabilă.

— Am să fac totul pentru a te ajuta.

— Ştiu, spuse Seldon.

— Ai încredere în mine, în ciuda faptului că sunt Demerzel?

— În totalitate. Absolut. Dar asta din cauză că *nu* eşti Demerzel.

— Ba sunt, insistă Hummin.

— Ba nu eşti. Personajul Demerzel este inventat, la fel ca şi personajul Hummin.

— Ce vrei să spui?

Hummin deschise larg ochii şi se îndepărtă puţin de Seldon.

— Vreau să spun că probabil ai ales numele de „Hummin” încercând să denaturezi ceea ce de fapt vroia să însemne. „Hummin” este o pronunţie greşită a lui „uman”, nu-i aşa?

Hummin nu răspunse. Continua să îl privească fix pe Seldon.

Şi, în cele din urmă, Seldon spuse:

— Pentru că tu nu eşti un om, nu-i aşa, „Hummin/Demerzel”? Tu eşti un robot.

19. Dors

SELDON, HARI – ... De obicei, lumea se gândeşte la Hari Seldon doar în legătură cu psihoistoria; el este văzut ca personificarea matematicii şi a schimbărilor sociale. Nu încape niciun dubiu că el însuşi a încurajat acest lucru, pentru că nicăieri în scrierile sale nu a dat nicio idee despre cum a ajuns să rezolve diversele probleme ale psihoistoriei. Din cele scrise de el, progresele sale în gândire ar fi putut să fie datorate în întregime inspiraţiei. Nu vorbeşte nicăieri de căile întunecate pe care a bâjbâit sau de direcţiile greşite în care a apucat.

... Cât despre viaţa sa particulară, aceasta este o pată albă. Ştim câteva lucruri, foarte puţine, despre părinţii şi fraţii săi. Singurul său fiu, Raych Seldon, a fost adoptat, asta se ştie, dar nu se ştie cum a avut loc acest lucru. În ceea ce o priveşte pe soţia sa, nu ştim decât că a existat. Este clar că Seldon a vrut să fie o enigmă în toate aspectele existenţei sale care nu priveau psihoistoria. Ca şi cum a avut sentimentul – sau a vrut să creeze sentimentul – că el nu a trăit, el doar a psihoistorisit.

ENCICLOPEDIA GALACTICA

91

Hummin stătea calm – nu i se mişca niciun muşchi – privindu-l în continuare pe Hari Seldon, iar Seldon, de cealaltă parte a mesei, aştepta. Hummin, gândea el, era cel care trebuia să vorbească primul.

Hummin vorbi, dar nu spuse decât:

— Un robot? Eu?... Bănuiesc că prin robot înţelegi o fiinţă artificială, ca obiectul pe care l-ai văzut în Sacratoriumul din Mycogen.

— Nu chiar, spuse Seldon.

— Nu din metal? Nu prelucrat? Nu un simulacru fără viaţă?

Hummin spusese acestea fără nicio urmă de amuzament.

— Nu. Să ai viaţă artificială nu înseamnă neapărat să fii făcut din metal. Vorbesc de un robot care în aparenţă nu se deosebeşte de oameni.

— Dacă nu se deosebeşte, Hari, atunci cum îl poţi tu deosebi?

— Nu după *înfăţişare*.

— Explică-te.

— Hummin, în timp ce fugeam de acel tu care erai Demerzel, am auzit vorbindu-se de două lumi străvechi, după cum ţi-am mai spus – Aurora şi Pământ. Despre fiecare se vorbea ca despre prima lume, sau singura lume. În ambele cazuri se vorbea despre roboţi, dar cu sentimente diferite.

Seldon îl privi atent pe omul care se afla de cealaltă parte a mesei, întrebându-se dacă va da vreun semn, în vreun fel, că era mai puţin decât un om… sau mai mult.

— Când se vorbea despre Aurora, spuse el, se amintea de un robot renegat, un dezertor, unul care a trădat cauza. Când se vorbea despre Pământ, se amintea despre un robot erou, unul care a reprezentat salvarea. E chiar aşa o eroare să presupui că se vorbea despre acelaşi robot?

— Şi era? murmură Hummin.

— Eu aşa m-am gândit, Hummin. Am gândit că Pământ şi Aurora au fost două lumi separate, coexistând în timp. Nu ştiu care a fost prima. Din aroganţa şi din sentimentul evident de superioritate al Mycogenienilor, aş putea presupune că Aurora a fost lumea de origini şi că îi dispreţuia pe Pământeni, care s-au tras din ei… sau au degenerat din ei.

— Pe de altă parte, spuse el în continuare, Mama Rittah, care mi-a vorbit despre Pământ, era convinsă că Pământ era vatra originală a omenirii şi, cu certitudine, poziţia neînsemnată şi izolată a Mycogenienilor într-o Galaxie cu cvadrilioane de oameni care nu cunosc nimic despre strania

origine Mycogeniană ar putea însemna că Pământ a fost lumea de origini, şi că Aurora a fost vlăstarul degenerat. Nu pot să-mi dau seama, dar îţi explic felul în care am gândit, astfel încât să înţelegi concluziile mele finale.

Hummin aprobă, dând din cap.

— Înţeleg unde vrei să ajungi, spuse el. Te rog să continui.

— Lumile se duşmăneau. Mama Rittah aşa a lăsat să se înţeleagă. Când îi compar pe Mycogenieni, care par să reprezinte Aurora, cu Dahliţii, care par să reprezinte Pământul, presupun că Aurora – fie că a fost prima sau a doua – era indiscutabil cea mai avansată. Cea care putea produce roboţi mai sofisticaţi, chiar şi din aceia care să semene perfect ca înfăţişare cu oamenii. Deci, un astfel de robot a fost inventat şi construit în Aurora. Dar a abandonat Aurora, pentru că era un renegat. Pentru oamenii de pe Pământ a fost un erou, deci probabil că s-a alăturat Pământului. De ce a făcut asta, care au fost motivele lui, nu ştiu.

— Vorbeşti despre el ca şi când ar fi fost un om, spuse Hummin.

— Poate, dar aşa cum stai tu acum în faţa mea, spuse Seldon, îmi este greu să mă gândesc la el ca la un simplu obiect. Mama Rittah era convinsă că robotul erou – robotul *ei* erou – încă există, că va reveni atunci când va fi nevoie de el. Nu văd nimic aberant la gândul că există un robot nemuritor, sau cel puţin la cel al unui robot care este nemuritor atâta vreme cât îşi poate înlocui organele uzate.

— Chiar şi creierul? întrebă Hummin.

— Chiar şi creierul. Nu ştiu nimic despre roboţi, dar presupun că un creier nou ar putea fi re-înregistrat de la cel vechi... Şi Mama Rittah a făcut aluzie la nişte puteri mentale neobişnuite... M-am gândit: „aşa trebuie să fie.” Oi fi eu, în anumite privinţe, un romantic, dar nu sunt chiar atât de romantic încât să cred că un robot poate schimba cursul istoriei trecând pur şi simplu dintr-o tabără într-alta. Un robot nu poate să asigure victoria Pământului, nici să

pecetluiască înfrângerea Aurorei… decât dacă are nişte caracteristici neobişnuite, de excepţie.

— Îţi dai seama, Hari, spuse Hummin, că ai de-a face cu legende, legende care au putut fi deformate într-o asemenea măsură de-a lungul secolelor şi mileniilor, încât au dat o aură de supranatural până şi celor mai banale evenimente? Poţi să crezi într-un robot care nu numai că are o înfăţişare umană, dar mai şi trăieşte etern şi are puteri mentale? Eşti sigur că nu începi să crezi în supraoameni?

— Ştiu foarte bine ce sunt legendele şi nu sunt unul care să poată fi păcălit de ele şi făcut să creadă gogoriţe. Totuşi, atunci când legendele sunt sprijinite de anumite evenimente stranii pe care le-am văzut – şi chiar le-am trăit – eu însumi…

— Cum ar fi?

— Hummin, te-am întâlnit şi am avut încredere în tine de la bun început. Da, m-ai ajutat împotriva acelor doi huligani când ai fi putut să n-o faci şi asta mi-a creat o stare de spirit favorabilă ţie, pentru că atunci nu mi-am dat seama că erau mercenarii tăi, care făceau ceea ce tu i-ai învăţat să facă… Dar asta nu contează.

— Nu, spuse Hummin.

În vocea sa se putea distinge – în sfârşit – o umbră de amuzament.

— Am avut încredere în tine. M-am lăsat foarte uşor convins să nu merg acasă pe Helicon şi să încep să cutreier Trantorul. Am crezut tot ceea ce mi-ai spus, fără să pun nimic la îndoială. M-am lăsat cu totul în mâinile tale. Acum că privesc înapoi, mă văd pe mine ca şi cum *nu* aş fi fost eu însumi. Nu sunt un individ uşor de manevrat şi totuşi am fost manevrat. Mai mult decât atât, nici măcar nu mi s-a părut ciudat că mă comportam atât de contradictoriu în comparaţie cu felul meu normal de a fi.

— Tu te cunoşti cel mai bine, Hari.

— Şi n-am fost numai eu. Cum se face că Dors Venabili, o femeie minunată, cu o carieră în faţă, a putut să-şi abandoneze cariera pentru ca să mă însoţească pe mine în

fuga mea? Cum se face că şi-a riscat viaţa pentru mine, părând să-şi asume, ca pe un fel de datorie sfântă, sarcina de a mă proteja şi să vrea sincer să o facă? Doar din cauză că i-ai cerut tu?

— Dar i-am cerut asta, Hari.

— Totuşi, nu-mi dă impresia că ar fi genul de persoană care să-şi schimbe atât de radical viaţa doar pentru că i-a cerut-o cineva. Şi nici nu pot să cred că a făcut-o din cauză că s-a îndrăgostit la nebunie de mine, aşa, la prima vedere, şi n-a mai avut ce face. Aş fi dorit eu să fie aşa, dar ea pare foarte stăpână pe sentimentele ei, mai mult – îţi spun sincer – decât sunt eu pe sentimentele mele faţă de ea.

— Nu te condamn, spuse Hummin. Este o femeie minunată.

Seldon continuă:

— Cum se face, de asemenea, că Sunmaster Fourteen, un monstru de aroganţă, care conduce un popor înţepenit în propria sa îngâmfare, a fost de acord să găzduiască membri de trib ca Dors şi cu mine şi să se poarte frumos cu ei... pe cât de frumos se pot purta Mycogenienii. După ce am încălcat toate regulile, am comis toate sacrilegiile, cum se face că totuşi ai putut să-l convingi să ne lase să plecăm? Cum ai putut convinge familia Tisalver, cu prejudecăţile ei meschine, să ne găzduiască? Cum poţi să te simţi pretutindeni în largul tău, să fii prieten cu toată lumea, să influenţezi orice persoană, indiferent de particularităţile sale? Că tot veni vorba, cum reuşeşti să-l manevrezi pe Cleon? Şi, dacă el este privit ca un individ maleabil şi uşor de manevrat, atunci cum de-ai putut să-l manevrezi pe tatăl său care, din câte se ştie, a fost un tiran dur şi capricios? Cum ai reuşit să faci toate astea? Şi, în primul rând, cum se face că Mannix IV a irosit zeci de ani punând pe picioare o armată fără de pereche, una care era imbatabilă sub orice aspect, şi care s-a năruit atunci când fiica sa a încercat să o folosească? Cum i-ai determinat pe toţi să joace jocul Renegatului?

— Probabil, spuse Hummin, asta înseamnă că sunt o persoană plină de tact, obişnuită să aibă de-a face cu

oameni de toate felurile. Că deţin o poziţie prin care am putut face servicii unor oameni importanţi şi că această poziţie îmi dă posibilitatea de a face şi în viitor servicii. Se pare că nimic din ceea ce am făcut nu implică supranaturalul.

— Nimic din ceea ce ai făcut? Nici chiar neutralizarea armatei Wyene?

— N-au vrut să fie conduşi de o femeie.

— Ştiau de multă vreme că Primarul putea oricând să renunţe la prerogativele sale sau că atunci când va muri, Rashelle va fi noul lor Primar. Şi totuşi nu au arătat niciun fel de nemulţumire… până când ai considerat tu că este momentul să o arate. Dors te-a descris odată ca fiind un om deosebit de convingător. Şi aşa şi eşti. Mai convingător decât orice *om*. Dar nu eşti mai convingător decât un robot nemuritor cu puteri mentale neobişnuite… Deci, Hummin?

— Ce aştepţi de la mine, Hari? spuse Hummin. Te aştepţi să recunosc că sunt un robot? Că doar *arăt* ca un om? Că sunt nemuritor? Că am o putere mentală neobişnuită?

Seldon se aplecă spre Hummin, care stătea de cealaltă parte a mesei.

— Da, Hummin, asta aştept. Aştept să-mi spui adevărul şi cred cu tărie că tot ceea ce ai menţionat adineauri *este* adevărat. Tu, Hummin, eşti robotul pe care Mama Rittah l-a numit Da-Nee, prietenul lui Ba-Lee. Trebuie să te dai bătut. Nu ai de ales.

92

Era ca şi cum se aflau într-un mic univers, numai al lor. Acolo, în mijlocul Sectorului Wye, cu armata Wyenă dezarmată de forţele Imperiale, stăteau în linişte. Acolo, în mijlocul evenimentelor care erau privite de întreg Trantorul – şi probabil de întreaga Galaxie – exista o mică sferă complet izolată, în interiorul căreia Seldon şi Hummin îşi jucau jocul lor de atac şi de apărare – Seldon încercând din

răsputeri să impună o nouă realitate, Hummin nefăcând nimic pentru a o accepta.

Seldon nu se temea că vor fi întrerupţi. Era sigur că sfera în care se aflau ei avea o frontieră ce nu putea fi străpunsă, că puterile lui Hummin – nu, puterile *robotului* – îi vor ţine pe toţi la distanţă până ce jocul se va sfârşi.

În cele din urmă, Hummin spuse:

— Eşti un tip ingenios, Hari, dar nu văd de ce trebuie să recunosc că sunt un robot şi de ce nu am de ales. Tot ceea ce ai spus tu poate fi adevărat în fapt – propria ta comportare, comportarea lui Dors, a lui Sunmaster, a Tisalverilor, a generalilor Wyeni – totul. Totul poate că s-a întâmplat aşa cum spui tu, dar asta nu implică automat că *interpretarea* ta este corectă. Sunt sigur că tot ceea ce s-a întâmplat poate avea o explicaţie firească. Ai avut încredere în mine pentru că ai acceptat cele ce ţi-am spus; Dors a simţit că siguranţa ta este importantă pentru că a simţit că psihoistoria este crucială, ea însăşi fiind istoric; Sunmaster şi Tisalver îmi erau îndatoraţi pentru că le-am făcut nişte servicii despre care tu nu ştii nimic; generalii Wyeni au fost nemulţumiţi că erau conduşi de o femeie, şi nimic altceva. De ce trebuie să ne gândim la supranatural?

— Ascultă aici, Hummin, crezi într-adevăr că Imperiul decade, şi crezi într-adevăr că trebuie întreprins ceva pentru a-i împiedica prăbuşirea, sau pentru a-i amortiza căderea?

— Într-adevăr, aşa cred.

Seldon fu sigur că declaraţia lui Hummin era sinceră.

— Şi vrei într-adevăr ca eu să pun la punct detaliile psihoistoriei? Simţi că tu singur nu poţi face acest lucru?

— Nu sunt capabil.

— Şi crezi că doar eu pot stăpâni psihoistoria… deşi chiar şi eu mă îndoiesc uneori de mine?

— Da.

— Şi deci crezi că dacă există vreun mod prin care poţi să mă ajuţi, trebuie să o faci.

— Da.

— Sentimentele personale… argumentele egoiste… nu-şi au aici locul?

Un zâmbet slab şi foarte scurt traversă faţa gravă a lui Hummin, şi Seldon simţi un imens şi arid deşert de oboseală în spatele comportamentului calm al lui Hummin.

— Am avut o lungă carieră, spuse Hummin, în care m-am deprins să nu dau nicio atenţie sentimentelor personale sau argumentelor egoiste.

— Atunci îţi cer ajutorul. Pot pune la punct psihoistoria plecând doar de la Trantor, dar am să dau peste dificultăţi. Aş putea trece de ele, dar aş face-o mult mai uşor dacă aş şti unele evenimente-cheie. De exemplu, care a fost prima lume a omenirii, Pământ sau Aurora? Sau alta? Care era relaţia dintre Pământ şi Aurora? Galaxia a fost colonizată numai de una dintre ele, sau de amândouă? Dacă numai de către una, atunci de ce nu şi de cealaltă? Dacă de către amândouă, atunci cum s-a procedat? Există lumi care se trag din amândouă, sau numai din una? Cum s-a ajuns să se renunţe la roboţi? Cum a ajuns tocmai Trantorul să fie lumea Imperială şi nu altă planetă? Ce s-a întâmplat între timp cu Pământ şi Aurora? Sunt o mie de întrebări pe care le-aş putea pune acum şi o sută de mii care ar putea veni pe măsură ce avansez. O să mă laşi să rămân neştiutor, Hummin, şi să dau greş, când ai putea să mă informezi şi să mă ajuţi să reuşesc?

— Dacă eu aş fi robotul, spuse Hummin, aş avea eu loc destul în creier pentru douăzeci de mii de ani de istorie a milioane de lumi diferite?

— Nu cunosc care este capacitatea creierului robotic. Nu ştiu care este capacitatea creierului tău. Dar dacă nu ai atâta capacitate, atunci informaţia pe care nu o poţi purta cu tine sunt sigur că ai înregistrat-o într-un loc sigur şi într-un mod care să-ţi permită să apelezi la ea. Şi dacă tu ai informaţia, iar eu am nevoie de ea, cum poţi să negi şi să refuzi să mi-o oferi? Şi dacă nu poţi să mă refuzi, cum poţi să negi că eşti un robot? – *acel* robot? Renegatul.

Seldon se dădu pe spate şi inspiră adânc.

— Aşa că te întreb din nou: Eşti acel robot? Dacă vrei psihoistoria, trebuie să recunoşti. Dacă negi în continuare că eşti robot şi dacă mă convingi că nu eşti, atunci şansele mele de a realiza psihoistoria devin mult, mult mai mici. Deci, tu trebuie să decizi. Eşti robot? Eşti Da-Nee?

Şi Hummin spuse, imperturbabil ca de obicei:

— Argumentele tale sunt imbatabile. Sunt R. Daneel Olivaw. „R” vine de la „robot”.

93

R. Daneel Olivaw vorbea în continuare calm, dar Seldon avu impresia că vocea lui suferise o modificare subtilă, ca şi cum vorbea mai uşor, acum că nu mai trebuia să joace un rol.

— Timp de douăzeci de mii de ani, spuse Daneel, nimeni n-a ghicit că eram robot, decât dacă doream eu să ghicească. În parte, din cauză că oamenii au renunţat la roboţi cu atât de mult timp în urmă, încât foarte puţini îşi aduc aminte că aceştia au existat vreodată. Şi, în parte, pentru că eu am posibilitatea de a detecta şi de a influenţa sentimentele umane. Cu detectarea nu am nicio problemă, dar influenţarea este dificilă, din motive legate de natura mea robotică – deşi pot influenţa oricând doresc. Am posibilitatea, dar trebuie să ţin cont de dorinţa mea de a nu mă folosi de această posibilitate. Încerc să nu mă amestec decât atunci când nu am de ales. Iar atunci când mă amestec, rareori fac altceva decât să accentuez, cât mai puţin posibil, ceea ce deja există. Iar dacă scopurile mele pot fi atinse fără să influenţez pe nimeni, atunci nu influenţez. N-a fost necesar să-l forţez pe Sunmaster Fourteen să vă dea găzduire – ai observat că îi spun „forţare”, deoarece pentru mine nu este un lucru plăcut. N-a trebuit să-l forţez pentru că îmi era dator pentru nişte servicii făcute, iar el este un om de onoare, dincolo de toate ciudăţeniile pe care le-ai observat la el. A doua oară, e drept, l-am influenţat, atunci când în ochii lui aţi comis

sacrilegiul, dar l-am influenţat foarte puţin. Nu ardea de nerăbdare să vă predea autorităţilor Imperiale, care lui nu îi sunt pe plac. Nu am făcut decât să accentuez puţin această aversiune faţă de ele şi mi-aţi fost încredinţaţi, acceptând argumentele pe care i le-am oferit şi pe care, în alte împrejurări, le-ar fi considerat probabil simple amăgeli. Şi nici pe tine n-a fost nevoie să te influenţez cine ştie ce. Nici tu nu aveai încredere în Imperiali. Majoritatea oamenilor nu au astăzi încredere în ei şi ăsta este un factor important în decăderea şi deteriorarea Imperiului. Mai mult decât atât, erai mândru de conceptul de psihoistorie, mândru că tu ai fost cel care l-ai inventat. Nu te-ar fi deranjat să dovedeşti că este şi un lucru practic. Asta ţi-ar fi satisfăcut şi mai mult orgoliul.

Seldon se încruntă şi spuse:

— Scuză-mă, Domnule Robot, dar eu nu ştiam că sunt aşa un monstru orgolios.

Daneel zâmbi cu blândeţe. Continuă:

— Nu eşti deloc un monstru orgolios. Îţi dai perfect seama că nu este nici frumos şi nici util să te laşi condus de orgoliu, aşa că încerci să ţi-l stăpâneşti. Dar la fel de bine ai putea să nu fii de acord să te laşi condus de *orice* sentiment. În ambele cazuri, nu poţi face nimic. Deşi încerci să-ţi ascunzi orgoliul, pentru propria ta linişte sufletească, de mine nu îl poţi ascunde. Există acolo, oricâtă osteneală ţi-ai da să îl ascunzi. N-a trebuit decât să îl accentuez puţin şi imediat ai fost dispus să iei hotărârea de a te ascunde de Demerzel. Decizie la care, cu un moment înainte, te-ai fi opus. Şi ai fost dispus să lucrezi la psihoistorie, cu râvnă, lucru pe care doar cu o clipă înainte nu ţi l-ai fi închipuit posibil. M-am gândit că nu mai era nevoie să ating nimic altceva şi aşa ai ajuns la teoria asta despre roboţi. Dacă aş fi prevăzut această posibilitate, aş fi înlăturat-o, dar clarviziunea şi posibilităţile mele nu sunt infinite. Acum nici nu îmi pare rău că am fost descoperit, pentru că argumentele tale au fost corecte şi este important ca tu să ştii cine sunt şi că mă folosesc de ceea ce sunt pentru a te ajuta. Sentimentele, dragul meu Seldon, sunt un motor

puternic pentru faptele oamenilor, mult mai puternic decât îşi închipuie ei, şi nu îţi poţi da seama cât de mult se poate face dacă te atingi de ele câtuşi de puţin. Şi cât de mult ezit eu să fac aşa ceva.

Seldon respira greu, încercând să se închipuie pe sine ca un om condus de orgoliu. Nu-i plăcea deloc asta.

— Şi de ce eziţi? spuse el.

— Pentru că este foarte uşor să întreci măsura. A trebuit să o opresc pe Rashelle ca să nu transforme Imperiul într-o anarhie feudală. Aş fi putut supune repede câteva minţi şi rezultatul ar fi fost o revoltă sângeroasă. Bărbaţii sunt bărbaţi – iar generalii Wyeni sunt aproape cu toţii bărbaţi. Nu e greu să trezeşti într-un bărbat resentimentul şi teama latentă faţă de femeie. Poate că asta este o problemă biologică pe care eu, ca robot, nu o înţeleg pe deplin. Nu a trebuit decât să accentuez puţin acest sentiment, spuse el în continuare, pentru a produce o fisură în planurile ei. Dacă aş fi mers un singur milimetru mai departe, aş fi pierdut ceea ce vroiam – un transfer de putere fără vărsare de sânge. Nu doream decât ca armata ei să nu opună rezistenţă atunci când vor sosi soldaţii mei. Nimic mai mult.

Daneel se opri, ca pentru a-şi alege cuvintele, apoi spuse:

— Nu vreau să intru în matematicile creierului meu pozitronic. Este peste puterea mea de înţelegere, deşi probabil că tu ai putea înţelege, dacă ţi-ai da osteneala. Oricum, eu sunt condus de cele Trei Legi ale Roboţilor, care sunt formulate – de fapt, au fost formulate cu mult timp în urmă – astfel: „Unu. Un robot nu are voie să facă rău unui om sau, prin neintervenţia sa, să permită ca un om să fie vătămat. Doi. Un robot trebuie să asculte ordinele date de oameni, cu excepţia cazurilor când aceste ordine intră în contradicţie cu prima lege. Trei. Un robot trebuie să-şi protejeze propria existenţă, atâta vreme cât această protecţie nu intră în contradicţie cu Prima sau cu a Doua Lege.” Dar am avut un… prieten, acum douăzeci de mii de ani. Alt robot. Nu ca mine. El nu putea fi luat drept un om, dar el era cel care avea puterile mentale şi prin el le-am

câştigat şi eu pe ale mele. Lui i s-a părut că trebuie să existe o lege şi mai generală decât celelalte Trei Legi. I-a zis Legea Zero, pentru că zero vine înainte de unu. Ea sună astfel: „Zero. Un robot nu are voie să facă rău omenirii sau, prin neintervenţia sa, să permită ca omenirea să fie vătămată.” Atunci Prima Lege trebuie citită astfel: „Unu. Un robot nu are voie să facă rău unui om sau, prin neintervenţia sa, să permită să fie vătămat, cu excepţia cazurilor în care acest lucru intră în contradicţie cu Legea Zero.” Iar celelalte legi trebuie modificate în mod corespunzător. Înţelegi?

Daneel se opri, cu o figură serioasă, şi Seldon spuse:

— Înţeleg.

Daneel continuă:

— Necazul este, Hari, că un om este uşor de identificat. Eu nu m-aş înşela deloc. Este uşor să-ţi dai seama ce anume va face rău unui om şi ce nu – sau, în sfârşit, destul de uşor. Dar ce este *omenirea*? La ce anume ne referim atunci când vorbim despre omenire? Şi cum se defineşte ceea ce este rău pentru omenire? Când anume va face o acţiune mai mult bine decât rău omenirii în ansamblu şi cum poţi să-ţi dai seama? Robotul care a enunţat pentru prima oară Legea Zero a murit – a devenit permanent inactiv – din cauză că a fost obligat să acţioneze într-un mod care credea că va salva omenirea, dar totuşi nu era *sigur* că o va salva. Şi inactivându-se, a lăsat Galaxia în grija mea. De atunci, mă străduiesc. Am intervenit cât mai puţin posibil, lăsându-i pe oameni să judece singuri ceea ce era mai bine pentru ei. Ei puteau să rişte; eu nu. Ei puteau să nu-şi atingă ţelul; eu nu puteam îndrăzni. Ei puteau face rău, neintenţionat; dacă eu aş fi făcut rău, m-aş fi dezactivat. Legea Zero nu-mi dă voie să fac rău, nici măcar neintenţionat. Dar din când în când, sunt obligat să intervin. Faptul că încă funcţionez arată că acţiunile mele au fost moderate şi discrete. Însă, pe măsură ce Imperiul a început să decadă şi să se prăbuşească, a trebuit să intervin din ce în ce mai des şi de câteva decenii încoace, sunt obligat să joc rolul lui Demerzel, încercând să conduc

guvernul astfel încât să împiedic ruina… Şi continui să funcţionez, vezi? Când ţi-ai ţinut discursul la Convenţia Decenală, mi-am dat scama imediat că psihoistoria era un mijloc care ar fi putut face posibilă identificarea a ceea ce era bine sau rău pentru omenire. Cu ajutorul ei, deciziile pe care le-ar lua oamenii ar fi mai puţin oarbe. Aş putea avea chiar încredere în oameni că vor lua aceste decizii, iar eu m-aş păstra iarăşi pentru cazurile de cea mai mare urgenţă. Aşa că am aranjat repede ca Cleon să afle de discursul tău şi să te cheme. Apoi, când am auzit de neîncrederea ta în utilitatea psihoistoriei, am fost obligat să găsesc o cale ca să te fac totuşi să încerci măcar. Înţelegi, Hari?

Copleşit, Seldon spuse:

— Înţeleg, Hummin.

— Pentru tine, în acele rare ocazii când te voi putea întâlni, trebuie să rămân Hummin. Dacă ai nevoie, am să-ţi dau orice informaţie îţi trebuie – în măsura în care o posed – şi, în rolul lui Demerzel, am să te protejez pe cât posibil. Iar despre Daneel nu trebuie să vorbeşti niciodată.

— Nici n-aş avea interesul, se grăbi Seldon să spună. Din moment ce am nevoie de ajutorul tău, s-ar ruina totul dacă ţi-aş pune beţe în roate.

— Da, ştiu că n-ai interesul să o faci.

Daneel zâmbi obosit.

— La urma urmei eşti destul de orgolios să vrei să-ţi asumi tu singur responsabilitatea psihoistoriei. Nu vei dori ca altcineva să afle – vreodată – că ai avut nevoie de ajutorul unui robot.

Seldon se îmbujoră.

— Nu sunt…

— Ba eşti, chiar dacă te prefaci în sinea ta că nu eşti. Şi este un lucru important, pentru că am să accentuez acest sentiment suficient astfel încât nu vei fi capabil să vorbeşti vreodată despre mine celorlalţi oameni. Niciodată nu-ţi va trece prin cap să faci aşa ceva.

— Bănuiesc că Dors ştie…, spuse Seldon.

— Ştie de mine. Şi nici ea nu poate vorbi celorlalţi de mine. Acum că amândoi ştiţi ce sunt eu, puteţi vorbi liber

despre mine, dar numai când sunteţi între voi, niciodată când este altcineva de faţă.

Daneel se ridică.

— Hari, acum trebuie să merg la treburile mele. În curând, tu şi Dors veţi fi aduşi înapoi în Sectorul Imperial…

— Puştiul, Raych, trebuie să vină cu mine. Nu pot să-l las singur. Şi mai este un tânăr Dahlit pe nume Yugo Amaryl…

— Înţeleg. Raych va veni şi el, iar tu poţi să-ţi ajuţi prietenii cum doreşti. Vom avea grijă de voi toţi aşa cum trebuie. Şi vei lucra la psihoistorie. Vei primi ajutoare. Vei avea toate computerele de care ai nevoie şi tot materialul de referinţă. Eu am să intervin cât mai puţin posibil şi dacă vederile tale întâlnesc o opoziţie care nu pune în pericol misiunea, atunci va trebui să le descurci singur.

— Aşteaptă, Hummin, spuse Seldon insistent. Ce se întâmplă dacă, în ciuda ajutorului tău şi a strădaniilor mele, se va dovedi că psihoistoria nu poate fi făcută practică? Dacă dau greş?

Daneel se ridică.

— În acest caz, am un al doilea plan pregătit. Unul la care lucrez de mult, pe o altă lume şi în alt mod. Şi el este foarte dificil şi, în anumite privinţe, mai radical decât psihoistoria. Şi el ar putea să se dovedească imposibil de aplicat, dar şansa de succes este mai mare dacă mergem pe două căi în loc de una. Ascultă sfatul meu, Hari, continuă Daneel. Dacă va veni vremea când vei fi în stare să poţi realiza un procedeu prin care să previi ca cel mai rău lucru să se întâmple, gândeşte-te la două astfel de procedee. Dacă unul cade, poţi să continui cu celălalt. Imperiul trebuie consolidat sau reconstruit pe o nouă fundaţie. Creează două astfel de procedee, dacă este posibil.

Spuse în continuare:

— Acum trebuie să mă întorc la treaba mea obişnuită, iar tu trebuie să te întorci la ale tale. Vom avea grijă de tine.

Cu un ultim semn din cap, se ridică şi plecă.

Seldon privi în urma lui şi spuse încet:

— Mai întâi trebuie să vorbesc cu Dors.

94

Dors spuse:

— Palatul este liber. Rashelle nu va păţi nimic – din punct de vedere fizic. Iar tu te vei întoarce în Sectorul Imperial, Hari.

— Şi tu, Dors? întrebă Seldon cu o voce înceată şi încordată.

— Presupun că am să mă întorc înapoi la Universitate, spuse ea. Mi-am neglijat munca, mi-am abandonat studenţii.

— Nu, Dors, ai o sarcină mai importantă.

— Care este aia?

— Psihoistoria. Nu pot să abordez problema fără tine.

— Ba sigur că poţi. Sunt total analfabetă în ce priveşte matematica.

— Iar eu în istorie… şi avem nevoie unul de celălalt.

Dors râse.

— Bănuiesc că, din punct de vedere al matematicii, eşti un geniu. Eu, ca istoric, sunt doar competent, în niciun caz nu dau pe dinafară. Vei găsi oricâţi istorici doreşti care te vor servi mai bine decât mine.

— În acest caz, Dors, lasă-mă să-ţi explic că psihoistoria are nevoie de mai mult decât un matematician şi un istoric. Mai este nevoie, de asemenea, de dorinţa de ataca o problemă care s-ar putea să dureze o viaţă întreagă până să poată fi rezolvată. Fără tine, Dors, nu voi avea această dorinţă.

— Ba sigur că o vei avea.

— Dors, dacă nu vei fi cu mine, nu vreau să o am.

Dors îl privi cu atenţie pe Seldon.

— Este o discuţie inutilă, Hari. Hummin va lua hotărârea. Dacă mă trimite înapoi la Universitate…

— N-o să te trimită.

— De unde ştii?

— Din cauză că am să-i spun verde-n faţă. Dacă te trimite înapoi la Universitate, eu mă întorc pe Helicon şi Imperiul n-are decât să continue să se prăbuşească.

— Nu vorbeşti serios.

— Ba vorbesc foarte serios.

— Nu îţi dai seama că Hummin poate să facă astfel încât să-ţi modifice sentimentele şi *vei lucra* la psihoistorie… chiar şi fără mine?

Seldon dădu din cap.

— Hummin nu va lua o astfel de decizie arbitrară. Am vorbit cu el. Nu îndrăzneşte să influenţeze chiar atât de mult mintea omenească, pentru că este limitat de ceea ce el numeşte Legile Roboţilor. Să-mi modifice intenţiile până la punctul în care să nu vreau să fii cu mine, Dors, ar însemna o modificare pe care nu poate risca să o facă. Pe de altă parte, dacă mă lasă în pace şi dacă tu vii împreună cu mine să lucrăm la proiect, va avea ceea ce doreşte – o adevărată şansă pentru psihoistorie. De ce să nu fie de acord cu varianta asta?

Dors dădu din cap.

— S-ar putea să nu fie de acord pentru motive pe care le ştie numai el.

— De ce să nu fie de acord? Ţi s-a cerut să ai grijă de mine, Dors. A anulat Hummin acest ordin?

— Nu.

— Deci înseamnă că vrea să continui să faci acelaşi lucru. Şi *eu* vreau protecţia ta.

— Împotriva cui? Acum ai protecţia lui Hummin atât ca Daneel cât şi ca Demerzel şi este clar că de altceva nu mai ai nevoie.

— Chiar dacă aş beneficia de protecţia tuturor persoanelor şi forţelor din Galaxie, tot pe a ta aş dori-o.

— Deci nu ai nevoie de mine pentru psihoistorie. Vrei să te protejez.

Seldon se încruntă mânios.

— Nu! Ce-mi tot suceşti cuvintele? De ce mă forţezi să-ţi spun ceea ce probabil că *ştii*? Nu te vreau nici pentru psihoistorie, nici pentru protecţie. Astea sunt pretexte şi am

să mă folosesc de orice alt pretext voi avea nevoie. Te vreau *pe tine*... doar pe tine. Şi dacă vrei motivul adevărat, din cauză că tu eşti *tu*.

— Nici măcar nu mă cunoşti.

— Nu contează. Nu-mi pasă... Şi *totuşi*, într-un fel te cunosc. Mai bine decât crezi.

— Serios?

— Da. Ai ascultat ordinele şi ţi-ai riscat viaţa pentru mine fără să eziţi şi fără să dai importanţă urmărilor. Ai învăţat atât de repede să joci tenis. Ai învăţat să mânuieşti cuţitele şi mai repede şi le-ai mânuit perfect în lupta cu Marron. *Ca un supraom*... dacă pot spune aşa. Muşchii tăi sunt teribil de puternici şi timpul tău de reacţie este uimitor de scurt. Poţi să-ţi dai seama atunci când o cameră este ascultată şi poţi lua legătura cu Hummin într-un mod care nu necesită aparate.

— Şi ce concluzie tragi din toate astea? spuse Dors.

— M-am gândit că Hummin, în rolul lui R. Daneel Olivaw, are o sarcină imposibilă. Cum poate un robot să dirijeze Imperiul? Trebuie să aibă ajutoare.

— Evident. Milioane, cred. Eu sunt un ajutor. Tu eşti un ajutor. Micul Raych este un ajutor.

— Tu eşti un ajutor *diferit*.

— În ce sens? Hari, haide, *spune*. Dacă te vei auzi cu urechile tale, iţi vei da seama ce nebunie spui.

Seldon o privi lung, apoi spuse cu voce înceată:

— *Nu* am să spun, pentru că... *nu îmi pasă*.

— Chiar nu-ţi pasă? Mă vrei aşa cum sunt?

— Te iau aşa cum sunt obligat să te iau. Eşti Dors şi, orice ai fi, nu vreau nimic altceva pe lumea asta.

Dors spuse blând:

— Hari, îţi vreau binele din cauză că sunt ceea ce sunt, dar simt că şi dacă n-aş fi ceea ce sunt, tot ţi-aş vrea binele. Iar eu nu cred că sunt bună pentru tine.

— Bună sau rea, nu-mi pasă.

În acest punct, Hari coborî privirea în podea şi făcu repede câţiva paşi, gândindu-se ce să spună în continuare.

— Dors, ai mai fost sărutată vreodată?

— Desigur, Hari. Este un aspect social al vieţii, iar eu duc o viaţă socială.

— Nu, nu! Vreau să spun, ai fost sărutată *cu adevărat* de un bărbat? Ştii, aşa, cu foc?

— Desigur, Hari. Am fost.

— Şi ţi-a plăcut?

Dors şovăi. Apoi spuse:

— Când am fost sărutată astfel, mi-a plăcut mai mult pentru că nu dezamăgeam un tânăr care îmi plăcea şi a cărui prietenie însemna ceva pentru mine.

În acest moment, Dors se îmbujoră şi îşi întoarse faţa.

— Te rog, Hari, îmi este dificil să-ţi explic.

Dar Hari, mai hotărât acum decât niciodată, merse mai departe:

— Deci ai sărutat pentru alte motive, ca să nu dezamăgeşti pe cineva.

— Poate că toată lumea face aşa, dintr-un anumit punct de vedere.

Seldon nu ţinu cont de asta, apoi spuse deodată:

— Ai cerut vreodată să fii sărutată?

Dors tăcu, părând că se uită înapoi în viaţa ei.

— Nu, spuse ea.

— Sau ai dorit să fii sărutată din nou, după ce ai fost sărutată prima oară?

— Nu.

— Ai făcut vreodată dragoste cu vreun bărbat? întrebă el încet şi disperat.

— Desigur. Ţi-am mai spus. Chestiile astea fac parte din viaţă.

Hari o apucă de umeri ca şi când ar fi avut de gând să o zguduie.

— Dar ai simţit vreodată dorinţa, nevoia pentru acea apropiere faţă de o singură persoană? Dors, ai fost vreodată îndrăgostită?

Dors ridică încet privirea, aproape cu tristeţe, şi şi-o încrucişă cu a lui Seldon.

— Îmi pare rău, Hari. Nu.

Seldon o eliberă şi îşi lăsă braţele să-i cadă pe lângă corp, descurajat.

Apoi Dors îşi puse cu gingăşie mâna pe braţul lui şi spuse:

— Aşa că vezi, Hari, nu sunt cu adevărat ceea ce vrei tu.

Seldon îşi lăsă bărbia în jos şi privi fix în podea. Cântărea problema şi încerca să fie raţional. Apoi se dădu bătut. Vroia ceea vroia, în ciuda gândurilor şi a raţiunii.

Ridică privirea.

— Dors, dragă, chiar şi aşa, *nu îmi pasă*.

Seldon o cuprinse cu braţele şi îşi apropie capul de al ei, ca şi cum se aştepta ca ea să-l respingă, trăgând-o în acelaşi timp mai aproape.

Dors nu făcu nicio mişcare şi el o sărută… încet, prelungit, şi apoi cu pasiune… şi deodată ea îl cuprinse strâns în braţe.

Când în cele din urmă el se opri, ea îl privi cu ochi zâmbitori şi îi spuse:

— Sărută-mă din nou, Hari… Te rog.

Cuprins

nautilus

Isaac Asimov

PRELUDIUL FUNDATIEI

SELDON ÎNCHISE OCHII, ÎNCERCÎND SĂ DOARMĂ, DAR BINEÎNȚELES CĂ NU REUȘI. VA TREBUI OARE SĂ STUDIEZE ISTORIA UNIVERSULUI PENTRU A-ȘI PERFECȚIONA TEORIA DESPRE PSIHOISTORIE? CUM AR PUTEA-O FACE? EXISTAU DOUĂZECI ȘI CINCI DE MILIOANE DE LUMI, FIECARE CU PROPRIA SA ISTORIE, EXTREM DE COMPLEXĂ. CUM AR PUTEA CINEVA SĂ STUDIEZE ISTORIA A DOUĂZECI ȘI CINCI DE MILIOANE DE LUMI ȘI ÎN ACELAȘI TIMP SĂ IA ÎN CONSIDERARE TOATE INTERACȚIUNILE LOR POSIBILE ?

PUNCT DE PORNIRE A CELEI MAI CELEBRE "AVENTURI" DIN ISTORIA SF-ULUI (AVENTURĂ EGALATĂ, POATE, DOAR DE "DUNE"), "PRELUDIUL" ESTE FEREASTRA CĂTRE O LUME DE O VASTITATE ȘI COMPLEXITATE COVÎRȘITOARE, FOARTE ÎNDEPĂRTATĂ ÎN TIMP, TOTUȘI CIUDAT DE FAMILIARĂ... POVESTEA LUI HARI SELDON, SINGURUL OM CARE POATE OPRI PRĂBUȘIREA IMPERIULUI GALACTIC, SE CONFUNDĂ CU ISTORIA FUNDAȚIEI ȘI A VIITORULUI OMENIRII. O ISTORIE AGITATĂ, PLINĂ DE SURPRIZE...

NEMIRA
/93

ISBN 973-9144-32-2

PRET 598 + 2 T.L. = 600 LEI